

РЕДЖИНАЛД ХИЛ

*В началото бе словото...
После започнаха убийствата.
И се появиха диалозите...*

ДИАЛОЗИ
НА МЪРТВИТЕ

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА
ХЕРМЕС

РЕДЖИНАЛД ХИЛ ДИАЛОЗИ НА МЪРТВИТЕ

Превод: Огнян Алтънчев

chitanka.info

В началото бе словото...
После започнаха убийствата.
И се появиа диалозите...

Анди Далзийл и Питър Паскоу са антиподи в един перфектен екип от съвременни ченгета. Далзийл е шеф на провинциално следствено управление, който в работата се ръководи от принципа „кръв, пот и честно бачкане“. Главен инспектор Паскоу е умен и чувствителен джентълмен, който проявява бързина и точност в теорията и технологията на разследване.

Този път срещу тях се изправя необикновен противник — Уърдман. Но кой е той? Човек, маниакално обвързан с езика и играта с думите? Сериен убиец, който обича да разказва убийствата си под формата на диалози с мистичен събеседник, подхвърляйки гатанки и жокери на полицаите?

Ще разгадаят ли неговата система Далзийл и Паскоу, ще овладеят ли правилата на параноманията — тази върховна игра за свръхерудити — и ще съумеят ли да изиграят решителния ход навреме?

Родом от Кумбрия, Реджиналд Хил дълги години е живял в Йоркшир — място на действие в криминалните му романи с главни герои Далзийл и Паскоу, „двамата най-добри детективи в действие“ според „Дейли Телеграф“. Кариерата му на писател започва с издаването на „Общителна жена“ (1970), в която за пръв път представя този забележителен тандем. Последвалите романи с тях, както и приключенията на частния детектив Джо Сиксмит, затвърждават славата на Хил като „най-добрият жив писател на криминални романи“ („Съндей Телеграф“). Той е носител на ред престижни награди, сред които е и Диамантената кама „Картие“ на Асоциацията на криминалните писатели за дългогодишния му принос в жанра.

Телевизионната адаптация по Би Би Си на романите с Далзийл и Паскоу жъне голям успех.

ВЪВЕДЕНИЕ

Парономания — измислена дума, получена от комбинирането на *Paronomasia* (гр. *παρονομασία*) и *Mania*.

1. Клинично пристрастяване към игра с думи.

1760, Джордж, лорд Литълтън „Диалози на мъртвите“: Но. XXXV Бейкън: „Оня дете лежи там, не е ли Шекспир, драскача? Защо изглежда тъй блед? Гален: Да, сър, той е. Съвсем нагледен пример за парономания. Откакто е дошъл тук, е успял да разкодира в пиесите си доказателство, че вие сте ги писали и оттогава не е проговорил и дума.“

1823, лорд Байрон, „Песен за дон Жуан“ XVIII: „Записките на Худ са толкова парономастични, че неговите доктори ги е страх да не умре от парономания.“

1927, Хал Дилинджър, „През лабиринтите на съзнанието“: „Парономанията на г-н Х беше в толкова напреднал стадий, че той се бе опитал да убие жена си заради едно послание, получено според него чрез закодирано съобщение в кръстословицата на «Вашингтон Пост»“.

2. Името на игра за двама с табло и плочки с напечатани букви, от които се образуват думи. Точкуването се образува като се събират не само цифровите стойности на всяка буква, но също така и някои взаимовръзки на получената дума в звуково и смислово съотношение. Може да се играе с всички езици, ползващи латиница, при определени променливи правила.

1976, списание „Скълкър“, том I, бр. 4: „Макар запалените по парономанията да се състезаваха в ежегодния шампионат с обичайния си хъс, ентузиазъм и умения, сложният и езотеричен характер на играта не

оставя никакви шансове тя да бъде понижена до статута на национален спорт.“

Оксфордски речник на английския език (2-ро издание)

*Дума тайна тихо шепнеш ти
и клонка цъфнала ми даваш.
Събуждам се, но няма цвят
и твойта дума съм забравил.*

Хари
Хайне^[1]
(1800–1856)

*Страхувам се, че има
смразяваща тайна,
скрита в думите твои
(и при всеки завой на мисълта
изниква череп),
като анатомична останка
открита в разкопана трева,
всред камъни, коренища и
пълзящи влечуги,
чиито раздвоени езици съскат:
„Убийство...“*

Томас
Лавъл
Бедоуз^[2]
(1803–1849)

[1] Хейнрих Хайне, роден Хари — немски поет с еврейски произход. Стиховете му се отличават с ирония и сатирично остроумие. Голяма част от творбите му са забранени по време на нацисткия режим. — Б.ел.кор. ↑

[2] Томас Бедоуз — английски поет, драматург и лекар. Известен с демократичните си идеи за откриване на вещественни доказателства

на човешкия дух, който надживява смъртта на тялото. Самоубива се на 45-годишна възраст. — Б.ел.кор. ↑

ГЛАВА ПЪРВА

ПЪРВИ ДИАЛОГ

Здрасти. Как я караш?

Аз ли? Добре, мисля.

Понякога е трудно да се каже, но най-сетне се забелязва някакво движение. Странно нещо е това живота, а?

Да, и смъртта. Но живота...

Ето че само допреди известно време си бях там, за никъде не отивах, пък и нямаше за къде да ходя, захванат здраво, така да се каже, за шелфа, отдавна зарязал просмукването през настоящето в бъдещето, без грам цвят, действие или вълнение, което да наостри малко усещанията...

И тогава един ден видях!

Пред мен, където всъщност е била през цялото време, се бе проснала дългата и извиваща се пътека, водеща ме през моето Велико Приключение и началото ѝ бе толкова близко, че сякаш можех да го докосна с ръка, а края ѝ бе толкова далеч, че главата ми се завъртя при мисълта какво може да има по средата.

Но между завъртяна и трезва глава разликата е голяма и отначало тя там си и остана — дългата и виеща се пътека, искам да кажа — в главата; нещо, с което да убивам времето през дългите скучни часове. И въпреки това, през цялото време чувах душата ми да казва: „Да пътуваш в мислите си не е лошо, но от това не можеш да получиш слънчев загар!“ А и краката ми ставаха все по-нетърпеливи.

Въпросът се залюля бавно в съзнанието ми, като надпис на скрийнсейвър.

Не можех ли да...?

Смеех ли...?

Ето това им е лошото на пътеките. Веднъж открити, те трябва да бъдат следвани, независимо от това къде водят. Обаче началото понякога е... как да кажа... толкова неясно.

Трябваше ми знак. Не бе необходимо да е нещо драматично. Едно леко смушкване щеше да свърши работа. Или една прошепната дума.

И тогава един ден то се случи.

Най-напред прошепнатата дума. От теб ли? Надявах се. Чух я, разбрах я, исках да ѝ повярвам. Но въпреки това беше толкова смътна...

Да, бях страхливо дете. Трябваше ми нещо по-ясно.

И накрая то дойде. По-скоро блъскане с рамо, отколкото просто леко смушкване. По-скоро вик, отколкото шепот. Може да се каже, че направо падна върху мен!

Почти те чувам как се смееш.

Нея нощ не можах да заспя от мисли за това. Но колкото повече мислех, толкова по-неясно ставаше. Към три часа сутринта вече се убедих, че става въпрос за обикновена случка и моето Велико Приключение трябва да си остане празна фантазия, видеофилм, който да си пускам в промеждутъците между внимателните очи и съчувствените усмивки, съпътстващи всекидневните ни грижи.

Но час, час и нещо по-късно, когато розовите пръсти на зората започнаха да масажират черната кожа на нощта и една птичка зачурулика под прозореца ми, започнах да виждам нещата малко по-различно. Това, което ме изпълва с несигурност, може да се окаже просто моето чувство за малоценност, казах си аз. И във всеки случай не аз избирах, нали така? Знакът, за да бъде истински знак, трябва да бъде последван от шанс, който аз да не мога да отхвърля. Защото това нямаше да бъде просто шанс, разбира се, макар че самият му характер предполага нещо не съвсем определено. Да, ето как щях да го разпозная. За да започна, в началото щях да бъда пасивен участник в това Приключение, но веднъж започна ли го, щях да разбера без капка съмнение, че то е писано специално за мен. Всичко, което се искаше от мен, бе да поддържам готовност.

Станах, изкъпах се и се облякох с необичайно внимание, като рицар, готвещ се за подвиг или като монахиня, подготвяща се да приложи най-святото тайнство. Макар че лицето може да се скрие от наличник или воал, тези, които умеят да четат, щяха да разберат каква е разликата между рицарски герб или монашески одежди.

Когато свърших, тръгнах към колата. Беше още много рано. Птичките пееха нескончаемия си хор, а небето на изток бавно порозовяваше като бузката на героиня от филм на Дисни.

Беше още рано да се ходи в града и като че ли нещо ме накара да подкарам към полето. Вече ми бе станало ясно, че тази сутрин импулсивността не бива да се потиска.

Половин час по-късно вече се питах дали не постъпвам по най-глупав начин. От известно време колата ми бе започнала да ми създава проблеми, давейки се и губейки мощност по нагорницата. И всеки път, когато това станеше, се заричах веднага да я закарам на сервиз. После работите се оправяха, вървяха така известно време и аз забравях. Този път обаче разбрах, че работата е по-сериозна, когато хълцането започна по един съвсем лек наклон и, естествено, на следващото изкачване, което всъщност не беше нищо повече от гърбица на един старинен мост, тя окончателно спря.

Излязох и затворих вратата с ритник. Нямаше смисъл да надничам под капака. Двигателите за мен са като китайско писмо. Седнах на ниския парапет на моста и се опитах да си припомня на какво разстояние се намирам от най-близката къща или телефон. Но колкото и да се мъчех, си спомнях само табела, на която пишеше, че до малкото селце Литъл Брътън остават пет мили. Особено несправедливо ми се струваше, че една кола, прекарала цял живот в града, трябва да се счупи на най-рядко населената отсечка в границите на града.

Закон на Мърфи, нали така май му казват? А и аз така го наричам, докато постепенно през чуруликането на птичките и ромонът на водата, си проби път още един звук и по тесния селски път видях да се приближава яркожълта кола на „Автомобилна асоциация“.

Сега вече започнах да се чудя дали закона в края на краищата не е най-обикновен Божи закон.

Махнах с ръка. Отивал на повикване в Литъл Брътън, където някакъв, току-що станал от сън роб на надницата, открил че неохотата на двигателя му да тръгне била по-голяма и от неговата.

— Двигателите и те обичат да почиват — весело съобщи моят спасител.

Той изобщо беше много весел човек, непрекъснато пускащ майтапи — прекрасна жива реклама на „Автомобилна асоциация“.

Когато ме попита дали съм член на „Автомобилната асоциация“ и му казах, че пропусавах преди известно време, той се ухили и каза:

— Няма значение. И аз съм пропусвал католик, но винаги мога пак да стана, ако положението стане напечено, нали? Същото е и с вас. Тъкмо си мислите как отново да станете член, нали?

— О, да — пламенно го уверих аз. — Оправите ли ми колата, веднага се връщам в лоното Господне!

Говорех напълно сериозно. Е, ако не за лоното Господне, то за АА със сигурност.

Макар да участвах в остроумните му подмятания, вече си давах сметка, че откакто спрях поглед на камионетката му, започнах да си задавам въпроса дали този шанс не е нещо повече от това да си оправя колата.

Как обаче да разбере със сигурност? Усетих как вълнението ми нараства, докато накрая не го смирих с успокояващата мисъл, че колкото и неясно да ми се струва, авторът на моето Велико Приключение едва ли ще напише встъпителната страница по начин, който би могъл да бъде окачествен като ясен.

Човекът от „Автомобилна асоциация“ обичаше да говори. Разменихме си имената. Когато чух неговото, повторих си го бавно, а той се засмя и каза да не му разправям вицове за него, тъй като вече ги бил чувал всичките. Аз обаче не мислех за вицове. Той ми разказа всичко за себе си — за колекцията си от тропически рибки, за това, че веднъж говорил за тях по местното радио, за работата му в детска благотворителност, за намерението му да заработи пари за нея като участва в лондонския маратон, за прекрасната ваканция в Гърция, от която току-що се върнал, за любовта му към топлите вечери и средиземноморската кухня, за задоволството си, когато открил, че в града е започнал работа нов гръцки ресторант.

— Понякога човек си мисли, че има все пак някой горе, който полага грижи за него, не мислите ли? — пошегува се той. — Или пък долу, както е в моя случай.

Аз се засмях и му казах, че разбирам отлично за какво става дума. Държах се сериозно и по двата начина — и в смисъла на ленивия и безгрижен лек разговор, и в неговия по-дълбок, по-животооформящ смисъл. Всъщност, усещах много ясно, че съществувам на две нива. Повърхностно ниво, което бе достатъчно да ме кара да изпитвам

удоволствие от слънчевата утрин, докато гледам как изцапаните му с масло пръсти вършат необходимите неща, които, надявах се, отново щяха да ме пуснат в движение. И още едно ниво, където се докосвах до силата зад светлината, силата, изгаряща всички страхове — ниво, на което времето е спряло да съществува, където онова, което се случва, винаги се е случвало и ще продължава да се случва, където, също като писател, можех да спирам, да обмислям, да изчиствам и да усъвършенствам, докато думите започнат да изразяват точно онова, което искам и не оставят никаква следа от минаването ми...

Започнал заключителните регулировки при работещ двигател, моят човек спира да говори. Той се вслушва внимателно в тоновете на двигателя като акордьор, усмихва се, изключва го и казва:

— Сега вече можете да отидете до Монте Карло и да се върнете, ако това ви прави удоволствие.

— Страхотна работа — отвърщам аз. — Благодаря ви много.

Той сяда на ниския парапет и започва да си прибира инструментите. Привършил с това, той вдига глава към слънцето, въздиша с велико облекчение и казва:

— Случвало ли ви се е понякога да си кажете: „Ето това е, ето това е нещото, което никога не искам да свършва“? Не е необходимо да е нещо голямо, незабравимо събитие или нещо от този род. Не! Просто една най-обикновена утрин като тази и ти да почувстваш, че желанието ти е завинаги да останеш тук.

— Да — казвам аз. — Абсолютно ясно ми е за какво става въпрос.

— Би било чудесно, а? — казва той замечтано. — Само че не знам какво ще прави оня от Литъл Брътън.

Той затваря инструментариума и започва да се надига от парапета.

И точно тогава получавам знака без всякакво съмнение.

Долу във върбите, обрамчващи рекичката от другия край на моста, се чува слабо джафкане, може би лисиче, последвано от силен крясък, приличен на дрезгав смях, след това от зеленината излита като куршум шарен фазан — крилете бият въздуха ожесточено, мъчейки се да прехвърлят тежкото тяло над каменната конструкция и да го запратят в небето. То минава само на няколко сантиметра над отсрещния парапет и се насочва право към нас. Аз правя крачка

встрани. Човекът от „Автомобилна асоциация“ прави крачка назад. Ниският парапет зад него опира в прасците му. В същия миг птицата прелита като снаряд между нас. Усещам в лицето си ожесточените махове на крилете като тропически повей. А човекът от „Автомобилна асоциация“ размахва ръце, като че ли и той се опитва да излети. Равновесието му обаче вече не може да се възстанови. Протягам ръка към залитналата фигура — да помогна или да бутна, кой би могъл да каже? — и връхчето на пръста ми бръсва неговия като Божия пръст Адамовия в Сикстинската капела или Божия пръст Луциферовия в битката за небесата.

И след това изчезва.

Надничам над парапета. При падането той се е превъртял и е паднал по лице в плитките води на потока долу. Той е само десетина сантиметра дълбок, но човека не помръдва.

Смъквам се бързо по стръмния бряг долу. Веднага става ясно как е станало всичко. Ударил си е главата в камък и е загубил съзнание. Докато го гледам, той помръдва и се опитва да вдигне глава над водата.

Част от мен иска да му помогне, но това не е онази част, командваща ръцете или краката ми. Нямам никакъв друг избор, освен да стоя неподвижно и да гледам. Изборът е творение на времето, а времето го няма тук и е някъде много надалеч.

Три пъти той надига глава и три пъти тя пада обратно. Четвърти път няма.

Известно време излизат мехурчета. Той използва тези последни издихания вероятно за да се приобщи към католическата църква. Положението при него бе станало толкова отчаяно, че повече нямаше накъде. От друга страна, желанието му прекрасния момент да продължи безкрайно, е най-сетне изпълнено и където и да се намира в момента, той сигурно е щастлив.

Мехурчетата отначало бълбукат бързо, след това все по-бавно, като последните мехурчета на изветряла газирана вода, докато на повърхността най-накрая изплува блестяща сфера въздух, в която — ако свещениците са прави — би трябвало да се намира душата му.

Лек път, мой вестоносец!

Мехурът се спуква. Чувството за време също гръмва в главата ми заедно с всичките си недостатъци — съзнание и материя, правила и закони.

Покатерих се обратно на пътя и се качих в колата. С весела и равномерна песен на двигателя, тя потегли нататък и на мен не ми остана нищо друго, освен да похваля сръчните ръце, създали тази весела мелодия. Отправих благодарности и за този нов или по-точно подновен мой живот.

Пътуването ми бе започнало. Без съмнение, по пътя ми щеше да има много препятствия. Но този път вече е ясно очертан. Колкото и дълго да е едно пътешествие от хиляда мили, то трябва да започва с една малка крачка. И с това, че просто стоях без да помръдна, доверявайки се напълно на теб, водачо мой, аз направих тази стъпка.

Пак ще се чуем.

ГЛАВА ВТОРА

— Боже Господи! — възкликна Дик Дий.

— Какво?

— Чете ли това?

Рай Помона въздъхна малко по-шумно, отколкото бе необходимо и с преливащ от сарказъм глас каза:

— Тъй като решихме да ги разделим на две по средата и тъй като това тук е моята купчина, а онова там — твоята, и тъй като писанията в ръцете ти са от твоята купчина, а аз се опитвам да се съсредоточа в моята купчина, според мен няма как да съм го чела, нали?

Едно от хубавите неща на Дик Дий беше, че умееше да понася плесниците с достойнство, дори да му бяха отправени от най-младшите членове на персонала. Всъщност у него имаше доста хубави неща. Познаваше из основи работата си на уредник в читалнята на Мидйоркширската областна библиотека и споделяше своите знания с умение и усмивка на уста. Вършеше си своята част от работата и макар че тя на няколко пъти го бе виждала да работи над своето лексикологично проучване, наричано от самия него *minusculum orpusculum*, това винаги бе ставало по време на регламентирана почивка и никога не бе прехвърляло границите ѝ, независимо, че в дадени моменти нямаше никаква друга работа. В същото време, тя изобщо не се притесняваше, ако обедната ѝ почивка продължеше малко по-дълго. Той не коментираше начина ѝ на обличане и нито извърщаше поглед целомъдрено, нито се вторачваше похотливо в стройното загоряло бедро, подаващо се изпод ръба на минижупа. Бе я забавлявал в апартамента си без да направи ни най-малък опит за близост, малко различна от служебната (тя все още не бе решила как ѝ бе подействало това). И макар, че при първата им среща погледът му се спря на най-поразителната ѝ черта — единствения кичур бяла коса, блеснал в сред пищните вълни на кестенявото море, той бе започнал коментар за него с такова добросърдечие, че накрая тя се видя принудена да изостави темата и да се представи.

Нито пък бе използвал старшинството си, за да ѝ прехвърля всички неприятни задължения и си изработваше своята част, с което би станал образец, ако в рамките на тази неприятна работа не прочиташе повече от две-три страници, без да размени с нея някоя мисъл. В дадения случай, той посрещна забележката ѝ с толкова широка усмивка, че тя моментално изпита чувство на вина и дръпна листовете от ръцете му без повече коментари.

Добре поне, че бяха написани на машина. Защото много други не бяха и тя бързо бе стигнала до откритието, известно на всички учители, че дори и най-прилежната ръка може да бъде толкова неразгадаема, колкото и китайското писмо, с това допълнително затруднение, че когато най-сетне успеете за изцедите някакъв смисъл, то този краен резултат в никой случай не е кой знае какво Божие откровение, предназначено да улесни живота на човечеството, а най-обикновена, банална проза.

* * *

Мидйоркширският конкурс за най-добър разказ бе замислен от редактора на Мидйоркшир газет и шефа на Мидйоркширската библиотека някъде към края на обилно полята с алкохол вечеря на кръгла маса. На другата сутрин, експонирана на дневна светлина, идеята би трябвало да изчезне и да не се появи повече. За нещастие, както Мери Егню от Газет, така и Пърси Фолоус, шеф на библиотеката, се бяха излъгали в спомените си от предната вечер, заключавайки че другият се е нагърбил с по-голямата част от работата и по-голямата част от разноските. Докато разберат грешката си, предварителното съобщение за конкурса вече се бе появило в публичното пространство. Егню, която както повечето ветерани от провинциалната преса, се бе превърнала в майстор по извличането на хубавите неща от всяка лоша работа, бе поела инициативата в свои ръце. Тя накара собственика на вестника да отдели малка финансова награда за победителя и публикуването на разказа във вестника. Освен това бе успяла да измоли услугите на известно жури в лицето на многоуважаемия Джефри Пайк-Спенгълър, чиято главна обществена заслуга бе, че той бе писател с издадена книга (сборник с ловни спомени — резултат от

живот, прекаран в избиване на птици, лисици и риба) и чиято главна лична заслуга бе, че в качеството си на постоянен кореспондент на Газет, се намираше в зависимо положение от него.

Фолоус тъкмо бе започнал да се поздравява, че излиза от цялата тази бъркотия сравнително незасегнат, когато Егню добави, че многоуважаемия (чийто читателски интерес не се простираше отвъд страниците на спортните списания), не би могъл да се рови из всички изпратени за конкурса творби, че нейния екип от журналистически асове е твърде зает с писане на собствена безсмъртна проза, за да си губи времето да чете чужда, и че поради това тя е принудена да насочи погледа си към библиотеката с нейния екип от всепризнати специалисти в сферата на прозата, който да прегледа подадените разкази и да направи кратък списък с номинации.

Пърси Фолоус се бе научил да разбира кога му подават топката и затова бързо прехвърли в главата си персонала на библиотеката, за да намери кому на свой ред да я подаде. Всички пътища водеха към Дик Дий, който макар да имаше отлична диплома по английски, изглежда никога нямаше да се научи да казва „не“.

Най-доброто, което успя да предложи вместо съпротива, бе:

— Ами-и-и, не знам, напоследък сме доста заети... Колко работи очакваш да постъпят?

— При такива случаи бройката е силно ограничена — отвърна уверено Егню. — Много ще се изненадам, ако бройката им е двуцифрена. Най-много да станат две дюзини, не повече. Ще успеете да ги прегледате през почивките за чай?

* * *

— Ега ти и чая, дето трябва да изпием — изръмжа Рай, когато пристигна първата чанта от Газет.

Но Дик Дий само се бе усмихнал, вперил поглед в планината от писма и каза:

— Време е за малко безславна работа, Рай. Хайде да ги почваме.

В началото им бе забавно. Идеята да отхвърлят всичко, което не бе написано на машина, бе им се видяла много привлекателна, но бързо разбраха, че освен това е и крайно драстична. От друга страна —

тъй като торбите от Газет продължаваха да пристигат — трябваше да измислят някакви правила, за да намалят тази лавина.

— Зелено мастило не се приема — каза Дий.

— По-малко от А5 не се приема — добави Рай.

— Ръкопис, в който буквите не са свързани, не се приема.

— Ръкописи с многозначителна пунктуация не се приемат.

— Ръкописи, за четенето на които е необходима лупа, не се приемат.

— Ръкописи със залепнала по тях органична материя, не се приемат — каза Рай, измъквайки лист, изпръскан сякаш с котешка пикня.

После ѝ бе дошло на ума, че петната може да са от някое бебе, чиято майка отчаяно се е опитвала да твори по време на кърмене и чувството ѝ за вина я бе накарало енергично да възрази, когато Дик бе продължил:

— И ръкописи с откровено сексуално съдържание и мръсни думи, не се приемат.

Той бе изслушал либералните ѝ доводи с велико търпение, без да се прави на обиден от намеците ѝ, че в добрия случай бил мърльо, а в най-лошия — фашист.

Когато свърши, той се усмихна меко:

— Рай, съгласен съм с теб, че няма нищо покварено, отвратително и дори безвкусно в едно хубаво чукане. Но знам също така много добре, че нито един разказ, съдържащ както описание на сношение, така и всяка производна на тази дума, няма да бъде публикуван в Газет, така че на мен това ми се струва един добър филтър. Разбира се, ако искаш да четеш дума по дума всеки разказ...

Пристигането на поредната пратка писма от Газет се бе оказал последния и най-тежък аргумент.

Седмица след това, когато разказите продължиха да текат като пълноводна река, а до крайния срок за предаване на работите за конкурса оставаха още девет дни, тя бе станала по-жестока дори от Дий, захвърляйки ръкописите в кошчето още след прочитане на първия абзац, понякога дори и след първото изречение, а в един-два случая — даже и само на заглавието — докато той добросъвестно четеше почти всичко от своя дял и правеше далеч по-голяма купчина от вероятни победители.

Тя хвърли поглед на ръкописа, с който той я бе прекъснал и каза:

— Първи диалог? Означава ли това, че ще има още?

— Поетически похват, предполагам. Както и да е, прочети го.

Интересно ми е да разбере какво мислиш.

Прекъсна ги друг глас:

— Намерихте ли вече новия Мопасан, Дик?

Зад гърба на Рай изникна дълга и стройна фигура и светлината наоколо изведнъж помръкна.

Нямаше нужда да вдига глава да се извъръща, за да разбере, че това е Чарли Пен — един от редовните посетители на читалнята и най-близката представа на Мид Йоркшир за литературен лъв. Бе написал умерено успешна серия от произведения, които сам наричаше историческа романтика, а критиците — заголи-бедро, чиято фабула се развиваше на фона на революционна Европа по време на събитията, довели до крайната развързка през 1848 година, с главен герой, чийто прототип би могло да се каже, че е германския поет Хайне. Тези разкази бяха претворени в телевизионни сериали, където заголването на бедра се ценеше далеч по-високо, отколкото историята, та дори и романтиката. Редовната му поява в библиотеката обаче нямаше нищо общо с постигането на историческа истина в неговите разкази. Когато биваше на градус, го чуваха да казва по адрес на читателите си: „Голяма работа! И без това нищо не разбират“, макар всъщност да бе събрал добри познания по въпросната епоха, посредством „реалната“ работа, която вършеше от доста години насам, а именно проучвателна дейност, придружена с критични бележки и метричен превод на стиховете на Хайне. Рай с изненада научи, че той и Дик Дий са ходели на училище по едно и също време. Десетте години, които невъзмутимият темперамент на Дик Дий бе изтрил от неговите четиридесет и нещо, изглежда бяха прехвърлени на Пен, чиито хлътнали бузи, дълбоко поставени очи и неподдържана брада, му придавах вид на стар викинг, прекалено много плячкосвал и изнасилвал навремето си.

— Може би още не — отвърна Дий. — Но ще ми бъде приятно да чуя професионалното ти мнение, Чарли.

Пен заобиколи масата, така че можа да погледне Рай и да й покаже неравните си зъби в нещо, която тя наричаше „гримус“, като се

има предвид, че е предназначено да играе ролята на усмивка, а накрая се получава само гримаса.

— Е, ако имате излишък в бюджета, може.

Станеше ли въпрос за професионално мнение или за каквато и да е дейност, свързана с професията му, твърдото убеждение на Чарли Пен, че времето е равно на пари, правеше адвокатите да изглеждат лекомислени прахосници.

— Тогава с какво мога да ти бъда полезен? — попита Дий.

— Ония статии, дето се опитваше да ми намериш, какво стана с тях?

Пен не страдаше от никакви угризения и използваше Дий като неплатен сътрудник, но библиотекарят никога не се оплакваше.

— Ще ида да проверя дали няма нещо в днешната поща.

Той стана и се вмъкна в кабинета зад бюрото му.

Пен не помръдна от мястото си, вперил поглед в Рай. Тя отвърна на погледа му без да мигне и накрая каза:

— Да?

Отвреме-навреме тя се усещаше, че стария викинг я гледа така, сякаш отново чува зова на морето, макар отдавна да е спрял с плячкосването и изнасилването. Всъщност неговия предпочитан герой като че ли бе оня тип от пиесата (как, по дяволите, се казваше), който кръстосвал из Ардените и забождал по един стих на всяко дърво. Отвреме-навреме пред погледа ѝ попадаха откъси от преводите му на Хайне. Отваряше някой файл или книга и намираше някой и друг ред, в който се разправя за отчаян любовник, вперил унил поглед в себе си или възторжен поглед в прозореца на възлюбената си. Присъствието им се обясняваше, ако имаше нужда от обяснения, от недоглеждане, придружено от вече познатата версия на гримус, което именно и получи вместо отговор сега, заедно с краткото: „Приятна работа“, след което той последва Дий.

Сега вече Рай посвети цялото си внимание на „Първи диалог“, преглеждайки го набързо, а след това връщайки се да го прочете още веднъж по-бавно.

Докато свърши с това, Дий се бе върнал и Пен отново бе заел обичайното си място в алкова на читалнята, откъдето му бе най-удобно да крещи обиди в лицето на млади студенти, чиято представа за тишина не се покриваше с неговата.

— Какво мислиш? — попита Дий.

— Мисля си защо чета това нещо — отвърна Рай. — Добре, писателя се опитва да бъде умен, използвайки един-единствен епизод, за да ни намекне за епохата, която предстои, но нещо като че ли не се получава, нали? Искам да кажа, за какво става всъщност въпрос? Това някаква метафора за живота ли е или какво? И каква е тая странна илюстрация? Надявам се, не ми показваш това нещо като най-добрата творба, която си прочел досега. Ако е така, няма нужда да чета купчината ти с вероятните победители.

Той поклати глава с усмивка. Това вече нямаше нищо общо с гримус. Усмивката му беше доста приятна. Едно от приятните ѝ достоинства бе, че той я използваше да ознаменува както комплимент, така и обида, както беда, така и весел случай. Преди няколко дни например, друг човек на негово място би се огънал, когато една лошо хваната за стената лавица се срина под тежестта на двайсеттомния Оксфордски английски речник, пръскайки дошлите на посещение местни величия като пилци из целия току-що ремонтиран „Център за изкуство и наследство“. Само един от посетителите пострада, поемайки цялата тежест на том II върху палеца на крака си. Това беше общинския съветник Сирил Стийд — върл противник на Центъра, чийто глас прозвуча наскоро в Съвета срещу „харченето на суха обществена пара за въздух под налягане“. Пърси Фолоус се бе объркал като пудел, изгубил стопанина си, страхувайки се от гневен обществен отзвук, докато Дий просто се бе усмихнал в камерата, отразяваща събитието за ВВС Мидйоркс, с думите: „Сега дори съветник Стийд ще бъде принуден да признае, че усвояването на някое и друго знание може да се окаже опасна работа и че въздуха ни може да е под налягане, но затова пък доста тежи“, след което бе продължил с обясненията.

Сега той каза:

— Не, не казвам, че е потенциален победител, макар да не е лошо написан. Колкото до рисунката, това е отчасти илюстрация, отчасти просветление, според мен. Но това, което е най-интересно, е начина, по-който съвпада с нещо, прочетено от мен днес в Газет.

От поставката за вестници наблизко той извади днешния брой на Мидйоркшир Газет. Вестникът излизаше два пъти седмично — в сряда

и събота. Това бе броят от сряда. Той го отвори на втора страница и слагайки го пред нея, ѝ посочи колонката.

ЧОВЕК ОТ „АВТОМОБИЛНА АСОЦИАЦИЯ“ ЗАГИВА ТРАГИЧНО.

„Трупът на г-н Андрю Айнстъбъл (34), патрулиращ монтьор от «Автомобилна асоциация», бе намерено в плитките води на потока, течащ под Литъл Брътън, във вторник сутринта. Томас Килиуик (27), местен фермер, който е открил трупа, предполага, че г-н Айнстъбъл, който отивал на повикване в Литъл Брътън, както се разбра покъсно, вероятно е спрял по нужда, подхлъзнал се е и си е ударил главата, но от полицията не можаха нито да потвърдят, нито да отхвърлят това на този етап. Г-н Айнстъбъл оставя жена Агнес и майка, която е вдовица. Очаква се през следващите няколко дни да се проведе следствие.“

— Как ти се струва? — попита Дий отново.

— От стила на тази статия ми се струва, че в Газет са постъпили много мъдро, като са възложили на нас да оценяваме литературната стойност на тези разкази.

— Не. Искам да кажа за тоя „Диалог“. Странно съвпадение, какво ще кажеш?

— Не особено. Искам да кажа, може би изобщо не е съвпадение. Писателите често пъти черпят идеите си като четат от вестника.

— Но това е публикувано в Газет тази сутрин. А този разказ тук дойде с писмата, дето ги получихме снощи. Така че той е дошъл вчера по някое време, тоест след като бедния човек вече е бил мъртъв и нашия писател не би могъл да прочете за него.

— Е, добре, значи в такъв случай наистина е съвпадение — изрече раздражено Рай. — Току-що прочетох един разказ как един човек спечелил нещо от лотарията и получил сърдечен удар. Смея да твърдя, че през тази седмица някъде някой сигурно е спечелил от лотарията и е получил сърдечен удар. Не е привлякло вниманието на

лауреатите на Пулицър от Газет, наистина, но то все пак си е съвпадение.

— Въпреки това — продължи Дий, явно нямащ никакво намерение да се откаже от чувството си за странни съвпадения. — Още нещо, няма псевдоним.

Правилата на конкурса бяха такива, че в интерес на безпристрастна оценка, кандидатите да използват псевдоним, вместо истинските си имена. А истинските имена и адреси, заедно с измисленото име, се предаваха в запечатани пликове, които се пазеха в Газет.

— Ами значи е забравил — каза Рай. — Не че има някакво значение. Този разказ и без това не може да спечели. Така че кой го интересува от кого е написан... А сега мога ли да продължа?

Дик Дий не можа да намери аргумент срещу това. Но Рай забеляза, че той не сложи разказа нито във възможните победители, нито го хвърли в кошчето, а просто го прибра отделно.

Поклащайки глава, Рай насочи вниманието си към следващия разказ от купчината си. Той бе озаглавен „Време за сънища“, написан с тлъста виолетова химикалка с по четири думи на ред и започваше по следния начин:

„Когато тази сутрин се събудих, открих, че снощи съм имал мокри сънища и докато лежах и се опитвах да си ги припомня, усетих как отново се възбуждам...“

Дълбоко въздишайки, тя го хвърли в кошчето и посегна за следващия.

ГЛАВА ТРЕТА

— Мамка му, на какво си играеш, Рут? — озъби се Питър Паскоу. Зъбенето бе форма на общуване, която не му се отдаваше кой знае колко и опита да говори с оголени горни зъби произведе звуков ефект, толкова фарсово мелодраматичен, колкото и лишен почти напълно от зловещия си и заплашителен товар. Следващият път, когато любимото куче на дъщеря му, което не обичаше много мъже, му се озъбеше, трябваше да гледа по-внимателно.

Рут бутна тетрадката, върху която драскаше, под един брой на Газет и го загледа с израз на мило недоумение.

— Моля, господин Паскоу? Не ви разбрах. Не играя на нищо и не съм сигурен, че знам правилата на играта, която вие играете. Трябва ли ми ракета?

Той отпрати мека усмивка към спортната чанта на Паскоу, от която стърчеше дръжката на ракета за скуош.

Удобна реплика за ново озъбване:

— Не ми се прави на голям умник, Рут!

Това започваше да прилича на лош телевизионен сценарий. Освен зъбенето, той се опитваше и да се надвеси застрашително. Нямаше как да разбере колко застрашително изглежда надвесването отстрани, но се отразяваше адски зле на схванатото му рамо, довело първия му от пет години гейм по скуош до преждевременен край. Преждевременен ли? Прекъсване след тридесет секунди форплей не може да се нарече преждевременен — това си бе най-обикновен прежде-съкрушителен край.

Противникът му се бе разтопил от грижи, прилагайки разтривки в съблекалнята и вътрешно смазване в бара на Университета, без дори и сянка от подигравка. Но тъй или иначе, Паскоу се бе почувствал като подигран и когато тръгна през приятно поддържаните тревни площи към паркинга и видя Франи Рут да му се усмихва от една пейка, грижливо изграденото прикритие на раздражението му изведнъж се

пропука и преди да успее да помисли рационално, вече бе започнал да се прави на страшен и да се зъби.

Време бе да обмисли ролята си още веднъж. Отпусна се, седна на пейката, облегна гръб назад, направи стресната гримаса от болката в рамото и каза:

— Добре, господин Рут. Нека почнем отначало. Имате ли нещо против да ми кажете какво правите тук?

— Обедна почивка — отвърна Рут, показва му един кафяв плик и обърна съдържанието му на вестника. — Багет, салата с майонеза с ниско съдържание на мазнини. Ябълков пай „Грани Смит“. Бутилка вода, чешмяна.

Правдоподобно. Не приличаше на мъж, подложен на висококалорийна диета. Бе слаб, на границата с мършавостта — едно състояние, подсилено от черните му панталони и тениска. Лицето му бе бяло като тебешир, а русата му коса бе толкова ниско подстригана, че спокойно можеше да мине за плешив.

— Господин Рут — продължи Паскоу внимателно, — вие живеете и работите в Шефилд, което означава, че независимо от дължината на обедната ви почивка и бързината на колата ви, това тук е твърде ексцентрично място за прекарване на обедната почивка. А също така това е трети... не, четвърти път за тази седмица, когато ви забелязвам да се мотаеете около местонахождението ми.

Първият път беше една ранна вечер, когато отивайки си от Мидйоркширското следствено управление в къщи, го зърна за част от секундата на улицата. Две вечери по-късно той и Ели станаха, за да излязат от киното и Паскоу го видя да седи на пет-шест реда по-назад. И в събота, когато отведе дъщеря си Роузи на разходка в Чартър Парк да нахрани лебедите, бе сигурен, че забеляза облечената в черно фигура, застанала до празния подиум на оркестъра.

Точно тогава си каза, че трябва да звънне в Шефилд, но в понеделник бе твърде зает, а във вторник работата му се стори твърде елементарна, за да вдига шум за нея. Обаче днес, в сряда, също като черната птица на прокобата, той пак е наоколо и този път е твърде близо, за да се сметне за съвпадение.

— О, божичко, да, сега разбирам. Всъщност и аз ви засякох няколко пъти и когато преди няколко минути ви видях да излизате от

Клуба, си помислих: „Добре, че не си параноик, Франи, момчето ми, иначе щеше да си помислиш, че главен инспектор Паскоу те следи.“

Това бе толкова рязка смяна на позициите, че направо да ти спре дъха. Но бе също така и предупреждение да се внимава много.

Той каза:

— Значи това е съвпадение и за двама ни. Разликата се състои само в това, че аз живея и работя тук.

— Аз също — каза Рут. — Имате ли нещо против да започвам? Имам на разположение само един час.

Той захапа здраво багета. Зъбите му бяха съвършено, почти артистично подредени и с такава блестяща белота, че човек неволно се питаше дали може да се огледа в тях. През последните няколко години затворническата стоматология явно бе направила няколко решителни крачки напред.

— Ти живееш и работиш тук? — вдигна вежди Паскоу. — Откога?

Рут сдъвка хапката и я преглътна.

— От две седмици — отвърна той.

— И защо?

Рут се усмихна. Зъбите... Много красиво момче беше.

— Ами, предполагам, че заради вас, господин Паскоу. Да, може да се каже, че вие сте причината да се завърна.

Признание? Или дори изповед? Не, не и от Франи Рут, великия кукловод. Дори и да промениш сценария по средата на представлението, пак оставаш с чувството, че той дърпа конците.

— Какво искаш да кажеш? — попита Паскоу.

— Ами, нали се сещате, след онова малко недоразумение в Шефилд аз си загубих работата в болницата. Не, моля ви, не си мислете, че ви обвинявам, господин Паскоу. Вие просто си вършехте работата и това, че си прерязах вените, си беше мой личен избор. Обаче началниците ми в болницата решиха, че това е признак на болест, а болни хора на болницата не й трябват. Освен ако не са по гръб, разбира се. Така че скоро ме уволниха и... бях уволнен.

— Съжалявам — каза Паскоу.

— Не, моля ви, както вече казах, не съм ваш проблем. Както и да е, бих могъл да се боря, колегите бяха готови да надигнат сопите и изобщо всички приятели ме подкрепяха. Да, сигурен съм, че един

трибунал би отсъдил в моя полза. Но ми се струваше, че бе дошло време да карам нататък. Не усещах религията вътре, господин Паскоу, не и в официалния смисъл на думата, но наистина бях започнал да разбирам, че за всичко под слънцето има време и е глупаво човек да не обърне внимание на това. Така че не се притеснявайте.

„Той ми предлага опрощение — помисли си Паскоу. — В един момент му се зъбя и се правя на страшен, а в следващия съм на колене, получавайки опрощение!“

Той каза:

— Това все още не обяснява...

— Защо съм тук? — Рут отново отхапа, задъвка и след това преглътна без да бърза. — Работя по тревните площи на университета. Знам, че няма нищо общо с предишната ми работа, но промяната ми е добре дошла. Да си санитар в болница не е лоша работа, но през цялото време трябва да си вътре и при това има много работа с умрели. А сега съм навън, на чист въздух и всички около мен са живи! Всичко кипи от живот наоколо макар да е вече края на лятото. Е, наистина, задава се зима, но това няма да бъде края на света, нали? Най-обикновена летаргия, всички растения заспват, пестят енергия и чакат знака да се подадат отново и да потънат в цвят. Малко като в затвор, ако сравнението не е твърде произволно.

„Тоя си прави «пишка» с мен — помисли си Паскоу. — Време е да развъртим малко камшика.“

— Светът е пълен с тревни площи — студено каза той. — Защо точно тези? Защо изобщо си се върнал в Мид Йоркшир?

— О, съжалявам, трябваше да ви кажа. Това е другата ми работа, истинската ми... дисертацията ми. Знаете ли каква е дисертацията ми? „Отмъщение и разплата в английската драматургия.“ Ама разбира се, че знаете. Нали именно това ви отклони от вярната посока? Сега разбирам как е могло да стане — госпожа Паскоу е била застрашена и всичко това. Но вие разгадахте всичко, нали? Във вестниците нямаше нищо.

— Да, разгадахме го. Не, във вестниците нямаше почти нищо.

Защото бяха потулили случая от съображение за сигурност, но Паскоу нямаше намерение да го обсъжда. Колкото и да бе подразнен от Рут и колкото и дълбоко да се съмняваше в мотивацията му, той все още изпитваше вина, когато се сетеше за това. Тъй като Ели бе

застрашена от неизвестен източник, той бе заметнал мрежата за вероятни извършители. Разбирайки че Рут, когото преди няколко години бе тикнал зад решетките за съучастничество в убийство, е излязъл и пише дисертация на тема отмъщение в Шефилд, работейки като санитар в болницата, той бе накарал полицията от Южен Йоркшир да го поразтърси малко, след което сам отиде до там да проведат кратка приятелска беседа. При пристигането си, той намери Рут в банята с прерязани вени и когато по-късно се наложи да признае, че Рут няма нищо общо със случая, който разследва, условната присъда не закъсна.

Е, можеше спокойно да се закълне, че е провел всичко по устав. Почти. Но пак усещаше същата комбинация от вина и гняв, която усещаше и в момента.

Рут отново бе подхванал разказа си.

— Както и да е, рецензента ми от Шефилд получи нова работа тук в университета. Започна още този семестър. Именно той ми помогна да стана градинар, така че виждате как всичко се нарежда. Можех да си взема нов рецензент, предполагам, но бях стигнал до най-интересното място в дисертацията си. Искам да кажа, елизабетинците и якобинците^[1] са очарователни, разбира се, но учените са се занимавали толкова много с тях, че е трудно да изровиш нещо, което да е наистина ново. Затова се захванах с романтиците — Байрън, Шели, Коулридж и дори Уърдсуърт. Всички те, знаете, са правили опити в сферата на драматургията. Но този, който ме очарова истински, е Бедоуз. Чели ли сте пиесата му „Сборник анекдоти на Смъртта“?

— Не — отвърна Паскоу. — Трябва ли?

Всъщност, докато отговаряше, дойде му наум, че наскоро е чувал името Бедоуз.

— Зависи от това какво имате предвид под „трябва“. Той заслужава да бъде по-известен. Фантастичен е. И тъй като моя рецензент пишеше книга за Бедоуз и вероятно знае за него повече от всеки друг човек на земята, просто не трябваше да го изпускам. Обаче от Шефилд дотук е доста път, дори и с хубава кола, а най-хубавото, което можех да си позволя, беше една рахитична таратайка, дето е била чисто нова, когато мама и тате тъкмо са се запознавали. Затова най-

разумното решение за мен бе да се преместя. Така че всичко е добре щом свърши добре.

— Този рецензент — каза Паскоу. — Как му е името?

Нямаше нужда да пита. Защото в този момент си спомни къде е чувал да споменават за Бедоуз и отговора вече му бе известен.

— Той притежава съвършено за един преподавател по английска литература име — засмя се Рут. — Джонсън. Д-р Сам Джонсън. Чували ли сте за него?

* * *

— Точно тук се извиних и си тръгнах — каза Паскоу.

— Така ли? И защо? — попита детектив суперинтендант Андрю Далзийл. — Скапан безполезен боклук!

Дано, пожела си Паскоу, да говори за видеото, което тъкмо пискаше и чуруликаше под въздействието на приличния му на бутало пръст, а не на мен.

— Защото именно със Сам Джонсън играх скуош — каза той, разтривайки рамо. — Рекох да проверя, затова се върнах моментално и успях да хвана Сам.

— И?

И Джонсън бе потвърдил всичко дума по дума.

Оказа се, че преподавателят знае миналото на студента си, без да е запознат с подробностите. Участието на Паскоу в случая бе за него изненада, но след като бе информиран, той бе минал направо на въпроса и бе казал:

— Ако мислиш, че Фран има някакъв оттогавашен мотив да се върне тук, забрави. Всичко е съвпадение, освен ако допуснем, че има толкова голямо влияние, та да ме уреди на работа тук. Аз се преместих, той не може да си представи как ще пътува дотук за рецензии, уволняват го от работата му в Шефилд, така че намира за разумно и той да промени нещата. И се радвам, че го е направил. Той е наистина умен студент.

Джонсън е бил извън страната по време на дългия си отпуск, затова пропуснал сагата с очевидния опит на Рут за самоубийство, а и младия мъж не е искал да го занимава с полицейски тормоз изобщо и с

тормоз от страна на Паскоу в частност, което всъщност би могло да се окаже точка в негова полза.

Накрая преподавателят заключи с думите:

— Затова му намерих работа като градинар, поради което в момента се намира из градините на университета и живее в града, поради което сте го видели да се разкарва из него. Това е съвпадение, което движи света, Питър. Питай Шекспир.

— Този Джонсън — каза Далзийл. — Откога сте толкова гъсти с него, та заедно се къпете? Прислужвал ти е като е бил новобранец в Итън, що ли?

Далзийл бе склонен да вярва, че целия научен свят, който бе дал на Паскоу научната степен, се намира на едно-единствено място някъде на юг, където Оксфорд, Кеймбридж и всички останали висши учебни заведения са се струпали под един покрив.

* * *

Всъщност не връзките на Паскоу с научния свят, а тези на жена му, бяха довели Джонсън в техния живот. Част от работата на Джонсън в МЙУ беше да сложи началото на курс по писателско майсторство. Имаше необходимата за това квалификация — беше издал две тънки томчета с поезия и бе помагал при обслужването на такъв курс в Шефилд. Чарли Пен, който от време-навреме изнасяше лекции на хонорар както по немска, така и по английска литература, започна да прави фасони като видя, че вниманието към лекциите му чувствително намаля. Бе смятал, че като поеме този курс по писателско майсторство, ще успее да навакса загубите от първите два курса. Колегите, запознати с тази порода, често срещана в научните кръгове, бяха посъветвали Джонсън да си пази гърба, защото Пен е лош враг, както на физическо, така и на вербално ниво. Преди няколко години, според университетските легенди, една млада и нахакана журналистка от Йоркшир Лайф — най-лъскавото списание в областта — направи бегъл преглед на творчеството на Пен. Статията завършваше с думите: „Казват, че перото^[2] било по-силно от меча, но ако обичате сладки работи и имате здрав стомах, най-добрият инструмент да се справите със захаросаната конфекция на господин Пен, е лъжичка за пудинг.“

На другия ден седнал да обядва напоително в един ресторант в Лийдс, забелязал журналистката, седнала на една маса недалеч от него. Разделяла ги само количка, натоварена догоре с поръчаните в залата различни десерти. Избирайки едно голямо парче ягодов сладкиш, обилно полят с разбита сметана, той се доближил до масата ѝ, казал: „Ето това, мадам, е захаросана конфекция“ и ѝ го нахлупил на главата. В съда казал: „В постъпката ми няма нищо лично. Направих го не заради думите, които тя каза за книгите ми, а поради ужасния ѝ стил. Английският трябва винаги да бъде на ниво.“ Глобили го петдесет паунда и го задължили да се държи прилично.

Сам Джонсън веднага издири Пен и каза:

— Според мен вие знаете за Хайне повече от всеки друг в Йоркшир.

— Това не е толкова трудно. Разправят, че знаете за Бедоуз повече от всеки друг в „Кучето и патето“, една минута преди края на работното му време.

— Знам, че е учил в Гьотингенския университет медицина през 1824 година, по същото време, когато Хайне е учил там право.

— Така ли? И Хитлер и Витгенщайн^[3] са били съученици. И какво от това?

— Тогава защо не покажем знанията си в „Кучето и патето“ някоя вечер?

— Е, довечера тъкмо има викторина. Кой знае? Може нещо да излезе.

Така примирието бе подписано преди започване на бойните действия. Когато разговора най-сетне стигна до курса по писателско майсторство, Пен, след като се поопъва малко колкото за очи, прие условието да се появява от време-навреме като „печен професионалист“ и продължи по-нататък с предложението, че ако Джонсън се интересува от приноса на някой друг от другата страна на барикадата, той може да се справи по-зле, отколкото „все още непубликуваната“ писателка Ели Паскоу — стара позната от работата ѝ в университетската администрация и член на една застрашена литературна група.

Тази версия на първата им среща бе скърпена от леко различните разкази, които Ели получи от двамата участници. Тя и Джонсън си изясниха ситуацията веднага. Когато тя го покани у дома на вечеря,

разговора, естествено, се въртеше почти непрекъснато около литературни теми и Паскоу, чувствайки се кажи-речи излишен на масата, скочи при първото отклонение от литературата, когато Джонсън бегло сподели затруднението да си намери партньор по скуош всред, най-общо казано, слабоватите си колеги.

Наградата му за този дружелюбен жест, когато Джонсън най-сетне си тръгна късно през нощта с повиканото такси, бяха думите на Ели:

— С тоя скуош, Питър... внимавай.

Паскоу се възмути:

— Още не съм рухнал, ако си забелязала.

— Не говоря за теб. Искам да кажа, внимавай със Сам. Има проблем със сърцето.

— Както и с алкохола, а? Господи!

Оказа се, че Джонсън страда от мека форма на лекарствено контролируема тахикардия и Паскоу се зарече да не споменава на жена си за преждевременния и безславен край на играта с човек, когото бе смятал за алкохолен инвалид.

* * *

— Значи приятел на Ели, а? — промърмори Далзийл, поемайки малка глътка въздух и рязко разтърсвайки видеото.

— Познат — уточни Паскоу. — Да ви помогна ли с това нещо, сър?

— Не. Смятам, че мога и сам да го изхвърля през прозореца... А ти си нещо много кротък, умник. Ти какво смяташ?

Сержант Едгар Уийлс стоеше пред прозореца. С ясно открояващ се на фона на златната есенна светлина отвън силует и потънало в сянка лице, той бе надарен с грацията и пропорциите на човек, който би могъл спокойно да позира за статуя на гръцки атлет, помисли си Паскоу. После той се размърда, чертите му излязоха на светлината и човек не можеше да не си каже, че това ако е статуя, то някой ѝ бе размазал лицето с чук.

— Смятам, че трябва да гледате цялата картина — каза той. — Едно време, когато Рут бе студент в Холм Култрам Колидж, преди този

колеж да стане част от университета, той бе осъден като съучастник в две убийства, главно по ваше обвинение. От пейката на подсъдимия той каза, че с нетърпение чака деня, когато ще му се отдаде случай да ви срещне на някое пусто място, за да си продължите прекъснатия разговор. Това го приемате за заплаха, но всички ние получаваме заплаха поне веднъж седмично. Това е просто част от работата.

Далзийл, вперил изучаващ поглед в машината като сумо-борец, опитващ се да измисли по-различна стратегия, изръмжа:

— Хайде тръгвай, Франкенщайн, че най-накрая ще ти дръпна щепсела.

Уийлд продължи нататък без да му обръща внимание.

— Затворник за пример, дипломираше се в „Открития университет“, Рут получава максимално опрощаване на присъдата, излиза, намира си работа като санитар в болницата, започва да си пише дисертацията, и изобщо спазва всички правила. После ти се стягаш от онези заплахи по адрес на Ели и естествено, Рут е един от ония, които искаш най-напред да огледаш по-отблизо. Само че когато отиваш да се видиш с него, го намираш с прерязани вени.

— Той знаеше, че ще дойда — каза Паскоу. — Работата беше нагласена. Реална опасност за живота му нямаше. Просто перверзна шега.

— Може би. Но работата не изглеждаше така, когато се оказа, че той няма абсолютно нищо общо със заплахите към Ели — каза Уийлд. — Той се възстановява и няколко месеца по-късно се премества тук, защото: а) неговият рецензент се е преместил тук и б) може да си намери работа тук. Казваш, че си проверил при пробационната служба?

— Да — отвърна Паскоу. — Всичко е съвсем редовно. Питаха ме дали няма някакъв проблем.

— А ти какво им отговори — попита Далзийл.

— Казах им, че няма никакъв проблем, просто рутинна проверка.

— Умно — одобри Уийлд. — Дайте сега да видим как изглежда картинката. Човека излежава времето си, събира си живота наново, тормозен е без никаква причина от един безчувствен полицаи, пречупва се, опитва се да се самоубие, възстановява се, отново влиза в релсите, намира си работа, гледа си я, после същия този полицаи започва да го обвинява, че го следи. Ти си тоя, който прилича или на

невротик или на отмъстително копеле. Докато Рут... просто един човек, който си е платил дълга и не иска нищо друго, освен спокоен живот. Та той дори не иска да си губи времето да подава жалба за тормоз срещу теб или за неправомерно уволнение от болницата в Шефилд.

Той се приближи от прозореца към масата.

— Аха — изхъмка Далзийл замислено. — Това е най-странното нещо. Това че не иска да вдига пара. Е, младеж, ти избираш. Ако беше до мен, щях да знам какво да правя.

— И какво е то, сър — запита Паскоу.

— Щях да му счупя и двата крака и да го изгоня от града.

— Мисля, че обратното би било по-добре — каза Паскоу разсъдливо.

— Мислиш ли? Както и да е, преди да го сториш, можеш да му набуташ това безполезно нещо в задника.

Той впери разярен поглед във видеото, което сякаш уплашено от този страшен взор, изведнъж заработи с тихо изщракване и на екрана се появи картина.

— Ха! — възкликна Дебелака тържествуващо. — Казах ли ти аз, че ни една тъпкана с жици кутия в света не може да ми се опре.

Паскоу погледна към Уийлд който тихо остави дистанционното управление на бюрото и се ухили.

От екрана един водещ тъкмо съобщаваше: „А сега Надлъж и нашир, вашия регионален справочник от ВВС Мид-Йоркшир, представен от Джакс Рипли.“

Последваха надписи, плъзгащи се отдолу нагоре на фона на панорамна снимка на града и придружени от първите тонове на Op Ikla Moor Baht'at в изпълнение на духов оркестър, като всичко това избледня постепенно за сметка на дребна, почти детска фигурка на млада русокоса жена с блестящи сини очи и голяма уста, опъната в усмивка, през която белите й, идеално подредени зъби проблясваха като острие на ятаган.

— Здравейте — каза тя. — За тази вечер съм ви подготвила много хубави неща, но нека първо да погледнем дали полицията ни действа така, както заслужаваме и както плащаме. Ето как изглежда това откъм дебелия край на тоягата.

Бърз монтаж от обрани и разбити домове и собствениците им, всички до един изразяващи, кои сърдито, кои със страх, чувството си, че са изоставени от полицията. Отново русокосата в едър план, която прочете списък със статистически данни, на които след това даде кратко резюме:

— И така, четири от десет случая не получават вниманието на следствените органи през първите двадесет и четири часа, шест от десет случая се удостояват само с едно посещение — останалото е тъмнина, а осем от десет случая остават неразрешени завинаги. Всъщност, от последния месец насам в регистъра на мидйоркширското следствено управление има вписани над двеста неразрешени случая. Неефективност? Недостиг на средства? Недостиг на хора? Разбира се, казаха ни, че решението за мястото на излизащ в пенсия старши следовател, предизвиква разгорещени дебати или казано с други думи, пада яка караница. Обаче когато поканихме Мидйоркширското следствено управление да изпрати някой, за да обсъдим тези неща, един техен говорител каза, че на този етап не можели да коментират нищо. Това може би означава, че са до гуша заети с вълната от престъпност. Ще ми се да мисля така. Все пак успяхме да поканим съветник Сирил Стийл, който отдавна се интересува от полицейските работи. Съветник Стийл, доколкото разбирам, имате чувството, че не получаваме услугата, за която си плащаме?

Плешив мъж с налудничави очи, отвори уста да покаже кафяви и наръбени като бойница зъби, но още преди да започне да пуска острите стрели на критиката, екрана потъмня, тъй като Далзийл дръпна щепсела от стената.

— Не искам да ми разваля деня, не мога да го изтрая — каза той, потрепервайки.

— Трябва да умеем да понасяме честна критика, сър — каза Паскоу тържествено. — Дори от съветник Стийл.

Нарочно се правеше на предизвикателен. Стийл, по-рано съветник от листата на лейбъристите, а сега независим, след като партията го извади от редовете си заради непрекъснато нарастващите му неистови нападки срещу ръководството, обвинявайки го във всички смъртни грехове като се почне от идиотизъм и се свърши с корупция, бе самоназначил се предводител на кръстоносен поход срещу разхищението на обществени пари. Под огъня му попадеше всичко —

от сградата на Центъра за наследство и култура, до доставката на бисквити за сесиите на общинския съвет, така че едва ли бе изненада за някого, че се е втурнал да добавя тежест в разследването на Джакс Рипли, свързано с начина на управление на полицейските ресурси в Мид-Йоркшир.

— Притеснява ме не неговия критицизъм — изръмжа Далзийл. — Доближавали ли сте се някога до него? На зъбите му можеш да отглеждаш мъх, а дъха му мирише на вегетарианска пръдня. Подушвам го даже и през телевизора. Единственото време, когато не говори, е когато яде и то не винаги. Никой вече не го слуша. Не, не. Мен ме притеснява тази Джакс, наречи я ако щеш Изкормвача. Разполага със статистиката от миналия месец, знае за решението да не се слага никой на мястото на Джордж Хедингли и като гледам тия разбити и обрани домове, тя май се завъртяла с камерата си из тях бая време преди нас.

— Значи мислиш, че някой пее, така ли? — попита Паскоу.

— Че то е очевидно. Колко пъти през последните месеци е била с едни гърди пред нас, а? През последните шест месеца, за да бъда поточен. Проверил съм.

— Шест месеца? И си мислите, че това може да означава нещо? Освен, разбира се факта, че госпожица Рипли започна да води тази програма само преди седем месеца?

— Да, това може да е от значение — кимна Далзийл мрачно.

— Може да е просто добра в работата си — каза Паскоу. — И според мен не е лошо светът да знае, че на мястото на Джордж не идва никой. Може би трябва да я използваме, преди да сме тръгнали да си сваляме гащите.

— Плъх не се използва за нищо — поклати глава Далзийл. — Просто му затваряш дупката, през която се храни. И аз имам една чудесна идея къде да намеря тази дупка.

Паскоу и Уийлд се спогледаха. Знаеха накъде са насочени подозренията на Дебелака, знаеха и значението, което придаваше на тези шест месеца. Горедолу толкова време бе минало откакто новото попълнение, детектив констъбъл Боулър, бе започнал работа при тях. Боулър, известен всред приятелите си под името Хат, а всред архивраговегетите си като Бойлер, Боулинг, Брокули и още цял куп епитети с отрицателно съдържание, бе започнал с неприятния

недостатък да го прехвърлят по съкратената процедура от Мидландс без да се иска мнението и одобрението на Далзийл. Дебелакът обаче бе като стоокия Аргус^[4] в Мид-Йоркшир и малко след пристигането на Боулър, му докладвали, че го видели на чашка с Жаклин Рипли и малко след това тя вече получава прозвището Джакс Изкормвача. Оттогава Боулър получи етикета „най-вероятния певец“, но нямаше никакви доказателства и Паскоу, знаейки какво плътно наблюдение се води, предполагаше, че е невинен.

Но знаеше, че е по-добре да не противоречи на представите на Далзийл. Освен това Дебелака имаше навика да излиза прав.

Затова бодро каза:

— Е, тогава дайте да побързаме и да разкрием някое и друго престъпление, в случай, че някъде тука има скрита камера. Благодаря и на двама ви за помощта, която ми оказахте в този мой малък проблем.

— Какво? О, за това — каза пренебрежително Далзийл. — На мен ми се струва, че единствения проблем, който имаш е да разбереш дали наистина имаш проблем.

— О, да, сигурен съм в това. Мисля, че имам същия проблем, с който Хектор се сблъска миналата година.

— А? — зяпна Далзийл, озадачен от споменаването на името на най-известния некомпетентен констъбъл. — Я ми припомни.

— Не си ли спомняте? Отиде да разследва в един склад вероятно влизане с взлом. И доколкото си спомням, зад вратата на склада лежало куче-пазач, някакъв голям риджбек.

— О, да, спомних си. Хектор трябвало да мине покрай него. Не е знаел дали е мъртво, упоено или спяло. Това му било проблема, нали?

— Не — отвърна Паскоу. — Ритнал го, за да провери. И то отворило очи. Ето това му било проблема.

[1] Период от развитието на английската литература по времето на двама последователни владетели — кралица Елизабет I и крал Джеймс I — от 1558 до 1625 г. — Б.пр. ↑

[2] Пен (англ.) — писалка, перо. — Б.пр. ↑

[3] Лудвиг Витгетщайн (1889–1951) — английски философ, роден в Австрия, една от най-влиятелните фигури в британската философия във втората четвърт на двайсетте години на миналия век. — Б.пр. ↑

[4] Аргус — от древногръцката митология — стооко създание, което пазело Ио по нареждане на Хера и никога не спяло. Убито от Хермес. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА ВТОРИ ДИАЛОГ

Здрасти.

Пак съм аз. Как е?

Спомняш ли си нашите гатанки? Ето ти още една.

*Един за живи и един за мъртви,
въртя се като вихър из полето
без ритъм и причина в главата
и все пак с причина, без съмнение.*

*Дълбоко отпечатан в меката земя
всеки зиг и заг има точно значение
за всеки, който познава почерка
на майката Природа.*

*Тук дълбая следа дълбока и широка,
там криввам покрай блато, тук намирам брод,
а хора страдат, хора мрат,
само за да разберат мъдростта на моя свят:*

*Правото понякога изглежда криво
и дори в най-ясни дни,
най-прекия път пак може да е дълъг,
най-правата пътека може да е лабиринт.*

Що е то?

Разбра ли вече? Винаги си бил добър в гатанките!

Напоследък много мисля за пътища — пътищата на живите, пътищата на мъртвите и как може би има само един път, и как съм стъпил на него.

Имах доста работа през няколкото дни след началото на моето Велико приключение, така че няхах възможност да го отпразнувам по подобаващ начин. Но с приближаването на уикенда почувствах нужда да направя нещо различно, нещо по-специално. И си спомних как онзи весел човек от „Автомобилна асоциация“ ми разказа колко доволен бил при завръщането си от Корфу, когато открил, че в града има нов гръцки ресторант.

„На Крейдъл стрийт, казва се «Таверна» — каза ми той тогава. — Добра манджа и имат малък двор, където изкарват масите под чадъри. Разбира се, не е същото като да седиш навън в Корфу, но при хубава вечер — слънцето грее топло, сервитьорите щъкат наоколо в националните си носии и оня тип тихичко подрънква на банджото — можеш да си затвориш очите и да си представиш, че си още на брега на Средиземно море.“

Наистина е много приятно да чуеш човек да говори с такъв ентузиазъм за пътуване из чужбина, за храната им и за всичко. Повечето британци излизат в чужбина само за да затвърдят чувството си за превъзходство над целия останал свят.

И там ли е така?

Човешката природа не се променя.

Както и да е, реших да я пробвам тая „Таверна“. Храната не беше лоша и виното бе добро, макар да изоставих експеримента с рицината още след първата чаша. Отначало ми бе хладно да седя навън на двора под фалшивите маслинови дръвчета, но храната скоро ме стопли и като запалиха свещите по масите, обстановката стана съвсем живописна. Вътре в ресторанта пееше млад мъж, акомпанирайки си сам. Не виждах инструмента, но имаше автентично гръцко звучене и ми се стори, че свиренето му е доста по-добро от пеенето. По едно време той излезе на двора и тръгна да обикаля масите, правейки серенада на гостите. Някои от тях отправиха молби да им изсвири нещо. Повечето желаниа бяха за нещо британско или най-много италианско, но той се опита да угоди на всички. Когато се приближи към моята маса, изведнъж радарите ми се включиха на пълна мощност, един глас ми каза: „Сега ще има малко Зорба!“, докато двама от сервитьорите

затанцуваха този ужасен гръцки танц. Видях как младия музикант се стресна, после улови погледа ми и се усмихна смутено.

Отвърнах на усмивката му с усмивка, посочих инструмента му и го попитах как се казва — изведнъж ми се прииска да разбера дали гласа, с който говори, е толкова гръцки, колкото гласа, с който пее. Казвало се бузуки, отвърна той с ясен мидйоркширски акцент.

— О, но вие не сте грък тогава — възкликнах аз разочаровано, опитвайки се да скрия екзалтацията, която ме бе обхванала.

Той се засмя и съвсем спокойно призна, че е местен, роден и израсъл в Каркър. Следвал музика в университета, открил, както всички останали студенти, че е невъзможно да се живее с това подаяние, наречено стипендия и си докарвал по нещо отгоре като идвал да свири в „Таверната“ през повечето вечери. Но докато той не бил грък, увери ме той, инструмента му бил абсолютно гръцки — оригинално бузуки, донесено от дядо му от Крит, който се бил там срещу германците през Втората световна война — така че музиката, извлечена от него за първи път, била чута под истински маслинови дървета в топлата и пълна с ухания средиземноморска нощ.

В гласа му усетих затаен копнеж по тази далечна действителност, точно както бях усетил неприязънта му към тази цирк, в който бе принуден да взема участие. Може да е роден и израсъл в Йоркшир, но душата му копнееше за нещо, което си бе внушил, че може все още да се намери под друго, по-малко хладно небе. Бедното момче. Имаше откритото и вярващо изражение на човек, роден да бъде разочарован цял живот. У мен се появи силно желание да го спася от рухването на илюзиите му.

Музиката от тонколониите гърмеше все по-силно и танцуващите сервитьори, които канеха все повече и повече гости да се хванат на хорото, приближаваха масата ми. Пуснах няколко монети в кожената кесийка, висяща от колана на момчето, платих си сметката и си тръгнах.

Ресторантът затваряше след полунощ, но аз нямах нищо против да стоя в колата и да чакам. Има нещо много приятно в това да наблюдаваш без да бъдеш наблюдаван, да стоиш в сянката и да гледаш как нощните създания се захващат за работа. Видях няколко котки да се насочват с делова крачка към малката пресечка, където бяха разположени боклукчийските кофи на „Таверната“. Между комините

прелетя кукумявка, безмълвна и далечна като спътник. Успях да зърна и нещо, което ми се стори рунтавата опашка на лисица, промъкнала се в града по работа. Интересувах се повече обаче от човешките създания, от последните гости, измъкващи се, олюлявайки се, от заведението, качващи се в колите си и потъващи в нощта — гласове подвикваха, стъпки тропаха, врати се блъскаха, двигатели се форсираха. После всички тези шумове постепенно бяха погълнати от великата симфония на нощта, без да накърнят тъмната ѝ музика.

След това идва дълга пауза — не във време, а на време — не знам колко дълга, тъй като часовниците вече са без циферблати, докато накрая откъм края на уличката долита рев на мотоциклет и моето момче се появява — музикант, излизащ в тъмната сцена на нощната музика. Знаем, че е той въпреки каската — щях да го позная и без бузукито, стърчащо на гърба му.

Той спира за миг да провери дали пътят е чист. После тръгва и поема нататък.

Аз го следвам. Лесно е. Той кара далеч под разрешената скорост, вероятно знаещ от опит как се радва полицията на такива млади мотоциклетисти, особено толкова късно през нощта. Разбирайки със сигурност, че той се отправя право към къщи в Каркър, аз го задминавам и продължавам.

Нямам никакъв план, но от надигащата се в мен радост разбирам, че план има и след като минавам знака „Край на ограниченията“ в края на града и се озовавам на стария римски път, оня път, дето се точи осем километра до Каркър прав като стрела в сред букова гора, аз разбирам какво трябва да правя.

Оставям светлините на града зад мен и давам газ. След два-три километра правя обратен завой, спирам край пътя и угасям фаровете, но не и двигателя.

Тъмнината ме поглъща отвсякъде като черна вода. Нямам нищо против. Аз съм неин жител. Това е моята стихия.

Вече го виждам. Най-напред като едва блещукащо огънче, а след това като ярко блестящо петно, носещо се срещу мен. Кой млад мъж, независимо колко напласен е от полицията, може да устои на изкушението на такъв прав път, по който очевидно няма никакво движение?

О-о-о, този вятър, блъскащ те в лицето, този влудяващ рев на машината между краката ти и тази долавяна с периферното зрение замъглена завеса от бягащите назад дървета, наредени като езически богове, готови да аплодират смелото ти префучаване между тях!

Чувствам радостта му, споделям неговата екзалтация. Всъщност те ме изпълват до такава степен, че едва не пропускам да изиграя ролята си.

Но аз също разговарям с езическите богове и без никаква команда от мозъка, кракът ми настъпва газта и пръста ми включва дългите светлини.

За част от секундата като че ли летим точно един срещу друг. След това неговите мускули се подчиняват на команда, твърде бърза, за да е дадена от мозъка и той кривва встрани, поднася и отчаяно се бори да не изпусне управлението.

За миг ми минава през ума, че ще успее. Изпитвам разочарование, но и облекчение.

Добре, знам, но трябва да бъда честен. Каква тежест би се вдигнала от душата ми, ако това в края на краищата не се окажеше моя път.

Но момчето вече усеща, че губи борбата. Въпреки това, в такъв момент на върховен стрес, сърцето му сигурно пее от адреналина, от рязко скочилата възбуда. После мотоциклета се изплъзва изпод него, те се разделят и човек и машина се понасят по пътя плътно един до друг, но без да се докосват.

Спирам и извъръщам глава, за да гледам. Във времето за това отиват сигурно няколко секунди. В моето безвремие обаче аз регистрирам и най-малката подробност. Виждам как мотора стига пръв до дървото, забива се в него и избухва в пламъци — не много наистина, резервоарът му сигурно е бил полупразен, но достатъчно, за да хвърли светлина на последните му мигове.

Той се удря в големия бук, сякаш се старее да го прегърне с цялото си тяло, впивайки се в него, като че ли иска да проникне през кората и да се влее в живителните му сокове. После се хлъзга надолу и остава да лежи в корените му, самият той приличен на корен, по гръб, абсолютно неподвижен.

Давам назад и слизам от колата. От удара козирката на каската е смазана, но като по чудо е оставила топлите му кафяви очи

непокътнати. Забелязвам, че калъфа на бузукито се е откъснал от гърба му и е паднал съвсем наблизно. Калъфът се е отворил, но на самия инструмент като че ли му няма нищо. Изваждам го и го слагам до протегнатата му ръка. Сега вече музиканта е част от тъмната нощна музика и аз нямам място тук.

Потеглям бавно, оставяйки го на лисиците и кукумявките с широко отворени очи, които скоро ще видят, надявам се, не студените звезди на английската нощ, а богатата, топла синева на средиземноморското небе.

Ето там иска да бъде той. Знам го. Питам го и знам.

Много съм уморен да разказвам още.

До скоро.

ГЛАВА ПЕТА

В четвъртък сутринта, когато до крайния срок на конкурса за разказ оставаше още само един ден, Рай Помона вече бе започнала да се надява, че може би има живот след безсмъртна проза.

Това обаче не ѝ попречи да хвърля писмо след писмо в кошчето за боклука в дива самозабрава, но малко преди обед тя изведнъж застина съвършено неподвижна, въздъхна отегчено, препрочете листовете пред нея още веднъж и каза:

— По дяволите!

— Да? — откликна веднага Дик Дий.

— Получихме втори диалог.

— Дай да видя.

Той прочете писмото бързо и каза:

— О, Боже! Питам се дали е свързано с истинска случка.

— Е. Точно това ме порази най-силно. Прочетох го във вчерашния Газет. Ето, виж.

Тя отиде до поставката с вестниците и взе Газет.

— Чуй.

„Полицията разкри подробности относно катастрофата на Римския път, за която ви информирахме в съботното си издание. Дейвид Питман, 19, студент по музика, от Пуул Теръс, Каркър, се прибирал у дома от работата си като певец и музикант в ресторант «Таверната» на Крейдъл стрийт, когато в ранните часове на съботната утрин, паднал от мотоциклета си. По тялото му има много рани и при докарването му в болницата е обявен за мъртъв. В произшествието не е участвало друго превозно средство.“

— Бедното хлапе.

Дий прочете съобщението, после прочете Диалога още веднъж.

— Какъв ужас — каза той. — Въпреки това не е без някои хубави попадения. Ако нашия човек се опита да напише някой по-конвенционален разказ, може би ще се справи много добре.

— Значи само това ти идва в главата, така ли? — предизвикателно попита Рай. — Някакво графоманче използва вестникарските статии и развихря фантазиите си върху тях, това ли искаш да кажеш?

Дий вдигна високо вежди и ѝ се усмихна.

— Ние май сме си разменили репликите с теб — каза той. — Миналата седмица аз се питах какво става, а ти пускаше студения душ. Какво се е променило?

— И аз мога да те питам същото.

— Ами добре, да видим тогава — каза той с онази благоразумна сериозност, която понякога я дразнеше. — Може би аз съм сравнил въображаемите си подозрения спрямо хладния и рационален отговор на моята умна и млада помощничка и съм разбрал, че се правя на магаре. — На лицето му цъфна широка усмивка и той бързо добави: — Или на нещо от този род. А ти?

Тя отвърна на усмивката, после каза:

— Забелязах още нещо в Газет. Чакай малко... да, сетих се. Там пише, че срока на дознанието във връзка със смъртта на оня от „Автомобилна асоциация“, било удължено, за да можела полицията да проведе разследването по-подробно. Това може да означава само, че у тях са се зародили подозрения, че смъртта може да е насилствена, нали?

— Да, но има подозрения и подозрения — отвърна Дий. — Всяка неочаквана смърт трябва да се разследва подробно. Ако е нещастен случай, изследват се причините, за да се установи дали не са резултат от небрежност. Но дори и ако има съмнение за престъпно деяние, като в този случай, това означава...

Той вдигна Диалога и очаквателно замълча.

„Това е проверка — каза си тя. — Дик Дий ми провежда контролно.“

Когато бе започнала работа тук, отначало бе почувствала снизходително отношение, а после бе разбрала, че това е част от неговия преподавателски подход, който бе далеч за предпочитане пред

това или да ѝ казва нещо, което знае, или да не ѝ казва нищо за онова, което не знае.

— Всъщност не означава нищо — каза тя. — Не и ако тоя използва за вдъхновение новините. За да означава нещо или дори да наподобих съвпадение, трябва да е написано преди събитието.

— Преди отразяването на събитието във вестника — поправи я Дий.

Тя кимна. Разликата бе малка, но съществена. Това бе още едно от качествата на Дий. Подробностите, около които вдигаше шум, бяха обикновено по-скоро важни, отколкото егоцентрични.

— Какви са тия работи за дядото на студента и бузукито? — попита тя. — За тях няма нищо във вестника.

— Няма. Но ако е вярно, което ние не знаем, може да означава просто, че разказвача е разговарял по някое време с Дейвид Питман. Подозирам дори, че този разказ младото момче го е разказвало на не един гост на ресторанта.

— И ако се окаже, че човека от „Автомобилна асоциация“ е прекарал отпуската си в Корфу?

— Мога да ти измислям възможни обяснения до довечера — отвърна той отегчено. — Но какъв е смисъла? Ключовият въпрос тук е кога се е повил последния Диалог в Газет. Не ми се вярва да са толкова организирани, че да го установят с точност, но някой все пак може да си спомни нещо. Аз ще взема да им се обадя, а ти през това време...

— ... продължи да четеш тия тъпи глупости — прекъсна го Рай. — Добре де, ти си шефа тука.

— Така е. Но това, което исках да кажа беше „а ти през това време вземи да размениш няколко приятелски думи с твоя поклонник орнитолога там.“

Той хвърли поглед към рецепцията, където бе застинал строен млад мъж с открито момчешко лице и черен костюм и чакаше търпеливо.

Казваше се Боулър, инициала на името му бе Е. Рай знаеше това, защото той ѝ бе показал читателската си карта, когато се бе появил за първи път на рецепцията, за да помоли за помощ при работа със CD-ROM устройството на един от компютрите. Дежурни бяха тя и Дий, но Рай бе разбрала, че за експерт по високите технологии вече считаха само нея. Не че шефа ѝ беше технически бос — подозираше, че

знанията му надхвърлят даже нейните — но когато ѝ се стори, че го познава достатъчно, за да го запита, той ѝ се бе усмихнал с една от сладко-тъжните си усмивки и бе казал, сочейки към компютрите:

— Това там са бели петна.

След това посочи лавиците с книги и добави:

— А това са останалите.

Дискът, който Е. Боулър искаше да отвори, се оказа орнитоложка енциклопедия и когато Рай прояви учтив интерес, той прие, че тя има същото хоби като неговото и трите или четири по-сетнешни посещения не можаха да го уверят в обратното.

— О, Боже — въздъхна тя. — Днес ще му кажа, че обичам птици само когато са със зачервена кожичка и обилно полети с пикантен сос.

— Разочароваш ме, Рай — каза Дий. — Още от самото начало се запитах как може такъв умен млад човек да се е занемарил до такава степен с компютрите. Явно го интересуват не само птиците, а и ти. Ако изразиш липсата си на ентузиазъм по грубия начин, който току-що предложи, той ще започне да търси друга допирна точка с теб. Която сега вече наистина можеш да му предложиш.

— Моля?

— Господин Боулър е всъщност детектив констълбъл Боулър от Мидйоркширската следствена служба и значи е добре да се култивира. На любителите детективи като нас, не всеки ден ни се отдава да си напъхаме човките в местните полицейски работи. Оставям го на твоите нежни грижи, нали така?

Той се отпрати към офиса.

„Умният ми Дик — помисли си Рай, загледана в гърба му. — Докато аз се правя на умница, той си е просто такъв.“

Боулър се приближаваше към нея. Тя се обърна към него и го погледна вече с нов интерес. Знаеше, че това е един от неуспехите ѝ да прецени човек светкавично, но сега вече ѝ бе трудно да се отклони от първоначалната си преценка. Ето, дори и сега, когато вече знаеше, че е ченге и посещенията му в библиотеката бяха мотивирани от чиста похот, не можеше да спре да мисли за него като птичи фен.

Костюмът и ризата без връзка даваха все пак някаква надежда. Е, не бяха Армани, но все пак някакво поносимо тяхно менте. И тази негова свенлива усмивка на изгубило се момченце, според вече прогледналите ѝ очи, имаше сякаш някакъв нов нюанс на студена

пресметливост, което също ѝ хареса. Пътят към сърцето ѝ не минаваше през майчините ѝ инстинкти, но ѝ бе приятно да види как някой се опитва да го намери.

— Здравейте — каза той колебливо. — Съжалявам, че ви безпокоя... ако сте заета...

Щеше да бъде забавно да си поиграе още малко, но работата ѝ наистина бе до гуша, дори и без тази глупава конкурсна история. Затова го отряза:

— Да, наистина съм потънала в работа. Но ако търсите нещо бързичко за сваляне, констъбъл...

Свенливата усмивка си остана непокътната, но той мигна два пъти, като с второто мигане изтри всякакви признаци на свенливост от очите си (доста хубави, гълъбовосиви), заменяйки го с нещо, определено приличащо на пресметливост.

„Пита се дали не го подканвам да се превключи от вълна «съседското момче» на вълна «салонен лъв». Ако го направи, давам му пътя. Птичи фен е лошо, но полицай грубиян бе още по-лошо.“

— Не, не, вижте сега, съжалявам — каза той. — Искях просто да ви питам... Тази неделя мислех да поизляза и да се разходя до Стангдейл, там е прекрасно място за птици дори и през това време на годината... нали разбирате, има мочурища, скали и, разбира се, езерото...

Виждаше, че по този начин не я впечатлява, затова смени тактиката с лекота, която ѝ хареса.

— ... а след това може би да спрем и да хапнем някъде...

— Тази неделя... Не мога да се сетя какво имам за тази неделя...

Тя вдигна леко глава нагоре, сякаш пресмяташе какво има да прави след седемдесет и две седмици, а не след седемдесет и два часа.

— И да хапнем, казвате...

— Да, от тази страна на пътя има едно заведение, „Дън Фокс“. Не готвят лошо. А и промениха закона скоро, та неделните вечери има и диско, точно както през съботните.

Тя го знаеше. Старомодно крайпътно заведение в края на града, напоследък то бе решило да събира местните младежи между двайсет и трийсет, които искат да си потанцуват, без да става нужда да се блъскат с тийнейджъри. Не беше „Стрингфелоус“, но със сигурност бе

по-добър от танцувалните хамбари на подрастващите. Въпросът беше дали иска да излезе с детектив констъбъл Е. Боулър.

Тя впери изучаващ поглед в светналото му от надежда лице. Защо пък не, каза си Рай. После погледът ѝ се насочи далеч зад него, попадайки на Чарли Пен, който, седнал на обичайното си място, се беше извил назад и наблюдаваше сцената с израз, предполагащ че подслушва не само какво си говорят, но и какво мислят.

Тя рязко каза:

— Ще си помисля. Вижте какво, защо не седнете за малко, ако можете да отделите някоя и друга минута от времето си, посветено на грижата да опазвате света от престъпления.

— Мислех, че вие сте затънали до гуша в работа — каза той сядайки.

Малко ирония, а?

— Така е. Това е работа и то ваша работа, може би.

Тя му обясни колкото можа по-сбито, което всъщност не бе чак толкова сбито, тъй като си даваше сметка колко странно звучи, което пък от своя страна я караше да кривва встрани и да поема по странични пътища.

Трябваше да му се признае — момчето не се скъса от смях, а я помоли да му даде да прочете диалозите. Тя му показа Втория, който той прочете, докато в това време тя извади Първия от чекмеджето, където го бе сложил Дий.

Той прочете и него и каза:

— Тези двете ще ги задържа. Имате ли найлоново пликче или нещо такова?

— За пръстови отпечатъци ли? — попита тя почти иронично.

— За хубав външен вид — каза той. — Не мисля, че ще има кой знае какви отпечатъци, след като вие и вашия шеф сте ги въргали кой знае колко пъти из ръцете си.

Тя му даде пликче и попита:

— Значи мислите, че в това може да има нещо?

— Не съм казал такова нещо, но ще проверим.

Никаква следа от стеснителност, просто професионална деловитост.

— Искате да кажете в Газет ли? — попита тя, леко подразнена. — Дик Дий, моя шеф, се занимава точно с това в момента.

— Така ли? Прави се на частен детектив, а? — каза той, този път с усмивка.

— Попитайте го сам — отвърна Рай.

Дий се бе върнал в библиотеката и се приближаваше към тях.

Погледът му улови прозрачното найлоново пликче и той каза:

— Виждам, че Рай ви е разяснила ситуацията набързо, господин Боулър. Току-що говорих с Газет. Опасявам се, че нищо не се получи. Не са отбелязали нито време, нито дори дата на получаване на новината. Всичко, отбелязано с гриф „За конкурса“ се изсипва в чувал и когато се напълни, заедно с всичко, носещо макар и далечна прилика с белетристика, идва тук за проверка.

— Бих казал, че тук влиза половината от онова, което излиза на вестника — бе коментара на Боулър.

— Наблюдение, с което не мога да се съглася — каза Дий.

— Вероятно сте прав. Чувствителни души са това журналистите. Добре, тези неща ще ги взема с мен и ще ги проверя, когато имам свободно време.

Снизходителното му държане стигна до Рай и тя каза:

— Ще ги проверите ли? Как? Нали сам казахте, че едва ли ще намерите отпечатъци. Тогава какво смятате да правите? Да повикате полицейски ясновидец?

— И такива неща са правени, но за това мисля, че няма да имаме нужда от спиритически сеанси — ухили се Боулър.

„Ама той се забавлява — помисли си Рай. — Мисли си, че ми прави по-добро впечатление като нахакан полицай, отколкото като стеснителен орнитолог. Време е да го изкарам от тази заблуда с един смразяващ удар.“

Но преди да успее да нанесе смразяващия си удар, Дик Дий се обади:

— Предполагам, че детектив констълбъл Боулър има намерение да провери дали информацията, дадена в Диалозите е а) вярна и б) не би могла да се вземе от вестниците — каза той. — Като например отпуската на човека от „Автомобилна асоциация“ и произхода на бузукито.

— Вярно. Безпогрешна мисъл, господин Дий — каза Боулър.

„Което означава, че ти си мислил същото като мен, значи може би си по-умен отколкото изглеждаш“, интерпретира мисълта му Рай.

— Благодаря — отвърна Дий. — Позволих си да попитам същото, когато се обадох в Газет. Не, във вестника е отбелязана само смъртта на двамата и нищо повече. И в случай, че се притеснявате, внимавах да не се издам, че това може да се превърне в обект на полицейски интерес. Тук имаме местна компютърна програма по интереси, затова хората са свикнали с такива проверки отвреме-навреме.

Той се усмихна на Боулър — усмивка не на първи умник в света, а приятната усмивка, сякаш казваща: „Хайде стига, всички хора са приятели в края на краищата“, и от която човек трудно би се обидил, но младия детектив констъбъл бе готов да се обиди, ако не му бе минало през ума, че това ще се отрази лошо на кампанията му за спечелване благоволенията на Рай Помона.

Освен това, едно добро ченге никога не отказва помощ, независимо от източника ѝ, особено ако този източник е по-осведомен за нещо от самото добро ченге.

— Тази странна рисунка в началото на Първия диалог. Да сте мислили нещо за нея — попита той.

— Да, всъщност помислих и върху това — кимна Дий. — И нещо ми дойде на ума. Тъкмо се бях накарал да го споделя с теб, Рай. Вижте сега едно нещо.

Той отиде в офиса и се върна с огромна книга, която сложи на масата. После започна да разгръща страниците, разкривайки поредица от рисунки, които на Боулър се сториха странни и често бяха оцветени в живи, бликащи от енергия цветове.

— Трябваше да се науча да разчитам келтското писмо, за едно мое проучване — обясни той. — И това ми даде възможност да се запозная с широката гама от украсени инициали, които това писмо използва. И точно за това ми напомни рисунката от Диалога... А, да ето, вижте. На Диалога тя, разбира се, не е цветна и е много опростена, но в основата си те имат много общи неща.

— Прав си — каза Рай. — Очевидно е... След като ни го посочи, става ясно.

— Да — каза Хат. — Очевидно. И какво представлява в такъв случай?

— Това са буквите I N P. Специално тази илюстрация е взета от един ирландски ръкопис от осми век и представлява встъпителните

редове към Евангелието от Йоана. In principio erat verbum et verbum erat apud deum et deus erat verbum. Всички букви от това изречение са се изсипали в тази малка купчинка под буквата P.

— И какво означават... точно? — попита Хат, добавяйки последната дума, за да накара останалите да си помислят, че това е някаква незначителна подробност, той вече грубо си е превел значението и иска просто да го уточни.

— В началото бе словото и словото бе у Бог и Бог бе словото или по-точно словото бе Бог, както е прието в официалната версия. Интересен начин човек да се представи, не мислите ли? Слова, слова, слова, тоест думи, думи, думи и изобщо голяма любов към думите.

— О, да — каза Рай, вземайки пликчето от Хат и местейки съсредоточен поглед от цветната илюстрация към чернобялата рисунка. — Но може би означава нещо друго. Както и думите.

— За това също ми мина през ума. Има явна илюстративна насоченост. Това може да се приеме за извития мост с нещастника от „Автомобилна асоциация“ във водата...

— И тук има птица, макар и да не прилича много на фазан... а тези неща тук с рогата, крави ли са или какво?

Хат, чувствайки се отритнат, взе прозрачния плик от ръцете ѝ и каза:

— Дайте първо да разберем дали има престъпление, преди да сме тръгнали да търсим нишки. И ако има, не се безпокойте, ще го тикнем тоя любител на думите зад решетките за нула време. Жалко, че „Алкатрас“ е вече затворен.

— Алкатрас? — възкликнаха и двамата озадачено в един глас.

— Да, това може да се окаже Уърдман^[1] от „Алкатрас“.

Двамата го гледаха без да разбират и думичка.

Той продължи:

— Това беше кино... по телевизията го даваха завчера... един тип, Бърт Ланкастър го играеше, беше убил някого и го бяха затворили...

— О, да, спомням си филма — каза Дий. — Да, да, Уърдман. Много забавно, господин Боулър.

И отново това не беше удар, но Хат го усети като такъв.

— Ами... благодаря за помощта, ще го имаме предвид — каза той, опитвайки се отново да застане на висотата на професията си.

— За нас бе удоволствие — каза Дий. — Е, време е пак да се потапяме.

Той седна на масата, взе поредното писмо от конкурса и се вдълбочи в четене. Рай последва примера му. Боулър остана прав, бавно смалявайки се от нахакано ченге в бъдещ ухажор.

„Има много начини да нанесеш смразяващ удар и без помощта на пиперливи думи“, помисли си развеселена Рай.

Дий вдигна поглед и каза:

— Извинете, господин Боулър, има ли още нещо?

— Просто бях попитал нещо Рай... госпожица Помона.

— Нещо за... Уърдман?

Хат поклати глава.

— О, значи някаква библиотечна справка. Относно вашите орнитологически проучвания, без съмнение. Рай, можеш ли да му помогнеш?

— Не веднага — отвърна Рай. — Това е нещо, за което трябва да си помисля, господин Боулър...

— Хат — каза той.

— Моля?

— Приятелите ми ме наричат Хат.

— Колко параномично от тяхна страна — каза тя, хвърляйки поглед към Дий, който се усмихна и промърмори:

— Човек би казал дори параноманско.

— Да, да, какво има толкова — каза Хат с острога, предизвикана явно от тази размяна на неща, които според него бяха предназначени за подигравка.

— Вижте какво — каза Рай. — Нека си помисля малко. Може би ще разговаряме отново, когато се върнете да ни кажете какво сте открили по Диалозите и изобщо открили ли сте нещо. Това устройва ли ви, господин Боулър? Хат?

Той смръщи вежди за миг, после по лицето му се разля усмивка.

— Добре. Чудесно е. Ще се върна. Ще ви държа в течение по тази работа. Не че може да се окаже кой знае какво, но по-добре да проверим, отколкото да съжаляваме по-късно. Довиждане.

Той се извърна и си тръгна. Крачеше добре, с котешка грация. Може би това обяснява интереса му към птиците, помисли си Рай.

Тя отново хвърли поглед към Дий. Той ѝ се усмихна съучастнически. После сведе поглед към листа пред него и поклати глава печално.

— Истината е много по-интересна от измислицата, не ти ли се струва? — попита я той.

Тя посегна за следващото писмо.

Почеркът бе познат, с големи и ъглести букви, писани с лилава химикалка.

Започваше с думите: „Снощи пак сънувах мокър сън...“

— Може и да си прав — кимна тя.

[1] Уърдман (англ.) — Човек Дума. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ШЕСТА

Професионалното мнение на детектив констъбъл Боулър за подозренията, възникнали по повод двата Диалога бе, че са пълни глупости, но ако се отнесеше към тях сериозно, това означаваше да си пробие път към сърцето и/или леглото на Рай Помона, което от своя страна означаваше, че е дошло времето на смръщени замислено вежди, набръчкано чело и други, означаващи съсредоточена мисловна дейност признаци. Но само пред нея. Веднъж излязъл от библиотеката, той направи две-три танцови стъпки, напълно доволен от късмета си и гледката на трептящия триъгълник диви гъски, пресичащ правоъгълното парче небе между полицейския участък и сградата на съдебната медицина, повиши настроението му още повече.

Той ги проследи с поглед докато изчезнаха, после изтича към етажа на следствената служба, подсвирквайки си весело.

— Много си щастлив нещо — каза Едгар Уийлд. — Да не си се виждал с Питър Пан?

— Не, сардж^[1], обаче се натъкнах на нещо също толкова странно.

Той показа на сержанта двата Диалога и му разказа за какво става дума.

— Наистина е странно — каза Уийлд с такъв тон, сякаш го смята за глупост.

Боулър го разбираше.

— Помислих си дали да не хвърлим все пак едно око — каза той. — Просто имам някакво чувство.

— Чувство, а? — промърмори Уийлд, вперил в него студения си изучаващ поглед, сякаш много добре схващайки, че въпросното чувство се отнася по-скоро до Рай Помона и хормоналния му баланс, отколкото до полицейска интуиция. — Ти си още малък за чувства. Дори сержантите през първите три-четири години са длъжни да се консултират с по-възрастните от тях. Затова не е лошо да се обърнеш към някой с повечко звезди на пагоните.

Литналия нависоко дух на Боулър изведнъж попадна във въздушна яма, когато си представи как носи тази глупост на Анди Далзийл. Бе му дадено ясно да разбере, че прехвърлянето му от Мидландс е било извършено без одобрението на Далзийл.

— Ще видим как ще ти потръгне работата — бе му казал той вместо „добре дошъл“ преди шест месеца.

Според него работата му бе потръгнала добре или поне не бе направил нито една груба грешка. Но макар и да не се бе мъчил да спечели благоволенieto на Дебелака, през последните няколко седмици се бе обръщал рязко отвреме-навреме, сякаш някой го сръчкваше, само за да види тези негови леденостудени очи впити в него с израз на нещо средно между обикновено недоверие и открита неприязън.

От друга страна се утешаваше с факта, че миналата седмица шефът не се бе поколебал да му даде случай от малко деликатен характер — да провери някаква откачалка, която според него го тормозела.

— Да, помислих си, че може би ще е добре да го споделя с господин Паскоу. И без това трябваше да говоря с него — каза той жизнерадостно, опитвайки се да остави впечатлението за наличието на някакво специално отношение между завършилите висше образование колеги.

Уийлд, забелязвайки опита, каза:

— Искаш да кажеш, когато се явиш при него с последния доклад по случая с Франи Рут, нали?

Не биваше да се оставят младите членове на екипа да си мислят, че те знаят нещо, което той не знае. Питър вероятно бе подчертал изрично пред младия Боулър, че интереса му към поведението и навиците на Рут е технически неофициален и не бива да се споменава в присъствието на Далзийл. Че в каквото настроение беше, Дебелака щеше да сметне, че да се каже на Боулър каквото и да било, то значи да се разгласи по всички вестници.

— Откри ли нещо интересно — продължаваше да настоява Уийлд.

— Още не — призна Боулър.

— Продължавай да търсиш. Но не се навирай в очите. Той има орлов поглед.

— О, не се безпокой за това, сардж — каза Боулър уверено. — Перце няма да помръдне. А ти какво ще кажеш за тези Диалози? Да говоря ли с господин Паскоу?

— Не — каза Уийлд разсъдливо. — Мисля, че твоя човек в дадения случай е господин Хедингли.

Детектив инспектор Джордж Хедингли имаше репутация на човек, действащ по устав, стриктно придържащ се към правилата, който лекуваше интуицията с разтривки, а вътрешното чувство — с вендузи. „Чисти ръце“ го бе нарекъл веднъж Паскоу и Боулър без да иска бе чул думите му, на които Далзийл бе изръмжал в отговор: „Да, ама не. Това беше така едно време, но откакто започна да брой дните до пенсия, се превърна в «чист задник». Дай нещо на Джордж да работи и първата му мисъл е как да направи така, че да не му направи нещо лошо. За това обаче е виновна новата съдебна система. За оцапване на нещата наистина бих бесил, дето се вика, но не можеш цял живот да си вършиш работата както трябва и непрестанно да се оглеждаш назад.“

В този разговор ставаше дума за новия климат на надеждност. Отидоха си, или поне си отиваха, добрите стари времена, когато всеки полицаи, допуснал грешка, можеше спокойно и с благодарност да се оттегли в пенсия по „здравословни причини“. И дори тези, които се пенсионираха, навъртайки пълен стаж за пенсия, вече не изпитваха сигурност, тъй като разследвания за грешки можеха вече да се правят и със задна дата и според резултата от тях, се променяше статуса и на пенсията, и на пенсионера.

Затова не беше никак изненадващо, че предпазливи хора като Джордж Хедингли, поели по финалната права на една, ако не превъзходна, то поне изслужена с чест кариера, са решили, че най-добрия начин да не правиш петна в служебното досие, е да даваш колкото е възможно по-малко поводи да пишат в него.

Подозренията на Боулър, че Уийлд казва по заобиколен път, че най-доброто място за такава глупост като Диалозите е под обширния задник на Хедингли, леко се разсеяха, когато разбра, че случая със смъртта на човека от „Автомобилна асоциация“ вече бе там. Когато от офиса на коронера удължиха срока на следствието, за да позволят на полицията да се порови още малко в него, бяха качили случая на горния етаж, в следствена служба, за да му хвърлят един поглед.

Хедингли му бе хвърлил поглед, после се прозя и тъкмо се канеше да го върне отново долу с резолюция, в смисъл, че следствена служба не намира никакъв повод за продължаване на следствието.

— А сега ми идеш и ти — каза детектив-инспектора недоволно. — Това е пълна глупост. Не мога да си представя какво те кара да си мислиш, че си струва работата.

— Но все пак нали има причина, поради която коронера е удължил срока — защити се Боулър.

— Да, сигурно. Оня дърт глупак го е страх да не направи някоя грешка и когато семейството е вдигнало шум, той е измислил лесен начин да се измъкне. Каквото и да се обърка, ние ще бъдем виновни.

„Присмял се хърбел на щърбел“, помисли си Боулър, четейки доклада от дознанието.

Скоро откри, че работата стои малко по-иначе, отколкото му бе намекнал Хедингли, макар и не много. На въпроса защо Айнстъбъл поначало е спрял, не бе отговорено задоволително. Като вероятна причина бе разгледана естествената нужда — спрял е да се облекчи, но е загубил равновесие над парапета и е паднал долу. Но жена му през сълзи бе възразила, че мъжа ѝ не е такъв човек да пикае от мост, разположен на обществен път, патолога бе подчертал, че мехура му е бил доста пълен и накрая полицаи Дейв Инсоул, първото ченге, пристигнало там, бе потвърдил, че ципа му бил закопчан.

Тогавя може би е получил нещо като удар преди да е успял да се облекчи и е паднал. Аутопсията обаче не бе намерила никакви следи от каквото и да било „удар“, макар патолозите да казваха за няколко случая, при които следи не оставали. Освен това в полицейския доклад се споменаваше някакси с половин уста, че по парапета имало някакви леки драскотини, от които би могло да се предположи, че е седял на него и е паднал надолу с гръб.

Но най-необяснимото нещо бе кутията с инструментите, която намерили на моста до парапета.

Според Хедингли това не означавало нищо.

— Ясно като бял ден — каза той. — Карал е по моста, почувствал е, че му става нещо, спрял е да вземе глътка въздух, излязъл е от колата, взимайки кутията с инструментите автоматично, защото нали това прави сигурно по сто пъти на ден и след като е получил този удар, той вече не мисли правилно, нали? Сяда на

парапета, вече му причернява пред очите, премята се назад, удря си главата в камък, губи съзнание и се удавя. Патолога не е открил никакви признаци на непозволена игра, нали?

— Защото няма как да има такива, шефе — каза Хат с уважение. — Не и когато оставиш някого да си умре, без да се опиташ да го спасиш.

— Убийство по небрежност? На базата на това тук? — Хедингли размаха презрително плика с Диалозите. — О-о, я слез на земята, синко.

— Ами другия случай, шефе? Да подкараш колата право към това момче на мотора? Ако Уърдман го е направил, това вече не е небрежност, нали така? Това си е чисто убийство, прав ли съм?

— Как го нарече? — попита Хедингли, отлагайки отговора на въпроса за по-късно.

— Уърдман — отвърна Хат.

Той обясни за какво става дума, каза му за шегата си с „Алкатрас“ и в замяна получи същия озадачен поглед, какъвто бе получил и в библиотеката. Явно детектив инспектора чувстваше, че като даде на автора на Диалозите прякор, това му дава нещо да се хване, нещо, което го прави по-труден за пренебрегване, а това не биваше да става според неговата логика.

Обаче Хат бе решил да го накара да вземе решение.

— Значи мислиш, че трябва просто да забравим за случая, така ли, шефе? — настоя той.

С усилие прикривайки веселото пламъче в очите си, той загледа как несигурността се изписва по откритото лице на по-възрастния мъж като сянка на облак.

— Е, предполагам, че май е най-добре все пак да хвърлиш едно око — каза най-накрая Хедингли. — Но не губи прекалено много време. Утре първата ти работа ще бъде да ми оставиш пълен доклад на бюрото. Това е истинската проверка на теорията, синко, колко от нея си готов да представиш в писмен вид, ясно ли ти е?

— Да, шефе. Благодаря ти, шефе — занарежда Боулър, като внимаваше да не позволи на иронията да си пробие път навън.

Хедингли може и да бе досаден стар пръдльо, драпащ да се добере до пенсията, без никакви други интереси, освен как да си сложи ламарина на огромния задник, но все пак бе старши по чин и

освен това бе успял да оцелее толкова години под възискателния и незнаещ прошка поглед на Анди Далзийл, така че вероятно в края на краищата имаше нещо в него.

Той отскочи до бюрото си, събра имената и адресите, които му трябваха и тръгна по задачата. Вече имаше две причини да я изпълни безупречно — едната бе да впечатли Рай Помона, а другата — да изпълни заповедта на Хедингли. Не че имаше нужда от тези причини, за да мотивира изпълнението ѝ. Единственото нещо, което бе успял да схване бързо още като студент в полицейското училище бе, че трябва да е абсолютно акуратен, ако не иска някой дърт мърморко, който знае само да клати глава и да вика: „О, не, младеж, това, че трябва да тичаш бързо, съвсем не означава да сечеш завоите“.

Той започна с констъбъл Дейв Инсоул, който бил на волана на първата полицейска кола, пристигнала на местопроизшествието. Веднага след като дружелюбния маниер на Боулър разсея съмненията му, че следствена служба прави проверка на действията му, Инсоул стана доста по-отзивчив. Според него най-вероятното обяснение беше, че Айнстъбъл е спрял да пикае, слязъл е долу по стръмния бряг, подхлъзнал се е и е паднал, когато е бил вече долу.

— В доклада ви пише за някакви драскотини по парапета — забеляза Боулър.

— Това е партньорката ми Маги Лейн — отвърна Инсоул с широка усмивка. — Такава си е Маги. Прави се на голям детектив и все търси улики. Не, според мен са го видели и той е искал да се махне толкова бързо, че се е подхлъзнал и паднал. Ако е искал да седне на парапета или да се изпикае от него, той щеше да спре на самия мост, не е ли така?

— Но кутията с инструментите му е била намерена до парапета, нали?

— Да, ама като пристигнахме на мястото, там вече имаше половин дузина зяпачи и всеки от тях би могъл да я премести.

— Обаче едва ли би я извадил от колата — каза Хат. — Която е била спряна къде? Не точно на моста, доколкото разбирам?

— Не. Спрял е преди него, точно до мястото, откъдето може да се смъкне по брега на потока — натърти Инсоул тържествуващо.

— Точно там, където би спрял, ако на моста е имало друга спряна кола, а? — охлади ентузиазма му Боулър.

— Да, сигурно, но какво искате да кажете с това?

— По-добре попитайте Маги — засмя се Боулър, тръгвайки към вратата.

* * *

Къщата на семейство Айнстъбъл беше строена през трийсетте и се намираше в северните покрайнини на града. Набитата жена, която отвори вратата, се оказа сестрата на госпожа Айнстъбъл от Брадфорд, която бе дошла да ѝ погостува малко. Първото нещо, което Боулър забеляза, когато го въведоха в хола, беше аквариума с тропически рибки, сложен на една от секциите. Второто нещо бе дребна, бледа жена, свита на кравай в единия ъгъл на огромно канапе. Мъката обикновено състарява, но в случая с Агнес Айнстъбъл, тя я бе свила до размерите на болно дете, което приличаше повече на дъщеря на сестра ѝ, а не на нейна най-близка сродница.

Но когато заговори, на Боулър му стана ясно защо коронера е предпочел да върне случая за доразследване. Становището на жената бе просто и ясно. Ако нещо толкова незначително, като едно обикновено подхлъзване я бе лишило от мъжа ѝ, тя искаше всички обстоятелства около това да бъдат изложени пред нея с подробности, недопускащи и най-малка сянка от съмнение. В това нейно искане нямаше нищо рационално, но тя продължаваше да ги излага с такова непоколебимо упорство, че би обезсърчила и най-безчувствения мъж.

Странното в този случай бе, че тя отговори на въпросите на Боулър без да прояви ни най-малко любопитство за причините за задаването им. За нея бе достатъчно, че бяха свързани с доразследването, обещано ѝ от коронера.

Да, Андрю неотдавна говорил за рибките си по една от местните радиостанции. Да, тази година прекарали отпуската си в Корфу. Да, ходили да вечерят в „Таверната“.

Когато излизаше, сестра ѝ го спря на вратата и му каза с извинителен тон:

— По този начин продължава да се държи за него. Признае ли веднъж, че вече е узнала всичко, което трябва да се знае, той вече ще

си е отишъл завинаги от живота ѝ, а това я ужасява. Тези въпроси, дето ги зададохте, означават ли нещо или само симулирате дейност?

— Де да знаех — отвърна Боулър.

И не беше неискрен в твърдението си. Имаше много начини, по които автора на Първия диалог би могъл да се добере до подробностите, написани в него. Може просто да е познавал Айнстъбъл, да му е бил колега по работа или пък член на дружеството на любителите на тропически рибки, може да е ходил до Корфу, използвайки същата туристическа агенция... Възможностите бяха, ако не безброй, то поне достатъчно много, за да се остави подозрението в течно състояние. Фактите бяха единствения втвърдител, който всеки добър детектив трябваше да взема под внимание. А той в момента бе далеч от онова, което би искал да обясни на един стар мърморко, изпълняващ длъжността коронер.

Сега той подкара на юг, излизайки от града и носейки се по Римския път, също както младия Дейвид Питман на път за дома към Каркър.

Къщата на Питманови представляваше обширна белосана вила, построена в средата на огромен двор, много различна от тази на семейство Айнстъбъл, но мъката в нея бе почти същата. Боулър прекара един мъчителен час в компанията на госпожа Питман, майката на Дейвид, която го разведе из семейната история с помощта на албум в ръка. Но в края на краищата успя да се сдобие с потвърждение, че всичко, описано във Втория диалог за бузукито, е чиста истина.

На връщане той спря на мястото на произшествието. Бе много лесно да се установи къде точно е станало. На дървото, в което се бе забил мотора, имаше обгорял белег като на катеризирана рана. Ударът на момчето в съседното дърво бе оставил далеч по-малко следи, но отблизо погледната, кората на мястото на удара бе леко хлътнала и напукана.

Не знаеше защо бе спрял. Дори Шерлок Холмс би се затруднил да извлече нещо полезно и значително от мястото на произшествието. Без Диалозите и в двата смъртни случая нямаше почти нищо подозрително и начините, по които Уърдман би се добрал до информацията, съдържаща се в тях, бяха много.

Така че той разполагаше в момента с едно нищо, значи точно с онова, което му бе казал Джордж Хедингли, че ще намери. Но той не

работеше в следствена служба, за да доставя радост на такива като стария Джордж.

Той вдигна поглед и проследи с очи дългия и прав път, по който римските легиони бяха минали за последен път преди хиляда и седемстотин години, получили заповед да оставят този мъглив и студен край от империята на непокорното туземно население. Границата на града бе само на километър и половина оттук, но леката извивка на хълма изцяло го закриваше. Измежду буките, обрамчващи пътя, се виждаше само една сграда и това беше някаква стара и сива къща, която изглеждаше така, сякаш бе се намирала на това място от толкова време, че можеше вече да се смята за част от пейзажа.

От прозорците ѝ пътя се вижда прекрасно, помисли си Боулър.

Той запали колата и подкара бавно по изпъстрената с дупки отбивка към къщата, над чиято врата бяха гравирани инициалите I. A. L. и годината 1679-та.

На позвъняването се отзова една жена. На пръв поглед младежкото око на Боулър определи, че възрастта ѝ е горе-долу колкото тази на къщата. Но гласът, който попита по каква работа е тук, бе силен и чак сега забеляза, че изпод рамката на побелелите коси, го наблюдават две живи сини очи и макар кожата ѝ да бе започнала да се сбръчка като на стара ябълка, по бузите ѝ бе останало нещо от приятната ѝ розовина.

Той се представи и най свой ред научи, че говори с госпожа Елизабет Локсли. Когато спомена за произшествието, тя попита:

— Колко пъти трябва да разказвам за това?

— Да не би някой да е идвал?

— Да. Още на сутринта. Един младеж в униформа.

Значи проверката им е била основна. В доклада нямаше и дума за това посещение, което означаваше, че е било включено в краткия коментар „Наличието на свидетели не бе установено“.

— И вие му казахте?

— Нищо. Което е всичко, което имах за казване. Тук си лягаме рано и спим дълбоко.

— Говори само за себе си — долетя отвътре мъжки глас.

— Значи си добре с ушите, а? — викна тя назад без да се обръща.

— А също и с очите. Разказах ти онова, което видях.

Боулър загледа жената очаквателно, тя въздъхна и каза:

— Щом имате време за губене...

После се дръпна от вратата и тръгна към къщата.

Той я последва в дълъг хол, в който с изключение на телевизора, по който в момента течеше „Лудия Макс“, изглеждаше така, сякаш не е била докосвана от седемнадесети век насам. От едно от креслата се надигна мъж. Беше гигант — някъде съвсем малко под два метра — и между главата му и видимите греди на тавана имаше съвсем малко разстояние. Той стисна ръката на Боулър с ентузиазъм, който го накара да стисне зъби от болка и каза:

— Дошли сте да питате за светлините. Казах ли ти аз, Бети?

— Повече от петдесет пъти, дъртак такъв — отвърна тя, изключвайки телевизора. — Кажи му го и на него... и без това няма да мирясаш докато не го кажеш.

В гласа ѝ се промъкна раздражена нотка, която обаче в никой случай не можа да прикрие силната привързаност в погледа, който отправи на мъжа.

— И ще му кажа — каза той. — Станах по малка нужда... старческа работа, и на теб ще ти дойде до главата, момко, ако доживееш моите години. Погледнах през прозореца на стълбищната площадка и видях светлината, слизаща по надолницето там. Мотор, казах си. Бързо кара тъпанара му с тъпанар. После видях и други две светлини, значи кола, идваща срещу него. Ама те се появиха като че ли от нищото. В един момент беше тъмно, а в следващия светлините вече грееха. После изведнъж сякаш нямаше нищо друго, освен единичната светлина. Докато не угасна изведнъж. А след това избухна огън.

— После какво стана?

— Не знам. Ако бях останал още малко, щях да се напикая в гащите и тогава аз щях да си изпатя.

Той избухна в смях, а жената каза:

— Тука си съвсем прав, мойто момче.

— А разказахте ли това на полицая, който е дошъл да ви разпита? — попита Боулър.

— Не.

— Защо?

— По-късно се сетих?

— По-късно? — озадачено запитва Боулър.

— Аха — отвърна жената. — По-късно. Той обикновено си спомня по-късно, ако изобщо си спомни.

Тук ставаше нещо, което не му бе напълно ясно. Той реши да насочи вниманието си към жената.

— И не сметнахте за необходимо да ни звъннете, когато сте чули разказа на господин... ъ-ъ...?

— Локсли — отвърна тя.

— Вашият съпруг? — попита той, търсейки яснота във всичко.

— Е, все пак не е водопроводчика — каза тя и този път двамата се разсмяха в един глас.

— И не помислихте да се свържете с нас? — настоя Боулър.

— Че за какво? Сам, кога точно видя тези светлини?

— Е-е-е, момичето ми, това вече не е честно. Тази година беше, в това съм напълно сигурен.

— Кой филм гледахте същата тази вечер, когато това стана?

Той се замисли за малко, после каза:

— Сигурно „Лудия Макс“, той ми е любим. На теб харесва ли ти, господине? И той е бил ченге.

— Така е — отвърна Боулър. — Да, гледал съм го. Но е с много насилие за вкуса ми.

Той започваше да схваща картинката. В интерес на дипломатията би му се искало да разговаря с жената насаме, но бе останал с впечатлението, че тя няма да посрещне с добро око опита му да приказва зад гърба на мъжа си.

Той каза:

— Значи според вас, господин Локсли може би бърка онова, което ви е казал полицаия за катастрофата, с образи от филмите, които гледа?

Говореше тихо, но острия слух на стареца долови всичко без усилие.

— Тук като нищо може да си прав, момко — весело каза той. — Обърквам нещата наистина. Не мога да си спомня кое нещо кога се е случило... безнадеждна работа. Не че ми създава проблеми, но има някои неща от миналото, които искам да си спомня сега, на стари години. Например не мога да си спомня кога ми е ставал за последен път, а това ме натъжава.

— Дърт мръсник, такъв — обади се с любов жена му. — Днес сутринта на закуска.

— Така ли? — изненада се стареца и я загледа с надежда. — И аз какво?

— Поиска да ти сипя допълнително — изгърси тя.

Смехът им бе адски заразителен и Боулър продължаваше да се киска тихичко на излизане. Тъкмо когато се канеше да натисне газта и да потегли, вратата се отвори и госпожа Локсли подвижна от нея без да излиза навън:

— Хей, това че не може да си спомни някои неща и ги бърка в паметта си, не означава, че греша.

— Точно в това е проблема — увери я Боулър.

Но това не беше негов проблем. Беше проблем на детектив инспектор Хедингли или поне скоро щеше да стане негов. Нещо, принуждаващо го да вземе решение, щеше да падне в обширния скут на Веселия Джордж като чаша кафе. А това не беше неприятна перспектива.

Обаче детектив инспектора, когато бе принуден от обстоятелствата да действа, ставаше адски взискателно копеле и изкусен въжеиграч, затова не биваше да му оставя никакви пролуки, през които да се измъкне и да каже сопнато: „Ама ти защо не си свършил това, констъбъл?“

Боулър прехвърли възможните пролуки през ума си и съзря една, която не бе запушил. Гръцкият ресторант, в който Уърдман бе казал, че е вечерял през нощта на разговора си с Дейвид Питман. „Таверната“ вероятно не отваряше преди седем или шест и половина най-рано. Не бе влизал в това заведение — младите детективи бяха свикнали да хапват набързо на крак и ставаха неспокойни, ако времето отделено за храна започваше да надхвърля десет минути. Обаче една вечер миналата седмица, следейки Франи Рут, той го бе видял как влиза в ресторанта, помисли си: „Какво пък толкова, това не е официална работа, не ми плащат извънредно“ и бе поел към къщи да хапне на спокойствие, гледайки мача по телевизията.

Кога всъщност беше това? Той изведнъж стана неспокоен. В сряда Паскоу му бе възложил тази работа, така че трябва да е било... Той спря колата и си извади бележника да провери датата.

„Мамка му! Петък, същата нощ, когато младия Питман е загинал при «нещастния случай».

По-добре да не го споменавам“, реши той. Щеше само да направи водата още по-мътна. Не бе влизал вътре, не бе виждал други гости на ресторанта и изобщо не бе сторил нищо нередно, освен да седи в колата и да гледа как Рут влиза в заведението. Ако собственото му лошо предчувствие за двата смъртни случая началниците интерпретираха като сигнал за масирано разследване — в което той се съмняваше, имайки предвид твърдото решение на Джордж Хедингли да не разклаща лодката в момент, когато безопасния пристан на пенсията вече се вижда на хоризонта — тогава би могъл да говори. А може би не. От начина, по който Далзийл го гледаше напоследък, Боулър съдеше, че началника му с удоволствие би лепнал черна точка срещу името му само поради това, че е бил в съмнителна близост с някакво вероятно престъпление.

За миг даже си помисли дали да не се откаже от ходене в „Таверната“, но само за миг. Желанието му да прикрие себе си, не намаляваше желанието му да си остане съвестен. После, тъй като мислеше позитивно, чувстваше се по-добре, когато гледаше на нещата откъм светлата им страна, а не откъм тъмната, той внезапно се ухили, открил начин да извлече нещо хубаво от създалата се ситуация.

Боулър извади мобилния си телефон и набра номера на библиотеката в Центъра. Телефонът от другата страна дълго звъня преди някой да го вдигне. Той веднага позна гласа.

— Господин Дий? Здравсти, обажда се детектив констъбъл Боулър. Извинете, Рай там ли е?

— Съжалявам, тя си отиде у дома като всички разумни хора — отвърна Дий. — Единствената причина, поради която ме хващате тук след работно време е, че имам малко работа.

— Много благородно от ваша страна.

— Опасявам се, че ми приписвате повече благородство, отколкото притежавам. Нямам предвид работа за общественото благо. Това е лично проучване за книгата, която пиша.

— О, да. Криминале, нали?

Дий се засмя, влизайки в тон с ироничното подмятане.

— Де да беше. Не, това е история на семантиката. Нещо като речник на речниците, може би.

— Звучи очарователно — каза Боулър не много убедително.

Дий продължи:

— Мисля, че по-скоро би трябвало да поработя над начина, по който изразявате искреността си, в случай, че решите да се пробвате като таен агент... А сега бихте ли ми казали с какво мога да ви помогна?

— Ако ми дадете телефон, на който да се свържа с Рай, ще ми помогнете много — отвърна Боулър.

От другата страна последва пауза и след това Дий каза:

— Да, наистина имам домашния й телефон, но се опасявам, че не ни е разрешено да го даваме на странични хора. Но бих могъл да й предам съобщение, ако желаете.

„Копеле такова“, помисли си Боулър, а на глас каза:

— Става дума за моята работа. Тази вечер се каня да отида в „Таверната“, за да проверя някои работи и си помислих дали Рай не би дошла с мен, след като се интересува толкова много. Ще бъда там в седем.

— Ето това вече е наистина очарователно. Ще предам съобщението ви. Сигурен съм, че Рай ще бъде толкова заинтригувана, колкото съм и аз.

„Да, ама ти не си поканен, отворко“, помисли си Боулър.

И след това, тъй като бе както честен, така и самоанализиращ се млад човек, той се запита: „Абе аз да не ревнувам?“ Но веднага, тъй като преди всичко бе млад човек, той отхвърли като абсурдна идеята, че някакъв си грохнал старец на четиридесет години може да бъде причина за ревност.

Изкъпан, избръснат и облечен като манекен, в седем без петнадесет той вече бе седнал в „Таверната“. Поръча си кампари сода, защото харесваше цвета и защото му придаваше чувство за изтънченост. В седем и десет си поръча още едно. Трето — в седем и двадесет. В седем и половина, писнало му да се прави на изтънчен, Боулър си поръча бутилка бира. В седем и четиридесет и пет си поръча втора и поиска да говори с управителя.

Той се казваше господин Ксенопулос — нисък, дебел и истински грък, който обаче говореше английски с безупречен ливърпулски акцент. Вземайки Боулър отначало за инспектор от местната санепид станция, той стана доста по-отзивчив, когато разбра, че темата на

разговора ще бъде Дейв Питман, макар бегло да се запита дали не би било по-разумно детектива да започна да разпитва хората му преди един час, когато бе дошъл в заведението, а не сега, когато те имат повече работа. Както той, така и сервитьорите изразиха нещо, което много приличаше на истинска скръб по повод нещастния случай, отнел им музиканта, но не можаха да си спомнят нищо съществено за клиентите от онази нощ. Самотните гости на ресторанта не бяха нещо необичайно и те идваха тук, привлечени от чувството за съпричастност с останалите, настъпващо по-късно вечерта, когато започваха танците.

— Но защо задавате всички тези въпроси? — попита го Ксенопулос накрая. — Нали е било нещастен случай?

— Доколкото знаем, да — внимателно отвърна Боулър. — Но е възможно един от гостите ви онази вечер да е бил свидетел. Предполагам, че имате дневник с резервациите, нали?

— Е, как? Да ви направя ли копие от тази страница на дневника? — попита управителя, предугаждайки следващия въпрос на Боулър. — Няма проблем. Седнете на бара и докато пийнете едно питие за сметка на заведението, аз ще се върна.

Боулър си поръча още една бира и седеше на бара, забил поглед в празната чаша като закоравял пияница, когато една ръка леко го потупа по рамото, прелъстителен мускусен дъх на парфюм лъхна ноздрите му и един глас приятно погали ухото му:

— Здравсти. Каквото и да си изтървал в тази чаша, вече сигурно си го глътнал.

Той се завъртя на табуретката с широка усмивка и се озова очи в очи с дребна, стройна блондинка на около двадесет и пет години, с пронизващи сини очи и голяма уста, чиято усмивка можеше да се сравни с неговата, само дето не угасна толкова бързо като нея.

— О, здрасти, Джакс — успя да смотолевя той. — Как си?

Джакс Рипли помисли малко, после отвърна:

— Добре. Добре съм. А ти, Хат. Ти как си? И защо така самичък?

— Самичък съм, вярно. А ти?

— С приятели, но когато те видях на бара, си казах, че толкова хубаво момче не бива да седи самичко толкова рано вечерта и реших да намина. Та защо си тук, Хат? Работа или удоволствие?

Дискретността съперничи на егото. Тя бе облякла рокля, която не предлагаше почти никакви възможности за скриване и на най-малкия

микрофон, но с Джакс Рипли човек никога не бе сигурен.

— Удоволствие — отвърна той. — Или поне би било, ако не ми бяха вързали тенекия.

— На моя любим полицай? Каж ми как се казва и ще съобщя на целия свят колко глупава крава е.

— Благодаря, но по-добре не. Умея да прощавам.

Та го загледа изпитателно, после погледът ѝ се надигна над рамото му.

— Господин Боулър, ето ви страницата, която искахте. Надявам се да ви свърши работа, но много от клиентите влизат тук по моментно хрумване.

Той се извърна и погледна листа, който му подаваше Ксенопулос.

— Да, благодаря, браво, благодаря ви много — каза той, сгъвайки листа и забързано пъхайки го във вътрешния си джоб.

Боулър отново се обърна към жената и видя, че погледа ѝ от изпитателен, се бе превърнал в откровено любопитен.

— Просто се опитвам да си повдигна с нещо настроението — обясни ѝ той.

— Да? А нещо, с което да повдигнеш моето? — попита тя. — На чаша питие, като добри приятели?

— Не мисля — поклати глава той. — Наистина, Джакс, няма нищо интересно.

Немигация ѝ поглед го караше да се чувства като ученик, хванат в тоалетната с цигара в ръка, затова погледът му се плъзна над рамото ѝ. И попадна право на Анди Далзийл, който тъкмо влизаше в ресторанта заедно с добре закръглената жена, с която — според слуховете — ходеше. Но на лицето на Дебелака бе изписано сякаш повече желание да реже глави, отколкото да прави секс.

Погледът му като опарен се върна върху Джакс Рипли, чиито очи бяха топли и добри.

— Питие ли казваш? — чу се той да казва. — Нека бъде текила „Залез“.

— Искаш да кажеш „Изгрев“?

— Знам какво искам да кажа — каза той.

[1] Свойско обръщение към сержант. — Б.пр. ↑

ГЛАВА СЕДМА

Детектив инспектор Джордж Хедингли беше маниак на тема пунктуалност. Тъй като края на кариерата му вече се виждаше, той може и да бе решил, че няма да прави нищо, което не иска да направи, но това не означаваше, че в неправенето трябва да бъде и непунктуален. На другата сутрин трябваше да бъде зад бюрото си в осем и половина и в осем и двайсет и девет, той се приближаваше към него с онази отмерена крачка, която можеше да се познае и от петдесет крачки разстояние.

Още като се доближи видя, че идеалната чистота на бюрото, с което се гордееше в края на всяка смяна, е нарушена от присъствието на някакъв документ. Нарушителят обаче се бе постарал да го сложи точно в центъра, така че в много отношения наличието му по-скоро подсилваше, отколкото отслабваше, чувството за съвършен ред, на който Хедингли толкова много държеше.

Той си закачи палтото на закачалката, свали си самото, сложи го на облегалката на стола, после седна и придърпа документа към себе си. Беше дебел няколко страници и на първата от тях се твърдеше, че автора му е детектив констъбъл Боулър, който, в съответствие с уговорката, бил събрал всичката налична информация, която би могла да помогне на детектив инспектор Хедингли да прецени дали нещо в смъртните случаи на Андрю Айнстъбъл или Дейвид Питман, се нуждае от неговото, на детектив инспектор Хедингли, по-нататъшно разследване.

Защо ли този бюрократичен стил караше сърцето му да се свива така?

Той го отвори и започна да чете. И сърцето му започна да се свива още повече. Бе искал да види твърдо „не“ по всички показатели, за да прати тези Диалози в кошчето за боклук, а вместо това докладът бе пълен с някакви си мъгляви „може би“.

Когато свърши, той постоя малко без да помръдне, после събра листовите и тръгна да търси Боулър, но от него нямаше и следа. Видя

се с Уийлд и го попита за младия детектив констъбъл.

Уийлд отвърна:

— Видях го преди малко. Мисля, че отиде да свърши някаква работа за господин Паскоу. Спешно ли е?

— Кое да е спешно? — намеси се Анди Далзийл, чието приближаване понякога можеше да се усети пред две преки, но който също така притежаваше способността внезапно да се материализира сякаш от въздуха като призрак, плъзгайки се безшумно като мъгла над земята.

— Детектив инспектора търси Боулър — каза Уийлд.

— А тъпанара още го няма, така ли?

— Дойде и излезе — уточни неодобрително Уийлд.

— Аха, като Спиди Гонзалес — кимна Далзийл, издал устни напред като спукана гума. — За какво ти е, Джордж?

— Ами... нищо особено... просто за един доклад, който го бях помолил да направи — отвърна Хедингли, обръщайки се да си върви.

— За тези смъртни случаи, нали? — обади се зад гърба му Уийлд. — От библиотеката.

Хедингли му хвърли поглед, който бе толкова близък до изпепеляващ, колкото дружелюбния характер на детектив инспектора му позволи да изрази. Все още хранеше надежда да се отърве от това недоразумение или поне да го скрие някъде дотогава, докато него вече отдавна няма да го има. В този смисъл, колкото по-малко знаеше Далзийл, толкова по-добре.

— От библиотеката ли? — наостри уши Далзийл. — Да не са намерили някой труп там? Дано да не са, защото съм твърде стар за трупове в библиотеки.

Хедингли обясни, нямаше как. Далзийл го изслуша, после протегна ръка за доклада.

— Значи ето какво е правил тъпака в „Таверната“ — промърмори той.

— Моля?

— Нищо. Какво мислиш, Джордж? Глупости на търкалета или голямата награда преди пенсията?

— Още не знам — каза Хедингли с всичката разсъдливост в гласа си, която успя да събере. — Точно затова исках да се видя с Боулър. Да проверя някои неща заедно с него. Вие какво мислите, сър?

Мимолетна надежда за получаване на заповед да не се занимава с това.

— Аз ли? Може да е всичко и нищо. Знам, че мога да разчитам на теб да постъпиш така, както трябва. Но докато го правиш, Джордж, Трайко да ти е името, нали? Ха се е разчуло малко, ха сме цъфнали по вестниците. Хич не искам тия от медиите да бръмчат наоколо като мухи, докато ни стане ясно, че някъде има мърша и тая мърша сме ние.

В джоба на Хедингли иззвъня телефона му. Той го извади и каза:

— Да?

Той послуша малко, после даде гръб на останалите двама.

Чуха го да казва:

— Не, невъзможно... разбира се... ами, може би... добре... след двайсет минути.

Хедингли прекъсна връзката, обърна се към тях и каза:

— Трябва да изляза. Възможна информация.

— Аха. Нещо, което трябва да знам? — попита Далзийл.

— Не знам, сър — отвърна Хедингли. — Може да е нищо, но разбрах само, че е спешно.

— Те винаги така правят. Кого ще вземеш? Новело е болна, а Сеймур е още в отпуск, така че с хората сме малко зле.

— Аз мога да отида — обади се Уийлд.

— Не, няма нужда, това не е регистриран информатор — твърдо отказа Хедингли.

При среща с регистриран информатор винаги отиваха двама полицаи, с оглед предпазване от дезинформация и възможен капан.

— Още работя върху него. Много е плашлив и ако ме види да идвам с цяла армия, може да го изтървем завинаги.

Той се извърна и пое по коридора.

Далзийл каза:

— Хей, Джордж, не забрави ли нещо?

— А?

— Това — каза Дебелака, протягайки ръка с Диалозите. — Няма да се отървеш толкова лесно.

„Тоя тъпанар сякаш ми чете мислите“ — мина му през ума на Хедингли не за първи път. Той взе папката, тикна я под мишница и се отправил към изхода.

Загледан в отдалечаващия се гръб, Далзийл каза:

— Знаеш ли какво си мисля, Уийлди?

— Не бих могъл да предположа, сър.

— Мисля, че му се обади неговата благоверна и му напомни да прибере даденото на химическо чистене бельо. Едно нещо трябва да му се признае на Джордж. Изключително съвестно ни помага да чакаме с нетърпение заместника му.

— Но те няма да ни пратят заместник, сър.

— Точно това имах предвид — отвърна Анди Далзийл.

Той се върна в кабинета си, седна, вперил поглед в телефона, после го вдигна и набра.

— Ало — отговори женски глас, чиято топлина и сексапил се усети дори през телефона и отиде право в слабините му.

— Здравсти, златна. Аз съм.

— Анди! — възкликна Кап Марвел. — Каква приятна изненада!

После издаде звук, призван да потвърди истинността на думите й.

— Звъннах просто за да разбера как си. И да ти се извиня, че не хареса снощи заведението.

Тя се засмя и каза:

— Както много добре знаеш, аз не харесах не заведението, а твоето поведение, свързано с присъствието на онзи хубав млад твой служител и онази красива тв журналистка. Мислех, че се бяхме разбрали по този въпрос. Никакви служебни въпроси преди секса. След това можеш да се освободиш от съдържанието на сърцето си, а аз — да заспя.

— А шанс да се поправя няма ли да има? — изръмжа той.

— Шанса ти отлетя заедно с изгубената ми вечер снощи. Обичам да експериментирам с доста видове предварителна игра, обаче полицейските проблеми са нещо, което направо ме блокира отвсякъде. Но все пак приемам извинението ти за извинение.

— Супер. Тогава дай да организираме нещо друго. По твой избор. Където кажеш и ти обещавам да видиш, че съм възпитан както трябва.

— Ти го казваш. Добре, да видим. Тази сутрин получих две покани. Едната е на полковия бал на сина ми. Правят го през две седмици в съботите в Хейсгарт. Това е седалището на Бъджи Партридж. Той е главнокомандващ полка...

Синът на Кап от разтрогнатия ѝ брак, беше лейтенант-полковник Пайърс Пит — Евънлоуд, известен на Далзийл под името Героя.

— Бъджи? За нас простосмъртните не се ли казваше просто лорд Партридж?

— Извинявай. Познавах го в друг живот.

Този друг живот беше период от брак с благородник, довел до появата на Героя, после до самоосъзнаването, до разбиване на илюзиите, бунт, развод и накрая до Далзийл.

— Срещал съм го само веднъж в този живот — каза Дебелака, — но се съмнявам дали ме помни... А другата покана?

— Да присъствам на изложба на занаяти и изкуство в Централната галерия.

— Това ли е? Никой не те кани да откриваш нова пивоварна или нещо от този род?

— Избирай — отвърна тя без да смекчи тона. — Или оловни войници с шампанско или картини с голи жени и евтино бяло вино.

Той помисли малко, после каза:

— От изкуство не разбирам много, но знам какво харесвам. Избирам голите картинки.

* * *

Хат Боулър се прозя широко. Бе прекарал една неспокойна нощ — леглото му плуваше в бурен океан от бира и кампари, а небето бе пълно с червени звезди, вперили в него огнения си поглед със сърдитите очи на Анди Далзийл. Бе станал много рано и бе отишъл на работа, където подреди бележките си в строен доклад, с който, без никакви задни мисли, разбира се, бе усложнил живота на Джордж Хедингли. Името на Франи Рут не фигурираше в списъка с резервации за „Таверната“. Той отново премисли причините, поради които не го споменаваше в доклада си, реши, макар и не без известни угризения, че те са толкова стабилни, колкото изглеждаха и снощи — може би даже още по-стабилни след сблъсъка с изгарящия поглед на Далзийл — след което, отчасти за да избегне четенето на доклада в негово присъствие и отчасти, за да успокои гузната си съвест относно

нареждането на Паскоу, подкара колата си към крайния квартал, където бе апартамента на Франи Рут и възобнови наблюдението си.

С удоволствие отбеляза, че тук няма нищо, струващо си ранното ставане на един млад детектив констъбъл. Откровено казано, за един съден углавен престъпник и вероятен преследвач, Рут всъщност водеше невероятно скучен живот. Той ставаше сутринта, скачаше в старата си таратайка (поправка: тя изглеждаше като стара таратайка, но двигателя ѝ звучеше забележително гладко), подкарваше я към местоработата си, където работеше цял ден. Повечето вечери прекарваше в университетската библиотека, където четеше или си водеше бележки. Личният му живот изглежда се състоеше само от посещения в Сейнт Джон, редки отбивания в ресторант (като това в „Таверната“, мамка му) или кино, винаги сам. Не, това бе определено скучен човек. А Уийлд му бе казал, че има око като на орел. Сержантът бе човек от когото можеш да се възхищаваш и комуто да подражаваш, но не разбира много от птици, мислеше си Боулър самодоволно, гледайки как Рут подкастрия розите си с такова внимание, че вероятно не би забелязал изсипването на цял снимачен екип в двора му. Време бе да се размърда преди да е заспал.

Отдалечавайки се от университета, Боулър се отдаде на мисли за Рай Помона. Сега, след като бе докладвал на детектив инспектора за резултата от разследванията си, той се чувстваше задължен да информира и нея. Бе се опитал да се убеди, че снощи тя не е успяла да получи съобщението му. Вероятно Дий, поради мързел или невнимание, а най-вероятно поради най-обикновена неприязън, не ѝ се бе обадил. Той извади телефона, набра библиотеката и поиска да го свържат с читалнята.

Позна гласа ѝ моментално. Тя обаче не можа да познае неговия и като че ли насили паметта си, за да си спомни дори името му.

— А, да. Констъбъл Боулър. Съобщението от снощи? Да, получих някакво съобщение, но имах други планове. С какво мога да ви помогна сега?

— Ами... Помислих си, че ще искате да разберете как върви.

— Как върви? Кое как върви?

— Онази работа с Диалозите, които ми дадохте.

— О-о-о, да. Уърдман от Алкатрас.

Той реши, че споменаването на шегата му за Алкатрас е добър признак.

— Точно така. Уърдман.

— Добре. Разкажете ми как върви.

— Всъщност ситуацията е доста сложна — каза той уклончиво.

— В момента бързам. Питам се дали не бихте могли да отделите няколко минути по обяд, да кажем?

Пауза.

— Почивката ми за обяд не е много голяма. Някой от двама ни трябва да бъде винаги тук. И аз обикновено хапвам сандвич в стаята за персонала.

Той обаче нямаше предвид стая за персонала.

— Помислих си, че може би в някое ресторантче...

— Ресторантче? — Сякаш ѝ бе предложил да се венчаят в църква. — Нямам време за ресторантчета. Но бих могла да ви чакам у Хал.

— У Хал?

— Кафето в централния мецанин. Полицаяте вече не ги ли питат как да стигнат до еди къде си?

— Да, да ще го намеря.

— Няма да ви чакам със затаен дъх. Дванадесет и петнадесет.

— Да, дванадесет и петнадесет е чудесно. Може би ще успеем да...

Но вече говореше сам със себе си.

* * *

В дванадесет и половина Дик Дий бе кацнал зад рецепцията на читалнята, вперила замислен поглед в екрана на компютъра, когато до ушите му долетя сексапилна кашлица.

Не всеки умееше да кашля сексапилно и той вдигна поглед, за да се озове очи в очи с млада жена с руса коса, блестящи сини очи и топла усмивка, без съмнение отправена към него.

— Здравейте — каза той. — Мога ли да ви помогна с нещо?

— Надявам се — отвърна тя. — Казвам се Джакс Рипли.

— А аз съм Дик Дий, госпожице... Рипли ли казахте?

„Това копеле се преструва, че не ме помни — помисли си Джакс. — Или още по-лошо — поправи се тя, загледана в тези безхитростни очи — той наистина май не ме помни.“

На глас каза:

— Видяхме се с вас миналата седмица. При посещението на съветниците... когато лавицата падна... Искях да ви интервюирам, но накъдето и да насочехме камерата, бедния Пърси винаги се оказваше в кадър, говорейки без да спре как искал да развива Центъра...

Тя вдигна вежди, подканвайки го да се включи в шегата за добре известния апетит на Пърси Фолоус към известност, особено в присъствието на Съвета, който трябваше да назначи нов директор на Центъра.

Дий я огледа отгоре додолу преценяващо, но без сексуални подбуди и каза:

— Разбира се. Госпожица Рипли. Радвам се да ви видя отново. С какво мога да ви помогна?

— Става дума за конкурса за разказ. Доколкото разбрах, вие сте председател на журито.

— Много далеч съм от това — отвърна той. — Аз съм просто един от предварителните сортировачи.

— Сигурна съм, че сте повече от това — каза тя, пускайки чара си с пълна сила.

Познаваше мъжете и й се стори, че под учтивото му безразличие забелязва проблясък на интерес.

— Кога е крайния срок за подаване на материалите?

— Тази вечер — отговори той. — Така че трябва да побързате.

— О, нямам намерение да участвам — отвърна тя остро и чак тогава забеляза тънката усмивка, индикираща че се е пошегувал.

„Като си помисли човек — мина ѝ през ума — изобщо не изглежда лош, не точно апетитно парче, но от оня тип, дето започва да ти харесва по-късно.“

Тя се засмя и каза:

— Но я ми кажете, ако наистина бях поискала да участвам, критерия висок ли е?

— Много обещаващ е все пак — отвърна той внимателно.

— Какво значи обещаващ? Обещание на политик, обещание за брак или обещание на „Банк ъф Ингълънд“?

— Ще трябва да изчакате да излязат резултатите, за да разберете — каза той.

— Което ще стане кога? — попита тя. — С удоволствие бих включила нещо от това в „Надлъж и нашир“, може би интервю с някои от наградените автори. Или дори бихме могли да излъчим обявяването на резултатите на живо.

— Прекрасна идея — кимна той. — Но подозирам, че Мери Егню ще иска резултатите да бъдат публикувани в Газет. Така ще продаде повече вестници, нали разбирате?

— О, аз познавам Мери добре. Едно време работех за нея. Всъщност днес сутринта говорих с нея и съм сигурна, че можем да постигнем някакво съгласие — каза Джакс с увереността на човек, който приема за безспорна даденост превъзходството на телевизията над печатното слово. — Всъщност онова, което ме интересува в момента е малко предварителна информация. Може дори да направя опит и да я пусна в предаването довечера. Имате ли малко време? Или по-добре ще е да ви черпя един обед?

Дий тъкмо отвори уста да откаже учтиво, когато вратата на библиотеката изведнъж се отвори и към тях, протегнал и двете си ръце напред, се запъти висок, жилест мъж с огромна златиста грива, обрамчваща дребно като на маймунка лице.

— Джакс, скъпа. Казаха ми, че си влязла тук сама. Лицето ти обаче е твърде известно, за да се изплъзне от вниманието на часовете ми. Помислих си, че ще наминеш към мен, но не исках да рискувам.

Той сложи ръце на раменете на Джакс и двамата си размениха три бързи целувки.

При първата си среща с Пърси Фолоус, Джакс бе му лепнала етикета „подскачащо дрънкало“. Но в света на мъжете „подскачащо дрънкало“ не означаваше задължително да е глупак или неспособен да се издигне до висини, от които може да протегне ръка на една амбициозна жена, затова тя зачурулика с приятен глас:

— Помислих, че ще си зает с някой важен работен обяд, Пърси, където — каква случайност — тъкмо се канех да заведе господин Дий, но той тъкмо ми казваше, че си му създавал твърде много работа за такива фриволности.

— Така ли? — каза Фолоус, съвсем леко разтревожен.

— Така изглежда. Той май няма време даже и да гладува на работното си място. А на мен ужасно ми се иска да използвам осведомеността му за серия материали, които възнамерявам да посветя на този конкурс. Това е именно онзи тип инициатива, от който наистина имахме нужда в Мид Йоркшир. Искях и теб да интервюирам, разбира се, но знаеш, че винаги започвам от ниво производство...

Тя е много добра, помисли си Дий, докато младата жена го озаряваше с усмивката си и с едното око едва забележимо му намигаше.

— Така ли? — каза Фолоус. — Тогава значи трябва да отидеш, Дик. Считай веригите си за свалени.

— Но аз съм сам — каза Дий. — Рай в момента е в обедна почивка.

— Никакъв проблем — размаха ентузиазирано ръце той. — Сам ще наглеждам магазина. Тук цари истинска демокрация, Джакс, всеки е готов и всеки може да поеме работата на другия. Върви, Дик, върви, докато съм в такова дашно настроение.

Дий изчисти екрана на компютъра, облече си якето от туид с кожени кръпки на лактите, прихвана лакътя на Джакс със старомодна куртоазия^[1] и я поведе навън.

— Къде ще ме водите? — опита се да узнае той, когато заслизаха по стълбите.

Съзнанието ѝ изплю наличните възможности. Кръчма? Твърде претъпкано. Хотел-ресторант? Много официално.

Ръката му продължаваше леко да придържа лакътя ѝ. За нейна изненада, тя се улови да мисли: „Може да я сложиш където си искаш, скъпи.“

Това бе съвсем погрешен подход — това чувство, че човек може лесно да го хареса, лесно да разговаря с него. Така трябваше да се чувства той, а не тя!

Спомни си мъдрите думи на Мери Егню, когато работеше при нея: „Ще познаеш добрия материал по това, какво си готова да направиш, за да се сдобиеш с него. Тук има едно нещо... ако искаш сваляй себе си на масата, скъпа, но никога не си сваляй картите. Да знаеш повече отколкото знаят другите хора — ето това е единствената девственост в нашата игра. Пази я.“

И все пак нямаше нищо лошо да го прави по приятния начин, нали?

— Ти кажи — каза тя. — Аз черпя. Обаче правя прекрасен отворен сандвич, стига само да намеря какъвто трябва пълнеж.

* * *

— Това място е хубаво — каза Боулър. — Защо се нарича „Хал“? Двата седяха един срещу друг на маса на балкона на кафенето, откъдето се виждаше част от търговския център долу. В ясен ден видимостта беше чак до Бутс Кемист. Недостатъкът на тази ситуация беше, че малките пубери в града бяха открили, че ако седнат близо до фонтанчето в атриума долу, ще имат прекрасен изглед към краката, пък и по-нагоре, на всички момичета в минижупи, седнали горе. Но когато влезе в „Хал“, тя видя Боулър седнал до маса, на която пък бе седнал Чарли Пен. Сигурно беше съвпадение, но предпочела любопитните очи на младостта пред наострените уши на старостта, тя го помоли да седнат отвън.

— Помисли малко — отвърна Рай. — Център „Наследство, изкуство и библиотека“^[2]. Хал.

— Жалко — бе коментара на Боулър. — Мислех, че е кръстено на един изкуствен интелект, който нещо се е объркал и се опитва да контролира живота ни.^[3]

Тя се засмя и каза:

— Може да си прав.

Окуражен, младия детектив констъбъл продължи:

— Знаеш ли какво си помислих като те видях за първи път?

— Не и не съм сигурна дали искам да го узная.

— Помислих си червенокрилка.

— Като в „Индианска камериерка“?

— Знаеш ли тази песен? „Странни приятели ли имаш или играеш ръгби?“ Не ми отговаряй... Не, като *turdus iliacus*, най малката от семейство дроздови.

— За твоє добро се надявам да е изключително привлекателна и високоинтелигентна птичка.

— Естествено. Известна е още под името ветрогонка или дъждосвирец, заради силния си крясък.

— А името *iliacus* да не би да е, защото идва от Троя? Ако е така, не виждам приликата между мен и нея да се задълбочава.

— Хубавата Елена е от Троя.

— Не е вярно. Била е отвлечена и са я отвели там... А сега забрави за „четките“ и ми кажи къде е връзката, констълбъл.

— „Четки“ — промърмори той. — Червенокрилката е птица с прекрасно кестеняво оперение и ясно очертана бледа ивица над очите. Така, че когато видях това, си казах — червенокрилка.

Той се пресегна и бръсна с пръст сребристосивото кичурче в косата ѝ.

„Достатъчно, отворко — помисли си Рай. — Устните занасяния са едно, но да си позволиш да ме галиш по косата е нещо съвсем друго.“

— Значи ти наистина си падаш по птиците — каза тя на глас. — А ето че аз си помислих, че това ти е легенда. Е, всеки се прави на това, на което може.

Тя видя, че е успяла да му нанесе осезаем удар и би трябвало да усети задоволство, но това не стана.

— Както и да е, все пак е по-добро начало от оня тип, дето каза, че му прилича на Силвър Блейз — продължи тя.

— Моля?

— Силвър Блейз. Състезателния кон в един от разказите за Шерлок Холмс. Тия неща не ги ли учите в Хендън или и това, че си детектив също е легенда?

— Не, опасявам се, че това е вече е истината.

— Така ли? Тогава го докажи.

— Добре — кимна той. — Първо на първо, тази история с Уърдман е поверителна, ясно?

— Поверителна ли? Забрави ли, че именно аз ти дадох Диалозите в ръцете? И сега, само защото ти си измислил кодово име, изведнъж става поверителна.

— Това, което открих по време на моето разследване си е полицейска работа и не мога да го споделям с теб, докато не приемеш поверителността му — каза той, нарочно придавайки на думите си сух канцеларски вид.

Тя помисли малко, после кимна и каза:

— Добре. Дай сега да чуем за какво става дума.

— Първо, всички тези неща за Айнстъбъл, за тропическите рибки и ваканцията в Гърция, са верни. Същото се отнася и за историята на бузукито. Плюс факта, че има свидетел, който може би е видял фарове точно преди катастрофата с мотоциклета. И на гърбицата на моста, пред който е спряла колата на „Автомобилна асоциация“ може би е имало друга спряла кола.

— О, по дяволите! Значи този откачалник наистина ги е убил! — възкликна Рай ужасена.

— Може и да не е. Има много други начини, по които Уърдман може да се е сдобил с информацията и няма начин да се разбере със сигурност дали Айнстъбъл е спрял, за да помогне на някого. Освен това, моят свидетел, който е видял светлините, е склеротик и не може да каже със стопроцентова сигурност какво е ял на закуска.

— Супер! И само за това ме накара да се закълна, че ще пазя тайна?

Със съвсем сериозен тон Боулър продължи:

— И в двата случая е важно да се пази тайна. Ако няма нищо, значи не бива да предизвикваме излишна паника и да викаме, че в района вилнее сериен убиец, не съм ли прав? А ако все пак има нещо такова...

— Да де, да — закима тя нетърпеливо. — Прав си значи и не ми се прави на много отворен... Добре тогава, Шерлок, какво е твоето професионално мнение?

— Моето ли? Аз съм твърде малък, за да имам мнение — отвърна Боулър. — Аз просто прехвърлям нещата на моите шефове и те решават какво да се прави по-нататък.

Докато говореше, той се усмихваше и Рай каза студено:

— С това според мен шега не бива.

— По дяволите, така е! Аз не се смея на това. Просто си мисля за моя детектив инспектор, чиято единствена мисъл в главата е как да се добере по най-безопасен начин до пенсията и умира от страх пред мисълта, че трябва да вземе такова отговорно решение.

— Радвам се да науча, че обществената безопасност се намира в такива грижливи ръце.

— Не се притеснявай. Това не е типично. Трябва да видиш кой седи на върха.

При мисълта за Анди Далзийл, той помрачня. Защо този човек го мразеше толкова много? Не можеше да е само заради дипломата му. Паскоу също имаше диплома и двамата с Дебелака изглежда работеха заедно, без да проливат излишна кръв.

— Ехо-о — обади се Рай. — Тук с мен ли си още или получаваш съобщения от планетата Зог?

— Да. Извинявай. Само като си помисля за началника ни и ставам такъв... Слушай, ще те държа в течение за развитието на Уърдман, обещавам. Предполагам, че от твоя страна няма нищо ново, а?

— Още Диалози ли? Не, разбира се, че не, в противен случай щяхме да ти се обадим. Освен това крайния срок е довечера, така че не остава много време.

Той впери в нея сериозен поглед и каза:

— Ако нашия Уърдман наистина убива хора, няма никак да се притесни от крайния срок на някакъв си конкурс за разказ.

Тя като че ли се ядоса, но на себе си, а не на него.

— Благодаря, че ме накара да се почувствам глупачка. Това част от работата ти ли е?

— Не. Част от твоята е.

— Кога съм допуснала глупост?

— Когато ти и Дий започнахте да употребявате сложни думи, чието значение, както правилно предположихте, аз не знаех.

— Като например?

— Когато ти казах как ме наричат приятелите ми, ти каза че било много парадистично или нещо от този род, от тяхна страна.

— Парономастично — каза тя. — Съжалявам. Прав си. Това просто е прилагателно от думата парономазия, която означава всякаква форма на игра на думи, като например игрословица.

— А какво отвърна Дий?

— Парономанско.

Тя се усмихна и добави:

— От думата парономания, означаваща натрапчиво пристрастяване към игра на думи. Освен това е и име на игра, която Дик много харесва.

Не му се искаше много да чува за това колко умен е Дий или каквото и да било, съдържащо и най-малък намек за близост между Рай и шефа ѝ, но не можа да се сдържи да не запита:

— А ти играла ли си на това пара... как беше там?

Тя го дари с хладна усмивка, която сякаш казваше, че отлично е разбрала накъде се въртят мислите му и отвърна:

— Не. Тази игра могат да я играят само двама и тези двама са Дик и Чарли Пен.

— Писателя?

— Че друг има ли?

Той реши, че това не води доникъде и каза:

— След като и двамата се направихме на глупаци един пред друг, какво ще кажеш за тази неделя?

Тя не се престори, че не разбира, но все пак каза:

— Не знам дали съм чак толкова глупава. Какво означава „Е“?

— Какво „Е“?

— Е. Боулър. На читателската ти карта. Това Е. Хайде стига. Какво криеш под шапката си, Хат^[4]?

Той я изгледа със съмнение, после пое дълбоко дъх и каза:

— Етелбърт.

— Етелбърт — повтори тя, опитвайки името на вкус като лъжичка сладко, после облизвайки устните си като че ли да обере каквото е полепнало по тях. — Харесва ми.

— Наистина ли? — Той се вгледа в нея с изучаващ поглед, търсейки евентуална клопка. — В такъв случай си първата. Хората обикновено падат от смях като го чуят.

— Когато човек има име, което звучи като името на тропическо дърво, той не се смее на имената на другите — отвърна тя.

— Рай Помона — каза той. — Разбирам какво имаш предвид. Но то е хубаво. Помона не беше ли някъде в Италия?

— Не — поклати глава тя. — Но все пак е италианско. Помона била римска богиня на плодните дръвчета.

Тя го зачака да види дали ще подхвърли някоя шега или ще предпочете комплимент.

Боулър обаче само кимна и продължи:

— А Рай? Прякор ли е или какво?

— Съкратено от Райна — отвърна тя.

— Моля? Никога не съм чувал такова име.

Тя му го каза буква по буква и го произнесе бавно и ясно, слагайки ударението на двете срички, Рай-на.

— Райна — повтори той като ехо. — Райна Помона. Е, това е даже още по-хубаво. Вярно, необичайно е, но не е идиотщина като Етелбърт Боулър.

Рай усети, че ѝ е приятно, задето той не се направи на велик да я пита откъде произхожда името ѝ, а го прие без задръжки.

— Не се подценявай — каза тя. — Мисли положително. Етелбърт Боулър... звучи малко артистично... сякаш си неизвестен викториански акварелист. Интересуваш ли се от изкуство, Етелбърт? Под която и да е от шапките ти?

— Бих могъл сигурно да изровя една стара френска барета — отвърна той предпазливо. — Защо?

— Новата галерия в Центъра ще открие по-другата седмица изложба на местни художници и художествени занаяти. В събота ще има предварителен преглед. По обед. Искаш ли да дойдеш?

Той я попита:

— Ти по свой собствен избор ли ходиш или защото си служебно задължена?

— Има ли значение? — отвърна тя на въпроса с въпрос. — Добре де, наполовина от едното и наполовина от другото. Това е вътрешна политика, теб едва ли те интересува.

— Я опитай и ако започна да се прозявам, значи си права — предложи той.

— Добре. Центъра е разделен на три, нали така? Наследство, Изкуство и Библиотека. Библиотеката е лесна, Пърси Фолоус вече е бил началник библиотека, така че той просто се намести на новото място. И изглеждаше, че Филомел Карканейт, която ръководеше стария общински Музей/художествена галерия на Шатълуърт Хил, по същия начин ще седне в новите отдели Наследство и Изкуство в Центъра. Да, обаче това се оказа твърде много за нея. Още ли не се прозяваш?

— Не, само дишам дълбоко от вълнение.

— Чудесно. Онова, с което Филомел е добра, са неодушевените неща, одушевените я плашат до смърт. Тя направо изпадна в делириум, когато строителите изкопаха онази мозайка. Тогава те решиха да я

включат в Римската панорама, сигурно си чел за това — мидйоркширско пазарище по време на римската окупация?

Хат кимна, надявайки се, убедително.

— Вярвам ти — каза тя, без да си дава труд да придаде убедени нотки на гласа си. — Както и да е, това означаваше, че Фил трябва да започне да мисли как да обслужва одушевени неща, с една дума хора и това й дойде много. Така че в момента е в отпуск по болест. А междувременно някой трябва да се погрижи за новата галерия. Обикновено нашия Пърси би донесъл от деветдесет и девет извора вода, само и само да не се занимава с допълнителна работа, но има и нов фактор. Говори се, че Общинския съвет, без Стийл Гладника, обмислят възможността да назначат един общ директор на целия Център. И нашия Пърси си въобразява, че е първи на опашката за тази работа. Но ето че отляво екват фанфари. На сцената излиза Амброуз Бърд, Последният актьор-директор.

— Кой?

— Ама ти къде живееш? Амброуз Бърд, който завеждаше стария общински театър до затварянето му миналия месец, в резултат главно от несъгласието на съветник Стийл да се отдели една голяма сума за обновяването му, съгласно съвременните стандарти. Това лишава Последния актьор-директор (това е титла, предпочитана от него самия) от място, където да играе и което да ръководи, ако не смятаме далеч по-малкия студийен театър на Центъра... Е, това вече определено беше прозявка.

— Не, беше опит да се намеся. Щях да те питам да не би и този Бърд да е решил да се кандидатира за поста директор на Центъра.

— Мислил ли си някога да станеш детектив? — попита го Рай. — Защото удари в десятката. Така че Бърд и Фолоус са се вчепкали в борба на живот и смърт. И е доста забавно да ги гледаш отстрани. Не полагат почти никакви усилия да крият какво изпитват един към друг. Давят се като кучета за кокал за всяко кътче от Центъра. Римския пазар е драматичен жанр, казва Амброуз, затова поема звуковите ефекти и обучава хората от магазинчетата там да се обличат и да действат като римляни. На бедния стар Пърс му остават само езика и миризмите.

— Миризмите?

— О, да. Автентичната миризма на Римска Британия. Нещо средно между съблекалня на ръгби играчи и скотобойна, доколкото

мога да разбере... Виж какво, самата аз започвам да се прозявам. Крайния резултат от всичко това е, че Пърси парира като заграби лъвския пай от подготовката за предварителния преглед с типична сексистка нетактичност и накара дамската част от персонала да вземе доброволно участие в разнасянето на шардоне и мезета. Край на историята. Можеш да се справиш много добре, ако можеш като конете да спиш прав и с отворени очи.

— Тогава защо такава умна, жизнерадостна, независима и съвременна млада жена като теб, се занимава с такива глупости? — попита Хат с тон, който според него можеше да мине за убедително възмущение.

Тя се опита да се защити:

— Голяма работа. И без това щях да отида. Дик ще изложи една-две работи. Той малко си пада художник.

Разбра колко му се искаше да подхване идеята, но с удоволствие видя, че е достатъчно умен, за да изостави тази мисъл.

— В такъв случай — каза той, — тъй като и аз съм на държавна работа, защо не? Облекло обикновено, нали?

— Облекло артистично — промърмори тя. — Което ме навежда на един важен въпрос. Как трябва да се облече човек, за да отиде да наблюдава птички в Стангдейл, Хат?

Той впери сериозен поглед в нея, за да скрие доволството си, че правилно е отгатнал намерението ѝ да му предложи размяна, после каза:

— Е, ако започнем отвътре навън, имаш ли топло бельо?

[1] Куртоазия — любезност, която може да бъде и фалшива. — Б.ел.кор. ↑

[2] От първите букви на Heritage, arts and Library (англ.) — Хал. — Б.пр. ↑

[3] Хал се казва компютъра, управляващ космическия кораб „Дискавъри“ в „Една одисея в космоса през 2001 г.“ на Артър Кларк. — Б.пр. ↑

[4] Игра на думи — шапка (англ.) — Б.пр. ↑

ГЛАВА ОСМА

Колегите на Джакс Рипли забелязаха, че през целия онзи петъчен следобед, тя бе замислена и отнесена. Обикновено след като подготвеше всичко за вечерното си представление, тя се държеше хапливо и бе откровено нетърпелива с всички, които не се движеха с нейната скорост. Но днес като че ли не можеше да се реши да свърши каквото и да било. „Надлъж и нашир“ обикновено се правеше от няколко предварително записани парчета, които Джакс свързваше, след което приключваше с предаване на живо от студиото на разговор на злободневна тема от местен интерес. Всичко, което бе написала за днес обаче бе конкурс за разказ.

— Кой са гостите? — попита Джон Уингейт, ръководителят на телевизионния канал.

Бе нисък и закръглен мъж на средна възраст със слабо и изпито лице, сякаш хроническата тревога за всичко на този свят, бе направила каквото може само с тялото му и бе нарисувала демаркационна линия през шията му. От нея надолу нежните дипли на розовата му плът пращяха от здраве и стоплени от секса или слънцето, излъчваха аромат, който напомняше на Джакс за детското ѝ легло, под което майка ѝ нареждаше ябълки, за да ги запази от суровата зима. Лягането с Уингейт бе както удоволствие, така и мъдър ход за кариерата ѝ.

— Няма гости... само аз.

— Значи около две минути — каза той замислено. — Няма какво да измислим, Джакс.

— Не, на мен времето ми трябва.

— За какво ти е? Как, по дяволите, ще предъвкваш такава скука като някакъв си конкурс за разказ, повече от деветдесет секунди?

— Имай ми доверие.

— Ти готвиш нещо, Джакс — с подозрение я изгледа той. — Никак не обичам, когато ми казват „имай ми доверие“.

Тя най-сетне взе решение, протегна ръка, сложи я на бедрото му и се усмихна.

— Всичко ще е наред, Джон.

В живот, изпълнен с погрешни ходове в кариерата, Джон Уингейт не бе сигурен къде класира факта, че си ляга с Джакс Рипли. Тя още беше журналистка в Газет, когато двамата се видяха за пръв път и шанса да прекарат една нощ заедно след медийното парти, на което Мойра, жена му, не можа да дойде, тъй като бе на гости на болната си майка в Белфаст, изглеждаше твърде съблазнителен, за да го подминат. И се оказа добро преживяване. Заля го топла вълна само като се сети за него и за другите им срещи, които последваха, особено една от тях, която се състоя в кабинета му две седмици по-късно, когато се представи за интервю.

— Дойдох за позицията — бе казала тя, сядайки на бюрото му и вдигайки крака пред него. — Какво ще кажеш за тази като за начало?

И под одобрителния поглед на момчетата от ръग्би отбора, чиято снимка висеше на стената зад стола му с купата на Мид-Йоркшир, която бяха спечелили преди няколко години под негово капитанство, той прие поканата, а тя прие работата.

Тя възприемаше бързо и стремителния ѝ възход лесно можеше да бъде оправдан от наличието на талант или поне така се уверяваше той винаги, когато, както впрочем и сега, се поддаваше да желанията ѝ. От страна на Джакс нямаше дори и намек за заплахата и тя винаги се държеше съвсем дискретно, но това не му пречеше да си мисли, че има все по-малко контрол над живота си, както в професионален, така и в личен план, отколкото преди тя да дойде. Поне, слава Богу, бе сигурен, че не се домогва до неговата работа. Не бе вдигала мерника си по-високо от хълмовете и по-далече от зелените пасбища на Ууд Лейн и ако златните отзиви от негова страна биха ѝ дали тласък в развитието, толкова по-добре. Може би това бе обяснението ѝ за днешната ѝ разсеяност.

Той каза:

— Другия понеделник е големия ден. Страх ли те е? Няма страшно. Ще се справиш.

— Какво? — попита тя разсеяно. — О, интервюто. Не, аз първо се качвам на самолета и чак тогава започвам да се страхувам.

Той ѝ повярва. „Дотолкова — каза си той — умее да се контролира.“ Тя можеше да се направи на страхлива, колкото повече се доближава до интервюто за работа в националната новинарска служба,

защото опънатите от страх нерви правеха мозъка да мисли по-ясно, по-пъргаво. Но тя си знаеше точно докъде може така.

Макар да го бе казал без каквато и да било умисъл, Уингейт нямаше представа колко близо до целта бе попаднал.

Джакс Рипли трябваше да вземе решение. Уверенията на Уингейт, че с нейния опит и неговите препоръки тя ще получи работата, бяха много утешителни и у нея нямаше фалшива скромност по отношение на способностите си. Можеше да използва секса като спомагателно средство, но само в случай, че той ще ѝ помогне да се озове там, където смяташе, че заслужава. И макар да даваше висока оценка на таланта си, не беше чак толкова арогантна, та да го смята за уникален. Не беше никак трудно да изпъкне в малката общност на шоубизнеса в Мид Йоркшир, но провинцията бе пълна с жадни за изява таланти и за да изпъкне всред масата конкуриращи се клонинги от национален мащаб, отчаяно стремящи се към големия шоубизнес, ѝ трябваше нещо по-специално.

И сега усещаше, че може би се е добрала до това нещо.

Но имаше рискове.

Това със сигурност би означавало да гори мостове зад себе си. Бе се заклела да пази тайна. Разкритията ѝ обаче този път щяха неминуемо да доведат до разкриване на източника ѝ, а тази предателска постъпка от своя страна щеше да доведе до това, че никой от Мид Йоркшир нямаше вече никога да си разтвори устата пред нея, та дори и срещу обещанието, че тя ще си разтвори краката пред него. Освен това, ако нещо се объркаше и това се окажеше просто най-обикновена журналистическа инсинуация, можеше да изхвърчи и от ВВС Мид Йоркшир.

От друга страна, материалът бе добър. Няколко телефонни разговора щяха да вдигнат нащрек приятели в Лондон. Репортажът от националната телевизия, плюс нашествието от всички неделни таблоиди, твърдо решени да изкопаят или да закопаят нещо наистина сензационно, щяха да надигнат цяло новинарско цунами, което би ѝ вдигнало цената неимоверно на интервюто в понеделник. А веднъж получише ли работата там, вече нямаше да има никакво значение какво всъщност се е случило в тази Дълбока провинция. В реалният свят там на никого не му пукаше дали днешния възход ще се окаже утрешно

падение. Постоянно се случваше. В съзнанието на хората оставаха не извиненията и опроверженията, а тлъстите заглавия на първа страница.

Тогава какви бяха тези колебания? В този живот си или отракан, или очукан. А аз съм отракана, каза си тя, запътила се към офиса си да проведе необходимите разговори. Няма смисъл да скачаш от небостъргача, ако не си събрал публиката, която ти трябва.

* * *

Предаването, изказаха се зрителите по-късно, според стандарта на Джакс Рипли, се получи доста слабо. По време на въведението и обясненията зад кадър, гласът ѝ звучеше като че ли малко приглушен, нямаше го обичайния огън. Тя обикновено сякаш излизаше от екрана и се хвърляше върху зрителя. Но не и тази вечер. Тази вечер тя явно бе намислила нещо.

Последния филмиран предварително клип представляваше интервю с Чарли Пен за неговата нова поредица с герой Хари Хакър, които щяха да започнат да се излъчват по телевизията другата седмица. Получи се хубаво интервю — Джакс с нейната съблазнителна усмивка и Пен с неговото красноречие. Интервюто завърши с нейната молба да каже нещо за похвата *doppelgänger*^[1], често прилаган от него в книгите му в случаите, когато някаква мистична и мъглява фигура, твърде наподобяваща тази на автора, на няколко пъти предупреждава Хакър или направо го спасява.

— Чарли, я ми кажи, мислиш ли че е възможно човек да бъде на две места по едно и също време или някой ден ще хвърлиш бомбата, че Хакър има близък?

Пен ѝ се усмихна, после извърна поглед право в камерата.

— Не знам дали човек може да бъде на две места по едно и също време, но нямам проблем да пращам героя си на едно и също място два пъти.

Тя се засмя.

— Много дълбокомислено е за мен, Чарли. Но книгата ти ми харесва. И макар, че не трябва да го казвам, да я четеш е много приятно, отколкото да я гледаш.

Край на клипа. Отново картина от студиото, където Джакс седи вече не отпусната на тапицираното с бяла кожа канапе, което споделяше с гостите си, подвила оголените си бедра под себе си, а на гол стол с твърда облегалка, прилепила плътно колене едно в друго, преплела здраво пръсти, със сериозно лице като млада учителка, готвеща се всеки момент да отпрати строга забележка.

— Ако оставим настрана този — каза тя, *doppelgänger* — почти всички са съгласни, че истината винаги е по-невероятна от измислицата, но само допреди няколко дни нямах представа колко вярно е това. Въпросната измислица е описана в по-голямата част от работите, предадени на Газет за конкурса за разказ. Крайният срок за подаване на работите е тази вечер, така че онези от вас, които още трескаво пишат, да дадат малко газ. В предаването другата седмица, се надявам да съобщя някои от най-добрите творби, а може би и да интервюирам някой автор... Но всред тях има материал, предаден от един човек, който по всяка вероятност няма да хукне към студиото да бъде интервюиран, човек, когото полицията нарича Уърдман...

Тя продължи да говори, а по цялата околия по-голямата част от зрителите продължиха да се занимават с онова, с което се бяха занимавали до момента, само постепенно увеличавайки вниманието си, разбрали, че става дума за нещо по-интересно. Но имаше и такива, които още при споменаването за конкурса вдигнаха рязко глави или се пресегнаха за дистанционното да увеличат звука, или скочиха от местата си. Имаше и двама, които започнаха да псуват невъздържано, но имаше и един, който се облегна назад, засмя се силно и започна да благодари.

След като свърши и духовия оркестър изсвири финалната мелодия, Джакс не помръдна от мястото си. После в студиото влетя Джон Уингейт.

— Господи, Джакс! Какво беше това, по дяволите? Вярно ли е? Не може да бъде вярно! Откъде го взе? Какви доказателства имаш? Първо трябваше да го съгласуваш с мен, знаеш това много добре. Мамка му! Какво ще правим сега?

— Сядаме и чакаме — усмихна се тя, върнала си обичайното състояние сега, когато жребия бе хвърлен.

Не им се наложи да чакат дълго. Дори Джакс се стъписа от масирания удар на реакцията.

Последва кабафония от телефонни обаждания, факсове, имейли и лични посещения, но самата реакция можеше да се раздели на четири ясно очертани групи.

Към първата група спадаха нейните работодатели от всички нива, като се започне от самия Уингейт и се стигне до най-високите слоеве на ръководството в Лондон, които не пропуснаха да повикат и адвокатите си. Веднага след като последните обявиха — разбира се, не без обичайната си разточителна употреба на условно наклонение и витиевати изрази — че в думите ѝ няма нищо подсъдно, от потенциална жертва на съдебната система, тя бързо се превърна в звезда в ембрионален стадий. Та това бе новинарски удар от доброто старо време, нещо, което рядко се среща в националната, камо ли в провинциалната телевизия. Оттук произлизаше интереса на втората категория — останалите медии.

Веднъж решила се на този скок в тъмното, Джакс бе посяла няколко думи за намеренията си в няколко потенциално плодородни почви. Отдавна закоравели към всякаква проява на хиперболизация, никой не подскочи до небето от вълнение, но сега миризмата на кръв се носеше из въздуха и чакалите навсякъде надигаха муцуни, душейки енергично. Ако тази работа се окажеше вярна, значи би било истинска лудост да не си в центъра ѝ още от самото начало и до края на вечерта Джакс вече бе дала съгласието си за едно радиопредаване, за едно тв токшоу и за една статия в неделното издание на един таблоид, а един голямоформатен вестник вече бе започнал преговори с нея за кратък биографичен очерк. Обади се и Мери Егню от Газет. Тъй като бе прагматичен човек, тя не започна да упреква бившата си репортерка за това, че бе отмъкнала материала от скута ѝ.

— Браво, скъпа — каза ѝ тя. — Страхотен старт, но оттук нататък ще имаш нужда от помощта ми.

— Защо мислиш така, Мери?

— Защото след като си го издънила, изворчето ти в полицията ще пресъхне като чатала на мумия — отвърна Мери. — И защото вестника, в който тази откачалка — ако има откачалка, в което не съм много убедена — е Газет. Така че, когато се появи следващия...

— След като си такъв скептик, какво те кара да мислиш, че ще има следващ? — прекъсна я Джакс.

— Ти мислиш така, скъпа, не аз. Ти на практика даже го гарантира. Ти направи така, че всяка откачалка в окръга ще пожелае да вземе участие във веселбата, и само Бог знае докъде са готови да стигнат някои от тях. Пак ще ти се обадя. Хайде, лека нощ.

„Кучка — помисли си Джакс. — Любопитна като сврака и гледа да разбута кошера, опитвайки се да разбере какво мисля. Дали имам нужда от нея? Вероятно не. От друга страна пък няма смисъл да ѝ казвам да се разкара, докато работата не е сигурна.“

Обаче третата категория — обществената реакция — ѝ даде да разбере, че Егню в края на краищата май е била права. Някои от хората бяха загрижени, някои — невъздържани в хулите си, някои — откровено изперкали, един-двама бяха открито заплашителни, но нито един от тях не се оказа полезен. Всички разговори се записваха, за да бъдат предоставени по-късно в полицията. Един запис обаче определено не ставаше за полицията. Това бе обаждането на Сирил Стийл, нямащ търпение да разбере дали Джакс няма още боеприпаси за да го въоръжи по-добре за антиполицейския му кръстоносен поход. Както и Егню, той бе незначителен в национален мащаб, но от местен мащаб бе известен с кръстоносния си поход срещу неефективността и корупцията. Той ѝ бе давал много полезна информация накъде да гледа и което бе по-важно — в замяна ѝ се налагаше да задоволява апетита само на неутолимия му и всеяден стомах. Сега бе доволен от създалата се, както той смяташе, печеливша ситуация. Полицията или не е изпълнила дълга си да уведоми съвета за възможен сериен убиец в града, или управляващата партия не е изпълнила своя — да уведоми полицията своевременно. Освен съюзника си от полицията, Джакс би се радвала да разчита на подкрепата на колкото е възможно по-високопоставени личности в Мид Йоркшир и затова остави зловонния съветник да приказва десетина минути и накрая го прекъсна с обещание да го държи в течение.

След това се настани по-удобно и зачака обажданията на последната група.

Това бе следствено управление. Обаждането от нейната пойна птичка, което тя очакваше, не дойде, но час след като програмата свърши, офицерът за връзка с обществеността — дружелюбен инспектор с приятни и непретенциозни маниери, прикриващи остър като бръснач ум — ѝ звънна, за да разбере дали интереса както на

ВВС, така и на силите на реда, не може да бъде задоволен от малко взаимно сътрудничество. Например, ако той ѝ обещае да я задържи като главна героиня, може би тя ще му каже откъде има тази информация? Тя се засмя и той също се засмя в отговор, после продължи:

— Радвай се тогава, мойто момиче. Но не се изненадвай, ако след малко чуеш силен лай. Това ще бъдат те, хукнали нагоре по стълбите, помъкнали ротвайлерите със себе си.

Накрая се появи заместник-главния констълбъл, който се оказа без куче, но се постара да свърши цялата работа със собствените си зъби. Помоли я да каже кой ѝ е информатора. Тя отказа, позовавайки се на журналистическата тайна. Той членоразделно ѝ продиктува какво предвижда закона към всеки, разполагащ с информация за престъпление, независимо дали то е вече извършено или предстои да бъде. След което ѝ пожела всичко хубаво в бъдещата ѝ кариера, за нейно добро надявайки се тя да се практикува в район, отдалечен на голямо разстояние от Мид-Йоркшър, той ѝ се озъби в усмивка и си тръгна.

„Дано да получиш тази работа в Лондон, моето момиче — каза си тя. — Според мен тука съвсем скоро ще ти припари здраво на дупето.“

Плюсовеите обаче бяха твърде много, за да може негативизма на Мери Егню и заместник-главния констълбъл да убие духа ѝ и когато най-сетне реши да приключи за днес, отвътре бе започнала да ври и кипи като готова да гръмне бутилка шампанско. Джон Уингейт още се мотаеше наоколо, изглеждащ по-малко разтревожен, след като започна да става ясно, че разкритията ѝ в ефир вероятно ще съберат повече аплодисменти, отколкото псувни. Сексът ѝ се стори добър начин да отпуши натрупалото се вътрешно напрежение, затова тя каза:

— Какво ще кажеш да отскочим до къщи и да ударим по едно празнично питие, Джон?

Той извърна поглед към нея, после сведе поглед към часовника си и всичката тревога се изписа на лицето му. „Сега си спомня как е било — каза си тя. — Мисли си, че с малко късмет не след дълго ще му се махна от главата и от живота, така че защо да не му ударим едно на изпроводяк? Ако сега плъзна ръка по гърдите му и кажа: «Хайде да го

направим тук», ще скочи отгоре ми като луд.“ Но не ѝ се искаше бърза работа на пращен канцеларски под.

— Прав си, Джон. Семейството на първо място, нали? — каза тя, целуна го леко по бузата и се отдалечи, давайки си съвсем ясна сметка, че вида на оттеглящия се към вратата стегнат задник го кара да примира от яд.

Но не ѝ се искаше мъж, който да мисли как да си тръгне още преди да е дошъл. Тази нощ бе или всичко, или нищо и докато прехвърляше списъка с възможните кандидати в главата си, започна да ѝ става ясно, че работата клони по-скоро към нищо. Никой като че ли не отговаряше на изискванията в момента... с изключение може би на... но не, не можеше да му се обади!

Тя се прибра в апартамента си и изрита обувките си с убийствено високи токове, с които ходеше на работа. Въпреки присъствието или именно поради него, на хора като Пентесилия в службата ѝ, тя бе болезнено чувствителна на тема височина, особено пред всевиждащото око на камерата.

Дрехите ѝ ги последваха. Тя ги остави да лежат, където ги захвърли и пъкна рамене в нежната си копринена роба, а краката — в чифт неподходящи за цвета на робата, но много удобни кожени пантофки. Твърде напрегната, за да мисли за сън, тя седна зад компютъра и натрака един имейл на единствения човек, с когото можеше свободно (почти) да говори — сестра си Енджи в Америка. Е, не беше секс, но бе все пак начин за отпускане след ден, прекаран във внимателно претегляне на всяка дума, особено през последните няколко часа.

Тъкмо го изпрати и телефона звънна.

Тя вдигна слушалката и каза:

— Здравсти.

Гласът отсреща веднага започна да говори.

Тя го послуша малко, после го прекъсна с недоверчив глас:

— И този трети Диалог е у вас?

— Да — отвърнаха отсреща. — Но трябва да бъде предаден утре.

Ако искате да го видите...

— Разбира се, че искам да го видя. Можете ли да дойдете у дома?

— Сега?

— Да.

— Добре. След пет минути съм там.

Слушалката замлъкна.

Тя сложи слушалката върху телефона и замахна с юмрук във въздуха — жест, който тя винаги бе смятала за твърде патетичен, гледайки как го правят футболистите и изобщо спортистите след удачен удар — но сега вече разбра какво изразява.

— Рипли — каза тя на глас. — Някой там горе май много те харесва.

[1] Литературен похват, при който героя може да се намира на две места едновременно. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДЕВЕТА

Трети диалог

Аве!

Защо не?

В началото бе словото, но на какъв език е било това слово?

В спиритическите сеанси духовете винаги говорят на английски. С изключение вероятно във Франция. И в Германия. И където и да било другаде.

Тогава на какъв език говорят мъртвите, ако, както аз смятам, мъртвите могат да разговарят помежду си? На някакво свое инфернално есперанто?

Не, мисля, че мъртвите трябва да разбират всичко, иначе нищо няма да разбират.

Така че, как е? Comment ca va? Wie geht's?

При мен ли? Ами... нещата набират скорост. Да, по-трудно е. Не мисли, че нямам готовност да поема повече отговорности, но няма да крия — по-трудно е.

Знаех, че ще се прибере доста късно след предаването, но нямах нищо против да изчакам. Какво са два-три часа в пътуване, дълго като моето? А част от удоволствието се крие в очакването на онзи момент, когато времето ще спре напълно и всичко, случващо се по-нататък, ще стане в един момент, превръщащ се в безкрайно настояще, на което можеш да се наслаждаваш колкото си искаш.

Тя се превърна във възможна цел още от времето на свирача на бузуки насам, разбира се, но имаше и други кандидати с равни права. Трябваше да изслушам първо всички, за да се убедя. Всяка нация си говори на езика, но аз исках да чуя разговор именно между онзи индивид там и този индивид тук. После тя направи предаването и макар думите ѝ да бяха премерени и едното ѝ око да не мърдаше от закона, успях да чуя завоалираното ѝ съобщение към само един човек.

„Напиши ми още един Диалог — казваше тя. — Моля те, умолявам те, напиши ми още един Диалог.“

Как да устоя на такава ясна покана? И смея ли да устоя, когато в този, както и в другите Диалози, се чувствам като собственоръчно избран от теб инструмент?

Но това, че съм избран инструмент, не ме освобождава от отговорност. Ще получа помощ, това ми бе пределно ясно, но само дотолкова, доколкото покажа способност да се справям без чужда намеса.

Ето защо седях в колата и чаках, за да имам сигурност, че ще се прибере у дома сама. Жена с нейните апетити спокойно би могла да си вземе компания за леглото. След като звъннах, изчаках още малко. Можех да бъда при нея за трийсет секунди, но не исках да разбере, че съм толкова наблизко.

Когато натиснах звънеца, тя отговори мигновено по домофона:

— Ти ли си?

— Да.

Входната врата се отвори. Влязох и се заизкачвах по стълбите. Вече усещах как времето започна да забавя хода си, докато накрая не се движеше по-бързо от скоростта на маслена боя, изстисквана от тубата върху палитрата на художник. Художникът бях аз и се чувствах готов да нанесе първите щрихи върху платното, което — вече в завършен вид — ще ме изпрати в онова измерение извън времето, където се намират всички велики художници.

Вратата към апартамента ѝ е отворена. Но веригата още си стои. Високо ценя подобна предпазливост. В пролуката виждам лицето ѝ. Вдигам лявата си ръка, стискаща кафяв плик. И веригата пада, а вратата се отваря докрай. Тя стои на прага и се усмихва като добра домакиня. Аз също се усмихвам и тръгвам към нея, пъхайки ръка в плика. Виждам как очите ѝ блесват от нетърпение. В този момент на очакване, тя е наистина много хубава.

Но също като Аполоний видял Ламия^[1], аз виждам през тази красота и я съзирам такава, каквато е — покваряваща, лъжлива и егоистична твар, но също и самоунищожаваща се, защото в сърцевината и на най-лошото у нас винаги блещука късче злато от онази невинност и красота, с която всички ние идваме на този свят и макар моята цел е да изрежа лошата част, надявам се това късче злато

да остане и да я отнесе от този свят така красива и невинна, както е дошла в него.

Стискам дръжката на ножа вътре в плика, измъквам го и мушвам дългото и тънко острие в тялото ѝ.

Знам за този удар — мушване под ребрата, после насочване нагоре — но естествено, все още неизпробвано от мен на жива плът. Това са неща, които хората забелязват. Но въпреки проблемите, които това ми създава, човек накрая би казал, че у мен се е наслоило наследството на дългогодишни мафиотски традиции.

О, колко прекрасно е, когато думата така точно предава делото и теорията преминава в практика без сътресения. Токът тръгва по жицата и крушката светва; космическият кораб балансира на огнената си опашка, после започва да се изкачва в небето. Точно по същия начин острието се хлъзва под ребрата като че ли по собствена воля и се извива нагоре през дробовете към биещото сърце. Задържам я за секунда-две така — цялата сфера на живота ѝ, балансираща на тънък шип стомана. В него са събрани всички опорни точки на планетите, неподвижния център на Млечния път и всички непостижими за мисълта междузвездни пространства на космоса. Безмълвието тръгва от нас като вълнички в тихо планинско езерце, прелива над нощната музика на далечните звуци от движението, носени от поривите на вятъра, умъртвявайки всичко човешко — живот, любов, спане, ходене, умирање, родилни мъки, хрипове и хъркане, сълзи и сополи.

Нищо вече не съществува. Оставаме само ние.

После нея я няма.

Вдигам я на ръце, отнасям я в спалнята ѝ и я полагам на леглото благоговейно, защото това е тържествена и свещена стъпка и в моето, и в нейното пътуване.

Родителите продължават да гледат тревожно, но детето, с бавна и несигурна стъпка, започва да върви само.

Умолявам те, избави ме от препъване. Бъди силата на живота ми; от кого има след това да се страхувам?

Нека пак поговорим, умолявам те, нека пак поговорим.

[1] Според древногръцката митология Ламия е чудовище в образа на красива жена, което съблазнява млади мъже, след което им изпива кръвта и ги изяжда. А според поемата на Джон Кийтс (1895–

1921 г.) „Ламия“, Аполоний е този, който я вижда такава, каквато е и я разобличава, с което предизвиква смъртта ѝ. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДЕСЕТА

В събота сутринта по пътя за читалнята Рай Помона трябваше да отговаря на толкова много въпроси, свързани със снощното предаване на Рипли по телевизията, сипещи се от всички страни от колегите ѝ, че когато пристигна на работното си място, откри че е закъсняла с десет минути и е пропуснала началото на някаква яростно-невъзмутима кавга в офиса.

Яростната ѝ част се изпълняваше от Пърси Фолоус, чиито гневни тиради отскачаха от невъзмутимата повърхност на Дик Дий като грахови зърна от бетонна стена, без да оставят след себе си нищо, освен едва забележимо недоумение.

— Съжалявам, Пърси, но аз останах с ясното впечатление, че не искаш да бъдеш обезпокояван с нищо, свързано с конкурса. Всъщност аз дори си спомням точните ти думи, ти винаги се изразяваш така забележително. Ти каза, че това било „толкова незначителна задача, че не виждаш причина защо тя трябва да пречи на рутинната работа на отдела, а още по-малко защо трябва ти самият да бъдеш занимаван с нея, освен със съобщението за успешното ѝ приключване“.

Рай усети как се преизпълва с гордост от представянето на шефа си. Това внимание и памет за подробности, което го правеше толкова ефикасен началник на читалнята, също така му даваше и хирургическа точност в споровете. Не желаейки да прекъсва такова хубаво забавление, тя не влезе в офиса, а седна на рецепцията. Сутрешната поща за отдела бе сложена там, заедно с познатата до болка найлонова торба, съдържаща най-новите работи, (духът и се приповдигна) представляващи вероятно последната партида разкази от Газет.

Най-горе на торбата, мушнато наполовина вътре, наполовина вън, се виждаше лист, с написани на машина само няколко реда. Все още надавайки ухо към кавгата в офиса, тя го взе и прочете.

Девојко, ти сякаш си цвете,

*тъй мила и чиста и нежна.
Когато те гледам, изпълва
сърцето ми горест безбрежна.^[1]*

— Но тук не става въпрос за конкурса, нали? — гърмеше Фолоус отгатак. — Тези Диалози, доколкото разбирам, са постъпили в него погрешно. Рипли каза, че те вероятно са били предназначени за новинарския отдел на Газет.

„Опитва се да дистанцира библиотеката от възможни лоши последици, причинени от Диалозите — помисли си Рай без да вдига поглед от стиховете.“

*Бих искал над тебе с молитва
да разперя пръсти в закрила;
Дано те Бог до края запази
Тъй чиста, нежна и мила.*

В офиса Дий тъкмо питаше сърдечно:

— Да не би да искаш да ми кажеш, че е трябвало да се досетя за това и да ги върна на Газет?

— Така мисли Мери Егню — отвърна Фолоус. — Тя ми скочи още снощи, веднага щом предаването на оная Рипли свърши. И не мисля, че ми повярва, когато й декларирах абсолютното си неведение.

— Сигурен съм, че след като го е обмислила трезво, не би изпитала никакви затруднения да приеме тази концепция.

„Това беше добър удар, изречен с такава вежливост, че Фолоус сам би си навредил, ако се издаде, че е усетил обидата“, помисли си Рай.

Стиховете бяха също добър удар. Би било чудесно, ако Хат Боулър бе разширил лековатата си техника на водене на разговор с този старомоден похват, но някакси не го виждаше в ролята на нещастно влюбен поет. Във всеки случай, не бе необходимо да е мис Марпъл^[2], за да открие кой е източника на стиховете. Тя бавно вдигна поглед и без никаква изненада откри, че гледа право в очите на Чарли

Пен, извил се назад на обичайното си място, който я фиксираше с нескрито удоволствие.

Тя пусна листа на земята, отупа ръце една в друга като че ли да ги изчисти от нещо, после демонстративно се посвети на задачата да отвори пощата. Нямаше кой знае какво, а и да имаше, то не изискваше специално внимание, така че най-накрая, с известна доза неохота, насочи вниманието си към торбата с разказите. Това сигурно бе последната пратка, но големината ѝ предполагаше добър предфинален наплив.

Кавгата в офиса още вървеше, макар явно да не водеше доникъде. Дий тъкмо казваше:

— Ако имах и най-малка представа, че това ще предизвика такава суматоха, аз разбира се, щях да те поставя в течение, Пърси. Полицията обаче настоя за пълна дискретност, без никакви изключения.

— Без никакви изключения? А не мислиш ли, че първо е трябвало да се допиташ до мен, преди поначало да говориш с полицията?

„Най-сетне Фолоус има нещо срещу Дий — помисли си Рай.“ Но директора на библиотеката нямаше достатъчно ум, за да разшири пробива, а продължаваше да размахва безцелно ръце в търсене на нокаутиращ удар.

— И как, по дяволите, е успяла Рипли да научи за това? Тя вчера те заведе на обед. За какво си говорихте, Дик?

„Въпросът не е лош“ — помисли си Рай, изсипвайки ръкописите на плота.

— За конкурса, разбира се. Бе явно, че е тръгнала на лов и ме питаше за странни и необичайни творби. Без да споменава Диалозите пряко, тя остави у мен впечатление, че знае много неща за тях, но аз, разбира се, не попълних знанията ѝ по този въпрос.

„Лъжа или истина?“

Рай определено не можеше да си представи Дик Дий като недискретен, освен ако не искаше да бъде такъв. От друга страна, той вероятно би бил добросъвестен в сделките си, дори и ако условията им не се споменават. И точно поради това, че той нито веднъж не се бе възползвал от възможностите, предлагани от работната им близост, дори за най-случаен физически контакт, камо ли за преднамерено

пусната ръка, защо трябва тя да се изненадва, та дори и да изпитва лека ревност, след като откри, че Джакс Рипли със сините очи, русата коса и голямата уста се е оказала точно онзи тип, който му е раздвижил соковете? Тъй като е журналистка, помисли си тя с намалено великодушие, изгарящата я страст за един добър материал, като нищо би я накарала да разклати ръчката на Дик, откъдето се помпат тези сокове.

Малко остана да се разсмее гласно на метафората и като че ли в отговор, съвсем отблизо, чу приглушено кискане. Пен бе станал от мястото си и се бе приближил до рецепцията.

— Добро е, нали? — промърмори той. — Радвам се, че дойдох по-рано... А-а-а, ето къде е. Щеше да ми е неприятно да се забърквам в тези... излияния. — Той се спря и вдигна стиховете от пода. — Отбих се на рецепцията с едни неща, за които исках да поговоря с Дик, но майтапа тъкмо започна и не ми се щеше да го прекъсвам. Това тук май е изпуснато неволно. Версия на *Du bist wie eine Blume*. Много го харесвам. А ти какво мислиш?

— Аз ли? Не го прочетох внимателно... А сега, ако ме извиниш, заета съм. Освен ако не искаш да ми помогнеш да сортирам работите на колегите ти.

Той се усмихна широко на опита ѝ да го бодне и си тръгна с думите:

— Опасявам се, че не ми се ще. Как би могъл незначителния ми светлик да понесе блясъка на толкова талант на едно място?

Но тя вече не го слушаше. Както обикновено, тя разделяше работите на писани на ръка и писани на машина, след което изхвърляше всичко от първата група, което не се вместише в повишените ѝ стандарти за краснопис. Но в момента в ръката си държеше изписан на машина лист и го гледаше с нарастващо вълнение.

— О, мамка му! — промълви тя.

— Във всеки случай — казваше тъкмо Дик Дий, — смея да твърдя, че въпреки усилията на мис Рипли да разбуни духовете, всичко накрая ще излезе буря в чаша вода и за нея ще приключи (в едър план) с развалено яйце на лицето, а за вашето добро „аз“ — най-много с хлебна трохичка върху снежнобялата салфетка на вашата репутация.

Както Рай вече бе разбрала, Дий имаше навика да облича похапливите си иронични забележки с ярки и цветисти фрази, но уверението като че ли не се оказа достатъчно да умилюва Пърси Фолоус — процес, маркиран физически при излизането му от офиса, чрез опит за приглаждане на златистата му грива, която по време на стресови ситуации имаше свойството да щръква наелектризирано на всички страни като паунова опашка.

„Аз не бих се притеснявала, Пърс“, помисли си Рай.

Дий го последва, усмихна се на Рай и каза:

— Добро утро.

— Добро утро. Съжалявам, че закъснях — каза тя, следейки Фолоус с надежда, че ще го види да си тръгва от отдела.

— Така ли? Не съм могъл да забележа. Май отново съм си забутал часовника някъде. Да си го виждала?

Цялата работа с часовника на Дик беше шега. Той не обичаше да е на ръката му, когато тракаше на клавиатурата — казваше, че нарушавал баланса на прозата му — веднъж свален от ръката, той проявяваше странния стремеж да потъва като че ли в Бермудския триъгълник.

— Виж в средната лавица. Там изглежда му е любимото място.

Той се наведе и само след секунда се изправи с усмивка на уста.

— Колко умно от твоя страна. Отново се включвам в потока на времето, което означава, мисля си, че трябва най-сетне да се захващаме за работа. Пърси, свършихме ли?

Фолоус каза:

— Надявам се, Дик. Надявам се, чухме всичко за тази глупава работа, но ако има някакво по-нататъшно развитие, искам да съм първия, който да узнае. Надявам се ти и персонала ти да разбирате добре това.

Той впери сърдит поглед в Рай, която му се усмихна, мислейки си: о кей, Пърс, щом така искаш, чакай тогава да те видя. Обърна се към Дий и каза:

— Дик, опасявам се, че получихме още един.

Тя вдигна листа пред очите им, стиснала го с два пръста за ъгълчето.

Видя, че Дий я разбра моментално, обаче на Фолоус му трябваша няколко секунди докато загрее.

— Още един...? О Боже, да не искаш да кажеш още един Диалог? Дай да видя.

Той се опита да го дръпне от ръката ѝ, но тя го отдръпна.

— Мисля, че никой от вас не бива да го пипа — каза тя. — Смятам, че трябва веднага да се обадим в полицията.

— Така смяташ ти, а? — попита Фолоус, чиято коса отново бе щръкнала.

Тя си помисли за момент, че той ще ѝ заповяда да ѝ даде Диалога. Персоналът на библиотеката, както той само обичаше често да казва, бе едно голямо и щастливо семейство, но, както Дик Дий веднъж бе забелязал, формата на организация, възприета в семейния живот, рядко се нарича демокрация.

В дадения случай Фолоус прояви достатъчно здрав разум, за да не притиска нещата.

— Много добре — каза той. — И може би няма да е зле да направим и едно копие за мис Гадина Рипли, тъй и тъй е у нас. Макар че няма да се изненадам, ако тя вече си има.

— Няма — отвърна Рай. — Според мен няма. Макар че сигурно първа го е научила. — Тя леко разтърси листа. — Мисля, че всичко това е плод на болна психика, но ако съм разбрала правилно, с това нещо Уърдман ни казва, че току-що е убил Джакс Рипли.

[1] „Ах, ти сякаш си цвете“ (1823) — Хайнрих Хайне. — Б.ел.кор. ↑

[2] Героиня на Агата Кристи, възрастна дама, която без да излиза от дома си, разкрива заплетени полицейски случаи само с аналитичния си ум. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

Хат Боулър се взираше в трупа на Джакс Рипли и усети как в него се надига тъга, от която краката му едва не се подкосиха.

През времето на все още кратката си служба, той и друг път бе виждал трупове и бе научил някои от номерата, с които неприятната гледка се превъзмогва — наложеното равномерно дишане, психическото дистанциране, погледа нарочно избягва да се фокусира върху каквото и да било. Но за първи път виждаше трупа на човек, когото е познавал. Когато е харесвал. Който е на неговите години.

„Мъчно ти е за себе си“, каза си той ядно, надявайки се да възстанови самообладанието си чрез цинизъм. Но това не даде резултат и той се извърна неуверено, макар да внимаваше да не се хване без да иска за някъде, за да се подпре.

Джордж Хедингли също имаше проблеми, той го видя ясно. Всъщност едрият детектив инспектор се бе обърнал и се бе измъкнал от спалнята преди Боулър и сега седеше в едно кресло в хола и явно никак не му бе добре. Нямахме добър вид и когато бе пристигнал на работа по-рано тази сутрин. Бе закъснял с пет минути, нещо, което минаваше незабелязано за повечето служители от следствено управление с ранг над констъбъл, но равни на засилена сеизмична активност в поведенческия модел на Хедингли.

Когато Боулър се втурна в кабинета му с новината, която Рай току-що му бе съобщила по телефона, той отначало не можа да разбере за какво става въпрос. Най-накрая, след като Боулър се бе опитал да влезе във връзка с телевизионната водеща в студиото, а след това и в дома ѝ, Хедингли се бе оставил да го убедят, че трябва да отидат до апартамента ѝ лично.

Сега, седнал в креслото и вперил очи в пространството пред себе си, вместо на здрав петдесетгодишен капитан, плаващ тържествено към спокойния бряг на заслужената пенсия, той приличаше по-скоро на грохнал гражданин, който се е държал до последно, докато най-накрая не е бил изхвърлен поради немощ.

— Сър, да задвижвам ли нещата? — попита го Боулър.

Той взе мълчанието за знак на съгласие и позвъни в участъка да изпратят оперативна група, добавяйки под сурдинка:

— И гледайте да уведомите детектив главния инспектор, моля ви. Според мен, господин Хедингли не е добре тази сутрин.

Успя да убеди детектив инспектора, че креслото в хола на жертва на убийство, едва ли е най-подходящото място, където да те завари по-старши служител и го склони да излезе навън във влажния утринен въздух преди пристигането на Питър Паскоу.

— Джордж, добре ли си? — попита го той.

— Аха... Е, всъщност... не чак толкова. Някакъв грип май... Едвам успях да се измъкна от леглото тази сутрин — заекна Хедингли с треперещ глас.

— Ако съм на твое място, веднага ще се върна и пак ще се вмъкна в него — твърдо рече Паскоу.

— Не, ще се оправя. Трябва да вляза и да огледам, докато следите са още свежи...

— Джордж, знаеш, че никой няма да влезе, докато не се свърши всичко онова, което трябва да се свърши. Отивай си в у дома. Това е заповед.

И за да извади жилото от началническото държане със стар колега, който е бил детектив инспектор откакто Паскоу пристигна в Мид Йоркшир като детектив констъбъл, повел под ръка Хедингли към колата му, Паскоу добави тихо:

— Джордж, дни ти остават само и нямаш нужда от цялата тази работа, не е ли така? Искам да кажа, кой знае, може да се проточи до безкрай. Взимай си парите и лягай някъде на топло, а? И не се притеснявай, ще ти впиша положителна оценка за това, което си направил до този момент. Много здраве на Берил.

Загледан в отдалечаващата се задница на колата на детектив инспектора, той поклати глава, после се извърна към блока.

— Дотук добре — каза той на Боулър. — Хайде сега да ми разясниш ситуацията.

— Да, сър. Надявам се, че нямате нищо против моята молба да доведат вас. Детектив инспектора наистина не беше добре и...

— Не, правилно си постъпил. Ти самият също не изглеждаш кой знае колко... умен. Надявам се, че все пак нищо ти няма.

— Да, сър, добре съм. Просто малко се стреснах като видях Джакс... мис Рипли... познавахме сме малко, нали разбирате...

— Да — отвърна Паскоу, съзерцавайки го със замислен поглед.
— Гледа ли предаването ѝ снощи?

— Да. Доста вълнуващо, мисля. А вие гледахте ли го, сър?

— Всъщност не.

Обаче бе чул за него, когато Далзийл му се бе обадил, бълвайки страхотни заплахи за това какво щял да стори с Рипли и Боулър — както заедно, така и поотделно — когато му паднат в ръчичките.

Паскоу го бе успокоил, подчертавайки че да прилагаш физическо насилие над телевизионен служител публично, не е най-добрата политика за един полицейски служител, а колкото до Боулър, ако се докаже, че той е изнесъл информацията, с него ще се занимае „Вътрешно следствие“, което — в най-лошия случай — ще го отдалечи от оплешивяващата глава на Дебелака.

На детектив главния инспектор му хрумна мисълта, че Далзийл вероятно не се е вслушал в съвета му и лошият вид на детектив констъбъла, както може би дори и смъртта на жената, се дължат на неговата пряка интервенция.

Но когато оперативната група свърши с предварителния оглед на мястото и най-накрая му се отдаде възможност да види трупа, той зачерта Дебелака от списъка със заподозрените. Това тънко ножче не му бе в стила. Той просто би ѝ откъснал главата.

Фриволни мисли от този род му помагаха да се разсее от близкия сблъсък с мъртвите, което за него беше най-неприятната част от работата му. Очакваше го обаче още по-голямо разсейване. Най-напред го чу като мощен полъх, нахлул в сградата и вдигна поглед към огледалото над леглото да види дали от ушите и ноздрите му не излиза пушек. Оказа се, че става дума за съвсем земния дух на Андрю Далзийл, който нахлу в стаята.

— Да ме шибат! — прогърмя той, спирайки до долната табла на леглото. — Да ме спукат от шибане! Снощи исках да ѝ светя маслото, да пукна ако не исках! Никога не си пожелавай нещо, момко, ако не си сигурен, че ще го преживееш в случай, че се сбъдне. От колко време?

— От осем до десет часа, съдейки по телесната температура и степента на цианоза^[1], но все пак ще трябва да почакаме...

— ... официалното заключение на съдебномедицинския експерт. Да, знам. Тези медици са винаги противно едни и същи. Боят се от всякакви твърди заключения като дявол от тамян... Това огледало е много удобно.

Отдавна свикнал с внезапните поврати в мисълта на шефа си, Паскоу вдигна поглед към огледалната стена над горната табла на леглото и се загледа в отражението на трупа в нея. Рипли изглеждаше много умиротворена. Копринената роба, с която бе облечена, преди бе леко разтворена, за да позволи на съдебномедицинския експерт да изследва фаталната рана, но Паскоу отново я бе затворил, за да покрия тялото ѝ.

— За секс ли, искате да кажете? — попита той.

— Я вземи си изтъркай мозъка с карбол! Ти май още четеш ония мръсни книжки, а? Местена ли е?

— Само колкото медика да си свърши работата. Казах им, че ще искате да я видите на място.

— Така ли? Да ѝ гледам японските легла? Това тук както го гледам, си е старо и почтено йоркширско легло. Яка и твърда долна табла, да има човек къде да си опре краката за контра. Не, момко, погледни я в огледалото и ми кажи какво виждаш?

Паскоу се взря.

— Корените? — опита се да налучка той. — Тя си е боядисала косата руса?

— Да, да — каза Дебелака нетърпеливо. — Но това щяхме да го забележим и на масата, нали? Не бе, погледни я в другия край.

Паскоу премести поглед върху стъпалата на жената, едвам стигащи до долната табла, така цветисто описана от Далзийл. Бяха обути в чифт изглеждащи много удобни кожени пантофки. Пряка видимост към тях нямаше — бяха скрити от таблата. Погледнати отстрани изглеждаха незабележими. Погледнати обаче през огледалото, в тях имаше нещо... трудно за изказване, бяха толкова безформени, но...

— Разменени са май, а? — колебливо каза той.

— Точно така. И как така са били разменени?

— Вероятно са паднали, докато Уърдман я е пренасял през...

— Уърдман? Брей, откъде ви хрумна това тъпо име?

— Изглежда такъв прякор е измислил детектив констъбъл Боулър за маниака, дето пише тези Диалози.

— Бойлера го е измислил, казваш? И Рипли дрънкаше нещо такова в предаването си — зловещо заключи Далзийл. — Ще ми се да разменя някоя и друга дума с този младеж. Къде е той?

— Изпратих го до библиотеката да вземе новия Диалог, онзи, дето ни натресе това... тази работа.

— Ти си изпратил него? Не-е, всъщност като си помисля, няма значение, нали? Пред кого ще пее, след като Рипли е мъртва? Този Уърдман я е оправял сигурно и отпред, и отзад, и преди, и след събитието, а?

Коравосърдечието на Далзийл пред лицето на смъртта бе — поне така се надяваше Паскоу — предпочитания от него начин да се справя психически със стреса. А може би просто си беше коравосърдечен.

— Ще трябва да изчакаме официалните резултати от съдебната медицина, но при предварителния оглед не се забелязаха признаци за сексуален контакт в която и да било част от тялото. Сър, тези обувки...

— Пантофи, момко. Вероятно този Уърдман ѝ ги е обул отново. Ерго, значи ги е пипал. А те не са били изследвани за отпечатащи, нали?

Той беше прав. Почти всички плоскости из апартамента бяха покрити с лек слой пудра.

— Ще се погрижа да го направят — каза Паскоу. — А ето го и Боулър.

Младият детектив констъбъл се втурна в стаята забързан, но се спря като вкопан, като видя Далзийл.

— Ти май си спомни, че е трябвало да отидеш на някое друго място, а, момко? — каза Дебелака. — Това там, дето виси в ръката ти, Диалога ли е или просто ти е неприятно да ме видиш?

— Да, сър — смотолеви Боулър изгубил ума и дума. — Искам да кажа, Диалога е, сър.

Той му подаде листа, пъхнат в прозрачен найлонов плик.

Далзийл го огледа набързо и го подаде на Паскоу.

— Добре, Бойлер — каза той. — Дай сега двамата с теб да се поогледаме дали това момиче тука не си е водило дневник или нещо такова.

Бе вперил в него внимателен поглед, готов веднага да засече какъвто и да било признак на смущение или скрита вина, но не видя нищо такова или изражението на младежа вече бе достатъчно нещастно, за да показва още емоции.

Когато Дебелака намери един малък бележник с телефони и адреси, той го подхвърли на Паскоу, сякаш се страхуваше да не би Хат да го издърпа от ръцете му и да го глътне, после каза:

— Добре, момко. Защо не отскочиш додолу да кажеш на ония гробари, че покойната госпожица Рипли е готова и може да бъде откарана в моргата?

Когато той тръгна да изпълнява, Далзийл се извърна към Паскоу, който прелистваше страниците на бележника и попита:

— Има ли нещо?

— Свързано с убийството ли? Нищо такова не виждам, сър?

— Свързано с това кой е снесял тази информация — изръмжа Дебелака.

— Има голям брой срещи с някой или нещо, обозначено с инициалите джи пи^[2] — отвърна Паскоу.

— Джи пи? Какво е това? Шибаният й лекар?

— Каквото и да е, не виждам как бихме могли да го свържем с ДК^[3] Боулър. Инициал на малкото име Е. Прякор Хат.

— Може да е някакъв код — предположи недоволено Далзийл.

Той се обърна с гръб и Паскоу завъртя очи към тавана.

— Не ми подбелвай очи, момко — каза Далзийл без изобщо да се обръща.

— Просто си мисля, не бива ли да насочим вниманието си малко повече към разрешаването на този случай, сър, вместо към това да разберем кой е певица?

— Не, това е работа само за теб, Пит. Това е тъкмо от онези дълбокомислено избарани случаи, дето са само за теб. Старомодни дъртаци като мен не ги разбират тия работи. Затова ще се дръпна на заден план и ще те оставя сам да се оправяш.

„Хайде де“, помисли си Паскоу скептично. От опит знаеше, че намиращата се на заден план фигура на Дебелака, често проявяваше склонност да му тъмнее.

Той продължи да разглежда бележника и каза:

— Това разрешава една мистерия.

— Коя по-точно?

— Защо снощи е решила да го обяви по телевизията. Сигурно е знаела, че моментално ще скочим отгоре ѝ и вероятно завинаги ще подплашим информатора ѝ в полицията. Но си е струвало да поеме този риск. Имала е... щяла е да ходи на интервю с ВВС Нюз в Лондон. А такъв добър материал като този и то само два дни преди интервюто, едва ли е щял да навреди на каузата ѝ, мисля си аз. Затова се е ѝ опитала да предизвика сензация.

— Е, успя да го направи, нали? — въздъхна Далзийл, докато санитарите влизаха в апартамента, придружени от Боулър и започнаха да подготвят трупа за извозване.

Тримата полицаи гледаха, потънали в мълчание, което никой не наруши, докато санитарите не изнесоха товара си навън.

— Нека това да ни е за урок — каза Далзийл.

— Какъв урок, сър? — попита Паскоу.

— Амбиция — отвърна Дебелака. — Тя също убива... Добре, аз се омитам. Дръжте ме в течение.

Хат гледаше в отдалечаващия се гръб с неприкрито облекчение.

Паскоу се обади:

— Хат, хвърлих едно око на доклада, дето си изготвил за господин Хедингли. Добър доклад. Дава насоки, че става наистина нещо мръсно. Жалко, наистина че се потвърди по такъв трагичен начин, но поне никой няма да каже, че не сме били в час. Браво.

— Да, сър, благодаря ви — отговори Хат, долавяйки любезните нотки в гласа на детектив главния инспектор и въпреки това чувствайки се още по-зле. — Сър, има още нещо... за което току-що се сетих... наистина... оня тип Рут, дето ми наредихте да следя...

Цялото внимание на Паскоу бе насочено към него.

— Мисля, че беше... Искам да кажа, че беше в „Таверната“ през нощта, в която Дейвид Питман бе убит...

Сега вече Питър Паскоу го гледаше втренчено и в очите му нямаше ни най-малък признак на любезност.

[1] Синкавочервен цвят на кожата, вследствие на недостатъчно насищане на кръвта с кислород. — Б.пр. ↑

[2] Английската абривиатура G.P. означава General Practitioner, тоест лекар по обща медицина. — Б.пр. ↑

[3] Детектив констѣбъл. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

Хубавото у Паскоу бе, че не затаяваше злоба в себе си или поне така изглеждаше, което пък от своя страна, разбира се, би могло да бъде лошото.

Хат доброволно се бе нагърбил да отиде и да говори с Рут за посещението му в „Таверната“, но детектив главния инспектор не му разреши, след което — нещо обичайно за него, но доста необичайно за много други полицейски служители — мотивира отказа си.

— Рут не те познава по физиономия... освен ако не си се разкрил.

— В никакъв случай, сър — уверено отвърна Хат.

— Тогава нека си остане така. Ще изпратя сержант Уийлд да говори с него. От всички нас, той е най- ... как да го нарека... най-непроницаем. Ако някой изобщо може да убеди Рут, че той е просто един вероятен свидетел като всички останали гости на „Таверната“, то това е Уийлд. Разбира се, той може би е именно това. Вероятен свидетел.

„Да бе, да — помисли си Хат. — Обаче ти се надяваш да е нещо далеч повече от това, нали?“

— Междувременно — продължи Паскоу, — ти вземи да отскочиш до Газет. Рипли е била убита късно снощи. Освен ако Диалога не е бил написан предварително, а той изобщо не звучи така, той може да е попаднал в торбата някъде през десетте часа преди девет часа тази сутрин, когато е бил открит. Искам да знам как е станало това. А аз през това време ще проверя в библиотеката. Като свършиш, ела там. И Хат, давай го по-спокойно, а? Ще ни сбръчат, когато тази работа стигне до пресата. Дай малко да си поразширим времето на спокойна работа, става ли?

Посещението на Хат в Газет не трая дълго. Надеждите на Паскоу за малко спокойствие, не се оправдаха. Новината за последния Диалог вече бе стигнала дотук и вместо да даде информация, Мери Егню гледаше как да я измъкне. Стараейки се да не се поддаде, Хат упорито

шикалкавеше, докато най-накрая постигна онова, за което бе дошъл. То беше много полезно. Петък вечерта винаги била адски претоварена за подготовката на съботното издание, а предаването на Джакс Рипли я направило още по-натоварена, давайки на Мери Егню материал за водеща статия, който тя не можела да пренебрегне. Това означаваше, че никой не е забелязал вторичния ефект, предизвикан от разкритията на Рипли, който беше, че поради някаква причина, те като че ли са подсилили напомнянето ѝ за крайния срок на подаване на ръкописите за конкурса. Рано на другата сутрин момчето, отговарящо за пощата, което прекарало вечерта в занимания, по-полезни от гледането на телевизия и поради това останало в блажено неведение относно цялата тази бъркотия, открило дузината и отгоре ръкописа, пристигнали последни късно предната вечер, ги пхнало в торбата при останалите, пристигнали през целия петъчен ден и доволен, че най-сетне вижда края на този неприятен конкурс, ги доставил моментално в Центъра. Мери Егню, която, разбира се, започнала да проверява всичко в торбата след предаването на Джакс, побесня като разбра, че по-късно са пристигнали още работи и Хат побърза да се измъкне тихомълком под прикритието на огъня и жупела, изсипан от нея върху нищо неразбиращата глава на момчето, отговарящо за пощата.

Приближавайки Центъра, който беше само на две минути пеш от Газет, той видя дългнестата и суха фигура на детектив главния инспектор да влиза през стъклените врати и побърза да я настигне.

— Нещо много бързо — изръмжа недоволно Паскоу.

Хат, който очакваше да го поздравят за бързото изпълнение на задачата, представи нещо, което на него му се струваше много професионален, почти а-ла Уийлд отчет за свършената работа, но към първото разочарование се прибави още едно, когато Паскоу изрази своята хипотеза, че редакторката сигурно го е изиграла. Той енергично започна да се защитава, но това се оказа излишно, защото доказателството, че Мери Егню е знаела вече всичко, стоеше там, пред очите им, под формата на гърчавата и сгърбена, пропита с никотин фигура на Сами Ръдълсдин — старши репортер от Газет.

Той тъкмо бе потънал в нещо, което отдалече приличаше на разгорещени дебати с Пърси Фолоус и още един, дребен и набит мъж, с кариран костюм, толкова ярък, че би могъл да смути и индиански вожд, и опашка, висяща като магарешки пенис от главата му. От двете

им страни бяха застанали, сериозни като арбитри в научен спор, Дик Дий и Рай.

Дий, забелязал пристигането им, каза: „Посетител“, с тих глас, който все пак по някакъв начин бе успял да запази достатъчно сила, за да прекъсне спора им. Тримата мъже извърнаха погледи към новодошлите. Усмивката на Фолоус се разтегна до такава степен, че още малко щеше да излезе от лицето му. Той разтърси златна грива като кон и тръгна право към Паскоу, отбивайки успешно опитите на конската опашка да му попречи със собственото си тяло, но неспособен да му попречи да използва гласа си, който се оказа дълбок и резониращ, излизащ сякаш из пещера.

— Детектив главен инспектор Паскоу, нали? Имам удоволствието да се познавам със съпругата ви, сър. Амброуз Бърд. Това е ужасно събитие! Ужасно!

Значи това беше Амброуз Бърд, Последния актьор-директор. Хат си спомни какво му бе разказвала за съперничеството между Бърд и Фолоус, по повод откритото се място за директор на Центъра. Това, както стана ясно, бе причината на неговото присъствие. Тъй като новината за убийството бе обиколила сградата (няма нужда от награда за да познаеш от кого е тръгнала, помисли си Хат, загледан в суетливо чуруликация около тях библиотекар), Бърд бе решил, че самоназначаването му на поста Наследник-Директор, ако не и Избран-Директор, ще укрепне, ако се появи като говорител на Центъра пред медиите. Вероятно той е бил този, който е вдигнал телефона и е уведомил Газет.

Паскоу, с дипломатичност, на която Хат можеше само да се възхищава и да се надява, че и той би могъл да изучи, бързо избута триото към читалнята, докато Хат въведе Рай Помона и Дик Дий в офиса.

Паскоу дойде при тях, затвори вратата, погледна към триото през стъклото, после тихо прошепна на Хат:

— Дръж тая група там под око. Ако някой само се опита да се доближи, особено Сами, излизаш навън и му чупиш краката.

В офиса витаеше усещане за обживяно място. Кафе машина, кутия бисквити, едно старо кресло, което явно не спадаше към инвентара на общината, квадратен ориенталски килим, спадащ към същата категория и стени, затрупани от картини, графики, снимки —

всички на мъже. Може би Дий е гей, помисли си Хат с надежда. Но нямаше излъчване на гей, макар това да бе опасен за прилагане довод от човек, работещ рамо до рамо с Едгар Уийлд. Търсейки доказателство, че библиотекарят е семеен, той забеляза сложената на бюрото снимка в сребърна рамка на трима ученици. Този отдясно приличаше на Дий-младши. Или, разбира се, може би на Дий-старши, когато е бил младши. Освен това на бюрото имаше кутия с малки пластмасови плочки с букви и цифри по тях, плюс три дървени поставки, щръкнали на голяма сгъваема плоскост. Това май беше паро... не знам си какво, откачената игра на думи, за която Рай му бе разправяла.

Той улови погледа ѝ и рискува да ѝ се усмихне, но тя не отвърна на усмивката му.

Паскоу въведе Рай и Дий в течението на събитията от сутринта с хирургическа точност, докато Хат си водеше бележки, поглеждайки от време-навреме през прозореца да види дали журналиста спазва прилична дистанция.

Когато тя каза, че първото нещо, което извадила от отворената торба било превода на Чарли Пен на стихове от Хайне, Хат отново усети бодването на онази глупава ревност.

— Значи господин Пен вече е бил в библиотеката, когато пристигнахте?

— О, да.

— И е видял всичко?

— Господин Пен рядко изпуска нещо — отвърна Рай внимателно.

— Аз не го забелязах, когато пристигнахме преди малко — каза Паскоу.

— Така е — намеси се Дий. — Чарли каза, че в библиотеката сега сигурно щял да се вдигне голям шум, затова било по-добре да отиде да поработи у дома.

От едва забележимата усмивка, с която Дий придружи обяснението си, Хат заключи, че това е перифраза на думите, употребени в действителност от Пен.

— Къде е това у дома?

Дий не можа да си спомни целия адрес, Рай се намеси и го каза без да се запъне. Означава ли това, че е ходила там запитана се Хат,

усещайки как ревността отново се надига в него и надявайки се все пак да не му личи. Тя вече бе успяла да долови признаците на ревност към Дий. Остави у нея впечатлението, че си с маниакално развито чувство за собственост и можеш спокойно да ѝ изгледаш гърба.

Накрая Паскоу бе удовлетворен. Като двамата библиотекари в офиса, той излезе навън, придружен от Хат. Застанали близо до вратата на читалнята, Бърд и Фолоус продължаваха кавгата си, Ръдълсдин, задъвкал незапалена цигара, ги гледаше с безразличието на уморен от света бонвиван. Спорът незабавно се прекрати, щом Паскоу извика: „Господа!“, и тримата забързаха към него.

Той се дръпна встрани, за да им даде възможност да влязат в офиса.

— Аз тук приключих — каза им той. — Благодаря ви за проявеното търпение.

После, за голямо удоволствие и възхищение на Хат, внимателно притвори вратата зад тях и се отдалечи по посока на изхода с крачка, съвсем близка до бегом.

Ръдълсдин ги настигна точно преди вратите на асансьора за паркинга да се затворят.

— Две думи, Пит! — задъхано каза той. — Дай ми само две думи.

— Пушенето сериозно уврежда здравето — отвърна Паскоу.

— Къде отиваме, сър? — попита Хат, когато двамата седнаха в колата.

— Да говорим с Чарли Пен, разбира се — отговори Паскоу.

Апартаментът на Пен се намиреше на най-горния етаж на преустроена стара къща, обгърнатата отвсякъде със скеле и тресяща се от удари, викове, дрънчене и музика — обичайния шум, с който британския работник обявява на света, че си заработва надницата.

Хванаха Пен тъкмо когато излизаше. Със сърдит поглед, той само се обърна и ги въведе в апартамента си с думите:

— Бихте ли повярвали, мамка му? Избягах от библиотеката, мислейки си, че скоро цялата сграда ще започне да гърми от тежките стъпки на полицейските ботуши и няма да може да се работи, само за да попадна в този ад.

— Но вие сигурно сте знаели, че тук се извършват ремонтни работи — забеляза Паскоу.

— Когато тръгнах, още не бяха започнали и аз си помислих, че все пак е събота сутринта и тъпанарите няма да изпъзят от дупките, освен ако не им обещалят четворна надница.

— Какво все пак правят?

— Хазяинът ми решил малко да понатруфи сградата и смята, че ще я продаде пет пъти по-скъпо, отколкото я купил преди две години, ако я преустрои в еднофамилно жилище. — Писателят показва неравните си зъби в зловна усмивка. — Но първо трябва да се отърве от мен, нали така?

Докато си разменяха тези любезности, Хат се огледа. Апартаментът, доколкото можеше да види без да направи впечатление, че се оглежда, се състоеше от спалня, баня, кухня и стаята, в която се намираха. С високите тавани и дълбоки прозорци, от които се откриваше изглед (въпреки скелето) към покривите на старата част от града, той създаваше впечатление за обемност и пространство, които дори усилията на такъв любител на книгите не биха могли да скрият. В нишата зад портала имаше огромно бюро, чийто плот бе напълно скрит от книги, които преливаха на пода около него, пръскайки се във всички посоки на два-три метра в диаметър. В другия край на стаята се виждаше тапицирана със зелено сукно маса за карти с въртящ се плот, върху който много точно разположена, лежеше огромна плоскост във формата на петолъчка, разграфена на квадрати — някои цветни, някои със странни символи — до която бе оставена купа, пълна с буквени плочки и три дървени поставки.

„На тези двамата — каза си Хат, имайки предвид Пен и Дий — май наистина им харесва да играят на тази игра. Че и по една на всеки! А може би има и още. Например в дома на Дий и Бог знае къде още.“

После вниманието му бе привлечено към стената точно зад масата, където висеше сложена в рамка снимка. На нея бяха снимани три момчета, плътно притиснали се едно към друго, прехвърлили ръце през раменете. Бе същата снимка, която бе видял на бюрото на Дик Дий, само дето тази бе много по-голяма. Увеличаването бе подсилило замъгляването, дължащо се на лошия фокус и придаваше странен извънземен ефект, като че ли момчетата бяха фигури, видени насън. Бяха застанали на тревисто място, а на заден план се виждаха дървета и висока, начупена сграда, като замък в потънала в утринна мъглица гора. Момчетата от двете страни бяха горе-долу еднакви на ръст —

единият може би три-четири сантиметра по-висок от другия — но бяха поне с петнайсет-двайсет сантиметра по високи от момчето в средата. То бе с къдрава, руса коса и кръгло ангелско лице, усмихващо се с нескрито удоволствие към обектива. По-ниското момче от първите двама, онова, което приличаше на Дий, също се усмихваше, но с някаква вътрешна усмивка, отправена като че ли по-скоро към някакво известно само нему преживяване, докато третия хлапак съвсем недвусмислено се бе намръщил мрачно — израз, който Хат видя отново, щом чу зад гърба си: „Какво си се заяпал такъв?“ и се извърна, за да се озове лице в лице с Пен.

— Извинявайте, исках да видя играта — отвърна той, кимайки към масата. — Рай... госпожица Помона ми спомена за нея... беше някакво трудно име... пара нещо си...

— Параномания — каза Пен, загледан отблизо в него. — Значи госпожица Помона ви е споменавала, а? Да, спомням си, че прояви интерес, когато ни видя веднъж да играем с Дик. Но аз ѝ казах, че както всички върховни игри, тя може да се играе само от двама.

— Нещо като главоблъсканица, нали? — обади се и Паскоу.

— Да бе, също като „Не се сърди човече“ или дама — озъби се Пен.

— Очарователно. Моята дъщеря страшно обича настолните игри — промърмори Паскоу. — Но не бива да ви бавим повече, отколкото е необходимо, господин Пен. Само няколко въпроса искаме...

Прекъсна го остро чукане по входната врата.

Пен ги остави и само миг след това откъм вратата избухна гръмка и все по-жлъчна разправия между писателя и бригадира на работниците, комуто трябваше достъп до прозорците на Пен и който изглежда си мислеше, че някаква си надраскана на лист заповед от началника му, му дава законно право да нахлува у хората.

Паскоу се приближи към една лавица с книги до бюрото и започна да ги разглежда. Сериите с Хари Хакър до една бяха там.

— Чел ли си нещо от тях, Хат? — запита Паскоу.

— Не, сър. Имам си друга работа.

Паскоу го изгледа с любопитство, после каза:

— А може би трябва. Можеш да научиш много неща за един писател като просто му четеш книгите.

Той се пресегна и свали от лавицата не книга, а едната от общо двете папки там, маркирани „СКЪЛКЪР“. Отваряйки я, той видя, че вътре има подвързани списания със същото име. Бе явно аматьорска работа, макар и с добра организация и дизайн. Той отвори, където му попадна пръста.

ГАТАНКА

Първата ми част е в кучешка колиба, макар много да не се търси.

Втората ми се издува, когато е в ръка:

А целия съм в Симпсън, когато не съм у Бланд.

(Отговора на 13 стр.)

Хат надничаше през рамото му.

— Гатанка — каза той развълнувано. — Също като във втория Диалог.

— Не изпадай в патос — охлади ентузиазма му Паскоу. — Това е друг вид гатанка, макар да е от вида, от който ти се струва на пръв поглед. Звучи така, сякаш трябва да е от онези прости правописни игрословици. Обаче не е.

— Тогава какво е?

— Дай първо да видим отговора.

Отговор: Карачката на Лоунсъм.

— Какво означава това, по дяволите? — попита Хат.

— Бих казал, че това е ученически тъпизъм — отвърна Паскоу.

Но преди да успее да развие предположението си, Пен се върна.

— Ама моля ви се, чувствайте се като у дома си — озъби се той.

— Частната ми кореспонденция се намира ей в това шкафче.

— Естествено, точно затова не очаквах да намеря нищо от нея на лавиците — каза Паскоу с изискан тон. — Но се извинявам.

Той върна папката на мястото ѝ и продължи:

— А сега... въпросите.

Пен бързо си възвърна равновесието и с готовност потвърди описаната от Рай последователност на събитията. Обясни, добавяйки излишни подробности, че при пристигането в читалнята, той се отправил право към рецепцията да разбере къде е господин Дий, но като видял, че има работа в офиса, се върнал на мястото, по невнимание оставяйки част от работата си на плота, където госпожица Помона я намерила. Той дори извади преведените стихове и им ги даде да ги прочетат.

— Останах с впечатлението — добави той, вперил сардонически поглед в Хат, — че тя го сбърка с някаква любовна лиготия. От онези лиготиини, дето ученичките обичат да получават, нали се сещате? В тия модерни времена е трудно човек да намери нещо от едновременния романтизъм, нали?

Хат едва успя да потисне негодуванието да избликне от него под формата на подигравателно изхъмкване и би продължил разпита по определено по-враждебен начин, ако Паскоу не бе казал:

— Много ни помогнахте, господин Пен. Според мен няма да има нужда от писмени показания. Не ни изпращайте, знаем пътя.

На улицата той продължи:

— Хат, никак не е полезно да позволиш на личната си неприязън към свидетеля да блесне по такъв неоспорим начин, но за да смекча малко упрека, ще добавя: „Знам го от собствен опит“.

— Да, сър. Съжалявам. Но той наистина се заяжда с мен. Знам, че това не е улика, но не мога да сдържа усещането си, че в него като че ли има нещо не наред. Може би защото е писател ли, не знам.

— Разбирам. Писателите трябва да са малко не наред, нали? — отвърна Паскоу леко развеселен.

Хат внезапно си спомни за Ели Паскоу.

— Ох, мамка му! Съжалявам, нямах предвид...

— Разбира се, че не си. Ти имаш предвид само някои попрехвърлили годините писатели, подхвърлящи романтични стихове на красиви млади момичета, разбрах те много добре.

Смеейки се, той се качи в колата.

„Е, щом мога да поддържам весело настроение у началството, значи правя нещо както трябва — помисли си Хат.“

* * *

Първите няколко дни от всяко следствие за убийство, особено такова, което се очертаваше да се окаже със сложност, каквато бе залавянето на Уърдман, винаги бяха плътно запълнени с работа. На този етап от нея бе невъзможно да се каже коя работа ще даде резултат и коя ще се окаже пълна загуба на време и енергия, така че всичко се върши с времеемко внимание, отделяно и на най-малката подробност. Единственото хубаво нещо, което излезе, бе частичния отпечатък от палец — не от този на Рипли — на единия от пантофите й. У Далзийл изобщо не можеше да се открие и следа от самодоволство, това поне трябваше да му се признае, но това вероятно се дължеше на факта, че специалистите му казаха, че дори и да намерят подобен отпечатък във файловете на компютрите, той ще бъде доста далеч от шестнадесетте точки на сравнение, необходими да превърнат отпечатъка в улика пред съда. Компютризацията позволяваше да се прави много по-бърза проверка, отколкото едно време, но засега нямаше никакви резултати.

Аутопсията бе потвърдила причината за смъртта — една-единствена прободна рана, направена с дълъг и тънък нож. Изказаното от съдебномедицинския експерт мнение при предварителния оглед на място, че няма никакви следи от сексуално насилие, също се потвърдиха. Може би по някое време през деня на смъртта си тя е имала сексуален контакт с предпазни средства, но ако е бил против желанието й, била е твърде изплашена, за да се съпротивява.

Така че предварителния доклад от аутопсията не помогна кой знае колко, но патологът по-късно бе позвънил, за да им съобщи, че при повторния подробен оглед, на лявото бедро отзад, са открити следи от ухапване. Било трудно да се види първия път, защото се намирало в зоната на най-силна хипостаза или с други думи, следсмъртно посиняване. Намекът в обаяването бе, че ако не е била всеотдайната и предана работа на патолога, белегът може би е щял да остане неоткрит.

— Най-вероятно е направен от моргаджията или чистачката му — бе циничния коментар на Далзийл.

Направиха снимки и ги показаха на професор Хенри Мълър, съдебномедицински стоматолог, известен както всред студентите си,

така и всред полицията под името мистър Молар. Заключението на професора бе също така мъгляво, както заключението на специалистите по пръстовите отпечатъци. Да, би могъл да каже определено чии зъби не са направили тези белези, но се съмняваше дали би могъл да отиде отвъд границата на „голяма вероятност, ако му представят зъби, които сякаш съвпадат.“

— Специалисти — сумтеше презрително Далзийл. — Притрябвали са ми. За да хванем този боклук, просто трябва кръв, пот и честно и здраво бачкане.

Още от началото, Хат се оказа един здравите бачкатори. През първата неделя, той с удивление откри, че едвам успя да намери време, за да звънне на Рай и да потвърди онова, за което се бе досетил още като видя трупа на Джакс, а именно, че свободната му неделя вече не е свободна и екскурзията им до Стангдейл трябва да се отложи.

Бе приятно изненадан, когато тя каза:

— Няма страшно. До другата неделя птичките едва ли ще тръгнат да мигрират нанякъде, нали?

— По дяволите, така е — засмя се той. — Но за всеки случай ще им драсна един ред да ни изчакаат малко.

— Няма да е зле.

След това започнаха да говорят по делото, докато накрая Хат долови с крайчеца на окото си грамадната фигура на Далзийл да изпълва вратата на офиса и набързо приключи разговора.

— Свидетел? — погледна го въпросително Дебелака.

— Да, сър — отвърна Хат.

— Нещата явно са се променили. Едно време разговорите със свидетели обикновено не бяха никак смешни... Търся сержант Уийлд.

— Той също говори със свидетел, сър.

— Дано тогава и той да не се смее — каза Далзийл. — Не че някой би забелязал.

* * *

Едгар Уийлд определено не се смееше.

Свидетелят, с който разговаряше, беше Франи Рут и по лицето на Уийлд не можеше да се прочете и най-малката следа от каквато и да

било емоция. Нямаше намерение да дава и най-незначителния повод на Рут да си помисли, че е плътно следен. Според Уийлд, неговия приятел Питър Паскоу бе стеснил кръга здраво около Рут. След събитията, довели до така наречения опит за самоубийство на младия мъж, срещу Паскоу не бяха повдигнати никакви официални обвинения, но в пресата се появиха някои намеци за натиск и от отдела на полицията, следящ изявленията на медиите, сигурно вече си бяха взели бележка. И още един „инцидент“ вероятно би предизвикал много по-директна реакция и от двете институции. Така че Уийлд бе много внимателен в подхода си към „Таверната“. Трябваше да намери убедително оправдание откъде знае, че Рут е бил в ресторанта през въпросната вечер и с облекчение откри, че сметката му е била платена с кредитна карта. Прегледът на сметката също потвърди, че е бил сам, но сервитьорите не можаха да си го спомнят дори и когато им го показа на снимка.

Тогава Уийлд се захвана да разпитва всички, които бяха разпознати като гости на ресторанта през онази вечер, като сложи Рут далеч в дъното на списъка.

И въпреки всички тези мерки, той бе посрещнат от една много слаба и много разбираща усмивка, сякаш човека срещу него бе запознат с всеки сантиметър от пътя, утъпкан до неговата врата.

Той отговори на всички въпроси сърдечно.

Да, бил в „Таверната“, но само този път, не му харесала храната. Да, спомнял си момчето с бузукито. Не, не може да си спомни да е виждал някой да говори с него.

— А вие, сър, вие говорихте ли с момъка? — попита Уийлд. — Да му поръчате да изсвири нещо, например?

— Не, тази музика не ми харесва.

— Не харесват музиката. Не харесват храната. Ако нямате нищо против, сър, тогава защо въобще сте дошли тук?

Това накара Рут да отговори със стеснителна усмивка.

— Всъщност, не знам. Доколкото си спомням, май някой ми го препоръча. Да, точно така беше. По препоръка.

— О, разбирам. И сигурно ще си спомните от кого?

— Не съвсем — отвърна Рут. — Просто от някой, с когото сме разменили две думи и сме си тръгнали.

И толкоз. Уийлд се върна да докладва на Паскоу, който извика Хат да слуша.

— И нито един от останалите гости не можа да си спомни да е виждал Дейвид Питман да говори с някой самотен гост? — попита Паскоу.

— Нито един — отвърна Уийлд. — Съжалявам. Задънена улица. Да има някакъв резултат от частичния отпечатък върху пантофа на Рипли?

— В банката не са открили нищо, сардж — каза Хат.

„Кое то означава — помисли си Уийлд, — че отпечатъка не е на Рут — като съден престъпник, отпечатъците му би трябвало да се намират в информационната банка.“

* * *

С приближаването на уикенда скоростта малко намаля, което не бе добре за атмосферата в следствено управление, но вдъхна у Хат надеждата, че може би ще успее да осъществи отменената среща. Освен това бе решен да отиде и на съботната изложба, страхувайки се, че ако не го направи, Рай можеше да се откаже от неделната екскурзия до Стангдейл.

В петък сутринта той представи седмичния си доклад за Рут на Паскоу. Всякаква надежда, че следствието по убийството на Рипли ще го откъсне от това убийствено скучно следене, се изпари, когато детектив главния инспектор използва посещението на Рут в „Таверната“, за да направи работата вече съвсем официална. Далзийл обаче не бе проявил особен ентузиазъм и доклада на Уийлд, плюс отрицателния резултат от отпечатъците, дадоха повод на Хат да се надява, че тази работа няма да продължи вечно.

— И си сигурен, че не те е пасъл? — попита Паскоу, все още търсейки причина за невинното държане на Рут.

— Залагам си живота, сър — отвърна Хат уверено. — Ако бях се опитал да бъда по-дискретен, сигурно нямаше да мога да се видя сутринта в огледалото.

Това изявление накара Паскоу да се усмихне. След това въздъхна примирено:

— Добре. Мисля, че можем да приключваме за днес. Благодарят ти за упоритата работа. Добре се справи.

Кое то накара Хат да помисли, че Дебелака най-сетне е затапил здраво следенето.

Но гледаше мислите му да не го издадат, особено след като, набрал смелост след похвалата, той се реши да попита дали може да разчита на малко свободно време, за да посети изложбата.

— Защо не? — отвърна детектив главния инспектор. — Май и без това всички се канят да отидат. И кой съм аз, за да застана на пътя на истинската любов?

— Благодаря, сър — кимна признателно Хат. И тъй като не желаше да го помислят за твърде млад и фриволен, добави: — Сър, дойде ми на ум, че щом Уърдман използва библиотеката, за да забележат Диалозите му, а и изложбата се провежда в Центъра, мислите ли, че той може също да дойде на нея?

Паскоу се изсмя и каза:

— Искаш да кажеш, че ако ние двамата с теб си отваряме очите на четирийсет и четири и сме готови във всеки един момент да скочим върху всеки, който ни се стори, че се кани да извърши убийство, може случайно да ударим джакпота? Сериозно, Хат, ти май не си почиваш както трябва след работа. Моят съвет е: Забрави всичко и почивай. Няма причина нашия Уърдман да е там и дори да бъде, няма да прави нищо различно от нас, останалите, което е да гледат каквото има за гледане и да му се радват. Прав ли съм?

— Абсолютно прав, сър — закима усърдно Хат. — Съжалявам. Глупаво беше от моя страна.

— Не глупаво, а просто извън сферата на дълга ти. Забрави Уърдман. Както вече ти казах, отпусни се и се радвай на изложбата.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

ЧЕТВЪРТИ ДИАЛОГ

Изложба.

Ето дума, достойна да разсмее един дух!

И на мен ми беше забавна. Първото нещо, което забелязах, разхождайки се из галерията бе, че никой сякаш не обръщаше внимание на нищо друго, освен на чашите с вино в ръцете и на хората, с които говорят над тях.

И тъй като събитието сякаш бе събрало всичко по-знаменито и по-добро от населението на Мид-Йоркшир, които вероятно се бяха виждали много пъти преди това, бе трудно да се разбере накъде поточно е насочена изложбата.

Единственият експонат, който моментално привличаше вниманието бе някакъв посветен на сексуалната възбуда тотем, висок метър и осемдесет, издялан от дъб с помощта на моторна резачка. Но дори и това, след няколко първоначални нецензурни подмятания, се забравяше от по-голямата част от публиката, с изключение на ония, които използваша грубо изрязаните му издатини да си оставят чашите, макар при едно от преминаванията ми покрай критика от Газет, го чух да казва на свой себеподобен:

— Да, той наистина има някаква... как да го нарека... аура.

Аура.

Ето още една дума.

От гръцката *αυρα*, което означава дъх или полъх. В медицината обаче се използва, за да опише симптомите, предхождащи зараждането на епилептичен припадък.

Помниш ли старата Аджи, дето страдаше от епилепсия?

Точно тя. Нейната аура се състоеше не само от обичайните гърчове по лицето и мускулите, а и от еуфорията, в която изпадаше. Знаейки много добре какво вещае тя, жената започваше да вика: „О боже, колко ми е хубаво!“ с такова отчаяние в гласа, че хората, които не

знаеха за какво става въпрос, се шашваха по-скоро от крещящия дисбаланс между думи и дела, отколкото от самия припадък.

По-късно, когато нарастващия ми интерес към тайната на нашето съществуване ми позволи да разбера, че старата медицина разглежда припадъците като реакция на слабата човешка плът към нахлуването на божествена енергия, когато се използва за проводник на пророчески видения, ми дойде на ума за старата Аджи, но не можах да се сетя за нищо по-значително в звуците, които тя издаваше по време на пристъпите си. Може би няма да е зле да я попиташ, ако я видиш.

Както кажеш. Както и да е, сега вече имам личен опит да потвърдя онази диагноза, която са поставяли старите доктори.

Защото аз също изпитвам аура, божествен полъх, преминаващ през мен, макар че моята аура лесно може да се окаже сродна с латинската дума *aurum*, която означава злато. Защото началото на всеки нов Диалог блесва в мен също като изгряването на слънчев летен ден. Усецам цялото си същество като че ли потопено в божествен ореол на щастие и увереност, които се разпростират все по-надалеч и надалеч, спирайки времето за всички, попаднали в златния му обсег.

Усетих зараждането му, докато се разхождах из галерията, но за мой най-голям срам си признавам, че отначало се опитах да го потисна. Защото макар да знаех, че в светлината на този ореол аз няма от какво да се страхувам, Тома Неверника в мен продължаваше да задава въпроси като „как би могло да стане това нещо тук, в сред всичките тези хора?“

Как би могло?

* * *

Когато Хат пристигна на изложбата, залата вече бе доста претъпкана, но за негова изненада Пърси Фолоус, с грижливо накъдрена златиста грива и Амброуз Бърд, с грижливо стегната конска опашка, внезапно прекратиха препирните си и също като каращи се съпрузи, заварени от местния викарий, се впуснаха към него с цъфнали на лицата усмивки.

Едва когато го отминаха, той с облекчение разбра, че всъщност не той е предмета на техните не съвсем ясни възжеления.

Заедно с него, малко по-назад, бяха пристигнали кмета и съпругата му. Той се казваше Джо Блосъм, набит и як мъж на средна възраст, известен всред местните бизнескръгове като Властелина на мухите, тъй като бе направил парите си от развъждане и отглеждане на ларви за мухи за стръв, предназначени за рибарите любители. Съпругата му се казваше Лара Блосъм и му бе втора жена, заради която бе изоставил първата. Лара бе едновременна кабаретна кеч-дама, подвизавала се на не един ринг. Бе десет години по-млада от него, поради което той винаги я следеше с ревнив, собственически поглед и щедро харчеше пари за скъпи екскурзии в чужбина, смарагдови обички, коронки за зъбите и силиконови импланти. Смяташе, че такива подаръци ще я зарадват или поне ще я подтикнат да бъде честна. Напоследък тя бе развила у себе си претенции за култура, които включваха увлечение към класическия балет, изтънчени вина и работите на Чарли Пен. Въпреки тези нови и извисяващи духа занимания, а може би именно заради тях, тя все още бе способна да си възвърне навиците от младостта и да размаже всеки, имал глупостта да подхвърли в нейно присъствие намек за източника на богатството на мъжа ѝ. Онези, които обичаха да рискуват, зад гърба ѝ добавяха след „р“-то едно „в“ в името ѝ, но само влюбените в смъртта го правеха в лицето ѝ.

Бърд и Фолоус яростно се съревноваваха кой ще се покаже по-любезен домакин. В един момент изглеждаше, че съревнованието е на път да прерасне в битка, но страните се задоволиха да си разменят само вербални удари и да разделят усилията си, като Бърд пое ларвите, а Фолоус — силикона.

Загледан в отдалечаващия се ярък костюм, Хат, сам агонизирайки под тежестта на собствения си избор, който му бе нашепнал да си сложи бургундскочервен памучен панталон и кожено яке върху бледосиня тениска, вече се чувстваше по-добре.

Сега, като добър полицаи, преди да се смеси с тълпата навътре в галерията, той се спря и я огледа. Страничният наблюдател би казал, че той сравнява лица със съхранени в паметта си файлове, но всъщност той обръщаше много малко внимание на личностите, докато не откри онова, което търсеше — главата с буйна кестенява коса и сребристобял кичур.

Тя обикаляше наоколо с пълен с напитки и мезета поднос и предлагаше на гостите. Като че ли привлечена от настойчивостта на погледа му, тя погледна към него, кимна му и продължи да изпълнява задълженията си.

Вземайки си чаша вино от друга млада жена, която му се усмихна с усмивка, на която неминуемо би отговорил, ако Рай не бе наблизил, Боулър започна да разглежда залата по-подробно.

Имаше толкова засилено полицейско присъствие, че той не на шега се запита дали няма да му признаят извънредно време. Детектив главния инспектор бе там, заедно с жена си, която Боулър харесваше. При предишните им срещи Ели Паскоу бе плъзвала по него дръзкия си и дружелюбен поглед по начин, който можеше да се нарече преценяващ и одобрителен, но в никой случай подканващ, и го наричаше Хат, без да споменава чинове, потвърждавайки репутацията си на хубав човек. Тя бе застанала до Чарли Пен в края на групичка, в която Фолоус току-що бе въвел кметската си плячка, която изглеждаше така, сякаш им прави неопенима услуга с нейната компетентна оценка за изложбата. В един момент Ели Паскоу се извърна настрани, за да се прозее зад дланта си, улови погледа на Боулър и му се усмихна. Той отвърна на усмивката ѝ, после продължи да оглежда тълпата и погледа му изведнъж попадна на Дебелака, който обаче не отвърна на усмивката му. Няма ли спасение от този човек? До него бе застанала жената, която беше с него в „Таверната“ — добре сложена дама, но спадаща по-скоро към полутежката категория, в сравнение със супертежката на Далзийл. Въпреки това, в никой случай не можеха да се нарекат неподходяща двойка.

Той откъсна поглед от намръщеното му изражение, но чувството му, че все още се намира на работа, не го остави, тъй като, може би дори още по-изненадващо, пред очите му като привидение всред гробищна алея, изплуваха призрачните черти на сержант Уийлд. Но защо изненадващо? Човек не бе длъжен да се занимава с изкуство, за да го харесва и във всеки случай, както Боулър знаеше по себе си, че освен естетиката, идването тук може да бъде продиктувано и от други причини.

Рай продължаваше да обикаля, но не идваше към него, затова той продължи огледа си.

Той срещна спокойния и замислен поглед на Дик Дий, който му кимна приятелски и Хат отвърна. Е, вярно, че ревнуваше Рай от него, но нямаше нужда да му дава повод за задоволство, като му даде да разбере, че ревнува. Хат разпозна още много народ. Той бе добър физиономист и още като дойде на работа тук, се задоволи не само с любителски направените снимки по албумите, но се и запозна с навиците на всеки, който по негова преценка можеше да се окаже важен фактор в кариерата на един млад и амбициозен полицаи. Журналистите например... ето там бе застанал Сами Ръдълсдин, репортера от Газет — мършав и безформен и откровено отегчен до гуша, над която отвреме-навреме пъхаше по някоя цигара, докато се сетеше, че тук не се пуши и отново я изваждаше... Стрданията му обаче изглеждаха по-леки от тези на Мери Егню, която говореше, свела глава към плешивата глава на един мъж, който, посягайки към пълна чиния с връх, хвърляше в устата си различни мезета със скоростта на току-що избягал от диетичен център човек. Той се напъна да върже някакво име с този мъж... и успя... съветник Стийл, познат още под името Гладника... човек, който трябваше да избягва не само заради смъртоносния му дъх, но и заради постоянните му нападки срещу полицията и всички други предполагаеми институции, бъркащи в обществената кесия.

Рай не се виждаше никаква. Сигурно бе отишла да напълни подноса си. Доста работа би й се отворила, ако всички бяха като Гладника, помисли си Боулър. А може би тайно го наблюдава отнякъде, за да види дали проявява интелектуален интерес към изложбата. Той наистина почувства нечий поглед. Обърна рязко глава и улови излъчвателя на чувството. Не че бе трудно да го улови, защото мъжа, загледал се в него иззад нещо, прилично на огромен дървен фалос, не извърна смутено поглед встрани, а му кимна приятелски.

Това беше Франи Рут. Същият Франи Рут, за следенето на когото така невъздържано се бе хвалил пред Паскоу и то едва вчера.

Но след като е бил толкова адски дискретен, как така сега Рут му се усмихваше като на стар приятел и не стига това, ами и се запъти срещу него?

— Здравейте — каза той. — Детектив констъбъл Боулър, нали? Интересувате ли се от изкуство?

— Не съвсем — отвърна Боулър, сериозно разтърсен и отчаяно опитващ се да го дава хладнокръвно. — А вие?

— Като удължение на думата, може би. Думите са моята сила, но понякога думата е семе, което трябва да разцъфти в по-невербална среда. Всъщност това е циклично явление. Картините, разбира се, заемат първо място. Прекрасни пещерни рисунки, по-голямата част от които, според последните научни изследвания, са направени от художник, здраво надрусан с трева или с каквото там са се друсали в тези праисторически времена. Лесно е да се разбере, че тези рисунки може би са носители на религиозно значение. Но освен него биха могли и да са с чисто практична насоченост, все едно казвайки: Ако излезеш от пещерата и свиеш вляво към долината, ще намериш прекрасно стадо антилопи и ще имаш какво да сложиш на масата за вечеря. Но когато се случи да казват: Бягайте като луди, момчета, тиранозавъра идва, то от рисунките има още доста да се желае. Така че езика без съмнение е бил роден от необходимостта. Но скоро сигурно се е случило така, че е разцъфнала в песен, в поезия, в разказ, в обмяна на идеи и накрая от всички тези неща са се развили нови и по-изтънчени форми на изкуство, които от своя страна... е, сигурен съм, че разбирате какво искам да кажа. Това е цикъл или може би по-точно колело, тъй като с въртенето си то върви напред и всички ние сме залепени за него по едно или друго време.

Той млъкна и погледна Боулър така, сякаш току-що го бе попитал: „Вали ли още навън?“

Леко зашеметен, Боулър каза:

— Познаваме ли се отнякъде? Не си спомням да...

— Не, прав сте. Всъщност не се познаваме, макар че наскоро може би почти щяхме да се срещнем. Рут. Франсис Рут. Франи за приятели.

— Та откъде ме познавате, господин Рут?

— Не съм много сигурен. Някой общ познат ви е посочил, предполагам. Може би сержант Уийлд. Или господин Паскоу. Ей го къде е там.

Той махна леко с ръка. Боулър проследи погледа му и попадна право на нетрепващия и гневен поглед на детектив главен инспектор Паскоу. Имаше защо да го гледа така ядосано. Да дойдеш на такова събитие и да видиш, че онзи, когото си подозирал в преднамерен

тормоз, води весел разговор с детектив констъбъла, натоварен да го следи с максимална дискретност, бе достатъчно човек да прояви малко далзийлщина.

Рут каза:

— Извинете ме. Време е май да се хващам на работа. Джуд Илингуърт, онази гравьорка там, ще демонстрира техниката си и не искам да го пропусна.

Той се запъти към един алков, в който Боулър видя висока жена без коса, говореща всред групичка хора. В същото време с крайчеца на окото си видя Паскоу да поема към него и се приготви за отбрана.

— Сър — реши да подготви той почвата отдалеч, — нямам представа какво прави той тук. Да проверя ли списъка с поканените? А може и някой приятел да го е довел...

— Спокойно — каза му Паскоу. — Знам много добре как е попаднал тук. Това обаче, което не зная и искам да узная, е как така сте станали такива приятели?

Боулър му обясни какво е станало.

— Нямам представа как се е добрал до мен, сър — заключи той с нещастен вид. — Аз наистина ходех на пръсти...

— Този човек е паяк — каза Паскоу. — Ама не от онези видове, дето си правят паяжина, а онзи, дето оставя зад себе си едва забележими нишки. Най-малко докосване до тях, и той вече знае къде си.

Това е почти толкова изсмукано от пръстите, колкото и неотдавнашната тирада на Рут, помисли си Боулър.

— Както и да е, радвам се, че дойде, Хат. Няма да те задържам повече. Сигурно с нетърпение чакаш да видиш каквото има за гледане. И ако видиш нещо, което си струва, грабвай го, това е моя съвет. Не губи време.

„Боже Господи, защо дори и най-малкия зачатък на любов, трябва да поражда дори у такива чувствителни ченгета като Питър Паскоу, желание за закачки и подмятания като у стара мома — запита се Хат засегнато.“

После зърна онова, за което бе дошъл — Рай излезе с нов поднос, претоварен от напитки и мезета.

— Да, сър — каза той, отдалечавайки се. — Няма да губя никакво време.

* * *

Времето бе спряло тук и аз бях в него, но докато се разхождах наоколо и оглеждах онези, които са негови неволни слуги, моята аура напираше на вълни или по-точно на импулси, като че ли източника ѝ бе огромно биещо сърце като слънцето. Докато се вглеждах в това или онова лице, топлината и яркостта ѝ нараснаха два, три пъти, вече ставаха почти нетърпими. Дали не можеше да се маркират някакси тези лица? Може би... но тяхното време или по-точно техния краен срок още не бе дошъл... и в никой случай не би могъл да бъде тук...

И тогава ти ни изправи лице в лице.

* * *

— Съветник Стийл, бих желал да разменя две думи с вас — каза Чарли Пен.

— О, така ли? Бих казал, че думите обикновено излизат евтино, но не и от вас, писателите, а? Вчера видях цената на една от вашите книги в една книжарница. С тези пари спокойно може да се изхрани едно семейство за цяла седмица.

— Но не и вашето, бих казал — отвърна Пен, свеждайки поглед към пълната чиния в ръката на съветника.

— Моето? — изфъфли презрително с пълна уста Стийл. — Аз нямам семейство, освен себе си, господин Пен.

— Точно това имах предвид.

Стийл се засмя. Едно от най-силните му качества на политик бе, че не обръщаше внимание на обиди и хапливи забележки.

Той каза:

— Искате да кажете, че ви харесва кльопачката ми? Пълни си чинията догоре докато можеш, ето на това ме научи грубия живот. Може би ако бях ходил в шикозно училище като вас, щях да се храня по изискано. А и от тая птича храна, дето я сервират тук, човек едва ли може да надебелее. А кой плаща за нея? И за виното? Данъкоплатците, ето кой.

— Е, могат да си го позволят, нали? От онези милиони, дето ще спестят, след като ми резнете дарението за литературния курс. Сега се чувствате по-добре, след като прокарахте решението си пред онова стадо овце, нали?

— Нищо лично, господин Пен. Трябва да започнете да лекувате болестта още щом се появят първите симптоми.

— И коя е тази болест?

— Гражданска мелогамания — отвърна Стийл, старателно произнасяйки думата погрешно.

— Което ще рече какво? Ненормална пристрастеност към музика? — попита Пен.

— Сбърках го май, а? — каза Стийл невъзмутимо. — Няма значение, вие разбирате какво искам да кажа. Да се строят такива баровски центрове като този тука, след като през последните десет години общинския вътрешен бюджет бе орязан с шейсет процента. Ако искате да се жалвате, че на двама-трима модни мърльовци няма да им се плаща, за да си четат порнографските романчета, отидете при кмета. Или по-добре при половинката му. Била голяма ваша почитателка, както чувам. Е, толкова голяма, за да спаси курса ви може да не е, но поне да им намали малко разкладката... За вълка говорим, а той... Как сте, Ваше превъзходителство? Кой се грижи за ларвите?

Кметът тъкмо минаваше покрай тях. Той погледна Стийл мръснишки, докато от другата страна на залата жена му се обърна, за да награди Стийл с пълен с обещания поглед, който се превърна в широка лъвска усмивка, когато видя до него Чарли Пен.

Стийл приписа усмивката на себе си и подвикна:

— Как си, Лара? Добре изглеждаш. Хей, златна, не подминавай гладуващ човек без да му подхвърлиш поне една трохичка.

Смяната на посоките бе предизвикана от влизането на Рай Помона в обсега на чуваемостта, разбира се, по стандартите на съветника, с поднос, който съветника побърза да разтовари скоростно без да пробира.

— Да ви донеса ли още малко, господин Стийл? — попита го Рай сладко.

— Не, мойто момиче. Не и ако не можеш да сложиш ръце на нещо по-значително.

— Като например?

— Няколко резена телешки шол, йоркширски пудинг и два-три печени компира, няма да ми дойдат зле.

— Телешки шол, пудинг и картофи. Ще им кажа на готвачите — отвърна Рай сериозно.

— Ще им кажеш и още как — изкиска се Стийл, пръскайки слюнки. — Ти работиш в библиотеката, нали, мойто момиче?

— Точно така.

— Кажи ми тогава, като сервитьорстваш тука, как ти плащат? На библиотекарска тарифа, плюс извънредно време или слугинска тарифа плюс бакшиши?

— Мери си приказките, Стийл — изръмжа Пен. — Това е обида дори и по твоите ниски стандарти.

Рай го погледна студено и каза:

— Мисля, че и сама мога да се справя, господин Пен. Всъщност днес работя на чисто доброволни начала, така че никой не посяга към обществената кесия. Но разбира се, ако искате да дадете бакшиш...

— Забрави, мойто момиче — засмя се Стийл. — Вместо бакшиш бих искал да ти кажа, че обичам картофите ми да се изпечени почти до черно. Но тъй като ме съмнява дали ще получа такива неща тук, дай да си взема още малко от тия неща, които може и да ме изкарат до обяд.

Той посегна към чинията с наденички, но Рай тикна целия поднос към него, така че той трябваше да го хване рязко от двете страни, за да не го удари в гърдите.

— Вижте какво, съветник — каза тя. — Защо не вземете всичко, така ще можете да взимате, когато си поискате. А аз през това време ще разгледам изложбата.

Тя пусна подноса, кимна на Стийл и без да обръща внимание на одобрителната усмивка на Пен, се извърна да се отдалечи, озовавайки се почти лице в лице с Хат Боулър.

— Значи успя да дойдеш, а? — каза му тя. — Ела, искам да ти покажа нещо.

* * *

Има някои откровения, които са сигурни, без да са ясни. За частица от секундата — макар да знаех без капчица съмнение, че това

бе то — не можах да разбера защо и не можех да се сетя как.

Но още преди да успея да извърша богохулство, питайки защо и как, извърнатата ми встрани глава даде възможност на очите да видят единствения възможен отговор и всичко, което остана бе само кога.

Макар че „кога“ едва ли е най-подходящата дума за нещо, което става извън времето.

Може би, мина ми през ума, спрялото време ще ми позволи да изпълня дълга си и когато то отново тръгне, всички тези хора, включително полицаите и журналистите, с ужас ще установят, че един от тях лежи мъртъв всред тях, а те не са успели да забележат абсолютно нищо.

Но засега нямаше да стане. Аурата ми все още гореше ярко, но времето още не се забавяше. Бях все още тук и сега.

Но скоро...

О, да, знаех, че трябва да е скоро...

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

Загледан в насочилия се право към момичето от библиотеката Боулър, Паскоу усети, че се усмихва.

„Кой веднъж беше казал, че средната възраст започва, когато започнеш да гледаш младите с умиление, а старостта настъпва, когато проклетите копелета започнат да те дразнят — замисли се той. — Сигурно Далзийл. Но време е да се посветим малко на изкуство.“

Бяха минали вече няколко минути на неособено ентузиазирано разглеждане на изложбата, когато някой го докосна по рамото и каза:

— Питър, как са ти мускулите? Да направим още една игра, ако си готов?

Той се извърна, за да се окаже лице в лице с усмихващия се Джонсън.

— Ти сигурно се шегуваш — отвърна той. — Но се радвам да те видя. Тъкмо исках да те питам нещо. Преди малко видях Франи Рут. Ти ли го доведе?

Подходът едва ли би могъл да се нарече изискан, но Джонсън бе твърде умен за увъртания, както Паскоу вече бе разбрал, когато бе проверявал версията на Рут с него. Сега преподавателя изпразни чашата си, взе си друга от минаващия наблизо поднос и отвърна:

— Да, аз поканих Франи. Проблем ли има?

— Никакъв. Просто професионален рефлекс — отвърна Паскоу безгрижно. — Ти гледаш на него като на умен студент, а аз гледам на него като на стар клиент.

— Освен това гледам на него и като на приятел — добави Джонсън. — Може би не близък приятел, но натам вървят нещата. Много го харесвам.

— Е, тогава всичко е наред — каза Паскоу. — Едва ли бих имал проблем с умен студент, чийто рецензент го харесва много.

Отговорът се получи малко по-рязък, отколкото бе планирал. Нещо в Джонсън му действаше като лек дразнител, може би същото онова нещо, което го бе провокирало да играе с него онази злополучна

игра скуош, от която рамото още го болеше. Не че в младия учен имаше нещо очевидно дразнещо. С момчешки, без да е детски вид; добре изглеждащ; умен, но без да навира това в очите на хората; забавен по един по-скоро снизходителен към себе си, отколкото самоизтъкващ се начин; пълна липса на каквато и да било агресия, той някакси успя да предизвика вълнички във езерцето на име Паскоу. Детектив главният инспектор бе мислил по това дълго и усилено. Ревност? На всеки мъж може да му бъде простено за леката ревност, която изпитва към някой, който може да накара жена му да се смее по такъв начин. Но през последните месеци Ели Паскоу бе минала през такива изпитания, които биха сломили всяка друга жена и за Паскоу жизнерадостния ѝ смях бе балсам за душата, безапелационно потвърждение, че всичко е наред. Чуваше този смях и в момента, и през рамото на Джонсън, той я видя в компанията на трио, състоящо се от Чарли Пен, Пърси Фолоус и Мери Егню. Кой от тримата караше Ели да се смее така не беше много ясно, но Паскоу изпита само благодарност и нищо друго. Не че останалите двама изглеждаха като възможни кандидати за ревност. Пен, с неговите бездънни очи и хлътнали бузи, трудно можеше да се нарече романтична заплаха, докато Фолоус бе от онзи тип мъже, които Ели съвсем безцеремонно слагаше в категорията „стойкаджии“ с неговата меднозлатиста грива, превзети жестове, цветист език, папионки и ярки жилетки.

— Нямам нищо против, ако наистина е гей — му бе казала веднъж Ели, — но не ми е приятно да прави от това мода.

Така че ревност тук нямаше, нямаше дори и в случая с много пожелания млад преподавател. Тогава с какво бе успял този Джонсън да го развълнува?

Накрая бе успял неохотно да стигне до заключението, че чувства Джонсън като предизвикателство, или може би по-точно казано, като коментар към своя начин на живот.

Далеч назад в годините, след завършване на университета, бе имало момент, в който, чувствайки се несигурен и уязвим, той застана пред кръстопът, после въздъхна дълбоко и с почти разкаяни погледи назад, пое по пътя, който го доведе до сегашното му състояние.

Другият път, смяташе той, би го отвел може би до състояние, немного различаващо се от това на Джонсън сега. Грубо казано, те бяха от едно и също поколение, но Сам изглеждаше по-млад, обличаше

се като по-млад и говореше като по-млад. В университетското градче, човек който не го познава, трудно би го различил от студентите, на които преподава. И в същото време можеше да заеме мястото си в сред колегите си на конференции или на заседания на университетския сенат, с непринудеността на техен равен и уважаван член, дори техен потенциален началник с блестящо начало зад гърба си и обещаващо бъдеще пред себе си. Най-малкото имаше перспективата да прекара по-зрелите си години в комфортни старинни стаи, гледащи към равни зелени поляни, спускащи се до брега на река, пълна с лодки по време на училище и с тържествено носещи се по гладката повърхност лебеди по време на ваканция...

Добре де, това може да е малко розова картинка на професорски живот, който не съществува, а ако съществува, не привлича човек като Джонсън. Обаче в неговата кариера, дори и в най-дръзките си видения, не би могъл да достигне до нещо сравнимо с тази пасторална идилия.

Тежък труд и тръни, търкания и изпитания, докато го натикат под зелената поляна, което представляваше единствената допирна точка с пасторалната идилия — ето това като че ли му предлагаше неговото бъдеще.

От друга страна, той бе в прекрасно състояние, нямаше проблеми с алкохола и сърцето му, както го уверяваха на редовните медицински прегледи.

Джонсън го гледаше, като че ли очаквайки отговор.

— Извинявай — каза Паскоу, — не можах да те чуя в този шум.

Изговаряйки думите съвсем ясно, сякаш изнасяше лекция в някоя зала с лоша акустика, Джонсън каза:

— Казах, че всички правим грешки, Питър. За щастие, по-голямата част от нас се примиряваме с тях и си продължаваме живота.

За миг Паскоу се почувства така, сякаш му бяха прочели мислите, после преподавателят продължи:

— И едва ли на Франи му е приятно да се чувства под непрестанно наблюдение.

„А на мен да не би да ми е приятно — едва не попита Паскоу.“ Но това нямаше да доведе доникъде, затова каза безгрижно:

— Зависи кой води наблюдението... Мисля, че викат някой от нас двамата.

Ели се бе обърнала към тях и викаше някой от тях с пръст. Той ѝ помахна с ръка, а тя отвърна като посочи Джонсън със същия пръст.

— Май теб викат — каза Паскоу и тръгна след него.

Чарли Пен поздрави и двамата с леко кимване, Ели им се усмихна и каза:

— Сам, познавате ли се с Пърси Фолоус, който ръководи библиотеката? И Мери Егню, редактор на Газет?

— Здравейте — каза Джонсън.

— Пърси тъкмо ми говореше за този конкурс за разказ, организиран съвместно с библиотеката и Газет. Изглежда, че имат малък проблем с избора на жури.

— Точно така — пое инициативата Фолоус. — За да бъда пределно откровен, ще добавя, че нито Мери, нито аз си дадохме сметка за интереса, който този конкурс ще предизвика. Моите хора извършват предварителното сортиране и това се превърна в доста трудоемка задача, мога да ви уверя в това. Имаме подадени над седемстотин работи, доста голям брой и искаме да сме сигурни, че нашите победители са наистина *crème de la crème*.

— Казано накратко — каза Ели грубо — Мери и Пърси търсят жури. Те, естествено, се обърнаха към Чарли като най-изтъкнат местен лъв, който пък бе така любезен да издигне мен за тази висока чест, след което, разбира се, бе споменато и твоето име.

— Да — намеси се и Егню. — Този ваш писателски курс — струва ме се, че много от участниците в конкурса са ваши потенциални клиенти. Можете да гледате на това почти като на рекламна кампания за набиране на нови членове.

Сам Джонсън, ако не ползваше монокъл, доби такъв вид, сякаш с удоволствие би го използвал сега. И Паскоу напълно го разбираше. Още от започването на курса за писателско майсторство и творчество, организиран от Мидйоркшърския университет, Газет бе подхванала дебати дали е уместно да се използват академично време, персонал и пари, когато страната е пълна с млади хора, отчаяно търсеци квалификация по предмети, имащи все пак някакво отношение към реалния свят.

Не беше трудно да се досети човек какво се бе променило.

Егню и Фолоус още от самото начало се бяха отнесли към конкурса толкова несериозно, че библиотекарят бе възложил

предварителното сортиране на Дик Дий, докато Егню бе изсипала отговорността за финалното класиране в скута на многоуважаемия Джефри Пайк — Стренгльър. В резултат на това бяха станали две неща. Първо, те вероятно наистина са били изненадани от големия брой участници. И второ, след последното предаване на Джакс Рипли и сполетялата я веднага след това смърт, конкурсът бе получил широк отзвук сред общественото мнение. Добре, той няма кой знае каква връзка със следствието, но националните медии, както винаги гладни за каквато и да било троха, паднала от такава богата трапеца, щяха да следят отблизо резултата. В една от цветните притурки вече бе излязла статия, посветена на Пайк — Стренгльър. Той беше точно от онзи тип анахронични, следудхаузиански^[1] аристократи, които британците толкова обичат. В отговорите на зададените му от репортера въпроси се промъкваше мъглява нотка на объркване от целия този шум, черта, която бе чудесно илюстрирана и от приложените към статията снимки. От тази мъглявост много ясно бе проличало едно нещо — този човек бе изключително некомпетентен да дава оценка за литературни достойнства.

Затова сега старата професионалистка Егню изведнъж енергично се бе заела да сформира жури, чиито литературни качества нямаше да превърнат вестника ѝ в посмешище. Чарли Пен бе очевидният избор. Той бе предал щафетата на Ели, която от своя страна въввлече Сам Джонсън, който каза:

— Но вие вече имате жури — господин Пайк — Стренгльър. Той е тук, нали? Преди малко се възхитих на прекрасните му акварели на диви животни, нарисувани вероятно малко преди да ги застреля. Съгласували ли сте с него промяната, която предлагате?

— Ако не сте — обади се Ели, — сега е момента. Ей го там къде разговаря с господин Дий. Може би говорят за конкурса.

Дик Дий и събеседника му наистина бяха погълнати от разговора, който водеха и точно в това положение, или поне така се стори на Паскоу, би искала да ги остави Егню, но изпадналата в палаво настроение Ели трудно можеше да бъде удържана.

— Ало! — извика тя силно. — Господин Пайк — Стренгльър! Може ли за момент?

Тя намигна на Джонсън, който ѝ отвърна с широка усмивка. После всички погледи се извърнаха към многоуважаемия Джефри

Пайк — Стренглър, за да го проследят как се тътри към тях.

В широките открити пространства, далеч от човешко присъствие, в планините, край блатата или реките, многоуважаемия бе определено самотник, на „ти“ с окръжаващата го среда, със здрави крака, остро око и чувствително ухо, непрестанно разработващ нови методи как да се добере по-близо до всичко що мучи, блее, грухти, ръмжи, плува или хвърчи, с единствената цел да му отнеме живота. Бил е дете от онези, които, ако родителите му, вместо да го пратят да учи в модерните в онези времена училища за висшата класа, го бяха захвърлили в някоя студена и мрачна гора, той вероятно щеше да прати на оня свят първия попаднал му вълк или мечок с голи ръце, след което щеше да седне и да го изяде. Всъщност, както пишеше в статията, когато станал на десет години, баща му и майка са го били изоставили вече по-изцяло, отколкото ако са го били подхвърлили на милостта на стихииите. Баща му, барон Пайк — Стренглър ъф дъ Стенг, известен защитник на правата на животните в Горната камара, избягал в Таити с една австралийска антроположка, вследствие на което неговата дълбоко, за да не кажем болезнено, религиозна майка влязла в редовете на някаква вегетарианска секта в Калифорния и не си подавала носа от нея двадесет и пет години, оставяйки многоуважаемия Джефри да расте сам и да гледа как по-голямата част от наследството му се стапя вследствие на различните, но еднакви по големина финансови апетити на отсъстващите му родители. Когато най-сетне станал пълнолетен, бил му останал само наследствения неотчуждаем имот, състоящ се от къщата на дедите му (давана под наем на фирми като почивен дом), плюс огромни парчета земя от Стангдейл с няколко полуразрушени ферми.

Цяло чудо е, като се вземат предвид склонностите на родителите му, че многоуважаемия Джефри обявява война на природата и че в широките открити пространства е успял да развие тези хищнически умения, с които с основание се славеше.

В закрити пространства обаче разрушителните му способности, макар в същата степен опустошителни, като че ли бяха по-инцидентни. По пътя си към очакващата го група, той ритна без да иска една масичка с дървени гаванки и я преобърна, дръпна се рязко вляво да не се спъне в тях, бутна едно от момичетата, понесло пълен поднос с винени чаша, отскочи настрана да не се окъпе в шардоне и силно

одраска ръката на госпожа кметшата с ръкава на древната си ловна дреха, скроена от най-грубия плат, познат на човечеството.

Най-сетне все пак успя да се приближи и се усмихна благосклонно на групата. В израза на лицето му имаше нещо доста привлекателно, нещо прилично на кучешка доверчивост. До такава степен прилично, че човек оставаше с впечатление, че и при най-малкото поощрение, той ще сложи предни лапи на раменете му и ще започне да го ближе по лицето.

Мери Егню го представи. Когато спомена конкурса, той кимна с разбиране и каза:

— Разкази, а? Една картина струва колкото хиляда думи, нали така казват? А два разказа на Парди^[2] струват колкото хиляда картини, ето какво казвам аз. Но би могло да бъде и по-зле. Би могло да бъде конкурс за роман, вместо за разказ. Е, тогава вече щеше да стане наистина напечено.

— Не беше ли Чехов, който казваше, че хората пишат романи само тогава, когато нямат време за разкази? — попита Джонсън.

— Май си го запомнил обратно, мойто момче — опита се да му помогне многоуважаемия.

— Джефри — обади се Мери Егню. — Мислех си, дали не би искал малко помощ при оценката на тези разкази.

— Няма нужда. Току-що говорих с Дик за това. Той каза, че ще ме насочва в правилната посока. Добър човек е този Дик — каза многоуважаемия, излъчвайки увереност. — Но тъй или иначе, човек, който може да прецени хубав ли е един териер или не, няма да има проблеми и с няколко си там драсканици.

Паскоу с интерес си отбеляза тази явна фамилиарност с Дий, който, по негова скромна преценка, не спадаше към ловно-рибарския тип.

— Въпреки това — продължи Егню с твърдостта на човек, сигурен в абсолютния си авторитет, — реших, че няма защо да се мъчиш сам и тъкмо питах д-р Джонсън и неговите колеги дали не могат да сформират едно жури. С теб, разбира се.

— О, не, мен не ме слагайте — отвърна многоуважаемия. — Бих го направил сам, благородството задължава, чест би било за мен и други такива, но това е различно. Нямам право да бъда член на

комисии и журита. — И към Джонсън: — Желая ти късмет, мойто момче. Гледай да ти плати според тарифата.

Джонсън се изненада при споменаването на пари, но очите на Пен блеснаха и той попита:

— А каква е тарифата?

— Нямам представа — отвърна многоуважаемия. — За мен тя не важи. Аз съм нещо като на щат, разбираш ли? Или по-точно бях.

— Беше? — извиси глас Егню, гледайки го така, сякаш нямаше нищо против идеята.

— Да. Тъкмо се канех да ви кажа. Разбрах тази сутрин. Стария е мъртъв. Катастрофа с лодка. Тъжно, но не съм го виждал от двайсет и пет години, така че... това е положението. Както и да е, това означава, че всичко, до което не е успял да се докопа, остава за мен, така че вече няма нужда да правя разни неща. И след като вече си имате жури, значи няма нужда и да правя оценки, нали?

Благосклонната усмивка не слизаше от лицето му, но Паскоу остана с впечатлението, че всичко това го забавлява.

Ели каза:

— Това означава, че вие сте вече лорд Пайк-Стренглър, нали?

— Ъф дъ Стенг. Да. Но обикновено титлата не се използва, докато нейния предишен притежател не бъде погребан.

— Което ще стане кога?

— Е, тук могат да възникнат някои проблеми наистина — каза многоуважаемия замислено. — Изглежда акулите са успели да стигнат до него преди спасителните лодки, разбирате ли?

* * *

О, колко забавно е да ги гледаш в лицата и да виждаш, че виждат само онова, което им даваш да видят, а не виждат абсолютно нищо от цялата тази красота. Мислят, че всички се движим напред по една и съща широка магистрала, плътно един до друг, бутаме се за по-добро място, едни се поздравяват за това, че са надминали онези, с които са тръгнали заедно, други се чувстват изблъскани към краищата, че дори и преобърнати в канавката, но никой от тях не отрича че избора е един — или се носиш напред по пътя, или се отбиваш от него към пълна

анихилация. А през цялото време аз следвам извивките и посоката на мой собствен път, в чието съществуване те чак сега започват да вярват и чийто маршрут те не могат да следват, защото неговата цел е ужасно далеч от разбиранията им. Гледам ги как разглеждат тези така наречени творби на изкуството и се смея, защото знам, че истинския художник в този живот използва щрихи, твърде деликатни и цветове, твърде ярки, за да бъдат доловени и поносими за обикновеното око...

* * *

— Така, а какво мислиш за това? — попита Рай. — Доста добро е, не мислиш ли?

Тя се бе спряла пред акварел, изобразяващ схлупена къщурка на брега на езеро на фона на залез, превърнал водите на езерото във вино. Или в кръв.

— Бива го, само че предпочитам да гледам теб — отвърна Хат.

— Ти май си гледал доста филми с Кари Грант, а? — забеляза Рай, без да отмества поглед от картината.

— Винаги, когато ми се отдаде възможност. Добре, дай и аз да видя. — Той леко я побутна встрани, изпитвайки удоволствие от извинението за физически контакт. — О, да. Това е Стангкрийк Котидж.

Този път тя го погледна в очите, после бързо разлисти каталога в ръцете си и повиши глас обвинително:

— Ти си го виждал и друг път.

— Не. Виждал съм къщата и ти ще я видиш утре. Това е езерото Станг, което, естествено, заедно с потока Станг и Стангкрийк Котидж, са в Стангдейл. И ако толкова ти харесва, ще вземем един фотоапарат, ще снимаме същия този пейзаж и така ще ти спестим парите за картината.

Ако тя играеше ролята на познавачка, на него пък му бе особено приятно да играе ролята на тъпанара.

— Това ли означава за теб една картина? Формат на дадена информация?

— Какво му е лошото на формата? Виждам място, което ми хареса на тази и тази дата, по това и това време.

— И това ли е всичко? Играта на светлосенките, цветовете и времето от деня не ти ли говорят нещо?

— Разбира се. Стъмва се и може би на художника му е свършила синята и зелената боя, затова пък му е останала много червена. Или пък може би просто кръвта му се удава по-добре от водата. Да, бих казал, че това е кръв.

— Добре, да кажем, че е кръв. Някакви нови нишки към Уърдман?

Това го завари неподготвен и той се възмути престорено:

— Хей, забрави ли, че сега не съм на работа?

— Така ли? Тъй като явно не искаш да говориш за картината на Дик, си помислих, че сигурно си от онези скучни копелета, които не могат да говорят за нищо друго, освен за работата си.

— Картината на Дик? Искаш да кажеш, че Дик Дий е нарисувал тази картина?

— Че ти не знаеше ли? Аз си помислих, че именно затова не ти се говори за нея.

Добра тапа. Тя бе доловила антипатията му към шефа ѝ, макар че той дори и пред себе си да не я бе признал.

Той каза:

— Не, не знаех... съжалявам. Мислех си, че просто играем някаква игра. Всъщност мисля, че е много впечатляваща... такава една... ъ-ъ... предава атмосферата...

— Обичаш да играеш игри, така ли?

— О, да — отвърна той с облекчение. — Всичко, с изключение на пасианс.

Колкото и да го върти и суче, от него няма да се отърве толкова лесно.

— Тогава какво ще кажеш за Уърдман? Каква игра играе той?

— Какво те кара да мислиш, че играе игра?

— Тези Диалози. Няма причина да ги пише, ако не иска да включи още някой в играта.

— Те може би са също някакъв вид формат на информация.

— Като тази картина ли?

— Да, но ти ме накара да приема, че това е нещо повече.

— Тогава се взри в Диалозите... Те също сигурно имат подтекст... предават някаква атмосфера...

— Като кръвта на езерото например, така ли? — попита Хат, вперил поглед в пейзажа от Стангкрийк Котидж.

— Кръвта на езерото? Защо не можах да се сетя да сложа това за заглавие? — чу се гласа на Дик Дий зад тях.

— Здравей, Дик — каза Рай с приятна усмивка, каквато Хат не бе получил. — Тъкмо анализираме твоя опус.

— Поласкан съм. Спомняш ли си Амброуз Бърд?

— Че кой може да забрави Последния актьор-директор? — отвърна Рай, трепкайки ситно с клепахи по начин, който Хат, не без облекчение, окачества като подигравателен.

— Да, разбира се, виждали сме се веднъж в офиса на Дик. Уви, тъй като тогава бяхме разтърсени от новината за смъртта на госпожица Рипли, бяхме забравили куртоазията, но колкото и да бях потресен, не пропуснах да си отбележа наум, че трябва да се запозная с вас както трябва — каза Бърд, влизайки в тон с подигравателното възхищение на Рай със свойствения си театрален маниер. — Затова нека започнем отначало. Дик, официално представяне, ако обичаш.

— Това е Рай Помона, която работи с мен в читалнята.

С мен, а не за мен, отбеляза наум Боулър неохотно.

— Помона... да не би случайно да имате някаква връзка с Фреди Помона?

— Той ми беше баща?

— Боже Господи! Сигурно по-късничко сте се родили? Добрият, стар Фреди. Той бе Титиний, когато аз понесох първото си копие в Цезар. Спомням си колко добре умря, даже много добре за режисьора, който трябваше да го накара да не се престарава толкова, че иначе щеше да затъмни и самия Брут.

— Искате да кажете, че е бил просто любител?

Бърд се засмя и каза:

— Искам да кажа, че принадлежеше към една актьорска школа, която е по-стара от преобладаващата в момента. Но тъй или иначе, умееше ги тези работи, и кой може по-добре от мен да каже това. А стария Фреди наистина ни липсва. Майка ви също... Мелани се казваше, нали? Да, разбира се. Спомням си как веднъж, скъпия сър Ралф, на един обяд, даден от необичайно щедра управа, каза: „Мисля да започна с резен Мелъни, със съвсем малка добавка Помона хам“^[3]. Голям зевзек беше тоя Ралф.

Дик Дий, който към края на тирадата бе започнал да следи Рай с известна загриженост, остро се намеси:

— Сигурен съм, че би могъл да намериш по-добър пример за неговото остроумие.

— Съжалявам много — отвърна Бърд, изигравайки пълно сливане. — Май не беше Ралф. Сър Джон, може би? Ами че разбира се. Това изобщо не е в стила му.

— Имах предвид по-скоро съдържанието, а не формата — уточни Дий, поглеждайки многозначително към Рай.

— Какво? О, разбирам. Скъпа, толкова съжалявам. Не съм искал да ви обидя. Спомням си, че скъпия Фреди щеше да се скъса от смях.

— Не ме обиждате — усмихна му се Рай.

— Видя ли, Дик? Прекалено чувствителен си. А сега някой няма ли да ме представи на този прекрасен младеж, чието лице също ми изглежда странно познато?

— Това е така, защото той е детектив констъбъл Боулър, който помагаше с такава вещина на детектив главен инспектор Паскоу в деня, когато се видяхте с Рай — каза Дий.

— Виж ти, виж ти. Ди Каприо може вода да ви носи — каза актьор-директора, хвана ръката на Хат и здраво я стисна.

— Приятно ми е — каза Хат и побърза да си издърпа ръката.

— Надявам се и с вас да се запозная както трябва — промърмори Бърд. После също като Велик херцог, даващ да се разбере, че аудиенцията е свършила, се извърна рязко към картината и каза: — Значи това е един от шедьоврите ти, Дик? М-м-м-м-м.

Това м-м-м-м-м беше първото нещо, което хареса Хат у Бърд. Преливаше от резервираност и недоизказани мисли.

Двамата мъже се доближиха до картината, а Хат хвана Рай за лакътя и я отдалечи от тях с думите:

— Защо не хвърлим едно око и на гравьорката?

— Защото ми звучи като металообработване — отвърна Рай. — Обзалагам се, че в училище си бил много добър по този предмет.

— Обзалагаш ли се? В такъв случай печелиш. Пълен отличник. Което ми напомня... този задник Амброуз май нещо му хлопа, а?

— Бърд? Абсолютно безобиден е. Той просто играе навсякъде като на сцена.

— То това го има навсякъде. Разбира се, ако успееш да го покажеш на сцената, скоро всеки ще го разбере. Но Бърд обича да играе ролята на старомоден актьор-директор, което представлява доста по-съдържателна роля. Кое е право, право е — той се справя доста добре. Гледал си някои от неговите постановки?

— Още не — отговори Боулър, питайки се дали няма да е зле да попреговори малко и Шекспир, за да се доближи до това момиче. Той бе изпълнен с любопитство около разкритието, че тя произлиза от театрално семейство, но задълбоченото изучаване на психологията при водене на разпит го бе научило, че ритъма и точния избор на времето са неща от първостепенно значение. Значи, друго място и друг път...

— Да не се опитва да играе ролята и на гей?

— А да не ти е минало през ума, че може да ти е хвърлил око? Е, на това викам аз суета — каза тя.

— По начина, по който ми стисна ръката, той или ми е хвърлил око, или е член на някоя ложа, за която не съм чувал... А сега дай да отидем да видим ония железарии там.

[1] Сър Пелъм Гренвил Удхауз (1881–1975) — роден в Англия писател, лирик и драматург, известен най-вече със създаването на Джийвс — върховния „джентълмен на джентълмените“. — Б.пр. ↑

[2] Джеймс Парди (1923 —?) — американски писател, чиито работи изследват американския начин на живот и представят неговата човешка отчужденост, безразличие и жестокост. — Б.пр. ↑

[3] Игра на думи — името Мелъни при по-завалено произношение може да мине за „пъпеш“, а хам означава „любител-актьор“. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

Всички хубави неща на този свят имат край. Провинциалните изложби траят малко по-дълго, но на тях също им идва края. Гостите са дошли тук по различни причини — някои да видят, други да бъдат видени, трети по задължение, четвърти по любов, някои от интерес или от обикновена скука — но на всички им трябва само две причини да си тръгнат — или са получили това, за което са дошли, или него въобще го е нямало, за да го получат.

Сдобиването с оръжието протече толкова лесно, че едва видях как го вземам и, разбира се, никой друг не видя. След това зачаках без да бързам. Хората постепенно започнаха да оформят поток, насочен към изхода и когато видях моята отломка да се влива в потока, аз го последвах, но не плътно, за да не привлече внимание. Аурата ми бе вече силна, толкова силна, че усетих как яркостта ѝ ме носи като парче, откъртено от въздушната вълна на атомен взрив. Господи, дъхни с божествения Си дъх, запя душата ми вътрешно, защото точно така сигурно човек чувства дъха му. Цялата ми същност пламтеше с този пламък, но покрай мен времето все още течеше. Тогава го видях да се отделя от течението и в същото време усетих как времето се забавя.

* * *

— Е, време е да се омитаме — каза Анди Далзийл. — „Изкуството е вечно...“, но ако остана още малко тука, шкембето ми ще помисли, че гърлото ми е прерязано.

Кап Марвел вдигна поглед към въпросното гърло и каза:

— Шкембето ти май има доста богато въображение.

Но кмета, който усети, че се е задържал далеч повече, отколкото го изисква дълга, бе на мнението на Далзийл.

— Прав си, Анди — каза той. — Ако дадем пример, всички тези добри хора ще си тръгнат да се отдадат да обедат си, а?

Трогателното му убеждение като на кралска особа, че никой не се храни, докато той не започне да се храни или че никой не си тръгва, докато той не си тръгне, бе оборено от постоянния поток излизаци гости, забелязали или усетили, че приближава вече един следобяд. Жена му, успяла да се възстанови след колизията с дрехата на многоуважаемия и в момента демонстрираща енологичните си познания, наскоро придобити от Сънди Таймс, не споделяше желанието му да се присъедини към тях. След като бе изразила мнението си, че на това шардоне, престояло в бъчвите малко повече, отколкото трябва, му е минало времето, бе ѝ донесена току-що отворена бутилка червено, лично от Пърси Фолоус.

— Не ми казвайте какво е — извика тя още като го видя и вдъхна дълбоко от чашата, легнала в дланта ѝ като в люлка. — А-а, това е добре, това е интересно. Долавям екзотичен плод, долавям мангрови мочурища, долавям кориандър, долавям кимион, долавям опиянение.

— Не се притеснявай, златна — каза Далзийл. — След петнадесетата пинта и аз почвам да долавям опиянение. А сега ще си тръгваме или?

— Бих казала, че е смес от Шираз и Мерло. Западна Австралия? Около '97?

Всички погледи се насочиха към Фолоус, който, залепил плътно длан на етикета на бутилката, каза:

— Право в десетката, скъпа. Какъв нос, какво чудо!

„Наистина нос за чудо и приказ, ако си мравояд“ — помисли си Кап и като видя как на устните на Далзийл се оформя подобна мисъл, пъкна ръка под мишницата му, стисна го здраво и каза:

— Прав си, скъпи. Време е да си тръгваме.

Те си тръгнаха, плътно следвани от кмета и тържествуващата му съпруга.

Амброуз Бърд се приближи до Фолоус, издърпа бутилката от ръцете му, прочете етикета, на който пишеше Сейнт Емилион и каза с артистичен апломб:

— Подмазвач!

А галерията междувременно наистина бе започнала бързо да се изпразва. Скоро от стотината присъстващи гости останаха само около две дузини. Сред тях, стиснал чашата вече отдавна стоплило се вино, бе и Едгар Уийлд. Той малко се интересуваше от изкуство, но

партньорът му, Едуин Дигуид, бе поискал да дойде. Доловил неохотата на Уийлд, той бе процедил кисело:

— Много добре. Ще ти го припомня това, когато следващия път поискаш да присъствам на аутопсия.

По-реалистичен аргумент от този би накарал Уийлд да се запъне, но този го разсмя и го накара да се предаде с благородство, което едва ли би било доловимо за страничен човек, но Дигуид го долови и оцени.

Сега той чакаше с иронично търпение Дигуид, който не можеше да подостри молив без да се пореже, да довърши увлекателния разговор, който водеше с един млад дърворезбар за относителните предимства на бряста и тиса, и очакваше с нетърпение развитието на остатъка от деня, който, с малко късмет, би му дал възможност да се наслади на компанията на партньора му далеч от очите на суетната тълпа.

Близо до изхода, той видя Паскоу и Ели да разговарят с Амброуз Бърд, всъщност по-скоро разговаряха Ели и Последния актьор-директор. Уийлд знаеше, че ако Ели има някаква слабост, то това е прехласването по професионално ангажирани с изкуството личности. Паскоу, лепнал на лицето си учтивата усмивка, с която криеше нетърпението си, улови погледа на Уийлд, направи лека физиономия и се насочи към него.

Уийлд го гледаше как приближава, забелязвайки с одобрение грацията на движенията му, приятния маниер, с който поздравяваше познати, общото чувство на лекота и увереност, които тази стройна фигура излъчваше. Човекът бе добър, и пак би бил добър, дори това тук да бе дипломатически прием на високо равнище, а не провинциална вечеринка. Останалите сигурно също го долавяха. Дотук той се бе справил в живота добре, но не прекалено добре или по-скоро не много бързо. Някои са стигали до детектив главен инспектор, че и по-нагоре, по-бързо от Паскоу, но тези, които идваха до върха твърде скоро, винаги се изправяха пред въпроса: „Мотал ли си се наоколо достатъчно дълго, за да си изцапаш ръцете? Изкатерил си стълбата, но спази ли времето?“ Загледан в стръмния път пред него, когато едно време се дипломира, ако Паскоу бе способен да предвиди дългия си престой в Мид Йоркшир, може би е щял да помисли, че кариерата му е забуксувала на едно място. Но не и сега. Не си носеше сърцето на

ревера, дори и пред най-близките си приятели, но бе дал на Уийлд да разбере достатъчно, за да му внуши, че си знае цената много добре. Дал му бе да разбере също така, че на този свят има неща далеч по-важни от амбицията. Ако бе напъвал напред, ако се бе хвърлил към блесналата в позлата награда със зъби и нокти, той вероятно щеше вече да е някъде из недостижимите с просто око висини. Той обаче имаше други планове. Заложници на щастието, ето как бе нарекъл някакъв умник жена му и семейството му, вероятно в циничен смисъл. Е, през последните няколко години Паскоу едва не загуби детето и половинката си и сега вече знаеше без капка съмнение какъв откуп е готов да плати, за да ги задържи. Така че нищо нямаше да стане, без на първо място да се слага тяхното щастие.

След няколко години младата Роузи щеше да е гимназистка и това ще бъде пробния период, каза си Уийлд. Старото време на тормоз отгоре — Или свършваш тая работа, или отиваш да късаш глоби по пътищата — бе ако не още минало, то поне в процес на отминаване. Останалите също щяха да забележат това прозорче и щяха да се приготвят да изтикат момчето през него веднага щом се отвори изцяло.

Разбира се, първо трябваше да получат одобрението на крал Далзийл.

— Уийлди, стоиш тука толкова отдавна без да мърдаш, че се чудя как още някой не те е купил.

— Знаеш ме, Пит. За мен хората са били винаги по-интересни от картините.

Зад тях се надигна глъчка, която като че ли излизаше от алкова, където гравьорката излагаше изкуството си. После глъчката потъна в един по-далечен, но за техните изострени сетива, по-изнервящ шум — воя на полицейски сирени.

— Дежурната?

— Да. С момчетата — отвърна Уийлд.

— Ще надникнеш ли?

— Не. Не съм на работа — каза твърдо сержанта.

— Аз също.

— Наблизо мина, но...

— Сигурно някой заплес се е изплюл на тротоара — каза Паскоу, отлично давайки си сметка, че Ели, винаги заставаща нащрек при

звука от полицейски аларми, го наблюдава неотстъпно за каквито и да било признаци на желание за намеса.

— Извинете — каза някой с ясен йоркширски акцент зад тях. — Чух някой да казва, че сте ченге. Верно ли е?

Той се извърна и се озова лице в лице с дългнеста жена в червена блуза и черно трико и с прическа, придаваща ѝ вида на Сигърни Уийвър в Пришълеца 3. Паскоу позна в нея Джуд Илингърт, гравьорката.

— Да — призна той с неохота. — Нещо станало ли е?

— Аха, стана. Да беше станало на някой панаир, дето всеки може да иде, да. Ако не е заковано, забрави го. Ама тука...

* * *

Не бързам, защото там, където няма време, думата „бързам“ няма смисъл. Следя последователността на събитията само с очи и чакам. Вратата се отваря и един човек излиза навън. Чакам го да се отдалечи, после влизам.

И ето го там, където очаквах, че ще бъде, сам, навел се над мивката, плискайки лице.

Аз се приближавам изотзад, той вдига очи и ме вижда в огледалото.

О, това е прекрасно. Това е наградата за моята вяроност. В тези неща аз нямам избор, но ако бях имал, точно това сигурно щях да избира, тъй като това ми позволява да съм едновременно и играч, и публика.

Виждам и неговото, и моето лице в огледалото — устните ми са извити в усмивка, неговите очи са леко окръглени от изненада, но не и страх. Не излъчвам смърт, а нося светлина и страхът не фигурира в посланието ми. Този човек с неговата алчност да тъпче стомаха си, докато подлага на глад душите на останалите, лишавайки ги от естествената им храна, е движен не от зли сили, а от изкривено чувство за добро, което е още по-лошо. Именно тази негова болка и болката, причинена от него на останалите, ме е пратила да го освободя.

Затова му вдъхвам увереност, промълвяйки няколко думи с тих глас. След това забивам оръжието в основата на черепа отдолу нагоре,

през не знам какво вещество, твърдо убеден, че не моята ръка води върха на острието към местоназначението му.

Той се сгърчва, но аз го удържам с лекота. Щом на върха на игла могат да се съберат милион ангели, то да задържиш на върха на острието един-единствен гърчещ се човек, е фасулска работа.

И след това той изведнъж се отпуска. Измъквам оръжието си и пускам тялото да се изхлузи на пода по корем, където плешивата му глава заблестява като полирана метална повърхност.

* * *

Преди още да е успял да я запита за какво става дума, прекъснаха ги отново. Хат Боулър, който си беше тръгнал малко по-рано, се върна в галерията, мина между Ели и Бърд едва избърборвайки в движение някакво извинение и се насочи право към Паскоу.

— Сър — каза той задъхано, — може ли да ви кажа нещо?

Лицето му бе бледо.

Паскоу го попита:

— Какво е станало?

Джуд Илингуърт не му позволи да продължи:

— Хей, чакай малко, аз бях първа.

— Извинявайте — каза Паскоу. — Уийлди, би ли се заел?

— Разбира се. Та казвахте, госпожице...

— И ти ли си си ченге? — попита тя недоверчиво, оглеждайки надупченото му и грубо лице.

— Да. Сержант. Та...?

— Та някой глупак ми е отпънал един от резците ми.

— О? Често се случва, когато си облечен в трико, нали? — забеляза Уийлд.

Паскоу чу размяната на реплики докато се отдалечаваше заедно с Боулър и потисна усмивката си. „Изкарай някоя и друга година с Анди Далзийл и гледай какво става.“

— Казвай сега — подкани той детектив констъбъла.

— Аз го намерих, сър — каза Хат. — Влязох в мъжката тоалетна и го видях на пода. Не беше още мъртъв, опитваше се да каже нещо и

аз се наведох да чуя какво казва, но не можах да разбера нищо и после изведнъж спря. Проверих му пулса, нямаше го и аз започнах изкуствено дишане уста в уста, но нищо не се получи, затова се обадох в управлението за помощ и им казах да изпратят и линейка, макар да ми се струваше, че вече не може да му се помогне, после викнах един от охраната да застане пред вратата и да не пуска никой, и помислих, че е най-добре да ви намеря и да ви кажа, сър...

Дъха му свърши.

Паскоу каза:

— Това е добре, Хат. Повикал си помощ и си отцепил местопроизшествието. А сега вече сигурно ще успееш да забавиш малко и да ми кажеш някои подробности. Като например кого намери?

— Съветник Стийл, сър. Знаете, на оня, дето му викат Гладника.

— Боже Господи! — възкликна Паскоу. — И казваш, че е мъртъв със сигурност? От какво според теб? Удар?

— Не, сър. Съжалявам. Знам, че звучи глупаво и това ме шокира здравата. Убит е. Трябваше оттам да започна. В основата на черепа си има дупка. А освен това намерих и нещо друго, което може да се окаже оръжието. Отбелязах мястото и го прибрах в найлонова торбичка. Не исках никой да го види, малко е необичайно и си помислих, че няма да е зле, ако известно време го подържим при нас. У мен е.

От вътрешния джоб на якето си той извади прозрачно пластмасово пликче и му го показа. В него имаше нещо, прилично на малко длето.

— Добре ли съм направил, сър? — попита напрегнато младия детектив констъбъл.

Но още преди Паскоу да отговори, Джуд Илингуърт го бутна встрани.

— Е на това викам аз бърза работа — каза тя. — Не знам какво говорят клиентите ви за вас, но мисля, че нашата полиция направо твори чудеса. Къде го намерихте?

— Моля? — погледна я Паскоу.

— Това е мой резец — отвърна жената без да помръдва поглед от прозрачното пликче. — Къде намерихте резеца ми?

* * *

Навеждам се и правя нужния знак.

И така, той лежи на пода, повален от някакво малко длето, този дъх, усмирил хиляди приятелства завинаги, този апетит, зинал като че ли да погълне земята, която скоро щеше да погълне него самия. Гледам го и споделям неговия мир.

Но след това, като илирийски търговец, който вижда копринените води на Адриатика да се набърчват под първите пориви на бората, изведнъж започвам да чувствам безпокойство. Тук вътре всичко е мирно и тихо, но във по коридора усещам движение, като че ли бората изведнъж наистина е започнала да духа...

Уверен съм, че Силата, която направлява съдбата ми, няма да допусне нещо да се обърка.

Да, знам, че бих могъл да попитам, но точно тогава ми се стори, че има само един начин да се разбере.

Бързо се приближавам до вратата и я отварям.

Изсмивам се високо, разбирайки че това, което съм усетил е просто завръщането на времето, блиснало из коридора като река от разкъсан бент.

Оправям си изражението на лицето и се включвам в бързото му течение, изпитвайки задоволство от това, че се оставям да ме отнесе, където иска, и сигурност, че ще ме отведе до който и да е безопасен бряг или остров, предвиден за нашия следващ вълнуващ Диалог.

Пак ще се чуем!

* * *

— Казваш, че се опитал да каже нещо — каза Паскоу, спускайки се забързано по стълбите заедно с Боулър. — Изобщо нищо ли не можа да разбереш? Помисли хубаво, докато още спомена ти е още свеж в паметта.

— Да, сър. Опитвах се и продължавам да се опитвам. И... ами малко странно... но онова, което се опитваше да каже, ми прозвуча като...

— Да? — подкани го Паскоу.

— Розова пъпка. Прозвуча ми като розова пъпка.

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА

— Розова пъпка ли? — учуди се Анди Далзийл. — Младия Бойлер май много ходи на кино, а?

— Не, сър — каза Паскоу с облекчение, тъй като забележката на Далзийл му спестяваше обясненията, че розова пъпка представляват последните тайнствени думи на умирация милионер от филма Гражданинът Кейн. Дебелакът ставаше брутално саркастичен, ако забележеше, че подчинените му се опитват да го поучават. — Боулър не е гледал филма, така че за него думите не означават нищо. Далеч по-важно е, разбира се, дали са означавали нещо за съветника.

— Може би. Но не го виждам Гладника да ходи на кино, освен ако не са започнали да раздават безплатни пуканки. Казваш, че младия Боулър му е направил изкуствено дишане уста в уста, а?

— Така разбрах — кимна Паскоу.

— Значи е по-храбър от мен — заяви Далзийл. — Имах някои съмнения към тоя младеж, но според мен всеки, който е могъл да направи на Гладника Стийл изкуствено дишане уста в уста, трябва да бъде представен за Кралския медал!

Паскоу нервно се огледа за някой, който би могъл да чуе и да се възмути, но мецанина, в който се намираше кафенето и едно магазинче за сувенири и книги, бе пуст, с изключение на няколко униформени служители. Бе се поколебал да затвори целия Център, но Далзийл не изпитваше никакви задръжки.

Дебелакът бе втренчил поглед в охранителната камера близо до тавана, сякаш обмисляше как да скочи и да я откъсне от стойката ѝ.

Но дори и да го направеше, с нищо нямаше да помогне.

Едно от първите неща, които Паскоу направи, бе да изпрати Уийлд в офиса на охраната на най-горния етаж с надеждата, че видеото може би е записало нещо. Опитното му око вече му бе подсказало че системата е далеч от последния вик на онази техника, която човек би очаквал да види в такъв нов комплекс. Старомодни, неподвижни

камери и то немного. Но изобщо не бе подготвен за новината, с която се върна Уийлд.

— Няма да повярваш — каза той на Паскоу. — През деня системата не работи.

— Какво?

— Не работи. Казват, че самият им вид действал неблагоприятно на посетителите. Няма да работи и през нощта, ако Гладника е бил наложил искането си.

— Гладника?

— Аха, каква ирония, нали? Трябвало е да водят битки с него за всяко пени, вложено в тази сграда. Отстъпвали му по някои дребни неща, иначе ако останело до него, това тук изобщо още щяло да е в строеж. Охраната била едно от тях. Той орязал бюджета за монтаж, експлоатация и поддръжка с осемдесет процента.

— Мамка му! — изруга Паскоу. — Но това означава, че оня, дето е извършил убийството, вероятно е знаел, че не попада в Скрита камера. Това все пак е нещо.

— Не е кой знае какво утешение за Гладника, където и да се намира в момента... — бе казал замислено Уийлд. — Да знае, че ако не се е правел на толкова стиснат, сега да е тука.

— Колко време му трябва на оня мърльо там? — попита Дебелака, насочвайки вниманието си от безполезната камера към коридора, където бяха разположени тоалетните. — Какво толкова го рови? Стотинки из джобовете ли му търси, какво?

„Оня мърльо там“ беше съдебномедицинския експерт, който в момента изследваше трупа на съветника. Когато преценката на Боулър за смъртта на Стийл се потвърди от дежурния екип, пристигнал с линейката, Паскоу ги накара да оставят трупа там, където е, както за да не замърсява местопрестъплението с още следи, така и за да достави удоволствие на Дебелака, когото веднъж чули да твърди, че да оглеждаш местопрестъпление без труп е все едно да топиш сол през стъкло.

— Сигурен съм, че скоро ще свърши — каза Паскоу.

— Тъкмо стана дума за мърльовци, къде е нашия Бойлер сега?

— Гор е в галерията. Заедно с Уийлди взимат показания.

Всрещ останалите гости се бе надигнал слаб ропот, когато им каза, че не бива да си тръгват преди да са дали показания, но успя да

им се наложи. Почти сигурната употреба на резеца на Джуд Илингуърт като оръжие на престъплението, превръщаше всеки в галерията в потенциален свидетел. За издирването на вече отишлите си гости щяха да отидат и без това много часове труд, така че като за начало бе разумно да говорят с тези, които все още бяха в галерията.

— Не е много умно, когато самият той е ключов свидетел, Пит. Защото именно неговите показания искам първо да чуя. Би ли го докарал тук?

Паскоу се бе научил да не се защитава срещу упреците на Далзийл. Няма начин да го победиш, дори и ако си напълно прав. Освен това често ставаше размяна — ако някой друг дръзнеше да те упрекне, Дебелака обикновено противопоставяше собственото си тяло, дори и напълно да грешиш. В този случай Паскоу, виждайки колко разтърсен е младия детектив от находката си в тоалетната, бе решил да му намери работа, с която да го отвлече от черните му мисли. И сега тръгна лично да го намери. Бе действие, продиктувано както от любезност, така и от професионализъм. Боулър трябваше да знае, че едва ли би могъл да се нарече любимото момче на Дебелака в момента и лесно можеше да бъде унижен до степен на пълно обезличаване. Затова една проява на малко любезно съчувствие и съпричастност щеше да му дойде тъкмо навреме, както да го поободри малко, така и да му помогне да се представи като по-добър свидетел.

В галерията той откри, че останалите гости са се оформили в отбранителен кръг, събран около дървения тотем като стадо антилопи, надушили лъв. Изключение правеше само Едуин Дигуид, който се въртеше около групата с изражение на едва потискан гняв — чувство, подхождащо по-скоро на хищник, отколкото на тревопасно. Около входа, Боулър и детектив констъбъл Денис Сеймур, бяха наслагали маси, вероятно за да попречат на някого да се измъкне незабелязано и се занимаваха с вземане на показания. Свидетелят, с когото в момента разговаряше Боулър, бе толкова изнервящо многословен, че Паскоу се въртя няколко минути наоколо, преди най-накрая да се реши да го прекъсне, като внимателно пъкна ръка по мишницата му, учтиво го повдигна от стола и го поведе към изхода, мърморейки обичайните баналности в отговор на неговите благодарности.

— Благодаря — каза Хат с усмивка, която веднага се стопи, когато Паскоу му каза, че суперинтенданта иска да говори с него.

— Просто му разкажи онова, което разказа и на мен — допълни Паскоу. — Знаеш го господин Далзийл. Той винаги иска да чуе нещата от извора. Вече му казах, че по мое мнение ти си действал съвършено разумно и си направил всичко като по учебник.

Младежът придоби малко по-уверен вид и Паскоу го попита:

— А между другото, къде е сержант Уийлд?

— Ей там — отвърна Боулър, кимайки към една от малките странични галерии, излизащи от главната. — Няколко души бяха напуснали изложбата, но ние успяхме да ги хванем преди да са излезли от Центъра и той помисли, че е по-добре да не ги смесваме с тези, тъй като сигурно биха могли да ни кажат нещо повече за движението на съветника долу.

„Плюс факта — помисли си Паскоу — че щом са напуснали галерията, освен че са потенциални свидетели, те се превръщат и в потенциални извършители.“

Той прекоси галерията и надникна в страничната стая. Всред събраните там разпозна Сам Джонсън и Франи Рут, погълнати от задълбочен разговор, Дик Дий и Рай Помона, също бяха заети с подобно занимание. Дойде му наум да влезе вътре и да наmine покрай Уийлд, предлагайки му да обърне специално внимание на Рут, но после се отказа, отчасти защото щеше да заприлича на невротик, но най-вече затова, че Уийлд не се нуждаеше от подсказване.

— Как върви, Денис, справяш ли се? — обърна се той към Сеймур.

— Няма проблеми — отвърна бодро червенокосия детектив констъбъл. — О, между другото, най-напред говорих с госпожа Паскоу и тя ми каза да ви кажа, че ще ви чака у дома.

— Много съобразително от твоя страна — каза Паскоу искрено, защото в случая със Сеймур, съобразяването не включваше възможността да заслужи благодарността на детектив главния инспектор затова, че е направил услуга на жена му. — Бих те посъветвал само да вземеш показанията на господин Дигуийд побързичко, защото в противен случай мисля, че ще експлодира.

— Добре сега — продължи той след малко, излизайки от галерията с Боулър, — докато вървим, изложи ми последователността на събитията.

— Чудесно. Ами... излизаме си ние от галерията и слизаме по стълбите точно както в момента...

— Ние означава...?

— Аз и Рай, тоест госпожица Помона, която работи в читалнята.

— Добре. Останалите също ли слизаха по стълбите през това време?

— О, да. И пред нас, и зад нас имаше доста хора.

— Да си забелязал някой по-точно? Знам, че те питах вече, но тъй като в момента сме на стълбите, може би...

Боулър поклати глава.

— Не. Както вече ви казах, бяхме дълбоко погълнати от разговор, аз и Рай... госпожица Помона, искам да ка...

— За Бога, наричай я или тъй, или иначе! — прекъсна го Паскоу.
— Твоя романтичен живот не ме вълнува.

— Извинете — каза Боулър. — Когато стигнахме дотук, хората започнаха да се пръскат в различни посоки.

Наближаваха мецанина, който имаше огромния недостатък, от следователска гледна точка, да представлява центъра на Центъра. Оттук човек можеше да тръгне накъдето си поиска — както за навътре, така и към подземния паркинг или търговския център навън. В коридора, свързващ мецанина с площадка, от която стълбите вървяха нагоре и надолу към останалите части на Центъра, бе разположена дори и фаталната тоалетна. Далзийл бе посочил проблема още като го видя:

— Това тука е шибан лабиринт — бе изръмжал той. — Трябва да си адски добре обучен плъх, за да намериш сиренцето в тая идиотщина.

За Далзийл му дойде на ума, но той не се виждаше никакъв. Вероятно бе загубил търпение и е отишъл да сръчка оня мърльо там да побърза.

— А съветника Стийл видя ли го? — попита Паскоу.

— Мисля, че май го видях, плешивата му глава, искам да кажа, да слиза по стълбите съвсем малко пред нас, но не бих се заклеял — отвърна Боулър. — Бях, знаете...

— Да, дълбоко погълнат от разговор с госпожица Помона, знам — прекъсна го нетърпеливо Паскоу. — Колко време мина, докато

естествената ти нужда да нарасне до такава степен, че да те откъсне от разговора с нея?

— Ами... около две минути, не, може би малко повече... Съжалявам — добави бързо Боулър, явно раздразнен от неяснотата си. — Рай се отдели, за да си вземе палтото и нещата от читалнята...

— Аха. Случайно да е тръгнала по този коридор, дето е тоалетната?

— Не, тръгна нататък — каза Боулър, сочейки към една врата с надпис „Само за персонала“. — Сигурно отгук се стига по-бързо.

— А ти?

— Както вече казах, аз се помотах около две минутки около книжарницата...

— Или може би малко повече?

— Или може би малко повече. После ми дойде на ум да използвам времето да се изпикая и тръгнах към тоалетната...

— Защо точно към тази? — попита Паскоу. — Ако си бил до книжарницата, там има друга тоалетна, точно срещу нея и е много ясно обозначена.

— Ами... — смутено заекна Боулър, — право да ви кажа, видях, че господин Далзийл влиза тъкмо там и...

Паскоу се изсмя с глас. Много добре си спомни едно време, когато малко след като бе пристигнал в Мид Йоркшир, се оказа редом с внушителната фигура на Дебелака в една от служебните тоалетни и откри — въпреки препълнения си мехур и обикновено адски заразителния шум от обилната струя, изливаща се в съседния уринатор — че не може да изцеди и капка. Не му бе неприятно да разбере, че днешната младеж, колкото и арогантна да е, не е застрахована от подобни изпитания.

— Значи тръгна по коридора — продължи Паскоу. — Да видя някого в него?

— Твърдо не, сър — отвърна Боулър, доволен, че най-сетне е попаднал на нещо твърдо.

— И тогава влезе в тоалетната, и видя Стийл — каза Паскоу. — Е, това го чух два пъти. С господин Далзийл трябва да си точен до последната дума. Да имаш да добавиш още нещо?

— Не мисля. Освен такава... ъ-ъ... не мислите, че това може да има нещо общо с убийствата на Уърдман, нали?

— В момента нищо не ни дава повод да мислим, че има — отвърна Паскоу. — Защо питаш?

— Няма причина. Е, само дето такава... след като имаш три случая, а след тях идва и четвърти...

— Това е грешка, която се прави много лесно — каза Паскоу. — Убийствата на Човека Дума са едно дело, а това — съвсем друго. Ха си се опитал да ги свържеш без улики, ха си прецакал и двете дела. О кей?

— Да, сър. Съжалявам.

— Браво на момчето. Още едно нещо, в случай че супера пита. Каза, че си го видял да влиза в другата тоалетна. Когато си видял трупа, не се ли сети да се върнеш и да го потърсиш. Може още да е бил наблизо.

— Мина ми през ума, сър — отвърна Боулър. — Но докато направя изкуствено дишане, докато се обадя в управлението, докато повикам охраната, мина доста време и аз заключих, че вече няма да го намеря, докато в същото време знаех, че вие със сержанта сте горе и е просто по-сигурно да се обадя първо на вас.

Което означаваше, че несигурен дали всичко е направено като по учебник, и давайки си сметка, че е малко разтърсен, не е могъл да си представи как търчи задъхано по улицата, за да се изтъпани пред унищожителния взор на Дебелия Анди.

— Мисля, че ще бъде по-просто, ако не споменавах за това, че си видял супера да влиза в тоалетната — замислено рече Паскоу. — Освен това него вече отдавна го е нямало там... Аха, чува се, че се задава май отнякъде.

Вратата на тоалетната се отвори и от нея излезе нисък, жълтолик мъж, който сякаш би предпочел да се намира на голфигрището, за което всъщност се бе облякъл, последван от Далзийл.

— И това е всичко, докторе, той е мъртъв? Съжалявам, че ви прекъснах играта. Между другото, как вървеше?

— В интерес на истината водех с три точки срещу моя противен зет, когото не съм бил от пет години насам и точно когато го бях напънал за четвърта, пейджъра ми иззвъня.

— Е, тогава ви остава моралната победа.

— В отношенията ми с моя зет такива понятия като морал няма. Играта няма да се брои. Колкото до нещастния съветник, съжалявам,

не мога да ви кажа нещо, което не знам. Със сигурност мога да кажа, че е бил убит преди около час, вероятно с удар в основата на черепа, нанесен от тесен и остър предмет. Раните на темето му са леки и изглеждат като че ли са били нанесени по-скоро след фаталния удар, макар че с каква цел не мога дори да гадая. Ще трябва да изчакате резултата от аутопсията за по-точно и обмислено заключение. А сега желая на всички приятен ден.

— Благодаря ви, доктор Калигари — каза Далзийл в отдалечаващия се гръб. — Детектив констъбъл Боулър, колко мило от ваша страна, че наминахте. Влезте тук при мен и ми покажете как са изглеждали нещата преди вие и всички останали зяпачи да започнете да подмятате името на бедния Гладник.

Боулър влезе. Избягваше да гледа към фигурата на пода, давайки си ясна сметка колко зорко следи лицето му Далзийл в огледалото на срещната стена.

— Бе се свлякъл пред мивките, леко килнат към лявата си страна. Останах с впечатлението, че се е мил, когато е бил нападнат.

— Така ли? Това стрелба в тъмното ли е или чуваш гласове?

— Не, сър. Забелязах, че ръцете са му мокри и лицето също. Забелязах го докато се опитвах да му правя изкуствено дишане уста в уста.

— Да, чух за тоя подвиг. Значи той се е изпикал, измил си е ръцете и тъкмо си е плискал лицето. Какво според теб е станало по-нататък?

— Вратата се е отворила и убиеца е влязъл. До мивките има само две-три крачки и тъй като съветника си е миел лицето, убиецът вече е бил зад него, когато той се е усетил и е вдигнал глава да го види в огледалото. Но тогава вече е било късно.

— И без това може би е нямало значение дали го е видял или не — намеси се Паскоу. — Като видиш, че някой влиза в обществена тоалетна, ти не си мислиш: „Ето, този човек сега ще ме нападне“, не и ако не е с пяна на уста и не носи в ръка окървавен сатър. Такова нещо като този резец, човек няма дори да го види.

— Да, сър — продължи Боулър. — Точно това си мислех и аз. С такова оръжие, насочено право към главата, доколкото си спомням от анатомията, трябва или да си много добър, или изключителен късметлия, за да убиеш човек с един-единствен удар.

Той замълча и Далзийл нетърпеливо го подкани:

— Хайде, момко, не се прави на главен герой, карай нататък.

— Ами, вероятно би било разумно, ако предположим, че това убийство е било непредумишлено... Искам да кажа, примерно някой влиза в тоалетната и случайно има у себе си резец, вижда Стийл наведен над мивката и си казва: „Я, защо не взема тоя да го мушна“. Обаче нашето момче не само че е нямал у себе си резец, ами е трябвало и да го открадне. А това само по себе си е доста рисковано. Искам да кажа, кой знае, докато ние разпитваме всички, които са били в галерията, може би ще трябва да ги питаме дали не са видели нещо подозрително около Джуд Илингуърт... Е, не чак толкова подозрително, че да се развикат: „Дръжте крадеца!“, но все пак, което да си спомнят, ако ги попитаме.

— Той може да го е откраднал не за да го използва като оръжие, а за някаква друга цел — каза Паскоу. — И просто му се е оказал под ръка, когато е решил по-късно да нападне съветника Стийл.

— Да, сър, възможно е, макар че в сферата на вероятностите, бих казал... имам предвид, не че не е възможно, само че...

— Хайде стига, води се следствие за убийство, така че церемониите можеш да ги изхвърлиш през прозореца — прекъсна го Далзийл. — Ако смяташ, че детектив главния инспектор говори глупости, просто изплюй камъчето.

— Не бих се изразил точно така...

— Аз обаче бих. Мисля, че си на прав път, момко. Нашето момче е решило да гътне стария Гладник, трябвало му е оръжие и резеца се оказва най-доброто, което е можал да намери в бързината.

— Което означава, че е било предумишлено, но не чак толкова пред — продължи Боулър. — По време на изложбата сигурно е станало нещо, което го е накарало да убие съветника.

— Като например някой го е видял за първи път как яде и се е притеснил за гладуващите в Етиопия деца, а? — подметна Далзийл.

— А може да е нещо, което е казал — предположи Паскоу, чувствайки се изтикан встрани от тази неочаквано създадена се близост между Дебелака и Боулър. — Съветника много го биваше да разлайва кучетата, както сами знаем от собствен опит.

— Аха, добре, че ние водим следствието — каза Далзийл. — Искам да кажа, че както Джакс Изкормвачката и Гладника бяха

очистени толкова бързо един след друг, ако бяха почнали да търсят някой с мотив да им запуши устите, ние щяхме да сме първи в списъка.

Паскоу хвърли поглед към Боулър, спомняйки си неотдавнашната лекция за нелогичните връзки и каза:

— Да не би случайно да предполагаш, че това може би има връзка с Уърдман?

— Бързо да си измиеш устата, момко! — избухна Далзийл. — Ето такива тъпотии създават лошо име на всеки детектив главен инспектор. Не, с малко повече късмет, това тук ще се окаже едно добро, обикновено убийство и след като приключим с всички гости, ще вържем всички свободни краища в един здрав и стегнат денк преди Мача на деня.

Но този път прогнозата на Далзийл се оказа погрешна. Докъм средата на следобеда всички гости бяха издирени и разпитани. Никой от тях не бе видял нищо подозрително по отношение открадването на резеца. Разговорът на съветник Стийл, макар пълен както винаги с жалби и обвинения, не бе им подсказал нищо ново. Единственото нещо, което би могло да се нарече кавга, беше изразеното от Чарли Пен раздразнение по повод закриването на литературния му кръг. Но, както писателят подчерта, ако вземете това за мотив, то тогава трябва да включите в списъка и целия персонал на Центъра, тъй като съветникът е предложил половината да бъде съкратен, а на другата половина да се орежат заплатите. Мери Егню си спомни, че е слизала по стълбите заедно с него и по време на тази кратка интерлюдия, съветника я подложил на наситен огън относно някои от главните недостатъци на нейния вестник. Малко преди да стигнат до мецанина, той й казал: „Трябва да похарча едно пени“, след което се отдалечил, вероятно към тоалетната. Мери не забелязала никой да тръгва след него.

Натискът, упражнен от Далзийл върху детектив главния констъбъл, бе пренесен по-нататък и в късния следобед пристигна предварителния протокол от аутопсията. В него бе посочено, че Стийл е починал в резултат на един-единствен удар с резеца (сега вече официално утвърден от съдебномедицинската експертиза като оръжие на престъплението), който проникнал право през гръбначния мозък и моста на продълговатия мозък, и е бил, както се изрази Боулър, нанесен или от много умела, или много късметлийска ръка.

Анди Далзийл прочете протокола, изръмжа: „Да ви имам протокола“ и си отиде вкъщи.

Провери телефонния си секретар за съобщения — имаше само едно, от Кап Марвел. Тя отново изразяваше съжаленията си относно следобедата им, провален от преждевременната смърт на съветника Стийл и щяла да си стои в къщи като чакащата Ифигения на брега, ако не била получила покана от едни свои дружки, с които излизала да пийнат по едно и може би да отскочат до нощното шоу на Якия Монти в „Пауна“.

Далзийл въздъхна. Не можеше да я обвинява за избора ѝ, но му липсваше. От друга страна, оставен на собствената си изобретателност, имаше няколко рафинирани удоволствия, на които един мъж би могъл да се отдаде, без да се страхува от коментари или оплаквания.

Той влезе в кухнята и след няколко секунди излезе, въоръжен с това, което смяташе за четирите най-необходими неща в живота — вилица, буркан пушена херинга, половинлитрова халба и бутилка „Хайланд Парк“. Той изля четвъртото в третото, мушна първото във второто и се изтегна на креслото да гледа Мача на деня, което бе бледо подобие на истинската игра като ръгби, но Манчестър Юнайтид приемаше на свой терен Лийдс, така че грубата игра тепърва предстоеше.

Два жълти картона по-късно телефона иззвъня.

— Да! — прогърмя той в слушалката.

— Аз съм — каза Паскоу.

— Мамка му!

— Доста точно определение — бе коментара на детектив главния констъбъл. — Един от охраната на Центъра при обиколката си, чул как капака на пощенската кутия издрънчал. Като отишъл да провери какво става, намерил в нея плик, адресиран до читалнята. При друг случай щял да го остави в кутията, но заради убийството всички са на нокти и той се обадил на неговата фирма, които пък звъннаха тук в управлението.

— И ти си още там? — извика Далзийл. — Какво е станало? Да не би Ели да те е заключила навън?

— Не, сър. Аз си бях у дома. Сеймур ми звънна. Мисля, че не е искал да безпокои вас...

— Радвам се, че има хора, дето мислят. Добре, момко, музиката е спряла, никой не диша, а аз бъркам в плика. Кажи ми, че не съм познал.

— Съмнява ме — каза Паскоу. — Нали казвахте, че се надявате делото на Стийл да се окаже едно добро и обикновено убийство? Забравете! Плика съдържа Четвърти Диалог. Изглежда Уърдман отново си казва думата.

Пълна тишина известно време, после болезнен стон.

— Сър? Чуваме ли се? Добре ли сте, сър?

— Не, изобщо не съм добре, мамка му — избоботи Далзийл в слушалката. — Първо ми казваш, че най-омразната ми откачалка отново се е появила, а след това, на всичкото отгоре, Ман Юнайтид току-що вкараха гол!

ГЛАВА СЕДЕМНАДЕСЕТА

Разследването за убийство е конвенционалният връх в работата на детектива, но Хат Боулър бе започнал да разбира и до каква степен то може да обърка общуването ти с хората. Каквато и смътна надежда да бе имал, че все пак ще спази неделната си среща, се изпари с появата на Четвъртия диалог. Бе се видял с Рай предния следобед след като тя бе дала показанията си и се бе опитал да звучи оптимистично, но тя го бе погледнала със скептичен поглед, бе му дала домашния си телефон в случай, че възникнат проблеми и в неделя сутринта той ѝ позвъни да отмени срещата за втора последователна седмица.

Тя слуша извиненията му известно време, после го прекъсна:

— Хей, стига. Голяма работа. Ще го оставим за друг път.

— Не звучиш много разочарована — обвини я той.

— Разочарована ли? Ако си напрегнеш слуха, може би ще чуеш как плющи дъжда по прозореца и искаш да съм разочарована, че няма да прекарам деня си подгизнала до кости, гледайки така наречените неми създания, които вероятно имат достатъчно ум в главите, за да си стоят уютно свити в дупките си?

— В гнездата. Да не искаш да кажеш, че си още в леглото?

— Разбира се. Днес е моя почивен ден, макар и да не е твоя. Ало? Чуваш ли ме? Надявам се, не си представяш някои неща за мен в момента?

— Разбира се, че не. Аз съм ченге. А на ченгетата им отстраняват въображението по оперативен път. Затова пък сме надарени с техника за наблюдение, така че няма нужда да си представяме.

— Искаш да кажеш, че в момента съм под наблюдение? Добре, кажи ми какво правя в момента.

Той помисли малко. Тази игра му предлагаше много възможности, но не му се искаше да бърза дори и с думи, за да не развали работата.

— Чешеш си носа? — каза той предпазливо.

Тя се изкиска и каза с дрезгав глас:

— Почти позна... Кажеш сега как върви работата. Още ли сме заподозрени.

Именно Рай му посочи очевидното в събота следобед, когато той ѝ се извини за това, че ѝ е изгубил времето в разпити като възможна свидетелка.

— И заподозряна — бе добавила тя. — Не ни подценявай. Всички, които са били на изложбата и са напуснали преди или по същото време със съветник Стийл, са потенциални заподозрени. Аз лично бих заложила на Пърси Фолоус.

— Защо точно на него?

— Защото разбрах, че има навика да напада мъже с много малко оръжие.

Той я гледа дълго и втренчено, после каза:

— Трябвало е и ти да станеш полицаи.

— Защото съм досетлива ли?

— Не. Защото чрез подмятане на гадни шеги знаеш как да не позволяваш мръсотията на нещата да стига до теб.

Още докато го казваше, си помисли: „Помпозен глупак такъв, какво се правиш на велик? Смяташ да я смаеш със справедливостта си ли?“

Реакцията ѝ обаче бе по-лоша и от възмущение. Очите ѝ се наляха със сълзи и тя промълви:

— Съжалявам... Просто се опитвах да не...

И именно в този момент той я прегърна и я притегли към себе си, но няма време — и може би така стана по-добре — да се запита дали това е тяхната първа прегръдка или просто жест на съчувствие, защото зад него прозвуча сухото покашлюване на Уийлд и още по-сухия му глас:

— Когато приключите с тази свидетелка, детектив констъл Буълър...

Сега той ѝ каза:

— Разбира се, че всички сте още заподозрени. Поради което съм длъжен да те държа под личното си и плътно наблюдение. Слушай, дай да забравим Стангдейл. Да идем на едно кино или нещо друго...

— Като например на Птиците ли? Съжалявам. Да, всъщност би било чудесно, искам да кажа, но аз съм човек на думата. Казах, че ще чуруликам с теб и ще чуруликам. Другата седмица?

— Да, ако си сигурна. Искам да кажа, страхотно. Цял ден, нали? Ще си направим пикник. Аз ще накупя каквото трябва.

— Не се увличай. Добре, така се уговаряме. Звънни ми. А сега се върни към задълженията си да пазиш обществото от злосторници, а аз ще продължа да си чеша носа. Чао.

Той изключи телефона, почеса се по носа и се усмихна. Винаги бе мислил телефонния секс за слаба работа, но по начина, по който се чувстваше в момента, май имаше все пак нещо в него. Отношенията им с Рай бяха твърдо мръднали напред с една стъпка, макар да видя, че все пак бяха отскочили назад с две, когато тя разбра, че той крие от нея за Четвъртия диалог. Изкушението да ѝ каже беше силно, поне по телефона, но не толкова силно, колкото забраната на сержант Уийлд да се говори за това.

— Няма да говориш за това — бе казал Уийлд. — Доколкото това засяга останалия свят, смъртта на съветник Стийл представлява изолиран инцидент, докато супера не реши нещо друго. Освен това искаш супера да почувства, че си надеждно момче, нали? Особено когато си около млади жени.

Хат бе помислил да възрази, че Рай Помона им бе помогнала да влязат във връзка с Уърдман и има право да знае, но усети, че не би имал сили да подкрепи възражението си пред това мрачно и сериозно лице.

И вместо това бе казал:

— А има ли някаква причина да не ме смята за надежден, сардж?

— Мисля — отвърна Уийлд, внимателно подбирайки думите си, — че според него ти може би си влязъл в твърде близки отношения с Джакс Рипли.

Той впери внимателен поглед в лицето на младежа и видя недоумението му да преминава в разбиране и после да прераства във възмущение.

— Искаш да кажеш, че всичко това дето тя го казваше по телевизията за нас, господин Далзийл мисли, че го е измъкнала от мен? Господи, сардж, почти всеки път като се видехме, се карахме за тези предавания. Добре, бяхме приятели, имаше нещо такова, но и двамата знаехме, че се използваме един друг. Може да съм разменял нещо с нея на принципа „Аз ще ти покажа моето, ако ти ми покажеш

твоего“, но ако е имала наистина някой информатор в полицията, то това не съм бил аз!

Уийлд забеляза, но не коментира, сексуалната картинност на отрицанието. Макар сам да беше неподатлив към такива неща, безпогрешно познаваше кога една жена насочва аспирациите си към него и по време на двата пъти, когато се бе виждал с тв репортерката, бе усетил жегата на тези аспирации към себе си. Ако — а той бе склонен да му вярва — Боулър не се бе поддал до степен пренебрегване на професионалната дискретност, то това говореше много за самообладанието на младия мъж.

— Мислиш ли, че трябва да кажа нещо на супера по този въпрос? — бе го попитал тогава Боулър малко развълнувано.

— Аз не бих го направил — каза Уийлд. — Да отричаш преди да са те питали, е почти равно на признание в нашата работа. Вчера той остана доста доволен от работата ти. Така че забрави. Важно е бъдещето, а не миналото. Но внимавай. Видиш ли репортер, бягай на километър.

Това значи да бягам като маратонец, помисли си Хат. Интересът на медиите към убийството на Рипли бе огромен и макар още да нямаше официално признание за връзка със смъртта на Стийл, хрътките бяха достатъчно близо по време и място, за да подушат въздуха още веднъж и да нададат тържествуващ вой. Дълбоко в себе си Хат смяташе желанието на Далзийл да не споменава нищо за Четвъртия диалог за глупаво, но не беше толкова глупав, за да издаде мислите си дори с намек.

— Да, сардж. Добре тогава, докъде сме стигнали? Има ли развитие на нещата?

— Ами, в десет часа в кабинета на супера ще има заседание. По предложение на детектив главния инспектор. Нарича го Великия консулт.

— Какво значи това?

— Нещо като събрание на всички дяволи, за да решат как да се измъкнат от ада. Господин Паскоу понякога си позволява да бъде малко поетичен, когато нещата загубеят — отбеляза Уийлд снизходително. — Тъй или иначе, той е внушил на супера, че е вече време да повикат специалисти отвън, като например доктор Потъл, психара и някакъв лингвист от университета.

— Господи, нещата явно вървят зле! — възкликна Хат, който знаеше какво е отношението на Дебелака към онези, които наричаше учили-недоучили вехтошари.

— Прав си. Наистина вече почнахме да стържем нощвите. Ти си поканен.

— Аз?

Оживлението се сблъска с трезвата мисъл, когато чу това.

— Аха. Така че се подготви. Но първо по-добре звъни на онази девойка от библиотеката и ѝ кажи, че днес твърдо няма да можете да си играете.

Докато въртеше номера на Рай, Хат се чудеше откъде по дяволите знае Уийлд, че днес има среща с Рай. Но още преди да набере последната цифра, се сети, че сержанта може би бе подслушал целия разговор преди прегръдката, която може би накрая щеше да завърши с целувка.

„Тоя дръвник не пропуска нищо — помисли си той полувъзхитено-полуядосано. — Да, ама аз пък съм по-хубав!“

Половината изглеждаше добра доза и той реши да послуша само половината от съвета на Уийлд. Нямаше да казва нищо на Дебелака за несправедливите му подозрения, но нямаше и да ги забрави. Знаеше, че е невинен, което означаваше, че някой друг негодник не е и не виждаше защо трябва да прекара цялата си кариера с този въпросителен знак срещу името си в бележника на Далзийл.

А междувременно, бе твърдо решен да затвърди доброто впечатление, което бе произвел върху супера вчера. Поканата да вземе участие във Великия съвет на Светата Троица бе голяма стъпка напред. Спомни си леките бодвания на съвестта, когато преди това виждаше как детектив констъбъл Шърли Новело, която не бе кой-знае колко по-старши от него, бива допускана все повече и повече в този вътрешен триъгълник. Новело все още бе в болнични след като получи куршум по време на служба преди около два месеца. Всяка надежда, която Боулър бе хранил да запълни дупката, скоро бе смазана и той остана разочарован и озадачен, докато Уийлд накрая не му бе изяснил нещата. Сега му се предлагаше шанс да блесне и той нямаше никакво намерение да го изпусне.

Прекара един час, колкото за очи, прехвърляйки набързо показанията на свидетелите. Тъй като бе разпитан всеки един гост на

изложбата, нямаше време да ги чете всичките. За щастие, със собствената си ефективност сержант Уийлд вече ги бе сортирал и сравнил със съответните отпратки. Най-голяма бе групата на ония, които си бяха тръгнали десет минути преди тръгването на съветника и които даваха отрицателен отговор на въпросите: Разговаряхте ли със съветник Стийл или чухте ли го да разговаря с някой друг? Забелязахте ли някой да се държи странно около демонстрацията на Джуд Илингуърт?

С хлапашките драсканици на Паскоу бе добавено: Не мисля, че убиецът би рискувал да излъже кога си е тръгнал, макар да е възможно, разбира се, да е излязъл по-рано и да е изчакал съветника да си тръгне. Колкото до отговора на двата въпроса, мисля, че е малко вероятно убиеца да даде отрицателен отговор на двата, отчасти защото смятам, че той вероятно наистина е разговарял със Стийл, но главно защото се съмнявам един толкова обсебен от думите човек като Уърдман, би устоял да не каже нищо.

Умен пич, помисли си Хат. Макар че бе добре да запомни, че и Уърдман е също умен пич. Но това му помогна да спре избора си на това, в което трябва да се вгледа и онова, което трябва да избути настрана за по-късна обработка.

Той насочи вниманието си към онези, които имаха да кажат нещо за съветника и/или им се бе сторило да забелязват нещо на демонстрацията.

Той бързо стигна до заключението, че повечето от показанията за странно поведение са мотивирани или от престараване да помогнат, или от най-обикновено желание да изглеждат важни. Тук нищо от професионалната наблюдателност, тоест неговата, на Уийлд, на Паскоу и на супера, не помагаше по този въпрос, което можеше да се окаже или да не се окаже важно. Петима свидетели си спомняха, че докато гледали демонстрацията на гравьорката, наблизно се обърнала маса и чашите паднали на земята, което би могло да е направено нарочно за отвличане на вниманието. За нещастие никой от тях не си спомняше добре кой е бил наоколо по това време и, разбира се, точно така би трябвало да бъде — само един от тях би могъл да си спомни точно присъствието на останалите.

Гладника Стийл бе направил доста по-голямо впечатление, макар по-голямата част от спомените да се въртяха около количеството

унищожена от него храна. Показанията за неговите действителни разговори можеха да бъдат разделени на две теми. Първата бе, че по-голямата част от изложеното на изложбата е пълен боклук и харченето на обществени пари, за да бъдат излагани, е скандално и на следващото заседание на общинския съвет, той ще предложи на комисията по финансите да се занимае с това. Втората тема беше, че смъртта на Джайк Рипли е дошла като непредвиден подарък за мидълсексширската полиция, чиято екстравагантност и неефективност тя, с негова помощ, тъкмо е показвала.

Мери Егню специално бе чула много неща, както впрочем и Сами Радълсдин и Джон Уингейт от ВВС Мид-Йоркшир. Няколко свидетели си спомняха, че Уингейт прекъснал Стийл не след дълго и между двамата се завързал разгорещен разговор, завършил с това, че Уингейт се обърнал и се отдалечил. Самият продуцент даваше доста обширни показания на тази тема — писнало му да слуша дрънканиците на Стийл, като че ли най-важното нещо в смъртта на Джайк Рипли е отражението ѝ върху кампанията на Стийл. Това бе разбираема реакция от колега на починалата, но Боулър си спомни своите собствени мисли, когато взе показания от Уингейт след убийството, че между тях двамата е имало нещо повече от чисти професионални отношения.

Той си го отбеляза и продължи да чете, концентрирайки вниманието си върху онези, които си бяха тръгнали горе-долу по същото време, по което и съветника. Уийлд бе свършил черната работа и тук, като бе направил прегледна таблица, в която показваше кой по кое време е бил там. Показанията на Хат също бяха приложени, разбира се, и той ги прочете с цялата вгълбеност, на която бе способен. Бяха добре направени показания на полицаи — точни и подробни. В тях не се казваше нищо за онова чувство, което го бе връхлетяло при влизането му в тоалетната — влизане като че ли в ново измерение, където съществуваха само той и трупа на пода, свит в ембрионалната поза на въпросителния знак. Колко дълго бе стоял така, загледан в него, нямаше представа. Всъщност въпроса „Колко дълго?“ като че ли не бе подходящ за ситуацията, не и когато разполагаше с възможността да отстъпи назад в коридора, да изчака секунда, след това отново да отвори вратата, за да открие, че изображението се е изтрило. Разбира се, той не бе постъпил така. Разбира се, обучението бе поело

управлението автоматично и той се бе заел да проверява пулс, да вика за помощ, да опита изкуствено дишане, да отцепи местопроизшествието и когато вечерта си лягаше, случката с пълното изключване се бе стопила до спомен за естествен шок при вида на такава страховита находка.

Но когато прочете екземпляр от Четвъртия диалог, който Уийлд му даде същата сутрин и разбра, че е бил само на крачка след Уърдман, всичко се върна с такава сила, че той изведнъж откри, че се стиска с все сила за една маса а погледът му е забит в секундната стрелка на часовника му, за да се увери като че ли в нормалния ход на взаимната реалност.

Сега той премисли показанията в светлината на новата информация и дойде до заключението, че това не е случайно убийство, а част от последователните действия на Уърдман. Може би усещанията му сега са уместни... Но как? И сърцето му се сви, при мисълта да се опита да ги обясни на Далзийл. Може би щеше да успее да измъкне репутацията си от неверните обвинения, че е Пойна птичка, но Въздухар му се струваше извън всякаква възможност за възстановяване.

Той бутна своите показания настрана и се залови с останалите.

Разбира се, би било чудесно да отиде на заседанието и да им направи едно показно на умствена гимнастика, която да го води от една пропусната подробност към друга, завършващо с тройно салто и твърдо като скала приземяване върху гърба на Уърдман. Представи си как членовете на съвета на Светата Троица го гледат смаяно и възхитено, преди да вдигнат табелките с оценките, награждавайки го с максималния брой точки както за стил, така и за съдържание.

Но такива полети на вдъхновение, макар често срещани в света на литературата, се срещат изключително рядко в света на един скромнен детектив констъбъл. Сериозното обръщане на внимание на всяка подробност, независимо колко тъпа и повтаряща се е — ето това решаваше успешния изход на всяко дело. И докато четеше, Хат проверяваше в таблицата на Уийлд, очаквайки да види не нещо пропуснато, а тласкан от неособено силната надежда да намери някакво несъответствие. Най-близкото му попадение за такова, бе в показанията на Рай (достатъчно директни и детайлни, за да минат за такива на полицаи), в които тя казва, че когато си взела палтото от

читалнята, видяла няколко души от публиката да работят там, но не познавала никой от тях. И въпреки това, съгласно таблицата, двама души, които са били на изложбата, е трябвало да бъдат там — Дик Дий и Чарли Пен. Той започна да прелиства показанията едно след друго.

— Намери ли нещо? — каза Уийлд, който се бе приближил безшумно зад него.

— Не съвсем... може би...

Намери показанията на Дий. Излязъл от изложбата няколко минути преди Хат и Рай и отишъл право в библиотеката. При пристигането му, дежурната библиотекарка използвала възможността да отскочи до тоалетната. Дий бил в другия край на читалнята, правейки някаква справка, когато зърнал Рай да си взема палтото.

Значи той я е видял, а тя него — не.

В показанията си Пен твърдеше, че отишъл право в библиотеката и седнал на обичайното си място. Обърнат към стената, пишеше той, човек няма голяма възможност да види много хора. Но по-късно, когато ходил до тоалетната (не в тази за простосмъртните, а в тоалетната за персонала, залепена за читалнята, достъп до която имам като привилегия на „облагодетелствана нация“), той забелязал Дий. Значи и двамата отпадат.

— Не, съжалявам. Нищо. Виж какво, не се опитвам да ти проверявам работата, сардж...

— Така ли? Жалко. От детектив констъбъл, който не се опитва да проверява работата на неговия сержант, няма полза никой. Но не затъвай надълбоко, защото ще изпуснеш заседанието. Имаш още десет минути. Закъснееш ли за господин Далзийл, закъсняваш завинаги.

Хат заряза показанията и останалото време преглежда специално подбрани хора в компютъра си. Беше все едно да търсиш злато в изоставена златна жила. Боклук, боклук и нищо друго освен боклук.

И изведнъж, също като минзухар на пътека, той зърна една мъничка песъчинка злато.

Той я измъкна, претегли я и разбра, че от нея няма да забогатее. Обаче при правилен подход можеше да се превърне в едно елегантно звено в цялата верига. Той хвърли поглед на часовника си. Още пет минути. Може би малко повече. Учените са прочути със закъсненията си.

Той се пресегна за телефона.

ГЛАВА ОСЕМНАДЕСЕТА

— Я виж ти кой е тук — каза Далзийл. — Влез, момко. Седни някъде. Чувствай се като у дома си. Колко мило от твоя страна да намериш време.

Учените, ненадеждни както винаги, явно са били точни.

Мърморейки извинения, Хат насочи внимание към гостите, за да заличи сърдития поглед на Далзийл и укоризнената гримаса на Паскоу. Дори безизразния поглед на Уийлд излъчваше сигнала „Нали те предупредих“.

Доктор Потъл, психиатъра, бе дребен човек към края на средната възраст, който нарочно бе култивирал у себе си външна прилика с Айнщайн.

— Вдъхва увереност у пациентите — бе казал той веднъж на Паскоу, който бе, неофициално и нередовно, един от тези пациенти. — Освен това на по-изперкалите имам навика да казвам, че съм построил машина на времето и пътувам в бъдещето, и всичко ще е наред за тях.

— А за мен как ще е, професоре? — бе го попитал Паскоу.

Друга своеобразна черта у Потъл бе, че въпреки целия обществен, политически и медицински натиск, той пушеше цигара от цигара. Далзийл ту ги отказваше, ту отново пропушваше и в момента се намираше в един продължил вече доста време период на отказване. Но сега се поддаде на неизбежното изкушение и черпейки се от цигарите на Потъл, взе цяла шепа и вече опъваше от първата като давец се моряк, показал се за трети път на повърхността.

Другият специалист бе представен като доктор Дрю Ъркухарт. Не много стар, доколкото Боулър можа да отсъди през джунглата гъста растителност, покриваща страните и стелеща се върху гърдите му. Добре че бе запазил горната си устна гола. Ако имаше айнщайновския мустак, който Плотър толкова харесваше, и родната му майка сигурно не би го познала. Обут в две различни маратонки, износени дънки и навлякъл тениска с изгнили подмишници, като че дрехата сама си бе пробила тъй нужните й вентилационни отдушници, той приличаше по-

скоро на жител на бидонвил, отколкото на жител на уважавана академична общност.

— Майната му — изръмжа той с шотландски акцент, неразбираем за Боулър, с изключение на това, че не беше от Глазгоу. — Ако ще се троя, по-добре да го направя със собствената си трева.

Той извади цигарена хартия и започна да я пълни с нещо, което вадеше от малка кожена пунгия.

Далзийл се обади:

— Ако го запалиш това нещо, мой човек, ще те ритам оттук до царството на родните ти планини, да знаеш!

— Ти какво, да не проверяваш всичките си посетители, суперинтендант? — озъби се Ъркухарт.

— Няма нужда да ги проверявам. Направих си сметката, че тъй като си лингвист, ще се издадеш още щом си отвориш човката.

— Впечатлен съм. Дълбоко обиден, но впечатлен — каза Ъркухарт.

Той прибра пунгията с инкриминиращата субстанция и продължи:

— А сега може ли да почваме? Имам да ходя и на други места.

— Така ли? Да не ходиш на лов за плъхове? — попита го Далзийл, измервайки го с поглед от глава до пети.

Потъл каза:

— А сега, след като уточнихме кой след кого идва на водопоя, аз също бих искал да отправя апел за експедитивност.

— По това нямам възражения. Колкото по-бързо, толкова по-добре, това е моето мнение — бе коментара на Далзийл. — Пит, тоя цирк ти го организира, така че почвай да плющиш с камшика.

— Благодаря — отвърна Паскоу. — Позволете ми първо да изразя благодарностите ни към доктор Потъл и доктор Ъркухарт, задето успяха да дойдат тази сутрин. Струва ми се, понеже се налага да признаем без никакви увъртания, че имаме работа със сериен убиец, че колкото по-нашироко заметнем мрежата си в търсене на квалифицирана помощ, и колкото по-скоро я заметнем, толкова по-добре. Разбирам, че от гледна точка на аналитичната работа, вие сте имали смешно малко време за проучване всичката документация за Уърдман, но липсата на задълбоченост в първите впечатления, може би ще успеят да компенсират със свежест. Доктор Потъл.

— Позволете ми най-напред да се извиня на уважаемия си колега, доктор Ъркухарт, в случай, че кажа нещо, с което да наруша мистерията на неговата наука, защото, разбира се, моят единствен начин да разбере твореца на тези писания, е чрез думите, които този творец използва.

— Не се стегай, брат — изръмжа шотландеца. — И без тва няма да мога да ти разбера нищо от психодрънканиците.

— Благодаря. Първи диалог. Самата употреба на думата „диалог“ е многозначителна. Диалог — това е обмяна на идеи и информация между двама или повече души. За да бъдат истински диалози, нашия Уърдман — използвам термина за удобство — трябва както да говори, така и да слуша. И виждам, че той го прави по два начина. Първо, в редовете има празнини, които не е трудно да бъдат запълнени с неотразените в текста отговори на въпросите или коментари на Уърдман. В по-голямата си част това са разговорни части на речта, а не дълбокомислените философски повествования на същинския диалог. Например в същия този първи диалог, между „Здрасти, как я караш?“ и „Аз ли? Добре, мисля“, можем да интерполираме „Добре. А ти?“ След това „Аз ли? Добре, мисля“ и „Понякога е трудно да се каже“, можем да вмъкнем Какво значи „мисля“? Тук трябва да отбележа, че тона, както впрочем и из всички Диалози, е като между приятели и познати, като между хора, които са много близки и на равна нога.

— Бих казал, че до този извод стигнахме и ние — прекъсна го Паскоу с извинителен тон, давайки си ясна сметка за започналия да скърца предупредително стол на Далзийл. — Казахте, че имало две форми на диалог...

— Точно така. Другата форма е по-официална и мистериозна, при която Уърдман вярва, че получава съвет, помощ и напътствия от извънземна сила, която отчасти може да е, но може и да не е, познатия ни комуникант от първата форма. И най-накрая, разбира се, Уърдман с удоволствие започва да води диалог и с нас. Тоест, с вас като следователи по тези престъпления, с доктор Ъркухарт и с мен като ваши помощници и с целия свят изобщо, който всъщност съставлява неговата публика.

— Мога ли да кажа нещо тука? — обади се доктор Ъркухарт. — Може да си го пропуснал, брат, а пък и аз го открих със случайна справка в речника, та се наложи да питам една приятелка...

— Приятелка? — намеси се Паскоу, отново изпреварвайки Дебелака. — Надявам се, че не сте показвали Диалозите на никой, който няма отношение към тях?

— Не си подмокряй чатала, няма страшно — каза Ъркухарт. — Това беше просто една мацка от факултета по английска литература, която отвреме-навреме чукам и тя не е в час повече, отколкото трябва да бъде в час. Та тя ми каза, че в литературата имало нещо, което се наричало „Диалози на мъртвите“. Започнало много отдавна, още от Лукиан...^[1]

— Това да не е лорд Лукиан? — намеси се Далзийл.

— Ха-ха — каза учения. — Риторик от втори век, роден в Сирия, който пишел на гръцки. През осемнадесети век в Англия интереса към това нещо се възродил — знаете там, класиката и всички подобни боклуци. Най-голям успех имали Диалозите на мъртвите на лорд Литълтън^[2], писани през 1760 година. Двадесет и осем диалога, включително три, написани от някаква блустокинг дама^[3] на име госпожа Монтагю — най-добрите три, уверява ме моята приятелка, но тя сигурно е пристрастна. През деветнадесети век написали още няколко, но този похват залинял и изчезнал преди кралица Вики да успее да го подуши.

— И в какво се състои този похват? — попита Паскоу.

— Дебати на ръба между отвъдното и реалния свят между истински исторически личности и измислени такива, понякога със същества със свръхестествени способности от митологиите, играещи ролята на съдии. Хвърлих око на няколко от тях. Едната беше за разговор между Меркурий, някакъв английски размирник и един северноамерикански индианец, другата — за сър Томас Мор и викария на Брей. Целта обикновено, макар и не винаги, е да се постигне сатиричен ефект. Написано като пиеса, тоест най-напред името, после какво казва или прави главния герой, но без режисура и без декори. Писано е за четене, а не за поставяне на сцена.

— Да, но тук нямаме имена — каза Паскоу, свеждайки поглед към неговия екземпляр на Диалозите.

— Не трябва и да ги има. Това би издало играта още от самото начало. Може да се окаже задънена улица, но ми се струва, че диалога на Уърдман е с някой мъртъв, който, по всичко личи, твърдо е решил да увеличи населението на царството на сенките. Стори ми се, че си

струва да се спомене. Тъй или иначе, във вашата работа не трябва да оставяте и камък необърнат, ако искате да видите как се пръскат мравките под него.

— Много сме ви задължени, докторе — промърмори Паскоу, който в момента си водеше бележки.

— О, Боже! — изохка Далзийл. — Още не сме минали и първата дума, а бедния ми мозък вече ме боли.

— Може би вече можем да продължим — каза Паскоу, поглеждайки часовника си. — Знам, че времето ви е ценно, господа.

— Много добре — подзе Потъл, палейки цигара от угарката на старата. — След заглавието, идва ред на илюстрацията. Разбрах, че вече сте получили компетентен съвет, относно стилистичния източник...

— Може да се каже — отвърна Паскоу предпазливо. — Детектив констъбъл Боулър, може би ще ни осветлите по този въпрос?

Сварен неподготвен, Хат преглътна с усилие преди да отвърне:

— Ами, господин Дий от библиотеката ни осведоми, че тя била основана на средновековна келтска азбука. Той ми показа нещо, прилично на илюстрацията, мисля че беше от ирландско евангелие от осми век...

С крайчеца на окото си видя как очите на Дебелака се затварят, а устата му се отваря в хипопотамска прозявка и той мислено изруга Паскоу за това, че е избрал лош момент за приноса му към работата на Великия консулт. Но детектив главния инспектор, усетил сякаш вината си, пое инициативата отново и продължи:

— ... и стигнахме до извода, че рисунката представлява In P от първата фраза от евангелието на Свети Йоан — In Principio erat verbum...

— В началото бе словото и словото бе с Бог и Бог бе словото — пропя Далзийл, отваряйки очи. — Да, да, всички сме ходили на неделно училище, с изключение на младия Боулър, който сигурно е учил Кама Сутра или нещо друго от този род. Доктор Потъл, не можем ли дакараме малко по-напряко, да стигнем до някои заключения и да спестим цялата тази екзотика за някоя статия?

— Първото нещо, което ми направи впечатление в тази рисунка, бе начина, по който всички букви от тази начална фраза, са изсипани на купчина. Напомни ми за един вирус, който веднъж проникна в

компютрите на болницата и пращаше всяка буква, която напишеш, в долния край на екрана. Запитах се дали това не означава, че нашия Уърдман мисли, че мозъка му се разяжда от някакъв вид вирус.

— Искате да кажете, че знае, че му хлопа дъската? — извиси глас Далзийл. — Страхотно!

— Личи си и от други признаци, че той още не е напълно свикнал с идеята, че убива хора — продължи Потъл без да се смути. — Рисунката е само един от многото опити да вмести поведението си в някакъв квазирелигиозен контекст, който има две главни функции. Първата е, разбира се, оправданието. Именно Бог или негов представител от Отвъдния свят е този, който го насочва към последователност, която все още ни убягва. Този Уърдман е до някаква степен инструмент на божествена цел или божествено условие, в случай, че Уърдман иска да постигне някаква своя цел, което не е съвсем ясно. И въпреки тези претенции за свръхестествена необходимост, безпокойството на Уърдман си личи ясно от нуждата, която изпитва да си наложи да мисли, че на жертвите ще им бъде по-добре, ако умрат, независимо дали за свое собствено добро, за доброто на обществото изобщо или за комбинация от двете. Вероятно сте забелязали, че удавения човек под моста също така прилича и на разпъната фигура, като Свети Андрей, разпънат на кръст под формата на Х.

— Разбирам го как се е чувствал — промърмори Анди Далзийл.

Паскоу го погледна неодобрително и подтикна учения:

— Казахте, че религиозния контекст имал две функции, докторе. Оправдание и...?

— Да. И неуязвимост. Това забавяне и спиране на времето. Изглежда е в буквалния смисъл, не е метафора. Бог или неговия представител планират и ръководят събитията и тъй като е всемогъщ, няма да позволи инструментът му да бъде заловен. И точно тук може би се крие най-голямата ви надежда да хванете автора. Рискът, поет при убийството на съветник Стийл, е бил невероятен и би могъл да се осъществи само от някой, който се чувства съвършено неуязвим. Колкото по-дълго продължава това, толкова по-големи рискове вероятно ще поема.

— Искате да кажете, че с малко късмет и ако това продължи достатъчно дълго, ние ще можем да го хванем на

местопрестъплението? — каза Дебелака смаяно. — Ако това е всичко, което можете да направите, тогава всички тези приказки не стават ли безпредметни, докторе?

Степента на презрение, което Далзийл е способен да вложи в едно обикновено обръщение, вероятно може да даде на един лингвист материал за цяла дисертация, помисли си Паскоу.

— Може би ще мога да ви дам малко практически съвет тука — каза Ъркухарт. — Вижте тази част от илюстрацията тук...

Той им показва лявата долна част на двойното I.

— А-а, кравите — надникна Далзийл в своя екземпляр.

Ъркухарт се засмя и каза:

— Сигурно са от шотландската порода, с такива рога. Не, не са крави. Волове са, мисля.

— Волове! — възкликна Далзийл, без да си дава труд да крие иронията в гласа си. — Страхотно. Е, този път наистина напредваме. Отбележете си това, главен инспектор.

— Какво искате да ни кажете? — попита Паскоу.

— Алиф — каза Ъркухарт многозначително.

— Това да не е Алиф в страната на чудесата или Алиф в огледалото? — заядливо попита Далзийл.

— Алиф е първата буква от азбуката на иврит — отвърна Ъркухарт без да му обръща внимание. — Но тя също е и дума от староеврейски и финикийски, която означава вол и изглежда много вероятно формата, която буквата има, да е базирана на йероглиф, приличен на волска глава. Гръцката алфа произлиза от тази, а след тях римското, както и нашето а, което в някои версии на главна буква, все още съдържа елементи от този йероглиф...

Той извади химикал и нарисува буквата.

Далзийл я гледа мълчаливо известно време, после каза:

— Ако ми сервират това за волска глава, ще им го върна. Има ли смисъл в това, момко?

— А, разбира се, също е и дума, първата дума, както е и първа буква в нашата азбука. В началото бе словото... И забележете, че в Диалога се споменава за някаква безкрайна и неопределима пътека. А също е и неопределителен член. Може би се питате защо има два вола, два алифа...

— Човекът беше от „Автомобилната асоциация“ — обади се Паскоу. — Абревиатурата ѝ е АА. И инициалите му са АА. Което Уърдман взема за знак. Какво искате да кажете, доктор, Ъркухарт? Че може би тук има азбучен ред?

— Не, съжалявам. Виждам, че това би могло да ви бъде много полезно, но в хода на мислите на другите няма нищо очевидно. Можете да вземете b от boу или дори от бузуки при случая с Питман, но ще стигнете дотук, защото всички „с“ от името на Рипли или d от името на Стийл просто остават извън обсега ви. Затова се съмнявам, че това представлява проста азбучна прогресия. Вашият Уърдман може, разбира се, да произнася някоя дума буква по буква. И в този случай, да се надявам, че ще е къса, но е много вероятно да са всъщност няколко думи, оформящи съобщение.

— Прекарвам си страхотно, иска ми се и ти да си тук — предположи Далзийл, чешейки се по чатала, като човек, подхвърлящ неверни данни. — Вижте какво, господа, както казала актрисата на епископа, можете ли да го направите бързешката, щото имам работа? Нещо по-дългосрочно, общи теории, нещо което можете да изложите в писмен вид, когато имате повече време да изследвате Диалозите, а аз от своя страна се наемам да го закова на таблото за обяви, така че всеки да се ползва от него.

Боулър, озадачен от безразличието на учените към скептичната грубост на Дебелака, улови един поглед между Потъл и Паскоу и се досети, че детектив главния инспектор ги е предупредил за вероятната реакция на Далзийл, за която са били подготвени от, може би, предишни срещи с него.

Ъркухарт каза:

— Наистина ми трябва повече време, за да изуча тази илюстрация. Няма да се изненадам, ако открия далеч повече неща, скрити в нея. Засега бих могъл да кажа, че си имаме работа с някой, което е обзет от мания да си играе с езика, но не просто на лингвистично, а на философско ниво, може би дори на магическо. Думите първоначално са били имена на неща и човешката дейност, както практична, така и абстрактна, не би могла да функционира без тях. Искам да кажа, че ако не знаете имената, трябва да покажете самите неща и накрая ще се озовете в положението на учените от Суифтовата „Лагадо“, мъкнещи със себе си пълни чували с неща,

които може да им потрѣбват, ако пожелаят да обяснят нещо. В примитивните общества все още съществува вярата, че ако знаеш имената на хората и дори на някои предмети, ти разполагаш с власт над тях и именно затова толкова ревниво ги пазят в тайна. Магията представлява думи, подредени в специфичен ред и често комбинирани с тайните имена на божества или дяволи...

— Значи търсим откачалка, която вероятно си пада по гатанки и кръстословици, така ли да разбирам? — намеси се грубо Далзийл. — Доктор Потъл?

— Мисля, че вашия Уърдман е личност със сериозни смущения, която няма да покаже много от тези признаци на повърхността и в края на краищата може да се окаже особено отдръпнат и хладнокръвен човек. Но това би трябвало да бъде придобитото поведение и ако надникнете в историята на живота на такива хора, ще видите, че почти винаги те са сторили или изпитали нещо, което подсказва, че под тази привидно спокойна повърхност прехвърчат опасни искри и се вият тъмни плевели.

— Е, това наистина стеснява нещата — каза Далзийл. — Това ли е всичко?

Тонът му не насърчаваше по-нататъшни дебати, но Паскоу каза:

— Преди да си тръгнете, искам да ви попитам дали това нещо означава нещо за вас.

Той им показа лист хартия, на който бе нарисувал нещо.

Потъл го разгледа, обърна го от другата страна, сви рамене и каза:

— Трябва да знам контекста, преди дори да помисля какво може да означава.

Паскоу каза:

— На главата на съветник Стийл имаше рана. Това може да е — а и със сигурност не разполагаме с други кандидати — нужните знаци, за които става дума в Диалога. Когато измиха кръвта, на главата му останаха именно ето тези знаци, направени с острието на резеца. Разбира се, биха могли да бъдат случайни, но тяхната прилика с някои букви, Р и лошо направено М може би. А тази чертичка по средата може да се окаже случайна драскотина, но може да бъде и по-лошо направена буква или знак.

Далзийл изглеждаше скептично настроен, но лявата му ръка почесваше наболата патина на брадата му, подтикната като че ли от неустоима симпатия.

Ъркухарт изведнъж изцвили от смях.

— Кажи на какво се смееш, мой човек, та и ние да се посмеем — обади се Далзийл.

— Съветникът се е казвал Сирил, нали? — каза лингвиста. — В кирилицата буквата Р е всъщност нашето R, а онази, на която викаете, че е лошо написано М, би могло да бъде буквата П в кирилицата. А чертичката в средата е просто стенографската сигла за I, която пък в руската кирилица се появява само в една комбинация и никак не е лесно да се нарисува бързо на глава с гравьорско длето. Така че това може би е просто RIP^[4], само че написано с букви от кирилицата. Ръйш?

Далзийл разтърси глава, сякаш да я прочисти от остатъчните ефекти на дълъг сън и бавно се изправи.

— Ръйм — отвърна той с мек и изтормозен глас. — Голям майтапчия е тоя Уърдман, а? Как казваха хората? Смей се и цял свят ще се смее с теб. Благодаря ви, господа. Този път това наистина е всичко. Сержант Уийлд ще ви изпрати.

Паскоу, усещайки ясно, че този израз на благодарност едва ли може да се нарече сърдечен, добави:

— Бяхте наистина много полезни. Хиляди благодарности за това, че успяхте да отделите време тази сутрин. Ще очакваме да се свържете с нас веднага щом имате време за по-задълбочен размисъл, нали така, сър?

— О, да, нямам търпение — изръмжа Далзийл. — Сержант Уийлдс, веднага арестувайте доктор Ъркухарт, ако започне да пуши тия негови неща, преди да е излязъл от сградата.

Лингвистът, който отново бе извадил кожената пунгия от джоба си, спря на прага, усмихна се на Далзийл и каза:

— Ше паля навънка, Хамиш.

Подчинените му рядко имаха удоволствието да видят Великия си господар стъписан, но до момента, в който вратата се затвори зад Потъл, Ъркухарт и Уийлд, Паскоу и Боулър се радваха именно на това зрелище.

После той извърна поглед към тях и те веднага изтриха от физиономиите си всичко, с изключение на напрегната готовност да изпълнят всяка заповед.

— И така, Питър, сега доволен ли си? — попита Далзийл.

— Мисля, че това бе една много полезна среща, сър, и се надявам да ни помагат още повече.

— Мислиш? А може би аз ще се запиша в Женския институт. Господи, човек си мисли, че навръх неделя хората ще дойдат да помогнат, да бутнат малко нещата напред. Да, ама не. А ми трябва само едно име и достатъчно оправдание, за да отида и да насера собственика му от бой.

— Рут е винаги под ръка.

— Ти още ли я пееш тая песен? Мислех, че ей тая твоя хрътка го души много и не намери нищо.

„Първо Уийлд, а сега и Дебелака. Без да забравям, разбира се, и самия Рут. Цял свят ли знае за моето така наречено тайно наблюдение, запита се Хат.“

— И в показанията му нямаше нищо, както и в тези на другите, което да го свързва със смъртта на съветника, нали?

— Той е умно момче — забеляза Паскоу.

— Аха, разбирам. Това означава, че колкото по-чист изглежда, толкова по-очевидно виновен е, нали? Да ти кажа ли нещо? В момента, в който го видиш да ходи по вода и ангелски хор да му пее „Осанна“, разрешавам ти да си сложиш парадната форма и да го арестуваш. Боулър, а ти? Имаш ли да ни предложиш нещо повече от целуване на непознати мъже в обществени тоалетни?

Подканата не беше много обещаваща, но Хат разбра, че друга няма да има, затова каза:

— Проверих един-двама души и намерих нещо, може нищо да не излезе...

— Ако не излезе нищо, тогава ти предлагам по-добре да не ми губиш времето, момко — изръмжа Далзийл.

— Не, сър. Става дума за писателя, Чарли Пен. Бил е на изложбата и както е посочено в показанията на другите, малко се посдърпали със съветник Стийл, затова го пуснах на компютъра. И се оказа, че той има досие.

— За писане на тъпотии ли?

— Не, сър. За нападение. Преди пет години в Лийдс го съдили за нападение над журналист.

— Така ли? За това трябва да му се даде Георгиевски кръст. Пит, ти знаел ли си нещо за самоубийствените наклонности на тоя пич?

— Да, сър — каза Паскоу с почти извинителен тон, тъй като не искаше да омаловажава откритието на Хат. — Искам да кажа, чувал съм някои неща, макар да не знам доколко апокрифни са. Според версията, която съм чувал, Пен се вкиснал от една статия и увенчал главата на въпросната журналистка с една торта, така че оръжието едва ли може да се нарече смъртоносно.

— Ако е била правена от моята половинка, щяла да бъде — забеляза Далзийл. — Това ли е всичко, Боулър? Смяташ, че трябва да викнем Пен и да му вържем топките за настолната лампа, само защото окъпал някаква си скапана репортерка с бит каймак?

— Не, сър. Не точно... искам да кажа, може да си струва да си побърбим малко...

— Така ли? Дай ми половин причина.

— Името на журналистката е Джаклин Рипли, сър.

Челюстта на Далзийл увисна надолу в преувеличено смайване.

— Джакс Изкормвача! Боже Всемогъщи! Пит, защо не си ми казал, че това е било Джакс Изкормвача?

— Не знаех, сър. Съжалявам. Браво, Хат!

— Благодаря, сър — отвърна Боулър, изчервявайки се едва забележимо. — Даже успях да извадя копие от статията.

— Е това пък как успя да го направиш? — попита Паскоу.

— Ами, звъннах в редакцията на Йоркшир Лайф. Шансовете да намеря някой там в неделя не изглеждаха много добри, но извадих късмет и се свързах с редактора, господин Макреди. Човекът бе много любезен, изрови статията и ми я изпрати по факса.

— Искаш да кажеш, че ти си обърнал вниманието на журналист върху факта, че се опитваме да направим връзка между Чарли Пен и жертва на убийство? — повиши глас Паскоу. — За Бога, човече, къде ти е бил ума?

Хат Боулър, който бе извадил факса с помпозния жест на лорд Чембърлейн^[5], обявяващ че е донесъл мир на нацията, сега застина втрещен от бързината, с която той се обърна във война.

Но помощта дойде откъдето най-малко бе очаквал.

— Е-е, няма страшно — каза Далзийл, издърпвайки факса от ръката му. — Познавам Алек Макреди, много набожен, но и голям въжеиграч. Няма да ни притеснява, не и ако иска да остане в списъка на епископа за коледните му картички. Браво, Боулър! Приятно е да се знае, че наоколо има човек, който е готов да свърши и малко обикновена полицейска работа. Чарли Пен, а? Доколкото си спомням, неговото любимо място на поклонение в неделя сутрин е „Кучето и патето“. Хайде да отидем да се видим с него.

— Сър, няма ли да е по-добре да го повикам тук...? Искам да кажа, на публично място...

— Да, затова се казват кръчми, защото са за публиката, момко. За Бога, аз нямам намерение да го арестувам. Цапнал Джакс Изкормвача с парче торта, а? Ех, тоя Чарли! Може даже да го черпя едно.

— Според мен — обади се Паскоу, — предвид факта, че Рипли току-що е убита, ще бъде твърде недипломатично да предприемате такава линия на поведение в кръчма, сър.

— Проява на лош вкус, искаш да кажеш. Може и да си прав. В такъв случай няма да го черпя. Боулър, портфейла ти у теб ли е? Тогава ти ще ни черпиш по едно!

[1] Лукиан (ок. 120 — ок. 180 г.) — древногръцки риторик, памфлетист и сатирик. — Б.пр. ↑

[2] Лорд Джордж Литълтън (1709–1773) — британски държавник и писател. — Б.пр. ↑

[3] Блустокинг (Bluestocking) или Сини чорапи — нещо като литературен дамски кръг през 18 век, на чиито разговори дамите канели известни аристократи с литературни наклонности и личности с изявен литературен талант. Госпожа Елизабет Монтагю е една от първите блустокинги. — Б.пр. ↑

[4] Съкращение на Rest In Peace — Почивай в мир. — Б.пр. ↑

[5] На 30 септември 1938 г. министър-председателят на Англия лорд Чембърлейн се връща от Мюнхенската конференция и размахва пред народа подписания мирен документ с думите: I brought you peace — Донесох ви мир. Точно след единадесет месеца този мир се превръща във Втората световна война. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДЕВЕТНАДЕСЕТА

Чарли Пен каза: „Да“ в мобилния си телефон за втори път, затвори го и го сложи отново в джоба си.

— Интересно — каза Сам Джонсън.

— Кое?

— Отговаряш на телефона без онова изражение или поне гримаса на извинение, с което повечето цивилизовани мъже на дадена възраст предхождат неговата употреба, след това водиш разговор или по-добре трябва да кажа извършваш действие, към което единствения ти принос е да кажеш „Да“, употребено веднъж като встъпително-въпросително възклицание и веднъж като прощално-утвърдително.

— И намираш това за интересно? Твоите студенти сигурно умират от скука. Наздраве, момко.

Франи Рут, току-що върнал се от бара, сложи пинта битър пред Пен и голям скоч пред Джонсън, после извади бутилка „Пилз“ от джоба на якето си, махна ѝ капачката и пи направо от нея.

— Защо, пич, правиш така? — попита го Пен.

— Най-елементарна хигиена — отвърна Рут. — Нямаш представа къде е била чашата, преди да дойде на масата ти.

— Да, но знам къде не е била — продължи Пен вече през пяната на пивото си. — Няма тази форма.

Рут и Джонсън се спогледаха и се усмигнаха. Бяха обсъждали самоопределянето на Пен като корав северняк и бяха дошли до заключението, че това е само защитен вал, който му дава възможност да пише романтичните си романи и да води поетическите си проучвания с минимална намеса от страна на винаги готовия да даде ценните си напътствия външен свят, както в лицето на литературните, така и в това на научните заведения.

— От друга страна — бе казал Джонсън, — той може би е прекалил с това. Точно в това се крие опасността от криенето. В края на краищата можем да станем такива, каквито се преструваме, че сме.

Което представлява онзи тип дълбокомислени сентенции, които университетските преподаватели толкова много обичат да казват на публични места. Самият той бе получил такава лустро и не се съмняваше, че когато дойде време да смени икономически неустойчивата свобода на студентския живот с удобните ограничения на академичната работа, щяха да го приемат като свой собствен син.

А междувременно имаше и по-лоши неща за вършене от това да седиш в неделя сутринта с питие в ръка заедно с тази двама толкова различни по своему, но иначе забавни и потенциално полезни мъже, както имаше и по-лоши места, където да ги вършиш, от бара „Кучето и патето“.

— И така, Чарли, стигнахте ли до задоволително споразумение за хонорара със страховитата Егню?

— С журналист не може да се стигне до нищо, ако не е написано черно на бяло и заверено от нотариус — отвърна Пен. — Но ще стигнем. И не защото в преговорите много ми помогна готовността на Ели Паскоу, както и твоята собствена, да се пуснете безплатно.

— Строго погледнато, това може да се каже, че е част от моята работа — каза Джонсън. — И, разбира се, Ели все още е в онова щастливо състояние на духа, задето я третират като истински писател, че вероятно е готова дори да плати за привилегията. Мисля, че ни се събраха някъде около петдесетина работи. Не се познавам много добре с господин Дий и неговата очарователна сътрудничка, за да изкажа мнение относно преценката им, но останах с впечатлението, че задачата им е била възложена не защото са квалифицирани за нея, а защото са били там и не е имало на кого.

— С Дик Дий се познаваме от деца и той вероятно е забравил повече неща за употребата на езика, отколкото вие, тъпанарите от факултета по английска литература, сте успели изобщо да научите — тросна се Пен.

— Което, доколкото разбирам, означава, че определено нямаш намерение да четеш работите, отхвърлени от него — засмя се Джонсън.

— Не мога да кажа, че чакам с нетърпение да чета и онова, което той вече е прегледал — поклати глава Пен. — Избираш най-доброто от боклука, но то пак си остава боклук, не е ли така?

— Внимавай — промърмори Джонсън. — Никога не говори лоши неща за човек, чието питие пиеш.

— А? — Погледа на Пен се обърна към Рут. — Да не участваш в конкурса?

Франи Рут отново си смукна от бутилката, усмихна се с тайнствената си усмивка и каза:

— Отказвам да коментирам на основание, че по този начин мога да бъда дисквалифициран.

— Моля?

— Ами да предположим, че съм взел участие и да предположим, че спечеля, и след това се разбере, че са ме видели да черпя двама известни членове на журито, това как ще изглежда?

— Едва ли ще го отразят на първа страница на Сън. Или в Лондон Ривю ъв Бук.

— Няма значение. — Рут се извърна към Джонсън. — А теб какво те кара да мислиш, че съм взел участие?

— Просто си спомних, че когато преди две седмици дойдох у вас да прием по едно кафе, видях на дивана Газет, отворен на страницата с обявата за конкурса — обясни Джонсън. — Най-обикновен навик да обръщам внимание на всичко печатно, както ще потвърди и Чарли, а както може би вече усещаш и ти. Очите ти неустойимо се насочват към всичко, върху което пише нещо.

— Да, като например към ей онази помпа там, на която пише Най-добрият битър — каза Пен, тръшвайки празната си чаша на масата с многозначителен жест.

Джонсън ливна остатъка от скоча в гърлото си, взе халбата и се запъти към бара.

— Значи ти имаш литературни амбиции, а, Франи? — каза Пен.

— Може би. И ако имах, какъв съвет ще ми дадеш?

— Единствения съвет, който давам на млади надежди — отвърна Пен. — Не си ли под шестнадесет години и дете-чудо, забрави. Стани политик, провали се с гръм и трясък или поне се оттегли шумно и чак тогава напиши книга. Така издателите ще се избият да те купят, вестниците — да пишат за теб, а телевизиите — да те интервюират. Алтернативата — освен ако не изкараш дяволски късмет — е да се катериш цял живот по висок и стръмен връх и когато най-накрая го изкачиш, да видиш, че там няма нищо особено за гледане.

— Какво е това? — каза Джонсън, връщайки се от бара. — Философия?

— Просто казвам на младия Фран, че най-късия път към литературната слава е най-напред да станеш известен с нещо друго — отвърна Пен. — Ще ида да пусна една вода.

Той стана и се запъти към тоалетната.

— Съжалявам за това — каза Джонсън.

— Съжаляваш, че съм постигнал блажена анонимност? — усмихна се Рут. — Винаги съм се надявал да бъда. Имай предвид, че едва се сдържах да не стана и да кажа, това че не ме знаеш, значи, че сам си неизвестен, но той можеше да го изтълкува погрешно.

— Не неизвестен. Полуизвестен, което е може би още по-лошо. Ни риба, ни рак, както би се изразил Чарли, страдайки едновременно от прекалената фамилиарност на абсолютно непознати хора, когато те познаят и от пълното безразличие по лицата им, когато не те познаят. Така че се подготви да се преструваш, че нито едно от двете не те интересува.

Рут смукна от новата си бутилка и каза:

— Все пак говорим за Чарли Пен, нали? А не за някой дребен поет, чието име не мога да си спомня?

— Каква малка умна мишка е то — каза Джонсън с широка усмивка. — Както казал човека, мъката обича да вижда чертите си по лицата на другите.

— Искаш да кажеш, че спокойните води на академичния живот са по-бурни, отколкото в реалния живот?

— Боже Господи, да. Униженията, които Чарли трябва да претърпи са, най-общо казано, инцидентни, докато при мен златните кули на всяко ниво са тъпкани с копелета, които само мислят как да залаят с вряло масло ония отдолу. Понякога е само леко плисане. Като например да подмятат на някое заседание дали мисля някой ден и аз да напиша нещо смислено. Но понякога ти изсипват цял варел. Това лайно Албъркот от Кембридж, оня, дето ми плати за помощта ми върху неговата книга за романтизма като ми открадна идеята за биографията на Бедоуз по случай двестната му годишнина. Е, в петък чух, че дръпнал датата за публикуването с цели шест месеца, само и само да ме изпревари.

— Трудно нещо е живота — философски отбеляза Рут. — Трябва да се захванеш с градинарство.

— Какво? О, извинявай. Занимавам те тук с моите грижи, а забравям, че и ти си имаш твоите. Сериозно, как върви работата?

— Прекрасно. Здравословен живот сред природата. Много време за мислене. Като споменах за мислене, та се сетих. Имам няколко идеи, които бих искал да опитам върху теб. Можем ли да си определим време?

— Разбира се. Може и сега. Като свършим с пиенето тука, защо да не отидем у нас? Ще си купим някой и друг сандвич по пътя... Какво има, Чарли? Да не получи предложение в тая тоалетна.

Пен седна на мястото си, клатейки глава.

— Отде тоя късмет. Знаете ли, че вътре има машина, която ти продава чисто нови кондоми с дъх на бекон?

— Съвременната кръчма трябва да бъде подготвена за всякакви вкусове — каза Джонсън.

— Да, и тази трябва да се специализира в свинското... Как сте със съвестта? Мисля, че един от нас след малко ще бъде арестуван.

Далзийл и Боулър току-що бяха влезли в бара и стояха до вратата, загледани към тяхната маса. Дебелакът каза нещо на ухото на младия детектив констъбъл, после започна да си проправя път през претъпканата зала. Изглеждаше, че човек с неговите габарити би трябвало да минава направо през масите, столовете и хората като булдозер, но хората някакси се стапяха пред него и той продължаваше напред, плъзгайки се покрай масите и столовете с лекотата на професионален скиор, спускащ се по писта за начинаещи.

— Е, ето ни и нас — каза той весело. — Господин Пен, Доктор Джонсън, господин Рут. Нищо чудно, че черквите са празни, когато светилата на литературата и науката, предпочитат стола в кръчмата пред църковната пейка.

— Добрутро, Анди — каза Пен. — Щях да те черпя едно, но видях, че телохраниеля ти е добре трениран.

Боулър се задаваше от бара, понесъл пинта битър и бутилка бира.

— Да, новобранец е малко, но с тях можеш да направиш чудеса, ако ги хванеш млади.

— И така, суперинтендант — каза Джонсън. — По професионално задължение ли сте тук?

— А има ли причина да бъда?

— Мислех, че посещението ви е свързано с онази неприятна работа вчера...

— Бедния Сирил ли имаш предвид? Да, както сам казваш, неприятна работа. Тия пиянгури, напоследък почна да не им пука докъде могат да стигнат, особено ако са друсани.

— Така ли мислите, че е било? — попита Джонсън. — Друсани пиянгури?

— А какво друго? — каза Далзийл и погледа му ги обгърна като слънчев лъч през бурно небе. — Благодаря, момко.

Той пое пинтата от Боулър и я намали с една трета.

— Не мога да те поканя да седнеш, Анди — обади се Пин. — Малко е пълничко днес.

— Виждам. Жалко, щото исках да си подумам малко с теб, Чарли?

Доловил намека светкавично, Джонсън каза:

— Седнете на нашите места, суперинтендант. Ние тъкмо си тръгвахме.

— Не, не бързайте сега заради нас.

— Не, имаме уговорена работа, а атмосферата тук едва ли може да се нарече подходяща за рационален диалог.

— Работа, а? О, да. Ти си наставник на господин Рут, разбрах.

Той за първи път спря погледа си само на Франи Рут, който му отвърна по подобен начин.

— Старомодна дума — засмя се Джонсън.

— Най-добрата за старомодни неща — отвърна Далзийл.

— Искате да кажете като например за учение, образование, литература?

— Да, и за тях. Но аз имах предвид и по-други неща, като например убийство, нападение, предателство на приятел, такива неща.

Рут стана толкова рязко, че масата се заклати и Пен едва успя да спаси чашата си.

— По-внимателно, Фран — каза той спокойно. — Малко остана да я обърнеш.

— О, господин Рут винаги се е отнасял с неуважение към пиячката на другите — каза Далзийл. — Той може да си е платил дълга към обществото, но все още ми дължи една бутилка скоч.

— Дълг, който чакам с нетърпение да изплатя, суперинтендант — каза Рут, възвърнал си самообладанието. — Готов ли си, Сам?

И без да дочака отговор, тръгна към вратата.

Джонсън гледа известно време Далзийл, после каза тихо:

— Има още едно старомодно нещо и то се нарича тормоз, суперинтендант. Предлагам ви да си освежите паметта относно законите в тази страна. Довиждане, Чарли.

Той последва Рут.

Далзийл довърши пинтата си, подаде чашата на Боулър и седна.

— От същото ли, сър? — попита Хат.

— Я по добре ми донеси едно „Бейбичам“ с черешка вътре — отвърна Далзийл.

Боулър се запъти отново към бара и Чарли Пен каза:

— Е, това беше нещо като японско порно. Интересно, забавно, а не разбираш нито дума.

— Така ли? Мислех, че вие драскачите си водите бележки за всичко. Не си ли спомняш за оная работа в школата за обучение на преподаватели преди няколко години?

— Смътно. Очистиха директорката май, така ли беше?

— Аха, и още един-двама. Е, нашето момче Рут беше един от главните виновници.

— Господи, наистина ли?

Пен се разсмя.

— Какво?

— Тъкмо го съветвах, че най-добрия начин да продаде книга, не е да я напише добре, а преди това да се прочуе за нещо друго.

— Така ли? Голям дипломат си, а, Чарли? Значи има литературни амбиции, а?

— Не знам. Говорехме за конкурса, който аз, Сам Джонсън и вашата Ели Паскоу бяхме мобилизирани да журираме и в който младия Рут изглежда участва.

Боулър, който тъкмо се върна с втората пинта (след като бе открил, както и много други преди него, че да си обслужващ на Анди Далзийл може и да ти излезе скъпо, но ни най-малко не ти дава право на по-добро обслужване), хвана края на разговора и отвори уста развълнувано, но тежкия като мокър камшик поглед на Дебелака спря

готовите да изскочат навън думи и той надигна бутилката бира да ги натика обратно навътре.

— И каква беше тая работа с бутилката уиски? — попита Пен.

— Тоя пич счупи една моя бутилка в главата ми — отвърна Далзийл.

— И е още жив? Какво ти става, Анди? Да не си религиозен?

— Ти ме познаваш, Чарли. Никакво насилие, освен при самозащита. Коего ме навежда на мисълта за Джакс Рипли. Ти се самозащитавахте, когато я нападна в Лийдс, нали?

Пен се прозя и каза:

— А-а, за това ли става дума?

— Не си изненадан май, а?

— А ти какво очакваше? Да скоча като луд с див поглед и да хукна към улицата, където твоите снайперисти от близките покриви да ме очистят? Не, не съм изненадан. Може би разочарован. Когато входната ми врата не беше избита от твоите диви орди още първия ден след убийството на бедното момиче, си помислих, че случката е или забравена, или делото се води от някой, който има поне малко разум.

— Това бе доста засукано за мен, Чарли.

— Означаваш следното. Какво общо има това, че й нахлупих една торта на главата преди пет години, с това, че миналата седмица някой я намушка с нож? Обзалагам се, че ако се върнете още няколко години назад, няма начин да не откриете още някой арестуван за това, че я е дърпал за косата. Ще го привикате ли за разпит?

— Искаш да кажеш, че си се държал като инфантил? Да, и на мен ми изглежда така. Но инфантилното поведение у един мъж на средна възраст може да има и друго име, Чарли.

— Кое е?

— Е, не, ти си играеш с думите, ти ми кажи.

Пен си довърши питието и каза:

— Добре де, глупаво постъпих, просто трябваше да не обръщам внимание на писанията й, но бях отишъл в Лийдс да обядвам с един представител на издателя, бях обърнал някоя и друга чашка и изведнъж сервитьора мина с количката сладкиши край мен и като видях тая торта, идеята тогава ми се стори добра.

— А след това? Не мога да си представя, че сте станали неразделни приятели.

По устните на Пен пробяга лукава усмивка.

— Странно, че го казвате. Дадох си сметка какъв глупак съм бил, затова след това ѝ изпратих голяма бутилка шампанско с бележка: „Съжалявам, надявам се да се целунем и да се оправим.“ На другия ден тя цъфна у нас с бутилката. Отначало си помислих, че я носи да ми каже да си я набутам отзад, но тя се усмихна сладко и каза: „Здравейте, господин Пен. Дойдох да се целунем и да се оправим.“

— И?

— Целунахме се, отворихме бутилката, изпихме я и след това... ами... оправихме се.

Далзийл впери в него смаян поглед.

— Искаш да кажеш, че го направихте?

— Само веднъж. Този път — отвърна Пен със съжаление в гласа. — Но това бетонира всяка дружба и след това бяхме в чудесни отношения. Което е било, както по-късно разбрах, и единствената цел на занятието. Такава си беше нашата Джакс — винаги нагоре и винаги напред. Виждахме се отвреме-навреме, тя след това се премести от онзи лъскав парцал Газет и веднъж ми каза: „За едно амбициозно момиче е много по-важно да си създава приятели, отколкото врагове. Не трябва да се плашиш от това да си създаваш врагове, но не трябва да го правиш без да е необходимо, в противен случай някой ден ще се окажеш с коса, пълна с крем и глазура.“

— Или с нож в сърцето — добави Далзийл.

— Да, и това също. Не, ние запушихме всички дупки в оградата и тя дори започна да пише хубави неща за книгите ми. Ако си гледал последното ѝ предаване, сигурно си видял интервюто с мен.

— Да, само цветя и рози. Тия неща, дето ги приказвахте, да си на две места едновременно, ми дойдоха малко нанагорно, но...

— Пак ли се правиш на дръвник, Анди? Ще ти пратя екземпляр от книгата ми за Хайне като я довърша. Там има цяла глава, посветена на неговите *doppelgänger* поеми. Мисля, че би придала на романите ми известна доза мистика.

— Повече разбирам от *doppel*^[1] — уискита — каза Далзийл, — но доколкото разбрах, ако се сблъскаш с едно от тия неща, умираш.

— Всички умираме — отвърна Пен. — Според мен, ние непрекъснато се сблъскваме с нашите. Номерът е *doppelgänger* да ги разпознаеш. Да се върнем пак на Джакс. Аз наистина я харесвах, Анди

и ми стана много мъчно, когато разбрах какво се е случило. Надявам се да имаш някоя по добра идея от тази, която те доведе до мен, щото ако нямаш, значи си вехтошар, а аз наистина искам да видя как ще пипнеш копелето, дето я е убило... Ето, момко. Направи ми услуга, изприпкай до бара и ни донеси по още едно питие.

Той побутна една петдесетпаундова банкнота към Боулър, който вдигна въпросителен поглед към Далзийл.

— Господин Боулър е мой детектив констъбъл, а не твое момче за всичко — назидателно изрече Дебелака. После издърпа банкнотата изпод ръката на Пен и добави: — Но ние сме тук да служим на обществото, така че отивай, момко. Пак същото и може би ще позволя на издателите на господин Пен да ме черпят един чейзър^[2]. ХП.

— Хюлит Пакард? — попита го озадачено Боулър.

— Хайланд Парк, по дяволите — изпъшка отчаян Далзийл.

— Нов, а? — каза Пен, когато детектив констъбъла си запроправя път към бара.

— Чисто нов. Още е на изпитателен срок. Та така, Чарли, разлайваш кучетата насам-натам, а от другата седмица почват и телевизионните ти серии. Добре се справяш.

— Аха. Адски добре, мамка му.

— Извинявай, че го казвам, с кучета или без кучета, не ми приличаш на човек, който е доволен от работата си.

— Така ли? Кажи ми Анди, ти искаше ли да станеш ченге?

Далзийл помисли за миг, после кимна и каза:

— Да. Не исках да бъда фурнаджия кат' тате и да си ида от тоя свят с брашно и в задника. Затова се насочих към закона. И забележи, хвърлях ези и тура да реша от коя страна!

— Брей, какъв късмет сме извадили — поклати глава Пен. — Е, аз пък не съм искал да ме натикат в конвейра за производство на телевизионни серии, дето се разправя само за големи цици и разбити сърца.

— Чакай малко, ти си натресъл тортата на главата на Рипли за това, че тя е казала горе-долу същото за теб.

— Едно нещо е да го кажа аз, а съвсем друго — някаква си деветнадесетгодишна пикла — отвърна Пен.

— Дума да няма. Но това не променя нещата, нали. Искам да кажа, някой ден ще смаеш света с произведението си за оня краут^[3],

когого спомена. Хайнц ли беше, как?

— Стига, Анди. Не се прави на такъв, какъвто не си. Хайне.

— Да де, същия. Рипли споменава за него в оная статия, дето ти е дигнала кръвното. Случайно е у мен. — Той измъкна факса от джоба си. — Пише добре... тоест пишеше добре момичето — продължи Дебелака с тона на човек, прекарал най-малко три-четири часа в задълбочен стилистичен анализ, а не трийсет секунди повърхностен преглед в колата, докато идваха насам с Боулър. — Да, ето го. Прав си. Хайне, а не Хайнц. Тя като че ли е смятала, че ти имаш шанса да завършиш Великата си творба, горе-долу колкото шанса на Англия да спечели Световната купа. Дали не точно това ѝ е спечелило тортата на главата, а не майтапите с книгите ти? Накарала те е да се замислиш дали не е права. И кога го е писала това викаш? Преди пет години? Готов ли си вече да напишеш „Край“, Чарли?

— Горе-долу — каза Пен. — Преди пет години, да, може би изпитвах някои съмнения. Но не и сега, Анди. Не и сега.

Той улови и задържа въпросителния поглед на Далзийл и именно Дебелака бе този, който пръв отмести очи.

Боулър се бе върнал по някое време без да му обърнат внимание и двамата мъже сведоха погледи към новите си питиета, като че ли те бяха висша проява на божа милост, което не им попречи да ги вдигнат към устните си със синхрона на професионални балетисти.

— Да оставим Рипли — каза Далзийл. — Какво ще кажеш за съветника Стийл?

— Гладника ли? Който и да е спрял дъха му, е извършил услуга на обществеността — отвърна Пен.

— Това е малко силно. Господи, какво е това?

Далзийл бе забил свиреп поглед в уискито си.

— Нямаха Хайланд Парк, сър — обясни Боулър. — Това е Глен... нещо си.

— Гленфидих. Знам, че е Гленфидих, нали така познах, че не е Хайланд Парк.

— Да, сър. Бармана каза, че вероятно няма да забележите разликата — добави Боулър, ловко отбивайки гнева на Дебелака в друга посока.

— Така ли каза? — насочи гневен поглед към бара Далзийл. — Стандарти, а, Чарли? Такъв човек няма да си намери работа в

чужбина... Значи не ти пука за съветника, а?

— Той си беше човек на каузите, нашия Сирил, все пестеше обществени пари.

— На мен ли го казваш? — закима Далзийл. — Казваше, че да харчат пари за полицията, все едно да ги хвърлят на вятъра. Колите например. „Дайте да им дадем на тия тъпанари да разберат. Чифт подметки излизат по-евтино от бензина, а и тогава поне хората ще има кого да питат колко е часа.“

— Точно такъв беше. И в изкуството беше така. Пари за библиотека. Субсидии за театъра. И за жалките подаяния, дето ми ги подхвърляха за литературния кръжок, човек би си помислил, че ще стигнат за изплащане на националния дълг.

— Имаш мотив, значи?

— Браво на теб, Шерлок. Да, и двамата с теб имаме, Анди. Мотив да го наричаме едно хубаво в задника, но не и да го убием тоя стар тъпак.

— Добре, хайде тогава да не говорим за мъртвите, а? — каза Далзийл, малко късничко според Хат. — Но едно нещо трябва да му се признае — правеше онова, за което проповядваше. Нито веднъж не похарчи и пени за такива глупави неща, като например да почерпи някого или поне да си плати собственото пиене. Сърцето му обаче си беше на мястото.

— Сега е на мястото си — уточни Пен. — Хареса ми как ловко се прехвърли от Рипли на Гладника. Мислиш ли, че има връзка между убийствата им?

Далзийл пресуши злополучното уиски без признак на неудоволствие и отвърна:

— Единствената връзка, която в момента гледам, изглежда си ти, Чарли.

Пен се ухили и каза:

— Старите методи са си все още най-добрите, а? Когато нямаш ни най-малка представа по кой път да хванеш, ръчкай всекиго със сопата и след това хуквай след оня, който побегне най-бързо.

— От тебе бихме могли да направим добро ченге, Чарли, ако те бяхме взели преди да почнеш да късаш корсети. А сега по-сериозно. Дал си показания за изложбата вчера, но не си спомням някой да те е

питал къде си бил и какво си правил през нощта, когато е била убита Рипли.

— Не е имало причина някой да ме пита, нали?

— Тогава не.

— А сега?

Далзийл размаха факса със статията на Рипли.

— Остъргваме нощвите, Чарли. Ама ти знаеш какъв е господин Тримбъл. Роден е на югозапад човека, а там живеят само със стърганото от нощвите. Та...?

— Виж какво ще ти кажа, Анди — отвърна Пен. — Сега ще си тръгна и добре ще си помисля, и ако се сетя нещо за онази вечер, ще го надраскам набързо на лист хартия и ще ти го дам.

— Нее, не бързай толкова сега заради мен — поклати глава Далзийл. — Стой още малко, младият Боулър сега ще ни черпи още по едно. Всъщност даже си мисля дали да не обядвам тука. Правят страхотен пудинг. Аз черпя.

— Тц-тц — цъкна с език Пен. — Не знам как е обратното на сладкодец, но аз съм точно това. Като съм бил малък са ме тъпчели насила с такива неща. Което ми напомни, Анди. С удоволствие бих останал, но неделите са време за семейството, поне за ония от нас, които имат семейство, искам да кажа.

Това ми прозвуча като убождане, помисли си Хат.

— О, да. Майка ти е добре, нали — любопитства Далзийл. —
Още ли се грижи за трите К-та там?

А това, колкото и неразбираемо да е, е отговора на убождането.

Пен за момент замря така, сякаш бе готов всеки момент да обърне ейла си върху огромната глава на Дебелака, но след това напрегнатостта му се изрази в озъбена усмивка и той каза:

— Да, Анди, старата ми майка е все още жива и рита и именно мен ще нарича, ако не мина да ѝ се обадя в неделя. Така че трябва да отклоня тази чаша, която толкова любезно, макар и от чуждо име, ми предложихте, суперинетндънт. Чао. Ще се видим утре, надявам се.

— Утре? — изгледа го озадачено Далзийл.

— Да не си забравил? Какво е това? Алцхаймер или ти се натрупаха толкова много трупове, че вече не можеш и да мислиш? Ами да ти припомня тогава. Сега, след като следствието приключи и демоните престанаха да ръфат крехкото ѝ телце, утре бедната Джакс

ще бъде погребана. Книгите не ни ли казваха непрекъснато, че убийците винаги обичали да присъстват на погребението на жертвите си. Чао.

Той изпразни чашата си, загреба рестото си, което Боулър му бе оставил на масата, изправи се и се отправи към изхода.

— Сър? — каза Хат, загледан в него. — Ще го пуснем просто така да си отиде?

— А какво искаш да правим? — изръмжа Далзийл. — Да се хвърлим върху му и да щракнем белезниците?

— Не, сигурно сте прав. Сър, а какво беше това за трите К-та?

— Kinder, Küche, Kirche. Децата, кухнята и църквата. Трите основни неща, за които всяка германка е длъжна да се грижи. Не ви ли учат на тези неща в училище?

Хат обмисли чутото.

— Но господин Пен е местен, нали? Звучи ми като истински йоркширец.

— Звучи, да. Тук е израсъл, ама не и роден. Майка му и баща му се измъкнали от Източен Берлин само на няколко крачки пред Щази малко след като Стената била построена. Помниш ли Стената, момко?

— Помня как падна. Голям шум дигнаха.

— Така е, винаги има шум — кимна Дебелака. — Много пъти в живота си съм запявал „Щастливите дни отново са тук“... но те никога не са идвали, защото може би никога не ги е имало...

Той погледна в чашата си с нещо, което приличаше на меланхолия, но може би това бе просто намек, че е полупразна.

— Значи родителите му са дошли и са се заселили в Йоркшир, така ли?

— Довели са ги в Йоркшир. Лорд Партридж, големия политик от партията на торите, той ги спонсорираше. Малък жест, с който да покаже, че и той дава своя принос в борбата с червената опасност, предполагам. Но тъй или иначе, той се погрижи за тях. Тя се грижеше за къщата, той — за конете. И Чарли получи добро образование. Ънтанк Колидж. По-добро от моето. Май нямаше да е зле и аз да съм политически емигрант.

— Ънтанк Колидж? Но това не е ли частно училище? С пансионат и всичко останало?

— Е, и какво от това? Да не си някое от онези снобчета, дето не понасят такива неща?

— Не. Исках да кажа, не звучи на такъв, който е учил в такова място. Звучи повече на човек...

Гласът му заглъхна, явно го бе страх да продължи, но Далзийл продължи мисълта му със спокоен глас:

— ... като мен, искаш да кажеш, нали? Каквото и да са му правили на Чарли там, не са успели да го накарат да говори така, като че ли си е тикнал сребърна лъжица в задника. Интересно, как ли е станало?

Добил смелост, Хат продължи:

— И двамата му родители ли са живи?

— Не знам за тях повече от това, дет' ти го казах. Всъщност, сега като стана дума, никога не съм чувал Чарли да споменава за тях, чак до днес, когато каза, че отива да навести майка си.

— Доста възрастна трябва да е. Пен и той е на години.

— Нее, Чарли не е толкова стар, колкото изглежда — каза Далзийл. — Континентален десен, разбираш ли. Изглежда по-дърт от нас, туземците. Обича да си мисли, че минава за местен, но се познава. Това обаче не значи да изпитваш расови предразсъдъци, момко. Може да прилича на старовремски злодей с брадва в ръцете, но никъде не виждам мотив, нито дори с прожектор да си светя. Ти го чу какво каза за Рипли. Целунали се и се оправили.

— Да, сър. Но все пак, нали... искам да кажа, точно това ще каже, ако е я убил, нали?

Далзийл се засмя и каза:

— Е, сега вече мислиш като истинско ченге, момко. Не, дори и да лъжеше за това, той пак трябва да има по-добър мотив от този, дето плюела книгите му преди пет години. Не че си мисля, че това е било истинската причина да я плесне с тортата. Както му казах, според мен се е вкиснал заради нейното подмятане, че никога няма да завърши оная книга, дето я пише за Хайнц.

— Хайне — поправи го Боулър.

— Няма значение, и за двамата да е — каза Далзийл. — Както и да е, сега ми каза, че работата вървяла добре, така че мотива отива по дяволите, ако изобщо е бил мотив.

— Не съм сигурен, че ви разбирам...

— Например някой ти дигне кръвното, като ти каже, че никога няма да свършиш нещо, което си захванал и ти му го набиваш отзад като го свършиш, а не като го пречукаш. Побесняваш само поради една причина — ако си помислиш, че ония, дето ти го казват, са прави. Което именно е накарало Чарли да посегне към тортата. Но сега вече мисли, че е прекалил, а и мирът е бил подписан и подпечатан с едно здраво чуване, така че какъв е бил смисъла?

— Но нали стигнахме до заключението, че такива като Уърдман нямат нужда от мотив, не и в прекия смисъл на думата. Той си има други мотиви, спускани му свише — продължи да възразява Боулър, все още отказвайки да се пусне от Пен.

— Верно? Изобщо не трябваше да ти позволявам да слушаш ония двама загубеняци от университета — каза Далзийл със съжаление в гласа. — Още малко и ще почнеш да правиш психологически профили. Хайде тогава да те видим как ще го вместиш в картинката, а?

Тонът на Дебелака бе скептичен и подигравателен, но въпреки това на Боулър му се стори, че във въпроса му има истинско желание да го изпита, да изпроба мисловните му способности.

Той си спомни какво му бе разказала Рай за Пен и каза:

— Той е човек, който смята, че през последните двадесет, двадесет и нещо години, е бил отклонен от истинската си цел в живота, като е започнал да си изкарва хляба от някакви измислени исторически фантазии.

— И това го прави злодей номер едно? Тогава ще излезе, че на всички писатели им хлопа малко дъската, нали така? Е, тук може би наистина има частица истина.

— Така е, сър. Но истинската цел, от която Пен е бил отклонен, не е била да се впише в реалния свят, а да пише за такива неща, за каквито друг писател е писал в онзи исторически свят, който той използва за декор в романите си. Искам да кажа, виждам как се налага като директен и земен, дори малко циничен, като типичен йоркширски хулиган... — Тук той забеляза как Далзийл се взира в него с дяволита усмивка и побърза нататък: — ... но дори и това е преструвка, нали? Той не е йоркширски хулиган, ходил е на частно училище, той дори не е англичанин. И ако погледнем къде прекарва вътрешния си живот, ще видим, че е много далеч от реалността, или поне така ми се струва. Точно в това се състои работата ни, нали, сър? Поне през известна част

от времето. Да разберем какво всъщност става вътре в онзи човек, който се мъчи всячески да го скрие. А всеки от нас, смятам аз, през цялото време се мъчи да скрие нещо и е много трудно да се разбере какво наистина чувства или мисли човек. Но един писател, художник, трябва да изложи вътрешния си живот много повече от останалите хора, щото именно това се опитва да ни продаде.

Той млъкна задъхан, чувствайки че си е отпуснал езика повече, отколкото трябва и вероятно е обезличил и малкото напредък, който бе постигнал в реабилитирането си в очите на Дебелака, чиито кръвясали очи го гледаха в момента така, сякаш бе излязъл от летяща чиния.

— Ти май прекарваш доста време в компанията на господин Паскоу, момко — каза той най-накрая. — Лично аз не мога да се примиря с вътрешния си живот на празен стомах, а както ми се струва от дрънканиците ти, май и ти не си хапвал както трябва. Добре де, не ме гледай така, сякаш току-що съм седнал на хамстера ти. В Чарли Пен наистина има нещо странно, това поне мога да ти призная. Но тогава можеш да кажеш, че има нещо странно и в Чарли Уиндзър^[4], обаче нямам намерение да го погвам. А сега сериозно. Спомням си, че едно време тука правеха чудесен шотландски пай и пюре от грах. Но ще ти кажа нещо...

— Какво, сър?

— Ако оня барман ми сервира корнуолски гювеч и ми каже, че няма да забележа разликата, ще го стисна тоя тъпанар за гушата и ще го накарам да избълва всичкия си вътрешен живот из целия бар!

[1] Doppel (немски) — двоен — Б.пр. ↑

[2] Съвсем малко по количество алкохолно питие, предназначено да прогони вкуса от главното питие. Сервира се обикновено безплатно след изпиване на по-голямо количество от основното питие. — Б.пр. ↑

[3] Останало от войната подигравателно обръщение към германците. — Б.пр. ↑

[4] Принц Чарлз — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДВАДЕСЕТА

Джакс Рипли е била родена и израсла в голям село с аспирации за малък град в южните покрайнини на мочурищата в Северен Йоркшир и именно там майка ѝ, вече вдовица, реши да я погребее.

Ако Чарли Пен е прав и убиеца на Джакс Рипли е на погребението ѝ, тогава полицията ще се сбърка от огромния избор, помисли си Хат Боулър, гледайки оживеното гробище от площадката на църквата. Рода, приятели и колеги сигурно и без това биха съставлявали доста голяма тълпа, но ако към тях се прибавеха и онези, които си мислеха, че я познават поради телевизионното ѝ предаване и онези, които просто задоволяваха любопитството си, щеше да се получи нещо съвсем близо до погребение на знаменитост от национален мащаб.

Джон Уингейт беше там, разбира се, заедно с оператора, снимащ събитието от почетно разстояние. Подобна двойка можеше да се види в лицето на Газет с присъствието на Мери Егню, цялата в черно — скърбяща приятелка и скърбяща колежка — докато Сам Ръдълсдин се грижеше местния декор да не пречи на фотографа на Газет да се възползва от фото-възможностите, от които толкова безсъвместно се възползваха националните медии, чиито хиени бяха пристигнали тук на цели глутници. От името на библиотеката бяха пристигнали Пърси Фолоус и Дик Дий. Хат бе звъннал на Рай да провери дали и тя няма да дойде, но го отрязаха доста рязко с думите, че а) тя едва познавала момичето и б) някой трябвало да остане да върши работата. Не можеше да мине и без Амброуз Бърд, Последния актьор-директор. Хат се зачуди какво ли отношение е имал към убитото момиче. Вероятно просто не е искал да лишава такава театрална сцена от неотразимото си присъствие, макар да имаше такива, които смятаха дългото до прасеца тъмновиолетово наметало за по-любителски трик и от гимназиален драматичен кръжок. Бе успял да изпревари Фолоус по коридора между двата реда пейки и да заеме последното място във втория ред, обръщайки се с победоносна усмивка към съперника си.

Франи Рут също беше там. Защо бе дошъл може би беше интересно да се разбере, но в своето неизменно черно одеяние, той приличаше на слуга на смъртта, готов да скочи при първия знак и да предложи услугите си. Бе в пълен контраст с Чарли Пен, когото мрачното събитие бе трогнало да такава степен, че го бе накарало да се откаже от обичайното си смачкано кожено яке и протрити джинси, заменяйки ги със сако с широки ревери и леко бухнали бледосиви панталони с едва забележима розова нишка, така че изглеждаше по-подготвен за сватба през седемдесетте, отколкото за съвременно погребение. Далзийл от друга страна, бе с толкова черно сако, че в сравнение с него погребалния агент приличаше на диджей. Паскоу, застанал до него, бе елегантно строен в костюма си с италианска кройка, който според Хат бе избран от жена му, но не защото се съмняваше в добрия вкус на Паскоу, а защото ако бе останало до детектив главния инспектор, той би се спрял на нещо по-консервативно. Да изглеждаш елегантен и да имаш съответните обноски беше определен плюс във висшите кръгове на полицейското командване, но подчертано скъпия външен вид все още бе повод за повдигнати в недоумение вежди. За разлика от цивилния гражданин, умния полицай със златен Ролекс винаги уверяваше, че това е просто едно хонгконгско менте.

Денят бе тих и опечалените бяха също толкова тихи, че въпреки броя им, думите и гласовете от гробището се чуваха доста ясно дори от Хат, застанал малко по-далеч от центъра на това печално събрание.

... пръст си бил, на пръст ще станеш, пепел си бил, на пепел ще станеш, прах си бил, на прах ще станеш...

... приглушеното проплакване на жена...

... и най-окончателния от всички звуци на този свят — потропването на пръстта върху капака на ковчега...

После всичко свърши и тълпата, обединена за момент от присъствието на великата мистерия на смъртта, се върна с една почти доловима въздишка на облекчение към още по-великата мистерия на живота, разединявайки се бързо на малките групички и всекидневни грижи, с помощта на които избягваме да мислим както за първата, така и за втората.

Хат гледаше разпръсването от площадката. В желанието си да избегнат задръстването, което сигурно ги очакваше на километър по-

нататък, където тесния междуселски път се включваше в магистралата, някои бързо се насочиха към колите си. Други бавно се насочиха в противоположна посока към центъра на селото. Там бяха двете кръчми, „Фурнаджийска лопата“ и „Звънря“. Къщата на госпожа Рипли бе твърде малка за огромния брой опечалени и семейството бе наело една от залите на „Звънря“, в която се влизаше само с покана — предвидлива мярка, каза си Хат, имал вече възможността да се убеди в неутолимия апетит на медиите. Доколкото знаеше, и от полицията никой не бе поканен, макар да се съмняваше, че това би спряло Далзийл.

Придружена от викария, долу пред площадката премина групичката на семейството, водена от госпожа Рипли, бледа като луна, крачеща бавно между млад мъж и млада жена, които, досети се Хат, сигурно бяха нейния син — учител в Нюкясъл и другата ѝ дъщеря, работеща като медицинска сестра във Вашингтон, САЩ. Преди, като начин да отклони усилията на Джакс да изкопчи от него нещо за работата му, той бе прибягвал до обмен на информация и анекдоти за семействата. Не бе спал с нея нито веднъж, въпреки че, както веднъж го увери тя, той ѝ трябвал като мъж, а не като пойна птичка. Сега изпита силно съжаление. Той наистина я харесваше, а вече никога нямаше да я види.

А на това отгоре, след като Анди Далзийл бе останал убеден, че той е издавал вътрешна информация в леглото, себеотрицателния му жест не бе помогнал на никого.

Докато групичката минаваше край него, младата жена погледна към Хат, каза нещо на майка си, издърпа си ръката и се насочи към него.

Приликата със сестра ѝ бе достатъчно силна, за да бъде Хат доволен, че е посред бял ден и с много хора наоколо.

— Извинете, вие сте детектив Боулър, нали?

В Щатите сигурно звучеше много английски, но шестте години, прекарани от нея там, бяха изпъстрили говора ѝ с определено американско звучене.

— Точно така.

— Аз съм Енджи, сестра на Джакс.

— Да, досетих се. Толкова, толкова съжалявам...

За своя изненада, той усети как гласа му потреперва и се ядоса, защото може би щяха да го изтълкуват като преструвка. Лицето на младата жена обаче изразяваше само разбиране — тя сложи ръка на лакътя му и каза:

— Да, аз също. Джакс казваше, че сте добър човек.

— Тя ви е разказвала за мен? — изненада се той, поласкан.

— Да, двете с нея бяхме наистина много близки и продължихме да бъдем такива дори и след като се преместих да работя толкова далеч. Разменяхме си имейли и писма и си казвахме всичко. Говорих с други двама полицаи, дошли да уважат мама и ги помолих да ви посочат.

Други двама полицаи? Можеха да бъдат само Далзийл и Паскоу. Сърцето му се сви при тази мисъл. От това, че Енджи знае името му, съмненията на Далзийл щяха да се засилят.

— Много ще ми липсва — каза той. — Бяхме приятели... поне аз се чувствах като неин приятел, не знам дали тя... искам да кажа, какво...

— Това ми каза и тя — помогна му Енджи. — Започнали сте като вероятен информатор и сте се превърнали в приятел. Освен това не сте се възползвали от положението си на вероятен информатор. И тя е нямало да има нищо против, ако бяхте се възползвали от положението си на приятел. Хей, няма защо да се изчервявате. Ние си казваме... казвахме всичко. Още от деца. Точно затова исках да поговоря с вас. Джакс бе много амбициозна и вие сигурно сте го забелязали. Искаше да е винаги в час с всичко, което би могло да ѝ помогне в работата и нямаше нищо против огледалните тавани, стига само да ѝ помагат да наднича в задника на някой полезен мъж. Ама вие пак се изчервихте. Казах ви, че двете с нея бяхме напълно откровени една с друга.

— Съжалявам. Повече съм свикнал с хора, които се опитват да скрият нещо от мен.

— Ама и една работа си имате, а? Слушайте, бях в отпуск и обикалях из Мексико, когато са дошли съобщенията за Джакс, така че допреди два-три дни, когато се върнах, не знаех нищо. Проверих си компютъра и намерих много поща от Джакс, а заедно с него и съобщение от брат ни, който ме молеше веднага да му се обадя, а аз не го направих, защото по някакъв начин знаех, че ще ми каже за смъртта на Джакс.

— Съжалявам — каза Хат безпомощно. — Наистина е ужасно. Аз я намерих... не мога да ви опиша как се почувствах... вижте, ще го пипнем това копеле... знам, че полицаите винаги говорят така, но този път съм сериозен. Ще го пипнем това копеле!

— Точно затова исках да говоря с вас — каза Енджи. — Слушайте, защо не походите малко с мен. Ще дойдете ли в заведението?

— Ами... не... искам да кажа, не съм поканен.

— Аз ви каня. Хайде. Ако останем още малко на тази площадка, хората ще си помислят, че ви правя предложение.

Тя го хвана под ръка и леко го побутна след останалите опечалени. Хат хвърли поглед през рамо и забеляза вперените в него в погледи на Далзийл и Паскоу. Лицето на Дебелака не изразяваше нищо, но Хат нямаше нужда да е гений, за да му стане ясно какви мисли му навява този нов съюз.

— Та какво искате да ми кажете? — попита той.

Тя отвърна:

— Вижте сега, не искам да говоря като някоя откачалка с амбиции на Шерлок, но в последния имейл от Джайкс имаше нещо, което вашите хора трябва да знаят, макар че вече сигурно го знаете.

Хат не се опита да отгатва, а просто чакаше.

— Тя го е пратила същата вечер преди да я убият. В него пишеше, че току-що съобщила новината за вероятен сериен убиец и страшно се надяваше това да ѝ помогне да получи работата в Лондон. После казваше, че трябвало да се махне от Йоркшир по най-бързия начин, тъй като оня тип щял да побеснее като чуе новините и сигурно щяло да му се прииска да я убие. Според мен тя го е казала на шега. Искам да кажа, ченгетата в Англия не трепят хора наляво и надясно току-така, нали? Обаче знаех, че трябва да го кажа на някого...

— Чакайте малко — прекъсна я Хат. — Казахте ченгета... полицаи ли имахте предвид?

— Разбира се — отвърна тя нетърпеливо. — Не ме ли чувате какво ви говоря? Говоря за нейния вътрешен човек, онзи, дето ѝ е подавал цялата информация какво става вътре в полицията и какво се каните да правите, включително и за този сериен убиец. Да не си мислите, че е спряла вниманието си само на вас? Обаче разликата между вас двамата е тази, че оня тип с удоволствие е участвал в играта.

И докато пътувах насам, си помислих да не би да се е вкиснал от това, че тя е проговорила по телевизията.

— Не е кой знае какъв мотив за убийство — забеляза Хат. — Вкисването, искам да кажа.

— На някои хора им стига. Но ако му е минало през ума, че сега, след като вече го е подвела по такъв начин, ако подметне и името на информатора си — без да иска или съвсем умишлено — къде отива кариерата му? И ако трябва да й затвори устата, не е ли точно сега момента? След като току-що е направила изявлението си по телевизията? Къде бихте погледнали вие, момчета, ако знаете всичко това?

— Искате да кажете, че знаете кой е този човек? — попита Хат.

— Не — отвърна Енджи. — Никога не ми е казвала истинското му име, споменавала е само, че заемал доста висок пост.

— Слушай Енджи — каза Хат, — не с мен трябва да говориш. Налага се да докладвам за това на моите шефове, господин Далзийл и господин Паскоу. Това са онези господа, които си питала за мен, така че вече ги знаеш. Мисля, че останаха някъде зад нас и...

Той хвърли поглед през рамо, за да се увери и усети как леко подпъхнатата ѝ в лакътя му ръка се превръща в желязна хватка.

— Не бъди глупав! — изсъска тя. — Точно това щях да направя и аз, когато се видях с тях и разбрах, че са високопоставени ченгета.

— О! — възкликна Хат, чувствайки се неуместно разочарован при разкритието, че не е първият, на когото е избрала да се довери. — И какво ти казаха?

— Нищо. Аз не им казах нищо. Джакс не ми бе казала името му. Каквото и да говорят за сигурността на тези имейли, ако си журналист, никога няма да им повярваш напълно. Но през последните няколко месеца тя ми го описа. Искам да кажа, доста изчерпателно и с интимни подробности. Така че бих могла със сигурност да го позная, ако го видя гол, но дори и облечен, описанието съвпадаше толкова, че ме накара да се откажа от идеята да разговарям с него, поради което дойдох да говоря с теб.

— Чакай малко — стегна се Хат. — Искаш да кажеш, че един от тях е... — Той се извърна към Далзийл и Паскоу. — Кой от двамата, за Бога?

— Тя ми го описа като мъж на средна възраст, с толкова косматото тяло, че когато си отгоре, все едно се друсаш на гумена гъба, а ако си под него все едно се бориш с огромна горила. Но не само това. Ако бях в сауна с него, щях да го позная без колебание, но макар и облечен, приликата с оня Далзийл ми се стори твърде близка, за да рискувам.

— Далзийл!? За Бога, та той ми е шеф, той е началник на следствено управление!

— И това означава, че не му прави удоволствие да прави секс с жена на половината на възрастта му? Ако това е условие за издигане в службата, ще гледам да се махна оттук по най-бързия начин. Не, слушай, не съм сигурна, но всичко съвпада. И си мисля, че подозира нещо. Когато го питах дали си тук, защото Джакс ми е говорила за теб, помислих си, че очите му ще почнат да пушат. Можеш и сам да се увериш сега.

— Не, това е заради друго... Мисля, че грешиш...

Но част от него, неголяма наистина, но все пак достатъчно ясна, за да я усети, се захвана с известна доза ентузиазъм да обмисля възможностите Далзийл да е човека на Джакс, което в такъв случай щеше да означава, че антипатиите му към Хат може би се основават на... ревност?

— Искаш да ми кажеш, че някакво си глупаво чувство за вярност ще те спре да разбереш истината? — яростно прошепна тя. — Може би трябва да направя като Джакс и да го обявя пред хората.

— Не, моля те, недей. Ще проверя, обещавам ти. Нещо друго да ти е казвала? Намерихме нещо като дневник, може би по-скоро бележник за срещи и в тях често срещаме инициалите GP, но не можахме да намерим връзка с проблем от здравословен характер и...

— Не, не става дума за никакъв лекар — прекъсна го Енджи развълнувано. — Това е той. Джорджи Порджи. Така го наричаше тя, защото е бил дебел.^[1] Хей, тоя твой Далзийл случайно не се ли казва Джордж?

Тогава Хат изведнъж видя истината, почти толкова невероятна, колкото и допускането, че Далзийл е пойната птичка, и безкрайно тъжна.

— Не — отвърна той унило. — Не е Джордж.

Но познаваше един, който се казваше точно така.

[1] Порджи е близка по произношение дума с рогк, свинско. —
Б.пр. ↑

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА

— И какво ще правиш сега? — попита Рай.

— Ако знаех какво да правя, нямаше да седя тук и да ти развалям почивката — отвърна Хат.

Веднага трябваше да отиде при Далзийл или поне при Паскоу, та дори и при Уийлд. Да разтовари себе си от подозренията, да ги накара те да поемат отговорността — нали точно затова получават по-големи заплати, нека си ги заслужат тогава. Всъщност той нямаше защо да посочва никого — просто щеше да им даде копия от имейлите на Джакс Рипли, които сестра ѝ му бе дала и да ги остави те да си извадят заключенията. Вместо да направи така обаче, той бе отишъл в управлението, разбра че Джордж Хедингли е все още в отпуск по болест и си наложи да мисли, че нищо лошо няма да стане, ако забави топката.

Но не стана и нищо хубаво. Първият човек, когото видя в управлението на другата сутрин, бе Хедингли. Бе много различен човек от отпуснатата и добродушна личност, бавно и без сътресения насочена към тихото пристанище на пенсията и почти неузнаваема като сексатлета, описан в имейлите. Джакс бе писала на сестра си, че за първи път забелязала интереса на GP на една пресконференция, хващайки го как я гледа — не като сексуален хищник, а с копнежа на малко момченце, което стои пред сладкарницата и единствената сметка, която си дава е, че не може да си позволи лукса да влезе. Тя поизостанала малко след другите и когато той я попитал: „Какво мога да направя за вас, госпожице Рипли? Да ви дам нещо, върху което да си поблъските главата?“, тя отговорила: „Да, всъщност точно така. Да поблъскам малко моето писенце в главата на вашето патенце“, след което млъкнала и загледала как вените му изпъкват и лицето му придобива такъв наситено червен цвят, че си помислила да не би връзката им да свърши още преди да е започнала. Но тези симптоми, както скоро разбрала с голямо удоволствие, били просто външен израз

на такава силна сексуална възбуда, че цялото му тяло се превръщало в една огромна ерогенна зона.

Сега внушителната му фигура като че ли се бе свила в себе си, дрехите висяха като на закачалка върху увисналите рамене и той изглеждаше с десет години по-стар, отколкото преди това.

Лесно беше да се проследи свлачището на емоциите му, което го бе влачило през последните десетина дни. Най-напред шока от разкритията на Рипли по телевизията и страха, че участието му в тях ще излезе наяве. После смъртта ѝ — втори шок, придружен отначало от силна вълна облекчение, последван почти веднага от една още по-силна вълна на отвращение от самия себе си затова, че е могъл да потърси — макар и за миг — утешение в смъртта на човек, с когото е бил толкова интимен. След което си бе тръгнал към къщи, към сигурността и непретенциозността на домашния комфорт, от които вероятно е очаквал да го лишат всеки момент. Сигурно тогава му се е струвало невъзможно подробното разследване на работите на Рипли, довели до убийството ѝ, плюс естественото желание на Далзийл да узнае кой е издавал поверителна информация, да не доведат бързо Дебелака до прага му. И тогава край на всичко. Сбогом пенсия... брак... репутация... Сбогом на планирания от него следпенсионен живот...

А сега, след погребението на Джакс Рипли, у него вероятно отново се надигаше надежда, че въпреки греховете му, всичко ще се оправи. Най-малкото му се е струвало, че е по-добре да дойде на работа и да види какво става.

Бе поздравил Хат така, сякаш бе блудния син, след което се бе осведомил за хода на следствието по начин, който бе хем сондиращ, хем колеблив, като човек, който се страхува, че може да има рак, но не смее да зададе директен въпрос на лекаря си.

Накрая Хат се бе престорил, че има спешна работа и бе излязъл. Трябваше да сподели с някого и почти без да мисли, изведнъж се улови, че набира номера на библиотеката. Отначало му се стори, че Рай като че ли бърза и е леко ядосана. Страхувайки се, че може да му затвори без много приказки, той побърза да каже:

— Извинявай за безпокойството, но ти ми каза, че би искала да те държа в течение за Уърдман.

— Уърдман? Да не би...? Искаш да кажеш...? Слушай, ако ти се пие кафе, ще си взема почивката по-рано и ще го пия в „Хал“.

Където и бяха седнали на същата масата на балкона, както по-рано.

Новините за Четвъртия Диалог още не бяха разгласени, но сигурно и това скоро щеше да стане. Поне така се уверяваше Хат, докато шепнешком изясняваше подробностите на Рай. Нейният интерес и факта, че шепнешком означаваше да доближат глави един до друг, правеше риска от справедливия гняв на Далзийл — ако узнаеше, разбира се — да изглежда нещо далечно и несъществимо. Рай го бе подбутвала с въпроси и после, след като научи всичко, което искаше да узнае, тя сложи ръка върху неговата, стисна я леко и каза:

— Благодаря.

— За какво?

— Че ми се доверяваш.

— Няма проблем — отвърна той. — Всъщност, ако имаш още някоя и друга минута, има още нещо, което искам да ти доверя.

Той ѝ бе обяснил дилемата без всякакви предисловия за дискретност. Тя го изслуша без да го прекъсва, попита дали може да види имейлите, прочете ги, повдигайки вежди — вероятно на най-нецензурните места — след което зададе въпроса си:

— И какво ще правиш сега?

И в отговор на отговора му се усмихна и каза:

— Нямаше да дойда, ако си бях помислила, че ще ми я развалиш. Виж какво, не ми е работа да продавам краставици на градинар, но първата ти работа не е ли да провериш да не би той да го е направил?

— Моля?

— Да не би той да е убил Джакс Рипли, за да ѝ затвори устата. Нали точно затова сестра ѝ се е обърнала именно към теб? — Тя се облегна назад, вперила поглед в изражението на лицето му, после продължи: — А-а, да, разбирам. Ти автоматически си отхвърлил тази възможност. Този твой колега може да е всякакъв извратен боклук, но щом е ченге, значи не може да бъде убиец.

— Чакай малко сега, аз го познавам, а ти — не. Честно ти казвам, няма начин...

— Няма начин — изимитира го подигравателно. — Мислех, че всичко това вече си го чувал безброй пъти от съпруги, майки, бащи,

братя, съпрузи, приятели.

— Да, но... — Той млъкна, подреди си мислите и подхвана наново: — Добре, права си. Пак мисля, че детектив инспектора няма нищо общо със смъртта й... не, чакай, не защото го познавам, а просто защото няма начин той да е Уърдман, а именно Уърдман е убиеца на Джакс. Добре, ще кажеш, че той е видял Диалозите и би могъл да ги имитира, но това важи само до убийството на Рипли, защото не искаш, вярвам, да ми кажеш, че той е убил и съветника Стийл, нали?

Рай, дъвчейки хапката кроасан, преглътна и отвърна:

— Човек може да надебелее с теб. Искам да кажа, успявам да си отворя устата само ако трябва да слагам нещо за ядене в нея, докато ти в това време ми казваш какво искам или какво не искам да кажа.

— Извинявай — каза той. — Но разбра какво искам да кажа, нали?

— Може би. Добре, наистина изглежда слабо вероятно, макар Стийл и Рипли като че ли съзаклятничеха нещо, не мислиш ли? И може твоя детектив инспектор да си е помислил, че Джакс го е посветила в малката им тайна. Но това няма значение. Това, което искам да кажа е, че ти първо трябва да елиминираш тази възможност, за да ти остане само решението дали да го издадеш или не. Той не ти е приятел, нали?

— В никакъв случай.

— И е нямал нищо против да остави оня йоркширски йети, когото наричаш свой шеф, да си мисли, че поверителната информация я изнасяш ти, нали така?

— Не знам дали е знаел за това — каза Хат.

— Ето пак почваш със защитата. Какво толкова те интересува какво ще стане с тоя тип? Мамил е жена си, мамил е и колегите си. Прилича ми точно на боклук, който трябва да си получи заслуженото.

Тя го загледа предизвикателно.

Той поклати глава и каза:

— Не, не е боклук. Работи като полицай вече трийсет години и по всички показатели е бил добро ченге. Дебелия Анди да го е пратил по дяволите още много отдавна, ако не е бил. И сега идва края на кариерата му и вероятно си е помислил като какво ли ще бъде с това малко хубаво пиленце, наполовина на неговата възраст, което само му се тика в ръцете...

— Значи тя е виновна?

— Никой не е виновен, но ти вече прочете имейлите. Човека прекрачва във втората половина на живота си, отдават му се последни шансове, наречи го както щещ, но той просто е бил примамка. Колкото до нещата, които ѝ е разказвал... е, не може да се каже, че от тях е зависел живота на планетата.

— Но живота на Джакс си е отишъл.

— Тя е поела риск. И наистина пресили нещата. До този момент имахме само два съмнителни смъртни случая, а тя ги представи така, сякаш по улиците вилнее огнедишащ дракон. Не е виновен той, макар да съм убеден, че се самообвинява. Но тъй или иначе, един живот си е отишъл. Струва ли си още един, питам се.

— И как си отговаряш?

Той се ухили и каза:

— Е, сигурно ще ти е приятно да научиш, че ще се вслушам в един отличен съвет, който току-що получих. Ще проверя алибито му за нощта, през която Джакс беше убита и след като разбере, ще знам как да постъпя.

Тя му се усмихна широко и отвърна:

— Знаеш ли, от теб може да стане нещо... Това ли е всичко. Защото работното ми време започна да тече преди малко.

— Кажим им, че се занимаваш с проблеми на един данъкоплатец. Това ще облекчи съвестта ти. А за да облекчи и моята — докато чакаше да те разпита сержант Уийлд в галерията, говори ли с някого?

— Да. Никой не ни беше забранил да говорим, нали? Защо питаш?

— Ами защото когато си се върнала в библиотеката да си прибереш нещата, не посочваш изрично да си видяла някого и се запитах дали, след като си приказвала с някого докато чакаш, си споменала за това твое отиване до библиотеката.

Умът ѝ бе бърз като светкавица.

— За да им дам нещо като алиби, като споменат, че са ме видели там, това ли искаш да кажеш?

— Горе-долу.

Сега вече тя се разсърди и на Хат му стана ясно, че целия му добър подход отива по дяволите.

— За Дик ли става дума? За него, нали?

— Не — възрази той. — Добре де, той каза, че те е видял там, а ти не казваш, че си го видяла...

— Което означава, че лъже? Щом той не е бил там, когато аз съм била, значи е бил в тоалетната и е убивал съветника Стийл, това ли искаш да кажеш? Господи Боже, когато си нарочите някого, пред нищо не се спирате, нали? Нищо чудно, че затворите са пълни с невинни хора, попаднали там от лупингите ви!

Тя се изправи рязко, преобръщайки кафето си и той скочи, за да не го полее, след което бързо каза:

— Идеята е вярна, но сбърка с човека. Става дума за тоя писач Пен, за него искам да разбера. Той казва, че ви видял и теб, и Дий. Обаче никой от двамата ви не споменава да го е виждал.

Той видя как гнева се оттегля от лицето ѝ и си помисли, но прояви благоразумието да не се изкаже на глас, че очарователния начин, по който изразява негодуванието си от възможно нарушение на човешките права, не се простира дотам, че да включва и Чарли Пен.

— Да — каза тя бавно, — мога твърдо да заявя, че не съм го забелязала. И пак да, когато си бърбяхме с Дик, докато чакахме да дадем показанията си, Пен се навърташе наоколо, както впрочем винаги. Ама ти да не би наистина да предполагаш, че...

— Не предполагам нищо — пресече я той. — Но трябва да покрием всички възможности и търсим високообразован човек, с болно подсъзнание, който получава удовлетворение като си играе с думи.

— Тогава може би трябва да обиколите всички старчески домове в окръга — забеляза тя, но без да се горещи. — Слушай, трябва да вървя, защото Дик ще ме убие... съжалявам, исках да кажа... ох, по дяволите, и аз станах невротичка като теб. Ще се видим в неделя.

— Добре. Слушай, може да се видим и преди това, да отидем на кино или нещо друго...

— От това, което видях от работата ти до този момент, всяко момиче би проявило лудост да се срещне с теб, където и да било, освен в собствения си уютен апартамент — отвърна тя. — Можеш да ми звънеш, когато си окончателно и безвъзвратно свободен. Довиждане.

Той я загледа как се отдалечава с високо вдигната глава като прекрасна карета с едва лека извивка в талията, с едва доловим намек за полюшване в задните части.

„О, да, ти си момиче за мен — каза си той, когато тя се изгуби от погледа му.“

Той се извърна да погледне над перилата, готов да сподели обхваналата цялото му тяло топлина с всеки един от забързаните пазаруващи долу.

И погледът му попадна право на гневното лице на Питър Паскоу, който се бе спрял всред потока пазаруващи и вирнал поглед право към него, притиснал телефона до ухото си, му махаше енергично с лявата си ръка да слезе веднага при него.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ВТОРА

Зрелостта е всичко, както ще ви каже всеки психолог и онова, което наблюдателят вижда, е обикновено това, което той очаква да види.

А всъщност погледа на Питър Паскоу изразяваше облекчение, а не гняв и махането му бе по-скоро императивно, отколкото гневно.

Той се бе запътил към Центъра за наследство и изкуство, когато телефона му иззвъня и именно гласа, който прозвуча от апаратчето, го накара да се спре като закован по средата на пътя.

— Рут? Откъде, по дяволите, си взел този номер?

— Всъщност, не мога да си спомня, главен инспектор. Съжалявам, че ви безпокоя, но не знаех към кого друг да се обърна. Искам да кажа, бих могъл да звънна на 999, но докато им обясня, особено след като не знам какво точно да обясня... та си помислих, че вие ще знаете най-добре.

Звучеше необичайно развълнувано. При всичките им срещи, дори в моменти на голяма криза, Паскоу не го видя в никакво друго състояние, освен в това на хладно самообладание.

— За какво става дума? — попита той.

— Става дума за Сам. Доктор Джонсън. Вчера след погребението отидох в кабинета му в университета, за да взема една книга, която бе обещал да ми заеме, но го нямаше. Помислих си, че просто е забравил. Опитах отново по-късно, но пак не го намерих. Затова снощи му звъннах в апартамента, но никой не отговори. Преди малко пак опитах да го потърся в кабинета му по време на сутрешната ми почивка, но той пак бе заключен. Наоколо се въртяха няколко студенти, чакащи за колоквиум и те ми казаха, че и вчера не бил на лекции, затова пак му звънях в апартамента, но пак никой не отговори. Започнах наистина да се притеснявам и си помислих, че трябва да споделя това с някой отговорен човек, и си казах, че вие сте най-подходящ, тъй като сте приятел, негов искам да кажа, и ще знаете какво да направите.

— Къде си в момента? — попита Паскоу.

— В университета. Факултет по английска литература.

Паскоу мислеше усилено. Знаеше, че е глупаво, но в присъствието на Рут, макар и по телефона, винаги бе готов да изгуби самообладание. Опита се да намери нещо нередно тук, но не успя.

И точно в този момент видя Боулър.

— Стой там. Идвам — заповяда му той, махайки на детектив констъбъла.

Хат побърза да слезе, репетирайки наум обясненията, задето го хванаха да се шляе в кафенето на Центъра в разгара на работния ден.

— С кола ли си? — попита го Паскоу.

— Да, на паркинга е.

— Чудесно. Ще ме закараш. Дойдох пеша от управлението.

— И искате да ви върна?

— Не. Ще ме закараш до университета. Ще спестя малко време.

Извинението бе слабо, но не му се искаше да обяснява, че всъщност иска на всичките му срещи с Рут да присъства и свидетел.

Двамата изминаха в мълчание пътя до паркинга.

— О, Боже! — изпъшка Паскоу. — Бях го забравил това MG.

Допотопното двуместно MG се бе сгушило на паркинга между един дискавърри и един джип като пинчер между два санбернара.

— Ама ще ви пренесе между две точки, нали, сър? — забеляза гордо Боулър.

— Не искам да ме пренася, а да ме вози — отвърна кисело Паскоу и се вмъкна, както му се стори, с лекота на атлет, на лявата седалка. — Дано не си возил и супера в това нещо, а?

— Не съм, сър. Нямам необходимата застраховка — засмя се Боулър. — Има ли специална причина да ходим в университета?

Паскоу обясни причината, но като че ли без да отдава кой знае какво значение на предполагаемото изчезване на Джонсън и резултата, както би могло да се очаква, бе, че Боулър остана още по-изненадан отпреди.

— Тогава за какво бързаме така, сър? Този Джонсън сигурно е решил да си удължи малко уикенда. Искам да кажа, когато бях студент, понякога ми се струваше, че е по-лесно да хвана Мадона, отколкото преподавателя си. Да не би разликата да се състои в това, че ви е позвънял Рут?

„Умно копеле — помисли Паскоу. — Напомня ми за самия мен.“

А на глас каза:

— Какво, по дяволите, правеше в онова кафе?

Формата на въпроса би изненадала малко Боулър, ако съдържанието не го бе притеснило толкова много.

— Отбих се да изпия едно кафе, сър. — Дойде му на ум, че няма представа откога е попаднал в полезрението на Паскоу и в какъв момент го е заварил и побърза да добави: — Всъщност, в компанията на госпожица Помона. Искях да я питам нещо и тя предложи да се видим извън библиотеката.

— О! — усмихна се Паскоу. — Дискретността в такъв случай, е неразделна част от amour, а?

Френският на Хат стигаше дотук и той енергично поклати глава.

— Не, сър. Това бе чисто посещение по работа.

— В такъв случай е и моя работа, нали? Да чуем тогава.

За миг Хат изпита желанието да изплюе всичко за Джордж Хедингли, но отърването от този проблем като че ли малко нагарчаше и едва ли би му донесъл червени точки, затова вместо това, той разказа за притесненията си по отношение на Чарли Пен.

— Нещо си му вдигнал мерника ти на Чарли — забеляза Паскоу. — Най-напред с Джакс Рипли, сега със Сирил Стийл. Нищо лично, надявам се?

— Нищо лично, сър. Просто непрекъснато ми се набива в очите. — След това, като че ли да нанесе довършващия удар, добави: — Също като Рут.

Паскоу рязко изви глава към него, но по лицето му нямаше нищо друго, освен почтително уважение.

„Е, ама ти наистина ми напомняш за мен, наперено копеле такова — помисли си той.“

Останалата част от пътуването мина в мълчание.

Огромните прозорци на Айвъри Тауър, където се помещаваше факултета по английска литература, проблясваха като светлинен сигнал на SOS, тъй като бързо пробягващите по есенното небе облаци, ту ги осветяваше, те ги засенчваше. Завариха Рут във фойето да говори с един човек по поддръжката, който не искаше да отваря кабинета на когото и да било от преподавателския състав, само защото някакъв си студент искал.

— Ето сега аз искам — намеси се Паскоу, показвайки служебната си карта.

Възкачването нагоре не мина без „Отче наш“, наречено така по мнението на Паскоу, защото дори и заклет атеист (особено такъв, страдащ от клаустрофобия) не би се натикал в такова чудо без да потърси утеха в молитвата.

Човека по поддръжката стъпи първи на малката платформа и бе възнесен. Дойде следващата платформа и Паскоу подкани Боулър с жест да мине преди него, докато му дойде куража. След него минаха още две платформи, но куража му все още не се виждаше никакъв. Той пое дълбоко дъх, усети лекия натиск в лакътя и двамата с Франи Рут пристъпиха напред в съвършен синхрон. Натискът веднага изчезна. Той рязко извърна поглед към младия мъж да потърси признаци на весело настроение или още по-лошо — на съчувствие. Но очите на Рут не изразяваха нищо, освен вътрешна съсредоточеност и Паскоу се запита дали този натиск в лакътя не е бил плод на въображението му. Изведнъж пред тях се появи краката на Боулър.

— Ето че пристигнахме — каза Рут и Паскоу, твърдо решил да избегне каквато и да било помощ, изхвъркна навън с излишно пресилен атлетичен скок.

Само след няколко секунди се разбра, че в кабинета на Джонсън няма никой и съдейки по бележките, тикнати под вратата от студенти, опитвали се напразно да се видят с него, в него не бе стъпвал никой от уикенда насам.

— Казваш, че си ходил до апартамента му? — каза Паскоу.

— Да — отвърна Рут. — Звъннах на звънеца. Никой не отговори. По телефона също. Телефонния му секретар не е включен. А той винаги си го включва като излиза.

— Винаги? — обади се Хат. — Малко пресилено ми се струва.

— Доколкото знам — поправи се Рут, мъчейки се да си спомни.

— Тогава да отидем и да видим — предложи Паскоу.

Връщайки се отново на „Отче наш“, той се хвърли върху първата пристигнала платформа. По този начин поне на излизане нямаше да има кой да го гледа.

Навън обаче възникна проблем, защото нямаше как да се намърдат тримата в МГ-то на Боулър без да нарушат правилника.

Рут каза:

— Ще дойда с моята кола. Искате ли да ми правите компания, господин Паскоу? Сигурно ще ви бъде по-удобно.

Паскоу се поколеба за миг и каза:

— Защо не?

Колата му се оказа кортина от кажи-речи по-миналия век. В нея обаче бе далеч по-лесно да се влезе, отколкото в MG-то и двигателя сякаш работеше като часовник.

— А разправяше, че била стара таратайка — забеляза Паскоу.

Рут го погледна и се усмихна с тайнствената си усмивка.

— Дадох да ми регулират двигателя — каза той.

Той подкара с подчертаното внимание на човек, явяващ се на изпит за шофьорска книжка. Паскоу почти усещаше нетърпението на Боулър, влачещ се подир тях. Освен това усети, че в подчертано внимателното каране на Рут има още нещо, освен шега. Караше бавно, защото просто не му се искаше да отиде там, за където бяха тръгнали.

Апартаментът се намираше на най-горния етаж на един ремонтиран блок в квартал, който бе позападнал по-рано, но сега отново се намираше във възход. Получиха достъп след като звъняха на всички звънци поред, докато най-накрая един от обитателите им отвори. Паскоу се представи и всички влязоха. Нямаше асансьор и стръмните стълби почти го накараха да съжалява за „Отче наш“. Той натисна звънеца пред вратата на Джонсън и долови отекването му вътре. После почука няколко пъти, давайки си сметка, че вратата изглежда достатъчно масивна, за да се поддаде на рамото дори и на по-млад мъж.

Той подвикна на възрастния мъж, който им отвори вратата и който се бе спрял малко по-надолу по стълбите, извърнат любопитно към тях и го попита към коя агенция са апартаментите в този блок. Оказа се известна фирма, чийто офис се намираше само на километър и половина отгук. Той набра номера им на телефона си. Отговори му момиче, което не прояви кой знае каква услужливост, затова той я посъветва да изпрати дърводелец и ключар, които да оправят положението, обикновено създаващо се след отваряне на врата с боен чук, след което момичето веднага го свърза с директора, който от своя страна веднага го увери, че ще бъде там след десет минути.

Успя обаче да дойде за пет.

Паскоу взе ключа от него, пхна го в ключалката и го завъртя.

Отвори вратата съвсем малко, подуши въздуха и отново я затвори.

— Ще вляза сам — каза той. — Боулър, ти през това време се погрижи никой да не влиза след мен.

— Да, сър — отвърна Боулър.

Той отвори вратата колкото да се промуши и веднага я затвори след себе си.

Тук бе идвала смъртта, той го усети още като отвори вратата. Топлият въздух, който го лъхна отвътре, носеше миризмата ѝ, все още не едва поносима, но въпреки това без грешка доловима за човек, бил толкова често край трупове, колкото Питър Паскоу.

Ако не беше това, той би си помислил, че Сам Джонсън просто е заспал. Ученият седеше в креслото, опрял крака на решетката на камина, облицована във викториански стил, също като човек, налегнат от дрямка, предизвикана от честите дръпвания от бутилката уиски, намираща се до ръката му и от приспивните куплети в книгата, разтворена в скута му.

Паскоу се спря, за да запомни разположението в стаята. Първите впечатления бяха най-важни. Старата чугунена решетка бе заменена от съвременна газова горелка, която даваше топлината. До часовника се виждаше нещо, което Паскоу замалко не взе за лайно, но при повнимателно виране установи, че е полуразтопен шоколад. На ниската масичка до креслото, заедно с бутилката уиски и празната чаша, стърчеше кафеварка и чаша за кафе. От другата страна на камината бе разположен малък диван със счупен крак, „поправен“ с помощта на дебела книга и още една масичка с празна кана върху нея.

Той насочи вниманието си върху трупа и докосвайки го с пръсти, се увери в това, в което отдавна вече се бе уверил.

Нищо не подсказваше как е умрял Джонсън. Може би накрая щеше да се окаже, че е чисто и просто сърдечен удар.

Той впери поглед в отворената книга без да я пипа. Бе отворена на стихотворение, наречено „Сергия за мечти“. Той се наведе и прочете първия куплет.

*Ако имаше мечти за продан
Какво би си купил?*

*Някои струват мимолетен звън;
Други — полъх мил,
успял да отрони от короната свежа
само един розов лист.*

*Ако имаше мечти за продан,
весели и тъжни,
с камбанен звън,
какво би си купил?*

Мечти за продан. Очите му се овлажниха.

„Детективите не плачат — каза си той. — Те просто си вършат работата.“

Той заотстъпва към вратата по същия внимателен начин, по който влезе. Отвън на площадката се вдигаше голям шум, гласът на Рут се извиси сърдито над всички, отговори му гласа на Боулър, отначало успокоителен, а след това строг. По-добре първо да задейства машината, а после да въдворява ред. Той извади телефона и набра.

Тъкмо бе стигнал до половината на инструктажа, когато децибелите отвън достигнаха най-високата си стойност и вратата изведнъж се отвори с трясък, блъскайки го по гърба и тласвайки го напред в стаята.

— Сам! Сам! — изпищя Франи Рут. — Боже мой! С-а-а-а-м!

Той се спусна напред и като нищо щеше да се хвърли върху трупа, ако Паскоу не бе успял да докачи единия му крак и да го просне на пода, след което вътре влетя засилен Хат Боулър, препъна се в тях и тримата се затъркаляха в псуваща и ругаеща купчина на пода.

Минаха още няколко минути, докато двамата извлекат разстроения мъж от стаята, но още щом вратата се затвори, цялата сила и емоции сякаш напуснаха Рут и подпрял гръб на стената, той се свлече надолу и остана така със сведена между коленете глава като изваяно на кулата на някоя катедрала дяволче.

— Съжалявам, сър — прошепна Боулър на Паскоу. — Той просто избухна. И е много по-силен, отколкото изглежда на пръв поглед.

— Знам — отвърна Паскоу.

Той се взираше с немигащ поглед в сведената глава на Рут. Очите му не се виждаха — ако бяха отворени, нямаше да виждат нищо друго, освен пода.

Защо тогава имам чувството, че копелето ме гледа, запита се Паскоу.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА

Още от самото начало именно Франи Рут бе този, който започна да настоява, че това е убийство. Което, както забеляза Далзийл, бе странно, защото ако тръгнаха да търсят заподозрян, той бе единствения кандидат, с който разполагаха.

— Значи ще бъдем глупаци, ако не го приберем — каза Паскоу и готовността му да действа като че ли пролича.

— А, не — поклати глава Далзийл. — Преди да приемеш харизан кон, най-напред му виж зъбите. Четири вероятности. Естествена смърт, злополука, самоубийство, убийство. Патолозите може да ни подсказат нещичко, но в момента разполагаме само с човек имал сърдечни проблеми, който си е умрял мирно и тихо до огъня у дома. Бог да дава всекиму такъв край.

Това благочестиво изявление бе съпроводено от мазната усмивка на телевизионен евангелист, нямащ търпение да се измъкне от душното студио и да се върне в хотела си, където го чакат няколко самодиви в прозрачни премени, готови да успокоят грешната му плът.

— Сър, разбирам, че ни натискат за тая работа с Уърдман...

— Уърдман? Какво общо има това, по дяволите, с Уърдман — викна Далзийл, мигновено изтривайки мазната усмивка от лицето си и заменяйки я със зловещо озъбване. — Ето защо натискам капака на диалога на Стийл. Ако това се разчуе, всички ще почнат като теб. Падне ли някоя стара баба по стълбите, ще кажат, че е работа на Уърдман!

Това бе толкова крещящо несправедливо, че Паскоу — нещо съвсем нетипично за него — се поддаде на провокацията.

— Е, аз смятам, че правите голяма грешка тук, сър. Добре, няма нищо, което да предполага, че Уърдман има нещо общо със смъртта на Сам, но ако Уърдман извърши още едно убийство, ще се наложи да давате безброй обяснения.

— О, не, няма. За даване на обяснения аз съм си взел такива умни пичове като теб.

— В такъв случай би трябвало да ме послушате, когато казвам, че Рут има причина да твърди, че това е убийство.

— Блъфира според теб, а? Защото той го е направил? Нее, признавам, че може да изпитва чувство на вина, но има най-различни чувства за вина. Ами ако между тях е имало нещо...

— Нещо?

— Аха. Нещо. Като например да си бъркат по дупките. Опитах се да ти спестя изчервяването, ама не стана. През онази неделя са отишли в апартамента му да се изтракат набързо и са се сдърпали. Рут изхвърчава разярен навън. Джонсън си мисли, че той ще се върне всеки момент, сяда си пред камината с книжка и кафе, после изведнъж психиката му реагира на цялата караница със закъснение и той опъва петалите.

Предварителният медицински оглед не се разпростря отвъд рамките на сърдечния удар. Според пресмятанията на съдебномедицинският експерт, Джонсън е бил мъртъв поне от два дни, което ги върна пак в неделя — денят, в който според признанията на Рут, той се оказва последният човек, видял Джонсън жив. Пълната съдебномедицинска експертиза щеше да се проведе на другия ден сутринта. Пръстовите отпечатащи на Рут бяха по чашата до другото кресло, но не и по чашата за кафе или бутилката уиски, които бяха изпратени в лабораторията за по-нататъшни изследвания и анализи.

— През това време Рут наистина е обиден — продължи Далзийл. — Той не се връща, мислейки че Джонсън ще хукне след него в рамките на следващите няколко дни. Когато това не става, Рут започва да се притеснява и естествено, когато го вижда мъртъв, той не иска да обвинява себе си и затова започва да крещи, че това е убийство. Какво мислиш по въпроса?

Мисля, каза си Паскоу, че те притискат много силно, Анди, и ти човек би убил без да ти мигне окото, само и само да не ти тръснат още едно убийство в твоя двор.

— Мисля, че ако в това, което казваш, имаше малко повече смисъл, този ден щяхме да го празнуваме като национален празник — каза той убедено. — Като начало — проблема на Сам със сърцето не е застрашавал живота му. И какво те кара да мислиш, че са гейове?

— Ами и слепец, качен на препускащ кон би видял, че у Рут има нещо наистина странно. Открит човек беше в оня колеж, но това не му

попречи да се замеси с оня преподавател, който умря, оня, дето се самоуби. Странно, сега ми мина през ума, не се ли казваше и той Сам? Което ни връща обратно на Джонсън. Виждал съм го само веднъж на онази изложба. Не е ли един от твоите префърцунени интелектуалци?

— За Бога! — възкликна Паскоу. — Това ли ти е цялото меню? Огромно парче догадки, обилно полято с предразсъдъци, нали?

— Оставям те ти да отсъдиш, Пит — каза Далзийл. — Искам да кажа, не съм голям почитател на Франи Рут, но ми се струва, че не можеш да си спреш погледа на него без да ти се прииска да го обвиниш във всички грехове на земята. Е на това викам аз предразсъдъци.

Изпитвайки чувството, че е попаднал в собствения си капан, Паскоу упорито настоя:

— Добре, признавам, че нямам преки доказателства за участието на Рут във всичко това. Но има едно нещо, което знам със сигурност и то е, че Рут крещи за убийство не от чувство за вина. Това копеле изобщо никога в живота си не е изпитвал каквато и да било вина.

— Винаги има първи път, момко — увери го Далзийл весело. — Някой ден и аз може да започна да си слагам лед в уискито. Кой, по дяволите, е това сега?

Бе извъннал телефона. Той вдигна слушалката и прогърмя:

— Какво?

Докато слушаше, веселото изражение бавно се топеше по лицето му.

— Ега ти шибаната работа! — изръмжа той, тресвайки слушалката. — Издирили са роднина на Джонсън.

Спазвайки обичайната процедура в случай на съмнителна смърт, полицията бе започнала да проверява дали има човек, който би спечелил от тази смърт. Бяха разбрали, че Джонсън е умрял без да остави завещание, което означаваше, че неговия най-близък роднина наследяваше малкото, останало след смъртта му. Паскоу си спомни, че веднъж като беше на вечеря у тях, Ели попита учения за семейството му и той бе отговорил сухо:

— Също като Пепеляшка и аз съм сирак, но за щастие трябва да се крия само от една доведена сестра.

След което, с красноречиво повдигане на раменете, отказа да коментира повече.

— Доведената му сестра ли? — попита Паскоу. — Е, та?

— Е, та знаеш ли коя се оказа тя? Не друга, а именно Линда Лъпин, депутат от Европейския парламент. Лупи Линда, мамка ѝ откачена, представяш ли си?

— Да не се майтапиш? Нищо чудно, че не искаше да говори за нея.

Линда Лъпин за Европейския парламент бе онова, което бе Стийл Гладника за Общинския съвет на Мид Йоркшир — трън в задника, таралеж в гащите. С толкова силни десни убеждения, че понякога успяваше даже да смути Уилям Хейг, тя никога не пропускаше шанса да разтръбява за финансови неуредици и промъквач се социализъм. Макар да не я биваше с езиците, можеше да крещи „Аз обвинявам“ на дванадесет езика. Дълбоко религиозна в алтернативно-англиканския смисъл на думата и страстен противник на приемането на жени за свещеници, Лупи^[1] Линда, както я наричаха дори партийните таблоиди на торите, не беше от онези роднини, с които един съвременен учен с леви убеждения, би се гордял. И определено не беше от онзи тип близки на жертва на престъпление, които един следовател под натиск би искал да види на прага си.

— Като че ли досега Дан Досадата и всички вестници не ми стигаха, та сега трябва и с Лупи Линда да се разправам — изпъшка Далзийл.

Но излизането на Лупи Линда на сцената има и положителен ефект — сложи край на кратката изява на Дебелака в ролята на Мъдър и Разумен полицаи.

— Добре, Пит, убеди ме — заяви той, изправяйки се. — Каквато и вина да изпитва това копеле Рут, давай да започнем да му изтръгваме ноктите един по един, докато си признае.

Но това богоугодно дело трябваше да бъде отложено за другия ден, защото Рут бе успял да убеди лекарите, че е твърде разстроен, за да бъде разпитван.

* * *

В непрестореността на вълнението, което Ели Паскоу изпита като чу за смъртта на Сам Джонсън нямаше никакво съмнение.

Тя излезе на двора, където, въпреки хладния вечерен въздух, стоя без да помръдне под голата, скелетоподобна корона на декоративната череша почти половин час. Високата ѝ стройна фигура като че ли изведнъж бе изгубила гъвкавостта си и Паскоу, гледайки през прозореца, изведнъж с изненада откри, че мисли за това гъвкаво тяло, което познаваше толкова добре, като за крехко. Роузи, дъщеричката му, застана до него по едно време и попита:

— Какво прави мама там?

— Нищо. Просто ѝ се иска за малко да остане сама — отвърна Паскоу, внимавайки да не пуска притесненията на възрастните да навлизат в детския свят, но Роузи изглежда взе това желание за усамотение като нещо съвсем естествено и каза:

— Сигурно ще се прибере като завали.

След което отиде да търси любимото си куче.

— Извинявай — каза Ели като се върна. — Трябваше просто да си наложа да свикна с мисълта. Не че успях... О, Боже, бедния Сам! Дойде тук да започне нов живот и ето ти на...

— Нов живот? — вдигна вежди Паскоу.

— Да. Беше нещо като отвличаща маневра, знаеш. В Шефилд е преживял някаква... тежка загуба, както ми се струва, и просто искал да се махне оттам, и тази работа тук изскочила неочаквано, той кандидатствал за нея, получил я, после прекарал лятото в чужбина. Ето как му натресоха този курс по писателско творчество. Трябвало е да има отделна такава длъжност, но той не бил в състояние да спори и естествено, копелетата са се възползвали...

— Чакай малко — спря я Паскоу. — Тази загуба... никога не си ми казвала такава нещо, нито съм чувал Сам да споменава.

— И аз не съм го чувала — призна Ели. — То беше просто клюка, знаеш ги какви са в университета, дрънкат наляво и надясно като стари баби.

В друг случай тази комбинация от гериатрия и сексизъм, изречена от такъв отявлен поборник за човешки права, би могла да предизвика подигравателен гняв, но не и сега.

— С други думи, твоите дружки оттам са те осведомили за историята на Сам? Или поне клюката е сторила това.

— Точно така — отвърна Ели. — Клюката. Коеето е и причината да не ти кажа нищо. Искам да кажа, това си бе работа на Сам.

Изглежда в Шефилд е имало някакъв студент, с който Сам бил много близък, но станала злополука и той умрял...

— Студент?

— Да. Така поне ми казаха.

— Сам Джонсън е бил гей?

— Съмнява ме. Бисексуален може би. Притесни се, че си играл скуош с него ли?... Извинявай, скъпи, казах глупост, не ми обръщай внимание.

— Глупост беше от моя страна, да — каза Паскоу. — А какво разправят старите баби за тая злополука? Да не е било нещо, за което Сам да се е обвинявал?

— Нямам представа — отвърна Ели. — Не съм насърчавала никого да се впуска в подробности. Питър, казваш, че не си сигурен как точно е умрял, така че за какво загатваш?

— О, нищо. Има много вероятности... и освен това наоколо е бил и Рут...

Ели сърдито поклати глава.

— Виж какво, знам, че това ти е работата, но все още не мога да мисля за смъртта на Сам като за поредното ти дело. Него го няма вече, няма го и няма никакво значение как си е отишъл. Ще ти кажа и още нещо, Пит. Всеки път, когато наоколо се появи Франи Рут, ти започваш да се въртиш нервно като куче, надушило заек. Помниш какво стана последния път. Няма да е зле да стъпваш по-внимателно.

— Добър съвет — каза Паскоу.

Но си помисли: „Не заек. Невестулка“.

* * *

На другата сутрин Рут дойде доброволно, все така продължавайки да смята, че Джонсън сигурно е бил убит и настоявайки да му кажат докъде са стигнали по въпроса. Паскоу го въведе в една от стаите за разпит, но докато чакаше да дойде Далзийл, дойде Боулър и му каза, че супера искал да говори с него.

— Седни тука при него — каза Паскоу. — И внимавай. Ако иска да говори, нека говори. Ти си дръж устата здраво затворена.

Забеляза, че младия детектив констъбъл се обиди, но това нямаше значение.

Горе завари Дебелака да преглежда протоколите от аутопсията и лабораторните анализи.

— Случаят се променя — каза той. — Прочети това тука.

Паскоу бързо прочете протоколите и хем му стана лошо, хем изпита дълбоко задоволство.

Джонсън бе починал от сърдечен удар. Малко преди да умре е изял един пилешки сандвич и един шоколад, след което пил кафе и значителни количества уиски. Но най-важното нещо от гледна точка на полицията, бе наличието на следи от седативен медикамент, наречен Мидазолам и използван като анестетик при по-незначителни операции, особено при децата. Комбиниран с алкохол, той застрашава живота и в тази комбинация, погълната от някой със сърдечни проблеми като Джонсън, има голяма вероятност да се окаже фатална, ако не се вземат бързи противоотровни мерки.

В бутилката уиски имало значителни количества от този медикамент, следи от него имало и в кафето, но в чашата с отпечатъците на Рут, както и в каничката от кафеварката, такива не били открити.

— Пипнахме го копелето! — викна екзалтирано Паскоу.

Но макар предния ден детектив главния инспектор да бе спечелил Дебелака за своята кауза, сега тази новина като че ли отново разбуди съмненията му.

— Успокой топката, Пит. Това не означава нищо.

— Какво искаш да кажеш? Сега вече знаем, че е убийство. Най-малкото показва, че теорията ти е погрешна. Виж, няма никакви признаци от сексуални действия.

— Значи не са стигнали дотам. Но нищо не показва, че останалото е невярно, с изключение на това, че Джонсън е очаквал Рут да се върне далеч по-скоро, да кажем в рамките на час, затова поема това лекарство, така че да загуби съзнание и да подплаши гаджето си.

— Така ли? Ами откъде в аптеката на Джонсън се намира Мидазолам? Това не го дават по аптеките дори и с рецепта.

— А Рут тогава как се е сдобил с него?

— Той е работил в болница в Шефилд, забрави ли? — каза Паскоу. — И той е точно такава потайно копеле, което не би изпуснало

случай да се снабди с такова нещо, за да го използва, когато му се наложи след време.

— Това едва ли може да се нарече улика — изръмжа Далзийл. — Добре, хайде да отидем да поговорим с момъка. Но спокойно.

— Мислех, че ще му изтръгваме ноктите — каза Паскоу заядливо.

— Отиваме да вземем показания на свидетел и това е всичко — каза Дебелака сериозно. — Запомни това или изобщо не идвай.

Паскоу пое дълбоко дъх и кимна.

— Прав си. Добре. Но първо изчакай малко. Трябва да разменя две думи с Уийлди.

Сержантът го изслуша без да каже дума. Да се мъчи да забележи реакция на това лице, бе все едно да търси игла в купа сено, но все пак Паскоу усети нещо като опасение.

— Виж какво — каза той леко раздражен. — Съвсем просто е. Имаме човек, за когото супера смята, че може би се е гътнал сам, а аз съм чул, че само преди няколко месеца претърпял тежка лична загуба. Според теб коронера няма ли да иска да чуе всичко, което би хвърлило светлина върху психическото състояние на Джонсън?

— Тогава защо ти не звънеш в Шефилд?

— Защото както добре знаеш, Уийлди, когато последния път ги помолих за помощ, нещата се оплескаха. Рут се оказа в болница с прерязани вени и се заговори за полицейски тормоз. Така че името Паскоу може да накара някой да наостри уши.

— Само ако то е свързано отново с името Рут — каза Уийлд. — Което не е така, нали?

— Разбира се, че не. Правим проучване по повод самоубийство. Не е необходимо да се споменава името на Рут. И тъй и тъй ще звъниш дотам, вземи да звънеш и до болницата му да ги питаш дали докато е работил там, не са открили липса на Мидазолам.

— Пак без да споменавам името му? — попита Уийлд.

— Не ме интересува какво ще споменаваш — отвърна Паскоу, започвайки да се ядосва. — Знам само, че надушвам гадина и нейното име е Рут. Сега, ще свършиш ли тази работа или аз да я свърша?

— Звучи ми като заповед, сър — натърти Уийлд на обръщението.

За първи път от много време насам, Уийлд се обръщаше към него така, когато бяха сами.

Но като се обърна и тръгна, Уийлд подвижна тихо в гърба му:
— Пит, гледай там малко по-внимателно, а?

* * *

В стаята за разпити Далзийл изложи фактите за местоположението на предметите и времето с доста по-безразличен тон, отколкото Паскоу би го сторил. Когато спомена, че Мидазолама е бил сложен най-напред в уискито, а след това в кафето на Джонсън, Рут го прекъсна:

— Ние не пихме кафе. Това доказва всичко. Някой друг е бил там.

Далзийл кимна и си отбеляза това в бележника, сякаш благодарен за уточнението. Влезе и Паскоу.

— А какво пихте?

— Уиски. И ядохме сандвичи.

— Какви сандвичи.

— Не знам. Моят беше с кашкавал, неговият — пилешки, мисля. След като тръгнахме от кръчмата, той спря по пътя до един магазин, аз слязох и ги купих, така че вкуса им горе-долу беше един и същ, смее да добавя. Това има ли отношение по случая?

— Просто необходима подробност, господин Рут — каза Паскоу, който знаеше как да набляга върху неща, дразнещи заподозрения. — Ядохте ли нещо друго?

— Не. Всъщност, да. Сам купи и два шоколада и си изяде неговия. Аз шоколад не ям.

— Защо?

— Предизвиква мигрена. Какво по дяволите става тук? Какво общо има това със смъртта на Сам?

— Моля ви, потърпете още малко, господин Рут. Този шоколад, който не сте изяли, разопаковахте ли го?

— Разбира се, че не! Защо, по дяволите, трябва да го разопаковам, щом няма да го ям?

— Ами защото шоколада може да липсва на организма ви и макар да не го ядете, може да искате да го погледнете, да го помиришете дори, а?

— Не! За бога, господин Далзийл, загубих скъп приятел тук, а това, което чувам, са само тъпи размисли върху диетата ми.

„Всеки на негово място, апелиращ за помощта на Дебелака, загазва“ — помисли си Паскоу развеселен.

Далзийл отвърна:

— Господин Паскоу просто се опитва да подреди нещата, господин Рут. Нека се върнем на кафето. Казвате, че не сте пили, така че той го трябва да го е направил след като вие сте си тръгнали, нали така?

— Така. Някой друг е дошъл, някой, когото той познава.

— Нещо много усърдно държите за този друг — отбеляза Далзийл със съмнение. — Но ние намерихме само една чаша и в лабораторията установиха, че Джонсън е пил от нея.

— Какво доказва това? Чашата може да се измие. Коя кафеварка е използвал?

— Откъде знаете, че е използвал кафеварка?

— Той винаги правеше истинско кафе. Презираше нескафето. И имаше две кафеварки. Едната за една чаша кафе, а друга, по-голяма, когато има гости. Направил го е в голямата, нали?

— Вие влязохте в стаята, господин Рут. Вероятно сте видели сам. На масата, до креслото му.

— Аз не съм гледал шибаната му маса, тъпак такъв! — извика извън себе си Рут, скачайки на крака с такъв устрем, че стола зад гърба му се преобърна и масата мръдна напред към двамата полицаи.

— Разпитът се прекратява докато свидетеля не се вземе в ръце — каза Далзийл с равен глас и след малко, вече навън, продължи: — Момъкът изглежда разстроен. Не си му правил зверски физиономии зад гърба ми, надявам се?

— Не — отвърна Паскоу. — Той ни прави физиономии. Трябва да видим какво има зад тях.

— Искаш да кажеш малко пластична хирургия с бухалка, а? Не-е, не мисля. Просто не мога да разбера защо, след като не е замесен, вдига толкова шум, че това е убийство.

— Той е умен и изобретателен тип — каза Паскоу. — Това, че не можем да разберем накъде бие, не означава, че е загубил.

— Де да можех да кажа същото и за нас. Та коя кафеварка в края на краищата е използвал Джонсън? Голямата или малката?

— Голямата. И да, изглежда, че от нея са налени няколко чаши, ако разбира се, предположим, че ги е наливал догоре. Според протокола на патолозите, преди да умре, Джонсън е изпил доста голямо количество кафе, но точната мярка отсъства от менюто.

— Това, което ти трябва, винаги отсъства. Безполезна дръвница са това докторите — изсумтя Далзийл. — Каква беше тая дандания с шоколадите?

— Само се помъчих да го поизцедея малко. Другия шоколад го намерихме на полицата над камината, изваден от опаковката. Джонсън вероятно е имал намерение да го изяде, но не е могъл.

— Нямам нищо против и аз да изям един — каза Далзийл, търкайки търбуха си. — Добре тогава, кажи какво мислиш. Искам да кажа, ако Рут не беше замесен в това нещо, щеше ли да кажеш на коронера, че това си е чисто и просто самоубийство?

Паскоу помисли малко и каза:

— Все още искам да разбера откъде има Джонсън този Мидазолам. И защо най-напред го е сипал в уискито, а не направо в кафето?

— Хубав въпрос — кимна Далзийл. — Дай да се връщаме сега. Да видим дали се е успокоил, а след това да се опитаме да го поизцедим още малко.

Двамата влязоха вътре. Рут, поне външно, бе възвърнал обичайното си присъствие на духа.

Далзийл поднови разпита като че ли нищо не е било.

— Този урок, който сте имали с доктор Джонсън... малко странно време сте намерили. В неделя по обед. Искам да кажа, повечето хора си седят в къщи пред пържолата и пудинга, заобиколени от близки и скъпи хора.

— Случайно си спомням, че ви оставихме в „Кучето и патето“, суперинтендант — каза Рут.

— Точно така, кръчмите са именно мястото, където съм заобиколен от близки и скъпи хора — отвърна Далзийл. — А сега кажете за какво беше този урок.

— Какво общо има това с каквото и да било?

— Може да ни помогне да разберем в какво състояние на духа е бил доктор Джонсън, когато сте си тръгнали — промърмори Паскоу.

— Неговото състояние на духа е несъществено — настоя Рут. — Няма да махнете с ръка и да кажете, че това е самоубийство, нали? Сам просто не беше такъв тип човек.

— От собствен опит го знаете, а? — избуча Далзийл.

— Моля?

— Доколкото си спомням, преди няколко месеца вие наистина си бяхте прерязали вените.

— Да, но това беше по-скоро...

— По-скоро жест? Да, добрият доктор може също да е искал да направи жест. Може би е имал намерение да го намерят с книга в ръцете и да имат достатъчно време да му промият стомаха, след което да последва щастлив период на възстановяване в компанията на любими приятели. Вие се смятате за любим приятел, нали, господин Рут?

За момент изглеждаше, че ще последва ново избухване, но не стана нищо.

Вместо това той се усмихна и каза:

— Позволете ми да ви предпазя, суперинтендант, както от архаичното, така и от съвременното значение на думата. Вие вероятно сте си мислели, че Сам и аз сме били гей-двойка, които са се сдърпали на обяд, аз съм изхвъркнал навън ядосан и Сам е решил да ми даде да разбера, като изпива внимателно премерена безопасна доза медикамент, мислейки че ще се върна тъкмо навреме, за да го спася, след което цял ден ще има сълзи, сдобряване и изкупление, за да не кажа съвкупление. Но тъй като аз не съм се върнал, той е продължил да пие. И сега аз, изпълнен с чувство на вина, се опитвам да облекча претоварената си съвест като настоявам, че това е убийство.

Паскоу почувства недостойно за случая удоволствие, като чу това, което мислеше за абсурдна теория на Далзийл, да се поднася в такава пренебрежителна, но точна форма.

На Дебелака обаче не му мигна окото.

— Боже господи, главен инспектор — обърна се той към Паскоу, — чухте ли го тва? Знае въпросите преди да му ги зададат! Ако има още няколко такива като него, ще ни остава само да ги научим сами да се бият, след което оставаме без работа.

— Не, сър. Пак ще ни трябва някой, който да чуе отговора — възрази Паскоу. — Който е, господин Рут...?

— Отговорът е „не“. Сам и аз бяхме приятели, добри приятели, мисля аз. Но преди всичко, той беше мой учител, човек, когото уважавах повече от когото и да било, човек, който би дал огромен принос в науката и чиято загуба за мен, както в личен, така и в интелектуален аспект, е нещо, което не мога да понеса. Но трябва да го понеса, макар и само за да се уверя, че вие, банда лутащи се некадърници, няма да прецакате това следствие така, както сте правили това с други следствия в миналото.

— Никой не е съвършен — обобща философски Далзийл. — Обаче имаме теб, мой човек.

Рут се усмихна и каза:

— Да, така е. Само че нямате намерение да ме държите дълго тук, нали?

Далзийл също му се усмихна.

— А-а, ние само ги хващаме, момко. Адвокатите са тези, които решават кой да бъде задържан и къткан, и кой да бъде изкъшкан обратно като дребна риба, докато пораснат достатъчно, за да си струва задържането. Мислите ли, че вие сте пораснали, господин Рут? Или все още сте подрастващ?

Паскоу с интерес би продължил да наблюдава този словесен тенис, но вратата на стаята се отвори точно в този момент и на нея се появи Хат Боулър, много щастлив, че се е отървал от компанията на Рут.

— Сър — обърна се той към Далзийл с известна доза настойчивост в гласа. — Мога ли да разменя две думи с вас?

— Да. Да сменим малко обстановката и да поговорим и с пораснали хора.

Той се надигна и излезе. Паскоу записа това на магнетофона, но не го изключи.

Рут поклати глава и каза печално:

— Знае как да ги прибира, нали? Това поне трябва да му се признае. Много по-умен е, отколкото изглежда. Което може би обяснява, защо иска да изглежда такъв, какъвто е.

— Какво лошо има във външния му вид? — попита Паскоу. — Нямам нищо против размера на хората, надявам се?

— Нямам, но всеки размер си има граници, не е ли така?

— Като какви например?

Рут се замисли за миг, после се усмихна съчастнически.

— Дебелите не могат да пишат сонети — каза той.

„Той се опитва да поеме инициативата — помисли си Паскоу. — Иска да го питам защо не. Или нещо подобно. Да промени темата.“

На глас каза:

— Разкажете ми за „Сергия за мечти“.

Промяната като че ли даде резултат. За миг Рут сякаш се стъписа.

— Това е стихотворение — додаде Паскоу. — От Бедоуз.

— Брей! Добре, че ми казахте — отвърна Рут. — Какво общо има това с нашата работа?

— Доктор Джонсън... Сам... го е четял. Поне точно на това стихотворение бе отворена книгата в скута му.

Рут затвори очи, мъчейки се като че ли да си спомни нещо.

— Пълни съчинения, под редакцията на Гос, издадени през 1928 година от „Франфролико Прес“ — каза той.

— Точно така — кимна Паскоу, гледайки в своите, както винаги, прегледни бележки. — Илюстрирана с Холбайновия Танц на смъртта. Как разбрахте, че е точно това издание, господин Рут? В библиотеката на Сам имаше няколко сбирки със стихотворения на Бедоуз.

— Тази беше една от любимите му. Харесваше формата. И преди това използваше нея.

— По време на урока, искате да кажете?

Рут не обърна внимание на ироничното наблягане и отвърна:

— Точно така. Но той използваше първия том, този с писмата и Хумористичния наръчник на смъртта. „Сергия на мечти“ е в във втората част. Този, който го е убил, трябва да я е сложил в скута му.

— И още как — промърмори Паскоу. — Да имате някаква представа защо?

Рут затвори очи и Паскоу видя устните му да мърдат. Въпреки бледността и тъмните кръгове под очите му, за миг той му заприлича на хлапак, който с отчаяни усилия се мъчи да си спомни урока си. И Паскоу, който бе чел и препрочитал стихотворението, успя да проследи куплетите по тези бледни устни и да долови колебанието, когато те стигнаха до петия.

Ако има духове в мрака,

*към кой да отправя аз зов —
към тъмните бездни на ада
или към синия небесен покров?
Стани, момче мое обично, изгубено
Към твоята радост ме ти възвиси.
Но няма духове в мрака;
смъртта не пуска навън;
зовът ми заглъхва напразен.*

— Не — каза Рут след малко. — Не виждам никаква причина, освен че в него се говори за смърт.

— Струва ми се, че при повърхностен преглед на тома — забеляза Паскоу, — можеш да си подбереш дузина стихотворения и няма начин поне в десет от тях да не става дума за смърт.

— Нима толкова малко? — усмихна се жестоко Рут. — Сега смятам да си тръгна, господин Паскоу. Явно нашия разговор не води доникъде. Господин Далзийл е убеден, че Сам се е самоубил. Вие от друга страна имате идеята, или по-точно казано предпочитанието, че аз съм го убил. Е, смятам, че с времето сигурно ще стигнете до някакво съгласие. А междувременно...

Той се приготви да стане.

Паскоу каза:

— Разбирате ли, това, което исках да узная, е дали желанието на доктор Джонсън да напусне Шефилд, няма нещо общо със споменатото в стихотворението обично и изгубено момче. Да имате представа за това, господин Рут?

Облечената в черно бледолика фигура замръзна като мим по средата на движението.

В този момент вратата се отвори.

Далзийл каза:

— Питър, ела да ти кажа нещо. И приключвай с разпита, ако вече не си го сторил.

— Много неподходящо време избрахте да влезете, сър — укори го той. — Тъкмо го бях притиснал.

— Съмнява ме. Той или знае адски повече, отколкото ни казва или е много досетлив. И в двата случая е най-добре да прекратим и да

си прегледаме тактиката.

— Защо? Какво е станало? — попита Паскоу.

— Нали знаеш, че казахме на персонала в библиотеката да си отварят очите? Е, тази сутрин те открили още един подозрителен плик и ни го изпратиха. Току-що го прочетох.

— И? — поглъщаше го с очи Паскоу, макар вече да знаеше отговора.

— Някой здравата си играе с нас — отвърна мрачно Далзийл. — Изглежда твоето приятелче Джонсън е петата жертва на Уърдман.

[1] Лупи (англ.) — смахната, откачена. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА

ПЕТИ ДИАЛОГ

О, камбаните, камбаните, камбаните.

Да, спомням си, както и гайдите, и те вдигат приятен шум — ако си поне на километър от тях!

Но ако си наблизо и имаш махмурлук...

Кой, ако не е садист, би вдигнал такава аларма и то в предвиден за почивка ден?

Съжалявам. Богохулство. Не садист, а моя светлина и спасение, поради което няма какво да се страхувам от който и да било тип.

Звучите обаче наистина ми ходят по нервите.

Шумни камбани, занемейте. Чувам ви и ще дойда.

И наистина отидох в онзи представителен квартал, следвайки не прозрението, а чупките на онзи виещ се като змия път, за който — след фарса в Центъра — вече знам, че мога да следвам без абсолютно никакъв страх.

Да, знам, че нямам нужда от убеждаване, но човек трябва да подлага всичко на съмнение — така правех и аз.

Той тъкмо влизаше в сградата, когато аз наближих. Още като го видях, разбрах защо съм там. Но още не му бе дошло времето, още не, защото часовниците все още цъкаха, камбаните още биеха и цялата хронометрична сбруя на ежедневиия живот все още ме стягаше в здравата си прегръдка. Освен това не беше сам и макар че двама можеха да си отидат със същата леката, с каквата и един, чистотата на курса ми не биваше да се замърсява от една безсъдържателна смърт.

Тъй или иначе, готовност още нямах. Трябваше да се направят някои подготовки, тъй като всяка стъпка от моя път е стъпка напред в познанието, отдалечаваща ме от положението на жаден за знания ученик и приближаваща ме към положението на равноправен партньор.

Два часа по-късно се върнах. Два часа, защото толкова време трябваше на крачката ми по моя път да извърши необходимата

подготвителна работа и съвсем не се изненадах като разбрах, че времето ми е съвършено разчетено, тъй като гостът му тъкмо си тръгваше, появявайки се на улицата като сянка, каквато е всъщност, като резултата от тази поява се изрази в това, че вратата не можа да набере достатъчно инерция при затварянето си, за да се заключи сама и аз успях да вляза без да се налага да звъня на нито един звънец, с изключение на този пред вратата му.

Той се изненада като ме видя, но го скри, сърдечно ме покани вътре и ми предложи нещо за пиене.

Казах му, че предпочитам кафе, за да го отпратя в кухнята.

И когато той се обърна и ме остави сам, усетих как аурата ми диша през плътта ми, времето започна да се забавя като стрелнал се във висините сокол, за да увисне неподвижно в точката на апогея. През полуотворената врата на кухнята го виждах как прави филтровано кафе. Знаех, че обикновените и най-вече нежелани гости, получават в най-добрия случай, не повече от лъжичка нескафе. Вниманието му към мен ме трогва и ласкае.

И в замяна на това, аз обръщам на питието му същото внимание, изсипвайки строго премерена мярка от малкото ми шишенце в отворената бутилка уиски на масичката до креслото му. Няма опасност от никакво прекъсване. Когато отново влиза в стаята с каната кафе в ръка, той ме заварва да разглеждам библиотеката му.

Виждам го, че носи две чаши за кафе. Ако бях във времето, може би щях да се притесня, да се разстроя дори, опасявайки се, че като пие с мен кафе, повече няма да пие уиски, докато не му дойде някой гост, който да забележи симптомите и да го спаси. Но тъй като съм извън времето, аз седя и се усмихвам, изпитвайки абсолютна сигурност, че каквото е писано, то ще се сбъдне и нищо не е в състояние да го промени.

Той налива кафето, после взима бутилката и предлага да ми сипе глътка в кафето. Аз се колебая, после поклащам глава. Имам работа, обяснявам му, работа, която иска ясна мисъл.

Той се усмихва с усмивката на човек, който не вярва, че алкохола може да навреди на преценката му и за да подчертае това, добавя цели два сантиметра уиски в кафето си.

Бедният доктор. Но той е прав, разбира се. Алкохола вече не вреди на преценката му, защото именно увредената му преценка го

кара да пие. Знае ли вече докъде го е довело неговото нещастие? Разбира ли колко е нещастен? Съмнява ме, защото в противен случай вече да е потърсил и без моя помощ кончината, която в момента готвя за него.

Той отпива от щедро разреденото си с уиски кафе с видимо удоволствие. Всичко е добре аранжирано. Два силни вкуса да скрият един слаб, макар и силен във всичко останало.

Приказваме си и пием. Той изпитва задоволство. Налива си още кафе, налива си и още уиски. Пием и говорим... говорим... макар скоро думите, които той си ги представя като перли, се изтъргулват безформени от устата му и се залепват там без да могат да излязат, а в съзнанието му всичко е толкова ясно, че той си мисли това за резултат от невнимание или вероятно от прекалено суха уста, нещо, което лекува с още пиене.

Той се прозява, опитва се да се извини, на лицето му се изписва слаба изненада като вижда, че не може, стиска се за гърдите, задъхва се. Очаквах да го видя как заспива, след което щях да взема възглавничката, на която почива главата му и да я използвам, за да му изпратя вечната почивка. Сега виждам, че не ми се налага да правя абсолютно нищо и това не ме изненадва. Той вече не се задъхва, затваря очи и се отпуска в креслото си. Скоро дъхът му става толкова лек, че едва ли би отронил и розов листец. Малко след това вече не мога изобщо да го доловя. Слагам на устните му един косъм, после измивам основно моята чаша и гледам да залича всички следи от моето присъствие. След това се връщам при него и проверявам косъма. Не е помръднал. Той си е отишъл. Да можеше всеки от нас да си отиде с такава лекота. След това нагласям да го намерят така, както той би искал — с книгата и бутилката — след което се измъквам така тихо, сякаш се страхувам да не го разбудя. Тихо и тъжно.

Да, този път с изненада долавям толкова печал в радостта си, чувство на меланхолия, която остава в мен дори и като излизам на пустата улица и отново усещам вибрацията на времето под краката си.

Защо е така?

Може би защото той се усмихна толкова доброжелателно и ми направи истинско кафе, вместо нес.

Може би защото това бе човек, който би трябвало да бъде щастлив, но за когото, както би казал сам той, живота се превръща в

доста непосилна скука...

Не, никакви съмнения, никакви други мисли. Просто чувство, че независимо колко желано е моето крайно местоназначение, това пътуване може да ме отнесе към места, които предпочитам да не виждам.

Да, разбира се, никой не е казал, че всичко ще бъде цветя и рози. Да, разбира се, смъртта е прекрасна — просто поредния завой на пътя. Но може би да не си се родил, е най-добрата опция, а?

Пак ще се чуем.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЕТА

Диалогът бе намерен в обичайния си пощенски плик и отново адресиран до читалнята, мъдрец се зад купчина книги, предназначени за прибиране, съвсем близко до кошничката, където се събираше сутрешната поща.

Дали бе паднал там случайно или бе оставен нарочно бе невъзможно да се разбере, тъй като нито един човек от персонала не можеше да удостовери с абсолютна сигурност, че не бил оставен там и е седял без никой да го забележи още от понеделник. Още по-неприятен, според Далзийл беше факта, че младата библиотекарка, която бе намерила плика, бе споделила развълнувано всичко, касаещо съдържанието му, с най-близките си колеги и с двама души клиенти, преди да се обади в полицията. Успяха да скрият Четвъртия диалог от обществения взор, само защото имаха да сплашват единствено охранителната фирма на Центъра, която всъщност им предаде писмото неотворено. Но сега, когато слуховете за Пети диалог вече започнаха да циркулират в общественото пространство, пазенето в тайна на Четвъртия можеше да се превърне в катастрофа и Далзийл изведнъж се видя със заповед отгоре в ръцете, да направи разкритията си пръв. Затова бе направено изявление с обещание по-късно да бъде последвано от пресконференция.

Паскоу, след като осмисли новия Диалог, не видя причина да променя становището си.

— Това не променя нищо — каза той. — С изключение на това може би, че вече знаем защо Рут крещи за убийство. Защо да се преструва, че е нещо друго, когато знае, че Диалога е на път към нас? А може и да си е мислел, че вече сме го видели и се опитваме да го блъфираме, все едно не знаем нищо за писмото.

— Но, сър — намеси се Боулър, — Уърдман пише как е видял Рут да влиза заедно с доктор Джонсън, а след това е трябвало да изчака, докато Рут излезе.

— Господи! — възкликна Паскоу раздражено. — Ако Рут е писал Диалога, точно това би казал, не е ли така? Искам да кажа, той знае, че ние знаем, че е бил там. Вие двамата лично сте го видели да си тръгва с Джонсън в неделя, имаме и свидетели, които са ги видели да влизат в блока — но няма нито един свидетел, който да е виждал нещо необичайно, като например някой да се навърта наоколо — и от лабораторията са установили следи от присъствието му из целия апартамент.

— Това ли е всичко? — попита Далзийл.

— Освен това и стихотворението, което е чел Сам. Трябва да е бил някой, който е запознат както с поезията на Бедоуз, така и с живота на Сам в Шефилд, за да отвори книгата на толкова подходящо място.

Вече бе разказал на Далзийл за предполагаемите причини за преместването на Джонсън. Дебелака само се бе прозял. Сега Паскоу насочи аргументите си към потенциално по-съчувственото ухо на Боулър.

— И ако хвърлим едно око на диалога, ще видим че в него косвено се споменава за стихотворението, там, дето се казва, че дъха му бил толкова слаб, че не би могъл да отрони дори и розов лист. Това даже не е косвен, а съвсем пряк цитат от първия стих, не виждате ли?

— Да, сър, виждам, сър — измънка Боулър, — но...

— Но какво? — Съмнението от страна на Далзийл беше едно, но от страна на един детектив констъбъл това граничеше направо с бунт.

— Но то е малко... как да кажа... заплетено, сър.

— Заплетено? — повтори като ехо Далзийл. — Кажи си го направо изкелифенчено!

Това можеше да се измисли само от Далзийл, но Паскоу и друг път бе попадал в такива ситуации, затова си взе бележка все пак да провери кой точно го е казал.

Далзийл продължи:

— И без това си имаме достатъчно грижи с тоя скапаняк, дето ни се надсвива, та да си търсим още беля. Ти вече веднъж хвана тук присъстващото Всевиждащо око да подържи Рут под наблюдение и смее да кажа, че си толкова завладян от това ситно скапаняче, че го проверяваш за всяка беля, станала в града откакто е пристигнал тук. И досега не си постигнал нищо по този въпрос, защото в противен

случай вече да си го набутал някъде, за предпочитане в някое подземие с вериги на ръцете и краката. Други идеи?

Хат пое дълбоко дъх и каза:

— Ако трябва да търсим човек със силни връзки с всички жертви, с изключение на първите две, които изглеждат случайни... е, имаме на разположение Чарли Пен. А и той кара стара таратайка, която съвпада с описанието в Първия диалог.

— О, Боже! — извика Далзийл. — Да не би пак да надушвам поредната мания? Знам, че Чарли се опитва да се слага на твоя човек там в библиотеката, но рано или късно, мойто момче, трябва да започнеш да мислиш с горната глава, а не с долната.

Хат се изчерви и измънка:

— Но вие сам казахте, сър, че той е малко по-друг.

— Да, така е, но това не означава, че е убиец — отвърна Далзийл, ровейки из папките си. — А, ето го. Чарли Пен. Помолен при рутинен разпит да каже какво е правил в неделя следобед. Отговаря, че отишъл както обикновено на гости на майка си, която живее в една къща в имението на лорд Партридж в Хейсгарт... това проверено ли е?

— Горедолу — отвърна Паскоу.

Далзийл впери в него тежък поглед, погледа го така известно време и накрая каза:

— Ако съм с някоя мадама и след това я питам: „Хареса ли ти?“ и тя ми отговори: „Горедолу“, здравата ще се притесня.

Внимателно премисляйки отговора си, Паскоу уточни:

— Хат отиде да провери.

— Боулър? — Той премести хищен поглед към Хат, после пак го спря на детектив главния инспектор. — Ти си сметнал, че си струва да прахосаш двата часа ценно полицейско време като пратиш момчето до Хейсгарт, когато си могъл да използваш местното ченге там? Това да не е било пак някое от твоите предчувствия, Пит?

— Може да се каже, че проявих доброволна инициатива, сър — с мъжествено себеотрицание каза Хат.

— Разбирам. Значи е било едно от твоите предчувствия. Добре, и какво ти каза старата дама?

— Не много, поне толкова можах да разбера — отвърна Хат със съжаление. — Тя изглежда си помисли, че съм нещо от сорта на Щази, разлая се на немски и когато накрая с мъка успях да я убедя да говори

английски, акцента ѝ беше толкова силен, че едва успях да разбера и малкото, което ви казвам. Всичко всъщност, което успях да измъкна от нея бе, че нейния Карл бил добро момче и обичал своята стара mutti и нейните прекрасни кексове толкова много, че много рядко се отделял от нея. Попитах я за въпросната неделя и тя каза, че той ѝ идвал на гости всяка неделя, както и всеки друг ден, когато успеел. След което отново превключи на немски.

— Каза, че обичал кексовете ѝ, а? — отбеляза Далзийл замислено. — Значи нямаме писмени показания, така ли да разбирам?

— Стори ми се, че нямам друг избор, сър — отвърна сконфузено Хат.

— Нито е било нужно — намеси се Паскоу. — Мисля, че си загубихме достатъчно време за Пен... Освен ако някой не може да посочи една реална причина да го включваме в постановката.

— Щом ти можеш да вкараш Рут, значи в нея има място за който и да е друг скапаняк — настави Далзийл. — А ти какво ще кажеш, Уийлди? Нямах ли и ти някой да го включим и него? Нямах? Бива. Тогавя нека всички да почнем да теглим в една посока ралото, да видим дали няма да можем да вкараме това копеле в земята. Боулър, имам чувството, че ако те изгърва от поглед, веднага ще надуеш платна към онази библиотека, в която сякаш ти е хвърлен пъпа, така че дали няма да е по-добре да отидеш там официално и да не се връщаш, докато не откриеш как и кога е попаднал плика там, става ли? Дори ако се наложи да притиснеш някоя от ония заспали тикви да остане и след работно време.

— Да, сър. Вече ме няма.

Той изчезна.

Далзийл въздъхна и каза:

— Приятно е да видиш как някой хуква да изпълнява задача с такъв ентузиазъм. Дай сега да видим дали не мога и с вас да извъртя тоя номер.

Хат, разбира се, бе радостен, че има извинение да посети библиотеката. Снощи му бе минало през ума да звънне на Рай, но реши, че това ще е погрешен ход. Напредъкът му бе стабилен, но един мъдър стратег трябва да знае кога да притиска и кога да спре. Този анализ на ситуацията му бе подсказан от мъжкаря в него. Но имаше и още една, по-неясна посока на мисъл и чувство, която признаваше, че

колкото повече вижда Рай, толкова по-важно става за него да продължи да я вижда. И това не беше просто поредната престрелка в нескончаемата сексуална кампания, в която всеки млад мъжкар взема участие при пубертета — поход, обсада, преговори, окупация и отново поход напред. Това беше... е, не знаеше какво точно е, защото той все пак бе представител на поколение, настроено да се отнася с подигравка към идиомите за романтична любов, а за това, за което нямаме думи, ни е много трудно да мислим. Даваше си сметка, че ако я обсади отвсякъде, ще допусне глупост, за която никога няма да си прости.

Но сега, след като разполагаше с още секретна информация, която да сподели, вярваше, че ще е далеч по-добре дошъл. С типично йезуитски начин на мислене, той бе дошъл до извода, че решението двата последни Диалога да се пазят в тайна, му позволява да използва собствената си преценка на кого да го каже и на кого — не. И, разбира се, щеше да я закълне да пази тайна. Това също е своего рода близост, обади се радостно мъжкаря стратег у него, и всеки такъв ход, е ход в правилната посока. Която, разбира се, е една — леглото. Но и нещо повече от легло. Закуска и нещо повече. И дори и това с леглото беше малко различно. Той винаги се отнасяше към секса със здравословния апетит на млад човек, но така никога не се бе чувствал преди, тъй като представата как го прави с Рай Помона надигаше соковете му и го възнасяше до такава нирвана, която го вкара право в изходната алея на паркинга на Центъра.

Давайки назад под акомпанимента на гневно писнали клаксони, придружени от цяла гора средни пръсти, той се върна, влезе в правилната алея, паркира и тръгна към библиотеката.

С пресния спомен за строгото лице на Далзийл, неговото разследване протече по такъв болезнено педантичен начин, че доведе двете жени и един мъж, въввлечени в него, до границата на бунта. Но посредством принудата да си спомнят коя точно от поръчаните книги са били взети по-рано през седмицата, той успя да установи, че вероятността плика да се е намирал там от понеделник, е по-малка. Вторник, което означаваше вчера — деня, в който бе открит труп на Джонсън — също не изглеждаше много сигурен. А днес, в сряда, разбира се, е бил намерен.

Убедил се, че повече нищо не може да изтръгне от тях, той ги остави и се отправи нагоре по стълбите към читалнята. Вече бе

станало време за обед и той надникна в стаята за персонала да види дали Рай не си хапва сандвича там. Не я видя там, нямаше я и в опустялата зала на библиотеката.

Той се качи на подиума на рецепцията и през полуотворената врата отзад, зърна Дик Дий, навел се над нещо на бюрото с такова внимание, че не забеляза безшумното приближаване на Хат.

Играе на игрословица... не, не беше игрословица, това сигурно е онази странна игра, параноманията. Изпитвайки задоволство от себе си, че е успял да си спомни такава завързана дума, Хат понечи да пристъпи напред, но изведнъж задоволството му угасна като духната от ревността свещ, тъй като му мина през ума, че противника на Дий е сигурно Рай.

Чу се тракането на размествани плочки, Дий поклати глава, усмихвайки се с възхита, вероятно от някой умел ход и каза:

— Ах, сръчен краут такъв, страхотно наистина.

И Боулър тъкмо се питаше защо Дий ще се обръща към Рай с това прозвище, когато от другата страна долетя глас, който в никой случай не би могъл да бъде наречен женски:

— Благодаря ти много, хорсън.

Колебливото му почукване на добре смазаната врата, я отвори достатъчно, за да види характерния профил на Чарли Пен.

— Господин Боулър, моля ви, влезте — покани го учтиво Дий.

Той влезе в офиса. Мъжете от стената го оглеждаха критично като кандидат за работа, която според тях той няма да получи. От друга страна, тримата юноши от снимката на бюрото, като че ли гледаха право през него към някакъв свят, с който техните обединени възможности без съмнение биха се справили.

— Идвате по авионна, амурна или авторитарна работа? — попита Дий.

— Моля? — впери поглед в него Хат.

Пен му се усмихваше с широка усмивка. За човек с вродена антипатия към насилието, Хат изпита необичайно силно желание да го цапне.

— Информация за птиците ли ви трябва? Или искате да разберете къде е Рай? Или идвате да ни изпитате за последния Диалог?

Без да обръща повече внимание на Пен, Хат се обърна към Дий и го запита с глас, който, надяваше се, прозвуча неутрално:

— Какво искате да кажете с това, господин Дий?

— Съжалявам — каза Дий. — Поверително ли е? Разбира се, че е. Забравете, че съм се обадил. Глупаво бе от моя страна и определено лекомислено.

Извинението бе поднесено по-скоро като искрена, а не задължителна формалност.

— Господин Дий, не казвам, че има още един Диалог, но ако имаше, бих желал да узная какво знаете за него — настоя Хат.

— Знам само това, което знае и целия персонал на библиотеката, а именно, че тази сутрин бил намерен подозрителен плик, предали го на полицията и тъй като не ни е върнат още — макар че, разбира се, целта на вашата визита може да е точно такава — можем да предположим, че в него има нещо, което представлява интерес за вас. Но, моля ви, забравете и простете моето любопитство. Не изпитвам желание да ви смущавам професионално.

— Аз не бих имал нищо против — намеси се Пен със стържещия си глас. Според мене пак сте получили нещо от ваш'та откачалка и то е свързано със Сам Джонсън. Прав ли съм?

— Без да искате ли познахте, господин Пен?

Погледът му задържа този на писателя няколко секунди, после се отклони. Никога не започвай битка, която не си струва да спечелиш. Погледът му се бе спрял на таблото с параноманията. Бе със същата звездовидна форма като онова, което бе видял в апартамента на Пен, но в това тук имаше някои разлики в украсата. Тя като че ли бе взета от стара географска карта, с пухкави херувимчета, бълващи фонтани китове, назъбени айсберги и игриви русалки. Играта бе в разгара си — бе пълна с различни плочки във всички посоки, но според Хат, нито една от буквените комбинации нямаше смисъл. Пред всеки от играчите имаше по една стойка с плочки, а между тях бе изправена и трета. Тази игра се играе само от двама, спомни си той думите на Рай. Защо ще го лъже? Освен ако тя е третия играч, включила се в някакъв *ménage à trois* с тия двамата.

Това бе отвратителна мисъл, като златна рибка в купа салата, но преди да я отмие от съзнанието си, той вече се улови, че оглежда за място, където Рай би могла да се скрие при неговото приближаване.

Нямаше такова. Даже нямаше прозорец, през който да се провере.

„Господи, Боулър! В какъв гаден откачалник започваш да се превръщаш“ — запита се той ядосано.

Чарли Пен отговори на зададения му на глас въпрос:

— Едва ли може да се каже, че съм познал без да искам, констъбъл. Първото нещо, което си помислихме, чувайки за смъртта на бедния Сам вчера бе, че това сигурно е работа на Уърдман. После хората започнаха да шепнат, че е самоубийство. Е, наистина приличаше на самоубийство. Прекаленото четене на Бедоуз би докарал всеки до това дерадже. Но колкото повече мислих, толкова по-малко вероятно ми се струваше. Не го познавам отдавна, но бих казал, че е доста по-силен, за да се поддаде на такива мисли. Прав съм, нали? Ако в този плик, за който Дик спомена, наистина има още един Диалог, то той трябва да се отнася за Сам Джонсън, нали така?

— Без коментар — каза Хат. — Господин Дий, Рай тук ли е?

— Съжалявам, нямате късмет — отвърна Дий. — Пипна я грипа, който от известно време върлува из града. Вчера изглеждаше толкова зле, че я изпратих у тях и й казах да не се връща докато не се оправи и читателите ни бъдат в безопасност.

— Добре. Благодаря.

Той се обърна да си върви, но Дий каза:

— Бихте ли искали да ви дам телефонния й номер? Сигурен съм, че ще се почувства добре, като разбере, че сте я търсили.

„Това е много любезно“ — помисли си Хат, спомняйки си как немного отдавна библиотекарят не изпитваше никакво желание да му го дава. Значи тя сигурно е казала нещо пред него, което го е накарало да си помисли, че отношенията им са направили крачка напред.

Преди да успее да отговори, Пен изръмжа подигравателно:

— Още ли й нямаш телефона, момко? Нещо май не напредваш, а?

Хат успя да устои на изкушението да отговори, че напредва и то далеч повече, отколкото биха напреднали някои гериатрици и за милион години, и че тя му бе дала телефона си без да я моли. Вместо това той си извади бележника и каза:

— Много любезно от ваша страна, господин Дий. Забутал съм си някъде химикалката? Може ли да ми отстъпите една за малко?

Той пристъпи към бюрото, взе една химикалка и я надвесил над бележника.

От този ъгъл можа да види плочките на третата стойка. На нея бяха наредени шест плочки. Д Ж О Н И.^[1]

Дий, с едва доловима съучастническа усмивка, с която сякаш искаше да покаже, че разбира за какво става дума, му продиктува номера. Хат старателно записа Джони.

— Благодаря ви, господин Дий — каза той. — Наистина ще се поинтересувам за здравето на Рай. Приятен ден.

Той си тръгна без да поглежда към Пен. Разбираше, макар да му бе неприятно, че го разбира, защо Рай защитава толкова Дик Дий. У този човек наистина имаше нещо наивно-привлекателно. Тъй или иначе, колкото и лека промяна да бяха претърпели чувствата му към библиотекаря, то те далеч се уравниаваха от рязко нарасналата му антипатия към писателя. Надут пуяк!

И той си представи колко добре би било да успее да докаже, че Пен е Уърдман и лично да го пипне за яката.

„Такива чувства са опасни“, смъмри се той строго. Вече успял да си вдигне малко акциите пред супера, би било глупаво от негова страна да разклаща отново лодката, позволявайки на личната антипатия да влияе на преценката му.

Излизайки от библиотеката той извади телефона, възнамерявайки да набере номера на Рай, но не можа, защото той иззвъня.

— Боулър — каза той кратко.

— Паскоу. Къде си?

— Тъкмо излизам от библиотеката, шефе.

— Разбра ли нещо?

— Не съвсем.

— Доста дълго се мота там за нищо — каза Паскоу недоволно. — Да не си седял само в читалнята на сладка приказка с онова момиче там?

— Не, сър! — възмути се Боулър. — Тя е болна и не е на работа.

— Така ли? И как разбра? Няма значение. Слушай, тука вече няколко пъти звъни някаква, иска спешно да говори с теб. Енджи се казва. Питам се дали не е някоя твоя информаторка, която си забравил да регистрираш, а? Или е поредното друго завоевание, дето ще те вкара в беля?

Енджи? За миг не можа да се сети, после изведнъж му просветна. Сестрата на Джакс Рипли.

— Не, сър. Но е лична работа.

— О, така ли? Онази сестра, която видяхме на погребението на Рипли, не се ли казваше Енджи?

— Да, сър — отвърна Боулър и му се прииска да извика „по дяволите!“ — Бях й казал, че ако почувства нужда да приказва за Джакс, да ми звънне.

— Трябвало е да станеш социален работник — забеляза Паскоу. — Но ако тя ти каже нещо, което ти се стори, че има отношение към случая, няма да забравиш, че получаваш заплата като ченге, нали? Връщай се тука по най-бързия начин, чу ли?

— Да, сър — каза Боулър.

Той затвори, мислейки се, че Паскоу май е изпаднал в нетипично за него кисело настроение. После прерови портфейла си и намери малкото листче, на което бе записан номера на госпожа Рипли. Енджи вдигна телефона още след първото позвъняване.

— Слушай — започна тя. — В края на седмицата трябва да се връщам в Щатите и просто исках да проверя какво направи с онова нещо, за което говорихме.

— Все още работя по него — отвърна уклончиво той. — Малко деликатна работа е...

— Копелето, дето наръга сестра ми не е било никак деликатно — сряза го тя. — Този Джорджи Порджи... разпитахте ли го?

— Ами... не... искам да кажа, че не знаем със сигурност кой е той, нали така?

— Колко ченгета от вашите отговарят на това описание?

— Повече, отколкото си мислиш — отвърна Хат. — Повярвай ми, Енджи, ако в тази работа има нещо, което да ни помогне да пипнем убиеца на Джакс, няма да оставим камъче необърнато.

Говореше с цялата искреност, която можа да събере в гласа си, но тя не прозвуча ни най-малко убедена, когато отвърна:

— Е, добре. Дръж ме в течение. Разчитам на теб, Хат.

— Разбира се. Всичко хубаво — отвърна той и затвори.

Той стоеше пред Центъра, опитвайки се да извика чувство на възмущение у себе си, защото не можеше да направи нищо друго, освен да лиши един детектив на средна възраст от достойнството му и

вероятно дори от пенсията, но не виждаше нищо друго, освен един отстъпник.

Изпитваше силна нужда отново да поговори с Рай по тази работа, но не по телефона. Тъй или иначе, идеята да ѝ звъне по телефона, вече не му се струваше така привлекателна. Ако, което всъщност бе най-вероятно, бе потънала в завивките и се чувстваше зле, нямаше да бъде никак добре настроена към идиота, който я кара да се измъкне оттам и да му каже как се чувства. По-добре да се отбие покъсно у тях с чепка грозде и кутия шоколадови бонбони. По този начин, ако успее да я изкара от леглото...

Той изведнъж си представи как вратата се отваря и на прага застава Рай, току-що станала от леглото, с хлабаво завързан пенюар, през чиито цепки се мяркат изкусителни гледки на твърда, закръглена плът, като затоплен от слънцето плод през листата, леко помръдващи от ветреца...

От устните му се откърти лек стон въздишка и една възрастна бездомна жена, минаваща покрай него, се спря и с тревога го погледна.

— Добре ли се, чувстваш, синко?

— Надявам се — отвърна той бодро. — Просто пристъп на глад, мамче. Благодаря ти за загрижеността.

И пускайки в най-близката ѝ торба шепа монети, той бързо се отдалечи.

[1] На английски са шест — Johnny. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ШЕСТА

Паскоу, наистина бе в кисело настроение. Уийлд се бе свързал с Шефилд, както го бе помолил и бе разровил кокалите на мъртвия студент.

— Изглежда, това момче не вървяло много добре. Джонсън бил негов главен наставник и нему се падало да го предупреди, че ако не се оправи, изхвърча. Имало много важна работа за вършене, някаква курсова ли, какво, която трябвало да бъде предадена в началото на семестъра, но момчето не се явило и два дни по-късно го намерили мъртво в стаята му. Лекарствена свръхдоза. Нямало прощално писмо. Всъщност цялата му курсова работа била пръсната по пода и изглеждало, че се е мъчел да се поддържа с лекарства, за да се вмести в срока и се е престарал. Следствието приключило със заключение нещастен случай. Но Джонсън бил убеден, че това било самоубийство и приел това толкова навътре, че пожелал да се премести на всяка цена и накрая получил работата в Мидйоркширския университет.

— И това ли е всичко? — вдигна вежди Паскоу. — Нито дума за Рут.

— Щом те не го споменаха и аз нямаше защо да го споменавам, нали?

— Би могъл да се разровиш по-надълбоко — недоволно каза Паскоу. — И още можеш.

— Виж какво, Пит, казаха ми всичко, което знаеха хората. Тук ставаше дума за възможно състояние на духа при едно възможно самоубийство, нали така? Горедолу бе правдоподобно, признавам. Но сега, след като знаем със сигурност, че Джонсън е убит от Уърдман, състоянието на духа няма нищо общо с това. Ако намериш нещо, с което да вържеш Рут към всички тези убийства, супера ще ти окачи медал. Но не трябва да се самонавиваш. В болницата също нищо не излезе. Ако са губили Мидазолам, те са потулили загубата и все още я държат потулена. Така че моя съвет е: забрави Шефилд.

В гърлото на Паскоу се надигна рязък упрек, основан на разликата в чиновете им, но за щастие успя да се сдържи. Приятелството с Уийлд бе важно за него и той много добре знаеше колко внимаваше сержанта да не престъпва полицейската йерархия на публични места. Неговата част от това негласно споразумение бе никога да не държи на нея, когато бяха само двамата, иначе нещо между тях щеше да си отиде завинаги.

Независимо от това, настроението му си остана кисело и когато Боулър се върна, му каза:

— Оправи си личната работа със сестрата на Рипли, а?

— Да, сър. Търсела ме да ми каже, че в края на седмицата отлитала за Щатите и искала да ми каже довиждане.

— Ти си й направил страхотно впечатление, като се има предвид, че за пръв път се видяхте на погребението — забеляза Паскоу.

— Само защото се познавах с Джакс много... доста добре — поправи се Хат, мислейки си: „Господи, това само потвърждава подозренията им, че аз съм дрънкалото“.

Май бе време да проговори.

Вратата се отвори и влезе Джордж Хедингли. Изглеждаше много по-спокоен, отколкото през последно време. „Тъй като му остават още само няколко дни, той е започнал да си мисли, че светлината в края на тунела вече се вижда, че в края на краищата му се е разминало — помисли си Хат. — Е, може би тепърва му предстои малко шокова терапия!“

Но гледайки как тези естествено добродушни черти са започнали да връщат стария си цвят и форма, той разбра, че не може да бъде човека, който да надуе свирката по него.

— Напоследък доста мислих за тия Диалози — каза Хедингли.

— Много любезно от твоя страна, че си отделил време, Джордж — отвърна Паскоу, на чието бюро се бе струпала повечето част от работата на отсъстващия детектив инспектор, както физическа, така и умствена. — И?

— Те продължават да се получават в библиотеката, въпреки че конкурса приключи. Може би дори и първия да не е бил заедно с разказите, изпратени от Газет. Може някой, който работи там или често ходи в читалнята, да ги слага в торбата с пощата. Искам да кажа, по-добро място от това за Уърдман едва ли може да се намери.

Звукът като от раздирано от вятъра платно, накара всички да се обърнат към вратата, където бе застанал Далзийл и ръкопляскаше.

— Браво, Джордж. Радвам се, че главата ти не е излязла в пенсия преди тялото ти. — И обръщайки се към Хат, той настави: — Нека това ти бъде за урок, момко. Добрия детектив никога не почива, той ти е или в кръвта, или никъде.

На Хат не можа да му стане ясно имаше ли нотка на ирония в това или не, но тъй като другите го взимаха за чиста монета, той кимна и се опита да си придаде благодарен вид.

— И така, Джордж, всичко е готово за голямото изпращане, а? Другия вторник беше, нали? С малко късмет, ще се постараям първите двадесет и четири часа от пенсията да ги прекараш в безсъзнание!

— Значи няма да има никаква промяна — промърмори Паскоу, докато Хедингли, леко изчервен от толкова много внимание, излизаше от стаята.

— А сега, главен инспектор — каза строго Далзийл, — къде ти е бил ума? В това, дето го казва Джордж, има много верни неща. Уърдман, библиотека — двете неща вървят заедно.

— Като игла и купа сено — каза Паскоу.

— Твоя човек, Рут искам да кажа, сигурно доста често кисне в читалнята — изръмжа Далзийл.

— Повече в университетската, отколкото в Центъра — призна Паскоу неохотно.

— Същата работа — каза Дебелака. — Човек само да иска, ще му намери цаката. Чарли Пен и той е същата стока. С библиотеките, искам да кажа. Ами персонала? Може би трябва да ги поогледаме по-отблизо. Тъкмо работа за теб, млади момко — обърна се той към Боулър. — Не ти ли се ще да ги поогледаш малко по-отблизо, а?

Дебелака млясна с устни похотливо и Хат усети как се изчервява както от неудобство, така и от яд.

— Добре ли си, млади момко? — впери поглед в него Далзийл. — Малко трескав като че ли ми се гледаш. Не си пипнал тоя гаден грип, надявам се?

— Добре съм, сър — каза Хат. — Казвате персонала на библиотеката... Да имате някого предвид?

— Аха, оня Фолоус. Мъж, дето губи толкоз време да си фризира косата, сигурно има нещо сбъркано в него. После идва оня пич Дий.

Името му да ти напомня нещо?

— Може би имате предвид доктор Дий, който бе прибран за некромантия^[1] — каза Паскоу.

— Възможно е — кимна Далзийл. — Провери и него, Боулър и виж дали има някаква връзка. И ако можеш да мислиш съсредоточено и същевременно да правиш чай, с удоволствие бих изпил една чаша.

— Сър... — обади се колебливо Хат.

Той се спря поотделно на трите лица пред него. За негова изненада, именно по това на Уийлд — най-безизразното от трите — той забеляза лекото свиване на веждата, означаващо че го отпращат. Кое то бе все едно да го запращат на майната си.

Ако му бе хрумнал някой добър и ядосан отговор, Хат може би щеше да го каже. Но да изтърси „А бе аз да не съм ти скапан слуга тука. Иди и си направи сам“ не бе никак умно, затова той промърмори:

— Отивам.

И излезе.

— Хат.

Той се извърна. Уийлд го беше последвал навън в коридора.

— Това, че са ядосани, не означава, че не те взимат насериозно.

— Да, сардж.

— И това, че ти си ядосан, не означава, че не бива да ги взимаш насериозно.

— Да, сардж — повтори той, чувствайки се малко по-ободрен.

* * *

В компютъра имаше няколко души с името Фолоус, но нито един от тях не се казваше Пърси и нито един не приличаше дори слабо на библиотекаря. Имаше няколко души Дий, но нямаше Ричард, нямаше библиотекар. Нито пък доктор. Това бе подмятане от страна на Паскоу, което означаваше, че е вероятно от онези неща, които Далзийл наричаше префърцунковщини. Струва си да се погледне какво означава, само за да покаже на детектив главния инспектор, че и той не си е губил времето в училище.

Но по-напред по-важните неща.

Първо се налагаше да направи впечатление на Дебелака с уменията си да приготвя чай.

* * *

Когато си тръгна същата вечер от работа, Хат бе успял да възвърне напълно обичайния си бодър дух и да си внуши, че като цяло, нещата вървят добре. През първия месец след неговото пристигане, докато звездата му бързо залязваше, той със завист гледеше как тази на детектив констъбъл Шърли Новело стремително изгрива. Обаче част от този изгрев, доколкото си спомняше, включваше такива неща като донеси-отнеси, леки шеговити подмятания и други неща от този род, така че защо трябва да се обижда от такова отношение, на което по-рано сам е завиждал? Освен това бе на път да види Рай, а това бе перспектива, която автоматично повдигаше духа му.

В този живот мъжките видения и фантазии много рядко се превръщат в действителност и когато това стане, шока от това често е с обратен знак.

Така стана и сега, когато вратата на Рай се отвори и тя застана на прага току-що станала от леглото, с хлабаво завързана хавлия, през чиито пролуки проблясваха изкусителни гледки на гладка, закръглена плът като затоплен от слънцето плод, готов за бране.

Той стоя пред нея онемял, без да помръдва, по-скоро приличащ на човек, изправен пред Медуза, отколкото пред обекта на своите сънища и мечти, докато тя най-накрая каза:

— От тази твоя уста излизат ли и понякога думи или тя се отваря само за да пусне мухите да се крият от дъжда в нея?

— Извинявай... просто не... казаха ми, че си болна и аз... съжалявам, че те накарах да станеш от леглото...

— Не си. Чувствам се по-добре и току-що излизам от банята, както вероятно човек с твоята работа и проникателност вече отдавна е установил.

Докато говореше, тя стегна хавлията плътно и чак тогава Хат вдигна поглед към главата ѝ и видя капещата от косата ѝ вода. Както бе мокра, косата ѝ бе потъмняла почти до черна, на фона на която посребреното кичурче проблясваше като слънчев лъч.

— Тия неща за мен ли са или са веществени доказателства от поредния ти голям случай.

Бе забравил, че в едната си ръка държи букет карамфили, а в другата — кутия белгийски шоколадови бонбони.

— Извинявай, да. Заповядай.

Той ѝ ги подаде, но тя не протегна ръце да ги вземе, само се усмихна широко и каза:

— Ако този номер е измислен, за да ме накараш да си пусна хавлията, ще трябва дълбоко да те разочаровам. Влез и ги остави някъде, докато аз се приведа в приличен вид.

— Хей, няма какво да се притесняваш за приличието — подвижна Хат след нея. — Аз съм ченге. Обучени сме за всякакви ситуации.

Той сложи подаръците на кафе-масичката и огледа стаята. Не беше голяма, но бе толкова подредена и непретрупана, че на човек му се струваше по-просторна, отколкото всъщност бе. Две малки кресла, добре подредена библиотечка, стандартен лампион и кафе-масичка — това бе всичко.

Хат се приближи към библиотеката. Човек може да научи много за хората от книгите, които четат или поне така бе чел някъде. Но само ако знаеш много за книгите, а той не знаеше. Едно нещо което забеляза, бе че тук има много пиеси, нещо, което му напомни, че Рай е родена в семейство на театрали. Той измъкна един том от пълните издания на Шекспир и го отвори на първата страница след корицата. На листа имаше дата, 1.5.91, и посвещение — На Райна, честит петнадесети рожден ден на Кралицата от Принцът клоун, с любов от Серж xxxxxxxxxxxxxxxx.

Петнайсет целувки. Бодване на ревност ли беше това, което почувства? От някой, когото не познаваше, който би могъл да бъде на всякаква възраст и който бе подарил книга на Рай, когато тя е била още хлапе? „Взemi се стегни, мой човек“, укори се той. Както вече бе разбрал, всеки признак на собственически стремеж, щеше да отблъсне Рай от него.

— Ограмотяваш ли се? — попита тя зад него.

Той се извърна. Тя се бе облякла в тениска и дънки и още подсушаваше косата си с кърпа.

— На Рейна? Бях ти забравил цялото име.

— Райна — поправи го тя. — Ако бях Рейна, щяха да ми викат Рей.

— Рай е по-добре — увери я той.

— По-добре уиски, отколкото слънчев лъч?

— По-добре ръжен хляб, отколкото риба^[2] — ухили се той.

Тя помисли малко, после кимна одобрително.

— За бавен реотан като теб не е зле.

— Благодаря ти за топлите думи. Откъде все пак идва, не си ми казвала.

— Не си ме питал. От една пиеса.

— Шекспир? — претегли той на ръка тежкия том.

— Следващия до него — отвърна тя.

Тя отиде до библиотеката и измъкна един том. Хат остави Шекспир на мястото му и пое книгата от ръката ѝ.

— Оръжията и човека от Дж. Б. Шоу — прочете той.

— Познаваш ли Шоу?

— Натупах брат му едно време. Дж. Б. Н. Шоу май беше.

— Моля?

— Полицейски майтап. Странно заглавие. Защо я е нарекъл така?

— Защото е живял във време, когато е можел да предположи, че повечето от читателите му няма нужда да го питат защо я е нарекъл така.

— Аха. И това е било така, защото...?

— Защото заможната класа е гледала на класическото образование все още като на педагогически *summum bonum*^[3]. И ако не си прочел поне първия ред от Вергилиевата^[4] Енеида^[5], значи си проспал младостта си. *Arma virumque cano*, който Драйдън превежда като „Оръжието и човека възпявам аз“. Тогава е било добро заглавие. Но за да пробва такова нещо сега, човек трябва да е абсолютно сигурен, че ще има работа с висококултурна, високоинтелигентна и внимателна публика.

— Нещо много носталгично ми прозвуча. Смяташ, че времената тогава са били по-добри?

— Разбира се. Първо на първо тогава още не сме били родени. Съня е хубаво нещо, смъртта — още по-добро, а най-добре е да не си се раждал изобщо.

— Господи! — възкликна той. — Мрачна работа. Да не е пак някоя от остроумията на Вергилий?

— Не. Хайне.

— Оня краут, дето Чарли Пен работи върху него ли?

В главата му звънна някакво звънче — това му напомняше нещо, но не можеше да се сети какво точно.

— В цивилизованите кръгове те са известни под името германци — каза тя сериозно. — Не си длъжен да ги харесваш, но това не е причина да се отнасяш към тях като дивак.

— Извинявай. Но същото се отнася и за Пен, нали?

— Естествено. Всъщност у него има и хубави неща. Дори очевидната му склонност към скромната ми персونا може да бъде сметната от някои за не съвсем неразбираема. Именно един от неговите преводи ти цитирах, който той представи на вниманието ми, когато моят отказ да участвам в номера му, особено го сломи.

Хат вече бе започнал да разбира тънката стратегия в насмешките на Рай. Оставяше леко отворени вратички зад себе, подканващи всеки дърдорко да пристъпи прага им, само за да бъде полят със студен душ или да се сгромоляса в зейнала под него асансьорна шахта.

Той каза:

— Добре де, какво означава цялата тази работа за сън и тъй нататък?

— Означава, че едно време, ние всички сме имали щастието да се намираме в най-доброто възможно състояние, тоест да не сме били родени. Но в един даден момент нашите родители са се вкопчили в някоя купа сено или на задната седалка на някоя кола, или зад кулисите в антракта между две действия на Шоу в театър „Олдхам“, и са взели решението вместо нас, принудили са ни без всякакво предупреждение, да излезем, пищейки и ритайки, на тази очукана стара сцена. Кафе?

— Защо не? — отвърна той и я последва в миниатюрната кухня, която бе също така подредена, както и хола. — Хей, да не би затова да са те нарекли Райна? Защото са играли в тази пиеса, когато са те... Ето на това викам аз романтика.

— Наистина ли?

— Да. Не мога да те разбера защо се отнасяш с такъв цинизъм към това. Чудесна история, чудесно име. Просто си помисли, биха могли да те нарекат... — Той отвори на списъка с имената на героите и

прекара пръст по него. — ... Серджиус! Представяш ли си? Серджиус Помона. Ето тогава щеше да имаш причина да се оплакваш от името си.

— Моят брат-близък не се оплакваше — каза тя.

— Ти имаш брат-близък?

— Имах. Той умря — отвърна Рай, сипвайки кафе в кафеарката.

— Ох, мамка му! Съжалявам, не знаех...

— Откъде ще знаеш? Той ми подари оня Шекспир, дето ти преди малко разлистваше.

Серж. Той си спомни посвещението и се изчерви при мисълта за инфантилната си ревност. За да замаже конфузията, изломоти:

— Да, разбира се, това обяснява посвещението, кралицата, първи май, а той е бил клоуна-принц...

— Усмивката бе все на устата му — каза тя тихо. — Когато изпадах в униние, той винаги успяваше да ме ободри. В негово присъствие името Райна като че ли не беше чак толкова лошо нещо.

— Мисля, че това е прекрасно име — самоотвержено каза Хат. — И Серж също. И съм сигурен, че са ви ги дали с най-добри намерения. Такава романтична идея, да те кръстят на някой герой от пиеса, в моето семейство не би се родила.

— Много мило от твоя страна — промърмори тя. — Да, беше време, когато и аз я мислех за романтична, когато чувах майка ми и баща ми да обясняват, че са ни кръстили Райна и Серджиус, които са най-романтичните образи в пиесата, защото именно тези две роли са играли, когато са ни заченали. После един ден, подреждайки техните неща, се натъкнах на цяла купчина стари театрални програми. И го намерих. Оръжието и човека в „Олдхам“. Датата съвпаднаше. Единствената разлика беше, че когато погледнах списъка на актьорите, срещу Серджиус и Райна не бяха имената на Фреди Помона и Мелъни Макилоп, а на други хора. Баща ми и майка ми са играли Никола, главния слуга и Катерина, майката на Райна. Как ти изглежда тая романтика и искаш ли захар?

— Една лъжичка. Е, не е кой знае каква болка за умирање, какво? Да преувеличаваш малко миналото си, не може да се нарече тежко углавно престъпление, нали?

— Сигурно. На Шоу сигурно би му харесало. Цялата пиеса блика от раздути романтични представи, саможертва и чест.

— Тогава защо се отнасяш с такъв цинизъм?

Тя го погледна замислено и каза:

— Нека друг път да говорим, а? Намокря ли си косата и езика ми се развързва. Дай да видим дали твоите бонбони ги бива за нещо.

Те се върнаха в хола. Рай отвори кутията, захапа един бонбон и кимна одобрително.

— Отлични са — каза тя. — Та как казваш, разбра, че съм болна?

— Ами днес бях в библиотеката...

— Защо? — любопитства тя. — Станало ли е нещо?

— Да — призна той веднага. — Строго поверително е, ясно?

— Давам честна дума — вдигна ръка тя.

Той ѝ разказа за новия Диалог.

— Божичко! — изпъшка тя. — Почудих се, когато чух за смъртта на Джонсън и...

— Какво те накара да се учудиш? — прекъсна я той.

— Не знам. Просто някакво чувство. И може би защото...

— Какво?

— Тази връзка с библиотеката. Искам да кажа, не само че се получават там, ами и има и своего рода свързващо звено, като че ли. Да, знам, че в това нещо куца, но то като че ли те тласка в някакъв нелогичен път на разсъждение...

Изведнъж тя му се стори много уязвима.

— Хайде, хайде — опита се той да я ободри с малко бащинска игривост. — Горее главата. Ти специално няма за какво да се притесняваш.

— Наистина ли? — Опитът му помогна дотолкова, че да замени очевидната ѝ уязвимост с иронично подчертана детска адмирация и доверие. — О, кажи ми тогава защо не трябва да се притеснявам.

— Ами... Защото тоя тип, Уърдман, не ти е някоя обикновена секс-откачалка, преследваща и изнасилваща млади жени. До този момент само една от жертвите е жена, Джакс Рипли, и никакъв секс. Още не знаем под ударите на какъв тъпан подскача тоя лунатик, но в постъпките му няма нищо, от което да се заключи, че той би предпочел да сложи някой като теб на огневата линия, вместо, да речем, някой като мен. Колкото до това с библиотеката, според мен именно оня конкурс му е подсказал начина да довежда Диалозите си до знанието

на общественото мнение, начин, който се е харесал на изкривеното му съзнание...

— Извинявай, би ли повторил?

— Има съзнание на любител на загадки, съзнание, което вижда всичко в смисъл на скрити отговори, заблуждаващи ходове, подсказки и връзки, главоблъсканици и игрословици. Привлича го именно онова нещо, което се оказва скрит в огромната планина от литература факт.

— Тази диплома, дето казват, че си я взел, по какво беше? Орнитология и психиатрия? — попита тя с полуирония, полукомплимент.

— География... и икономика — бързо добави той второто като смекчаващо вината обстоятелство.

Но то не подейства.

— Боже Господи! Искаш да ми кажеш, че съм се захванала с някакъв си птицегледач с диплома по география? Е, поне няма да се притеснявам как ще заспивам по нощите.

Той огледа това изявление от всички страни, реши че в него има повече приятни неща, отколкото подигравка и продължи:

— Да си детектив е като да ползваш читалнята. Всичко се свежда до това къде да търсиш. Викнахме едни момчета от университета, един акробат и един лингвист. Водих си бележки. Искам да кажа, че макар на всички се налага да внимават, няма специална група, която можем да кажем, че се намира в по-голяма опасност, отколкото която и да било друга. Да кажем, че всички са в опасност, може и да е слабо утешение, но ако погледнеш на нещата от статистическа гледна точка, ако всички са в опасност, то възможността ти да си следващия е далеч по-малка. Така че да, внимавай, но не се стряскай толкова. Поне не и когато си в компания. Заговорихме за компания, та се сетих. Мислиш ли, че ще си достатъчно здрава този уикенд за нашата малка експедиция?

— Никакъв проблем — отвърна тя, опъвайки гръб изкусително така, че тениската излезе от дънките ѝ, разкривайки ивица леко закръглен корем, от който звъннаха и писнаха всичките му сигнали за тревога. — С кого разговаря в библиотеката? С Дик?

— Да — кимна той. Ако бе искала да го плисне с кофа студена вода, споменаването на Дий беше именно начина. — Тъкмо го спомена, чувала ли си за доктор със същото име?

— Ако нямаш предвид Елизабетинския астролог и некромант, не съм — отвърна тя.

— Да, сигурно е този — каза той. Брей, тоя стар умник Паскоу, ха-ха-ха.

— Това да не би да е последната версия. Че Уърдман е вълшебник и Дик е потомък на доктора?

— Е, трябва все пак да признаеш, че е малко странен — каза той и побърза да добави, опитвайки се да поразреди малко укора в гласа си: — Сигурно се дължи на времето, което прекарва с Пен. Когато влязох в читалнята, двамата бяха в офиса и играеха на онази смахната игра. Парономания.

Той впери поглед в нея да разбере дали го е казал правилно.

Рай се засмя и каза:

— Брей, ама ти наистина слушаш.

— Зависи кой ми говори. Ти ми каза, че думата всъщност означава човек с маниакален интерес към игрословици, нали така?

— Точно така. Думата се е получила от сливане на две думи — парономазия, това е игра на думи или игрословица, и мания, може би с лек оттенък на параноя. Защо ме гледаш така?

— Даваш ли си сметка, че ти току-що повтори горе-долу същото, което казах преди малко за Уърдман?

— О-о, я стига — каза тя раздражено. — Което казват вашите велики мислители от университета, искаш да кажеш. Виж какво ще ти кажа, тия двамата играят на тази игра откакто съм на работа в тази библиотека. Това не е таен порок. Попитах за нея, Дик ми обясни, какво толкова? Даде ми даже екземпляр от правилата. Някъде тука трябва да е.

Тя се залови да рови в едно от чекмеджетата.

— Двете табла, които видях, изглеждаха боядисани на ръка и изглеждаха различни — каза Хат. — Това истинска игра ли е? Или те са си я измислили?

— Каква, по дяволите, е разликата? — обърна се тя с усмивка към него. — Знам, че са я започнали в училище, когато играели на игрословици...

— В училище ли? — прекъсна я той. — И Дий ли е бил в Ънтанк?

— Да. Проблем ли има?

— Разбира се, че не. Но това би могло да бъде отговор. — Значи, казваш, игрословици.

— Да. Възникнал спор за една латинска дума, която един от двамата употребил и това ги довело до версия на игрословица, в която не можеш да използваш никакъв друг език, освен латински. Оттам нещата набрали инерция — и двамата търсели нещо по-сложно, с по-големи табла, с повече букви, по-различни правила и играчите се редуват да избират езика... А, да, ето ги... Не, не ги чети сега, можеш да ги вземеш, и без това беше време да поразчистя малко тая бъркотия тука.

Хат сгъна листчето и го прибра в портфейла си.

— Нищо чудно, че не можах да разбера нито една от думите, които видях — каза той с неохотно възхищение. — Колко езици знаят тия хора, за Бога?

— Френски, немски — разбира се, Пен знае последния перфектно, малко испански, италиански, такива неща. Но това няма значение. Няма нужда да знаят даден език, за да играят играта, защото в библиотеката е пълно с речници. Това май е част от тръпката. Единия например вади дума, която, да речем, прилича на словашка и после предизвиква противника с нея. Дали това е блъф или предния ден се е натъкнал с думи от някой словашки речник и сега се опитва да го изработи? Вадят тогава речника и ако я няма, следват наказателни точки, не знам как точно става.

— Ега ти скуката — промърмори Хат.

— Защо? — изгледа го тя любопитно. — Двама възрастни хора, по собствено желание играят игра сами, без да се опитват да правят впечатление никому.

— Ама на теб изглежда са направили. Ти опитвала ли си да играеш?

— Нямам нищо против да опитам, но никога не са ме е канили — отвърна тя. — Всъщност такъв е и целия ми живот. Наоколо се играят какви ли не игри, а мен никой не ме кани да участвам.

Намек ли беше това? Подкана? Или просто закачка?

Той отпи малко от кафето да си навлажни внезапно пресъхналото гърло, питайки се дали не е дошло време за по-решителен ход. Тялото му, безспорно, мислеше, че е така. Усети как плътта му започва да прегрява.

— Добре ли си, Хат? — загрижено впери в него поглед Рай. — Изглеждаш ми нещо зачервен.

— О, да, добре съм — отвърна той.

Но още докато изричаше думите, си даде сметка, че е много далеч от добре и че прегряването му се дължи по-скоро на слабост, отколкото на желание.

— Не ми изглеждаш добре с тези червени петна по това време на деня — каза тя. — Всъщност, изглеждаш точно така, както аз се чувствах вчера.

— Искаш да кажеш, че съм прихванал от теб? — закашля се изведнъж Хат. — Знаех си аз, че имаме много общи неща.

— Моля те. Не обичам нахакани завоеватели. Ще можеш ли да си отидеш с колата до вас?

На Хат му мина през ума, че ако си изиграе картите както трябва, би могъл да предяви искане за даване на убежище тук, после се сети че самата Рай едва е започнала да се оправя. В света на романтичната белетристика, пациента често се озоваваше в леглото на лекуващата сестра. От друга страна пък двама пациенти на едно място щяха само да си играят един друг по нервите.

— Да, да, няма проблем. Кажете сега каква е прогнозата?

— Ами... първо ще ти стане зле и тогава няма да ти е никак добре, но добрата новина, е че макар и гадно, трае твърде кратко.

— Значи за уикенда ще съм добре, а?

Тя му се усмихна и отвърна:

— Шоуто си е твое, Хат. Но ако трябва да го отложим още веднъж, ще започна да се питам дали съдбата не се опитва да ни каже нещо.

— Ти остави съдбата на мен — каза той уверено, потискайки надигналата се кашлица и отправяйки се към вратата. — Един хубав сън и утре сутринта пак ще съм на крака, за да браня сигурността на Мид Йоркшир и неговите граждани.

— Вярвам ти — каза тя, целуна си показалеца и леко го сложи на пламналото му чело. — Вече почвам да чувствам по-голяма сигурност. Лека нощ, Хат. Умната.

Ето каква е силата на една хубава женска милувка — той просто си повярва сам, докато крачеше към колата си. Любовта можеше всичко и той разбра, че е истински, силно, лудо и дълбоко влюбен.

[1] Черна магия. — Б.пр. ↑

[2] Думите Rye (Рай) и Ray (Рей), означават съответно ръж и лъч. Играта на думи е основана на факта, че от ръжта се правят и хляб, и уиски, а ray означава още и рибешка перка. — Б.пр. ↑

[3] summum bonum — (англ.) — висшето благо. — Б.пр. ↑

[4] Публий Вергилий Марон (70–19 г. пр.н.е.) — римски поет, известен с прозвището „лебеда на Мантуа“. — Б.ел.кор. ↑

[5] „Енеида“ — недовършен патриотичен епос на Вергилий, състои се от 12 книги, написани между 29–19 г. пр.н.е. Възпява величието на Рим, цялата му история от неговия произход. — Б.ел.кор.

↑

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И СЕДМА

Понякога дори и една добра жена може да сбърка и на другия ден Хат се чувстваше истински, лудо и дълбоко зле. Първият му порив бе да отиде на работа, за да даде възможност на всички да видят колко е зле, но когато едва не падна докато си обуваше боксерките, той изостави идеята и вместо това само позвъни.

Свърза се с Уийлд, който ако не прояви съчувствие, то поне прозвуча неутрално, после някъде отдалеч прогърмя гласа на Далзийл, който го попита с кого говори и Уийлд му обясни, че говори с Боулър, който няма да дойде, защото е болен.

— Няма да дойде, защото е болен? — гръмна учудения глас Далзийл, който слагаше извинението за отсъствие по болест далеч под това да бъдеш отвлечен от извънземни. — Я ми го дай!

Той грабна телефона от ръката на Уийлд и каза:

— Какво става, момко?

— Съжалявам, сър — изхриптя Хат. — Оказахте се прав, пипнах тоя вирус.

— О. Аз съм виновен, така ли? Каква е тая музика, дето се чува? Да не си в някой денонощен бар?

— Не! — викна Хат възмутено. — Това е радиото. Аз съм в леглото. Сам.

— Не подскачай. Помни Абишаг и Давид. Или не бяха те. Доколкото си спомням, той умря.

— Точно така се чувствам и аз сър — опитвайки се да изтръгне малко съчувствие. Звънчето, което бе звъннало едва-едва в главата му като беше на гости у Рай, сега задрънча като алармена система. — Сър, има нещо...

— Последни желаниа не приемам. Все едно да подслаждат горчивия хап.

— Не, сър. Просто се сетих нещо за Диалога. Нали в него накрая имаше нещо за смъртта? Дето се казваше, че най-доброто нещо е да не си се раждал въобще.

— Аха, точно така, виждам го пред себе си. Е та?

— Знам, че може би не означава нищо, но според мен оня човек, Хайне, онзи, дето го превежда Пен, е казал нещо подобно.

Забележително е по какъв начин дистанцията увеличава куража. След като бе видял как Далзийл се подигра с Паскоу, Хат едва ли би се осмелил отново да тика поезия в лицето на Дебелака.

— Не знаех, че си учил немска филология — каза Далзийл.

— Не съм, сър. Просто Рай... госпожица Помона от библиотеката, ами... Пен понякога оставя разни неща на места, където тя да ги види. Прави го или случайно, или нарочно, така да се каже и...

— Да, това го прочетох в доклада на детектив главния инспектор. Но мислех, че това е романтика, опитва се да я сваля. Как така е обърнал работата на смърт?

— Може да се е опитал да изтръгне малко съчувствие — предположи Хат.

Това включи асоциациите на Дебелака и той се разсмя толкова гръмогласно, че Хат отдръпна слушалката от ухото си.

— Така е — каза той като се насмя, — можеш далеч да стигнеш със съчувствие. Това обаче минава само пред мацки, но не и пред суперинтенданти. Оправяй се по-скоро, синко, за да не става нужда да ти идваме на гости с венец.

Далзийл затвори и се върна в кабинета си без да проговори на Уийлд. Там седна зад бюрото си и стоя така известно време, потънал в мисли. Трябваше да признае пред себе си, че затъва. Е, и друг път бе затъвал и винаги успяваше да се добере до брега, но медиите говореха за това повече от всеки друг път и освен това имаше доста много тъпанари, които с удоволствие щяха да отпразнуват потъването му. Време бе да подръпне някои кончета.

Той вдигна телефона и набра.

— Идън Текъри, моля. Не-е, не, мойто момиче, не ми дрънкай глупости за важни срещи и тям подобни. Той сигурно току-що е влязъл в офиса си и причината да се намира там е, защото е по-спокоен от дома му и може да си запали пура без благоверната му да му изсипе кофа студена вода на главата. Кажу му, че го търси Анди Далзийл.

След малко в слушалката прозвуча изискания глас на Идън Текъри, старши съдружник, макар вече официално полупензионирани

от най-престижната адвокатска кантора в Мид-Йоркшир — „Текъри, Еймбърсън, Мелър и Текъри“.

— Анди, плашиш новата ми секретарка.

— Нека набира опит. Как я караш, старо момче? Опъваш ли струните още?

— Все по-трудно. Хубаво е да се сещаш, както ти би казал, къде заспиват всички накрая, обаче на моята възраст все по-трудно си спомням.

— Номера е да не позволиш другите да усетят, че си забравил. Но както и да е, не ти вярвам. И веднага ще те пробвам. Ти си адвокат на лорд Партридж, нали?

— Точно така, но, Анди, както добре знаеш, професионалната етика не ми позволява да...

— Е-е, стига — прекъсна го Далзийл. — Не е необходимо да си заключваш вратата и да си включваш заглушителя, негова светлост не ми трябва. Но доколкото те знам, обзалагам се, че знаеш всичко, което си струва да се знае за един такъв стар клиент като стария Бъджи, включително и такива неща като домакинството му например, нали?

— Стария Бъджи? Не знаех, че сте в такива близки отношения с негова светлост, Анди.

— Стари дружки сме от едно време — отвърна Далзийл. — Та това, което ме интересува е, че в неговото имение живее една германка и играе ролята на камериерка ли беше, готвачка ли... нещо такова.

— Имаш предвид фрау Пенк, майка на нашия литературен лъв Чарли Пен?

— Точно за нея става въпрос. И така, доколкото я познаваш, какви са отношенията ѝ с Чарли? Професионалната ти етика ще ти позволи ли да ми отговориш на това?

— Предполагам — каза разсъдливо Текъри, — че тъй като не действам от страна нито на единия, нито на другия, ще мога, без да се обвързвам и съвсем неофициално, да обсъдя с трета страна такъв един въпрос. Да видим. Изпълнени със смисъл отношения, бих казал. Тя смята, че Чарли трябва да живее с нея, да поеме работата като глава на семейство Пенк, овакантена от смъртта на обичния ѝ съпруг преди около двадесет години. Това би било съгласно добрите стари германски традиции. Според нея той е забравил откъде е и се е превърнал в местен. Дори успеха му като писател не означава кой знае

какво. Книгите му не са това, което в Германия биха нарекли „сериозна литература“ и освен това са писани на английски.

— Тя говори ли английски?

— О, да, перфектно, макар и с доста силен акцент, който се засилва, ако не иска да разбере онова, което ѝ говориш.

— Има ли пари?

— Ако има, аз не знам. Но не ѝ трябва. Домът за нея има висока стойност и тя се обляга само на него. Живее в къщата по милост и изглежда напълно доволна да си остане там до края на дните си.

— Е как тогава е успял Чарли да посещава оня помпозен колеж „Ънтанк?“ Плащал е стария Бъджи, нали?

— Негова светлост не се отнася към парите си с такова разточителство — отвърна сухо Текъри. — Момчето спечели стипендия. Не казвам, че не е подръпнал някоя и друга връзка, но, както всички казваха тогава, момчето бе много умно.

— А сега е и богат, смее да добавя. Спокойно би могъл да купи една къща и да прати майка си да живее там.

— Което, доколкото знам, му е било предлагано. Според мен той гледа на милостта на Партридж като причина да изпитва по-скоро унижение, отколкото благодарност. Майка му обаче по-скоро проявява склонност да гледа на Англия — имам предвид Англия извън имението Хейсгарт — като един придатък на старата Източна Германия, а на хората като теб — като на лакеи на английския клон на Щази.

— Така че ако някое ченге започне да и задава въпроси за нейния Чарли, как ще реагира?

— Неотзивчиво, бих казал. Според мен ще го опише като най-съвършения и отдаден на семейството си син, срещу когото не би искала да чува нито една лоша дума както на немски, така и на английски.

— Ами ако стария Бъджи или някой от неговите дружки започне да ѝ говори за Чарли...?

— Ако ѝ се намекне, че би трябвало да се чувства щастлива, че е родила син, който се оправя така добре във външния свят, тя веднага би започнала да се оплаква от недостатъците му като добро германско момче. Знам това със сигурност, защото когато се видях с нея за пръв път, допуснах тази грешка.

— Супер! — възкликна Далзийл.

— Не мисля, че има смисъл да те питам какво си намислил, Анди?

— Прав си както винаги, Идън. Чао.

Далзийл затвори, замисли се за малко, после отново го вдигна и набра.

— Кап Марвел.

— Здравей, пиленце, аз съм — каза той.

— Пак? В рамките на две седмици ми звъниш втори път от работа. Дали да не подам оплакване за тормоз?

— Не, няма да ти повярват, защото тия, дето ги тормозя, знаят какво е тормоз — каза той. — Слушай златна, напоследък много мислих и реших, че съм отвратителен егоист, неспособен да поддържа нормални отношения.

— Анди, добре ли си? Да не би нещо да ти е паднало на главата или нещо да ти е блеснало в очите?

— ... и ми дойде на ума... оня купон, дето го урежда твоя герой у стария Бъджи, защо не вземем да отидем? Отдавна не сме се вихрили двамата с тебе, а?

— Съжалявам, Анди. Трябва да си налягам парцалите. Чувствам как вихрите ми тръгват.

— Значи готово? Супер. Чао.

Той натисна копчето и отново набра.

— Добър ден, Пералня и химическо почистване „Лили“, с какво мога да ви бъда полезна?

— Здравсти, мойто момиче — отвърна Далзийл. — Можеш ли да ми нагласиш една шотландска поличка за събота?

* * *

Още като дойде на работа тази сутрин, Паскоу напомни на останалите, че по-късно днес ще наминат Потъл и Търкухърт, за да анализират Диалога и да дадат експертното си мнение и за предните.

— О, Боже! — изпъшка Далзийл. — Защо и аз не съм болен?

— И вие?

— Боулър се обади, че е болен — поясни Уийлд.

— Болен свят — обобщи Паскоу.

— Температурата в къщи е висока, а?

— Само в преносен смисъл. Снощи Ели и Чарли се срещнаха за да направят окончателна оценка на работите от конкурса. Сам Джонсън също е трябвало да присъства, така че събитието не е било точно радостно. Върна се у дома снощи и поиска да узнае защо не сме мръднали и сантиметър напред.

— Значи точно това си й казал, нали?

— Тя ще изпадне в истерия, ако й кажа, че по въпроса се води следствие и скоро се очакват арести.

— Помислих си дали не е по-добре да го отменят този конкурс — каза Уийлд.

— Защото един от журито е бил убит? Не стават тия неща така, Уийлди. Всички тия бъдещи Скот Фицджералдовци пет пари не дават за Сам Джонсън, за когото впрочем никога не са чували. Ако беше Чарли Пен, нещата може би щяха да бъдат други. А и без това, далеч от мисълта да отменя конкурса, Мери Егню използва убийството, по-точно всички убийства, за да увеличи тиража. Видяхте ли вчерашния Газет? Тя е публикувала списък на заглавията от предварителната подборка. Това са около петдесет работи. И се е разбрала с Джон Уингейт, оня от телевизията. Всички автори от списъка са поканени в киносалона на Центъра и резултатите ще бъдат обявени във времето, което по-рано беше определено за предаването на Джакс Рипли.

— Предаването на Рипли? Господи, тия шибани медии от какво ли не печелят! Ама те нищо чудно да започнат да вземат такса и от ония, дето искат да пикаят в уринатора, дето е пикал Гладника! — възкликна Далзийл. — И ако живея по-дълго, сигурно ще видя как връщат и публичното обесване... Като казах обесване, има няколко души, дето наистина си струва да бъдат обесени.

Паскоу и Уийлд размениха един от ония неизразяващи нищо погледи, с които през изминалите години, се бяха научили да споделят желанието си да се изсмеят на често екстремните и алогични обобщения на Дебелака.

Той като че ли не ги видя и продължи:

— Каза ли ти Ели нещо за победителя? Обзалагам се, че ще е някаква кървава история за перверзен секс или нещо такова.

Оставяйки настрана въпроса дали това е коментар върху масовия обществен вкус или върху предпочитанията на жена му, Паскоу

отвърна:

— Да, каза ми, че вероятно ще остана доволен, като разбера, че победителя е много приятен и забавен разказ, почти приказка, която ще накара децата и възрастните да се почувстват по-доволни от себе си.

— И Чарли Пен се е навил на такова нещо? Да не е бил пиан? И кой е гения, дето го е написал?

— Това не можем да узнаем преди събота вечерта, когато ще отворят плика с името на победителя. Вие ще дойдете ли, сър?

— Сигурно се шегуваш!

— Не съвсем. Мислех си, че може да присъства и Уърдман.

— Ти така каза и за изложбата.

— Всъщност Боулър го каза.

— Е, надявам се да не се хвали с това — изръмжа Далзийл. — И като дойде какво? Този път ще облече тениска с надпис Аз съм Уърдман, така ли?

— Кой знае? Потъл казва, че колкото повече се самоубеждава в собствената си неуязвимост, толкова повече му става приятно да поема рискове. Както и да е, аз определено ще бъда там. Ели е в журито, в края на краищата.

— Така ли? И се притесняваш, че като видят, че са сгасчени, играта може да загубее, а? Е, щом е толкова лесно да се разкрие Уърдман, значи чифт полицейски очи ще са напълно достатъчни.

— Два чифта — обади се Уийлд.

— И ти ли отиваш?

— Едуин обича да подкрепя местните културни събития.

Този път погледите бяха разменени между Паскоу и Далзийл.

— Ако това е местно културно събитие — бе коментара на Далзийл, — аз съм си изпълнил квотата за месеца. Тъй или иначе, в събота аз отивам на танци.

— Танци — каза Паскоу, полагайки титанични усилия да не влага какъвто и да било оттенък на израз или, не дай си боже, на въпрос в думата.

— Аха. Мъж. Жена. Музика. Ритмични движения. Ако си облечен, това се нарича танци.

— Да, сър. Може би салса? Реге? Диско? Техно? The dansant?

— Аз ще видя какво е, а ти ще трябва да си напънеш въображението — каза Далзийл, надигайки се. — Свирни, когато

Перко и Пинко дойдат. Ако обаче съм мъртъв, не си правете труда да ми викате духа.

Той излезе.

— Не е весел нещо — забеляза Уийлд.

— Вероятно е чел статията за него тази сутрин в СЪН. Заглавието беше „Когато динозаврите управляваха света“. Трябва да разреши това колкото е възможно по-скоро.

— Нали всички това правим? Да имаш някакви идеи?

— Освен да натикаме всички, макар и бегло свързани със случая в някоя кошара и да ги спускаме от бой, докато някой не си признае, други идеи нямам. Може би динамичното и академично дуо ще ни насочат в правилната посока.

— Мислиш ли? — попита Уийлд. — Аз повече залагам на кошарата.

* * *

Получи се така, че Ъркухарт дойде сам. Потъл бил паднал на легло под ударите на вилнеещия вирус, който бе повалил Рай Помона и Хат Боулър. Той бе изпратил писмено резюме на заключенията си, които не прибавяха кой знае колко към онова, което бе казал на първата им среща. Уърдман ставал все по-дързък, тъй като всяко убийство укрепвало чувството му за неуязвимост. Целта му очевидно е била да направи Джонсън беззащитен с помощта на медикамента, след което да го задуши. Но след като преподавателя бе умрял без да има нужда да го пипат, това е било сигурен знак за него, че е на правилен път.

„Уърдман е безразсъден при изпълнението, но не и в ретроспекцията“, пишеше Потъл. „Диалозите се водят с трима събеседници. Първият е Същество от подземното царство, което представлява едновременно сянка на някаква личност и Силата, която му помага в серията убийства. Вторият сте вие, аз и всички останали, които четат Диалозите, и които (както се надява той) в същото време разбират и одобряват неговата цел, възхищават се и се смайват от неговата изобретателност. Третият е самият той. В реалния свят, в противовес на света на безвремето от неговия ритуал, той вижда жертвите като реални хора, а не просто необходими пътеуказатели в

неговия мистериозен път, и изпитва нужда да убеди сам себе си, че те лично или тези, които остават след тях, ще имат полза от смъртта си/им.“

Внимателно избягвайки да пише черно на бяло всякакви по-конкретни предположения, изразяващи се в това каква точно личност да търсят, към резюмето той бе прикрепил и написана на ръка бележка, в която пишеше на Паскоу да му позвъни идущата седмица, когато се надявал да се пооправи.

Ъркухърт дойде, както му се струваше на Паскоу, по-скоро да подразни малко Анди, отколкото да допринесе с някакви полезни анализи. Или може би, след като бе живял цял живот с антиавторитарни убеждения, не можеше да се насили да предложи сътрудничеството си на полицията под никаква друга форма, освен иронична.

Дебелака също, даде си сметка Паскоу в момент на просветление, всъщност се радва на престрелките. Колко полза извличаше от приноса на Ъркухарт, бе трудно да се разбере, но определено се радваше на прехвърчащите искри между тях.

— Кажи сега какво си ни донесъл Роб Рой.

— Не бързай толко, Хамиш и може скоро да разбереш — отвърна Ъркухарт.

За втори път шотландеца запращаше това Хамиш в лицето на Далзийл като торта и двата пъти Далзийл за момент сякаш спираше да диша. „Да не би нещо да пропускам тука“, запита се Паскоу.

Това, което Ъркухарт бе събрал за тях, не бе кой знае колко и имаше по-скоро литературна, отколкото лингвистична стойност, което наведе Паскоу на мисълта, че неговата мацка от факултета по английска литература май е надничала в Диалозите повече, отколкото й се е полагало. Е, ако теча на информация спира дотам и не се процежда в таблоидите, няма нищо страшно, а и те получават двама експерти на цената на един.

— Поцо спомена нещо за тоя тип и за религията, нали? Не религиозен маниак в прекия смисъл на думата, вероятно дори абсолютно а-религиозен външно. Винаги така се получава с тези откачалки. Дават с едната ръка и вземат с другата, и накрая оставаш с гол грездей в ръката.

— По-добре гол грездей в шепата, отколкото пълни тъпотии, което до момента виждам — изръмжа Далзийл и вдигна празната си шепа за по-голяма нагледност.

— Аз също — отвърна Ъркухарт, втренчил тежък поглед в него. — Както казах вече, пълен е с религиозен език, както по тон, така и директен, но това вече сигурно сте го видели, господин Паскоу.

Чудесен начин за потвърждаване кой от полицията е грамотния човек, помисли си Паскоу.

— Да, забелязах няколко примера — отвърна той.

— Но има едно нещо, което непрекъснато ми се набива в очите. Първи Диалог: „... се докосвах до силата зад светлината, силата, изгаряща всички страхове...“ Трети: „Бъди силата на живота ми; от кого има след това да се страхувам?“ Четвърти: „... че в светлината на този ореол аз няма от какво да се страхувам...“ Пети: „... моя светлина и спасение, поради което няма какво да се страхувам от който и да било тип.“ Проверих ги внимателно всичките. И ето какво открих в Псалм 27.

Той извади една Библия и зачете:

— „Господ е светлина моя и избавител мой; от кого ще се боя? Господ е сила на живота ми; от кого ще се уплаша?“

После вдигна глава и огледа присъстващите с такъв поглед, сякаш тишината, която последва беше оглушителни аплодисменти.

— Интересно — побърза да каже Паскоу. — Може ли да видя?

Далзийл избуча:

— И?

— Не ми и-кай, Анди, няма „и“ — отвърна Ъркухарт. — С изключение може би на това, че като я гледам тая илюстрация в Първия диалог, се питам дали този предмет в буквата Р не е книга, може би дори самата Библия или нещо като църковен псалтир, където могат да се намерят псалмите.

Паскоу остави Библията на масата и се наведе над илюстрираното писмо.

— Може и да сте прав — каза той. — Може да е гръбче на книга. А за самите рисунки? Да имате някакви предположения?

— Може би означават специфичен кодекс, в който се съдържа целия In Principio — предположи Ъркухарт. — Но тук ще ви трябва специалист.

Далзийл, който бе взел Библията в ръка и я прелистваше, звучно пропя:

— „От книги много няма полза; и многото учене изтощава мозъка човешки.“ Моля ви, никакви специалисти повече.

— Аха, виждам какви притеснения ти причиняват — каза Ъркухарт, но веднага след това превърна текстуалния си анализ в заключение: — Така че на мен ми се струва, че този ваш Уърдман вижда в някои печатани текстове нещо като кодирано евангелие. Ето ти мъдрост. Който е разумен, нека сметне. Такива неща.

— Това е от Откровението, а не от евангелие — каза Далзийл. — „Който е разумен, нека сметне числото на звяра, защото е число на човек.“

— Защо не съм изненадан, че знаете това, суперинтендант? — отвърна Ъркухарт. — И още нещо. В Петия диалог „живота се превръща в доста непосилна скука...“ много ми прилича на цитат от последното писмо на оня тип Бедоуз, преди да се самоубие. „Живота се превръща в доста непосилна скука, за да може да се носи на един крак и то на болен“. Изглежда бедното момче е опитвало да се самоубие и преди това, но е успяло само да предизвика ампутацията на крака си. И той е бил доктор. И като го гледам как е писал, сигурно е щял да бъде прекрасен консултант за полицията.

— Това ли е всичко? — попита Далзийл. — Добре тогава, драги ми Лохинвар, може да се връщаш в галоп в планините си.

Този път Ъркухарт остави на Дебелака последната дума и като признание към този му жест, Далзийл изчака докато вратата се затвори зад него и чак тогава каза:

— Изгубихме си времето за тоя що духа.

— Не мисля така, сър — възрази твърдо Паскоу. — Изграждаме си образ по този начин. Освен това този цитат от Бедоуз, също ни каза доста неща.

— Така ли? От това, което ни каза за твоето приятелче, че си падал малко префърцунен, може би това означава, че е умрял съвсем без крака.

— Много добре, сър. Но това означава, че Уърдман трябва да е много добре запознат с творчеството Бедоуз. И аз познавам един, който силно се интересува от него.

— О, не — изстена Дебелака. — Само не ми казвай пак, че е Рут. Дай му малко почивка на този човек, а?

— Почивка ли? — каза Паскоу. — Именно това искам да му дам. Да си почива двейсет-трийсет години.

Далзийл го загледа с печален поглед и каза:

— Пит, ти започваш да звучиш като тоя Уърдман. Трябва да излизаш повечко навън. Как казват хората? Поживей си малко живота.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ОСМА

Но да си живееш живота никак не е лесно, когато наоколо ти има толкова много смърт.

В събота сутринта Паскоу се събуди, протегна се и доволен си помисли: „Днес не съм на работа.“ После си спомни, че трябва да ходи на погребение, второто му за тази седмица.

За едно ченге уикендите обикновено означаваха по-скоро повече работа, отколкото в делник. Въпреки това Паскоу, също като роб, мечтаещ за дома, никога не успя да изгуби вкорененото си чувство, че съботите са отредени за футболни мачове, за домашна работа, за купони, за сватби, за пикници и изобщо все за такива хубави неща. Затова, въпреки факта че натиска върху следствието, Уърдман предизвикваше огромно намаление на официалното време за почивка (разбира се, без никакво пропорционално увеличение на официално платеното извънредно работно време) той бе решил да се държи за заплануваната без Уърдман събота като удавник за сламка.

Но Линда Лъпин, Лупи Линда, бе променила всичко това.

Трупове на умрелите от убийства, особено на убитите с отрова, обикновено се пазеха замразени дотогава, докато всички засегнати страни от съдебномедицинска гледна точка страни — полиция, коронер, прокуратура и (в случай, че има някой задържан) защита — не постигнат съгласие, че и последната капка улика, инкриминираща или екскриминираща, е изцедена от тях. На опечалените близки на жертвата се даваше съвет също да замразят мъката си до предназначения за изливането ѝ ден.

Но когато опечалената близка бе Линда Лъпин, член на Европейския парламент, пред която трепереха дори френските ѝ колеги, нещата можеше и да не протекат точно така.

Нейните доводи (които както винаги тя запращаше написани на каменни плочки) бяха, че поради смъртта на доведения ѝ брат, Европа вече преживява един период на тежка криза, причинена от отсъствието ѝ и е съмнително дали би могла да преживее още един в близко време.

Затова погребението трябва да бъде извършено в рамките на нейния престой тук, тоест преди началото на новата седмица, когато тя възнамеряваше отново да се заеме с достойната само за богове задача да поддържа Континента във вид, удобен за англосаксонците. Така че се наложи Сам Джонсън да бъде погребан в събота сутринта.

Линда би предпочела окончателността на кремацията, но тук коронера се запъна. Тялото трябваше да остане на разположение. Затова церемонията щеше да се проведе в „Сейнт Хилда“, университетската църква.

Официалното изявление, че Стийл и Джонсън са съответно четвъртата и петата жертви на Уърдман, бе само по себе си напълно достатъчно, за да даде храна на британските медии за цял порой от предположения и обвинения и неочакваното участие на Линда Лъпин само наля масло в огъня. Погребението би могло да падне до нивото на нещо средно между попконцерт и някое английско дерби, ако мъдрите викториански основатели на университета не бяха разширили принципа всяка сграда, в която се помещават студенти да бъде изолирана с висока стена, поръсена със счупени стъкла, дотам, че да включат и църквата. Университетската охрана, също като вътрешен гарнизон на крепост под обсада, непрекъснато обхождаха периметъра, бутайки стълбите, с които най-онеправданите завоеватели се опитваха да извоюват изглед към интериора, а едно гневно обаждане по радиото до полицията скоро се погрижи да прогони хеликоптера, поклащач се като стършел под ниската пелена на облаците.

За местното население, също като за любовта, нямаше прегради и докато Ели и Питър Паскоу вървяха по посипаната с чакъл алея към портите на църквата, от близката гробница се отдели нещо прилично на статуя на смъртта, което всъщност се оказа Сами Ръдълсдин.

— Имаш ли време за една-две думи, Питър? — попита той.

Паскоу поклати глава и продължи, но Ръдълсдин тръгна с тях.

— Кажете поне дали си тук като служебно лице или в качеството си на приятел — настоя той.

Паскоу отново поклати глава и качвайки се по стълбите, хлътна в църквата.

Ели се спря за миг на стълбите и изсъска в ухото на Ръдълсдин:

— В качеството си на каква искаш да ти кажа да вървиш на майната си, Сами?

Докато се качваше по стълбите да настигне мъжа си, репортера викна подире ѝ:

— Мога ли да ви цитирам, госпожо Паскоу?

Тя седна до Питър, изрита си обувките и сложи краката си на възглавничката, предвидена за коленичене.

Паскоу промърмори:

— Помислих, че съм те загубил.

— Просто размених една-две думи.

— О, по дяволите! — стресна се Паскоу. — Какво му каза?

— Нещо, което няма да отпечатат — успокои го тя. — Казах му да върви на майната си.

— Не може да бъде! Всъщност може. Малко грубо от твоя страна. Все пак това е стария Сами.

Тя извърна глава към него да го погледне и каза:

— Питър, не те знам в качеството на какъв си тук, но аз съм дошла да отдам последна почит на човек, който ще ми липсва, на човек, на когото гледах като на добър приятел, а това не означава, че съм длъжна да бъда учтива с журналисти, независимо дали те са стария Сами или който и да е от онези хиени, дебнещи отвън. Така че нека отдам последната си почит, о'кей?

— Добре — кимна той. — Значи няма да замеряш Лупи Линда с торти?

Линда Лъпин бе една от най-омразните личности на левичарите.

Ели помисли малко.

— Няма. Не и на територията на светата църква.

Едно от нещата, което дори многобройните врагове на Линда Лъпин трябваше да ѝ признаят щат не щат, бе че тя имаше присъствие. Дори наличието на ковчег не би могъл да я измести от центъра на действието. Тържественото шествие с тленните останки на Сам Джонсън между двата реда пейки в средата, мина почти незабелязано, тъй като почти всички погледи се събираха като във фокус върху неочаквано появилата се сестра.

Тя бе жена със здраво телосложение, среден ръст, с късо подстригана тъмна коса, раздалечени очи, които като че ли никога не мигаха, дълъг нос, гумени устни и брадичка като нос на ледоразбивач. Въпреки това, не беше непривлекателна. Един пенсиониран политик, известен с любовните си похождения, бе признал, че извличал повече

приятни моменти от спомена за минали подвизи с участието на Линда, отколкото от реалните си такива с две-три жени, чиито имена той съвсем некавалерски бе споменал.

Силата ѝ, мислеше си Паскоу, се състои в това, че в каквато и компания да се намира, по какъвто и да е случай, тя нито за момент не демонстрира съмнения, че тя е най-важната присъстваща личност. Настоящият ѝ антураж, състоящ се от университетския вицеканцлер и висшите членове на факултета по английска литература — всичките с черните си роби — приличаше на група бек вокали, суетящи се зад невъзмутимата фигура на рок звезда.

Естествено, по-голямата част от опечалените, се състоеше от хора на науката, включително няколко колеги, за които бе споменавал пред Паскоу, охарактеризирайки ги като „плагиатстващи онанисти, които не са имали оригинална идея откакто са си отрязали топките, за да видят откъде идва разводнената им сперма.“ С двама от тях особено, той се бе подиграл за предполагаемите им опити да спечелят доверието му, за да си осигурят достъп до събираната години наред с къртовски труд база данни за романтиците. Е, ето сега може би им се отдава възможност. Виждаше Луци Линда да го използва без остатък, така че вероятно щяха да попаднат в ръцете на най-усърдния лицемер.

Единия от липсващите, които той се надяваше да види, ако не всред най-близките опечалени, то в периферията на тази група, беше Франи Рут. Двамата с Ели бяха седнали съвсем близо до задния край на църквата и студента градинар не се виждаше пред тях. Странно, улови се Паскоу да мисли. После, спомнил си предупреждението на Далзийл срещу идеи фикс, решително изхвърли въпроса от главата си.

Церемонията започна. Университетския капелан — млад мъж, чиито опити да избягва традиционализма в тези церемонии можеха да се нарекат почти жестоки — даде кратко описание за живота на Джонсън, което, каквото и впечатление да бе направил на традиционалистите, трогна Ели до сълзи.

Завършвайки, капелана каза:

— А сега, ако някой иска да добави още нещо за Сам, моля да заповяда... Рядко ни се отдава шанс да говорим от сърце. Не го изпускайте.

Той слезе от амвона и седна на първата редица, обхождайки с подканяща усмивка паството, което, естествено състоящо се от

британци, наведе очи, размърда се сконфузено на задниците си и изобщо показа признаци на общо смущение.

Паскоу наведе поглед в дълбока молитва, всъщност в две дълбоки молитви, първата от които беше да не би Лупи Линда да използва възможността да скочи на амвона и да извади сабята, а втората, много по-настойтелна, бе Ели да не използва тази възможност. Вярвайки твърдо, че Бог помага на тези, които Му помагат, той бавно и незабележимо протегна десния си крак и избута едната ѝ обувка така, че ако реши да стане, да не може да я напипа. Не че с това би я спрял. Ако ѝ дойдеше музата, тя щеше да отиде и боса до амвона, като прегрешила послушница.

Той усети как мускулите ѝ се стягат да надигнат тялото ѝ. И тогава добрия Бог най-сетне демонстрира благосклонността си към усърдните усилия на своя покорен син Паскоу, протягайки му ръката си. Или по-точно крака си. Някъде зад гърба му се надигна приглушен шум от надигащи се тела — някой се придвижваше към края на редицата. Всички глави се извърнаха натам, сякаш току-що гръмналия „Сватбен марш“ бе оповестил влизането на булката в черквата.

Но Паскоу вече знаеше кой е и без да се обръща.

Бавно и безмълвно, стройната фигура на Франи Рут се хлъзгаше по коридора между двете редици пейки, докато най-накрая се озова на амвона. Както винаги, бе облечен в черно и единственото нещо, нарушаващо чернотата, бе миниатюрния бял кръст, който, независимо от размерите си, сякаш прогаряше гърдите му.

Той дълго стоя така с поглед, сведен към паството, без никакъв израз на бледото лице, сякаш събирайки мислите си.

Когато най-накрая проговори, гласа му бе нисък, но въпреки това, подобно на отшлифования шепот на професионален актьор, стигаше до най-отдалечените кътчета на потъналата в мълчание черква.

— Сам беше мой учител и мой приятел. Когато се запознах с него, тъкмо излизах от период на тежка депресия, без да съм сигурен дали най-лошото все още не е пред мен. Зад мен бе позната до болка тъма, пред мен бе тъма, която не познавах. И тогава, по чисто човешка случайност, но, сигурен съм в това, по Божя милост, се запознах със Сам... Като учител, той бе светлина в мрака на моето незнание. Като приятел, той бе светлина в мрака на моето отчаяние. Той ми показва, че

няма от какво да се страхувам да се впусна напред в търсене на нови интелектуални познания и само ще спечеля, като се впусна напред в търсене на самия себе си... За последен път го видях малко преди ужасната му смърт. Разговорът ни бе посветен главно на учебни теми, макар че засегнахме и други неща, защото Сам не се заключваше в някакви елитарни златни кули. Неговото царство бе реалния свят.

Той млъкна за момент и погледа му бързо обходи учените, заобиколили Линда Лъпин на първата редица. После продължи:

— Опитах се да помисля върху нещата, споменати от него при последната ни среща, защото твърдо вярвам, че смъртта, дори когато идва — по-точно, именно когато идва — насилствено и неочаквано, никога не идва без да даде знак, че е наблизо... Знам със сигурност, че си говорихме за смъртта. Трудно е да не се говори за нея, когато става дума, както беше в нашия случай, за любимия поет на Сам — Томас Лавъл Бедоуз. И си спомням, че говорихме за тайнството на смъртта, и за начина, по който нашето обичайно, макар и не единствено, средство за общуване, езика, с неговата сложност, често повече скрива, отколкото разкрива. Дали е имал предчувствие? Спомням си как се усмихна, както ми се стори криво, цитирайки Бедоуз:

*Страхувам се, че има смразяваща тайна,
скрита в думите твои
(и при всеки завой на мисълта изниква череп),
като анатомична останка
открита в разкопаната трева,
всред камъни, коренища и пълзящи влечуги,
чиито раздвоени езици съскат:
„Убийство...“*

(На Паскоу се стори, че когато младия мъж каза коренища^[1], очите му намериха неговите и по бледите му устни потрепна едва доловима усмивка. Но може би бъркаше.)

Рут продължи:

— Може би Сам се е опитвал да ми каже нещо, нещо, което самият той едва е разбирал. Може би някой ден ще разгада тази тайна. Или може би ще трябва да изчакам, докато Сам лично не ми я

разясни. Защото макар Сам да не принадлежеше към никаква организирана форма на религия, от моите разговори с него знам, че той дълбоко вярва в живота след смъртта, много различен, но и много по-висш от тази недомислица, под чието бремене пъшкаме тук на земята. Това негово схващане бе в пълен синхрон с това на Бедоуз и книгата, която той пишеше за него, би била шедьовър не само във философията, но и в науката като цяло... Още един-два куплета поезия и свършвам. Моля да ми простите, ако ви се сторят смразяващи, но повярвайте ми, те не влияеха така на Сам. Дори веднъж ми каза, че ако имал възможността да организира собственото си погребение, би накарал да му рецитират тези стихове. Така че, по негово желание и за мое успокоение, нека ги изрека.

*И ний наистина сме под тревата,
облени в лунна светлина, във сянката на тисово
дърво.
Минаващите не ни чуват.
Страх ни е да не им се зловиди покоя
на гроба наш, на тихо призрачната нощ.
Ела и ни последвай и усмихни се като нас;
ний летиме към скалата, понесени от древния
потоп,
където сняг се сипе кат' завеса в морето,
и удавника намира щастие и хладен гроб.*

Той стоеше без да помръдне, като изваяния от дърво орел, чиито разперени криле поддържаха амвона, вперил поглед в паството със същия като на птицата свиреп поглед. Тишината в църквата беше нещо повече от пълно отсъствие на шум. Усещането бе такова, сякаш всички се бяха откъснали от главното течение на времето и се люшкаха в някое странично заливче, обещаващо литийско^[2] забвение на всичко земно за всеки, който би слязъл на брега. После самия Рут наруши магията, като заслиза от амвона и тръгна към мястото си с наведена глава и отпуснати рамене, вече представител не на отвъдното, а най-обикновено момче.

— Ха сега, кажи нещо след това! — прошепна Ели.

Права е, помисли си с облекчение Паскоу. Човек трябваше да има его, безчувствено като на политик, за да стане сега и да произнесе нещо, което неминуемо би прозвучало като бледа и далеч по-прозаично изразена печал.

Той видя как Линда Лъпин изви глава да проследи Рут до мястото му. После тя се наведе рязко встрани и зашепна енергично в ухото на вицекапцлера.

„Иска да разбере, каква е тази странна птица, осмелила се с такава дързост да наруши равния ход на погребението“ — помисли си Паскоу и се запита, не без известна доза задоволство, какво ли наказание ще стовари тя от политическите си висини върху нищо неподозиращата глава на Рут.

Непосредствено след предаването на тялото на земята, докато хората се събираха из двора, готвейки се да се втурнат през фалангата журналисти отвън, Паскоу видя, че Лупи Линда всъщност е поела нещата лично в свои ръце, вкопчила ги в Рут като граблива птица и изливаше благородния си гняв в заглъхналото му от такава канонада ухо.

— Виж, виж — промърмори той на Ели. — Обзалагам се, че нашия Франи иска да е на мястото на бедния Сам.

— Защо мислиш така?

— Защото всичко друго би било по-добро от такава орална акупунктура — отвърна Паскоу.

Но още докато изричаше последните думи, съмнението в гласа на Ели стигна до съзнанието му като видя Рут най-сетне да си отваря устата в отговор и нещо като... не, не може да бъде... но да, нещо като усмивка да се появява по устните на Линда Лъпин. Те разговаряха, не се караха.

— Помислих си, че ще излезе някоя старомодна фанатична християнка, от ония, дето помагат на бедните, а на останалите не дава дори да пръднат в църквата — каза той разочаровано. — С нетърпение чаках да видя как ще откъсне главата на Франи.

— Ама ти в кой свят живееш, Питър? Нашата Линда е естествено, от ония християни, дето чуват гласове и са на принципа „Око да види, ръка да пипне.“ Последното ѝ виртуозно изпълнение е дълбоката ѝ съпричастност с движение „Трета мисъл“... Чувал си за терапия „Трета мисъл“, нали?

— Да няма нещо общо с третата възраст?

— Ако смятаме публиката, към която е насочена, да. Подзаглавието ѝ е „Приют за душата“. Някакъв белгийски монах поставил началото. Най-общо казано, представлява комплект от стратегии как да склучим мир със смъртта, като лайтмотива на всичко това е не да чакаш тя да те намери, а сам да се изправиш срещу нея, докато си все още здрав умствено и физически.

— А „Третата мисъл?“

— Знам, че рядко преглеждаш нещо друго, освен спортната страница на вестника, но все пак имаш и някакво образование.

— Да не е нещо от Бедоуз? — мрачно попита Паскоу.

Този гадняр не му излизаше от ума. Последния стих от рецитала на Рут все още звучеше в ушите му...

... и удавника намира щастие и хладен гроб.

— В Първия диалог нямаше ли нещо за това, че удавения човек от „Автомобилна асоциация“ намерил щастие в гроба си?

— Не ставай глупав — отвърна Ели. — За самия Бард става дума. Уил Шекспир. Просперо. „И после ме прати да си почина във Милано, където всяка трета мисъл ще бъде моя гроб.“ Как не можа да го познаеш.

— Не на всеки му се е падало да играе Калибан в училище — защити се Паскоу.

— Ариел^[3] — смушка го тя. — Както и да е, Линда, както личи, се запознала с този монах, останала смаяна и оттогава го подкрепя, наливайки щедри суми в евро за движението.

— Но нали казваш, че е белгиец?

— Линда няма нищо против чужденците, щом не ни дават акъл какво да правим и, разбира се, признават превъзходството на британците, които неща явно тази тип е спазил, избирайки английско име за терапията си, но подозирам, че причината за това е по-скоро комерсиална — искал е по-широка аудитория на уебсайта си.

— Уебсайт в манастир?

— Питър, излез поне за момент от тоя Дисниленд, дето те е вкарал Далзийл и влез в реалния свят.

— Откъде си научила толкова много неща за Лупи?

— Както се казва в малката червена книжка, опознай себе си, но опознай много добре и враговете си. Но да се върнем към това, за което говорихме. Вместо да се хвърля в дълбоки дрънканици с госпожица Лъпин, за гробища и прочее ужасии, мисля че нашия приятел Рут може да си е постлал за някои доста приятни неща. Разбираш ли, по странно съвпадение, символа на „Третата мисъл“ е миниатюрен бял кръст, така че Рут сигурно и той е вътре. Късметлия момче.

— Късметлия! — изплю сякаш думата Паскоу. — Според мен тук късмета едва ли има пръст. Изобретателно, лукаво копеле!

— Няколко думи, главен инспектор? — каза Сами Ръдълсдин, изскачайки иззад някакъв базалтов ангел. — Имате ли няколко думи за мен?

— Сами, защо не вървиш на майната си? — отчетливо каза Паскоу.

[1] Игра на думи — Рут на английски е корен. — Б.пр. ↑

[2] Лета — подземна река на забравата от гръцката митология. — Б.ел.кор. ↑

[3] Просперо, Калибан и Ариел — герои на Шекспир от „Бурята“. Просперо е принц, Калибан е свръхестествено чудовище, а Ариел — фея. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ДЕВЕТА

Докато станеше време за излизане в съботната вечер, Паскоу би платил в брой, само и само да го оставят да се опъне в любимото си кресло и да остави безсмислиците, леещи се от следобедните телевизионни програми постепенно да го унесат в сладка дрямка.

Зовът на дълга, изискващ присъствието му на церемонията по връчването на наградите от конкурса за разказ, звучеше все по-слабо и по-слабо. Нямаше да се случи нищо, свързано с Уърдман, а и да се случеше, Уийлд щеше да бъде там. Дори Ели с благородна самоотверженост му предложи да си остане у дома.

— Като член на журито, аз трябва да бъда там — каза тя. — Но ти няма какво да се мъчиш. Вдигни си краката горе. Ще кажа на гледачката да не идва.

Той си помисли за всички отегчителни мероприятия от полицейски светски характер, на които тя бе присъствала заради него и съвестта му го изправи на крака.

— Не, ще дойда — отвърна той. — Все пак не раздават Оскари и благодарствените речи няма да се точат до безкрайност. Колко телевизионно време са му отредили? Половин час?

— Точно толкова. Освен това преди събитието ще поднесат питиета на изтъкнатите гости и на техните неизтъкнати придружители. Може би имаш нужда именно от това — кратка дрямка, докато трае сериозната част и приятен и оживен разговор с чаша в ръка преди това.

— Тогава най-добре е да поръчаме такси — каза той.

Но още от самото начало си пролича, че Ели е сбъркала. Ако изобщо можеше да се говори за някаква атмосфера, то тя беше много по-унила от погребението тази сутрин. Последният път, когато по-голямата част от присъстващите сега, се бяха събрали в Центъра, бе убит Стийл. Освен това, голяма част от тях тази сутрин бяха присъствали на погребението на Сам Джонсън и това допълнително помрачаваше мислите им.

Но както почти винаги се случва по такива места, двете или три изпити питиета развързаха езиците и над множеството се понесе лек и равномерен хор от бърбещи гласове и макар първия, който се изсмя с глас да се огледа смутено, скоро събирането не се отличаваше по веселост от всяко друго парти, за което се знае, че няма да трае дълго и където за питиетата плаща някой друг. Кой точно, Паскоу не знаеше. Вероятно Газет. Мина му през ума, че единствения човек, който би задал този въпрос на глас, би бил Стийл Гладника, нямащ търпение да провери дали данъкоплатеца не се ощетява по някакъв начин. Джонсън също би пуснал някоя иронична забележка, макар че и двамата нямаше да закъснеят да вземат своя дял от предложените благини.

Не че някой от присъстващите в момента се въздържаше. Нищо не може да накара хората така да се вкопчат в живота, както мисълта, че са смъртни, помисли си Паскоу, оглеждайки се и броейки главите. Да, като че ли всички знаменитости, присъствали на изложбата, бяха тук. С изключение, разбира се, на онези, които бяха мъртви. И танцьора Далзийл. А също и многоуважаемия или по-точно Лорд Пайк — Стренгльър ъф дъ Станг, тъй като цялата титла вече му принадлежеше, защото, както пишеше във вестниците, акулите оставили достатъчно парчета от бащата, за да има все пак някакво погребение.

— И така, кой е победителя, Мери? — попита Амброуз Бърд редакторката.

— Нямам представа — отвърна Егню.

Бърд наклони глава на една страна точно като птичка и каза скептично:

— Хайде, хайде, сигурен съм, че ти и скъпият ни Пърси, сте гледали с четири очи да не пуснете никой, който би накарал девствените ти бузки да се изчервят от срам.

Това обаче накара Фолоус да се изчерви по-скоро от раздражение, отколкото смушение, но Мери Егню се засмя и каза:

— Мисля, че ме бъркаш с някоя друга Мери, Броуз. Вярно е, че победителя е написал очарователна съвременна приказка, подходяща за деца от всички възрасти, но останалите двама подгласници са далеч по-дръзки. И трябва да добавя, че Чарли и Ели бяха тези, които ги избраха, без никакво давление от мен или Пърси.

— Без никакво давление от Пърси? Тогава работата е била песен — забеляза Бърд.

— Някои от нас сме способни да си изпълняваме определените задачи без да си пъхаме гагите в чуждите работи — отвърна рязко Фолоус.

— Деца, деца, не се карайте пред възрастните — обади се Чарли Пен.

Вперил сърдит поглед във Фолоус, Бърд успя да изкара на устните си нещо подобно на усмивка и каза:

— Чарли, ти сигурно знаеш името на победителя. Да кажеш нещо?

— Пак бъркаш, Броуз — отвърна Пен. — Знам заглавието на разказа и псевдонима на автора, но не и истинското му име. И не бих могъл да го узная, дори и да исках. Мери може да се съревновава по тайнственост и с швейцарските банки. Всяка подадена за участие в конкурса работа трябва да бъде придружена от запечатан плик, на който отвън да е написано заглавието на разказа и псевдонима на автора, а отвътре — неговото истинско име и адрес. И тя се погрижи да скрие тези пликове от очите на журито. Всъщност тя създаде правила за правилата. Това, което писа Газет бе, че нито един плик няма да бъде отворен, докато не се реши кой ще бъде победителя. Но тъй като целия фарс се превърна в нещо като мини Оскар, след като резултатите ще се обявят пряко по телевизията, тя и нашия Спилбърг — той кимна към Джон Уингейт — решиха, с цел нагнетяване на напрежението, да не отварят нито един плик до обявяването тази вечер.

Паскоу и Уийлд се спогледаха. Това не беше съвсем вярно. След признанието, че Диалозите са факт, а не измислица, всяка подадена за конкурса работа бе сравнена с прикрепения към нея плик и в десетината случая, при които външния вид приличаше по нещо на тази на Диалозите, пликовете се отвориха и авторите им бяха проверени. Това се бе оказало, както Паскоу бе предвидил, безплодно усилие, но както казват полицейските говорители, зад успешната полицейска работа се крият стотици часове къртовски труд на отегчителни сравнения и елиминации.

Тази мисъл накара Паскоу да се прозее. Уийлд каза:

— Трябва да се опиташ да спиш повечко.

— Ще ми се, но не влиза в стажа — отвърна Паскоу. — Ще наваксам като се пенсионирам.

— Като стария Джордж?

— Мисля, че той не е губил формата. Съжалявам. Не биваше да го казвам. А и той не изглежда добре напоследък, не намираш ли? Надявам се да не е като някои от ония, дето с нетърпение чакат пенсията и когато тя дойде, фюйт.

— Аз също. Винаги съм го смятал за роден пенсионер. Вила извън града, занимавка с розовите лехи, писане на мемоари. Като риба във вода, бих казал.

— Може да е почнало да го човърка нещо. Все пак това са тридесет и толкова години. Какво ли си е мислел едно време? И ето че изведнъж стига до края и се пита къде са отишли всички тези пътища към славата, по които би могъл да поеме. Защото не вярвам да е възнамерявал да спре на детектив инспектор.

— Има и по-ниски върхове — забеляза Уийлд. — Като например детектив сержант.

— Уийлд, съжалявам, не исках... ей, защо, по дяволите, се извинявам, знаеш много добре какво искам и какво не искам да кажа! Като например, знам че някои детектив сержанти са там, където са, защото искат да бъдат там и толкоз.

Отдавна се бе питал защо човек със способностите на Уийлд не демонстрира никакви амбиции за повишение. Преди много години бе поставил въпроса пред Далзийл и бе получил стегнат и изразителен отговор: „Авторитет без показност, ето какво означава да си сержант“, който придоби смисъл чак когато със закъснение разбра, че Уийлд е гей.

— Може Джордж да е спрял там, където е искал — каза Уийлд. — Той е бил добър полицаи. Всъщност, това, дето Мери Егню го каза за пликите, ми припомни онова, дето го каза Джордж за библиотеката. Диалога на Стийл бе първия, който не е дошъл с пощата от Газет.

— Да, защото крайния срок на конкурса бе минал и повече поща нямаше да има.

— Да, но оттогава насам както Диалога на Стийл, така и този на Джонсън, са били доставени директно в библиотеката — настоя Уийлд.

— Поради което инсталирахме нашите свръхмодерни камери, за да имаме денонощно наблюдение върху пощенската кутия на библиотеката — отговори Паскоу озадачен.

— Това ми е известно — кимна Уийлд търпеливо. — Това, което искам да кажа е, че до този момент приемахме, че всички по-ранни Диалози са били изпращани на Газет и са се озовали в библиотеката поради това, че са били смятани за работи, подадени за конкурса. Ако е било така и избора на Уърдман за адресат на неговите Диалози е бил Газет, защо не продължава да ги изпраща там?

— Какво искаш да кажеш, Уийлди?

— Ако Джордж е прав и между Диалозите и библиотеката има нарочна, а не случайна връзка, може би ранните Диалози са били слагани между работите за конкурса след като пощата е пристигнала тук.

— Може би — кимна Паскоу. — Но какво от това? Нали не можем да следим торбата с пощата, защото просто такава вече няма.

— Няма, но си мисля... конкурса приключи в петък, в който Рипли излезе със съобщението си по телевизията и бе убита. Според момчето, занимаващо се с пощата на Газет, последната торба с работи била оставена тук около осем часа в събота сутринта. Онова момиченце със странното име, дето Боулър го сваля, намерило Диалога в девет и петнайсет. Някой да е гледал касетите на охраната специално за това време между осем и девет и петнайсет?

— На никого не съм давал специални указания — призна си Паскоу. — Мамка му!

— Всички заслужаваме това възклицание — забеляза невъзмутимо Уийлд. — Но не съвсем. Ако Диалога е бил пхнат в торбата след като е пристигнал там, това най-вероятно е станало вече в работно време, през което, благодарение на покойния съветник Стийл, камерите са били изключени.

— Независимо от това, трябва да се провери, Уийлди — настоя Паскоу.

— Е, може би още да не е късно. Мислиш ли, че ще ни усетят, ако се отлъчим за някоя и друга минута?

Паскоу се огледа. Ели бе погълната от разговор с Джон Уингейт (вероятно опипва почвата за кариера в телевизията, помисли си

Паскоу), докато Едуин Дигууд действаше като рефер между поредния ученически сблъсък между Пърси и Последния актьор-управител.

— Не мисля — отвърна той.

Намериха дежурния по охраната в офиса му, където миришеше силно, противно на правилата в Центъра, на цигари. Отначало той не показва кой знае каква готовност за сътрудничество.

— Преди две седмици, казвате? Няма начин — отрязва ги той. — Освен ако нямаме изрично нареждане да не постъпим така, след като дадена касета се извърти, ние я превъртаме и я пускаме отново да записва върху предния запис.

— Да — каза Паскоу, — но всяка касета има няколко часа за запис и ако няма някакво събитие като тази вечер... — той посочи с жест лошокачественото, чернобяло изображение на коктейла, от който току-що бяха излезли — всяка отделна камера може да не бъде активирана с дни.

— Да, така е — защити се офицера. — Но ние си правим нашите обиколки, знаете. Освен това идват и чистачките и то преди сутрешното изключване.

— Въпреки това — настоя Паскоу.

До него Уийлд пое дълбоко дъх и се закашля.

— Какво ти е? — загрижено го погледна Паскоу. — Странно, колко сух става въздуха в тези сгради, където пушенето е забранено.

Пет минути по-късно пазача се върна с няколко касети.

Касетата, покриваща входа за персонала към Центъра, където куриера би трябвало да занесе торбата, не свърши работа. Тази камера се задействаше толкова често — от хора излизащи късно вечер от сградата, сутринта от чистачките, от куриери и ранобудни клиенти — че стигаше само до предната седмица.

Извадиха късмет обаче с камерата, покриваща читалнята. Първата дата на нея бе отпреди две седмици — започваше от средата на седмицата и стигаше до деня, в който бе убита Рипли. Паскоу внимателно гледаше в потрепващия екран и си мислеше, че съветник Стийл би бил доволен да види колко съвестно си вършеха работата охраната и чистачките. Тук се виждаше ясно, че данъкоплатеца получава услуга срещу парите си. А също и от Дик Дий, както изглеждаше. На два пъти задействаше камерата при излизането си от

офиса късно вечерта — един път във вторник и отново в петък, когато бе убита Рипли.

Сега двамата вече гледаха чистачките в събота сутринта. Те си тръгнаха. Камерата се изключи. И обикновено по някое време, както им обясни човека от охраната, цялата система се изключва чак до вечерта. Този път обаче извадиха късмет. Когато картината отново светна на екрана, бе все още събота сутринта и часовника показваше 8:45.

— Понякога нощната смяна забравя — каза пазача. — И тя си стои включена, докато някой не забележи. Не става често, но понякога тук са такива сънльовци, които по-добре да са си в къщи в леглото.

Той хвърли поглед на графика, после бързо го скри в едно чекмедже. Паскоу се досети, че е намерил въпросния сънльо.

Но тук може да се окаже, че грешката е вярна, помисли си той, видял на екрана да се появява Дик Дий с поднос за документи в едната ръка и пощенска торба в другата. Той ги сложи на плота и влезе в офиса. Екрана изгасна.

— Още ли няма камера в този офис? — попита той недоволно.

— Не е моя грешка, приятел. Икономии. Но и без това никой не може да влезе там, без да мине през читалнята. Няма дори прозорци, разбираш ли?

Картината отново се появи, когато Дий излезе от офиса. Той отвори найлоновата торба, направи отегчена гримаса и насочи внимание към пощата. Но още преди да я отвори, в кадър влезе Пърси Фолоус. Не изглеждаше никак доволен.

Паскоу си спомни показанията на Рай Помона. Когато тя пристигнала, двамата били в офиса и разговаряли за снощното предаване на Рипли и тя решила, че е по-добре да не ги безпокои. Момичето явно бе добър дипломат. От изражението на Фолоус дори и без звук бе ясно, че разговора им не е от най-приятните. От друга страна Дий бе невъзмутим и въведе шефа си в офиса, почти затваряйки вратата зад себе си и камерата отново се изключи.

После отново се включи. И този път удариха джакпота. Не пристигането на Рай задейства камерата, както Паскоу бе очаквал. Бе съвсем друга фигура, която той позна и реагира с чувство — няма как, трябваше да си го признае — на радостна надежда.

Франи Рут.

Той застана до рецепцията, явно заслушан в разгорещените дебати в офиса. После бръкна в очуканото куфарче, което носеше и извади нещо от него — трудно беше да се разбере какво, защото бе от другата страна на камерата — огледа се, като че ли да се увери, че свидетели няма, отвори найлоновата торба и бързо го пхна вътре. После си тръгна. Общо време — петдесет и една секунда.

— Да живее техниката! — тихо прошепна Паскоу.

— Чакай малко — обади се Уийлд, защото екрана отново светна.

Този път камерата бе задействана от Чарли Пен.

Той също сякаш се ослуша, също се огледа — наистина по-малко нервно от Рут, с обичайната си сардонична усмивка на лице — после също извади лист хартия от чантата си и внимателно го напъха в пощенската торба.

Уф, мамка му, изруга наум Паскоу. Няма, няма, ама като тръгне, та няма спиране.

После Пен излезе от кадър, сигурно към обичайното си място, и екрана изгасна, само за да бъде задействан малко по-късно от пристигането на Рай Помона.

Тя влезе зад рецепцията, спря се за миг, сякаш заслушана в кавгата в офиса, наведе се да си пхне чантата някъде под плота и започна да отваря пощата в подноса.

В нея като че ли нямаше нищо, което да ѝ привлече вниманието и тя го насочи към торбата. От нея тя извади един-единствен лист, погледа го известно време, после вдигна поглед някъде към читалнята. Лицето ѝ бе безизразно, но тя остави листа да се изплъзне от ръцете ѝ и да падне на пода. След това ги изтупа, като че ли да ги отърси от нещо мръсно.

Картината изгасна изведнъж като Рай все още бе в кадър и когато отново светна, вече беше събота вечерта и показваше редовната обиколка на охраната.

— Дневната смяна е изключила камерите — обясни пазача виновно. — Но ми се струва, че намерихте онова, което търсехте.

А ужким съм имал лице на покерджия, помисли си Паскоу.

— Може да свърши работа — каза той с безразличие. — Дай да го видим още веднъж.

Видяха го още два пъти. Бе почти съвсем ясно, че Рут слага лист или листове хартия в торбата и с компютърната техника, с която

разполагаха в управлението, можеха да го докажат без всякаква сянка на съмнение.

— Добре, това нещо го взимаме с нас, о'кей? Ще получите разписка.

— Сър — обади се Уийлд, винаги придържащ се стриктно към правилото да се обръща към него официално, макар и в присъствието на един човек, — мисля, че трябва да тръгваме.

Паскоу проследи погледа му. Сержантът гледаше в екрана, показващ коктейла. Залата бе почти празна, с изключение на няколко души сервитьори, разчистващи масите.

Първата мисъл на Паскоу, бе да изпрати Уийлд да обясни ситуацията на Ели, като в това време той тръгне да търси Рут, но докато вървяха забързано по коридора, сержанта се опита да го разубеди.

— Знаеш го какъв е Рут, Пит — каза му той. — По-добре звъни първо на Анди, въведи го в ситуацията. Освен това не забравяй, че трябва да проверим и Чарли Пен.

— Да, но неговия лист приличаше на този, който момичето извади и прочете най-напред — възрази Паскоу. — А след това го хвърли на пода. В показанията си споменаваше нещо, че намерила някакво стихотворение, което Пен превеждал, нали така?

— Да, така е. А Пен каза, че сигурно без да иска го е оставил върху торбата, когато отишъл на рецепцията. На мен обаче не ми изглежда да го е направил без да иска. И кой може да каже, че не е пъхнал и Диалога заедно с него, като е използвал стихотворението за прикритие в случай, че някой все пак го види?

— Възможно е, предполагам, но малко вероятно. Тъй или иначе, знаем къде е Пен, той е тук. Притеснява ме само, че не знаем къде е Рут.

Решен обаче да покаже, че действа с разум, Паскоу се насочи към друга част на Центъра, където сигнала на телефона му беше най-добър. Оттам опита домашния телефон на Далзийл. Нямаше никой.

— Той не каза ли, че щял да ходи някъде на танци? — подсказа му Уийлд.

Опита мобилния телефон на Дебелака, но отново безуспешно.

— Вероятно не може да го чуе от тракането на кастанетите — каза Паскоу.

— По някое време все ще трябва да седне, иначе дансинга няма да го издържи — промърмори Уийлд.

Това обаче си бе чиста клевета, тъй като и двамата знаеха за фантастичната способност на Далзийл да стъпва по дансинга с невероятна лекота.

— Само си губим времето — каза Паскоу. — Рут може да е където си иска и да убива някой в този момент.

— И какво ако е така? Къде ще го търсиш? — попита Уийлд съвсем основателно. — Най-добре е да звъннеш в управлението и да пратиш някой да провери дали си е у дома и да остане да наблюдава, ако не е. Така поне ще си спестиш разкарването.

— Много умно от твоя страна, Уийлди — отвърна Паскоу. — Искаш да кажеш, че съм много пристрастен, за да се мяркам около него.

— Не, но точно това ще си помисли Рут, не е ли така? — каза Уийлд. — Виж какво, Пит, той определено трябва да даде някой и друг отговор. Може би не бива да бъдеш този, който ще му задава въпросите, поне не и първия.

— Глупости — отсеке Паскоу.

Но все пак позвъни в управлението и постъпи както го бе посъветвал Уийлд, настоявайки да бъде уведомен веднага, щом се получи информация от апартамента на Рут.

Минаха още десетина минути, през които никой не проговори.

— Никой няма там, сър — дойде отговора след малко. — Колко време да стои човека там?

— Колкото трябва — отвърна Паскоу.

Той си изключи телефона, погледна безизразното лице до себе си и каза с въздишка:

— Добре. Печелиш. Дай да ходим и да се извиняваме.

Двамата пристигнаха пред вратите на киното. Редиците седалки в салона се издигаха стръмно от трите страни на ярко осветената сцена и той изглеждаше пълен. Единственото празно място беше, разбира се, това до Ели. И израза на лицето ѝ не можеше да се нарече радостен.

За времето, през което бе отсъствал без обяснение, той си даде сметка, когато изведнъж избухнаха аплодисменти, някъде откъм задните редове се надигна радостен вик: „Това съм аз!“ и зашарилия из

публиката сноп светлина рязко се закова върху младо момиче, на не повече от шестнайсетина години.

То бе спечелило трета награда, както се разбра от прочувствената му и съзливва благодарствена реч, която надмина и тези на Оскарите.

Уийлд наклони глава към него и бързо каза:

— Пит. В края на реда, лявото крило, петия ред отзад напред.

Паскоу преброи.

— Слава тебе, господи! — въздъхна той.

Там бе седнал Франи Рут, облечен както винаги в черно, така че бледото му лице като че ли плуваше над общия тъмен фон около и зад него. В съзнанието на Паскоу се появи образ от едно стихотворение, четено много отдавна, за един осъден затворник, когото водят към смъртта му през плътен коридор от зяпачи. Дори от разстояние бе невъзможно да сбърка това бледо лице. Значи това бе Рут, само че ако Паскоу бе прав, в момента гледаше не към осъден, а към осъждащ.

На сцената Мери Егню вече представяше втората наградена работа, която, ако се вярва на журито, заклемявала човешката безчовечност. Прочетоха заглавието и псевдонима, разкъсаха плика, от публиката се разнесе още един радостен вик и по пътя на славата тръгна пак жена, този път на толкова години, че спокойно би могла да бъде прабаба на първата.

— Хайде — каза Паскоу, докато съпроводена от аплодисменти, жената се качваше на сцената.

Той се надяваше да мине покрай Ели незабелязано, но не успя. Леденият ѝ поглед го шибна като камшик през лицето. Той примигна, усмихна се немощно и продължи нагоре към мястото на Рут.

— Господин Рут — прошепна той като стигна до него. — Може ли да поговорим малко?

— Господин Паскоу, здравейте. Разбира се, винаги ми е било приятно да разговарям с вас.

С обичайната си лека усмивка на уста, младият мъж вдигна очаквателно глава към него.

— Искам да кажа, навън.

— О. Не може ли да почакате малко? Това тъкмо привършва. Дават го на живо, нали знаете?

— Бих желал...

Гласът на Паскоу бе удавен от хорово шъткане и той видя, че спечелилата втора награда жена, бе започнала благодарствената си реч. За щастие възрастта, ако не друго, я бе научила на икономии и речта ѝ бе два пъти по-стилна и два пъти по-кратка, отколкото на трета награда.

Докато тя слизаше от сцената под акомпанимента на отново надигнали се аплодисменти, Паскоу каза твърдо:

— Веднага, ако обичате, господин Рут.

— Само още няколко минути — помоли го младия мъж.

Паскоу изви поглед към Уийлд, който поклати отрицателно глава, сякаш отвръщайки на немия въпрос: „Какво ще кажеш да го сграбя под мишница и да го извлека навън?“

От сцената, Мери Егню бе започнала:

— А сега да видим кой е победителя. Журито бе единодушно в избора си. Неговите членове ми казаха, че приятните разкази може да не са популярни в един век, обърнал поглед към неприятните страни на живота, но когато са изпипани като този тук, с дълбочината на човешките чувства и с леките наброски, които рядко се срещат извън великите майстори на класиката в жанра, то това е потвърждение на всичко най-добро и ценностно в живота. С такава рецензия, вече усещам, че нямате търпение да прочетете разказа, който ще бъде публикуван в следващото издание на Газет. Заглавието му е „Живял веднъж един“, а псевдонима на автора — много подходящ, наистина — Хилари Грейтхарт, чието истинско име е...

Драматична пауза, през която се отваря плика.

Рут се изправи.

Паскоу, малко изненадан от внезапната капитулация, каза:

— Благодаря. Нека да излезем през другата врата.

Рут отвърна:

— Не, не, мисля, че не разбирате.

И се опита да мине покрай него.

Паскоу го стисна за ръката, усещайки с неприязън залялата го радостна вълна, че най-накрая има извинение да причини болка.

Тогава Уийлд стисна неговата ръка и каза:

— Пит, не.

В същото време, както в лицето, така и в съзнанието му, блесна ярък лъч светлина — прожектора ги бе намерил, а до съзнанието му

стигнаха току-що изречените думи на Мери Егню:

— ... Господин Франсис Рут, живущ на „Уестбърн Лейн“ 17а. Бихте ли дошли на сцената, господин Рут?

Той го пусна и остана да гледа как Франи Рут се спусна с лекота по стълбите, за да приеме наградата си.

— Добре ли си, Пит? — попита го Уийлд тревожно.

— По-добре не съм бил — отговори Паскоу, вперил немигащ поглед в ярко осветената сцена долу. — Поне го пуснахме на място, дето се вижда отвсякъде. Но ще ти кажа едно нещо, Уийлди. Ако ме спомене в благодарствената си реч, може да изтърча долу и да го убия.

ГЛАВА ТРИДЕСЕТА

— ... Слагам шапка, четкам фрак — пееше си Анди Далзийл.

— Анди, ти няма да бъдеш с фрак — подвижна Кап Марвел от спалнята.

— Нямам предвид точно фрак — отвърна Далзийл, свеждайки доволен поглед към шотландската пола, обгръщаща масивните му бедра.

Кап излезе от спалнята.

— Нещо в тона ти не ми хареса. Все пак си облякъл нещо отдолу, нали?

Вместо отговор той вдигна полата и се завъртя около себе си, откривайки чифт боксерки със знамето на Обединеното Кралство.

Той се спря и погледа му бавно обходи цялото тяло на жената пред него — от дискретната диамантена тиара в косата, през дълбоко изрязаното деколте на копринената виненочервена вечерна рокля, до сребърните, поръбени с перлички обувки — и промълви с възхищение:

— Божичко, ти си направо убиец!

— Благодаря ти любезно — отвърна тя. — И ти, Анди. Убиец. Доколкото разбирам, е ушита от семейния ви тартан^[1], а?

— Съмнява ме. Далзийл едва ли са имали собствена разцветка и най-вероятно стария е избрал тази, за да си отива със стоманеносините му очи.

— Значи е бил професионален шотландец, а?

— Не. Хлебар и прагматик. Шотландската пола е най-доброто облекло за три неща, казваше той и едното от тях е за танци.

— А смея ли да попитам кои са другите две?

— Дефекация и копулация — отвърна Дебелака. — Ще тръгваме ли?

— Да, готова съм. Анди, наистина съм трогната, че идваш тази вечер...

— ... но?

— Но... нищо.

— Когато чуя да казват „но“ знам, че има нещо — каза Далзийл, — но да ти обещавам, че ще се държа прилично, това ли е?

Тя се засмя и отвърна:

— Не ставай глупав. Половината от удоволствието да се отиде на бала на сина ми, е човек да се държи неприлично. Не, ако все пак има „но“, то е: но се надявам, че поне веднъж мисълта за работа няма да ти се върти в главата. И този път наистина ще побеснея, ако видя, че трябва да се прибирам къщи рано или да бъде оставена на нежните грижи на тълпа пубертети, отнасящи се с мен като с баба им или на напористи майори, мислещи си, че ще е голям майтап да свалят майката на полковника им.

— Само някой от тях да се опита, сутринта ще се събуди без някои работи — каза Далзийл. — Но аз обещах вече, златна, забрави ли? Никой тъпанар не знае къде съм и ако ти или твоя Герой не казвате с какво си изкарвам хляба, аз също ще си мълча. Нека хлапациите да си мислят, че аз съм твоето богато и сладко татенце. А ако решат да ме потърсят, няма да взема нито телефона, нито дори пейджъра. Можеш да ме претърсиш, ако искаш.

Той зачака с надежда.

— После — засмя се тя. — С нетърпение чакам да те претърся после. Значи обещавах. Дори няма да мислиш за работа.

— А, не, не съм казвал такова нещо — възрази той. — Когато се веселя както ми душа иска, няма да ме лишаваш от удоволствието да си мисля за всички ония бедни неудачници, които в същия момент се скъсват от работа.

— Ама сам не си вярваш, нали? Когато котката я няма...

Той оголи устни като тигър.

— Има котки и котки — изръмжа Анди Далзийл.

* * *

Докато таксито, понесло Далзийл и дамата му, потъваше в тъмата извън града, Питър Паскоу се чувстваше съвсем като мишка, но мишка, с която си играят, а не която си играе сама, когато котката я няма.

След като получи наградата си и произнесе кратко и трогателно слово, в което спомена, че посвещава този свой успех на Сам Джонсън, Франи Рут се бе върнал при Паскоу и бе казал:

— Съжалявам, че се наложи да ви прекъсна. Вече съм изцяло ваш, ако все още ви трябвавам.

Кажи му да върви на майната си, помисли си Паскоу. Вземи жена си и се прибирай у дома, тук няма нищо за теб.

Това бе гласа на опита, но машината на дълга още продължаваше да боботи в него и той не би могъл да я изключи толкова лесно.

Ели изглеждаше така, сякаш бе готова всеки миг да го плесне, когато ѝ каза, че се налага да отиде до управлението и щом разбра, че е свързано с Франи Рут. Тя просто се извърна и си тръгна веднага, страхувайки се сякаш от реакцията си.

В управлението Рут седеше тихо и гледаше касетата на охраната. Когато свърши, той се усмихна и каза:

— Нямам възражения. Означава ли това, че съм дисквалифициран?

— Тук не става дума за нарушение на уличното движение, господин Рут — сръза го Паскоу, но пъргавото му съзнание вече предусети какво ще бъде обяснението.

— Разбира се, че не става въпрос за това. Исках да кажа за наградата. Вижте, глупаво е... колебах се дали да слагам разказа си... знаете как е. Напишеш нещо и за момента ти се струва, че е голяма работа, но след това пак го поглеждаш и изведнъж се хващаш, че си задаваш въпроса как си могъл да мислиш, че това ще заинтересува някой. Сигурен съм, че госпожа Паскоу го е изпитвала неведнъж, особено сега, докато пише романа си, който между другото очаквам с нетърпение. Та, събудих се аз в събота и си дадох сметка, че съм изпуснал вече крайния срок, помислих си какъв идиот съм и стигнах до идеята да отида до Газет и да ги питам дали няма да ми направят някаква специална отстъпка, като го прибавят към останалите. Оттам ми казаха, че работите вече били изпратени в библиотеката, за да бъдат пресети от господин Дий и госпожица Помона. Затова се отправих към Центъра, не знам защо, но предполагам — за да се оставя на милостта на господин Дий — той е толкова добър човек, не мислите ли? Но когато стигнах до читалнята, го чух да води доста тежък разговор с господин Фолоус, а на плота пред мен видях отворена пощенската

торба, пълна с работи за конкурса. И мисля, че тогава превключих на автопилот. Помислих си: „Какво лошо има в това, така и така няма да спечеля“ и пъхнах и моята работа. И строго погледнато, наруших правилата на конкурса. От друга страна, крайния срок беше работите да се предадат в петък вечерта в редакцията на Газет, а аз не предавах работата си там, нали? Може би тук ще ми е нужен вашия съвет, господин Паскоу. Стигнат ли нещата до правни въпроси, ставам съвсем безпомощен, а вие сте специалист, нали? Оставям се в ръцете ви.

Той протегна ръце напред, сякаш за да им покаже, че са празни и се усмихна унило.

Паскоу каза:

— Наистина ли мислите, че давам пет пари за вашия скапан конкурс, господин Рут?

— Наистина е странно. Но си помислих, че тъй като госпожа Паскоу е в журито, вие се стараете да защитите репутацията ѝ. Предполагам, че това, така да се каже, е първият ѝ професионален ангажимент и е съвсем естествено вие да сте загрижен да го изпълни както трябва.

Остави го, Пит, телепатично го помоли Уийлд. Та той те мята както си иска като риба на кука.

Мисълта му изглежда успя да стигне до него защото детектив главния инспектор, след две от най-дълбоките вдишвания, които Уийлд го бе виждал да прави, приключи разпита и каза на Рут, че е свободен.

— Правилно постъпи — каза му Уийлд след като го изпратиха навън.

— Така ли? Адски ми се иска и аз да мисля така — отвърна Паскоу разярено. — Добре, отишъл е да си пъхне работата там, но това не означава, че не е пъхнал и Диалога.

— Вярно е, но ако не извадиш нещо, с което да подкрепиш тази идея, медиите ще те направят на пух и прах. „Полицай пребива протече на жена си. Вероятна история, казва висш служител.“ А ако извадят и някои минали неща? Това ли искаш?

— Трябвало е да бъдеш редактор, Уийлди — каза Паскоу. — Но ще ти кажа нещо. Всеки път като го видя да си отива, си мисля, че някой ще си плати, задето аз не съм могъл да го уловя, защото е много хлъзгав.

— Това не можеш да го знаеш, Пит — възрази Уийлд. — Но ако си прав, той ще се върне.

И той наистина се върна, само че много по-бързо отколкото изобщо можеха да предположат.

Паскоу тъкмо се бе прибрал у дома и водеше оживена дискусия с Ели за отминалата вечер, когато телефона иззвъня.

Той го вдигна, изслуша каквото имаха да му казват и каза:

— О, не, мамка му! Идвам.

— Какво пак? — погледна го Ели въпросително.

— Бях казал да поставят наблюдение пред дома на Рут и в суматохата забравих да го отменя. Току-що са го върнали обратно. Опитали се да го пуснат, като са разбрали какво е станало, но той отказал, докато не получил личното ми уверение, че може да си легне без опасения, че повече няма да го безпокоят. Казал им, че ако не ида аз, ще дойдат журналистите. Този път наистина ще го убия!

* * *

Горе-долу по същото време Далзийл танцуваше с неукротима енергия и с невероятно лека стъпка, които му спечелиха съвсем заслужени овации от всичко страни.

* * *

— Не знам какво прави на майка ти, Пайърс — забеляза лорд Партридж, — но мен ме плаши до смърт.

Лейтенант полковник Пайърс Евънлоуд се усмихна едва-едва, но поне се усмихна. Когато научи, че майка му ще дойде с извънгабаритното си страшилище, сърцето му се сви. Като цяло, тя полагаше всички усилия да направи така, че необожемския му, по негово лично мнение, начин на живот, по никакъв начин да не влияе на военната му кариера. Като отново прие моминското си име Марвел, тя не привличаше внимание върху него, когато разнообразната ѝ протестна дейност я изваждаше по страниците на вестниците. Откакто тя и нейната бъчва мас заживяха заедно, тя като че ли престана да

търси известност, макар това да не се отрази на дейностите ѝ. Не, това, от което той се страхуваше, повече заради нея, отколкото за себе си, беше, че присъствието на Анди Далзийл на бала ще я превърне в обект на съжаление и присмех. И част от приглушения смях, призна той пред себе си, защото бе честен човек, ще бъде насочен към самия него.

Най-лошите му страхове се потвърдиха, когато видя шотландската поличка. Но, както се оказа, човека умееше да я носи с достойнство и отбиваше всички опити за шеги за своя сметка с добро чувство за хумор и достатъчна степен остроумие, за да накара и най-упоритите шегаджии да се откажат и преди всичко, напук на очакванията, че ще изглежда смешно на дансинга, той танцуваше с такава грация и лекота, че бързо се превърна в желан партньор за танци сред жените, предпочитащи истинското танцуване, а не сложните маневри на близкия бой, предпочитани от вече подпийналото офицерство.

Това беше нещо друго. Човекът бе изпил вече цяла бутилка малцово уиски, без да се смятат тостовете с шампанско, без това да се отрази ни най-малко на речта или моторните му реакции.

Така че, освен ако не бе обградил имението с цял полк бобита, въоръжени с индикатори за алкохол, изглежда всичко щеше да мине както трябва.

Поредният танц свърши и Далзийл отведе Кап до мястото, където бе застанал сина ѝ.

— Още по едно, златна? — попита я той.

— Не, благодаря — отвърна тя.

— Тогава нещо за хапване?

— Не, не искам.

— Аз обаче мисля да мушна още нещо — каза той. — Щом покъсно ще има претърсване, трябва да имам сили.

Намигвайки на Пайърс, той се отдалечи.

— Претърсване? — стресна се Пайърс, сетил се какво му бе хрумнало преди малко за ограденото от ченгета имение. — Какво иска да каже?

Майка му го погледна с любов.

— Скъпи, по-добре да не знаеш — отвърна тя.

Отишъл в бюфета, Далзийл се огледа и намери това, за което бе тръгнал — белокоса жена, със строго и дори свирепо лице и твърда

челюст, която зорко наблюдаваше групата млади помощници.

— Здравсти, златна — каза Далзийл, приближавайки се. — Имаш ли още от тази прекрасна Sahnetorte?

Тя го погледна с интерес и каза:

— Sie Sprechen Deutsch, mein Herr?

— Само колкото да помоля за това, което ми трябва — отвърна той. — А на мен ми трябва именно тази сметанова торта. Най-добрата, която съм ял, откакто бях за последен път в Берлин. Откъде я купувате тука? Струва си да се отиде дори да е далеч.

— Не е купуваме — презрително каза тя на силно завален, но абсолютно разбираем английски. — Аз я правя.

— А стига, бе! Да пукна! Вие я правите? Я, я почакайте малко, обзалагам се, че вие сте фрау Пенк, съкровището, за което ми разправяше стария Бъджи.

— Негова светлост е много любезен.

— А не ми ли каза, че сте майката на Чарли Пен? — продължи Далзийл. — Божичко, да правите такива торти и да сте майка на Чарли, значи имате с какво да се гордеете. Чарли все приказва за прекрасните сладкиши, дето неговата mutti прави.

— Познавате ли сина ми? — попита го тя.

— О, да, и още как. Често пийваме по чашка в неделя по обед, но той винаги ни зарязва, за да отиде при старата си майка, вика ни той. Е, сега вече разбирам за какво е бързал. На човек сигурно му става приятно да е предпочитан от такъв известен човек като Чарли. Хубав човек е той, ама вие сигурно знаете това, нали? Може да си избира компанията. Невероятно е как преуспя това момче. И е станал побританец от британците! До мозъка на костите си йоркширец, а и не можеш да го познаеш, че не е. Човек с основание може да се гордее, ако накара човек като Чарли да литне към него само с едно щракане на пръстите.

Тя не отговори на тази тирада, но го възнагради с онзи универсален и многозначителен женски поглед, който ти казва, че устните ѝ са защити, но ако не бяха, би могла да му каже такива неща, че ще ахне.

Той продължи атаката.

— Миналата неделя, спомням си, имах рожден ден, бях си пийнал малко, и се опитах да накарам Чарли да остане още малко да

обядваме в кръчмата. Правят страхотен пудинг там, но когато се опитам да изкуша Чарли, той ме изгледа презрително и рече, че не могат да се сравняват със сладкишите, който майка му е приготвила за него. Ама той винаги казва така, когато идва при вас в неделя. Е, сега вече знам защо. Хайде да ми кажете, моля ви, устата ми вече се налива, с какво го гостихте тогава?

— Миналата неделя ли? С нищо — отвърна възрастната жена.

— С нищо? Нито дори с тази вълшебна Sahnetorte? — смая се Далзийл.

— Абсолютно с нищо. Той не дойде. Но няма значение. Аз не го очаквах. Той идва, когато иска.

— Сигурна ли сте, че не идвал миналата неделя? — изгледа я със съмнение Далзийл.

— Разбира се, че съм сигурна. Да не мислите, че съм изкуфяла?

— Не-е, госпожо, виждам, че не сте. Явно съм сбъркал, той е казал, че отива някъде другаде. А сега да се върнем на тортата...

— Мисля, че ще я намериш там, Анди — каза Кап Марвел.

Той се извърна. Тя стоеше зад него и го гледаше с такова изражение, каквото би се появило на собственото му лице, ако му кажеха, че известен крадец, хванат с ръка в църковната касичка, е казал, че е искал да направи дарение.

— О, да. Вярно. Приятно ми бе да си поговорим, госпожо. Ще предам много здраве на Чарли от вас.

— И така — започна го Кап, когато се отдалечиха. — Значи по този начин оставяш работата зад гърба си, а?

— Не-е, мойто момиче, просто си приказвах...

— Лъжейки за рождения си ден, а? Това са ташаци, а аз разбирам от такива неща.

— Е как няма да разбираш, като имаш опит... О-ох, боли!

— Следващия път няма да те ритам в глезена. Истината!

— Абсолютно нищо не е... просто интуиция за Чарли Пен. Той каза, че в неделя следобед, когато пратиха Джонсън на оня свят, бил дошъл да види майка си. Нашето момче Боулър идвал да я пита, но получил мъглявия отговор, че той рядко се отделял от нея. И като се натъкнах случайно на нея, се сетих да проверя и аз. Лошо няма, нали?

Тя го гледа известно време изпитателно и каза:

— Пак ташаци. Не си се натъкнал на нея, защото си дошъл на бала, а защото си дошъл на бала, за да се натъкнеш на нея. И това е така, защото си знаел, че ако фрау Пенк разбере, че полицията се интересува от сина ѝ, тя ще си затвори устата по-здраво от девствена вулва. От друга страна, ако старата дама знае, че си приказва с един стар приятел на Бъджи, който е придружил мамичката на полковника на бала, тя ще се разприказва и ще излее недоволството си от англофилските чувства на сина си.

— Девствена вулва — промърмори Далзийл озадачено. — Не знам откъде ги вземаш тези изрази.

— Майната му на израза! Това, което казах е истина. Признай си или ще ти я плесна тази Sahnetorte в лицето.

Далзийл сведе поглед към огромното парче сладкиш, което току-що бе взел и каза:

— Странно, но точно това исках да направя. Е-е, стига де, признавам, признавам. Добре, това наистина помогна малко да побутнем везните, но много се радвам, че го направих. Не бих го пропуснал за нищо на света. Не съм прекарвал толкова хубаво през целия си живот.

— Това е сигурно така, Анди, но ти ме използва.

— Е — отвърна той примирително с пълна уста, — не съм те чувал да се оплакваш преди. Както и да е, почти е неделя. А неделята е добър ден за прошка.

— О, аз ще простя, но няма да забравя. Ще имаш да ми даваш, Анди Далзийл.

— Не се притеснявай, златна — отвърна той. — Имам намерение да ти го дам още тази нощ. Хей, чувай, свирят танго. Хайде да идем да им покажем на тия оловни войници как се танцува танго.

И докато Анди Далзийл водеше дамата си към дансинга, Питър Паскоу водеше Франи Рут до изхода на управлението.

— Нека още веднъж подчертая колко много съжалявам за недоразумението, господин Рут — каза му той. — Грешка в комуникативността, бих казал.

— Това лежи в корените на повечето човешки проблеми, не е ли така, господин Паскоу? — отвърна живо младия мъж. — Най-обикновена грешка в комуникативността. Ех, ако можеше думите да правят винаги това, което искаме... Лека нощ.

Той се качи в полицейската кола, определена да го върне до дома му, усмихна се на Паскоу през стъклото и когато колата тръгна, му махна леко с ръка. Колата потъна в мрака.

Паскоу стоеше и гледаше след нея.

— Мисля, че думите правят точно онова, което искаш да правят, Франи, момчето ми — промърмори той. — Коренът на повечето човешки проблеми. О, да, това е точно в твой стил. Но аз ще те изкореня преди да свърша и ще те хвърля в огъня като всеки друг отровен плевел. Ще го направя. Повярвай ми, ще го направя!

Той тръгна към колата си, качи се и подкара към къщи.

[1] Шотландски кариран плат. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ПЪРВА

— Божичко — каза Рай Помона като отвори вратата. — Бърдман^[1] дойде!

— Какво? — стресна се Боулър и лицето му потъмня.

— Какво какво? Това се нарича шега. Или има някое правило, според което такъмите на птичарите не бива да бъдат обект на насмешка.

Хат, макар да се чувстваше в приповдигнато настроение от предстоящото излизане сред природата, бе по-скоро объркан, отколкото обиден от такова отношение към камуфлажната шапка и брезентовата шуба и панталони. И изведнъж разбра къде греша.

— Съжалявам. Ти каза бърдман. А на мен ми се стори, че чух Уърдман, което не ми се стори особено шеговито...

— Което би било точно така, ако го бях казала — отвърна хладно Рай. — Има ли още нещо, което не съм казала и от което може да се обидиш?

Не това начало бях очаквал, каза си Хат. Време е да се прегрупираме.

— Изглеждаш страхотно — каза той, оглеждайки жълтата блуза и червените шорти. — Птичките ще гледат теб, а не ние тях.

Тя направи гримаса, сякаш бе отхапала лимон, което не бе оптималната реакция на нещо, което по-рано се наричаше лек разговор, но тъй или иначе бе за предпочитане пред хладния упрек.

— Я влизай по-бързо, преди някой от съседите да се обадил за помощ — каза тя. — Както вече си отгатнал, аз още не съм готова. Подранил си, нали?

Той я последва в апартамента. Едно време имаше едни стари филми, спомни си той, в които момчето спира с колата пред къщата на момичето, свирва с клаксона и то се втурва по стълбите към него с голяма усмивка на уста, надявайки се, че не го е карала да чака дълго. Но това са спомени, каза си той, които по-добре да пазя за себе си,

както и наблюдението, че не, той не е подранил, но е дошъл толкова точно навреме, че по него може да се свери и атомен часовник.

Той седна и каза:

— Ей, снощи те видях по телевизията.

— Така ли? Сигурно имаш набито око.

— На птичар — кимна той. — Мога да видя червеношийка от триста крачки... Между другото, не знам дали това се отнася и за момичета, но майка ми едно време ми казваше да внимавам когато правя гримаси на хората, защото мога да си остана вечно така.

Това даде резултат. Киселата физиономия изчезна, заменена от широка усмивка.

— Мислиш, че е лесно да се мръщя, когато намерението ми беше да...

— Какво?

— ... направя нещо такова.

Тя се наведе над него и го целуна по устните — лекичко, но с определен намек за език.

Това беше по-добро и от тичащо по стълбите към колата момиче.

Тя каза:

— Връщам се след две минути.

Хат я загледа как влиза в другата стая, която сигурно бе спалнята ѝ и си помисли дали да не я последва. Реши, че по-добре не. Целувката бе насърчителна, а не подканяща. Освен това тия брезентови гащи бяха ужасно трудни за бързо сваляне, а в далечното бъдеще той искаше първият им път да се запомни със страст, а не със смях.

Далечното бъдеще.

Защо бе толкова сигурен, че те двамата ще имат едно бъдеще, в което да има първи път?

Защото той не можеше да си представи бъдеще без нея.

— Каква беше тая работа, дето стана снощи? — подвикна тя през леко отворената врата.

— Каква, къде и с кого?

— Не се прави на застрелян. С тези двама твои колеги, Дориан Грей и Каменното лице.

Той помисли малко.

— Детектив главен инспектор Паскоу и сержант Уийлд — каза той. — Искаш да кажеш, на церемонията?

И той я бе видял по телевизията. А след това, на другата сутрин, когато се обади да пита дали може да си ползва свободния ден след два дни болнични, му описаха подробно цялата ситуация.

— Видя ли, че знаеш каква, къде и с кого — долетя гласа на Рай от спалнята. — Когато оня стряскащ тип се качи да си вземе наградата, видях как красавицата и звяра го гледат така, сякаш едва се сдържат да не го поразтрият малко с бухалката. Поне така изглеждаше готиния. А другия сигурно винаги изглежда така.

— Е, тук историята е малко по-дълга — отвърна Хат.

Тя излезе от спалнята. Блузата и шортите вече ги нямаше, заменени от дънки, дебел кафяв пуловер, а косата — прибрана под зелена барета.

— Сега птичките ще ме гледат ли? — попита тя предизвикателно.

— Само ако имат ум в главата — отвърна той.

Тя кимна и каза:

— Добър отговор. И така, каква беше тая история и какво толкова стана снощи, че нажежи така обстановката? Да не би да има нещо общо с камерите?

— Откъде, по дяволите, знаеш? — изуми се той.

— Оня грозен сержант ми задаваше въпроси за сутринта, когато намерих Диалога на Рипли. Но онова, от което се интересуваше най-много, беше как съм намерила превода на Чарли Пен на *Du bist wie eine Blume*. Усетих го, че знае неща, които би могъл да научи само ако ме е гледал, а единствения начин да ме е гледал е през камерите. Ако това е така и вашата банда се е усетила чак сега, някой от вас май спи на работа, а?

— Какво каза Уййлд за Пен? — попита Хат, опитвайки се да говори с неутрален тон.

— Не много. Не е кой знае колко излиятелен, нали? Изказах предположение, че да се подхвърля поезия насам-натам, е скрита форма на сексуален тормоз и попитах да не би да иска да разследва точно това, но той само се усмихна или поне на мен така ми се стори.

— Но не е споменавал нищо за касетите?

— Не. Аз се досетих сама със скромните си възможности.

— Умно — каза той. — Наистина. Но не на мен тия.

— Е, наистина пуснах малко чар пред Дейв, пазача, просто за да се убедя, че съм права — призна тя. — Така че хайде сега, разкажи ми за Франи Рут и твоя детектив главен инспектор.

Не му беше времето точно сега да се позовава на полицейската тайна и освен това бе толкова дълбоко затънал в споделянето с Рай всичко за Уърдман, че бе по-лесно да продължи нататък, отколкото да се връща назад, затова й разправи за изпълнените с чувства отношения между Паскоу и Рут.

— Когато го видях да излиза на сцената снощи, изстинах — каза той. — Особено след като бях чул какво казаха за разказа му. Не звучеше изобщо в негов стил...

— Като версията на господин Паскоу за него, искаш да кажеш?

— Аз съм разговарял с него само два пъти — защити се Хат. — И ти самата го нарече стряскащ тип.

— Да, но имах предвид в буквалния смисъл на думата. Понякога, когато идва в библиотеката, той се движи толкова тихо, че не можеш да го чуеш и изведнъж виждаш, че е вече до теб. Значи Паскоу го подозира, че той е Уърдман? Хей, сега ми хрумна. Нали жена му беше в журито с Пен? Съдружничи с единия от заподозрените, за да даде наградата на другия! Обзалагам се, че Паскоу е бил доволен от това. Обзалагам се, че стоят будни по цяла нощ и се кискат.

— Но тя не е знаела — каза Хат, който бе почитател на Ели Паскоу. — Сигурно си прочела разказа. Как ти се стори?

— Добър — призна тя. — Дик каза, че е върха. Аз не бях толкова въодушевена, но така или иначе, разказа е добър. Затрогващ, един такъв... повдигащ самочувствието. Не точно мой тип литература.

Мисълта, че на момиче с нейната фигура не му е необходимо някой да му повдига самочувствието, потрепна в съзнанието му, но угасна преди да я е изрекъл.

— Е, това което е станало снощи, е било следното — каза Хат, който имаше ли доверие някому, не обичаше да се стиска.

Този, който му разказа всичко, бе Уийлд. Той вероятно би предпочел да потули цялата работа, но както се развиха нещата, това нямаше да бъде добро решение. Историята как Рут бил върнат обратно, се носеше из цялото управление със съответната украса и му се стори по-разумно да разкаже на Боулър цялата истина, за да знае точно за какво става дума.

— Не показва полицията в най-добрата ѝ светлина, но е все пак много по-добро от слуховете, дето се носят — заключи сержанта. — Чуеш ли някой такъв, смазвай го веднага, о кей?

— О кей — бе отвърна Хат. — А как реагира супера на това?

— Господин Далзийл сигурно е умрял от танци — отвърна Уийлд. — Още никой не го е виждал. Но сигурно всеки момент ще се появи. И ако искаш да прекараш приятно почивния си ден, малкия, съветвам те да се покриеш хубавичко. Супера има навика да смята болничните дни за почивни.

Всичко това Хат сега разказа на Рай, която се намръщи и каза:

— Той наистина ми звучи малко странно.

— Кой? Рут?

— Не. Паскоу. Когато го видях, си помислих си, че доста се стяга.

— Може би е прав. Все пак се чувства под заплаха.

— Точно в това е въпроса. Той се чувства под заплаха. От това, което съм разбрала от теб е, че в действителност не е имало никаква заплаха, нали така?

— Да. Но този Рут е нещо по-друго. Усещам го как може да заплашва без всъщност да те заплашва, ако ме разбираш какво искам да кажа.

Тя го изгледа изпитателно и каза:

— Ти си един верен човек, констъбъл Боулър. Още ли не си решил какво да правиш с Джорджи Порджи?

Уийлд му бе казал и за това. Анджела Рипли се била обаждала още няколко пъти, един път попаднала на Уийлд и както го увери той, не повярвала много, че Хат бил болен. Сержантът бе замълчал, очаквайки обяснение, но когато такова не бе последвало, той не настоя. И не бе казал нищо за разговора му с Рай за Чарли Пен.

Дискретност или недоверие?

— Какво, да не си глътна езика? — каза Рай.

— Извинявай. Не мога да реша какво да правя с детектив инспектора — каза той малко сопнато. — Днес Анджела Рипли се връща в Щатите. Не виждам причина да съсипвам прощалното парти на Джордж.

Тя изведнъж пак го целуна.

— И ти си добър човек — каза тя. — Хайде да отидем да видим какво правят птичките.

Денят бе слънчев със слаби превалявания и силен западен вятър, гонещ облаците бързо по небето и помитащ сухите листа по пътя пред МГ-то. Именно поради това той бе оставил гюрука вдигнат, но Рай го бе попитала: „Не може ли да го свалиш?“ и сега, понесли се по пътя, тя дръпна баретата и отметна глава назад със затворени очи и с такъв израз на върховно удоволствие, че сухите листа се сториха на Хат като розови листенца, пръснати пред сватбена процесия.

"Внимавай в картинката, синко — пошегува се той със себе си — още малко и това момиче ще те накара да пропишеш поезия, теб, чиито разбирания за мерена реч не надхвърляха "Добрния кораб „Венера“ „.“

Тази мисъл го подтикна да съчини следния куплет:

*Ето ме — излизам с Райна.
Ех, да можеш да я видиш!*

Той се засмя вътрешно, но тя го забеляза.

— Хайде — каза тя високо, мъчейки се надвика воя на вятъра. — Днес ще си споделяме.

Той ѝ каза. Не беше толкова смешно, но предизвика бурен смях.

Окуражен, той каза:

— Тъй като каза, че днес ще си споделяме, кажи ми как си живяла досега. Как така си станала библиотекарка?

— Какво им е лошото на библиотекарките? — остро го изгледа тя.

— Нищо, разбира се — побърза да я увери той. — Може би малко проблем с имиджа само. Искях да кажа именно ти, имайки предвид семейството ти, външния ти вид и всичко останало, как е станало така, че не си в театъра? Искам да кажа, Райна Помона, ако някога е имало име, подходящо за светлините на рампата, то е именно това!

Тя отвърна нещо, но вятъра го отвя назад.

— Моля? — викна той.

— Едно време, може би... но това беше в друга страна и освен това девойката вече е мъртва.

Тя се засмя след тези думи, не като преди малко, а с такъв остър и режещ оттенък, че приличаше на вятъра, развяващ посребрения ѝ кичур като бял пискюл на фона на тъмна завеса.

— Добре ли си? — попита той загрижено. — Искаш ли да вдигна гюрука?

— Не — извика тя. — Разбира се, че не. Това нещо не може ли по-бързо?

— Колко бързо искаш? — попита я той.

— Колкото искаш.

— Добре.

Бяха вече излезли от главната магистрала и сега караха по тесни междуселски пътища. Той натисна педала на газта и храстите отстрани се сляха в неясна тъмна ивица. Беше добър шофьор, достатъчно добър за да знае, че кара прекалено бързо не заради завоите — с тях неговата техника на каране можеше да се справи — а заради неочакваната картина, която може да се разкрие след всеки от тях.

Но Рай се бе облегнала на него, обгърнала с дясната си ръка раменете му, стиснала му лакътя здраво с лявата си ръка и устните ѝ бяха толкова близо до бузата му, че усещаше топлия ѝ дъх, смесващ се от време-навреме с някой студен порив на вятъра.

Той взе дълъг ляв завой, достатъчно тъп, за да не представлява проблем, но когато колата излезе от него, от храсталака от дясната страна на пътя излезе елен, спря се само колкото да ги види, че се носят към него, след което с елегантен скок потъна в храсталака отляво.

Вероятно нямаше опасност от удар с него, но крака му инстинктивно чукна леко спирачката и за колата, все още ненапълно излязла от завоя и стъпила на купчина влажни листа, това бе достатъчно, за да поднесе. Поднасянията обаче бяха нещо, с което той би се оправил и насън. Но пътя бе тесен, външните колелета бяха стъпили на тревата отстрани само за миг и мина още един цял миг, преди да овладее колата напълно. За щастие банкета бе равен, нямаше и канавка, но нещата добиха малко по-драматичен вид, защото предното стъкло попадна под ударите на надвесените ниско вейки и

една-две даже за малко не ги плеснаха по лицата. Овладейл напълно положението, той спря рязко и коланите им се опънаха.

— Голям майтап, а? — въздъхна Хат. — Благодаря ти, Бамби... Мамка му! Рай, добре ли си?

Защото момичето реагира на опита му да омаловажи събитието като издаде пронизителен писък и се отпусна напред, конвулсивно хълцайки.

Той си разкопча колана и се надвеси над нея.

— Какво стана? Къде се удари? — питаше той и напразно търсеше да открие признаци на кръв.

— Всичко е наред — изхълца тя. — Няма нищо... наистина.

Той внимателно ѝ повдигна главата и надникна в лицето ѝ. В бузите ѝ не бе останала капчица кръв и очите ѝ плуваха в сълзи, но пръстите му, плъзнали се по шията и ключицата, не можаха да открият никаква рана.

Рай пое дълбоко дъх няколко пъти, изтри сълзите от очите си с юмруче и каза:

— Честно, преди да си започнал да се правиш и на гинеколог, нищо ми няма.

— Но не ми звучиш така.

— Шок.

— Хайде, хайде. — Той я загледа със съмнение.

— Какво?

— От едно нищо и никакво леко поднасяне? За по-малко от секунда? Не ми изглеждаш...

— Такъв тип? — допълни тя. — Ето че изведнъж узна за мен всичко, нали, детектив?

— Не. Но бих желал. В края на краищата, ти беше тази, която каза, че днес ще си споделяме всичко.

— Аз ли съм казала така? Да, сигурно съм била аз.

Тя отвори вратата, слезе и се протегна, сякаш току-що бе станала от леглото.

После се извърна към него и каза:

— Нали беше обещал да се погрижиш за провизиите на тази експедиция? Грижите ти засегнаха ли и кафето? Защото ако са, това е определено нещо, което с удоволствие ще споделя с теб.

[1] Птичар — Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ВТОРА

Двамата се изкачиха през гъсталака, откъдето се бе появил елена и седнаха да си изпият кафето в компанията на вятъра, настанявайки се от двете страни на чепат буков пън.

Хат не бе казал нищо, но тя започна да говори като че ли отговаряйки на зададен въпрос.

— Да, наистина исках да стана актриса. Както сам каза, каква друга бих могла да искам да стана, знаеш... крушата не пада по-далеч от дървото и тъй нататък. Серж, брат ми, реши обратното. Искаше да стане адвокат. Пак театър, викаше, само че сдвайсет пъти по-добро заплащане. Предполагам, че той е гледал мама и татко, а аз съм гледала само големите звезди.

— Значи не са били чак толкова преуспели, така ли? — попита Хат.

— Изглежда са работили стабилно, докато са били млади. И винаги говореха за миналото така, сякаш тогава всичко е било прекрасно. Но когато станах тийнейджърче, дори и стабилността им вече бе изчезнала. Имаха дълги периоди на почивка, което те прекарваха най-добре с чаши в ръка. Всяка женена двойка има някакъв общ интерес, който да ги обединява. При тях това беше пиенето.

— Сериозно пиене?

— Бяха пияници — отвърна тя с равен глас. — Имаше все пак една добра страна. Да си пренебрегван от родителите си, просто защото те са егоцентрици, трудно се понася от едно дете. Но в това, да си пренебрегван, защото те си имат проблем с пиенето, има като че ли своего рода логика. Но тъй или иначе сцената бе вече влязла в ума ми и бях твърдо решила да уча в театралния колеж след училище. Участвах активно в самодейни представления, дори успях да се промуша и в един професионален театър като статистка в масовите сцени с деца. Това, което смятах за големия пробив, дойде когато получих ролята на Бет в сценична постановка на Малките жени, включена в летния

репертоар на Торкий, където се бяха установили и моите родители по това време.

— Голям пробив, казваш? Колко голям? — попита Хат.

— Бях само на петнайсет години, за Бога — сопна се тя. После разбрала, че въпроса му е предизвикан от истински интерес и в него не се съдържа никакъв намек, се усмихна извинително и продължи: — Искам да кажа, че на мен ми се стори тогава огромен. И беше чудесна роля, наистина много далеч от главна и аз направо се разболях от щастие.

— Признавам, че изглеждаш прекрасно в това състояние — забеляза Хат, спомняйки си в какъв вид му отвори вратата, когато бе отишъл да я види.

— Любезно ти благодаря — отвърна тя. — Както и да е, голямата вечер дойде и баща ми трябваше да ме закара с колата до театъра, но в последния момент каза, че не може и трябва да ме закара майка ми. Серж му се развика, питайки го какво може да бъде по-важно от това да присъства на първата вечер на дъщеря си и татко му изнесе една надута реч, в смисъл, че нищо друго, освен спешна работа, засягаща просперитета на семейството, не би го накарала да пропусне такова голямо събитие и дори да има невероятно малък шанс да зърне малкото си момиченце на сцената, той щял да го използва. После излезе.

— Ти трябва да си умряла от щастие.

— Да ти кажа право, Серж беше много по-бесен от мен. Не се качвах на сцената, за да направя впечатление на татко, а да удавя в таланта си всички онези хора, които никога преди това не съм виждала. Но тъй или иначе някой трябваше да ме закара и когато стана време да тръгвам, майка ми се бе отцепила като талпа и тогава наистина откачих. Серж ме успокои и поръча мини-такси. Времето минаваше, а таксито не идваше. Пак позвънихме. Казаха ни, че имало задръстване някъде, но скоро щяло да дойде. Но не дойде. Дойде истерията. И в този момент се появи Серж с ключовете от колата на майка и каза, че нямало проблем, той щял да ме закара.

Хат започна да се досеща накъде върви историята. Попита с тих глас:

— Той на колко години беше? Петнайсет?

— Точно така. Бяхме близнаци и по случайно съвпадение сме родени на една и съща дата. Ама ти сигурно си детектив, а?

— Извинявай. Искях да кажа, че сигурно е нямал книжка. А можеше ли да кара?

— Като всички петнайсетгодишни момчета, мислеше че може — отвърна Рай. — Тръгнахме. Закъснявах, наистина не много, за да представлява проблем, но в моето състояние, аз се държах като примадона, закъсняваща за гала представление в Кралския театър. Непрекъснато му крещях да кара по-бързо. Беше мрачна и влажна вечер. „По-бързо“, крещях аз, „по-бързо.“ Той само се усмихна и каза: „Вържи си колана, сестра ми. Ще се подмятаме малко тая вечер“. Това бяха последните му думи. Влязохме в един завой с прекалено голяма скорост, колата занесе... всичко това се върна преди малко...

Хат се наведе през дънера, прегърна я и я притисна към себе си. Тя постоя малко така, после се дръпна решително и го отблъсна.

— Блъснахме се в кола от насрещното движение — продължи тя с равен глас, говорейки много бързо сякаш искаше да се отърве от това колкото е възможно по-скоро. — В нея имало двама души. И двамата загинали на място. Серж също. Колкото до мен, аз си спомням занасянето, спомням си как се бях проснала на настилката пред двора на една църква, представяш ли си, гледах нощното небе... а след това вече не си спомням нищо, докато не се събудих в болницата след една седмица.

Хат подсвирна.

— Цяла седмица? Яко си пострадала!

— Да. Счупено тук, счупено там. Но главата ми била най-голямата грижа на докторите. Фрактура на черепа, натиск върху мозъка. Два пъти ме оперираха. Докато оправят това, останалите неща просто ги закърпиха.

Докато говореше, ръката ѝ неволно попипна сребърното кичурче в косата ѝ.

Хат също протегна ръка и го докосна.

— Оттогава ли ти е това? — попита я той.

— Да. Бяха ми остригали косата нула номер, но ме увериха, че щяла да израсне пак. И наистина израсна. Но поради някаква причина, която те ми обясниха без да ми обяснят обяснението, ако разбираш

какво искам да кажа, косата върху белега израсна ей такава, каквато я виждаш. Предложиха ми да я боядисам, но аз отказах.

— Защо? — попита Хат.

— Заради Серж — каза тя с все същия равен глас. — Защото мразя да ходя по гробища, но докато имам очи да се виждам в огледалото, никога няма да го забравя.

Хат я гледаше развълнувано и тя каза:

— Съжалявам, съсипвам ти деня с тези приказки. Не трябваше да ти ги разправям тия неща, поне не сега. На никого не съм ги разказвала, с изключение на Дик.

Дори и такова състояние, преизпълнен от състрадание към нещастieto й, някакъв егоистичен ген в него се сгърчи от болка.

— Разказала си ги на Дик? — попита той.

— Да. Той е като теб, не притиска хората. Въпросите лесно се изкопчват, но тежестта на незададените въпроси от хора, които човек харесва, понякога става непоносима. Той само ме изслуша, кимна и каза: „Трудно ти е било. Знам какво е да изгубиш близък млад човек и вече никога не можеш да бъдеш щастлив, след като знаеш, че него го няма, за да споделиш щастieto си с него.“ Много е мъдър тоя Дик.

„Аз също — помисли си Хат. — Достатъчно мъдър, за да скрия ревността си.“

Но видът му сигурно е бил доста нещастен, защото тя изведнъж се усмихна и каза:

— Хей, всичко е наред. Това занасяне преди малко ме поразтърси, но сега съм вече добре. Грешката беше моя... Да се пъча, че бързите коли не ме притесняват. Както е и всъщност. И за да го докажа, хайде да тръгваме да погледаме малко птички, преди да са отлетели на юг.

Тя се изправи, протегна му ръка и също го изправи на крака.

Той не пусна ръката й веднага, а я задържа и попита:

— Сигурна ли си? Можем веднага да се върнем в града и да прекараме остатъка от деня пред телевизора или нещо друго.

— Няма да те карам да ми правиш разбор какво означава това нещо друго — каза тя. — Но аз обещах да гледам птички и възнамерявам да гледам птички веднага щом ми пуснеш ръката.

Двамата се качиха отново в колата.

Докато потегляха, Хат каза:

— А какво стана с кариерата ти на актриса?

— Кариера е силно казано — отвърна тя. — Работата е там, че когато се възстанових напълно след шест месеца, открих, че всичко е изчезнало. Амбиции, мечти, всичко. Бях изгубила Серж и чак сега видях каква тъжна двойка са всъщност майка и татко. Случайно ми стана ясно, че важната работа, която трябвало да свърши тогава, била да изчука някакво младо групи, което примирало да чуе за всичките му любовни подвизи на велик актьор. Това бе живот, с който не исках вече да имам нищо общо.

— Значи затова беше толкова цинична, когато ми разказваше за името ти.

— За това, че открих лъжата им за ролите, които ужким били играли? Да, това като че ли потвърждаваше, че съм права. Играеха дори в реалния живот и единствения начин да се оправят с децата си беше да ги направят и тях малко артисти.

— Затова ти избра изцяло нова роля.

— Моля?

— Библиотекарка. Общоприетата представа за тях е малко отблъскваща, не мислиш ли? Тиха, престорено скромна, надутото коректна, гледаща сърдито шумните читатели над очилата, пестеливо облечена, сдържана...

— Такава ли съм според теб?

Той се засмя и отвърна:

— Не. Искам да кажа, че ако това си целяла, трябва все пак някой да ти каже, че си много далеч от него.

Тя помисли малко и каза:

— Хммм. Ще го приема тогава като комплимент. И така, след като разгледахме моята скромна персона, нека обърнем прожектора към твоята интересна такава.

— Готово — отвърна той. — Но ето какво. Ние почти стигнахме. Затова, вместо да плашим птиците, нека оставим моята интересна такава за след обяда, какво ще кажеш? Тогава ще те оставя да кълвеш по мен колкото ти душа иска.

— Добре, но първо ми отговори на един въпрос — каза тя, докато колата свиваше по един черен път, отбелязан от един много стар пътеуказател във формата на пръст, на който пишеше „Станг Тарн“. —

Вие ченгетата кога се учите на инсинуации — през първата година или това е изискване, за да ви приемат в полицейската школа.

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ТРЕТА

— Анди, изглеждаш така, сякаш излизаш от обиколка из подземното царство и в преносен, и в буквален смисъл. Тежка нощ, а?

— Може и така да се каже — отвърна Анди Далзийл.

Беше му трудно да го признае, но дните, когато можеше да пие и танцува до зори, след което да си хване такси, да изпълни сексуалните си обещания, да дремне час, час и нещо, след което да стане и да се озове в „Кучето и патето“ в началото на работното време без следите от бурно прекараната нощ да се отпечатат на лицето му, бяха безвъзвратно отминали.

— Но не е нещо, което още една пинта да не може да оправи. А ти, Чарли?

— Не, аз току-що идвам. Но ще се опитам да си измия зъбите с една и аз — отвърна Чарли Пен.

Далзийл отиде до бара, забелязвайки с удоволствие как бармана прекъсна обслужването на друг клиент, за да му налее очакваната пинта.

„Интересна работа как няколко любезни слова могат да вкарат човек в правия път“, помисли си Далзийл доволно.

Той се върна на масата и отпи дълга глътка.

— Е, така вече е по-добре — изпуктя той.

— И така, какво има? — попита Пен.

— Ъ?

— Хайде стига, това не ти е обичайното място за водопой — забеляза саркастично писателя. — Дошъл си нарочно за нещо друго.

— В града няма кръчма, където да не се чувствам като у дома и където да не съм желан гост — отвърна обидено Далзийл.

— Прав си наполовина — каза Пен. — Последния път, когато те видях тук, ти беше определено по работа. Аз и онова хлапе Рут, и Сам Джонсън... — Лицето му помрачня, когато спомена Джонсън. — Миналата неделя. Господи, трудно е да повярва човек, че беше едва миналата неделя. А бедното копеле е вече в земята. Някакси много

бързо мина. Та какво става, Анди? Лупи Линда да не ти е подръпнала някоя неща?

— Силна жена е тя, Чарли, не отричам — отвърна Далзийл. — Или поне така мисля. Никога не съм се срещал с нея.

— Нямаше те на погребението — каза Пен.

— Е, погребеш ли един, значи си погребал всички — философски заключи Далзийл. — Мина добре, нали. Чувам, че Рут изнесъл цяло представление.

— Момчето говореше от сърце, нищо лошо няма в това.

— О, да, повечето неща, които прави, идват все от сърце, не се съмнявам — каза Далзийл. — Но ти е направил впечатление, Чарли.

— Изглежда добро момче. Оставил е миналото зад себе си. Нещо, което много от нас може би също трябва да направят. Освен това има и талант. Разбра ли, че е победител в конкурса?

— Аха.

На телефонния му секретар бе оставено съобщение или по-точно няколко съобщения, в които Паскоу го информираше за събитията през изтеклата нощ.

— Хубав разказ, така ли?

— Кажиречи единствения добър — изръмжа Пен, който бе известен с пестеливостта си в похвалите. — Когато видях боклука, включен в номинациите, си казах: „Слава Богу, че не ми се наложи да чета нещата, дето не са били включени.“ Обаче разказа на Рут щеше да блести във всяка компания. Голяма нощ беше за момчето, макар че твоите лакеи се опитаха да му я развалят.

— Лакеи? Не си спомням да съм забелязвал такива около мен. Може да съм пил някакъв генетично преработен ейл.

— Твоя детектив главен инспектор, мъжа на Ели Паскоу. Тя е добро момиче. Човек може да си помисли, че като е женен за нея, и той трябва да има нещо хубаво. И оня другия, с лицето. Господи, ако го закараш в родилното, ще им спестиш лекарствата и времето да карат родилките да се напъват.

— Трябва да внимаваш добре с думите, Чарли. Не се знае, може да има някой таен трибунал, на който мога да те пратя за подобни забележки.

— Няма да се изненадам. Но както и да е, Анди, ще се хващаме ли на работа? После ще можеш да си идеш у дома и да се вмъкнеш в

леглото, от което поначало не е трябвало да се измъкваш днес.

Далзийл довърши пинтата си и с изненада впери поглед в празната халба.

С тежка въздишка Пен също довърши своята и отиде на бара за нови.

— Любезно от твоя страна — каза Далзийл.

— С користна цел. Няма да арестуващ човек, който току-що те е черпил. Нали?

— Ами, ще ме нарекат луд, ако го арестувам преди да ме е черпил, нали? Чарли, искам да си помислиш много хубаво преди да отговориш на този въпрос. Миналата неделя каза, че си тръгваш, защото в неделя винаги ходиш на гости на майка ти. Когато са те питали къде си бил, ти си отговорил така — ходил си на гости на мама. И това е горе-долу същото, което каза и майка ти.

— Ти си говорил с майка ми? — възкликна Пен.

— Е-е, Чарли, нима си помисли, че няма да проверим? Проверяваме всичко, каквото ни кажат, особено такива, които си вадят хляба като измислят разни работи.

— И какво ви каза майка ми?

— Каза, че нейния Карл е добро момче, прекрасен син.

— Значи наистина си ходил — отбеляза Пен. — Какво искаш да ми кажеш с това, Анди?

— Искам да ти кажа, че разбрах откъде идва таланта ти да измисляш — отвърна Далзийл. — Къде беше миналата неделя, Чарли?

Пен отпи дълга глътка от бирата си.

„Пита се дали не блъфирам — помисли си Далзийл. — И дали не е по-добре да си каже истината.“

— За Сам Джонсън ли става въпрос? — попита Пен, отлагайки отговора.

— А за какво друго?

— Мислиш, че може би аз съм тоя Уърдман?

— Е, описанието му ми звучи като описание на твоята работа, Чарли.

— Мислиш, че може би съм убил... колко, пет души ли бяха, и въпреки това седиш и пиеш на една маса с мен?

— Хареса ми това „колко“, Чарли. Невинен, виновен, ти знаеш точно колко са. Писател като теб сигурно си носи малко тефтерче,

където си записва всичко интересно. Убийството е също интересно нещо, нали?

— Само като изящно изкуство — отвърна Пен.

— Да считам ли това за признание? Щото останах с впечатление, че точно така гледа на нещата и тоя лунатик. Вслушва се в някаква откачена идея, че убийството не е лошо нещо или поне е необходимо да бъде извършено в името на нещо по-важно.

— Не, не е признание. Но да, ти си прав, следях отблизо всички убийства. Такава е работата на писателя. Но от гледна точка на детектив, мъчейки се да открия какво мотивира постъпките на хората, особено отклоненията, каквито всъщност имат повечето от нас.

— И до какво заключение стигна, Чарли?

— Че трябва да се навъртят още много километри по тая работа.

— Какво искаш да кажеш?

— Защото той очевидно е умно копеле и ако и най-умния мозък в нашето полицейско управление си губи времето да подозира мен, значи нямате почти никакъв шанс да го пипнете.

— Чарли — промълви Далзийл тихо, почти нежно, — има само един начин да ме спреш да си губя времето. Опитай се да измислиш нещо умно или кажи истината. Миналата събота ти...?

— И ако ти кажа, че съм отишъл на гости на майка, какво?

— Ще те поканя да дойдеш с мен до едно място, където напитките не са с такова качество, а обслужването е още по-лошо — отвърна Далзийл.

— Е, щом поставяш така нещата... бях при приятелка.

— Хубаво нещо са приятелките — кимна с разбиране Далзийл. — Но нека отгатна, тя е омъжена и ти като истински джентълмен, не можеш да ми кажеш името ѝ.

— Анди, не знам защо си даваме труда да разговаряме, когато ти знаеш всички отговори предварително.

— Защото именно думите карат света да се върти — отвърна Далзийл.

— Мислех, че любовта върши тая работа.

— То е същото. Тя е свързана с думите.

— Ти нещо много задълба, Анди. Така. Какво ще правим сега?

— Ти ли? Ти няма да правиш нищо. Но ще ти кажа какво ще направя аз. Аз няма да те притискам да ми кажеш името, Чарли,

защото уважавам дискретността и деликатните чувства в тези неща. Но ти си прав, че си приличаме. Аз също имам едно тефтерче, където си нахвърлям някои неща. И като седна да си прегледам записките, съм сигурен, че ще се натъкна на две или може би дузина, или може би дори повече, имена на жени, които могат да бъдат лъо онази фам, която аз шерша.^[1] Ще си ги подредя по азбучен ред и след това ще ги посетя една след друга, за предпочитане вечерта, точно когато сервираат вечерята на мъжленцето и на останалото семейство и ще им задавам един и същи въпрос: „Вие ли бяхте тази, която се е чукала с Чарли Пен миналата неделя следобед? Трябва да разбере това, иначе той е загубен.“ И съм сигурна, че въпросната дама ще се изправи мъртвобледа и ще предпочете да си признае, отколкото да те загуби. Всъщност, ако нейното старче ѝ е омръзнало и тя смята да бъде с теб за по-постоянно, тя вероятно ще се вкопчи в този шанс да изкара нещата между вас на светло. Може дори да се получи така, че на някои от тях това може да се стори твърде хубав шанс, за да го изпуснат и може би ще бъде залян от порой от признания, което ще бъде доста неловко. Но това е риск, който просто трябва да поема. Освен ако не искаш да ме отървеш от него.

Той кимна като че ли да потвърди готовността си да поеме такава опасна мисия и допи бирата си.

— Майната ти, Далзийл! — изруга тихо Пен.

— Приемам това като „да“ — отвърна Далзийл.

[1] Cherchez la femme (фр.) — търся жена. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА

Обядът на Хат Боулър премина с далеч по-малък драматизъм.

Той бе завел Рай най-напред в едно обрасло в гъстак и дръвчета дърво, където двамата видяха достатъчно птички, за да оправдаят целта на експедицията. Тя слушаше коментара му на специалист с явен интерес, а той се стараеше да не се разпростира надълго и нашироко, за да не я отегчи. Освен това бе забелязал, че облаците се спускат още по-ниско и искаше да е сигурен, че неминуемия дъжд няма да попречи поне на обема им.

Намериха сушина под една скала. Той се захвана да изрита овчите барабонки и когато я видя, че го гледа развеселена, каза с извинителен тон:

— Да, знам, че все едно да седнем да ядем в овча тоалетна, но и тия животинки разбират какво е сянка през лятото и сушина през зимата.

— Където има лайна, там има и сушина, нали така викат овчарите? — разсмя се Рай.

— Трябва да го запомня това. Е, така е вече по-добре, мисля.

Двамата седнаха и се заеха с различните видове сандвичи, които той бе осигурил. Въпреки че той бе обещал да бъде снабдител на експедицията, от малката си раница Рай извади шоколадов кекс и го раздели на две.

— Хей, че това е много вкусно нещо. Ти ли го прави?

— Това, което долавям в гласа ти, не е изненада, надявам се?

— Благодарност и доволство — отвърна той.

Нещата вървят добре, помисли си той. По всичко личеше, че компанията му ѝ е приятна толкова, колкото и нейната на него, но каквито и надежди да бе хранил, че близостта им може да прерасне в някой от вариантите на любов сред природата, всички те се изпариха мигом, когато започна да вали тъкмо като си пиеха кафето, наистина не силно — по-скоро нарастване на влажността на въздуха, отколкото

отделни капки — но достатъчно да ти угаси страстта, ако се допре до гола кожа.

Двамата бързо си събраха багажа.

— Какво искаш да правиш сега? — попита я той.

— Не съм дошла чак дотука, за да си тръгна без да видя прочутото езеро — каза тя. — Освен това не съм забравила за обещанието ти.

Когато стигнаха до езерото, дъждът все още не бе завалял както трябва — влажността във въздуха се проявяваше по-скоро под формата на ситни капчици влага, покриващи всичко наоколо, отколкото на обикновен дъжд. Двамата застанаха до водата, напругайки поглед през мъглата към отсрещния бряг, където едва-едва се виждаха очертанията на ниска каменна постройка.

— Не е ли това изгледа, който нарисува Дик? — попита Рай.

— Горедолу. Ъгъла е малко по-различен и е имало далеч по-добра видимост. Но това определено е Стангкрийк Котидж. — Той вдигна бинокъла до очите си и добави: — И изглежда има някой. От комина излиза пушек.

— О, чудесно. Има къде да се подслоним, ако времето се развали още.

— Слушай, можем да се върнем обратно в колата, ако искаш — каза той тревожно.

— Притесняваш се да не ти се разтече грима ли? — подигра го тя. — Мислех че си от суровите и обветрени мъже, които обичат да живеят на открито. Можем ли да заобиколим езерото?

— До къщата там може да се мине без проблеми, но главната пречка е самия Станг Крийк. Това е главния приток, пълнеж езерото с вода, но всичката тази вода, идваща от планините и събираща се тук, също си търси място да пробие и целия терен там е пълен с ручейчета, локвички и вирчета. Няма начин да не си намокриш краката в...

— Ама теб да не те хапала бясна патица? — прекъсна го тя. — Каква е тази твоя хидрофобия? Хайде! Движение!

Той я последва, отбелязвайки си мимоходом, че мъжкарската му загриженост нещо не върви пред Рай.

Както бе казал, откъм северната страна на блатистия терен имаше подобие на пътека, опасна за федерацията на всеки автомобил, но идеална за пешеходци.

Докато вървяха напред, мъглата се сгъсти, намалявайки видимостта до двадесетина метра, с прокрадващи се от време-навреме бегли гледки към другия бряг, след което отново потъваха в белия, но не съвсем неприятен пашкул. Шум имаше съвсем малко, а доколкото го имаше, идваше сякаш някъде много, много отдалеч. Нямаше птичи песни и тихото подплисване на водата в тръстиките сякаш по-скоро бе фон, на който да се измерва тишината, отколкото обикновен шум. След малко Хат уж случайно бръсна ръката на Рай, тя я пое, сплете пръсти в неговите и двамата продължиха да крачат напред ръка за ръка.

Никой не проговаряше. На Хат му се струваше, че има някаква магия между тях, която само дума може да наруши, а ако остане здрава, може би щяха да продължават да крачат така вечно. Възможно ли е да даваш клетва без да говориш, запита се той. И му мина през ума, че най-вероятно именно клетвите, положени без думи, се спазват вечно. Всъщност може би света без думи би бил много по-добър. Хората даваха имена на нещата, за да имат власт над тях. Остави ги без имена и ако да не доминираш над тях, може да ги обикнеш.

Част от съзнанието му си помисли с ужас за реакцията сред колегите и шефовете му от управлението, ако се опита да изложи тези свои идеи пред тях. Друга част от него го караше да ги изсипе всичките пред Рай и да види как ще реагира. Но за да го направи, му трябваша думи. А думите в тази тишина бяха светотатство.

И тогава до тях долетя звук по-светотатствен от всички думи накуп, звук който сякаш разпори тишината, стържейки и дрънчейки, ту груб, ту готов като че ли да се пречупи, засилващ се и спадащ, ту на камък, ту на метал.

— Това пък коя птица го прави? — попита Рай, снишила глас страхливо.

— Такава птица не съм чувал през живота си — отвърна Хат. — Звучи ми повече като...

Той се поколеба, нямащ изобщо никаква представа на какво да го оприличи.

И тогава пред тях изникнаха очертанията на Стангкрийк Котидж с такава внезапност, сякаш мъглата изведнъж ги бе изплюла от себе си.

Звукът идваше иззад къщичката. Те я заобиколиха и видяха оплескана с кал фиеста, паркирана пред ограда с дървени стволоче

навес, облегнал се на задната стена на къщата като пияница на социален работник.

Под малката сушина, осигурена от навеса, над едно крачно точило се бе надвесил мъж и точеше брадва. Колелото се въртеше, хвърчаха искри, метала пищеше.

— Боже Господи! — ахна Рай. — Но това е Дик. Дик, здрасти. Дик!

Дочул извисения ѝ глас, Дик Дий се извърна и застина на място за миг, стиснал здраво брадвата с две ръце, вперил неразбиращ поглед в тях.

После бавната подмладяваща усмивка се плъзна по устните му и той каза:

— Е, на това казвам аз приятна изненада.

С едно изненадващо ловко движение за човек, чийто външен вид не предполага кой знае какъв атлетизъм, той вдигна брадвата високо във въздуха, пускайки я да се плъзне в ръцете му от главата към края на дръжката и я заби в една от цепениците, търкалящи се на земята под навеса.

— Значи ето къде сте били. Колко мъдро съм постъпил, като напалих огън. Хайде, стига сме висели вън. Както казваме в провинциален Йоркшир, добре сте ми дошли и влизайте да прием по един чай.

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ПЕТА

Следващият час мина много забавно, дори твърде забавно за Рай, за да смути спокойствието на Хат.

Лекотата в отношенията между нея и Дий, която той бе наблюдавал и преди, бе дори по-отчетлива, отколкото на работното им място. Докато си говореха и се смееха, той се чувстваше, ако не отритнат, то поне тласнат в друга посока, отнасяща го все по-далеч и по-далеч от благословената близост, която те двамата с Рай бяха изпитали по време на кратката им разходка в мъглата.

На пукация и пръскащ уютна топлина огън, Дий им бе направил чай и препечени филийки. Чаят миришеше малко на дим, но филийките — дебели порязаници бял хляб, нанизани на дългия и тънък нож и държани на огъня докато се зачервят, а след това щедро намазани със студено прясно масло и кайсиево сладко — бяха прекрасни.

Дий седеше на пода, Хат бе кацнал на трикрако столче, а Рай бе настанена на единствения стол. Това бе прекрасен предмет, направен от резбован дъб, с лъвски глави за облегалки на ръцете и лапи вместо крака, целия покрит с онази патина, която само възрастта и полировката от годините употреба придава.

— Намерих го в хамбара — обясни Дий. — Едната облегалка бе счупена и някой навремето явно е решил, че ако го боядиса бял, това няма да се забелязва. Затова зарязах рисуването за известно време, оправдавайки постъпката си с мисълта, че ако върна това нещо към службата, за която е било предназначено, ще допринеса за изкуството много повече, отколкото ако се занимавам с каквото и да било друго.

— Прекрасен е, Дик — каза Рай.

— Нали? И добре, че има подходящ човек да седне на него. Нали две мнения по този въпрос няма, Хат? Рай трябва да бъде наш председател. „Кралица и ловджийка, чиста и непорочна...“

С тези думи той я хвана за ръката и я накара да се настани.

Хат, мръщейки се вътрешно на докосването им и в старанието си да спечели някоя и друга червена точка посредством демонстрация на придържане към лингвистична точност, каза:

— Председателка, сигурно искаш да кажеш. Или поне председателстващ.

— Ти си мислиш, че искам така да се изразя, нали? — каза Дий с приятен глас. — Мога да те уверя, че дори думата мъж по произход не е била определена по род. Има теории, които твърдят, че тя произлиза от един и същ индоевропейски източник, като например монж, означаваща мисъл или спомен, което всъщност представлява онази сила на рационалната мисъл, отличаваща ни от зверовете. Каквато и да е истината в това, сигурно е, че значението му като дума, означаваща мъжки представител на вида ни, е дошла много по-късно, добавяйки към него и значението човек изобщо в думи като човечество и човешко същество, и демонстрацията на тази мъжка арогантност и изключителност е толкова абсурдна, колкото и да кажеш, че двигателя с вътрешно горене е измислен, защото Хенри Форд е започнал да прави коли. Обаче, признавам, пред неграмотни хора, не бих могъл да изнеса тази малка лекция, но тук всред приятели няма нужда да крием светлика под леглото. Рай, ти ще бъдеш наш председател, Хат, ти ще си протокола, а аз както винаги ще взема думата.^[1]

Хат усещаше, че с него се отнасят снизходително, но вместо да се обиди, се почувства поласкан. Рядко изкуство е, трябваше да признае той с неохота, да можеш да дрънкаш така като Дий, без да получиш някой пестник в муцуната. Ако махнеше елемента на сексуална ревност, той вероятно щеше да бъде адски впечатлен от Дий, който пък даваше признаци, че не е останал невпечатлен от Хат. При всяка възможност, той правеше намеци или му даваше възможност да се покаже като специалист орнитолог, демонстрирайки нещо, което приличаше по-скоро на неподправен, а не просто учтив интерес и скромно самокритикувайки се, когато Рай привлече вниманието към някои от неговите картини със сюжети от птичия живот.

Нямаше никакво съмнение в това, той може би не беше добър в рисуването на птици на ниво Обюсон или дори на многоуважаемия Джефри, но когато ставаше дума да се предаде усещането за птичи полет, умението му бе без всякаква критика и Хат намери сили да

подкрепи хвалбите на Рай без, както му се струваше, никакви задни мисли.

С известна степен на облекчение, той разбра, че близостта на двамата библиотекари не се разпростира върху подробности от личния живот на Дий. Изненадата на Рай бе съвсем неподправена като тази на Хат, когато разбра къде живее колегата ѝ. Не че живее бе подходящата дума. Къщичката бе примитивна и не предлагаше никакви съвременни удобства.

— Идвах тук по-рано на езерото да рисувам — обясни Дик — и веднъж се подслоних тук, когато заваля, ама заваля истински искам да кажа, а не като този свеж полъх на природата. И тогава ми хрумна, че няма да е никак зле да си имам едно такова място, където да си оставям нещата и да работя, ако времето стане непоносимо. Направих допитване, разбрах, че всичко това влиза в имението Станг, тоест е собственост на семейство Пайк-Стренгълър и използвах беглото си познанство с многоуважаемия Джефри, за да го накарам да ми го отстъпи срещу номинален наем. Аз се грижа за основната поддръжка, това е в мой интерес, разбира се, и всички са доволни.

— А тук ли преспиваш? — попита Рай.

— Отвреме-навреме къмпингувам тук — призна той. — Имам си спален чувал, преносима готварска печка и някои други полезни неща. Избягвах обаче тенденциите да свия гнездо. Нямах нужда от вила, трябваше ми просто работилница. Ще се учудите колко бързо се трупат нещата. И както виждате, нямам нищо против да запаля огън, когато стане студено или влажно.

— Но на свободния пазар това място сигурно би взело много по-добра цена — забеляза Хат.

— О, да. И бащата на Джефри, известния отсъстващ, адски много би харесал една такава цена. Той продаваше всичко, каквото му паднеше, но земята на имението и имотите върху нея по закон не можеше да пипне. Доходите му идваха от даване под наем. Ако Стангкрик Котидж се ремонтира и се обнови, би бил станал много привлекателно място за прекарване на празниците и на много добра цена, но това ще струва пари, а покойния лорд не си падаше много по харчене на пари за каквото и да било, освен за собствените си интереси. Какво смята Джефри да прави, все още остава да се види, но си мисля, че като цяло, той толкова много обича тази част от имението

за собствената си дейност, дали артистична или атаквистична, че не би насърчил никакви екскурзианти.

— Като нас, искаш да кажеш — каза Хат.

— Той няма нищо против истински любители на птичия живот, макар че без да иска може да изрази неприязън, като накара някои от тях да припаднат от шок като видят как патицата, на която се любуват през биноклите си, изведнъж се пръсне на парчета. Още чай?

Хат хвърли поглед към Рай, отчаяно опитвайки се да скрие желанието си да скочи и да си тръгне. Тя остави чашата си на масата и каза:

— Не, благодаря, Дик. За мен не. Дойдох да глътна малко чист въздух и да се порадвам на птичките, макар че Хат би седял тук на сухо сигурно цял ден. Той като че ли има алергия към водата.

Дик Дий му се усмихна. Фактът, че в усмивката имаше повече съчувствие, отколкото подигравка, не помогна. Той се изправи и каза бодро:

— Готов съм.

Вън дъжда вече трудно можеше да бъде наречен романтична мъгла.

Дий каза:

— Връщате се по пътя, нали?

— Не — отвърна Хат твърдо. — Заобикаляме.

— О! Малко мокричко е там, ще видите. Освен това потока е пълен с вода. Знаете къде да пресечете, нали?

— Да — каза Хат късо. — Няма проблем.

— Чудесно. А аз пак ще се захвана с тая проклета брадва. Ще се видим утре, Рай.

— Нямам търпение — усмихна се широко Рай, потупвайки го лекичко по бузата.

Хат се извърна и пое напред с широка крачка. Кавалерството не вървеше пред Рай, дай тогава да видим какво ще направи малко демонстрация на физическо превъзходство. Зад него отново се чу звука от точилото, но и той скоро потъна в шума на течаща вода.

Извивката на стръмните планини към запад оформяха естествена водосборна зона, изливаща бързите си потоци по тесните дерета с достатъчно сила, позволяваща на водата да продължи да изрива дълбоки корита в меката торфена почва около езерото. Малките

поточета се пресичаха лесно — понякога бе достатъчна само една крачка или най-много с помощта на един-два камъка — но той нарочно избра маршрут, който изискваше повече сила и пъргавина. Отвреме-навреме извърщаше поглед назад, за да види как е Рай и винаги установяваше, че тя се движи плътно в крак с него, затова пускаше окуражителна усмивка в опита си да я увери, че се въздържа да тръгне както трябва само заради нея. Наградата му за тази негова мълчалива нафуканост не закъсня. Кракът му се подхлъзна на един хлъзгав камък в сред леденостуден бързей и докато кракът му се пълнеше с вода, тя префуча със смях покрай него и пое ролята на водач. Пътят обаче, който тя избра, бе по-труден от неговия и скоро разстоянието между двамата се увеличи. Но след известно време, той, не без задоволство, разбира се, я видя как спира, стигнала до брега на самия Станг Крийк — най-големия от многото потоци, пълнещи езерото. Пресичането му представляваше проблем, ако не знаеш точното разположение на камъните, които понякога се откриваха много трудно, защото най-често бяха скрити под няколко сантиметра вода, освен в периоди на суша. Ако човек за първи път видеше някой друг да пресича потока, щеше се почувства също както са се почувствали апостолите в Галилейското езеро след изхранването на петте хиляди.

Приближавайки се и търсейки начин как да повтори това чудо, Хат подвижна:

— Какво спря така? Мислех, че спортист като теб просто ще го прескочи.

Тя се извърна към него и той моментално съжали за шеговитата забележка. Лицето ѝ се бе удължило, очите ѝ, широко отворени, гледаха изплашено. След като я видя преди малко такава наперена и весела, не можа да разбере как такава малка пречка може да предизвика такава силна реакция, но без да задава въпроси, той се втурна към нея да я успокои, че няма никакъв проблем.

Преди да успее да отвори уста обаче, тя вдигна ръка и посочи:

— Хат... виж ей там...

Той погледна по течението на потока, очаквайки да види някое изпаднало в беда животно... някоя лисица например, с притиснат в камъните крак... или удавена овца...

Отначало не видя нищо.

После го видя.

Във водата, в по-голямата си част потънал, задържан всред бързото течение вероятно от някой камък, който току-що бе смятал да използва за чудотворното пресичане на потока, се полюшваше труп.

Или може би все пак не беше труп. Очите лесно се лъжат. Това най-вероятно беше просто някой зелен брезентов чувал за събиране на слама, довян тук от вятъра, надут от събрания вътре въздух и от плаващи съчки и листа.

Той изтича по брега, надявайки се всеки момент да се извърне към Рай и със смеха си да ѝ върне цвета на лицето. Но докато прескачаше по скритите камъни и се навеждаше да види по-отблизо разбра, че място за смях няма.

Рай също бе изтичала по брега и бе застанала на една линия с него. Той се обърна към нея и извика предупредително:

— Ще се опитам да го извадя.

Тя изви поглед встрани с пресилено безразличие и отвърна:

— Там има лодка. Ще отида да я видя.

Хат извърна глава по течението. На около двадесетина метра по-нататък, малко преди устието на потока, бе завързана лодка.

Полицаят в него искаше да извика: „Не, не ходи там. Това може да е място на престъпление и колкото по-малко го замърсяваме, толкова по-добре.“

Но вместо това се чу да казва:

— Да, наистина, защо не мръднеш натам?

Само веднъж бе виждал удавен труп, но това бе съвсем достатъчно, за да му покаже какво може да прави водата отвън и разлагането отвътре, със слабата човешка плът. Рай изглеждаше достатъчно потресена и без това.

Тя се отдалечи, а той се наведе и сграби с две ръце нещото, прилично на яка на промазано яке. Трудно бе да го хване здраво, но най-накрая успя все пак и започна да влачи трупа към брега.

— О, мамка му! — изруга той тихо, когато накрая извлече трупа на брега.

Беше си труп наистина, но не цял. Или поне труп, но без нещо. Или поне трябваше да има още нещо. Всъщност трупа можеше ли да се нарече труп, ако не е цял?

Всичките тези въпроси на семантиката занимаваха ума му с една-едничка цел — да отклонят вниманието му от факта, че трупа

нямаше глава.

Той събра всички сили да се съсредоточи.

Ако се съдеше от състоянието на трупа, липсата на главата явно не се дължеше на разрушителната мощ на водата. Всъщност, той дълбоко се съмняваше в способността на тези бързи води да нанесат такива поразителни щети.

Не, ако трябваше да направи едно бързо патологично заключение, основано само на наблюдателността на собствените си очи, би казал, че главата е била отрязана. И то с няколко удара.

Той измъкна трупа изцяло на брега и се изправи, доволен да се отдалечи от ужасната гледка в краката си дори само на един ръст. После се огледа да види къде е Рай.

Тя се бе качила на лодката и тъкмо се бе навела над нещо.

Полицейското му обучение този път пое нещата изцяло в свои ръце. Това явно бе място на извършено престъпление. Ясно си спомни съвета на преподавателя: „Отидеш ли на място, където е извършено престъпление, пъхаш си ръцете в джобовете и започваш да си играеш с пишката. Така няма да се изкушиш да пипнеш нищо друго.“

— Рай — подвикна той, правейки крачка към нея.

Тя се изправи и се обърна към него. Дори и при тези обстоятелства, той не можа да не се възхити на грациозното равновесие на тялото ѝ, поемащо лекото люлеене на лодката под краката ѝ.

В ръцете си държеше кошница или нещо от този род. Приличаше на рибарска кошница, дето рибарите слагат в нея уловената риба. И тя тъкмо откопчаваше ремъците, държащи капака затворен.

Не биваше да го прави. И не просто защото рискуваше да замърси местопроизшествието.

Не, имаше нещо друго.

Предчувствие, инстинкт, практика, наречете го както искате, но той изведнъж осъзна без капка съмнение какво има в кошницата.

— Не! — викна той и хукна към нея. — Рай, остави я!

Но беше вече късно.

Тя отвори капака и надникна вътре. Опита се да не изпищи или може би просто гласните ѝ струни да са били толкова свити, че да не са могли да възпроизведат никакъв звук, по-силен от приглушеното ехо на брадвата по точилото. За миг му се стори, че тя ще падне през борда

на лодката по гръб във водата, но колената ѝ изведнъж се подвиха и като че ли разбрала, че нещо трябва да се махне — дали самата тя, или онова, което държеше в ръцете си — тя запокити кошницата с все сила към брега.

Тя се удари в земята, подскочи, преобърна се и от нея се изтърколи човешка глава.

Дори още преди да спре в краката му, Хат трябваше да признае, че поне едно нещо в цялата тази картина бе на мястото си. Ако един мъж трябва да умре, нека поне умре в собствените си земи.

Защото това без всякакво съмнение беше главата на Джефри, лорд Пайк-Стренгльър във дъ Стенг.

[1] Игра на думи — Хат е седнал на трикрако столче, на англ. stool, затова ще бъде stoolie, което означава протоколчик. А Дий, тъй като ще седне на пода, на англ. take the floor, което е идиоматичен израз и означава вземам думата, но също така в буквален смисъл и сядам на пода. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ШЕСТА

ШЕСТИ ДИАЛОГ

Здрасти пак.

Аз също. Какво прекрасно разнообразие притежава този път, по който ти ме тласна. Вие се през частна собственост, обществени сгради, точи се по древни пътища и селски пътечки, а сега ме изведе далеч от пренаселения град в дълбокото сърце на провинцията. Защото водещ е именно пътя, а не аз. Всъщност именно пътя прави избора, оставяйки избраниците ми да си мислят, че те ходят по него по свой собствен избор. А аз съм само един най-обикновен инструмент.

Или вестоносец. Харесва ми да си мисля, че съм вестоносец.

Сериозно, моята роля като най-обикновен инструмент никога не е била по-ясна, отколкото днес. Избраникът реагира на подадените сигнали на човек, който ги е чакал цял живот. На нито една атинска буфония жертвения вол не се е приближавал с такова желание към олтара. Всички необходими инструменти ги достави той самия, като дори собственоръчно сложи оръжието на жертвоприношението в моите ръце.

И точно в този момент времето спря. Не постепенно, не мудно забавяйки хода си както по-рано. Времето е тук... времето го няма.

И бълбукането на потока около вързаната лодка се слива с чуруликането на един дъждосвирец в една дълга меланхолична върволица от звуци, проснала се от набръчканата повърхност на езерото, чак до обширната пустош на небето като телефонна линия към самия Господ Бог.

Колко е приятно да си мислиш, че Те си почиват там горе, заслушани с тържествено одобрение в това, което става тук долу.

Смазаният стоманен прът трепва в ръцете ми, изригвайки в спонтанен климакс. Семето му бликва навън — черни кръгли топчета като есетров хайвер — пръскащи се във въздуха на всички страни, за да посее безсмъртен живот в тази смъртна плът пред мен. Устата му зяпва широко в екстаза на онзи момент на върховно проникване, но не

толкова широко, колкото този нов, червен отвор в гърлото му, от който виждам как душата му излита като птичка от клетката си. Излита тя, махайки с криле над проблясващата повърхност на езерото, опиянена от внезапно придобитата свобода, докато тук, на сивата земя, празната ѝ клетка се търкаля край захласнатия в смях поток.

Виновното оръжие аз хвърлям в пречистващите води. Нито една ръка не се протяга да го вземе.

Предстои ми още работа. Главата, полуоткъсната от месестото си стебло от изстрела на пушката, трябва да бъде измъкната изцяло и напъхана в нейното вместилище. Бравата ми е под ръка — къде ли другаде би могла да бъде? Три удара довършват работата — ни повече, ни по-малко. Защото това е истински ден на тройката, три в едно, троицата е завършена, докато аз изтъркулвам трупа в речовития поток.

А бравата? Опитвам я на тежест в ръката си, оглеждайки непроницаемите води. Но тя не носи никаква вина. Тя е един инструмент в моята пътека и няма нищо общо с неговото заминаване. Така че нека си остане.

Вземайки я със себе си, аз се отдалечавам и с всяка стъпка усещам как хода на времето се връща.

О, позволи ми да се озова скоро в сигурността на небесата, където ще маркирам времето завинаги.

И времето ще изгуби силата си да маркира мен.

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И СЕДМА

— Буфония — каза Дрю Ъркухарт, — което може да бъде преведено като „волско убийство“, е атинянски ритуал, целящ да сложи край на сушата и свързаните с нея лишения. Вероятно сте чели за това в Златния клон^[1]...

Той млъкна и отправи усмихнат поглед към Далзийл, който каза:

— Не ходя по кръчми, за да чета. Дайте ни само същината.

— Фрейзър описва ритуала по следния начин. На олтара се разсипва ечемик и пшеница. Животното, което първо отиде да яде, се принася в жертва с помощта на брадва и нож, които веднага след това хората захвърлят и хукват да бягат. Накрая всеки един, имащ отношение към смъртта на животното се изправя пред съда и всеки от тях прехвърля вината по-нататък, докато най-накрая тя стигне до ножа и брадвата. Признават тези два предмета за виновни и ги осъждат на хвърляне в морето.

Паскоу, който слушаше внимателно — за разлика от шефа му, който бе обхванал лицето си с длани и тихичко стенеше в образувалата се фуния — попита:

— Значи затова смятате, че Уърдман е захвърлил пушката, но не и брадвата, това ли искате да кажете? Многоуважаемия е бил мъртъв, когато главата му е била отрязана, така че брадвата не носи никаква вина.

— Точно така. Вие вероятно сте забелязали как говори за оръжието, че стреляло едва ли не само, точно както говори за жертвата, че се е избрала сама, също като атинянски вол. Добре че се сетих, патолога намери ли признаци на храна в корема му?

Паскоу се извърна към Далзийл, който беше арбитър на това, колко информация ще бъде давана на странични хора, но още преди да спре погледа си на него, д-р Потъл (отново възвърнал пушаческите си способности след краткото му боледуване) се обади:

— Много по-важно от всички тези игри с думите, които явно много обича, може да се окаже силната сексуална асоциация, която

използва тук. Ключа към залавянето му ще ни даде именно онова, което става с психиката му, а не неговата изкривена рационалност. Това е част, върху която заради самото си естество, той все още упражнява контрол. А именно емоциите, страстта, които се изплъзват от контрола му, са онези неща, които ще го издадат в края на краищата. Или най-малкото, те ще го накарат да остави значителни физически следи. Проверили сте, вярвам, цялата околност за следи от сперма? Според мен почти сигурно е, че еякулация е имало или по време, или след събитието.

Далзийл бе излязъл от своеобразната си пещера и каза студено:

— Не съм сигурен точно какви са ви задълженията, доктор Потъл, но в едно нещо съм сигурен и то е да не ми казвате какви са моите. По щастливо стечение на обстоятелствата, което бе крайно време да стане, именно един от моите хора се е оказал пръв на местопрестъплението, така че то е останало незамърсено. Да, преобърнах всяка клечка в радиус от половин километър наоколо. Да, всичко, което е трябвало да бъде описано, махнато, изследвано и анализирано, е направено. Прочесахме дъното на езерото и намерихме пушката, както и огромна купчина боклук освен нея, който няма никакво отношение към случая. Взехме брадвата от къщата и намерихме следи от кръв, което показва, че именно това е брадвата, използвана върху Почитаемия Джефри. И да, господин Ъркухарт, съдебномедицинската експертиза намери следи от сандвич с краставица в устата му и на брега край лодката намерихме сандвич с пълнозърнест хляб, от който е било отхапано само веднъж. Всичко това е поверителна полицейска информация, която споделям с вас само за да видите на какво съм готов, за да пипна тази откачалка. Ако нещо от нея ви помогне на вас, зевзеците, да ни кажете нещо полезно, сега е момента да говорите или да си затворите човките завинаги.

И той загледа експертите с откритото изражение на човек, който е свалил всичките си карти на масата. Само дето не спомена, помисли си Паскоу, че Боулър призна как оставил фустата му сериозно да замърси мястото на престъплението, не спомена и за това, че бяха преобърнали Стангкрик Котидж наопаки и бяха разпитвали Дик Дий пет часа без да спрат (през което време той не поиска адвокат и в края на което изглеждаше далеч по-свеж от разпитващите го), след което го освободиха, не спомена също така, че един много наблюдателен член

на оперативната група намери следи от кръв на рибарската кукичка на една от пръчките и която след лабораторния анализ се оказа човешка, група АВ, за разлика от тази на многоуважаемия, която беше А. И, естествено, не спомена, че ландровъра на многоуважаемия, който бе обявен за национално издирване, току-що е бил намерен в един полицейски паркинг, където е бил откарана за неправилно паркиране зад гарата.

Диалогът се появи в понеделник сутринта, когато бе открит в сред пощата за библиотеката, но от момента, в който Боулър бе позвънил в неделя, за да съобщи за смразяващата си находка, те вече бяха започнали да го смятат като за убийство на Уърдман.

Не че това ги бе накарало да почувстват известен напредък в разследването, както бе отбелязал Уийлд, а само това, че гадината сега вече ги караше да играят по неговата свирка.

Днес, вторник сутринта, Паскоу бе успял да склони дърпащия се Далзийл, че е време да чуят какво ще кажат „експертите“.

— Е? — изръмжа Далзийл.

Ъркухарт почеса наболата си брада и каза:

— Тройка, троица, три части. Да разберем какво иска да каже с това и съм сигурен, че ще сме на една миризма разстояние от гадината.

— Тук не става ли дума за трите удара, с които е отрязал главата? — попита Паскоу.

— Може и така да ни се струва — отвърна лингвиста. — Но глава и труп са две части, не три, така че не е това. И защо ще изтъркулва трупа във водата и ще слага главата в кошницата? Тук има нещо, което ни се изплъзва.

— Това ли е всичко? — каза Далзийл. — Че има нещо, дето ни се изплъзва? Е, благодаря ви, Шерлок. Доктор Потъл, можете ли да добавите нещо към това или смятате, че колегата ви е казал всичко?

Потъл запали нова цигара от угарката на старата и каза:

— Той явно приближава някакъв свой край. Нямам представа наистина на какво разстояние сме от този предполагаем край, но той е абсолютно сигурен, че скоро ще стигне дотам. Това е най-краткия Диалог до този момент. Колкото по-нататък отива, толкова по-къси стават те. Да претвори последното преживяване в думи вече просто се превръща в губене на ценно време, което по-добре да бъде посветено в очакване на следващото. Сега, когато той вече е сигурен, че е на прав

път, диалозите му с неговите жертви и духовен водач, могат лесно да се поберат на една страница.

— Смятате, че може въобще да спре да пише? — попита Паскоу.

— Не. Тази част от писането, частта от играта, която той играе с нас, ще си остане. Става дума за правилата, така да се каже. И на него му харесва. Миналия път ви казах, че нарастващата му увереност вероятно ще се превърне в негово падение. Мисля, че в Диалозите си той ще продължи да подхвърля все повече и повече подсказки. Той е като скуош играч, който е толкова сигурен в своето превъзходство, че е готов да прехвърли ракетата си в лявата ръка и гръмко да хвали всеки свой удар. Но подсъзнателното саморазкриване, което именно търся, е много по-трудно да се намери. Колкото и да ми е неприятно да го кажа, отсега нататък уменията на господин Ъркухарт ще ви бъдат по-полезни от моите.

Далзийл изпусна въздишка, толкова преливаща от трагично отчаяние, че спокойно би могъл да я патентова и продаде на първия трагик. Сякаш очаквал именно тази въздишка, телефона иззвъня.

Той го вдигна. При повечето хора, когато разговарят по телефона, може да се познае какво е отношението към събеседника от другата страна на жицата от тона на гласа, речника, телесния език и тъй нататък, но Паскоу така и не можа да открие начин, по който да разбере дали Далзийл говори с кралицата или с някой търговски агент.

— Далзийл — изръмжа той. Послуша малко.

— Аха. — Пак послуша.

— Не. — Пак слушане.

— Може би.

И хвърли слушалката на вилката така, че тя подскочи.

Кап Марвел може би, питаща го дали не желае див секс по време на обедната почивка? Уърдман му заплашва живота?

— Това ли е, господа? — попита той с надежда.

Потъл и Ъркухарт се спогледаха, после шотландеца каза:

— Така както го виждам аз, думите са ключа. Това е като да разбиеш код, базиран на някой текст. Можеш да се мъчиш дълго време, полагайки къртовски труд, но може да извадиш късмет и да намериш ключовия пасаж или пасажки.

— Или да се надявате тази негова растяща арогантност да приключи с даване на подсказка, която някой да разгадае преди, а не

след събитието — допълни Потъл.

— Ще си го отбележа — каза Дебелака, приключвайки. — Благодаря ви, господа. Имаме работа. Тук присъстващия детектив констъбъл Боулър ще ви изпрати.

Потъл и Ъркухарт си събраха бележките. Паскоу се обади с по-прочувствен глас:

— Много мило от ваша страна, че се отзовахте. Моля ви, не се колебайте да ми позвъните, ако нещо излезе.

На вратата Ъркухарт се спря и каза с преливащ от ирония глас:

— Не знам защо все така става, суперинтендант, но винаги като излизам от тези срещи, се притеснявам малко, питайки се дали си давате сметка доколко съм успял да ви помогна.

— О-о, господин Ъркухарт — отвърна Далзийл, пускайки в ход всичката предвзетост, на която бе способен. — Щях да съжалявам ужасно, ако си дам сметка, че съм оставил и сянка на съмнение у вас за това.

— Чекиджия — добави той, след като вратата се затвори или може би съвсем малко преди това.

— Тогава не мога да разбера защо си даваш труда да идваш на тези срещи — каза Паскоу без да крие раздражението си.

— Защото ако не прекарвам известно време с чекиджии, има вероятност да започна да се чувства самотен — отвърна Далзийл. — Както и да е, не съм казал, че е безполезен чекиджия. И щом Поцо казва, че трябва да се вслушаме в съветите му, значи трябва. По някой път казва и разумни неща.

Това бе нещо като заобиколно отстъпление пред Паскоу, който бе в добри отношения с Потъл и знаейки че това е най-близкия до извинение жест, който щеше да получи, детектив главния инспектор изхвърли раздражението от гласа си и каза:

— И така, оттук нататък накъде сме, сър.

— Лично аз отивам при Дан Досадника. Преди малко той се обади. Ти, ако си спомням добре, имаш среща с хиените. Не знам какво ще прави Уийлди. — Той се обърна към сержанта. — Може би ще намери време да свърши малко полицейска работа, ако някой не го хване да бъде жури на някой бебешки конкурс.

Дан Досадника беше главен констъбъл Тримбъл. Хиените бяха медиите. Интересът към убийствата на Уърдман бе нараствал

експоненциално след всяко убийство, а специално последното го бе запратил дори в международни висини. Почитаемият бе не само пер на кралството, но един от таблоидите бе изровил потеклото му и му бе намерил далечна родствена връзка с кралската династия, която го слагаше някъде към триста тридесет и седмо място по наследство на престола. Американският и европейски интерес гръмна като атомна бомба. Една германска телевизионна компания бе изкопала някакъв бъдещ телевизионен дон, чието твърдение, че един Пайк-Стренгълър бил обезглавен по време на Гражданската война, разпали спорове дали зад убийството не стои някаква лява революционна организация. Опитите да вкарат предишните убийства в такъв политически модел бяха откровено смешни, но журналистите не бяха стигнали до такива дълбини на професията си, за да позволят на присмеха да попречи на излизането на който и да е хубав материал.

Паскоу, който изпитваше двойствени чувства към това, че гледаха на него като приемливо лице на полицията, бе избран за говорител на предстоящата пресконференция. Двойственото чувство произлизаше от неохотата му да приеме нещо основано на предварителен сценарий, което би могло да се окаже добро за кариерата му, но също така и да го поведе по пътища, по които няма готовност да поеме. Светът на политическите комитети и контактите на високо политическо ниво могат да ти докарат доста благини, но е все пак много далеч от онзи свят на практическо разследване, което може да ти докара честна кал под ноктите. Също като свети Августин и секса, той знаеше, че някой ден трябва да избере, но все още не бе готов.

— Господин Тримбъл сигурно иска да го въведете в ситуацията, нали?

— Да го въведа в ситуацията ли? — изненада се Далзийл. — Не-е, тъпанара иска резултати и ги иска за вчера. Някой отгоре май му усложнява живота.

Той говореше с мрачното задоволство на човек, който знае какво е да ти усложняват живота. Паскоу го наблюдаваше със съчувствие, което внимаваше да не покаже. Далзийл водеше хората си без всякаква милост, когато обстоятелствата го налагаха, но той си мъкнеше своя хомот, като в много редки случаи го предаваше на някой от

подчинените си. Паскоу можеше само да гадае на какво напрежение го подхвърля случая с Уърдман.

Хат се върна в стаята. Откриването на трупа му бе спечелило неохотна похвала от Далзийл, но за в бъдеще го посъветва, че най-общо казано, не бива да позволява на гаджето си да играе футбол с отрязаната глава на жертвата.

А в частност, моменталното връщане на Хат в Стангкрийк Котидж, където той веднага включи брадвата във веществените доказателства и взе предварителни показания от Дик Дий, бе одобрено не защото от тези действия бе излязло нещо съществено, а защото бе задържал библиотекаря на място като свидетел. Че трябва да бъде класифициран като заподозрян, Боулър разбра още щом видя трупа и ако Дий не бе в къщата, когато двамата с Рай се върнаха, детектив констъбъла щеше да се обади да го издирят. А ако се бе опитал да си тръгне преди да пристигнат подкрепления, щеше да се наложи сам да го арестува, което от своя страна щеше да включи часовника за задържането му под стража.

Но той изпитваше не само професионално задоволство. Начинът, по който Рай бе приела утешенията на Дий при връщането им в къщата, му бе дал да разбере, че ако тя само подуши, че той се отнася с шефа ѝ като със сериозен заподозрян, гладкия напредък на отношенията им щеше да удари на камък. Досега тя вероятно вече бе разбрала, но свалянето на обвинение бе по-скоро право на Паскоу или на Дебелака, а не на неговата скромна персона.

Добрата новина (ако свалянето на възможен извършител от общата схема може да се нарече добра новина) беше, че не можаха да намерят нищо, с което да свържат Дий със смъртта на многоуважаемия.

Вярно, че отпечатъците му бяха навсякъде по брадвата, която според съдебномедицинските експерти бе инструмента, с който е била отрязана главата на Почитаемия, но тъй като той я използвал да цепи дърва пред очите на Хат, в това нямаше нищо чудно. На един от пръстите си имаше леко порязване, но когато твърдението му, че кръвта му била от нулева група се потвърди с проверка на медицинското му досие (писмено разрешение за разглеждането на което той с готовност даде), надеждата да го свържат с петънцето кръв АВ на кукичката, бързо се изпари.

Далзийл, според когото всеки, хванат с кървава брадва в ръка в околностите на обезглавен труп е виновен най-малкото в това, че губи ценно полицейско време, изглеждаше готов да обвини пратеника, но тесните рамене на Паскоу бяха се разширили в професионален смисъл с годините и той успя, пренебрегвайки недоволните хъмкиания и пъшкания със свойствената си педантичност, да даде резюме за липсата на доказателства срещу Дий.

— Според патолозите, Почитаемия е бил мъртъв от два до четири дни. Алибито на Дий включва работното му време в съответните дни. След работа, тъй като вече започва да се свечерява по-рано, вероятността е малка. Времето, което им трябва да стигнат до там е такова, че вече е трябвало да се здрачава, когато те са пристигнали там...

— Те? — прекъсна го Уийлд.

— Убиеца сигурно е закарал ландровъра на Почитаемия обратно, ерго, значи е стигнал до езерото с него — каза Паскоу. — Обаче ние знаем, че многоуважаемия често се застоява там и през нощта на риба. И интересно, това ни го каза сам Дий. И изобщо той бе изключително отзивчив и полезен.

— Това е точка срещу него — промълви Далзийл с надежда. — Най-обикновен човек от обществото, който се опитва да помогне на полицията, има нещо на съвестта си, това го знам от опит.

— Може би няма да е зле да разширите кръга на познатите си, сър — промърмори Паскоу. — Но разлика и без това няма, тъй като Дий ни даде алиби и за нощите си.

— Така ли? Да не е ходил да шибва някъде? — попита Дебелака.

— Той не ни даде подробности относно личния си емоционален живот — каза Паскоу. — Но едната от въпросните вечери е била прекарана на среща с библиотекарите в Шефилд, където отишъл с кола в компанията на Пърси Фолоус и от която двамата се върнали след полунощ. Другата прекарал в апартамента на Чарли Пен, където, след като използвали без особени задръжки запасите на Пен от скоч, той останал да преспи на дивана. Пен потвърди.

Телефона иззвъня. Далзийл го вдигна, послуша малко, после изръмжа:

— Ако съм тръгнал, нямаше да мога да ти отговоря на шибания телефон, нали? След малко.

Той го тресна на мястото му.

— Господин Тримбъл? — попита Паскоу.

— Секретарката му. Ако беше Дан, нямаше да бъда толкова учтив. Пит, оставих те да ми дрънкаш такива приспивни песнички с единствената надежда, че си оставил добрите новини за най-накрая. Да затая ли дъх сега?

— Не, сър, съжалявам.

— Тогава не ме занимавай. По-добре да отида при Дан и да му помогна да намери къде си е скрил скоча — заключи Дебелака, стана и се отправи към вратата.

— Сър — каза Хат.

— Кого съросваш, момко? — попита Далзийл от прага.

— Моля, сър?

— Искаш да кажеш: „Господин Далзийл, сър, не си отивайте, имам да кажа нещо много смислено“ или „Господин Паскоу, сър, сега, след като стария пърдялник го няма, имам да кажа нещо много смислено?“

Хат знаеше, че на някои въпроси е по-добре да не се отговаря. Затова каза само:

— Просто си мислех, ами ако са били два броя?

— Два трупа ли искаш да кажеш? Уийлди, ти беше при патолозите.

Уийлд каза:

— Мисля, че той иска да каже двама убийци.

— Господи. Ами тогава защо само двама. След като сме седнали да гадаем, нека ги направим цяла рота.

— Двама души би означавало, че никой от тях всъщност няма нужда да пътува до езерото с лорд Пайк-Стренгълър — каза Хат. — И тогава единият е могъл да върне неговия ландровър.

— С каква цел? — попита Паскоу.

— Ландровъра ще се вижда отдалеч там — отвърна Хат. — А трупа е щял да си остане там в реката не се знае колко дълго, ако не се бяхме спънали в него. Колкото по-дълго лежи там, толкова по-малко имаме какво да намерим. Или може би идеята е била да го преместят. Може би точно това се е канел да направи Дий, но ни е видял да се мотаем от другата страна на езерото и когато сме се запътили към

къщичката, той бързо се е върнал там, за да ни посрещне. Не изпитваше особено желание да ни пусне да продължим.

— Но в показанията ти пише, че той само казал, че пътя покрай езерото е малко мочурлив — възрази Паскоу.

— Е, едно нещо може да се каже по няколко различни начина — отвърна Хат, леко изчервявайки се.

— Особено ако не съвпадат с нечии идеи, а? — каза Паскоу. — Докъде ни води всичко това, Хат? За Дий ли става въпрос? Както вече казах, той има алиби.

— Ако Чарли Пен е другата половина на отбора, няма — поклати глава Хат.

Далзийл се намеси все още от прага:

— Ти още не си се отказал от Чарли Пен, а, момко? Едно нещо трябва да ти се признае. Нацелиш ли някой, държиш го на мушка докрай.

В насмешката му обаче отсъстваше обичайния хъс и това насърчи Хат да продължи:

— И ако те са двамата в играта, тогава няма значение, че Пен има алиби за убийството на Джонсън.

— Кое то ти установи от разговора с майка му — вметна Далзийл. — Имах намерение да поговоря малко с теб относно техниката ти на разпит, момко.

Тонът му този път бе отчетливо недружелюбен.

— Нещо ново ли излезе, сър? — попита Паскоу.

— Нищо важно. Само дето нашия Шерлок тука е разбрал погрешно и Чарли изобщо не се е мяркал при майка си нея неделя.

Хат се почувства като убит, но едновременно с това го заля вълна на радостно предусещане.

Паскоу каза:

— А той призна ли си?

— Чак сега — отвърна Далзийл. — Но не бързай да вадиш белезниците. Каза, че има друго алиби и прекарал следобед в гнезденцето на една негова приятелка.

— И какво каза приятелката?

— Нищо. Оказа се, че е на триседмична почивка на Сейшелите. С мъжа си. Затова трябва да пипаме внимателно.

— Защо?

— Изглежда, че въпросната приятелка е Ларва Блосъм. Съпруга и утеха на дните на Властелина на мухите, нашия любим кмет. Затова ще се наложи да ги изчакаме да се върнат.

— Не е във ваш стил да сте толкова дипломатичен, сър — подкачи го Паскоу.

— Не дипломатичен. Внимателен. Тази Ларва има такава хватка с крака, която спокойно може да счупи гръбнака на всеки мъж. — После право в скептичната физиономия на Паскоу добави: — Освен това тя има татуировка на едно място, което Чарли не би могъл да знае, освен ако... Както и да е, освен ако нашия младеж Боулър не измисли нещо повече от странно чувство, изглежда Пен е някъде в периферията на схемата.

Хат се огледа наоколо отчаяно, сякаш се надяваше, че всеки момент в стаята ще влети някой куриер с току-що подписани самопризнания.

Паскоу се обади с насърчителен тон:

— Няма нищо лошо в размисли, базирани на достоверна информация, Хат. Трябва да си се сетил за нещо, което те е накарало да предположиш, че Дий и Пен съзаклятничат.

Хат отвърна:

— Ами... те са ходили в едно и също училище.

— Хитлер и Витгенщайн също — засмя се Паскоу.

Той се сети откъде бе чул това. От разказа на Сам Джонсън за първата му среща с Чарли Пен. Смехът му секна.

— Освен това играят на странна игра — продължи Хат. — Лично съм ги виждал.

— Виждал си ги? — заинтригувано отекна гласа на Далзийл. — Да не е нещо като прескочи кобила, само че със задържане на прескока?

— Не, сър. Това е игра за маса, като например игрословица, само че далеч по-трудна. Използват различни езици и имат още много други правила. Видяхме табло за такава игра, сър, като бяхме в апартамента на Пен.

— Вярно е — потвърди Паскоу. — Някакво странно име беше...

— Па-ро-но-мания — произнесе Хат много внимателно.

— Не параномазия? — предположи Паскоу.

— Не. Твърдо мания. Другото означава игра на думи или каламбур, нали? — каза Хат, радвайки се да покаже на Паскоу, че не е единствения умен пич тука.

— Така е — кимна Паскоу. — А какво означава твоята дума, която между другото никога не съм срещал?

— Думата е истинска, сър — увери го Хат, усетил съмнението в гласа на детектив главния инспектор. — Госпожица Помона ми я обясни след като ги видях да я играят... Един момент, записах си правилата някъде тук...

Той започна да търси в портфейла си, в който бе сложил листчето, дадено му от Рай преди да се разболе.

— Ето го — тържествуващо каза той, подавайки сгънатия здраво лист, който Паскоу разгъна и зачете с интерес.

— Оксфордски английски речник, Второ издание. Търпя критика.

— А аз не мога да търпя да стърча тука като резервна пишка на сватба — каза Далзийл. — Т'ва е по лошо, отколкото да слушам ония две откачалки.

— Съжалявам — каза Паскоу. — Хей, я вижте какво пише тук. Оксфордския речник винаги дава годината на първата известна употреба на думата и в този случай, гледайте сега какво става, „лорд Литълтън, 1760 година, Диалози на мъртвите“. Как ви се струва това като съвпадение?

— Не знам. Как? — отвърна Далзийл. — И какво означава тая дума.

— Изглежда измислена дума, формирана от сливането на парономазия с мания...

Далзийл изскърца със зъби и Паскоу побърза да продължи:

— ... и означава „пристрастяване към игра на думи“. От 1978 година с тази дума се обозначава и играта, която Пен и Дий толкова обичат.

— Никога не съм я чувал — каза Далзийл. — Изгубих интерес към настолните игри, когато разбрах, че от тях можеш да получиш само синини по задника, та оттогава си падам повече по накреватните.

Паскоу избягна старателно погледа на Уийлд и каза:

— Като гледам правилата, се чудя дали някой изобщо е чувал за нея. „Език по избор на играча, чийто ред е да мести... удвояване на

точките за добри рими... учетворяване при оксиморонизъм^[2]...“
Господи, кой би седнал да играе такава игра?

— Очевидно Дий и Пен я играят през цялото време — каза Хат.

— Госпожица Помона ти е казала и това, предполагам — забеляза Паскоу. — И колко време пазиш ти до сърцето си тази интересна информация?

Той говореше с добре пресметната вежливост, но Хат долови накъде бият думите му и каза:

— Не много. Искам да кажа, разбрах за нея едва миналата седмица и после се разболях, а и тя като че ли не беше кой знае какво, всеки случай, докато не чух доктор Потъл и доктор Ъркухарт тази сутрин, после господин Паскоу каза, че Пен потвърдил алибито на Дий за една нощ миналата седмица и си помислих...

— Е-е, момко, запази си красноречието за пред съда — прекъсна го Далзийл с нелюбезна нотка. — И без това сигурно ще се окаже пълна глупост. Искам да кажа, никой не може да те тикне в затвора затова, че играеш игри, та дори и да играеш с някого на прескочи кобила със задържане на прескока, стига да го правите насаме и по взаимно съгласие, а, Уийлди?

— Да, сър — отговори сержанта. — Освен ако играта не се нарича ръгби, в който случай можеш да продаваш билети на другите, за да гледат.

Емоциите винаги си пробиваха трудно път към лицето на сержанта, но това бе казано с такава липса на израз, каквато би накарала и Чарлз Бронсън да изглежда като комик.

— Ръгби — каза Далзийл. — Да, това е точка. „Немислимите“, а? Добър удар, Уийлди.

Фактът че получава комплимент за остроумен отговор и то за сметка на любимия спорт на Далзийл, този път извика на лицето на сержанта нещо съвсем близко до израз на изненада.

— Сър? — погледна го въпросително той.

— „Немислимите“ — повтори Далзийл. — Така наричат отбора на Ънтанк Колидж. Не е зле за банда пубери. Не ги е страх да подлагат крак, поне на това са ги научили, да не трошат напразно парите на татковците си.

Той говореше с одобрение в гласа.

Уийлд каза:

— Опасявам се, че не разбирам какво искате да кажете, сър.

— Пен и Дий са учили в Ънтанк Колидж, а също и Джон Уингейт, онова тэле телé шефа на Рипли. Знам го, защото едно време играеше в „Немислимите“. Полузащитник. Добър обратен пас.

Телефона отново иззвъня.

— И? — попита Паскоу.

— Той на възраст е май горе-долу колкото Пен и Дий. Може да си струва малко да поговорите, Пит. Да разберете какво са правели като хлапета. Господи, не мога да повярвам, че го казвам. Май доста време съм прекарал заедно с твойта дружка Поцо, а?

Телефона продължаваше да звъни.

Паскоу се обади:

— Да го вдигна ли, сър. Може да ви търсят от офиса на главния констъбъл.

— Ако е така, значи ще помисли, че съм тръгнал натам — отвърна Далзийл с безразличие и си погледна часовника.

— Виж кво сега. Унгейт ще е на пресконференцията заедно с всички останали хиени. Дръпни го малко настрани като свършиш. Като ти знам стила, това ще стане някъде около дванайсет и половина. Тези тэле телéта много обичат те да изстрелват въпросите, дай му сега колкото искаш от неговото собствено лекарство.

— А вие дотогава ще свършите ли с шефа?

— Освен ако не отвори втора бутилка — отвърна Далзийл. — Боулър, отиди с него. В края на краищата, това е твоя идея.

— Благодаря, сър — отвърна доволен Хат.

— И не се изсилвай. Вероятно само ще си загубите времето, а аз ви искам наблизко, за да не си пилея енергията да ритам неодушевени предмети.

После излезе. Хат се извърна към останалите с усмивка, подканвайки ги и те да се засмеят на шегата на Далзийл. Но те не отвърнаха на усмивката му.

Паскоу каза замислено:

— Не е в стила на супера да гони оня, що духа.

— Освен ако не е получил просветление свише за посоката.

Те поумуваха още малко върху прочутите гадателски способности на Далзийл, после Паскоу каза:

— Уийлди, Оксфордския речник го има вече и онлайн. Ели му е абонат, ако ти дам потребителското й име и паролата, можеш ли да го изкараш на компютъра.

— Щом е по твоя заповед, мога да изкарам каквото си пожелаеш. Всички отидоха до неговия компютър и го загледаха как трака по клавишите.

— Готово — каза той. — Там сме.

— Супер. А сега намери паронимия — каза Паскоу.

Уийлд обаче вече го бе изпреварил.

— Паронимия я има. Има я и паромфалосела, без която, както ми се струва, спокойно можем да минем. Но няма никаква следа от паронимия. Така че освен ако великия Оксфордски речник не е пропуснал нещо, такава дума няма.

— И въпреки това — каза Паскоу замислено, — всички я видяхме, чухме какво означава. Интересно. Тъй и тъй си там, Уийлди, защо не пробваш контортопликация.

— Точно същата дума каза й супера — каза Хат. — Помислих си, че си я е измислил.

— Не — отвърна Уийлд. — Има я. „Изкривен и объркан.“ Но вече не е в употреба. Само един пример и то през 1648 година.

— Е, не го свързват с А. Далзийл, нали? — добави Паскоу. — Това да ти е за урок, Хат. Никога не подценявай супера.

— Няма, сър. Сър, откъде знае господин Далзийл за татуировката на госпожа Блосъм?

— Нямам представа — отвърна Паскоу. — Защо сам не го попиташ?

[1] Златния клон: Студия по сравнителна религия — обемист (12 тома) научен труд на големия британски антрополог и фолклорист сър Джеймс Джордж Фрейзър (1854–1941). — Б.пр. ↑

[2] Оксиморон — стилистична фигура, която представлява съчетаване и свързване на думи или понятия, които логически се изключват едно друго (например дървен камък, бързай бавно). — Б.пр.

↑

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ОСМА

Пресконференцията продължи повече от час. Техниката, предпочитана от повечето полицаи при контакти с джентълмените от пресата, жадни за информация, е едносричния отговор. „Да“ и „не“, където е необходимо, разширено до евфуистичното „Без коментар“, когато първите две не вършеха работа.

Паскоу обаче бе привърженик на многословните обяснения. Както Далзийл казваше: „След трийсет минути с мен почват да викат за още. След трийсет минути с Пит почват да се молят да си ходят“. Имаше репортери, които излизаха от пресконференциите с няколко бележници, претъпкани със записки, от които при по-късния анализ не можеше да се извлече нито ред полезна информация.

През цялото време само един човек направи що-годе успешен опит да извлече нещо конкретно от него и това беше Мери Егню, редактор на Мид-Йоркшир Газет, чието лично присъствие подчертаваше важността на събитието.

— Господин Паскоу — каза тя, — на нас ни се струва, че тези така наречени Уърдман убийства, са по скоро систематични, а не случайни. Такова ли е и вашето мнение?

— Струва ми се — отвърна Паскоу — че последователността на убийствата, плюс свързаната с тях кореспонденция, подробности от която, поради очевидни причини за сигурност, не мога да споделя с вас на този етап, предполагат нещо, което поради липса на по-добър термин, може да се определи като система, макар че не бива да позволяваме простотата на термина да ни обърка и да ни кара да го свързваме с нещо, което можем да наречем логична база на мисловния процес на извършителя. Тук става дума за изкривена психология и онова, което е систематика за нея, разбира се, когато се разбере, нормалната психика би приела като разпокъсана и дори алеаторична.^[1]

— Ще приема това за „да“ — продължи Егню. — И тогава, след като имаме луд, убиващ по модел на някаква последователна система, с

каква точност можете да предупредите онези, които са подложени на най-голям риск да станат жертви?

— Добър въпрос — каза Паскоу, което на езика на политиците означава, че няма намерение да отговаря на него. — Това, което мога да кажа е, че ако тези убийства са систематични, тогава огромната част от вашите читатели няма от какво да се страхуват.

— Ще им бъде приятно да го узнаят. Но като гледам списъка с жертвите, според мен от Джакс Рипли нататък, всички те имат нещо общо с Центъра — пряко или косвено. Предупредили ли сте всички, които работят или ходят често там, да внимават?

Паскоу, усещайки че го притискат, смени рязко тактиката и отвърна:

— Не.

След което насочи погледа си към един репортер от Скотсман, чийто акцент знаеше, че е толкова силен, че половината от събралите се тук нямаше да го разберат и каза:

— Господин Мърей?

Когато пресконференцията свърши, той се запита, както често правеше и преди, какво би станало, ако вместо да се измъква, реши да споделя. Да им даде всички парчета информация, търкалящи се из главата му и по бюрото му и може би някой със специални познания или може би просто любител на детективски романчета, за когото подобни завързани работи са като предястие ще ги погледне и ще каже: „Хей, знам какво значи това! Та то е ясно като бял ден!“

Някой ден може би...

Правото да направи такъв избор би била една от компенсациите на онова повишение по служба, от което понякога се страхуваше... и понякога се страхуваше, че никога няма да дойде.

— Питър, здрасти. Някоя страхотна новина ли ще ми предложите или съм паркирал неправилно?

Към него се приближаваше Джон Уингейт, ескортиран от Боулър, комуто Паскоу бе заповядал да измъкне тв продуцента от тълпата тръгващи си журналисти, с максимална дискретност.

— По първото имаш твърдо не. Колкото до второто, то е само между теб и съвестта ти — отвърна Паскоу, стискайки ръката на мъжа.

Двамата се познаваха, не много добре наистина, но достатъчно, за да не се притесняват един от друг. Да си ченге, означаваше много

познанства, които при другите професии може би биха прераснали в приятелства. Паскоу бе готов да признае, че главните колебания са от негова страна. Другите хора бързо забравят, че си ченге, а това вече бе опасна интимност. Какво ще направиш, ако си на гости у приятел и изведнъж ти предложат марихуана? Или домакина те покани да се възхитиш на изобретателността му за това, че е успял да се сдобие с кашон безмитен скоч от свой познат, работещ по корабите? Бе виждал израза на тотално смайване в лицата на приятели, когато ги бе питал дали е удачно да споделят такива неща с висш полицейски служител и това често се оказваше последното открито изражение, което виждаше на лицата им.

Сега той помисли дали да не използва някой обикновен подход при задаване на въпросите за Дий и Пен, но бързо се отказа. Уингейт бе твърде умен човек, за да не забележи, че го работят. Директния път беше вероятно най-подходящ, не както Анди Далзийл (който за щастие още не се бе появил) го разбираше, а нещо по-обикновено и неангажиращо.

— Има нещо, с което може би ще ни помогнеш — каза той. — Ти си учил в Ънтанк Колидж, нали?

— Точно така.

— А Чарли Пен и Дик Дий не учеха ли и те там по това време?

— Да, учеха.

— Добри приятели ли бяха?

— Не и с мен. Аз бях една година преди тях. А една година в училище е по-дълга от седмица в политиката.

— А помежду си?

Уингейт не отговори веднага и Паскоу по-скоро усети, отколкото забеляза лековато приятелската му усмивка бавно да замръзва в пресилено ухилване.

— Джон? — подкани го той.

— Извинявай. Какъв беше въпроса?

„Добра техника — каза си Паскоу. — Като ме кара да повторя въпроса в по-позитивна форма, той превръща атмосферата от приятелски разговор в разпит.“

— Дий и Пен бяха ли близки приятели? — каза той.

— Не виждам в качеството си на какъв трябва да отговарям на този въпрос, Питър. Не съм сигурен дали и ти трябва да го задаваш.

— Всичко е наред, Джон, нищо особено. Просто част от обичайната работа да събираме километър след километър отегчителна информация, повечето от която накрая се оказва абсолютно неизползваема. Не искам да се чувстваш като използван.

Всичко това бе казано с обичайното за това свиване на устните, обикновено означаващо „А бе, нали ги знаеш тия работи.“

— О, не се чувствам използван, защото до този момент не съм бил. И не мисля, че ще бъда, не и ако не ми посочите някоя добра причина или всъщност каквато и да е причина, за да ме разпитвате за щастливите ми ученически години.

— Това не е разпит, Джон — увери го Паскоу търпеливо. — Просто няколко приятелски въпроса. Не виждам защо човек с твоята работа би имал проблеми с това.

— С моята работа ли? Дай сега да видим какво означава това. Най-общо казано, аз съм все още това, с което започнах — журналист и в тази игра червени точки за това, че се пъхаш в леглото на полицията, не се дават.

— На Джакс Рипли нищо не ѝ е станало.

Далзийл бе прибягнал до един от индианските си похвати на влизане — нямаш представа, че е там, докато не запее с пълно гърло.

— Какво? — възкликна Уингейт ѝ се обърна с разтревожен поглед. После веднага възстанови самообладанието си, усмихна се и каза: — Суперинтендант, не ви видях. Да, да, Джакс, лека ѝ пръст, си имаше собствена техника.

— Естествено — кимна Далзийл. — Не исках да те прекъсвам, Пит, но просто исках да питам господин Уингейт дали неговата госпожа ще си е вкъщи днес следобед. Мисля да намина и да си побъбря малко с нея.

Тези думи предизвикаха размяна на озадачени погледи между Паскоу и Уингейт, което всъщност може би беше за добро.

— Мойра? Но защо трябва да разговаряте с Мойра за Дий и Пен? — попита Уингейт.

— Няма да говоря с нея за тях. Просто за най-общи неща.

— Да, но защо? — настоя Уингейт все още по-озадачен, отколкото агресивен.

— Провеждам следствие за убийство, господин Уингейт — каза Далзийл внушително. — За няколко убийства всъщност.

— Какво общо има това с нея? Тя няма никакво отношение към нито една от жертвите.

— Но е познавала Джакс Рипли, нали? Мога да си поговоря с нея за Джакс Рипли и да я питам това-онова. Е добре, аз вероятно мога да ѝ кажа много повече неща, отколкото тя на мен. Но аз се хващам и за сламките, господин Уингейт, така че мога да се хвана и за твоята госпожа, но тук както изглежда, няма за какво да се хвана. Или все пак има, господин Уингейт?

Той се усмихна с една от своите ужасни усмивки с оголване на зъбите като отворените челюсти на багер, готов да захапе и изкорени дърво.

Паскоу се познаваше с Дебелака отдавна и всичките печеливши ходове, които бе натрупал в съзнанието си, запретърсваха с бързината на компютър огромния избор от възможни сценарии, спирайки се на този, който бе най-вероятен.

Дебелака казваше на Уингейт, че знае за това, че е чукал Джакс Рипли и му предлагаше простия избор, който всички детективи в даден момент предлагат на повечето престъпници — пей или аз ще те изпея.

Явно съзнанието на Уингейт бе препускало със същата бързина, дори може би още по-голяма, тъй като е трябвало да намери най-подходящия отговор. Не че имаше кой знае каква алтернатива.

Той поддаде веднага, но нека бъдем справедливи — поддаде със стил, обръщайки се към Паскоу и казвайки с добре премерена доза изтънченост:

— Та докъде бях стигнал? О, да, питаше ме за ученическите ми години. И за Дий, и за Пен. Чакай да видя какво ще успея да си припомня...

Не бе много поучителна история, но и без това поведението на учениците рядко е поучително.

Пен и Дий пристигнали в Ънтанк в един и същи ден, без да се познават отпреди, но скоро били тласнати един към друг от една обща кауза — оцеляване.

За разлика от по-голямата част ученици, чиито родители плащат учебните такси, те били стипендианти, известни на онези, които си плащали таксите, под името „кръшкачи“, които били приемани в една система, съгласно която срещу минимална подкрепа от страна на

държавната хазна, колежа се наема да образова три или четири издънки от простолюдието на година.

Учениците обичат набедените за жертви — силните, за да имат своего рода законна мишена, на която да демонстрират силата си, а слабите — за да отклонят преследване от самите себе си.

Повечето жертви, разказваше Уингейт, били локализирани по години — първокурсниците страдали от ръцете на второкурсниците и тъй нататък. Но някои от тях се превръщали в общи жертви, обикновено заради някоя особено отличаваща ги черта, като например цвят на кожата или недостатък в речта.

— Пен беше белязан веднага щом разбрахме, че е германец — каза Уингейт. — Малкото му име е Карл, а не Чарлз, което ни се стори много подозрително. После някой видя майка му, когато тя идваше да го види в училището — едра жена, много руса, която говореше със силен немски акцент. Истинското име на баща му, разбрахме скоро ние, било Пенк, Лудвиг Пенк, което той променил, когато се натурализирал. По-късно разбрах, че избягали от Източен Берлин, когато построили Стената и дошли в Обединеното Кралство, защото Пенк имал някакъв чичо в Йоркшир, който бил военнопленник и след войната останал тук. Щели са да върнат семейство Пенк в Западна Германия, но чичо им работел в имението на лорд Партридж, грижел се за конете му. Тогава Партридж бил депутат от партията на торите в парламента, бил и в кабинета, и бързо взел каузата на семейство Пенк присърце. Със стария Макмилън на власт, либералните възгледи все още можели да сторят нещо добро на един тори по онова време, не като тая банда сега, в която всеки ден преди закуска трябва да сритваш по двама чужденци, за да покажеш, че си наш човек. Така че той получил разрешение да остане, плюс работа. Прекрасна постъпка, която стопля сърцата човешки, но в училище никой не се интересува кой знае колко от политика, освен може би да си мисли, че ако някой е бил преследван едно време, това е много добра причина да бъде преследван и сега!

— Краут — изтърси изведнъж Хат, първия му принос в разговора до този момент.

Всички се обърнаха към него.

— Чух веднъж как Дий нарече господин Пен Краут — обясни той.

— Точно така, така му викахме в училище, Карл Краута — каза Уингейт.

— А той нарече господин Дий с нещо, което ми прозвуча като... Хорсън.

— Сигурно. Карл Краута и Орсън Хорсън — кимна Уингейт. Майката на Дий също идваше в училището. И всички много силно се интересуваха от родителите на другите. Всичко, което можеше да се използва като форма за тормоз върху някого, влизаше в работа. Госпожа Дий беше адски ефективна жена по доста впечатляващ начин. Тогава на мода бяха излезли минижупите и тя идваше с една такава поличка чак до пъпа. За капак на всички беди, струпали се върху главата на бедното хлапе, той имаше и белег по рождение, нещо като светлокафява пигментация на кожата, която започваше от корема му и слизаше до слабините. Някой от нас предположи, че това е симптом на някоя мръсна болест, която той е хванал от майка си, която щом се облича така, значи е курва, и го кръсти Орсън Хорсън^[2]

— Добре възпитаното момче си личи по маниерите — каза Далзийл. — Защо Орсън?

— Това е едно от имената му — отвърна Уингейт. — Майка му не му е направила кой знае каква услуга, нали? Предполагам, че е била кинофен.

— Сър — обади се Хат развълнувано, — помните ли, когато намерих...

Паскоу му затвори устата само с поглед. Погледът на Паскоу можеше и да не притежава ударната мощ на Дебелата Берта на лицевата артилерия на Далзийл, но въпреки това в него имаше нещо от смразяващия арсенал на Медуза, което му вършеше същата работа.

— И така — обърна се детектив главния инспектор към Уингейт, — дотук имаме две хлапета, тормозени от по-големите ученици. Какво стана по-нататък?

— Нека не бъркаме това с обикновена вражда между класове — каза Уингейт. — Добре, бяха кръшкачи, да, но нещата не се изчерпваха само с това. Такива неща можеш да видиш във всяко училище. Дори в Ънтанк не е необходимо да бъдеш кръшкач, за да те набележат. Имаше още едно хлапе, с което Пен и Дий бяха гости. Малкия Джони Оуксшот. Той не беше кръшкач, всъщност семейството му вероятно би могло да купи и продаде повечето от нас там...

— Да няма някаква връзка с онези Оукшот от Бевърли? — прекъсна го Далзийл. — Ония, дето притежават половината Хъбмърсайд?

— Точно те — отвърна Уингейт. — Но това не им пречеше да тормозят Джони. Той беше дребен, приличаше малко на момиче, с прекрасна къдрава руса коса и бедното хлапе на това отгоре леко фъфлеше. Освен това истинското му име беше Синджон, което още повече наливаше масло в огъня.

— Синджон прилича на Сейнт Джон, а? — обади се Паскоу.

— Точно така. Той се превърна в Джони, когато Дий и Пен го взеха под крилото си. Не че това беше кой знае каква протекция, защото и те самите бяха обект на тормоз. Самите те също бяха дребни, не толкова дребни, колкото Джони, но все пак достатъчно, за да са лесна плячка. Освен това и двамата бяха малко странни, всеки по свой собствен начин. А именно това предизвикваше тираните.

— Тогава какво е станало? Да не са ги тормозели през цялото училище?

— Нищо подобно — поклати глава Уингейт. — Когато бях четвърта година, а те — трета, нещата вече се бяха променили.

— Искаш да кажеш, че са се приспособили?

— Не бих казал. Но целта в училището не е да не се приспособиш. Целта е начина, по-който да не се приспособиш. Пътя, по който тръгна Пен към това, беше по-конвенционален. Изведнъж се източи и наедря. Бе далеч от тежката категория, разбирате, но когато се биеше, бе готов да убива. Когато наби водача на тираните в своя клас, всички си взехме бележка. А когато подреди и той от моя клас, всички дойдоха до извода, че Пен вече не е подходяща мишена.

— А Дий?

— Той преди всичко се възползва от това, че Пен даде ясно да се разбере, че който посегне на съквартирanta му, посяга на него. Но в същото време неговата странност се разви в нещо, което по-скоро приобщи съучениците му към него, вместо да ги отчужди. Той бе станал маниак на тема думи, колкото по-чудати и по-хубави, толкова по-добре и започна да ги използва по време на учебните занятия. Това бе прекрасна форма на подпичкване, защото учителите нямаше за какво да се хванат. Или трябваше да признаят невежеството си, или да блъфират. Някои от тях се правеха, че не го забелязват, когато вдигаше

ръка да отговори на някой въпрос, но хлапетата бързо схванаха накъде вървят нещата и гледаха да направят така, че единствената вдигната ръка да бъде неговата.

— С други думи, е трябвало да изнася представление, за да бъде приет, така ли? — попита Паскоу.

Уингейт сви рамене.

— Всеки си търси начин на оцеляване и това важи за всички възрасти — отвърна той, хвърляйки поглед към Далзийл.

Дебелака се прозя широко. Хипопотамска прозявка, помисли си Паскоу. Ако имаше такава дума.

— А измислял ли е думи? — попита той, недовършил докрай прозявката.

Уингейт се усмихна студено и каза:

— Колко типично полицейска черта — да показваш по-малко знания, отколкото всъщност имаш. Да, това също го правеше, което прибави нов елемент към играта, която играеше с преподавателите и сега пак се подлагаха на риска да се преструват, че разбира дума, която дори не съществува. Но това не беше просто случай на *épaté* *rédagogie*; той събираше тези думи в свой собствен речник, който бе разделил на отделни речници по сфери на употреба. Спомням си, че имаше Европейски речник, Екlesiастичен, изобщо много интересна работа. Но това, което затвърди окончателно статуса му всред юношеската интелектуална мисъл, бе Еротичния му речник. Спомням си, че в него имаше над сто думи за женски полов орган. Не знам дали това бяха истински думи или измислени от него, но ако чуете някой мъж на моя възраст да казва за пърхутката на приятелката си, че била еди каква си, да знаете, че е стар випускник на Ънтанк.

— Е-е — каза Уийлд.

— А? — погледна го Уингейт.

— Всички примери, които дадохте, започват с Е. Европейски, Екlesiастичен, Еротичен.

— О, да. Това бе част от майтапа. Шефа на катедрата по английски май я започна. Той бе единствения от преподавателите, който изобщо не се объркваше от малките игрички на Дий. Всъщност той даже се присъедини към тях и често успяваше да го затапи. И именно той пръв обърна внимание върху многозначителността в инициалите на Дий — О.Е.Д.^[3] И след това Дий започна да търси за

речниците си само думи, започващи с Е, за да може да се наричат с инициалите му. Като например Орсън Еротик Дикшънъри.

— Ами къде е тогава Ричард? — полюбопитства Паскоу.

— Какво? А-а, Дик, умалителното от Ричард? Не, това беше пак шега на ръководителя на катедрата по английски. Той започна да му вика Дикшънъри Дий^[4] и така му остана. Дик е съкратено от дикшънъри. Схванахте ли?

— Ясно — отвърна Паскоу. Ясно му беше, че Далзийл отново се прозя. — Значи край на Карл и Орсън. На сцената излизат Чарли и Дик, така ли?

— А също и Джони. Спряха да му викат Сейнт Джон.

— Значи се приобщиха, с една дума.

— По-точно бяха приети, но не се приобщиха — уточни Уингейт. — Не позволиха на останалите да забравят как са се отнасяли към тях по-рано. Започнаха да издават списание „Кръшкач“, като от всяко издание излизаха само два екземпляра — едно за тях и едно пускаха под наем. Истински самиздат, с толкова ярко изразена подмолна насоченост, че всички искаха да го четат, още повече за това, че се отнасяше не само за нас, но и за преподавателите.

Паскоу си спомни за посещението у Пен и каза:

— „Карачката на Лоунсъм“... това говори ли ти нещо?

Уингейт го изгледа странно и забеляза:

— Свършили сте си май работата. Лоунсъм беше господин Пайн, шеф на Дакр Хаус. Всички го мразеха.

— Дакр Хаус... става на Дог Хаус^[5]? — досети се Паскоу. — Ами карачка? Нека отгатна. Това е било едно от имената на Дий за мъжки полов орган, нали?

— Не си спомням точно, но ми звучи много вероятно.

— А Симпсън? Бланд?

— Отговорника на Дакр и заместника му. Най-големите врагове на Дий и Пен. Помежду им постоянно се водеше битка.

— И кой победи?

— Като стигнаха към петата година, те вече нямаха равни на себе си. Дий и Пен владееха положението изцяло. Отвреме-навреме дори се наричаха един друг Краут и Хорсън пред другите, макар че никой друг не би посмял да се обърне към тях така. Все едно че казваха: „Това, че благоволяваме да поддържаме с вашата пасмина мирно съвместно

съществуване, съвсем не означава, че имаме нещо общо с вас. Ние сме различни, а това означава по-добри. Някой да не е съгласен?“

— А имаше ли такива?

— Понякога се намираха. Но тъй като с времето Дий вече ги бе подредил вербално, а Пен — физически, скоро разбираха грешките си.

— А Джони Оукшот остана ли си част от отбора? — попита Паскоу.

— Джони? Извинявай, забравих да ти кажа. Той умря.

— Умря? — възкликна Далзийл. — Просто така? Господи, знам за вирнатите носове по тези училища, ама мислех, че ще забележат, ако някое от хлапетата умре!

— Как умря? — попита Паскоу.

— Удави се. Не ме питайте как. Носеха се какви ли не слухове, но единственото нещо, казано официално по този случай бе, че рано сутринта една сутрин го намерили в басейна. Среднощното къпане бе един от любимите ни незаконни спортове. Дойдоха до извода, че е дошъл сам или с група, която после си е тръгнала и го е оставила сам. Не знаем. Пен и Дий полудяха. Излязоха със специално издание на „Кръшкач“. Цялата първа страница бе черна и на нея с бели букви беше написано: J'ACCUSE^[6].

— И кого обвиняваха?

Уингейт отново сви рамене.

— Всички. Системата. Живота. Твърдяха, че се свързали с Джони посредством спиритически сеанс и всичко щяло да бъде разкрито в следващия брой.

— И беше ли?

— Не. Някой каза на директора и той ги притисна здравата. Каза им, че вече написали достатъчно, за да ги изхвърлят. Ха са написали още нещо, ха са ги преместили в различни училища, на километри едно от друго. Това беше решаващия фактор. Заедно можеха да оцелеят, дори да просперират. Поотделно... кой знае?

— Значи са се подчинили и примирили?

— Подчинили? Може да се каже. Примирили? В никакъв случай. Оттогава нататък двамата отказаха да имат каквото и да било общо с училищните структури. Никога не станаха отговорници, отказваха да приемат награди, нямаха нищо общо със спортната дейност, нито със стенвестниците. И доколкото знам, нито веднъж не са отишли на

събиране със съвипускници и дори не са отговаряли на поканите. Минаха шеста година, получиха университетски места, взеха си изпитите, тръгнаха си след последния и повече никой не ги е виждал в Ънтанк.

— В един и същ университет ли постъпиха?

— Не. Тръгнаха по различни пътища, което изненада доста хора. Дий отиде в Джонс, Оксфорд, да чете английски, а Пен замина за Уорик да се занимава нещо със съвременни езици. Често се виждам с тях по работа. Добре се разбираме. Но спомена ли нещо за ученическите ни години, те просто ме гледат с безразличие. Сякаш изцяло са изтрили от паметта си този период от живота си. Няма да намерите нито дума за това дори в публицистиката на Пен.

Уингейт замлъкна, сякаш спомените му бяха раздвижили нещо у него, което би предпочел да не си спомня.

След малко Паскоу попита:

— Да има още нещо, Джон?

— Не, това е всичко.

— Сигурен ли сте? — попита Далзийл. — Нищо повече не криете, нали?

— Не, не крия — тросна се Уингейт сърдито.

— Щом казвате — каза Далзийл. — Но не мога да си представя защо вдигнахте такъв шум отначало, ако е било само за това.

— О, причините за това са няколко, суперинтендант — отвърна Уингейт. — Нека да ви ги изброя, ако това ще ви достави удоволствие и ще ускори тръгването ми... Първо, защото това, което трябваше да кажа, не представяше нито мен, нито съучениците ми в особено добра светлина; второ, защото не виждам причина да разпространявам информация за личния живот на хората, освен ако от тях не зависи нещо наистина важно; и трето, като журналист, работата ми е да събирам, а не да раздавам информация, освен ако не разбере, че това е някое положително *quid pro quo*.^[7]

— Според мен второто и третото понякога се застъпват — забеляза Далзийл. — Както и да е, можете да си вървите сега и да помните, че макар и да нямаше кой знае колко *quo*, вие сте си получили вашите *quid*^[8] за него. Само да ви чуя, че сте прошепнали нещо по тази работа във вашите програмки, ще си ги поискам с лихвите. А сега довиждане.

— Довиждане, суперинтендант — каза Уингейт.

Паскоу, опитвайки се да звучи по-примирително, каза с малко попресилена прочувственост:

— Благодаря ти много, Джон. Помогна ни много, наистина.

Продуцентът го гледа известно време без да мигне, после каза.

— Довиждане и на вас, детектив главен инспектор.

Отиде си още един вероятен приятел, помисли си Паскоу.

Когато вратата се затвори зад Уингейт, той се обърна към Далзийл:

— Как разбра за Уингейт и Рипли?

— Късметлийско попадение — отвърна Дебелака. — Само че не мое. Младия Боулър каза нещо по този въпрос.

— О, така ли? — каза Паскоу, мятайки не особено дружелюбен поглед към детектив констъбъла. — Е, оттук нататък едва ли вече можем да се надяваме на сътрудничество от местната ни телевизия.

— Напротив, ще ни оказват сътрудничество винаги, когато го поискаме — възрази Далзийл, усмихвайки се сардонично. — Няма какво да му съчувстваш, Пит. Женен мъж, който не може да си контролира карачката, си е истинска пърхутка. Въпроса е дали си струваше да го цедим? Измъкнахме ли нещо полезно? Гледам младия Боулър тука още малко ще намокри гащичките от нетърпение да каже нещо.

— Да, сър — нетърпеливо каза Хат. — Всъщност две неща. Първо, това момче Джони, което се удавило, в тази игра, която Пен и Дий играят, макар че била само за двама играчи, те са нагласили трета поставка и когато ги видях да играят — когато се наричаха Краут и Хорсън — плочките на тази трета поставка бяха J, O, N, N, N и Y. Освен това и двамата имат една снимка, където са се снимали тримата, заедно с умрялото момче.

— Снимали са се с умряло момче? — заинтригувано попита Далзийл.

— Не, сър. Искам да кажа, момчето е било живо, когато са се снимали.

— Жалко. Карай нататък.

— И неговото истинско име е Сейнт Джон, а онази рисунка, дете дойде с Първия диалог, Дий не каза ли, че била от Евангелието на Йоана^[9]...?

Налягането на парата му като че ли намалня.

Далзийл каза:

— Това ли ти беше първото свършено нещо? Да се надяваме, че вървиш нагоре. Следващото?

— Просто ми хрумна, тъй като истинското име на Дий е Орсън, това ме накара да се замисля за онова, което каза съветник Стийл преди да умре и което ми прозвуча като розова пъпка — някой не каза ли, че това били последните думи от филма Гражданина Не-знам-си-Кой, чийто режисьор бил Орсън Уелс, който сам участвал в него... не е ли така...? Аз лично не съм го гледал, но...

Той гледаше слушателите си с надежда — не за аплодисменти, разбира се, но все пак за някакви признаци на интерес.

Паскоу му се усмихна насърчително, Уийлд остана непроницаем както винаги, а Далзийл каза:

— Какво искаш да кажеш, момко?

— Това беше само асоциация, сър... помислих, че е важно и...

— Аха. Предполагам, че ако Стийл Гладника е бил филмов лъв, което той не беше, и ако е бил випускник на Ънтанк, което той не беше, и ако е знаел истинското име на Дий, в което се съмнявам, тогава може би щеше да замирише едва-едва на нещо важно. Не плачи, момко. Поне се опитваш. Ами вие, двамата силни и мълчаливи типове? Уийлди?

— Това за удавеното момче ми звучи малко странно, но не мога да видя с какво ни помага то — отвърна сержанта.

— Може би дори повече от странно, не ти ли се струва? — попита Паскоу.

— Може би. Но това не е нещо, което Пен и Дий крият, нали? Снимката е пред очите на всички, името му на играта също. А обикновено най-важно е онова, което хората се опитват да скрият от теб. И започва да ми се струва, че тук започваме да се давим в думи, а не с реални неща.

— Уърдман работи само с думи, Уийлди — напомни му тихо Паскоу.

— Да, но такива думи, които играят вътре в него. А на мен ми се струва, че Пен и Дий, всеки по свой си начин, пускат думите си навън, не ги държат в себе си да гноясват.

Далзийл, в лицето на този неочакван психо-лингвистичен анализ, изпусна една дълга въздишка, тип „И ти ли, Бруте“ и се извърна към Паскоу:

— Пит, мислиш ли, че от тука може да излезе нещо? Пак бива, че нещо напоследък не те чуваме да злословиш за Франи Рут, който, както чувам, е на път да стане нашия втори Чарли Пен. Все пак няма да е зле да видим какво се върти из лабиринтите на главата ти.

— Не знам... просто не мога да повярвам, че в случая с Дий, всички тези съвпадения на място, време, възможност и интерес, не означават нещо важно.

— Ами тогава да поговорим още веднъж с него. Но не ти. Ако е Уърдман, той е умен задник и досега отдавна да те е усетил. Ти ще идеш да поговориш малко с Чарли Пен и да видиш дали няма да го изтръскаш да си каже нещо за алибито. Колкото до мен, аз отивам да видя как ще реагира господин Дий на малко основен английски. Боулър, идваш с мен.

— Аз ли, сър? — попита не особено ентузиазирано Хат.

— Ти ами. Някакви възражения? Както чувам, ти прекарваш повече време в оная библиотека, отколкото тук, така че какво изведнъж се задърпа като девственица? — И Дебелака гръмко се разсмя. — Ясно. Твоя обект там, госпожица Рибена, мисли за своя шеф и теб те е страх, че твоята работа може да се развали, ако тя те хване да го държиш, докато аз му тъпча топките. Проверка на характерите, момко. Някой ден ще й се наложи да избира между теб или него, затва няма да е зле да понасилим малко нещата преди да си купил пръстена. А сега хайде да свършим малко работа, а? Откога се мотаем из игрището, търчим като луди, а никакви териториални придобивки налице. Ако тоя задник иска да играе с нас, нека поне пренесем играта в неговото поле!

„Такива встъпителни речи, дори малко по-високопарни, биха произвели впечатление на банда окаляни изродчета, играещи ръгби — помисли си Паскоу — но никой от управлението не би се разскачал от ентузиазъм.“

А на глас каза:

— Шефа се мръщи, че няма напредък, а, сър?

— Мръщи се той — изръмжа Далзийл. — Макар, че явно Лупи Линда е почнала да рита задници из Вътрешното министерство. Но на

Дан Досадника му предстоят по-важни работи тук, у дома.

— Като какви например?

Далзийл хвърли поглед към вратата, където Хат и Уийлд бяха потънали в дълбок и задушевен разговор.

— Като например кой да произнесе прощалната реч на Джордж довечера, аз или той.

— Мисля, че трябва да бъде някой от по-високо — каза Паскоу изненадано. — Колкото и да те обича Джордж, мисля, че той ще очаква медените слова на господин Тримбъл и здравето му ръкостискане, придружени от часовника или какъвто там подарък сме му измислили.

— Рибарски принадлежности, казват — каза Далзийл. — Добре, ще видим.

Уийлд и Боулър бяха прекъснали разговора си и гледаха очаквателно към Далзийл. Паскоу остана с чувството за нещо неизказано, но ако бе прав, то щеше да си остане неизказано, поне засега.

— Няма да висим тука цял ден — заяви Дебелака. — Не и докато има топки за тъпчене. Хайде, момко. Отиваме в библиотеката, където се надявам да си спомниш първите две правила за добра детективска работа.

— Какви са те, сър? — попита го Боулър.

— Първото е да не си пипаш пишката по време на работа! — изкиска се Далзийл. — Второто ще ти го кажа по пътя.

[1] Алеаторика — модернистично течение в музиката, чиито естетически и композиционни похвати почиват на принципа на случайността, на моментната съобразителност на изпълнителя, т.е. на непрекъснатата смяна на техническите похвати. — Б.пр. ↑

[2] Игра на думи — Whoreson (англ.) означава курвенски син. — Б.пр. ↑

[3] Oxford English Dictionary — Оксфордски английски речник. — Б.пр. ↑

[4] Дий Речника. — Б.пр. ↑

[5] Кучешка колиба (англ.). — Б.пр. ↑

[6] Обвинявам (фр.) — Б.пр. ↑

[7] Нещо за нещо, тоест размяна. — Б.пр. ↑

[8] Игра на думи — латинската дума quid на английски означава жаргонно наименование на британския паунд, нещо като нашето кинт.
— Б.пр. ↑

[9] Сейнт Джон (англ.) — Б.пр. ↑

ГЛАВА ТРИДЕСЕТ И ДЕВЕТА

Въпреки обещанието си, по-голямата част от краткия път до Центъра мина в мълчание, което Далзийл най-накрая наруши:

— Какво, да не си гълтна езика?

— Извинете, сър, не исках да ви безпокоя.

Хат бе решил, че като цяло, идеята да продължава да пита за татуировката на госпожа Блосъм, не е толкова добра.

— Не разговора безпокои добрия полицаи, а липсата на такъв — каза Дебелака многозначително.

— Да, сър. Това ли е второто правило, сър?

— А?

— За добра детективска работа. Казахте, че ще ми го кажете по пътя.

— Второто е да не дърпаш за опашката някой, който е достатъчно по-едър, за да ти създаде проблеми — отвърна Далзийл. — Не, аз просто си помислих, че както сме си седнали така двамката удобно, това е добър шанс за теб да ми кажеш онова, което смяташ, че трябва да ми се каже.

„Мамка му — изруга наум Хат. — Бедната Джакс си отиде откога, а тоя още продължава да ме смята за пойната птичка. Дъртакът му с дъртак не може да понася да не е прав. Убеден е, че това е моя работа, но няма да миряса, докато не чуе от устата ми, че е така. Е, сега му е времето да му изтърся кой от неговите тъпанари го е направил. Ще му кажа: «Да, сър, имам да кажа нещо за онази информация, подадена на Джакс Изкормвача.» И когато оня се надърви целия, със самодоволна и всезнаеща усмивка на лицето, очаквайки признанието ми, да му изтърся, че пойната птичка е неговия дърт коцкар Джордж Хедингли, на чието прощално парти ще присъства тази вечер. Да го видя какво ще направи.

И какво наистина ще направи? Ето в това беше въпроса. Вероятно чуе ли такова нещо, няма да може да го подмине току така. Сигурно щеше да започне процедурно разследване и вместо да се

понесе с опънати платна към залеза, бедния Джорджи Порджи щеше... е, достатъчно вече бе репетирал възможните последици за Хедингли.“

Той започна:

— Ами, сър, има едно нещо...

— Да?

— Знаете, че Чарли Пен пише книги, нали? Е, помислих си, след като чух какво разправя доктор Ъркухарт...

— Не викай вълка в кошарата — предупреди го той.

— ... за това, че Уърдман бил толкова пристрастен към игрите на думи, че вероятно гледа на всеки печатан текст като на кодирано евангелие и аз се запитах дали си струва да хвърлим едно око на романите на Пен...

— Така ли? Готов ли си доброволно да ги прочетеш? Щото ако си, тръгнали сме тъкмо за там, закъдето трябва.

— Не, сър, в никакъв случай — отвърна Хат. — Искам да кажа, мен не ме бива по тези неща, но защо не поговорим с някой, който го бива?

— И сигурно вече имаш някого предвид? Да не би случайно да е твоята приятелка от библиотеката.

„Исусе Христе, ума ти е като аквариум за златни рибки и този дърт котарак си пъха лапата там, когато си иска“, помисли си Хат.

— Да, тя наистина става — отвърна той. И тъй като това прозвуча като че ли слабо и неубедително, добави: — Тя вече доста ми помогна да подреда идеите си.

И моментално, още докато изричаше думите, съзря допуснатата грешка.

— Вече? На теб май ти е станало навик да споделяш секретни полицейски материали с хубави млади момичета, а? — изгледа го смразяващо Дебелака. — Дано да не е тъй, щото това бе точно второто правило, което щях да ти казвам. Когато някое от тях те хване за топките, дали за да ти ги гали, дали да ти ги откъсне, не мърдай и си помисли за мен. Няма на света такава болка или наслада, която да си струва онова, което бих направил с всеки задник, ако го хвана да дрънка извън школото. Следиш ли мисълта ми, момко?

— Да, сър, следя я — отвърна Хат, ругаейки се на ум, че е изтървал своята.

Но Дебелака отново се върна на нея, когато двамата слязоха от колата.

— Знаеш ли, тази идея за книгите на Чарли Пен, не беше лоша. Поприказвай си малко с това твое девойче. Доколкото разбирам, тя май ти дължи един малък разговор. Но залагаш свои пари, не мои.

И нещата даже отидоха на още по-добро, когато двамата влязоха в читалнята и намериха Рай самичка. Изглеждаше прекрасно за събеседничка в блузката си без ръкави с дълбоко деколте и плътно прилепнал по бедрата ѝ панталон.

— Как е, мойто момиче? — каза Далзийл. — Началството няма ли го?

— Съжалявам, няма го. Току-що излезе — отвърна Рай. — Мога ли да ви помогна?

— Всъщност не. Искях с него да поговоря. Да имаш представа къде е?

— Съжалявам, но нямам право да давам информация на странич... — Тук тя се спря и се вгледа в Далзийл по-отблизо. — О! Но това е самият господин Дазъл^[1]. Извинете, не ви познах веднага. По работа ли го търсите? В такъв случай всичко е наред. Той отиде до Център наследство и няма да се бави, ако искате да го почакате.

Зад гърба на Далзийл Хат се усмихна широко и то най-вече на прекрасно пресметнатото объркване на светото име.

Дебелака обаче не можеше да бъде смутен от такива птичи песнички като тази и отвърна със сърдечен глас:

— Благодаря ви, госпожице Помона, но просто ще отида да го намеря. Радвам се да ви видя толкова бодра след тежкото преживяване през уикенда. На много девойчета биха им трябвали цял месец болнични и посещения при психиатъра цял живот. Слава Богу, че има и такива като вас. Но ако все пак имате нужда да поговорите с някого, детектив констъбъл Боулър е добър слушател.

С едва забележимо намигване към Хат, той се измъкна през вратата.

— Ама обичаш силните усещания, а? — каза Хат.

Рай се усмихна и отвърна:

— Не е чак толкова опасен този твой неандерталец. Хванах го да ми наднича в деколтето.

Хат, който в момента тъкмо се наслаждаваше на същата гледка, сконфузено отклони поглед и каза:

— Е, как я караш?

— Добре. Не спях много добре, но това ще мине.

— Сигурен съм, но недей се опитвай да изглеждаш спокойна. Това си беше адски шок, тая глава и всичко останало. Не се знае докъде може да стигне.

— И ти беше там. Ти какво, да не би да имаш имунитет?

— Не. Точно затова знам как се е отразило и на теб.

Те се погледаха няколко секунди със сериозни погледи, после тя се усмихна, докосна го по ръката и каза:

— Добре, хайде тогава да се поутошаваме един друг. Искаш ли кафе?

— Ако нямаш много работа.

Тя обхвана почти празната читалня с красноречив жест. В единия ъгъл бяха седнали двама бледи студенти, а на една от масите бе седнала някаква жена с рошава прическа, заградена отвсякъде с течение на Транзакции на мидйоркширското археологическо общество. Никаква следа от редовните посетители Рут и Пен.

— Не се скъсваш от работа, гледам — забеляза той.

— Освен да се занимаваме с клиенти, правим и други неща — отвърна тя. — И тъй като Дик го няма, радвам се, че нещата са толкова спокойни.

— Какво правят там в Наследство? — попита той, докато влизаха в офиса.

— Римския квартал. Утре го откриват. Смъртта на съветник Стийл помогна малко на бюджета и парите бяха гласувани още на следващата сесия на съвета.

— Значи не са се стискали много да ги похарчат, нали?

— Всичко бе готово предварително, просто трябваше официално да се обяви, че всички сметки ще бъдат платени.

— И какво общо има всичко това с Дий?

— Всъщност нищо. Обаче се сецаш за онази борба между Пърси Лапацалото и Последния актьор-директор, нали? Е, те двамата отчаяно се опитват да оберат лаврите от Римския квартал и тъй като Дик знае безгранично повече за класическата история, отколкото Пърси, той го мъкне със себе си да придава необходимата тежест на изявленията му.

Проблема, от гледна точка на Пърси, се състои в това, че Дик е толкова честен, че Амброуз Бърд не повдигна никакви възражения.

— Ами какво стана с онази жена, как и беше името, онази, дето се разболяла? Още ли не е излязла на сцената?

— Шшшт — изшътка му Рай, снишавайки глас. — Имаш предвид Филомел Карканет, а онази там, дето се крие зад купищата Транзакции, е именно тя. Дойде тази сутрин да наглежда генералната репетиция. А тя знае за римски Мид Йоркшър повече, от когото и да било на този свят. Бедата е там, че не може да говори с никого на този свят повече от пет минути, което представлява огромен комуникативен проблем. Дойде тук преди около час да си събере мислите и още ги събира. Докато в същото време онези двамата са там, чудејки се какво да направят, за да пипнат поста. Би ли включил чайника?

— А ти за кого залагаш? — попита я той.

— И двамата са съсипници — отвърна тя, сипвайки нескафе в чашите. — Гледат само да защитят всеки своя си ъгъл. Тъй или иначе, не си дошъл тука да дискутираш интригите на Центъра, нали? Какво те накара този твой Карабас Барабас да ме питаш? Чайника кипи.

„Сигурно съм направен от стъкло — помисли си Хат. — Всеки ме чете като книга.“

— Книги — отвърна той. — Каза ми, че си почитателка на книгите на Пен.

— Приятно ми е да ги чета — каза Рай, сипвайки вода в чашите и подавайки едната на Хат. — Макар че откакто той се превърна в мой почитател, интереса ми сякаш понамаля. Винаги, когато прочета някоя мъдра мисъл на Хари Хакър, сякаш чувам неговия глас. Жалко. Това е нещо като яденето. Можеш с удоволствие да си хапваш някоя пържола, но никак не ти се иска да мислиш откъде е отрязана.

Хат, който до този момент нито веднъж в живота си не бе позволил на такива мисли да смуцават храносмилането му, кимна мъдро и каза:

— Много вярно. Но да се върнем на книгите на Пен. Веднъж видях една да я играят по телевизията и след десетина минути се отказах, така че би ли могла да ми дадеш едно кратко резюме? — После, за да отговори предварително на въпроса, който видя готов да потрепне на устните ѝ, додаде: — Работата е там, че онзи лингвист от университета смята, че Уърдман толкова се е пристрастил към думите,

че ако успеем да добием представа какъв вид неща четете, повишаваме възможностите си да добием представа за него самия.

— Или какъв вид неща пише, искаш да кажеш — уточни Рай. — Теб не те интересува дали четете романчетата за Хари Хакър, а дали ги пише.

— Трябва да проследим всички възможни варианти — каза Хат.

— Така ли? И затова ли твоя Карабас Барабас хукна да търси Дик? Ако не можете да хванете виновния, какво ви пречи да тормозите невинния — току виж сте успели да го изтормозите достатъчно, за да направи самопризнания, а?

— Може и да си права — отвърна Хат. — Но това важи само за генералите. На такива като мен не ми дават да пипам тоягата, затова ми се налага да се придържам към старомодните методи за тормоз върху хората отдалеч, като им задавам въпроси.

Тя помисли малко върху думите му, после каза:

— Хари Хакър е нещо като сборен образ на Хайне, Лермонтовия герой Печорин, с малко примеси от Шерлок Холмс, Дон Жуан (поскоро Байроновия, отколкото Моцартовия) и Рафълс...

— Чакай, чакай — прекъсна я Хат. — Не забравяй, че говориш с най-обикновен човек, чиято представа за добро четиво е вестник, който има повече картинки, отколкото думи. Ако може да прескочим литературната плънка и да се придържаме към чистите факти...

— За един образован ум — каза тя студено — онова, което ти наричаш „плънка“, служи за обозначаване на нещо като справочна стенография, спестявайки стотици думи от една сричка. Но щом настояваш. Хари е обикновен младеж, шарещ из Европа през първите няколко десетилетия на деветнадесети век, забърквайки се в много от големите исторически събития, нещо като скитащ декламатор, малко нещо мошеник, но със свои собствени морални параметри и златно сърце. Миналото му тъне в мъгла и една от свързващите нишки, пронизваща всички книги, е да разбере кой е психологически, духовно и генетично. Такива интроспекции биха били малко скучни за романтичен трилър, обаче Пен ги оживява като ги описва във формата на срещи с неговия, на Хари, *doppelgänger*, което представлява всъщност друго негово аз. Звучи тъпо, но дава резултати.

— Вярвам ти — каза Хат. — Този Хари ми звучи истински особняк. Как така тези книги са успели да станат толкова популярни?

— Не ме разбирай погрешно за Хари. Той е истински романтичен герой. Той може да бъде центъра и душата на всяко парти, да вади птички от ръкава си и въпреки това от време-навреме го спождават байронови пристъпи (съжелявам, не мога да измисля друга дума) на меланхолия, по време на които не иска нищо друго, освен да бъде сам и да си общува с природата. Спасява го само доброто чувство за самоирония, която го изправя на крака, точно когато започва да ти се струва, че се взима много насериозно. Книгите са пълни с остроумни сравнения и забележки, много шеги, вълнуващи сцени, добър, но не прекален исторически фон и силна фабула, която често включва умно измислени загадки, които Хари разрешава. Книгите не са шедьоври на изкуството, но представляват много добро неинтелигентно леко четиво. Тяхната телевизация, както често се случва, успява да скрие, разводни или просто да премахне по-голямата част от тези елементи, които придават на романите техния собствен облик.

Тя млъкна и Хат остави чашата на масата, за да изръкопляска не съвсем на шега.

— Чудесно представяне — каза той. — Гладко, стилно и на това отгоре разбрах почти всичко. Но да минем на въпроса, има ли в тях нещо, което може директно да го свърже с онова, което знаем за Уърдман?

— Е, зависи какво разбираш под множественото число на думата знаем. Смя да твърдя, че цялата реколта от полицейска информация и онези остатъци, които съм успяла да откъсна от теб, са две различни неща. Но от моята скромна гледна точка, отговора е възможно, но не уникално.

— А?

— Искам да кажа, ако се окаже, че Уърдман е написал нещо като сериите за Хари Хакър, това би било смайващо. Но аз лично мога да се сетя за много други книги, за които няма да се смая, че той ги е писал, само че пак ще бъде, тъй като авторите на някои от тях са мъртви, а на тези, които не са, не живеят в Мид Йоркшир.

— Точно за това става дума. Пен живее в Мид Йоркшир — каза Хат. — От какво се интересуваше той още, от някакъв германец май беше?

— Хайнрих Хайне? Тук едва ли бих могла да измисля нещо, освен че е нещо като прототип за Хари Хакър. Малкото име на Хайне е

било Хари, знаеше ли го това?

— Хари? Мислех, че каза Хайнрих.

— Това име е дошло по-късно. На един от преводите си Пен го бе написал Хари, аз го попитах и той ми каза, че при раждането си Хайне бил кръстен Хари, на името на някакъв англичанин, приятел на семейството. Това име му създавало огромни проблеми в детството, понеже в техния край хората подтиквали магаретата си да вървят по-бързо като им подвиквали Хари! Когато приел християнската вяра на двайсет и седем години, Хайне променил името в неговия немски вариант.

Хат се бе превърнал целия във внимание.

— Искаш да кажеш, че другите деца са го тормозели заради името му?

— Очевидно. Не знам дали тогава е имало антисемитизъм, но както Пен ми го разправи, прозвуча ми доста травматично.

— Сигурно — възкликна Хат развълнувано. — Същото нещо се случило и с него като е бил ученик.

Той й разказа за онова, което бяха успели да разберат за миналото на Пен.

Тя смръщи вежди и каза:

— Ама, че се задълбавате. Предполагам, че по същия начин сте проверявали и Дик.

— Ами... да, все пак трябва да събиращ всички съответни факти за всеки от едно разследване. За да бъдеш честен с всички.

Слабото му оправдание предизвика подигравателния смях, който заслужаваше.

— И какви съответни факти открихте за Дик? — поиска да узнае тя.

„Защо ставаше така, че когато говореше с Рай, винаги стигаше до точка, от която, въпреки зловеция глас на Далзийл: «Помни, че си ченге», започваше да му се струва, че най-лесното е да й кажеш всичко.“

Той й каза всичко, вземайки снимката от бюрото в ръце, когато стигна до смъртта на Джони Оукшот с думите:

— Предполагам, че този в средата е той. Пен има същата снимка у тях. Явно е означавал много за тях.

Рай взе снимката от ръцете му и впери поглед в ангелски усмихващото се лице на момчето.

— Когато някой, към когото си привързан, умре на млади години, наистина означава много. Какво страшно има в това?

Той си спомни за брат ѝ и каза:

— Да, разбира се, така е, не исках да кажа, че в това има нещо странно. Но опитите да го извикат... — Тук, в случай, че и Рай може да е правила подобни спиритически сеанси или някакви други начини, които едно младо момиче би могло да измисли, той млъкна за миг и побърза да прескочи темата: — Обаче тази работа с речниците е малко странна, не ти ли се струва?

— Голяма работа — възрази тя. — Всеки, който го познава добре, знае за тези речници. Колкото до името му, всеки би могъл да хвърли поглед в избирателните списъци. Или в списъка на служителите тук. Или в телефонния указател. Фактът, че му викат Дик, не означава нищо повече от това, че на теб ти викат Хат, а на мен — Рай.

— Да, но Орсън...

— Не е по-лошо от Етелбърт. Или Райна, ако трябва да говорим.

— Не, аз имам предвид Орсън Уелс...

Тя го загледа озадачено, после започна да се усмихва и накрая избухна в откровен смях.

— Чакай, не ми казвай. Орсън Уелс... „Гражданинът Кейн“... розови пъпки! Чувала съм, че като се дави, човек се хваща за сламка, ама това вашето... И какво идва след това? Пръстът на злото може би? Макар, че като се сетя за вашия господин Далзийл, наистина правя някои асоциации...

Не му стана ясно какво иска да каже, но му се стори, че не е добра идея да пита.

— За тези речници на Дий... Ти знаеше ли за тях? — попита я той.

— Да. Виждала съм някои от тях.

Той веднага се сети за онова, което им бе казал Уингейт за Еротичния речник и ревниво попита:

— Кой по-точно?

— Наистина не мога да си спомня. Важно ли е?

— Не. Къде си ги виждала? Тук?

Той се огледа из офиса, търсейки къде могат да бъдат.

— Не. В апартамента му.

— Ти си ходила в апартамента му?

— А да има някаква причина да не съм?

— Не, разбира се, че не. Просто се питах как ли изглежда.

Тя се усмихна и каза:

— Нищо особено. Малко тесничко, но това е сигурно защото всеки сантиметър е претъпкан от речници.

— Да? — подкани я той напрегнато.

— Да — продължи тя. — Не защото той е пристрастен или вманиачен на тази тема, а просто защото те са центъра на неговия интелектуален живот. Пише книга за тях, нещо като история на речниците. Когато излезе, сигурно ще се превърне в учебник.

Говореше с оттенък на служебна гордост.

— Кога ще стане това?

— Още четири, пет години може би.

— О, добре. И без това ще чакам сериала — каза Хат. — Или статуята.

Той се облегна назад, отпи от кафето и вдигна поглед към снимките на стената. Пак му направи впечатление, че всички са на мъже. Но нямаше да го споменава, дори и с равен глас. Преди това всеки намек, че Дий влиза в постановката, предизвикваше гневно възмущение. А сега, този лек и неутрален разговор за него показваше, че е направил значителен напредък към сърцето ѝ. В никакъв случай не би рискувал точно сега да се прави на ревнив съпруг! Затова попита:

— Това фамилната галерия на Дий ли е?

— Не — отвърна Рай. — Това, доколкото знам, са известни създатели или спонсори на речници. Онзи там е Натаниел Бейли май. Ной Уебстър. Доктор Джонсън, разбира се. А онзи там може би ще заинтересува човек с твоята работа.

Тя посочи най-големия, окачен точно срещу бюрото — брадат мъж, седнал на кухненски стол с книга на коляното и плоска шапка, придаваща му вид на руски бежанец.

— Защо?

— Казва се Уилям Майнър, той е американец, доктор, който има голям и решителен принос в проучването за ранната употреба на

думите в нещо, което по късно става Оксфордски английски речник.

— Очарователно — бе коментара на Хат. — А с какво се слави в сферата на полицейската работа? Да не би да е открил кога за първи път е била употребена думата ченге?

— Не, не мисля. Става дума за факта, че е прекарал по-голямата част от четиридесетте години — годините на най-голям принос към ОЕД — в затвора за убийство.

— Господи! — възкликна Хат, поглеждайки към снимката с подновен интерес.

Обратно на общоприетото мнение, че няма изкуство, с което да се определя човешката психика по лицето, много от лицата, които бе виждал в полицейските албуми, като че ли имаха нещо престъпно във всяка тяхна черта, но в тази ведреа фигура би могла да послужи за модел на Добрия стар господин от всяка детска приказка.

— И какво станало с него накрая?

— О, върнал се в Америка и умрял — отвърна Рай.

— Обаче изпусна най-хубавото — каза един нов глас.

Двамата се извърнаха към вратата, където Чарли Пен се бе материализирал като духа от бутилката и сардоничната усмивка разкриваше неравните му зъби.

„Откога ли седи там и подслушва“, запита се Хат.

— Мога ли да ви помогна с нещо, господин Пен? — попита Рай с толкова лед в гласа, че Хат неволно погледна дали от устата ѝ не падат ледени кубчета.

— Просто търся Дик — отвърна той.

— Той е на приземния етаж. Работят по Римския пазар.

— Разбира се. Per Ardua ad Asda, би казал човек. Ще ида да погледам и аз малко сеир. Радвам се, че ви видях, господин Боулър.

— Аз също — каза Хат, мъчейки се да разбере дали Пен е искал да го питат, какво е онова, което Рай е пропуснала или дали намеренията му са били да предизвика въпроса чак когато си тръгне.

Той бързо реши и подвикна в отдалечаващия се гръб на писателя:

— А какво е това най-хубаво нещо, което Рай пропусна?

Пен се спря и се обърна.

— Какво? А, Майнър ли имате предвид? Ами, какво да ви кажа? Изглежда, въпреки напредналата си възраст, бедния човек имал

непрестанни еротични видения с млади голи жени, които му се сторили несъвместими с непрекъснатото растящата му вяра в Бога.

— Така ли? Ами че това става сигурно с всички попрехвърлили годините мъже — каза Хат, стараяйки се с всички сили язвителността му да не проличи много.

На Пен обаче не му мигна окото. Точно обратното, той се ухили широко и каза:

— Разбира се. Но не всички вземат ножчето и си режат пишките, нали? Приятен ден.

[1] Игра на думи с името. Dazzle на английски звучи горе-долу като името Далзийл и означава заслепявам, смайвам. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТИРИДЕСЕТА

— О, Господи, миризмата, миризмата! — извика Амброуз Бърд, стискайки с два пръста орловия си нос. — Прекаляват с миризмата. Те винаги прекаляват с миризмата.

— Миризмата е евокативна^[1], може би най-евокативната от всички човешки възприятия — тросна се Пърси Фолоус.

— Така ли? А евокативна, както без съмнение знаеш от безграничните дълбини на класическите си познания, произлиза от латинската дума evoco, evocare, повиквам, извиквам. От програмата виждам, че една от тези така наречени миризми, е миризмата на печен лалугер. Ако оставим настрана въпроса откъде в тези екологични времена ще намериш лалугер за печене, можем да се запитаме какво би евокирала от нас подобна миризма. Не можеш да извикаш, да повикаш нещо, което го няма. Колко от посетителите ни, според теб, биха имали представа на какво мирише един печен лалугер? Ето защо, като дразнител на латентна памет, такава миризма едва ли може да бъде наречена евокативна. Sic probo!^[2]

— Виждам, че репетицията е започнала — каза Анди Далзийл.

Дик Дий се извърна и се усмихна.

— Суперинтендант, колко тихо пристигате. Но не бива да се изненадвам на такава лекота на движенията у човек, който едва миналата събота е бил терпсихорова^[3] звезда на мускетарския бал.

Това бе разузнаване от най-висша класа. Да, вярно, той бе подразнил Паскоу и Уийлд със смътни думи относно това къде е бил в събота вечерта, но дори те не можаха да се досетят къде е бил, така че откъде ли е могъл да научи Дик Дий?

Отговорът бе повече от очевиден: Чарли Пен, който сигурно като попарен е хукнал до Хейсгарт да разбере как е успял Далзийл да му разбие алибито.

Той каза:

— Вие сте доста добре информиран за мъж, който не прави нищо друго, освен да се рови в стари книги. И тъкмо стана дума за стари

книги, защо сте ги оставили и сте слезли тук долу? Да бъдете рефер ли?

„Тук долу“ означаваше приземния етаж на Центъра, предвиден изключително за складови помещения до разкриването на римския квартал, когато се копаеха основите. Решението да се включи римския площад в Центъра като част от представяне на римската действителност с образователна цел, бе брилянтен компромис между лагера на археолозите и прагматичните съветници от общинския съвет, които искаха да довършат Центъра колкото е възможно по-скоро. Обаче не стана точно така. Гладника Стийл яростно бе бранил всяко пени от допълнителните разходи и допълнителното напрежение, на което бе подложена Филомел Карканет, бе огромен фактор в разболяването ѝ.

— Както винаги, вие улучвате право в целта, суперинтендант — отвърна Дий. — Тук ме води скромната ми репутация на добре информиран човек, който трябва да бъде арбитър между двама войнстващи гладиатори.

— А те защо са тука? Това не е техния гьол. Като минавах през читалнята ми се стори, че зърнах Фил Карканет горе.

— Да, така е. Срамота. Този Пазар, знаете, е нейна рожба. Тя положи такива неимоверни усилия да убеди всички, археолозите и съветниците. Тя практически го направи със собствените си две ръце — никой друг не искаше да се заеме със съветник Стийл. Това бе в противоречие със същността на нейната личност и това накрая я пречупи. Тя беше в болнични, но кончината на господин Стийл премахна и последната пречка към проекта, парите изведнъж се намериха и тъй като откриването предстои съвсем скоро, тя направи опит да дойде днес, но се страхувам, че нейните колеги от триумвирата ще откажат да се оттеглят от бойното поле. Виждате ли какво се получава? Това е още едно нещо, резултат от смъртта на съветника. Разчисти се пътя към назначаването на общ директор и именно за неговите чертози водят люта борба нашите герои. Още при първия признак за спор, бедната Филомел избяга потресена. Пред вас е плода на нейния труд, но не и реколтата. О Боже!

Той притисна длани до ушите си, за да заглуши избухналия изведнъж шум.

— Намали го, намали го! — развика се Фолоус.

Шумът намаля и премина в нещо по-познато — смесица от говор, конско процилване, кукуригане, кучешки лай, звън на звънчета, детски смях, като отвреме-навреме се промъкваха и нотки на леко ориенталска музика.

— Така е по-добре — каза библиотекарят.

— Така ли? — изненада се Бърд. — Ти трябва да ходиш на потихи пазари. Не като този на Сейнсбъри, само музика и крясъци. Много шумни места са.

— Аха, това е от твоите познания за тълпата — иронично отбеляза Амброуз. — С които предполагам си се сдобил в някой твой предишен живот, тъй като едва ли може да е от твоята театрална публика. Но този език... не трябваше ли тези хора да говорят на латински или англосаксонски? Не ми звучат на нищо познато.

— И как би могло, като всичко, което си чувал е някоя миришеца на нафталин баба да декламира откъси от Беоулф^[4]. Така, доколкото най-добрите палео-демолози могат да преценят, е звучал езика в неговата разговорна форма.

Далзийл, който не изпускаше Дий от погледа си, забеляза одобрителното пламъче в очите му и каза:

— Това там пало н'ам-к'во-си, май е ваше изобретение, а?

Това бе добър отведен удар за мускетарския бал. По лицето на Дий се изписа изненада, която той се опита да скрие не с подминаване, а като я превърна в комедия.

— О-о, какъв ненадминат детектив сте вие, суперинтендант. Да, наистина, споменах този неологизъм в един разговор с господин Бърд и ми стана приятно като разбрах, че с неговото чувствително ухо на артист, той го е запомнил и прибавил към речника си. Какво още, питам се аз, е успяло вашето чувствително ухо да долови в тази размяна на удари.

Далзийл отвърна:

— Потвърди се това, което знаех от по-рано, че те са двама най-обикновени чекибойци. Доколкото разбирам, когато бедната Фил си е отишла, Амброуз е поел ръководството на озвучаването, а Пърси е взел миризмите.

— Отново точно попадение — каза Дий. — Между другото, хареса ми това „чекибойци“. Искате ли да останете още малко или ще

си тръгвате? Или защо да не направим една малка обиколка, докато разговаряме?

Въпросителните изречения бяха придружени от тънка усмивка, която Далзийл складира в паметта си за по-късен анализ, както и много други неща, предизвикващи интересни въпроси.

— Да си говорим за какво? — попита той.

— За това, за което сте дошли да говорите с мен — отвърна Дий. — Макар че може би ще отгатна, ако кажа, че ще стане дума за печалната смърт на лорд Пайк-Стренгълър и неговото място в по-широкия контекст на издирването ви на Уърдман.

Докато говореше, той го поведе из пазара между различните сергии. Повечето от тях бяха чисти артефакти, в толкова реалистичен вид, колкото осветлението и звуковите ефекти можеха да им придадат, но стоките върху тях и търговците, които ги продаваха, бяха отлети от пластмаса. Все пак имаше три-четири сергии, които бяха отрупани с истинска стока и които бяха обслужвани от истински хора. Дий се спря пред една от тях, на която се продаваха дреболии от метал, везни, чаши, украшения и други. Продавачката, хубава тъмнокоса жена в проста кафява роба, която по-скоро подчертаваше, отколкото скриваше пищното тяло, гънещо се под нея, се усмихна и каза:

— *Salve, domine. Scin'Latine?*

Дий отвърна:

— *Immo vero, domina.*

После взе от сергията една бронзова котка и избърбори цяло изречение на латински, на което жената отвърна:

— Уф, мамка му! Такива като теб няма да има много, нали?

— Не, сигурно съм единствен — засмя се Дий. — Това, което казах беше, че малкото котенце ми харесва, но това в кафявата роба ми харесва много повече.

— Вярно? Виждам, че май ще е по-добре да науча латински и староанглийски заради такива сладури като теб и ако искам да оцелея.

Далзийл гледаше тази безобидна размяна на реплики с интерес, забелязвайки с каква лекота библиотекаря се шегува с готовността на жената да превключи на режим флирт. Никой не му бе казал, че Дий е женкар, но това бе може би защото нито веднъж не е бил разпитван от жена.

Докато продължаваха нататък, той попита:

— Какви бяха всички тези неща?

— В интерес на правдоподобие, някои от сергиите се обслужват от истински хора. Амброуз Бърд ги събра от своята компания. Актьори, невключени в репертоара и които нямат нищо против да припечелят някоя и друга пара. Знаят достатъчно латински и англосаксонски да кажат здрасти и да попитат някой потенциален клиент дали говори някой от двата езика. Когато, както се случва в повечето случаи, видят срещу себе си неразбиращ поглед, превключват на нещо като развален шекспиров английски.

— Като изключим някой и друг учен тип, който случайно говори езика.

— Какво би бил света без учени типове? — попита Дий.

— Би изглеждал малко по-добре — отвърна Далзийл. — И те наистина ли продават всички тези джунджурии?

— Висококачествено изработени копия — поправи го старателно Дий. — Да, щом влезете в пазара, можете да си купите една follis, пълна с folles...

— А?

— Follis означава кесия за пари, но и монетите, особено медните и бронзови монети с малка деноминация, които тя съдържа. С тях можете да правите покупки от действащите щандове или да платите в онази taberna ето там.

— Това е нещо като кръчма, нали? — попита Далзийл с интерес.

— В дадения случай, по-скоро кафене — отвърна Дий. — Но е добро място, където да проведем разговора си. Обърнете внимание на calidarium-а или банята, докато минаваме покрай нея.

Той посочи една остъклена врата. Надничайки през стъклото, Далзийл видя малък басейн, пълен с димяща вода, в който седеше гол мъж, четящ навит на руло папирус. По-нататък, вече едва видими през облаците пара, се долавяха очертанията на още водни площи. В тях и покрай облицованите им с плочки краища, мърдаха фигури — някои увити в чаршафи, други очевидно голи, но виещата се пара задържаеше всичко в рамките на мидйоркширската почтеност. Минаха няколко секунди, докато разбере, че това, което вижда всъщност е първия малък басейн, увеличен от умно поставени огледала и подсилен от видеокартини, вероятно специално подбрани от стари холивудски екранизации на римската епоха.

— Умно, нали? — обади се Дий зад гърба му.

— Не особено — отвърна Далзийл. — Не и след като човек види голямата баня в ръгби клуба. Освен това там знаят всички думи на песента „Добрия кораб «Венера»“.

Таберната също бе далеч зад ръгби клуба по асортимент. Обслужването го нямаше никакво, а когато го имаше, избора беше между някакъв горе-долу автентичен плодов сок и абсолютно анахронична чаша кафе или чай.

— С любезното съгласие на съветник Стийл, когото убедиха, че в проекта трябва да присъства силен елемент на самоиздръжка — обясни Дий.

— Значи не съжелявате, че вече не ви пречи, а? — попита Далзийл докато сядаха на една от мраморните пейки.

— Бих могъл да сметна този въпрос за провокативно обиден, ако не бях убеден, че вашето намерение е да провокирате — отвърна Дий. — Във всеки случай, суперинтендант, трябва да разберете, че успеха или провала на този проект означават много малко за мен. Като цяло, въпреки образователния му елемент, той се доближава неприятно близо до представата ми за кич. В тези времена на достъпни за ползване и напълно автоматизирани високотехнологични изложби, все още изпитвам носталгия към старомодните музеи, с тяхната лека миризма на мухъл и благоговейна тишина. Миналото е една свършено друга страна и понякога си мисля, че я посещаваме по-скоро като тумба футболни хулигани по време на мач, отколкото като сериозни туристи. А вие, господин Далзийл? Какво изпитвате към миналото?

— Аз ли? Елате на моята възраст и ще видите, че няма да ви се гледа твърде много назад. Но от професионална гледна точка, това за мен е място, където прекарвам доста време.

— Но не, сигурен съм, по високотехнологичните начини, прилагани от съвременната културно-историческа индустрия?

— О, не знам. Гледали ли сте онази стара телевизионна поредица „Доктор Ху“? Там, дето един пътува с машина на времето, прилична отвън на телефонна кабина? Пълна със стари джунджурии, поне повечето от тях, но винаги ми се е струвало, че тук са прави. Телефонна кабина. Щото точно това правя с миналото. Като тоя доктор, аз се озовавам в отдавна отминали дни, където лошите са правели неща, с които са променяли бъдещето и изобщо не ме

интересува как съм стигнал дотам. Моята работа е да поправа нещата доколкото мога и да гледам бъдещето да е колкото е възможно по-близо до това, което трябва да бъде.

Дий го гледаше с широко отворени очи.

— Господар на времето! — възкликна той. — Вие се виждате като господар на времето? Да, да, мисля, че разбирам. Ако някой извърши убийство или ограби банка, то е защото иска да промени света така, както на него му се иска, обикновено за да го направи по-удобен за себе си и близките си, нали? Но като ги хващате, вие възстановявате статуквото, доколкото това е възможно. Естествено, ако някой е бил убит, не можете да го съживите, нали?

— Не мога да връщам на хората живота, това е сигурно — отвърна Далзийл. — Но мога да запазя живота им. Този Уърдман, например. Досега колко души е убил? Започна с Андрю Айнстъбъл, ако се брой това да оставиш някой да умре, после младия Дейвид Питман и Джакс Рипли и след тях... кой беше следващия?

— Съветника Стийл — отвърна Дий с готовност. — После Сам Джонсън и Джеф Пайк-Стренгълър.

— Как леко и лесно се изплъзват от езика ви, господин Дий — забеляза Далзийл.

— О, Боже! Това капан ли беше? Ако е така, нека ви направя едно предложение, господин Далзийл. До този момент бях доволен да играя ролята си на свидетел в тази шарада. Но вашия неизтощим интерес ме кара да се питам дали и за двама ни не е по-добре да признаем, че вече преминавам в категорията на заподозрените.

На лицето му се четеше нетърпелив и почти неподправен интерес.

— Искате да бъдете заподозрян? — полюбопитства Далзийл.

— Искам да получа възможност да бъда свален от вашия списък... ако, както се опасявам, съм в него. В него ли съм, господин Далзийл?

— О, да — усмихна се Дебелака. — Както и Осама бен Ладен.

— Благодаря ви — върна му усмивката Дий. — А сега нека се опитаме да открием някой факт, който да ви докаже, че аз не съм Уърдман. Можете да ме питате каквото си искате и аз ще ви отговоря истината.

— Или да платите глоба.

— Моля?

— Истина, Смелост, Сила или Обещание. Много я играехме тази игра като деца. Трябва да си избереш едно от тези четири неща. Или да платиш глоба, като например да си свалиш пликчетата. Вие избрахте Истина.

— И смятам пликчетата ми да си останат на мястото — отвърна Дий.

— О, така ли? Вие обратен ли сте?

— Обратен в смисъл на лош или със сексуални отклонения?

— И двете.

— Не.

— Никога?

— Е, откакто съм се родил съм извършил най-различни нарушения, като например нарушения на закона за движение по улиците и пътищата, крил съм доходи и съм използвал бланки на библиотеката за свои цели. Освен това има една-две дребни любовни идиосинক্রазии^[5], на които бих се радвал, ако намеря отзивчив партньор от другия пол. Но мисля, че всички тези неща се вменят в рамките на нормалното човешко поведение, затова смятам да отговоря с не, макар, строго погледнато, да не мога да отговоря никога.

— Значи вие и Чарли Пен никога не сте си дърпали пишките?

— Като юноши да, от време-навреме. Но само като, ако ми позволите сравнението, стратегия на изчакване за запълване на този томителен период между пубертета и достъпа до момичета. Щом на сцената се появи момичета, нашето приятелство се превърна в нещо прилично, в смирението си, на отношенията между две монахини.

— Монахини? А не монаси?

— След лошия имидж на много от католическите мъжки ордени през последните години, предпочитам да се придържам към монахини.

— Може ли Чарли да бъде Уърдман?

— Не.

— Защо сте толкова сигурен? Освен ако вие не сте Уърдман, разбира се.

— Защото, както вече съм сигурен, че сте установили, на първата от двете вечери, за които ме питахте, когато аз се радвах на компанията на Пърси Фолоус, Чарли е бил културно ангажиран със своя литературен кръжок. А през втората вечер беше с мен.

— Кой ви е казал, че убийствата са станали вечерта? Добре, през втория ден вие имате алиби един за друг за вечерта, а през деня вие сте били на работа и за тогава имате алиби. Но не и Чарли. Той доста смътно описва какво е правил този ден. Казва, че доколкото си спомня, бил в библиотеката, но никой не може да го потвърди. Не и ако сега изведнъж си спомните, че сте го виждали там?

— Това пък защо трябва да го правя?

— Може би за да му върнете жеста. Нещо като взаимна мастурбация.

— Искате да кажете да му върна жеста за това, че ми е осигурил алиби за същата вечер? Но това ще има смисъл само ако и двамата сме Уърдман.

— Това е интересна мисъл.

— И тя едва ли ви е хрумнала току-що, суперинтендант. Folie à deux, така ли виждате нещата? О, боже, а аз си мислех, че само себе си трябва да откачам от куката!

— От куката? Като риба? Ходите ли за риба?

— Да, ходил съм. Защо?

— Многоуважаемия Джеф е имал два пръта с него? Сякаш се е канел да ходи на риба с приятел.

— Според мен вие нещо бъркате отношенията ни.

— Така ли? А какви са ви отношенията с това ваше момиче? Чукате ли я?

— Моля?

— Онова с бялото кичурче и странното име.

— Рай. Сетих се, че питате за нея. Но ми се стори, че не разбрах глагола.

— Ето ви тогава някои други. Питам ви чукате ли я, тракате ли я, слагате ли ѝ го, вдигате ли ѝ краката, играете ли си с пърхутката ѝ?

Това предизвика някаква реакция, но това бе само едва забележима, почти одобрителна усмивка.

— Искате да кажете дали имам връзка с Рай? Не.

— Но бихте искали.

— Тя е привлекателна жена.

— Това „да“ ли е?

— Да.

— Нещо да е излязло от това до момента?

— В сексуален смисъл? Не.

— Как тогава се оправяте?

— С какво?

— Да не изпадате в неудобни положения като ставате. Мъж в разцвета на силите си, всичко му е на мястото и работи и му става всеки път като погледне към помощничката си, тогава как се справяте? Плащате ли си?

— Не разбирам накъде клоните, господин Далзийл.

— Не сме говорили нищо за това кое накъде ще клони. Казахте, че мога да ви питам каквото си искам и вие ще ми отговорите истината. Имате проблем с този въпрос ли?

— Само в интелектуален смисъл. Доколкото знам, в тези убийства няма сексуални обертонове и затова се питам защо сте толкова разтревожен за сексуалния ми живот.

— Кой казва, че няма сексуални обертонове?

— Спомняте си сигурно, че съм чел три от петте Диалога, така че мога да си извадя заключения. Само една жена е пострадала и нищо от това, което съм чел за този епизод, не предполага сексуален мотив. Всъщност в цялата тази работа има някаква, как да се изразя, почти стерилна сексуална атмосфера.

— Звучите така, сякаш се защитавате.

— Така ли? Аха, разбирам. Вие пак провокирате. Ако аз съм Уърдман и мотива ми изобщо не е сексуален, тогава всички тези въпроси за сексуалния ми живот биха могли да предизвикат реакция, която да ме издаде, това ли е целта?

— Като тази ли имате предвид?

— Тъй като не съм Уърдман, не мога да преценя. Но трябва да кажа, че от онова, което прочетох, останах с впечатлението за човек, достатъчно умен, за да разгадае вашите малки стратегически маневри по-рано от мен и да не допусне да бъде провокиран.

— Или достатъчно умен да се направи на малко по-малко умен, отколкото е всъщност.

— Е, това би било наистина много умно. Но тогава такъв един образец на умната мисъл, никога не би позволил да попадне в хватката ви на този разпит.

— Да се хванем за думата, господин Дий. Позволил да попадне. Според мен този човек, когото имам предвид, вероятно би изпитал

удоволствие от такъв разговор, какъвто водим в момента. Лице в лице с врага, описвайки малки кръгчета около него.

— Доста големи, бих казал. Разбира се, говоря метафорично. Моля да ми простите, че, както ми се струва, клоня към фамилиарничене, но имам чувството, че всеки, който се опитва да прави кръгове около вас, господин Далзийл, трябва да е добре оборудван за голям маратон. Но как бих могъл с моите метафори да ви убедя, че аз не съм вашия човек? Трябва да призная, че силите ми са на изчерпване.

Той направи малък жест на безсилие и като че ли в знак на съчувствие с него, светлината изгасна и звуковите ефекти, служили до този момент за фон на разговора им, спряха.

Обгърналата ги тишина трая кратко. Нарушиха я гневните гласове на Бърд и Фолоус, които се разкрещяха в унисон, искайки да узнаят какво, по дяволите, е станало, след което се превърнаха в контрапунктен дует, тъй като всеки искаше да намери начин да стовари отговорността на другия.

Далзийл и Дий излязоха опипом от потъналата в мрак таберна и попаднаха отново на пазара, където хората бяха започнали да драскат клечки кибрит или да палят фенерчета. Вратата на банята се отвори и заедно с кълба пара, оттам излезе мъж в бански, от когото капеше вода.

— Какво, по дяволите, става тук? — гръмна мъжът сърдито. — Някаква електрика изгоря там, а аз съм си натопил задника в тая шибана вода, мамка му!

„Прав е човека да се сърди“, помисли си Далзийл, проправяйки си път към центъра на пазара, където се намираха Бърд и Фолоус. По пътя си стъпваше върху разни предмети, които риташе настрана с всичка сила.

— Кой командва парада тука? — викна той.

Този път никой от двамата не се натискаше към първенство.

— Добре, ето какъв безплатен съвет ще ви дам тогава и на двамата. Или ще оправите всичко това тука както трябва, или в противен случай ще пратя някой от противопожарна охрана да му сложи кепенците завинаги. Това нещастно копеле в банята можехте да го сварите като пиле, по дяволите! И защо е толкова тъмно, по дяволите? Я си представете какво би станало с петдесетината посетители, повечето от които деца? Къде са ви резервните системи, за

Бога? Оправяйте го веднага, докато не съм извадил големия тефтер да видя какво още да ви прикача! А ако не намеря достатъчно сериозен повод, лично ще ви опухам с него.

Той отмина с едри крачки нататък, намирайки стълбите и пътя към светлината по чист късмет. Когато стигна дотам, се спря и видя, че Дий е до него.

— Знаете ли, господин Далзийл — каза библиотекарят с усмивка, — след това представление долу, ако бях Уърдман, щях сега да си вдигна ръцете и да се предам.

— Така ли, господин Дий? — попита Далзийл с безразличие. — А аз да ви кажа какво мисля, става ли? Мисля, че сте по-пълнен с лайна, отколкото пълна до ръба клозетна яма.

Дий сви устни и придоби замислен вид, сякаш това изявление заслужаваше по-задълбочено обмисляне, после каза:

— Съжалявам да го чуя. Означава ли това, че нашата малка игра на Истина, Смелост, Сила и Обещание приключи?

— Вашата малка игра. Когато избиват хора, аз не играя игри. Довиждане, господин Дий.

Той закрачи нататък със същите динозавърски крачки. Зад него, застинал като праисторически ловец, Дик Дий стоеше и го гледаше докато изчезна от полезрението му.

[1] Извикване, възбуждане на асоциации. — Б.пр. ↑

[2] Което доказва (твърдението ми). — Б.пр. ↑

[3] Терпсихора — една от деветте музи от древногръцката митология, муза на лиричната поезия и танците. — Б.пр. ↑

[4] Беоульф — герой от епична поема от неизвестен поет. Тя е най-старата оцеляла поема на староанглийски, а също и в най-ранната народна английска литература. Често се цитира като една от най-важните творби на англо-саксонска литература. — Б.ел.кор. ↑

[5] Своеобразие. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВА

Детектив инспектор Джордж Хедингли може и да не се бе издигнал до служебни висини, но бе извършил подвига, малко необичаен в полицейските кръгове, да достигне скромните възвишения, на които се намираше, без да тъпче особено силно върху другите. Ето защо всред неговите колеги от цялото управление, събрали в Социалния клуб тази вечер, за да се сбогуват с него, цареше задушевна и сърдечна атмосфера. Паскоу бе присъствал и на такива прощални купони, където атмосферата е била унила, майтапите — кисели, а на плакатите макар да пишеше: „На добър път!“, телесния език говореше „Добре, че се омиташ.“ Тази вечер обаче всеки си бе направил труда да дойде, лептата за подаръка бе достатъчно щедра и смехът, започнал да се надига всред събралите се мъже, особено всред онези на масата на Хедингли, бе смях на мъже в добро настроение и с пълни стомаси.

Особена врява, а на някои места и ръкопляскания, се надигнаха, когато вратата се отвори, за да пропусне детектив констъбъл Шърли Новело. Това бе нейната първа публична поява, откакто бяха я ранили в престрелката през лятото.

Изглеждаше малко бледа и в движенията ѝ я нямаше нейната атлетическа гъвкавост докато се насочваше към предложеното ѝ до Джордж Хедингли място, който предизвика избухването на одобрителни овации като стана и я целуна по бузата.

Паскоу се приближи и се наведе над стола ѝ.

— Шърли, радвам се да те видя. Не знаех, че ще идваш.

— Не мога да пропусна шанса да се уверя с очите си, че детектив констъбъла си отива, нали? — каза тя.

— Е, не биваше да се пресилваш толкова — укори я той. — Нали знаеш какво казват хората. Бързай бавно.

— За да станеш на сто години, като стигнеш дотам — допълни Хедингли.

Всред избухналия взрив от смях, Уийлд се появи зад него и прошепна на ухото му:

— Пит, Дан е тук, но още няма и следа от Анди.

— Супер.

Макар популярността на Хедингли да бе достатъчно голяма както за униформените полицейски служители, така и за цивилните им колеги от „Следствено управление“, той все пак работеше във второто и отсъствието на Далзийл означаваше за Паскоу, че отговорностите на домакин лягат върху него.

Той тръгна да посрещне главния констъбъл.

— Радвам се, че успяхте да дойдете, сър — каза той. — По всичко личи, че всички са решили да прекарат една незабравима вечер.

Още докато изричаше думите разбра, че греши. Чертите на Тримбъл бяха придобили израза на човек, дошъл не да хвали, а да погребее някого.

— Къде е той? — пресече го той кратко.

— Джордж?

— Не. Господин Далзийл.

— Идва насам — отвърна Паскоу. — Нека ви предложи едно питие, сър.

Изразът „Идва насам“ бе позитивна лъжа, тъй като където и да се намираще Далзийл в момента, по някое време той смяташе така или иначе да дойде в Социалния клуб и по тази причина, каквото и да правеше в момента, можеше да се приеме, че идва насам.

Обаче позитивната истина бе, че Паскоу няма ни най-малка представа къде е Дебелака. Бе го мернал за малко след като той се върна от Центъра, но му бяха звъннали по телефона и му бяха попречили да го попита какво точно има предвид като отговаря на въпроса му с краткото: „Тоя тип е умен за десет души“.

Докато това, да си умен за десет души по същество не бе гаранция за престъпни наклонности, в същото време чиста истина си беше факта, че поне няколко души, вписани от Далзийл в тази категория, в момента решаваха като на шега кръстословицата на Таймс в изправителните заведения на Нейно Кралско Величество.

Боулър също не можа да добави нищо за Дий, затова бе изключително словоохотлив за собствените си разкрития и малко остана да изпадне в мрачно униние, когато Уийлд свали значението им

до нивото на един самообезобразил се лексикограф и един немски поет, който си променил името, щото го тормозели, като нито едно от двете няма дори най-малко отношение към разглеждания случай.

За дребен човек, Дан Тримбъл се държеше доста авторитетно с големите питиета и вече бе обърнал три от тях без никакво отражение върху говора и картината, когато Паскоу си погледна часовника и промърмори:

— Време е да започваме, мисля, сър. Туземците започват да стават неспокойни.

— Какво? Не, не, какво си се разбързал? На детектив инспектора и така му е приятно. Нищо няма да му стане, ако почака още няколко минути. Анди още ли не се обаждал?

— Опасявам се, че не, но всеки момент ще го направи, сигурен съм...

И сякаш чакал точно тези думи, Дебелака влетя в залата от вратата, понесъл със себе си веселия дух на добрия дядо Коледа. Тръгнал към Тримбъл, той се спря за малко да тресне Хедингли по рамото, да разроши леко косата на Новело и да каже няколко думи, които накараха цялата маса да избухне в смях. После дойде на бара, прие големия скок, материализирал се пред него, пресуши го на един дъх и каза:

— Значи успех все пак. Нямахте да ми е приятно да изпусна речта ви, сър.

— Да изпуснеш реч... Анди, ти каза, че ще звънеш.

— Знам и щях да звънна, само че нещата малко се усложниха...

Той прехвърли ръка през рамото на Тримбъл, дръпна шефа към себе си и му зашепна нещо на ухото сериозно.

— Също като Крачун, даващ някой умен съвет на Малчо — промърмори Паскоу на Уийлд.

— Поне махна тоя израз от лицето си сякаш са му орязали бюджета — забеляза Уийлд като видя как лицето на Тримбъл най-напред се отпусна, а след това устните му се разтягат в усмивка, а ръката на Далзийл не слиза от сърцето му в театрален жест на искреност.

— Май току-що успя да му продаде употребяван полицай — забеляза Паскоу замислено.

Далзийл се извърна към тях, докато главния констъбъл се отпращаше към масата на Хедингли, където се спря, постави ръка на рамото му и подхвърли шега, която предизвика също толкова смях, колкото и тази на Далзийл преди малко.

— Значи Дан ще произнесе прощалното слово, а? — попита Паскоу.

— Винаги той ги е произнасял — отвърна Далзийл.

— Може ли да разбере какво става през това време?

— Защо не? Прочети това.

Той извади от джоба си купчина смачкани листове и му ги подаде. Тримбъл бе отишъл в средата на залата, надигнаха се викове за тишина и когато апела предизвика възцаряването на нещо, което би могло да мине за тишина, той започна да говори без да вади бележки. Имаше отлични маниери на добър оратор в очите на публиката и докато разкриваше прекрасните моменти на един пенсионерски живот, щедро поръсен с шеги и остроумия, трудно бе да се повярва, че само преди секунда бе проявил неохота да го стори.

Паскоу, който нямаше защо да слуша за достойнствата на Хедингли, зачете листовете, дадени му от Далзийл. Погледът му скоро стана съсредоточен и след като ги прочете по веднъж, той започна да ги чете втори път, след това смуща Далзийл в ребрата или по-точно на онова място, където под пласта подкожна мазнина смяташе, че се намират — нещо съвсем противно на субординацията — и изсъска:

— Откъде, по дяволите, изникнаха тия неща?

— Спомняш ли си, Енджи, сестрата на Джакс Рипли, на погребението? Това са копия от имейли на Джакс до нея.

— Това го разбрах. Искам да кажа, как са попаднали у теб?

— Енджи, звъннала на Дан Досадника преди да си тръгне за Щатите в неделя. Когато му каза какво иска, той й отговорил, че иска да ги прочете и тя му ги пуснала по пощата. В неделя никой не работи, така че той ги получил тази сутрин.

Техният приглушен разговор започваше да привлича внимание, затова Паскоу хвана Дебелака за ръкава и го дръпна от бара към задния край на стаята.

— Внимавай — предупреди го Далзийл. — Това, дето го дърпаш е висококачествен вълнен плат, какъвто има само кмета на Брадфорд.

— Разбираш ли какво значи това? Разбира се, че ти е ясно, мамка му! Дебел и мекичък висш служител. Пойната птичка на Рипли е бил Хедингли, а не Боулър!

— Аха — отвърна Далзийл безучастно. — Винаги си е бил такъв Джордж. Магаре. Но приликата не свършва дотук.

Главният констъбъл бе вече загрял и тъкмо говореше за старомодните достойнства като вярност към колегите и абсолютна надеждност.

— Ти си знаел!

— Не и докато не се разболя, след като я утрепаха. Замислих се малко тогава. Може би бях несправедлив към Боулър. Искам да кажа, Рипли беше отворено момиче. Ако ти трябва информация, няма да хващаш чистачките.

— А главния... нищо чудно, че се дърпаше за прощалната реч. Никак няма да изглежда добре — един ден възхваляваш някого до небесата, а на другия го сваляш с гръм и трясък за корупция!

— Корупция? Е, това вече е много голяма дума за такава дреболия като да си топнеш някъде пишката. Виждал ли си госпожата на Хедингли напоследък? Прилича на боклукчийски камион. Мъж като Джордж какво да прави? Седи там и просто плаче някоя с големи амбиции и също такива големи цици да го хвърли в колата си. Трябваше да му обръщам повече внимание.

Тази демонстрация на бащинско самообвинение би била трогателна, но пред Паскоу такива неща не минаваха и той възмутено каза:

— Но той ни е продал за едно чукане набързо!

— Много чукане, ако четеш между редовете и някои от тях не толкова набързо. Тоя Джордж, а? Бая неща можеш да научиш от него.

— Спести ми урока, благодаря — отвърна Паскоу сурово. — Какво все пак е накарало Енджи Рипли да споделя тия мръсотии с главния? Не описват сестра й в кой знае колко добра светлина.

— Тя не е мислела за репутацията на сестра си, мислела е за убийството й.

— За убийството й... Господи! Искаш да кажеш, че за да й затвори устата, той я е убил? Джордж Хедингли? Тя трябва да е луда.

— Тя не е познавала Джордж, нали така? Всъщност, когато е била на погребението, тя е помислила, че описанието подхожда на

мен! В минутата, в която Дан ги е прочел, е разбрал, че става дума за Джордж. Глупава крава.

В гласа му прозвуча възмущение. От друга страна, помисли си Паскоу, след като е взела Дебелака за любовник на сестра ѝ, бе много лесно да се разбере, как е направила и следващата стъпка — да го сбърка и с убиеца ѝ.

Той запази мисълта в главата си и попита:

— Но какво ще стане сега...? Всъщност, какво е станало? Какво каза на главния, та му стана толкова хубаво?

Тримбъл се бе разпрострял върху личните качества на Джордж Хедингли и го правеше с голямо усърдие и апломб, накарали слушателите да го зяпат в устата като омагьосани. Изобщо не звучеше като човек, който се страхува, че прощалното му красноречие може някой ден да бъде представено като доказателство за погрешната му преценка и липса на контрол.

— Казах му, че по мое мнение всякаква прилика между тоя полов атлет Джорджи Порджи и нашия Джордж, е случайна или в най-лошия случай, Рипли е базирала фантазиите си, измислени от нея за да има на какво да се кискат със сестра ѝ, на Джордж, защото той е служителят ни, бил на най-много брифинги с журналистите. Казах му, че лично аз съм проверил Джордж и му давам личното си уверение, че Джордж няма нищо общо с това. И накрая му казах, че мотива за убийство на Рипли няма нищо общо и втори обаждания от страна на сестра Енджи няма да има, тъй като скоро ще повдигнем обвинения срещу някого за убийствата на Уърдман, включително и това на Рипли.

— А ще го направим ли?

— Искаш ли да кажеш на Дан, че няма?

Двамата бяха прекъснати от избухналите аплодисменти, подвиквания и подсвирквания, обозначаващи края на обръщението, а зачервения и сияещ Джордж Хедингли се надигна от мястото си и отиде в центъра на залата, за да си получи супермодерния въдичарски прът и прикрепеното към нея посвещение.

— А, и още нещо — каза Далзийл, пляскайки оглушително с длани. — Изглежда, че Дан Досадника не е първия полицейски служител, към който Енджи се е обръщала. Изглежда, че подозренията си тя най-напред е споделила с нашия Хат Боулър и чак когато ѝ се

сторило, че той протака нещата, решила да звънне на Дан преди да си тръгне.

— На Хат? Но той нищо не е казвал, нали?

— Не е. Дадох му много шансове, но той си затрая.

— Но защо? След като това ще свали подозренията от него?

— Може би е гледал Джордж и си е казвал: „Ето един човек, изкарал дългогодишна честна служба чак до пенсия. Искам ли да бъда онзи, който да го съсипе?“ Може би си е помислил, че в бъдеще някой друг може да си затвори очите пред някое негово деяние.

— И кое точно от тези неща те подтикна да вземеш решение да си траеш и ти? — попита Паскоу.

— Мен ли? Аз нямаше нужда да вземам решение — отвърна Далзийл. — Хайде да отидем да поздравим Джордж. Вече се оглежда.

Докато си проправяха път нататък, Паскоу попита:

— Каза ли на Хат вече?

— Какво да му кажа?

— Че вече не е на куката.

Далзийл избухна в смях.

— Не бъди толкова глупав. Защо трябва да му казвам?

— Защото... ами защото момчето си го заслужава. И има всички признаци да стане добро ченге.

— Тук две мнения по въпроса няма — отвърна Далзийл. — Умен е, старателен и доказа, че е верен. Може да стигне далеч с подкрепата, която му давам.

— По кой начин?

— Ами, всеки път когато му дойде на ума да се остави службата да го носи, ще го поглеждам с онзи смразяващ поглед, който му подсказва, че още се съмнявам в него и той ще продължи да бачка и в извънработно време без заплащане, просто за да ми докаже, че греша, не съм ли прав? И единственото нещо, за което никога няма да се притеснявам е, че той ще се остави долната му глава да командва горната.

„О, Анди, Анди — помисли си Паскоу — мислиш се за много умен, но може дори и да си прав. Но ти си забравил, ако изобщо си я познавал, абсолютната сила на любовта на млади години. Виждал съм го как гледа Рай Помона и не съм сигурен дали дори гнева на Великия

Бог Далзийл е достатъчен, за да му държи устата затворена, ако тя го попита нещо със сладък гласец.“

Дебелакът, неподозиращ нищо за тези коварни мисли относно личната си непогрешимост, бе минал през тълпата като Роналдо през английската защита.

— Джордж, момчето ми — викна той, — поздравления, най-сетне стигна до цивилния живот здрав и читав.

— Анди, чудех си къде си потънал. Какво пиеш?

— Няма и две минути откак не е с нас, а вече е забравил! — поклати тъжно глава Далзийл. — Ще пия една пинта и чейзър... И така, Джордж, умната ей, навън е голяма дивотия.

— Ще внимавам — отвърна Хедингли.

— Сигурен съм, че ще внимаваш като се шляеш из пустошта с този твой чисто нов прът. Ще ти дам само един съвет като от един стар въдичар, на друг.

Далзийл пое ръката на Хедингли и докато говореше, я стисна силно.

— Какъв съвет, Анди?

Натиска се усили дотолкова, че връхчетата на пръстите му побеляха, като в същото време Дебелака впери немигащ поглед в замъглените от болка очи на Джордж и каза тихо:

— Недей да го топиш в забранени води, Джордж, или в противен случай ще се наложи аз да те търся.

Двамата стояха без да помръднат един срещу друг няколко секунди. И точно в този момент телефона зад бара иззвъня.

Бармана го вдигна, послуша малко, после подвикна:

— Има ли някой полицай в заведението?

После през смеха добави:

— Обаждат се от управлението. Искат да говорят с някой от следственото. Предпочитат с господин Далзийл или с господин Паскоу.

— Аз ще се обадя — каза Паскоу.

Той пое слушалката, послуша малко и каза:

— Идваме.

След което затвори. Далзийл го гледаше. Той му кимна към вратата.

Измъкнал се навън, Дебелака каза:

— Дано причината да е добра. Там си оставих една пинта, заобиколена от копелета със скрупули колкото на една мравка, та...

— О, добра е — отвърна Паскоу. — Обади се Сеймур.

Детектив констъбъл Сеймур бе изтеглил късата сламка и бе останал да наглежда дюкяна.

— Току-що му се обадили от охраната на Центъра.

— Ох, мамка му! Пак труп ли?

— Не — отвърна Паскоу, мълча, докато не видя облекчението по лицето на Далзийл и продължи: — Два! Амброуз Бърд и Пърси Фолоус. Намерили ги мъртви в римската баня.

— Ох, мамка му! — изпъшка Анди Далзийл отново. — Удавени?

— Не. Убити от ток.

ГЛАВА ЧЕТИРИДЕСЕТ И ВТОРА СЕДМИ ДИАЛОГ

Спомняш ли си в началото като говорех за това как сърцето ми се свива пред разстоянието между крайната точка на моя път и началото му?

Да, точно така се чувствах. О, малovereцо, къде си позволил съмнението да вземе връх? Докъде се стига за толкова кратко време — четвърт от пътя ми вече мина за един миг, извървяна с наперена стъпка, погълнати от гигантски крачки, измервани не в мили, а в левги!

Няма нужда от план, когато самия ти си част от план и когато набелязах онзи, който също така е част от плана, макар времето му да изглеждаше все още далеч, да се спуска с такова желание към предназначението си, аз без да мисля го последвах — каква уместна дума!

В тъмнината го изгубих за малко, после изведнъж фенерчетата блеснаха, звуците набъбнаха, ароматите се извиха около издутите ми ноздри и аз се намерих дълбоко в миналото на римския пазар. Между щандовете вървяха две фигури една срещу друга — едната облечена в пурпурнозлатна туника на придворен, с украсени с камъни токи, стиснала в една ръка кесия с монети, а другата — в семплата и строга тога, обозначаваща римски сенатор.

— Хо, Диомед, добре среща! Ще вечеряш ли с Главк довечера? — извика първия.

— Не знам — отвърна сенатора. — Каква страховита нощ е тази! Двама-трима от нас видяха странни гледки.

— И ще видят още по-странни. Би ли влязъл с мен в банята, където да се чуем като хората?

— С удоволствие, защото тази миризма направо ми изгаря ноздрите!

Рамо до рамо те влизат в калидариума.

Загледах ги през стъклото, все още без да знам какво трябва да правя или, тъй като средната стъпка още не бе ясна, без да изпитвам сигурност дали идвам да правя изобщо нещо.

Тогава, когато туниката бе разкопчана, а тогата се свлече на земята, усетих как времето, вече изостанало назад от околната обстановка, се забавя като изстиваща лава по склоновете на Везувий, която в последните си гърчове обгръща крехката плът и ѝ дава вечен живот.

Двамата влизат във водата, първо придворният със златна коса, проблясваща от отблясъците на голите видеообрази от стената, с треперещи бели ръце и крака. Сенаторът влиза след него с подмятаща се весело насам-натам черна опашка, с напрегнати от желание мускули по здравето и по-тъмно тяло. Няма никаква предварителна игра. Силните мургави ръце обгръщат стройното бяло тяло, от устата на сенатора излита кратък възглас: „О!“ и едрото му тяло покрива това на придворния като глиган.

Без да ме видят, защото лавата, избиваща от стените в тези условия няма да бъде забелязана, аз отварям вратата и влизам вътре.

Също като хирург, който няма нужда да търси инструмента си, тъй като знае, че той винаги ще му е под ръка или в този случай под крак, не се изненадвам, когато крака ми ритва някакъв кабел, който се извива като змия по пода и края му цопва във водата като любознателна видра. Мисълта няма нищо общо с действието на ръката ми, която го напипва, плъзва се по него и излиза в началото му, където пръстите напипват електрически ключ и го натискат.

Двамата започват да танцуват и се изпъват като струни в един последен оргазмен напън, след което полягат тихо във водата. От хвърлената на земята туника на придворния аз измъквам камата и правя необходимия белег на бялата му плът, а от кесията му вземам необходимата монета и я пъхам в отворената уста на сенатора.

Всичко вече е готово. Връщам се обратно в римско време и без да бързам, се изкачвам по стълбите, за да се върна в моето.

Чувствам дълбока умиротвореност. Вече знам, че мога да известя за себе си от планинските върхове и въпреки това никой няма да чуе, да разбере и да сложи пречки, за да ме спре. Пътят напред никога не е изглеждал толкова ясен.

*A path In View, I neVer stray to Left or rIght.
A weDDIng was, or so It seems, but wasn't whIte.
A Date I haVe, the fIrst In fun, though not by nIght.^[1]*

[1] О, път пред мен, не ще се отклоня от теб ни наляво, ни надясно.

Имаше сватба, или поне така ми се стори, но не беше бяла.
Среща имам, първо на шега, макар и не в нощта. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТА

— Те още бяха... как да кажа... съвкуплени, когато отидохме там — каза Питър Паскоу.

— Заклецени — изръмжа Далзийл. — Какво го увърташ?

— Съвкуплени — упорито настоя Паскоу. — Човека по поддръжката казва, че бил откачил кабела от удължителя и удължителя от контакта на горния етаж, където му се наложило да го включи, защото, разбира се, тока в целия приземен етаж е изгаснал заради повредата. Той признава, защото едва ли може да го отрече, че след като се качил горе да провери поправените предпазители в главното табло, той забравил да се върне да прибере кабела. Казва, че го оставил на мястото му, защото искал да направи проверка на инсталацията на приземния етаж още рано утре сутринта, за да се увери, че всичко е готово за откриването. Съзнателен работник.

— Лъжливо копеле — каза Далзийл. — Той е изключил кабела от копчето на удължителя, качил се е горе, проверил е таблото и точно тогава някой от колегите му е викнал: „Идваш ли да ударим по една пинта, Джо?“ и всичко му е изхвъркнало от ума.

Паскоу го дари с уморена усмивка и се запита защо, след като и двамата бяха прекарали една безсънна нощ, Дебелака изглежда толкова свеж и бодър, докато той бе готов да се обърне с кила нагоре?

Но да се обръщаш с кила нагоре не беше най-добрия избор в момент, в който провеждаш инструктаж на следствения отдел и то в присъствието на Главния констълбъл, който бе решил, че предвид сериозността на ситуацията, лично ще присъства на този инструктаж, плюс докторите Потъл и Ъркухарт, чието присъствие бе също идея на Тримбъл, която му хрумна още щом чу, че Седмия диалог е бил в намерен в пощенската кутия на Центъра — не в кутията на библиотеката, която полицията наблюдаваше, а тази от другата страна на сградата, която никой не наблюдава.

Далзийл бе възразил, че подробности от начините на следствие и вероятните заподозрени, не трябва да стават достояние на цивилните,

на което Тримбъл, с малко леден тон, бе отговорил, че ако той няма доверие на наетите експерти, тогава не е трябвало поначало да ги наема и ако те са полезни за екипа по някакъв начин, тогава трябва да получат пълна информация като всички останали. Дебелака бе показал и своите рога, когато Главния направи коментар по повод присъствието на детектив констъбъл Новело.

— Това са наши правила, сър — бе му отговорил той. — Щом можеш да пиеш, значи можеш и да работиш.

А на резервите на Паскоу, относно присъствието на детектив констъбъла, той отговори малко по-човешки, с думите:

— Звъннах ѝ и я попитах дали може да издържи да стои на едно място цял час. След това, което преживя момичето, мисля че бях внимателен. Може да е полезна, да погледне на нещата откъм женска гледна точка. Не е по-глупаво, всеки случай, от присъствието на Перко и Пинко, не мислиш ли?

— Може би този път няма да имат какво да кажат — опита се да го успокои Паскоу.

— Те никога нямат, но това не им пречи да дрънкат врели-некипели. Само не ги окуражавай, чу ли?

Вместо него, Тримбъл свърши тази работа. В отговор на репликата на Далзийл, той попита:

— Има ли значение на този етап дали човека от поддръжката се опитва да си прикрие гърба или не?

— Не особено — отвърна Паскоу.

— Само дето — обади се доктор Потъл — онова, дето го казва, хвърля съмнения върху версията на Уърдман за Диалога.

Той замълча, претегли заплашителния поглед на Далзийл срещу окуражителното кимване на Тримбъл и решил, че чина е по-важно нещо и продължи:

— Във Диалозите си Уърдман винаги подчертава чувството си, че е инструмент в ръцете на свръхестествена сила, много активен инструмент, разбира се, но при все това такъв, чиято сигурност и неуязвимост се опира на конвенционалната тройка при всяко криминално разследване — мотив, начин и възможност, които се осигуряват все от тази негова водеща сила.

— Какъв мотив? — обади се Далзийл. — Няма такъв, точно в това се състои работата, когато имаш работа с луди.

— Грешите, суперинтендант, макар да нямам намерение да ви дразня с психологически анализ на това твърдение. Но мотив в смисъл, че тези убийства явно следват някакъв модел, дори вие не можете да отречете.

— Искате да кажете, че той убива хора, които се вписват в някакъв негов откачен модел? Е, благодаря ви за дълбоката и проникновена мисъл, докторе. Щяхте да бъдете далеч по-полезен, ако бяхте ни посочили как работи този модел, но доколкото разбирам, това още го няма в менюто ви.

— Съжалявам, че модела на последователност наистина все още ми убягва, но работя по него — каза Потъл, палейки петата си цигара от пристигането си тук. — Ясно е обаче, че Уърдман чака неговата водеща сила да му посочи следващата жертва или жертви, след това да му ги нагласи в ситуация, удобна за убиване и най-накрая да му осигури и начина.

— Да, но е взел ножа си, за да подреди Джакс Рипли — обади се Уийлд.

— Вярно, но пак дава ясно да се разбере, че оръжието му е било осигурено по някакъв начин, който той да може да приложи в поголемия си план. Същото се отнася и за медикамента, с който е отровил Сам Джонсън.

— И така, какво искате да ни кажете докторе? — попита Тримбъл.

— Само това, че ако версията на човека от поддръжката е вярна, това означава, че Уърдман размества фактите на инцидента така, че да съвпадат със собствените му фантазии или дори да убеди и нас в неговата реалност. Което би било много интересно.

— Интересно ли? — изстена Далзийл. — Интересно колкото, докато чакаш автобуса на спирката, да видиш как по улицата минава жираф. Да интересно е, но това не ни води доникъде.

Паскоу прикри усмивката си и продължи:

— Каквато и да е истината, двамата мъже са били убити от ток в Римския пазар...

— От това което чух, на мен ми се струва повече Гръцки пазар — прекъсна го Ъркухарт, който изглеждаше много по-зле, отколкото Паскоу се чувстваше и досега се бе мъчил да си намери удобна поза за дрямка на твърдия стол.

— Както винаги, аз се прекланям пред науката — кимна Паскоу. — Тъй или иначе, те са били в централната част на приземния етаж...

— Сър — прекъсна го Хат Боулър, — знаете ли дали са си направили предварителна среща, за да... ъ-ъ... да го направят? Или просто са се видели случайно? Или е било изнасилване?

— Мисля, с оглед на това, че дрехите са били съблечени и ако трябва да вярваме на Диалога, всичко е било планирано предварително и е било напълно доброволно — отвърна Паскоу. — Дежурният по охраната казва, че Бърд го предупредил, че ще пробва звуковите ефекти и това щяло да отнеме около час. Охранителните камери са били безполезни както винаги. А в приземния етаж няма още сложени камери. Предполагам, че Бърд и Фолоус са го знаели, в противен случай никога не биха се срещнали там... На лицето ти има изписано съмнение, Хат.

— Просто тия двамата... ами, не ми изглеждаха такива...

Паскоу вдигна вежди, Уийлд се почеса по носа, а Хат заекна:

— ... съжалявам, нямах предвид, че не изглеждат гейове, защото не знам как точно изглежда един гей, но те просто като че ли не се понасяха. Всъщност, те на един-два пъти сякаш бяха готови да си размажат носовете.

— Значи не в носовете е трябвало да ги гледаш — промърмори Далзийл.

Потъл каза:

— Този очевиден антагонизъм е бил начин да скрият отношенията си, макар че в тях голяма роля може да е играл и напълно реален антагонизъм. Има някои караници, които придават позитивна тръпка в хетеросексуалните отношения. Лютите вербални битки, които толкова често се водят между мъже и жени у Шекспир, най-често представляват прелюдия към евентуалното им съвкупление.

— Би трябвало да добавя — каза Паскоу, — че пазача наистина си спомня и други случаи, когато Бърд използвал театъра за нещо, което наричал осветителни репетиции. Влизали само той и евентуално осветителя, макар пазача веднъж зърнал, както той се изрази, „оня върлинест блондин“, облечен с някакъв праметнат през рамото чаршаф, преди вратата да му била затворена под носа. Подозирам, че двамата са се възползвали от достъпа на Бърд до костюмите, за да си

фантазират техните си игри и завършването на Римския пазар трябва да им се е сторила възможност, която не бива да се изпуска.

Тримбъл се обади с надежда:

— Дали не ги е убил поради непоносимост към гейове? Нещата ще се опростят толкова много.

Паскоу отвори уста да отговори остро на такова дълбоко невежество, но Уийлд бързо го изпревари с:

— Извинете, сър, но в Диалога няма нито дума, от която да се предположи, че Уърдман не одобрява такова поведение. Може да е луд, но това не означава, че трябва и да е фанатик.

После погледна към Паскоу и сведе клепачи надолу сякаш казваше: „Голямо момче съм вече, мога и сам да се оправя“.

Потъл добави:

— Съгласен съм със сержанта. Съгласен съм, че до този момент съм намерил твърде малко неща, предполагащи че Уърдман не одобрява моралното поведение на която и да е от жертвите. Няма и никакви следи от хомофобия.

— Да, разбира се. Извинете — каза Тримбъл. — Господин Паскоу, моля ви, продължете.

— Да, тъкмо щях да кажа, че патолозите са потвърдили, че смъртта е настъпил вследствие удар от ток. След смъртта труповете са били пипани по много интересен начин...

— След! — изръмжа Далзийл.

— ... като Фолоус е получил някакъв знак, драснат на челото му. Драсканици по кожа е трудно да се разчетат, но най-вероятно той е искал да изглежда ето така.

Паскоу се приближи до дъската и написа: \$

— Това е знака на долара — обади се Тримбъл.

— Може би — каза Паскоу. — И ако намерението му е било да нарисува именно знака за долара, това има известна връзка с онова, което е било намерено в устата на Бърд.

Той извади прозрачно пликче за събиране на веществени доказателства, в който се виждаше малък метален диск.

— Това е римска монета, бронзова или медна. Показахме я на госпожица Карканет, директора на Отдел „Култура и наследство“. Както знаете, тя не се чувстваше добре и новините от случилото се на Римския пазар, естествено, не подобриха състоянието ѝ. Но все пак

успя да ни каже, че главата от едната страна на монетата, вероятно била на император Диоклециан, макар образа да е много изтрит, поради което надписа не може да се прочете.

— Но е оригинална? — попита Тримбъл.

— О, да. По-голямата част от монетите в кесията на Фолоус са копия, но просто за автентичност, организаторите решили да пуснат няколко образца истински монети, достатъчно изтрити от употреба, за да не представляват интерес за никой колекционер. Питам се, дали Уърдман я е избрал нарочно, защото е искал да бъде истинска... Освен това, не е зле да припомним, че древните гърци слагали по един обол, дребна монета, в устата на мъртвите, за да могат да платят на Харон да ги прекара през Стикс^[1].

— Карън? — вдигна вежди Далзийл. — През стиковете? Гранд Нешънъл вече не е същия, откакто измислиха жени-жокеи.

Паскоу, който бе чувал тия неща много пъти, не обърна внимание на тази провокация и заключи:

— Тъй или иначе, това е положението. Знака на долара и римска монета. Предполагам, че това може да се изтълкува като изявление, че парите са корена на всяко зло.

Той впери поглед с надежда в двамата доктори.

Потъл поклати глава.

— Съмнявам се. Както вече казах, виждам твърде малко улики за изкривена морална схема тук. Той не убива хора, защото са проститутки, черни или привърженици на „Арсенал“. Не, според мен знака и монетата са по-скоро елементи от гатанка, отколкото психологически индекси. Тук може би ще ни дойде на помощ нашия специалист по семиотика^[2].

Той духна струя дим по посока на Дрю Ъркухарт, който явно бе преодолял негодите, свързани със спане на твърд канцеларски стол. Лингвистът отвори очи, прозя се и прекара длан през четината на лицето си.

— Мислех вече върху тях — каза той. — И нямам ни най-малка представа какво може да означават.

Далзийл завъртя очи към тавана, но още преди да е успял да захапне шотландеца, онзи продължи:

— Има обаче едно-две неща, които ми правят впечатление. Сега ще мина през Диалога, разглеждайки отделните му части една по една,

ако господин Тримбъл, разбира се, няма нищо против?

И той отправи демонстративно очаквателен поглед към Главния констълбъл.

„Копелето му с копеле, нарочно игнорира Анди“, помисли си Паскоу.

След кратък сконфузен поглед към шефа на следственото управление, Тримбъл кимна.

— Първия абзац приема формата на въпрос, установявайки диалог между него и нас. Втория започва с леко изменена версия на библейското, „маловерецо, защо се усъмни“ — глава 14, стих 31 от Евангелието на Матей. После забележете „четвъртината от пътя“. Дотук имаме осем смъртни случая, като се намеква, че предстоят още двайсет и четири, макар и не задължително, както ще обясня малко по-късно.

— Нямам търпение — подметна Далзийл.

— Кръстосай си краката и мисли за Исус, обичаше да казва баба ми — каза Ъркухарт. — Тук, в същия абзац, има още нещо, което вие, с шотландското си потекло, господин Далзийл, сигурно сте забелязали. „Наперена стъпка.“ Как беше?

Той започна да тананика тихо някаква мелодия, после интерполира странната дума, сякаш изпитваше трудност да си я припомни, докато останалите гледаха очаквателно към Далзийл, който изведнъж ги смая, като започна да пее с много приятен баритон: „Ако мислите в сърцето си, че имам прекалено наперена стъпка, значи никога не сте стъпвали на островите!“

— Браво — поздрави го Ъркухарт. — Приятно ми е да установя, че не сте се превърнали изцяло в туземец.

— Значи Уърдман знае тази песен. И какво от това?

— Всичко това оформя картина — отвърна Ъркухарт. — Следващия абзац. „Уместна дума“. Защо е уместна? Разбира се, защото следва Фолоус^[3]. Е, знаем го, че е манияк на тема думи, но по-интересно, забележете в онази част, където се говори, че Фолоус е също така част от плана, „макар времето му да изглеждаше все още далеч“. Въпрос: какво иска да каже? Предполагам иска да каже, че на Фолоус още не му е бил дошъл реда, съгласно неговата последователност. Следващ, но през един, може би? Тогава защо казва, че „времето му изглеждаше малко отдалечено“? Освен това забележете

абзаца, където се казва, че „средната стъпка още не бе ясна“. Като че ли иска да каже, че макар реалната цел, която трябва да е Бърд, да е налице, въпреки това има още една междинна стъпка между Бърд и Фолоус.

— Също като миналия път — каза Паскоу, който слушаше с голямо внимание. — Споменавахте за три стъпки, нали? Макар да имаше само един труп.

Ъркухарт кимна одобрително като на примерен ученик и продължи:

— Това ме кара да се питам дали доларовия знак и монетата нямат нещо общо с тази средна стъпка. Но да върви на майната си. Да продължим. Следващия абзац, нищо. После те започват да разговарят. Проверих някои неща тук с моето маце. „Каква страховита нощ е тази. Двама-трима от нас видяха странни гледки“, това е от Юлий Цезар, действие първо, сцена трета. Но Диомед и Главк ги няма в Шекспир.

— Бълуър — Литън^[4], Последните дни на Помпей, Глава първа — каза Далзийл. — Мислех, че всеки го знае.

Това накара всички до един да млъкнат и да вперят невярващи погледи в Далзийл, с изключение на Паскоу, който знаеше, че това четиво се радва на почти постоянно присъствие на нощното шкафче на Далзийл. Тази информация не бе придобита от лични наблюдения върху спалните навици на Дебелака, а от едно от редките посещения в дома му заедно с Ели, която „без да иска“ се бе объркала и на път за тоалетната бе влязла в спалнята му — грешка, която бе повторила и през останалите две редки посещения. Книгата пак бе на същото място, но закладката бе променила мястото си, което предполагаше или бавно, или редовно четене.

Освен това бе забелязала, че върху книгата има голям надпис Собственост на хотел „Лонгбоут“, Скарбъроу, а закладката представлява сгъната на две сметка, адресирана до г-н и г-жа А. Х. Далзийл. За бившата съпруга на Далзийл се знаеше малко или по-точно малко се говореше. Но Ели, забелязала датата на сметката, заяви: „Това сигурно е било по времето, когато са били на меден месец! И той през цялото това време е пазел книгата, открадната от хотела, до леглото си. Каква романтика!“ и веднага отиде и купи един екземпляр втора употреба. Паскоу се бе опитал да го прочете, но се бе отказа още

след две глави, така че трябваше да се задоволи с тълкуването на жена си.

Всичко това му мина през ума заедно с мигновено споходилото го просветление за значението на втория инициал, който Дебелака не бе използвал никога през живота си и докато не чу Ъркухарт да изрича:

— Не я знам, Хамиш. — За какво става дума?

— За изригването на Везувий, разрушило града по римско време.

— Е, значи това за лавата пасва чудесно тогава. А цитата от Юлий Цезар може би предполага, че скоро един тиран ще бъде свален...

— Момент — спря го Паскоу. — Това не са думи на Уърдман, а думи от разговора между Бърд и Фолоус.

— Да, но за този разговор няма друга информация, освен тази на Уърдман — възрази Ъркухарт. — И аз казах може би предполага. Просто се опитвам да налучкам някои идеи. Като „средна стъпка“, „лава“. А, да, в абзаца дето влизат във водата. Тук няма морално неодобрение, съгласен съм с Потъл, но мисля, че тук Уърдман изпитва нещо като приятно вълнение може би. „Като глиган...“

Той погледна подканващо към Далзийл, който каза:

— А, не, момко. Повече от мен помощ няма да получиш. Нямам влечение към ловджийски истории.

— Пак Шекспир. Този път Симбелин. Постумий си представя въображаемо съвкупление между своята жена Имогения с нейния предполагаем любовник Якимий.

— Като глиган, а? — замислено изрече Далзийл, представяйки си вероятно картината. — Не е зле. И какво излиза от всичко това, доминне?

Ъркухарт се ухили на обръщението и каза:

— Майната му какво излиза. Да вървим нататък. В абзаца, дето започва със „Също като хирург“, забележете малката игра на думи с ръка и крак. Този задник живее наистина в свят, където думите и тяхната взаимовръзка означават много повече, отколкото хората и тяхната такава. „Любознателната видра“ ми звучи малко странно...

— Евелин Уоу — каза Паскоу.

— О, тя ли? — промърмори Далзийл.

— „Със стъпки, леки кат’ перо, минава любознателната видра“.

— Дали означава нещо? — запита се Ъркухарт.

— Пародиен похват като че ли. И бих добавил, комичен. Предполагам, че подсилва онова, което казахте, че Уърдман предпочита думите пред хората. И въпреки това, в Първия диалог нямаше ли някакво чувство на неподправена... не знам, почти любов, към господин Айнстъбъл и младия Питман?

Всички се замислиха за момент, после Новело се обади:

— Може би разликата да се състои в това, че той не ги познава. Не лично.

Това бе нейния първи принос. Тя наистина не изглежда добре, каза си Паскоу, твърдо решил да си я изпрати у дома веднага, щом това заседание приключи.

Хат Боулър също забеляза бледността на колежката си, но с по-малко съчувствие. „Какво, по дяволите, прави тя тук“, запита се той. Този случай бе неговия голям шанс да се утвърди във вътрешния кръг на Светата Троица и никак не му се искаше да вижда присъствието в него на някой едновременен фаворит.

Но човек не може да избива едновременните фаворити, поне не и на публични места.

Той се обади с бодър глас:

— Това е вярно. Той като че ли започва цялата тази работа съвсем случайно. Но след тези двама, всички останали са свързани по един или друг начин — или посредством разследването, или посредством библиотеката. Какво, ако той е познавал останалите и е имал причина да не го е грижа за тях?

— Или причини, за да не позволи на познанството си с тях да му попречи да ги убие. Игрите на думи, шегите и цитатите са доста полезни дистанциращи инструменти — намеси се и Потъл.

Далзийл издаде звук като стар железен кей, подяден от плискащото го море и каза тъжно:

— Приключваме ли вече?

— Още не — поклати глава Ъркухарт. — Най-хубавото тепърва предстои. Последния абзац. Мислех, че имаш да кажеш нещо по него, Поцо.

— За дълбоката му умиротвореност ли? Твърдата му вяра, че той е неуязвим, непобедим? Едва ли е нужно да соча очевидното. Както казах и по-рано, именно тази вяра, с която той ни казва за себе си и целите си без риск да бъде проследен, ще бъде и неговото падение. Но

за да интерпретираме тези негови кимания и намигвания, ще имаме нужда от вашите лингвистични познания, доктор Ъркухарт.

— Е, любезно ви благодаря. Добре, стигнахме и до стиховете накрая. Това, разбира се е гатанка. Голям любител на гатанките е тоя тип. И когато намериш отговорите, те обикновено представляват въпроси, водещ до още отговори.

— Което с нетърпение чакат да направят и журналистите отвън? — кисело вметна Тримбъл.

„Бедният, стар Дан — помисли си Паскоу. — Той е дошъл на това съвещание с надеждата да гледа как от цилиндрите ще вадят зайци на стада. А вместо това заседанието е вече към края си, а той не е успял да зърне дори за миг и една изчезваща в храстите задница!“

— Да-а, ако добрият Бог ни беше дал възможността да виждаме напред, всички щяхме да пърдим през коприна, както казваше баба ми. Но не се отчайвай. Поцо е прав, той ни дава подсказки и именно аз съм онзи, който да ви ги разясни. Нещо да ви прави впечатление в тая безсмислица?

Всички сведоха погледи към екземплярите от Диалога пред себе си, после Боулър и Новело едновременно се обадиха:

— Шрифта.

След което се спогледаха изпитателно.

— Точно така. Шрифта. Всички тия главни букви. Дали означават нещо, запитах се аз — каза Ъркухарт.

— Слаба машинописка — обади се Далзийл.

— Не си дори близо — отвърна Ъркухарт. — Не, според мен това е хронограма.

Той ги изгледа победоносно. Всички го гледаха тъпо.

— Хронограмата — обясни той, — е писание, в което някои букви са направени да изпъкват, за да подчертаят съответна дата или епоха. В повечето случаи в хронограмата се използват римски цифри, защото, разбира се, те служат и като букви. Например Густав Адолф, шведския крал, загинал по време на Тридесетгодишната война, заповядал да изсекат медал, с който да ознаменува една победа през 1632 година, със следния надпис.

Той отиде до дъската и написа:

ChrIstVs DVX: ergo trIVMphVs

— Което, разбира се, означава...

Той очаквателно замълча, наслаждавайки се на господстващото положение, което му даваше знанието му.

— С Христос напред, ще разрешим това за нула време — наперено изрече Новело.

„Всички се засмяха, дори Тримбъл, а Ъркухарт я възнагради с вулгарната си усмивка, с която вероятно сваля студентките — помисли си злобно Хат.“

— Може и така да стане — каза лингвиста. — Сега дайте да си представим всички главни букви като римски цифри и да ги извадим от текста. В латинските текстове обикновено U-тата се пишат като V-та. Което ни дава... — Той написа на дъската $100+1+5+500+5+10+1+5+1000+5$ — ... което от своя страна е равно 1632. Това става и на английски. Много известен пример е следния...

Той отново се извърна към дъската и написа:

LorD haVe MerCy Vpon Vs^[5]

— Събирате цифрите и получавате 1666. Тук годината не е свързана с Големия пожар, а с едно друго събитие, което Драйдън ознаменува в неговото Annus Mirabilis, морската война между Англия и Холандия.

„Интересно — помисли си Паскоу. — Колкото повече навлиза в преподавателския си маниер, толкова по-слабо се забелязва шотландския му акцент.“

— Тука U-тата са изписани като V-та, макар да не са на латински — забеляза Уийлд.

— Начин, запазил се за краснописа на гравирани посвещения — каза Ъркухарт. — Едно време хората са нямали електрически инструменти и им е било трудно да гравират извивки. Нашия Уърдман обаче е пурист. В неговото стихче само V-тата са цифри. Да видим какво ще получим сега.

Той написа:

$1+5+1+1+5+50+1+500+500+1+1+1+500+1+5+1+1+1 = 1576$

— Е, ето как стои цялата работа — каза той доволно и си седна на мястото.

Всички седяха без да помръднат и се взираха като придворните на Балтазар в стената.

— И това ли е всичко? — попита Анди Далзийл.

— Освен ако не съм сбъркал при сбора.

— Но какво, мамка му, означава това?

— Хей, човече, аз съм по езиците, ти си шибания детектив. Но щом казва „Имам среща“, предполагам че тя е с неговата следваща жертва, така че 1576 е някакъв вид подсказка.

— Съжалявам, не съм толкова добър по история — каза Питър Паскоу. — Станало ли е нещо важно през 1576 година?

— Сигурно някакви лайна за изсрани, както винаги — отвърна Ъркухарт с безразличие. — Виж, какво, за мен това е всичко. Ако нямате въпроси, на които мога да отговоря, имам лекция.

— Аз също имам задължения — каза Потъл. — Така че ако няма нищо друго...

— Друго? — повтори Далзийл като ехо не много тихо.

Паскоу огледа присъстващите и каза:

— Не, изглежда това е всичко. Благодаря много и на двама ви. Ще поддържам връзка с вас. И разбира се, ако ви хрумне нещо ново, не се колебайте да се свържете с мен по всяко време.

Двамата учени си тръгнаха. Възцари се неловко мълчание, което бе нарушено от Главния констъбъл:

— Е, това разрешава поне един проблем, Анди. Сега вече можем да се заемем с всички онези подробности от модерната следствена техника и вероятните заподозрени, за които не искаше да говориш пред цивилните.

— Точно така — каза Дебелака. — Питър?

„Благодаря ти много“, помисли си Паскоу, а на глас каза:

— Сър, хвърлили сме всички сили в това. Съдебна медицина, база данни, плюс всичкия личен състав, който можем да отделим. Разговарят с всеки, намирал се на половин километър от библиотеката вчера вечерта. Всички касети от охранителното видео на библиотеката и долу на търговския център се преглеждат сантиметър по сантиметър.

И както виждате със случая с доктор Ъркухарт и доктор Потъл, привличаме всякаква друга помощ отвън, за която се сетим.

— Заподозрени? — попита Тримбъл.

— Да, сър. Веднага, след като се установи, че снощи е било извършено престъпление, изпратихме служители да следят тримата мъже, които смятаме за възможни извършители.

— Които са...?

Паскоу пое дълбоко дъх и отвърна:

— Чарли Пен, Франи Рут, Дик Дий.

Главният констъбъл сигурно знаеше, че други няма, но въпреки това успя да си придаде разочарован вид.

— Разбирам — каза той. — Значи след осем убийства, вашето мислене не се разпростира по-далеч от това трио, което вече доколкото разбрах, вие много обстойно сте огледали от всички страни. Чарли Пен — местна медийна знаменитост. Франи Рут, към когото вие имате доста силен личен интерес, господин Паскоу. И Дик Дий — човекът, който поначало изигра голяма роля да ни накара да обърнем сериозно внимание на цялата тази работа.

Той вдигна вежди към Паскоу, комуто се прииска да каже: „Е, благодаря ви любезно, сър, че ни посочихте очевидните истини на нас, тъпите детективи. А сега защо не се изметете обратно в огромния си кабинет да ни оставите да си гледаме нашата, нископлатена работа?“

Вместо това каза с мек глас:

— Уърдман също е медийна знаменитост. И аз наистина имам силен професионален интерес към господин Рут. Колкото до Дий, противопожарните инспектори ни съветват винаги да разглеждаме отблизо онзи, който първи съобщава за пожара, а също и главния отговорник на мястото.

Тримбъл обмисли чутото, сякаш долови подтекста, усмихна се слабо и каза:

— Дано да няма и умишлен палеж. И нещо интересно разбрахте ли като ги проверихте?

— Нищо особено. Но никой от тях няма стабилно алиби за ранната вечер.

— Е, това е нещо все пак. Макар че като си помисля, аз също нямам стабилно алиби.

Тримбъл рязко се изправи и останалите моментално го последваха.

— Повече няма да ви губя времето. Не искам да напомням на никой от вас колко важно е да доведем тази работа до бърз и задоволителен край, също както нямаше нужда местния депутат от Парламента да го напомня на мен тази сутрин. Анди, гледай да ме държиш в течение, моля те.

— Каквото и да стане, вие ще го узнаете първи — увери го Дебелака.

Щом вратата се затвори зад Главния, всички се отпуснаха на столовете си и съсредоточено заизучаваха пода или тавана, надявайки се някой друг да излезе с някаква идея.

Най-сетне Далзийл каза:

— Ако не друго, то поне ще се наложи да арестуваме Дан. Чухте го като каза, че няма алиби, нали? Освен ако младия Боулър не ни измъкне от затруднената ситуация.

— Сър?

— Ами тъй като те гледам как ги чупиш тия устни като котешко дупе... От тях сякаш всеки момент ще излезе или пръдня, или думи. Така че да си отваряме ушите или да си запушваме носовете?

— Извинете, сър. Аз просто гледах датата, написана на дъската — 1576 година.

— Да не си си взел изпита по история с отличен?

— Взех го — отвърна уклончиво Хат.

— Достатъчно е. Тогава бързо изприпкай до библиотеката и изрови всичко, което се е случило през тази година. Дори и нищо да не излезе, поне ще дадеш на Дий или Чарли Пен да разберат, че сме разбрали посланието.

Стараейки се с всички сили да скрие радостта си, че има извинение да се види с Рай, Хат се отправи към вратата.

Радостта му обаче малко понамаля, когато Далзийл подвикна след него:

— И гледай да се занимаваш само с тази дата. Защото младите жени сериозно могат да увредят кариерата на младите детективи.

Дебелака намигна на Паскоу и каза:

— А ти, девойко? Нещо да ти е хрумнало?

— Извинете, сър, на мен ли говорите? — стресна се престорено Новело.

— Какво, този куршум да не те е оглушил? Господи, ама ти изглеждаш ужасно. Време е да се прибиращ у дома.

Мита ѝ през ума, че ако да изглеждаш ужасно е достатъчна причина да те връщат вкъщи, то Далзийл и Уийлд не трябва да си показват носовете навън, но разбира се, не го каза.

— Има наистина едно нещо — бавно каза тя. — Монетата в устата на Бърд. Няма такава в устатата на Фолоус. Може би Уърдман е нямал нищо против Бърд да се прехвърли през Стикс и да се възнесе на небесата, но тъй като не е харесвал Фолоус толкова, го е оставил да се мъчи и на другия свят.

Паскоу кимна одобрително. Това умно копеле вече е мислило по това, помисли си Новело, и е разбрало, че в него няма нищо.

Умното копеле каза:

— Това е добра мисъл, макар че трябва да внимаваме да не бъркаме класическия подземен свят с християнския рай. И това пак ни връща на проблема със знака на долара.

— Всемогъщия долар, може би — предположи Новело. — Може Уърдман да си е мислел, че ада е нещо като Америка.

Паскоу се ухили развеселен.

„Веднъж поне да не се усмихва снизходително“, помисли си Новело.

И може би това именно я насърчи да добави:

— Имам чувството, че докато монетата може би представлява по някакъв начин междинната стъпка, за който той говори, доларовия знак има нещо общо с избора на жертвата. Прочетох всички Диалози и видях, че имало някакви драсканици на главата на съветник Стийл, нали? Какво са означавали те?

— RIP, написано с букви от кирилицата, нали така беше? — каза Паскоу. — Прилича на шега, като се има предвид, че името му е Сирил. Уърдман обича шегите, особено ако са свързани с игра на думи.

— Да, сър. Това е нещо, което не бива да забравяме, нали? Никога не бива да изпускаме думите от полезрението си, каквито и да са те, щом имаме работа с Уърдман. Искам да кажа, думите не са просто полезни етикети. Също като в религията, когато говориш някои

думи, случват се или поне трябва да се случат някои неща. В магията е същото. Или, както е у някои народи, не казваш на хората специалното си име, защото имената са нещо повече от етикети, те всъщност са самия ти по много специален начин. Моля да ме извините, сигурно не се изразявам добре. Искам да кажа, че думите, може би по-точно подредени по специален начин, изглежда имат специално значение за Уърдман, всяка дума бележи стъпка напред и понякога той може да свърже отделна дума към индивид и тогава той пада убит, но понякога то свързва повече от една дума към индивид и тогава ние имаме само един труп, но тройка стъпки, както той сам казва в Диалога, дето обяснява как е убил лорд Пайк-Стренглър.

Тя млъкна и се запита: „Дали не се разбъбрих излишно?“ Далзийл я гледаше така, сякаш беше изпаднала в делириум.

Новело обаче получи помощ от съвсем неочаквана посока.

Уийлд каза:

— Искаш да кажеш, че причината да отреже главата на многоуважаемия, може би има нещо общо с думи, с тези стъпки, за които говориш, а не с психическото състояние на Уърдман. Външни, а не вътрешни, така ли?

— Точно така — отвърна тя. — Все едно си е помислил: „Добре де, имам един труп, това е стъпка. Сега ако направя с него това и това, ще станат още две стъпки.“ Той няма търпение да се движи напред по тази път, за който непрекъснато говори и когато нещо такова стане, каквото и да е то, той разбира се го отдава на божествено вмешателство или нещо от този род.

— И какво предлагаш? — попита Паскоу.

— Може би вместо да се концентрираме на подсказките в конвенционалния смисъл, ние трябва да започнем да събираме думи. Да ги подреждаме в списъци дотогава, докато в някой от списъците не се появи смисъл.

— Примери, моля — насърчително се обади Паскоу.

След кратък размисъл, през който очакваше всеки момент да чуе някое недотам прилично подмятане от Далзийл, тя каза:

— Ами... трупа на Пайк-Стренглър бе намерен в потока, нали? А главата му в рибарската кошница в лодката. Така че оттук значи можем да вземем думи като поток, вода, ручей, река... кошница... лодка...

Налегна я неудържимо чувство на умора и въртящите се в главата ѝ идеи, които всеки момент като че ли щяха да приемат стабилен и строен вид, започнаха да се разсейват като сутрешна мъгла, но тя продължи:

— И при този, последния, Бърд и... как му беше името... думи като монета... и... долар... и пари...

Тя усети как в гърлото ѝ се надига нещо като ридание и предпочете да замълчи, защото мълчанието ѝ се стори по-добра алтернатива.

Далзийл и Паскоу се спогледаха и Дебелака каза:

— Девойко, но това е велико. Продължавай да работиш по него, о кей? Наистина съм ти благодарен, че успя да дойдеш днес, а и Главния го забеляза. А сега си мисля, че вече е време да поемеш към къщи, за да си починеш.

Бе готова да каже: „Не, нищо ми няма“, но говорът ѝ се стори още по-предателски в лицето на такова неподправено съчувствие, затова тя само се надигна, кимна отсечено и тръгна към вратата с твърда крачка.

Далзийл се обади:

— Уийлди, иди с нея да не стане нещо. Не те знам какво си имал предвид, Пит, да я караш да идва тука, след като момичето още се възстановява.

— Я чакай малко — взмути се Паскоу. — Да не би идеята да я викам тук да беше моя?

— Не беше ли? Добре тогава. Да се върнем на случая. Какви други идеи още нямаш?

— Да продължим да притискаме Пен, Рут и Дий.

— Звучи ми като фирма на адвокатска кантора. Това ли е?

— Да. Съжалявам. А вие, сър?

— Аз ли? — Далзийл се прозя широко и разтри чатала си, сякаш нещо там го убиваше. — Аз ще си ида вкъщи и ще си почета някоя хубава книжка.

„И аз съм готов да отгатна коя ще бъде тя, Хамиш“ — помисли си Паскоу.

Но тъй като беше деликатен човек, с жена, дете, куче и ипотека, не го каза.

[1] Стикс — подземна река на омразата в гръцката митология. Харон е лодкарят, който превозва към отсрещния бряг пътниците. Мъртвите, които не могат да си платят превоза остават като блуждаещи души между двата свята. — Б.ел.кор. ↑

[2] Наука, изследваща знаците и сигналните системи, тяхното възникване, развитие и употреба като съобщителни средства в човешкия колектив или при животните. — Б.пр. ↑

[3] Игра на думи — следва (Follows — англ.) — Б.пр. ↑

[4] Едуард Джордж Ърл Бълуър — Литън (1803–1873) — британски политик, поет и критик, чиито книги се радват на голям интерес и в наше време. — Б.пр. ↑

[5] Боже, имай милост над нас. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА

Неособено продуктивния ученически флирт на Хат Боулър с историята, бе оставил у него смътното впечатление, че шестнадесети век е бил период, който по-голямата част от английската нация е прекарала в театъра.

Когато Рай Помона му каза, че е имало също така доста събития от реалния живот, той отначало се бе успокоил.

Хенри VIII бил казал на папата да върви на майната си, докато сечал главите на шест съпруги, макар накрая да се окаже — какво разочарование — че е екзекутирал само две от тях. После Кървавата Мери обезобрази, разчленила, изкормила и най-общо казано, намерила други начини да се отърве от огромен брой свои поданици, опирайки се на много разумното основание, че не харесвала цвета на тяхната религия. Относително по-малко екстремна на религиозния фронт, Елизабет не по-малко от нея използвала брадвата като политически аргумент, дори когато това означавало да се отнемат главите на братовчедка ѝ от Шотландия и любовника ѝ от Есекс. И разбира се, имало много войни, както по суша, така и по вода, главно срещу испанците, чиято армада била разбита и пръсната от общите усилия на английското морячество и английското време.

С такива запаси от знания за кървавото насилие през целия век, Хат силно се надяваше да намери нещо свързано с плановете на Уърдман за 1576 година.

Уви, дори когато Рай мина от своята собствена памет към тази на компютъра, скоро стана ясно, че от всички години в този век, тази година е най-бедна откъм събития. В информацията, че Джеймс Бърбидж построил първия театър в Шордич и че изследователя Мартин Фробишър се впуснал в първото си от общо три пътувания към североамериканския бряг в търсене на Северозападния път, той се опита да намери някакъв вид метафора на намеренията на Уърдман, но това бе извън възможностите на неговата изобретателност.

Апелът, отправен към по-големия потенциал на изобретателност на Рай, също не даде резултат. Той вече й бе казал, както винаги, всичко, обосновавайки това, че да знаеш наполовина е по-опасно, отколкото да не знаеш нищо, но този път тя бе показала неособено голям интерес към недискретността му. Тя изглеждаше също толкова потисната, колкото и целия персонал на библиотеката, всред които всичкия този първоначален шум, предизвикан от новината, начина и обстоятелствата на смъртта на Пърси Фолоус, бързо бе спаднал до нивото на плътна тишина, под прикритието на която хората обмисляха значението на тези неща. В читалнята дори бърбривите студенти изглеждаха необичайно смълчани и не се възползваха от отсъствието на Чарли Пен, чиито свирепи физиономии обикновено успяваха да поддържат реда всред тях.

Никъде не се виждаше и Дик Дий, така че втората заръка на Далзийл — да се даде на двамата главни заподозрени да разберат, че една от гатанките в Диалога е отгатната — нямаше да бъде изпълнена, точно както и първата.

— Да обърнем внимание на нещо по-местно, а? — предложи Хат. — Дали е ставало нещо по-специално през 1576 година в Мид-Йоркшир?

— Нямам представа — каза тя. — Виж какво, ето ти компютъра. Ако искаш да си играеш с историческите архиви, нямам нищо против. Тъй като Дик го няма, имам да се оправям с много неща.

— Къде е? — попита я Хат.

— Спешно и извънредно кризисно заседание с председателя на комисията за Центъра.

— Значи ти си началника — заключи той. — Поздравления. Защо не използваш властта си, за да си дадеш малко по-удължена почивка?

Той й се усмихна, надявайки се, победоносно.

Напразни надежди.

— За Бога! — ядоса се тя. — Не можеш ли да си набиеш в главата, че и аз може да имам работа? И ми се струва, че ти би си вършил своята с по-голям успех, ако беше някъде другаде, а не да се мотаеш наоколо, задавайки тъпи въпроси за някаква си тъпа дата. Вчера убиха двама души, Хат, не разбираш ли? А ти се опитваш да го представиш така, сякаш е игра.

„О, и е точно така“, бе готов да ѝ отвърне той. Но очите вече му казаха онова, което сърцето му сигурно бе забелязало далеч по-рано, че срещу него стои млада жена, която само няколко дни, след като бе намерила отрязана глава в кошница, отново е била тласната в близост с това чудовище — смъртта.

— Рай, извинявай — каза той. — Помислих си, че като ти казвам всичко... ами... бях почнал да си мисля за теб като ченге... о, нямам предвид... имам предвид, че се справяме по това... защото това е наша работа... но не и твоя... Извинявай.

Тя го погледа няколко секунди, после каза:

— Всички трябва да се справяме по някакъв начин, Хат. Вземи да погледнеш в Местна съдебно-историческа хронология преди да се обърнеш и да се оттеглиш в офиса.

„Маслинената клонка — каза си той — е най-хубавото нещо, което можеш да получиш за момента.“

Той се настани зад компютъра, сещайки се с усмивка как се преструваше, че не знае как да се оправя с него, за да направи контакт с Рай само преди няколко кратки седмици. Като ход, това не му бе помогнало кой знае колко, с изключение да им се постави под ръка, когато им затрябваше полицай. Всъщност, като си помислиш, ако нещо ги бе сближило, то това беше Уърдман. Неподходяща основа за дружба? Защо не? Няма защо да си неблагодарен, щом от злото излиза добро.

Сайтът на Местната история му разкри, че 1576-та е била за Мид Йоркшир много добра година за гранични спорове, кражби на добитък и богохулства, за които наказанията са варирали от огромна глоба за споменаване Божието име напразно, до пробиване на дупка в езика с нажежено желязо за изречени на глас мисли, че според Светото писание викария трябва да дава десетък от стоката и продукцията си на бедните енорияши, а не обратното. Въпросният викарий се е казвал Джъг, а човекът с надупчения безсрамен език — Лампърли. Хат не намери подсказка в това, но все пак си записа имената.

Прегледа всички останали хронологии в социален, културен и религиозен план и не намери нищо, което да му свърши работа.

Вече нямаше никакво извинение да стои в читалнята, но в един момент се хвана — с остротата на полицейския си поглед — че се мотае около рецепцията. Но Рай, която виждаше през леко отворената

врата на офиса, не вдигаше глава от работата си пред нея. В случай, че ти трябва помощ, на рецепцията бе сложено звънче и той тъкмо събираше кураж да го натисне, когато някакъв глас каза едва ли не в ухото му:

— Здравейте, господин Боулър.

Той се обърна, за да се озове очи в очи с приятно усмихващия се Франи Рут, а само на една-две крачки зад него, вперил поглед в екрана на компютъра, който Хат не бе изчистил, и с Чарли Пен, който изглеждаше като убит.

— Здравейте, господин Рут — отвърна Хат много официално, вземайки това решение в светлината на предупрежденията на Паскоу за изкусния похват на младия мъж да не издава нищо.

— Значи не само от птички, ами и от местна история, а? — забеляза Пен.

— Историческата орнитология също е много интересна — отвърна Хат, питайки се дали Пен е болен или просто махмурлия.

— Така ли? Едно време, когато вашето брата забележи някой интересен нов екземпляр, не го ли е отстрелвал, за да го види поотблизо? Малко крайно сякаш ми се струва — да трепеш нещо само защото ти е хоби.

Той изплю хоби като мръсна дума, после се пресегна между Рут и Хат, за да натисне дълго и настоятелно звънеца, като в същото време викна:

— Собственика!

Рай излезе навън с неутрално изражение на лицето, каквото Хат се опитваше да изобрази на своето.

— Здравсти, мойто момиче — каза Пен. — Къде ти е началството?

— Господин Дий е на съвещание. Не знам кога ще се върне.

— На съвещание? Разбира се, избират заместник. Трябва ли да очакваме да се извие бял пушек над покрива?

— Мисля, че в дадените обстоятелства това е доста непочтена и обидна забележка, господин Пен — каза Рай, вперила немигащ поглед в писателя.

— Така ли? Е, щом е доста... Просто исках да видя как ще приеме една нова версия на Der Scheidende. Но и ти ще ми свършиш работа. Как ти се струва, ако го преведа като „Отивам си“? Май много свободно, а?

Докато Пен тикаше листа хартия пред Рай, Хат се извърна встрани, за да се избави от изкушението да се намеси, което — бе сигурен в това — би предизвикало само подигравките на мъжа и негодуванието на жената.

— Не бих обръщал много внимание на Чарли, господин Боулър — каза Рут, следвайки маневрата му. — Днес той не е много добре. Тъй или иначе, неговото е само думи. Думи, думи, думи. Те не означават нищо. Или по-точно, те означават точно онова, което той иска да означават. Така че, горе главата, а?

Бесен, че утешението идва от тази страна, Хат агресивно отвърна:

— Виждам, че вие пък сте с прекалено вирната глава, господин Рут. Да не би да има за какво?

— О Боже, толкова ли си личи? — разтревожи се Рут. — Съжалявам. Разбирам, че след онова, което се случи снощи, това е много неподходящо, особено тук. Но може би вашите детективски умения са ви помогнали да забележите, а в очите на лаика да си изглеждам нормално, както винаги.

Тоя на подбив ли ме взема, що ли — запита се Хат. — И ако да, какво, по дяволите, мога да направя?

Той каза:

— И какво ви прави така щастлив, господин Рут?

Младият мъж се поколеба, сякаш чудейки се колко надежден е събеседника му, после като че ли реши все пак, че няма нищо лошо, ако не е и каза с нисък глас:

— Забележително е, като се имат предвид обстоятелствата, знаете, дето се върнах тук заради Сам, доктор Джонсън, а след това бедния Сам умря така, и изведнъж аз загубих най-добрия си приятел, а също така и наставник, единствения човек, който можеше да ми помогне в проучванията ми. Чувствах се като убит, разбирате това, сигурен съм, господин Боулър. И изведнъж като гръм от ясно небе побеждавам в конкурса за разказ и това се оказа именно онова подтикване, от което имах толкова нужда. И от това... е, рано е още да се каже, но Чарли, господин Пен, хареса разказа толкова, че го показа на издателите си, които също го харесаха и следващия път, когато редакторът му дойде да го види, Чарли ще ме представи с оглед може

би да поговорим за още някой и друг разказ, може би цял сборник, за деца, разбирате, нали? Това не е ли чудесно?

— Супер — каза Хат. — Поздравления.

— Благодаря, но това не е всичко. Вие знаете, че Сам Джонсън работеше върху книга за Бедоуз... поета — обясни той, забелязал празния поглед, с който Хат сигурно бе посрещнал името — от началото на осемнадесети век, очарователен писател, последния Елизабетинец, както го нарече Страчи, него също съм го включил в проучването си, всъщност той ме очарова все повече и повече, което бе едно от нещата, сближило ни толкова със Сам. Е, Сам не остави завещание, така че неговия най-близък роднина, сестра му, Линда Лъпин от Европейския парламент, наследява всичко и беше толкова вкисната от всички тия учени, въртящи се наоколо като лешояди и всеки от тях твърди, че няма по-близък от Сам за него на света и затова той би искал на него да се паднат материалите и той да завърши книгата, и затова тя каза на всички да вървят на майната си! И тя ме покани да поговорим, и след като поговорихме малко, тя каза, че Сам пишел много за мен в писмата си до нея, и от думите му ѝ се сторило, че именно аз съм човека, който той би искал да завърши книгата му. Не е ли чудесно това?

— Да, супер — отвърна Хат, за когото да довършиш някому книгата, е също толкова привлекателно, колкото и да му довършиш супата. — Поздравления.

— Благодаря, господин Боулър. Виждам, че ме разбирате. Хората могат да си кажат, че е малко странно, че съм толкова щастлив след като неотдавна загубих толкова скъп приятел, но изглежда смъртта на Сам преобърна живота ми наопаки. Изведнъж започнах да виждам пред себе си път, който има форма и значение. Изглежда така, сякаш е трябвало да стане именно така, като че ли там има някой, може би дори самия Сам, който ме харесва и се грижи за мен. Тази сутрин първата ми работа бе да се отбия на гроба му, да му поднеса благодарностите си и за известно време ми се струваше, че съм там някъде с него и двамата си приказваме както едно време.

Хат надникна в очите на Рут, блеснали с огъня на новия живот и едва се удържа да не каже: „Ами дай тогава да го уредим тоя въпрос за постоянно.“ Вместо това каза:

— Супер. А сега моля да ме извините.

Той се извърна към рецепцията и видя, че Рай и Пен като че ли приключваха или поне тя беше приключила с него.

Писателят се отдалечи от рецепцията и докато минаваше край него, му намигна окуражително.

Рай тъкмо се прибираще обратно в офиса. Той я повика по име, но тя не се обърна. Хат застана до рецепцията и я загледа през отворената врата как сяда на бюрото си.

На рецепцията имаше лист хартия. Той сведе поглед и прочете какво бе написано на него.

ОТИВАМ СИ

*В гръдта ми погуби животът нерад
лъжзовната радост на тленния свят.
Омраза не сещам към земното зло
и чуждата болка, и мойто тегло
не може да схване сега мисълта,
и жива е в мене едничка смъртта.^[1]*

Поне не приличаше на сексуален тормоз, освен ако тия литератори си нямаха свой собствен еротичен код. Вероятно умника Паскоу и неговите странни приятелчета от университета щяха да измъдрят нещо от това тук, а също така и от еуфорията на Рут.

Той вдигна очи от стихотворението.

Седнала зад бюрото си в офиса, Рай го гледаше.

Той отново я повика по име, тя протегна идеално оформен крак и ритна вратата.

[1] Хайнрих Хайне, в превод на Димитър Стоевски, издателство „Народна култура“, 1957 г. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЕТА

В деня на погребението на Пърси Фолоус библиотеката бе затворена.

Официално, това бе направено, за да се даде възможност на колегите му да отидат на погребението.

— Невярно — каза Чарли Пен на Дик Дий. — Направено е да се принудят колегите му да отидат на погребението.

— Мисля, че този път цинизма ти не улучва целта, Чарли — отвърна Дий. — Пърси имаше много добри качества, както като мъж, така и като библиотекар. Наистина ще липсва на хората.

— Ами-и? — проточи недоверчиво Пен. — Добре, както и да е, но е адски кофти. Не мога да работя у дома и да слушам всички тези трясъци, гърмежи и състезания чий дръжкофон е най-мощен. Освен това след като погребението е в един, защо трябва да я държите затворена цял следобед?

— Като признак на уважение... — Видя, че по този начин няма да впечатли писателя, затова побърза да добави: — Освен това ще има нещо като лек обед в хотел „Лишей“, хората ще имат възможност да поговорят за Пърси и да ознаменуват живота му. Докато това свърши...

— ... на всеки вече ще му е писнало. Но ти сигурно ще се върнеш. Обичаш да се самонаказваш, но не и с пиячка посред бял ден. Защо тогава не взема да дойда, да речем, някъде около три и...

— Не — каза твърдо Дий. — Имам да свърша някои неща.

— Какви?

— Ако трябва да знаеш, мисля да отида до Стангдейл и да си прибера нещата.

— Защо? Новия хазаин нещо да не ти дава зор?

— Едва ли може да се каже, тъй като все още го търсят като че ли. Някакъв братовчед, който отишъл да живее в Америка някъде през шейсетте, изглежда най-вероятния залог. Не, просто не съм изпитвал желание да ходя там, откакто... откакто се случи онова, което се случи. Ще ми мине, разбира се, но докато ми мине, глупаво да си оставям

нещата и да изкушавам всеки, който мине оттам. Но не бих имал нищо против, ако някой дойде с мен. Излиза ли ти се малко извън града?

— Ти сигурно се шегуваш — изръмжа Пен. — Много добре знаеш какво мисля за тия излизания всред шибаната природа. Веднъж стига. Не, сигурно ще ида в университетската библиотека. Всички тия недорасли студентчета... сигурно ще взема да побеснея.

Дий въздъхна и каза:

— Добре, Чарли, можеш за ползваш апартамента ми. Но няма да пипаш кафемашината ми, ясно ли ти е? Миналия път ме остави да пия само кафява вода.

— Ето това е кръст — закле се Чарли, кръстейки се бегло.

* * *

Пърси Фолоус е бил (и ако всичко вървеше по план, все още беше) горещ поклонник на Англиканската църква в нейния апогей — стъпка, която всъщност бе само на сантиметър от Рим. За него най-обикновения ритуал бе слаба работа. Ако в него нямаше тамян, свещи, исоп, клетви, процесии, коленичене, възвисени песнопения и потънали в позлата одежди, той не се броеше. Неговият енорийски свещеник, естествено, мислеше също като него и не пропусна възможността да изнесе проповед, изпъстрена с такива сложни медитации върху смъртта и с такава възхвала на делата на поминалия се, каквито не би съчинил дори и доктор Дон от катедралата Сейнт Пол.

Паскоу, възхищавайки се, но не можейки да последва примера на Великия си вожд, чиято глава бе наведена смирено и чиито устни отвреме-навреме издаваха същия съскащ звук, какъвто издава вълната, разляла се по покрит с камъчета плаж, отчаяно прелистваше псалмите, търсейки с какво да се отвлече. Псалмите като че ли се явяваха най-удобното облекчение в такива моменти, пълни с неочаквани обрати в изразите и добри съвети. Колко по-добре би било, ако свещеника например бе започнал да чете първия от двата определени за погребения псалми (само един бе необходим, но те бяха взели и двата), втория стих на който гласеше: „И устата ми ще е като с намордник, докато нечестивия виждам аз.“

Усещайки как тихо хърка до него Анди Далзийл, едва ли можеше да има съмнение в присъствието на нечестивия.

Паскоу прелистваше страниците, оставяше ги да се отварят самички и изведнъж видя, че чете думи, които наскоро бе чел.

Господ е светлина моя и избавител мой; от кого ще се боя.

Господ е сила на живота ми; от кого ще се уплаша?

Псалм 27, към който Уърдман май бе толкова привързан и в който (ако Потъл бе прав) бе намерил уверението, че щом действа по указания от Оня свят, значи е неуязвим.

Обаче думите (както му подсказа отличната му памет) не са същите. В Библията псалма бе озаглавен Псалом на Давид, докато тук в този псалтир заглавие бяха само първите две думи от латинския оригинал — *Dominus illuminatio*. Не, не от оригинала, разбира се. Латински превод от еврейски.

Странно нещо са това думите. И имената. Да вземем Чарли Пен. Кръщелно име Карл Пенк. Карл Краута. Колко ли боли да ти запратят собственото име в лицето с такава насмешка? Като неговия поетичен герой, Хайне. Кръстен Хари. И са го подигравали с възгласа, с който подкарвали магаретата. Докато не го променил, а заедно с него и религията си. Но не можеш да промениш белезите вътре в теб.

Или Дий. Още един с проблеми. Орсън Ерик. Това са имена, които малките диваци моментално долавят в игрите си. Но поне все пак са успели да му дадат инициалите, дето по-късно са му оставили вратичка за измъкване. ОЕД. Дик Речника. Какъв ли багаж е взел със себе си докато се е измъквал през тази вратичка?

Да можеше и той така да се измъкне от Рут. Тук няма игри с имената, ако изключим умалителното от Франсис на Франи. Но той все още си спомняше стихотворението, казано от него на погребението на Джонсън: „... Има смразяваща тайна, скрита в думите твои... всред камъни, коренища“ и как очите на декламатора бяха потърсили неговите с едва доловимо подигравателно огънче, леко слагайки ударение на коренища.

Или да не би така да му се бе сторило? И този негов опит да долови нещо смислено в тези игри с имената, дали не беше симптом на личната му параномания? В края на краищата смяната на нежелано име с друго беше нещо обикновено. Нямаше нужда да търси далечно — младият мъж, трогателно вярващ, че ходенето на погребения на убити жертви е задължение на всеки добър детектив, работеше рамо до рамо с него. При нормални обстоятелства сигурно би било дразнещо да се обръщат към някого, който се казва Боулър, с името Хат, но когато истинското ти име е Етелбърт, тогава го приемаш с огромно облекчение. Освен това има и други, по-лични и интимни форми на промяна на имената, както например Джакс (ето още един пример) е викала на Хедингли Джорджи Порджи. Кое то съвсем не означава, че Боулър или детектив инспектора трябва да бъдат включени в списъка на заподозрените!

Макар че като помисли човек, начина, по който Джордж Хедингли бе успял да запази връзката си с Рипли, демонстрира онова, което на един човек от следствена служба няма защо да се демонстрира — че от всички животни, човек е най-непроницаемото и най-непредсказуемо.

Пищната проповед на викария най-сетне наближи края си. Според него, ако някой човек някога е заслужавал да седи от дясната страна на Бог, то това несъмнено е Пърси Фолоус.

Макар че, както се разбра, той повече би предпочел да седи от която и да е страна на Амброуз Бърд.

Това бе една от онези мисли, на които на човек изведнъж му се струва, че ги е изрекъл на глас и той се огледа виновно, но никой не гледаше към него възмутено. Дик Дий седеше в другия край на реда, вперил неподвижен поглед в амвона и изражението му можеше да се нарече ту съсредоточено, ту печално. До него бе седнала помощничката му, Рай Помона. Чието присъствие може би бе истинската причина за горещото желание на младия Боулър да дойде на погребението. Той бе останал с впечатлението, че нещата в тази насока, от времето на тяхната злополучна екскурзия до Станг Тарн, се развиват добре. Ако бъдеше помолен, можеше да даде някой и друг мъдър съвет на детектив констъбъла. Полицейската работа прави добро впечатление на някои цивилни, особено в случаи като този, включващ мистериозни съобщения и гатанки, и неочаквани обрати и

завои. Той не се съмняваше, че Боулър, съзнателно или подсъзнателно, вече е използвал този даден от Бога обрат, за да сподели повече информация с момичето, отколкото един млад детектив би трябвало да споделя. Особено такъв, който работи за Дебелия Анди, чийто възглед за даване на информация на цивилни бе „казвай им само толкова, колкото трябва, а на тези некадърници много не им трябва!“ Но когато си млад и влюбен, дори и слон като Далзийл може да ти се стори мравка.

Имаше и още една пречка, която бе трудно да се преодолее, защото бе непредвидима. Онова чувство, че си нещо специално, което започваш да изпитваш след като си бил допуснат до същинската кухня на следователската работа, беше много деликатно нещо. Но това бе тънък лед и ако на твоята довереничка се наложи да се сблъска с грубата действителност на даден случай, доброто впечатление бързо може да се превърне в отвращение.

Рай Помона бе минала по този тънък лед два пъти едно след друго — първия път и най-жесток сблъсък, когато е присъствала на намирането на трупа на Пайк-Стренгълър, последвано кажи-речи веднага след това от убийството на Пърси Фолоус и Амброуз Бърд, което, макар връзката ѝ с него да не е била толкова пряка, сигурно здраво е подсилило ефекта от оня ден в Стангдейл.

Така че сега, мислеше си Паскоу, бедния Хат сигурно вече разбира, че откровенията, до този момент изглеждали ключ към сърцето ѝ, са просто нежелани напомняния за неговата друга страна, от която тя иска да се избави.

Ако младия детектив констъбъл го помолеше, той сигурно щеше да му каже нещо от рода на: „Ако тя наистина те харесва, Хат, ще го преодолее и макар да не харесва онова, което правиш, тя ще те уважава за това, че го правиш.“

Но това, както и всички мъдри слова, бе банално, затова той го запази за себе си, макар да забеля как очите на Хат не се отделиха от Рай, която, след като проповедта свърши и опечалените се събраха около гроба, разговаряше тихо с Дий. Добре поне, че не бяха обект на енергичното внимание на медиите, които бяха разярили Линда Лъпин на погребението на брат ѝ толкова, че тя бе излязла с официално оплакване за „безчувствено поведение, граничещо с нарушение на човешките права“. Резултат — комбинация от редакторски диктат и

полицейско присъствие, което държеше башибозушките орди на почетно разстояние.

— Неловно изпращане — каза Далзийл. — Какво го мръщиш това твое мургаво лице? Да нямаш лош вкус в устата? Аз поне слушах проповедта, докато ти си играеше с псалтира да търсиш мръсни думички.

Спящият Далзийл пропускаше по-малко неща от много хора в будно състояние.

— Медитирах върху псалмите — каза Паскоу. — По-точно върху псалм 27. „Господ е светлина моя и избавител мой; от кого ще се боя?“ Любимия стих на Уърдман.

И все още бе такъв, все още си играеше с него...

— Добре ли си? — попита Далзийл.

— Да, извинявай. — Той се върна на земята, давайки си сметка, че Дебелака току-що е казал нещо, а той не го е чул.

— Казах, че му върши работа.

— Кое?

— Двадесет и седми псалм — каза Далзийл натъртено. — „Защото в зъл ден той ще ме скрие под покрива си, ще ме покрие в скривалището на шатъра си, ще ме издигне на канара“. И задника му наистина е добре скрит. Дори и ако гледаме право в него. Виж, нашия приятел Дий е тука. Но няма и следа от Пен и Рут.

— Това едва ли има значение — каза Паскоу. — Фолоус беше шеф на Дий.

— Не съм казал, че има значение. Е, ето че и ти тръгна, Пърси. Да се надяваме, че тази твоя ангелска прическа ще ти послужи добре. Пак ще се видим!

Двамата бяха стигнали до гроба, Далзийл се спря да загребе пръст с голямата си като на багер кофата лапа и я хвърли шумно върху капака на ковчега.

Добре, че Фолоус не бе оставил желание да бъде погребан в екологично чист картонен ковчег, иначе щяха да се видят по-скоро, отколкото са очаквали.

Докато се изнизваха от гробището към редицата коли, паркирани край него, той видя Дий и помощничката му да се качват по возилата си и да тръгват, карайки плътно един след друг. Когато стигнаха до изхода за главния път, никой от тях не сви по пътя за хотел „Лишей“,

където бе наредена гощавката, а поеха направо към центъра на града. „Уважили са шефа и сега се връщат директно на работа — каза си Паскоу. — Кралицата е мъртва, да живее кралицата. Или краля. Без съмнение борбата за библиотекарското наследство вече бе започнала.“

Далзийл също ги видя и изглежда взе това като намек, защото каза:

— Аз също мисля да го пропусна. И друг път съм ходил в „Лишей“ и съм им ял попарата, дето те кара да се сетиш откъде идва името им. Но от погребения винаги ожаднявам. Ей там зад ъгъла е „Последна въздишка“. Ама че странно чувство за хумор имат понякога тези бирарии. Можете да ме черпите една пинта с пай там. И двамата.

Паскоу и Боулър, които си бяха наумили друго, неохотно последваха Великия си вожд.

Целта на Далзийл бе само наполовина достигната. След първата си пинта (от Боулър), той отложи пая и преполовил втората (от Паскоу), заяви на висок глас:

— Тоя ейл е изветрял като компанията, в която седя. Страх ме е да рискувам с манджата. Дайте да отидем в „Черния бик“. Оня тип там поне знае как се съхранява бира.

Но сега, веднъж подчинил се на инстинкта за самосъхранение и на зова на дълга, Паскоу бе готов за съпротива:

— Не — каза той твърдо. — Имам много неща за вършене.

Кое то бе вярно, но не отговаряше на истината. Това, което всъщност искаше, бе да остане малко сам и да помисли.

— Първия отпадна — каза Далзийл озадачен. — А ти, млади момко?

— Не — отвърна късо Боулър, събрал кураж от твърдостта на Паскоу. — И аз съм зает.

Той също бе забелязал тръгването на Дий и Рай в колона по един и искаше да помисли малко върху това и върху други работи.

— Е, тогава аз ще продължа сам — въздъхна Далзийл, усетил твърдостта в отговорите. — Аз сигурно после ще отида да се преоблека. Но не забравяйте, че ще чакам с нетърпение резултата от тази ваша заетост.

Върнал се в управлението, Паскоу си направи чаша кафе, взе си един шоколад от машината в коридора и се отпусна в стола си,

изчаквайки парата да поспадне, докато конфекцията я остави неразопакована.

В общата стая Хат бе заел поза, толкова прилична на тази на детектив главния инспектор, че ако някой можеше да ги види едновременно, нямаше начин да не си помисли за *doppelgänger*.

В стаята нямаше никой. Иначе в сградата шумовете на нормалния работен ден продължаваха, но долитаха до ухото с онази приглушеност, която се получава, ако застанете в някой мъглив ден на брега на морето или в затрупана от сняг гора през зимата.

Паскоу искаше да помисли за следствената стратегия по случая „Уърдман“ и по-точно защо бе претърпяла неуспех. Хат искаше да помисли за Рай Помона и за това, дали е още с Дий. Но тези неспокойни мисли като че ли загубиха устрема и енергията си, когато стигнаха до невидимата бариера на тази зона на относителност.

„Също като — мислеше си Паскоу (и дори тази мисъл не задвижи пулса му по-бързо), — също като онези моменти в Диалозите, където времето започва да забавя... като че ли Уърдман е повлякъл аурата си и аз съм в периферията на неговото измерение, в онзи пасивен свят, в който той е единствения активен елемент.

Ето тук трябва да го търся, а не във външния забързан свят на рутината, елиминациите и съдебната медицина. Това е тайното му местожителство.“

Той отпусна тялото си още повече.

Псалм 27. Той е пак в църквата и чете псалм 27. „Господ е светлина моя.“ Той се опитва да се прехвърли на друго място, онази част от него, която все още е детектив главен инспектор, иска да използва това странно чувство, за да погледне на случая отгоре, но уредите за управление не действат. „Сигурно и Уърдман чувства същото — мисли си той. — Каквото и да правя в това безвременно време, то трябва да е онова, което трябва да правя, а не онова, което искам да правя.“

Все още в църквата и без да отделя поглед от псалма, но също така в офиса си в управлението, той се пресяга да придърпа папката на Уърдман към себе си. Има намерение да я отвори и да погледне отбелязаните и оградени пасажии в псалма. Но вместо това отваря папката в самото начало. „Какво търся — пита се той. — Двата вола.

Двата алифа. Човека от Автомобилната Асоциация. От АА. Това вече го знам. Какво друго?“

In principio erat verbum.

Встъпителното изречение от Евангелието на Йоана.

Дий е бил в колежа „Св. Йоан“.

Рут е бил екипа на болница „Св. Йоан“.

Истинското име на Джони Оукшот е било Свети Йоан.

Свети Йоан, „сина на гръмотевицата“, Свети Йоан, символизиран от орела, Свети Йоан, който отегчава своите последователи с твърде често повтарящата се заръка „да се обичат един друг“, защото ако го правиш, „правиш достатъчно“; който едва не бил хвърлен в казан с врящо масло по време на преследванията на император Домициан, но доживял да умре от естествена смърт на преклонна възраст в Ефес, където бил избягал заедно с жреца на богиня Диана...

Много интересна история, но нямаща нищо общо, не и в момента или по-точно казано в не-момента, не и в този отрязък от времето. Нещо друго, той знае, че има нещо друго.

А от другата страна на вратата, в общата стая, може би малко поплахо, Хат Боулър също седи на отсамния бряг на времето и усеща как мощта на океана му затихва. Рай, Рай, той иска да мисли за Рай, но неизменно се отплесва на датата в Диалога — 1576 година. Хиляда петстотин седемдесет и шест. Петнайсет седемдесет и шест. Това май означаваше нещо... Той още веднъж прехвърля в паметта си онова, което е открил до момента, но нищо не му подвиква... или по точно не млъква, защото именно така го чувстваше... все едно слуша бебешки плач в голяма празна къща и се лута от стая в стая, намирайки ги все празни... а бебето продължава някъде да плаче...

Остава още една врата... зад последната врата сигурно вече лежи истината...

Вратата се отваря с трясък...

— Извинявай, събудих ли те, момко? — пита сержант Уийлд. — Господин Паскоу тук ли е?

И без да чака отговор, нахлува по същия безцеремонен начин в кабинета на Паскоу и заедно с него нахлува и неумолимия ход на времето.

— Уийлди — каза Паскоу, посягайки за изстиналото кафе. — Няма нужда да чукаш. Влизай направо. Чувствай се като у дома си.

С увереност, издигаща го над всякакъв вид иронични забележки, Уийлд каза:

— Нещо, което трябва да видиш. Онзи частичен отпечатък върху пантофката на Рипли. Имаме съвпадение.

— Съвпадение? Не те разбирам. Казаха, че нямат нищо такова в базата данни.

— Да, но това бе преди това съвпадение да отиде в базата данни — възрази Уийлд. — Спомняш си, че взехме отпечатъците на Дий, за да ги съпоставим с тези по брадвата, с която отрязаха...

— Дий. Искаш да ми кажеш, че отпечатъка на пантофката, съвпада с този на Дий?

— Не напълно. Десет точки, което, имайки предвид с колко малко неща работим, е огромна стъпка напред — каза Уийлд, слагайки два листа пред Паскоу.

— Къде са десет, къде са шестнадесет? — промърмори разочаровано Паскоу. — И как, по дяволите, е станала тая работа? Официално Дий никога не е бил нищо друго, освен свидетел и отпечатъците му бяха взети изключително с цел елиминация, тъй като е употребявал брадвата.

Правилата бяха съвсем ясни. Всички пръстови отпечатъци, дадени доброволно с цел елиминиране, трябваше да бъдат унищожени веднага след като елиминационния процес приключи.

— Нямам представа как е станало — каза Уийлд. — Сигурно някакси са били оставени в системата за повторна проверка и докато стигнат до началото на списъка, са съвпаднали с частичния отпечатък от пантофа на Рипли. Нещо такова, предполагам е станало.

Когато един перфекционист започне да се изразява мъгляво, по-добре е да си затвориш очите, особено ако дадена незаконност мирише леко на Далзийл.

Паскоу си затвори очите и каза:

— Добре, Уийлди, но това не ме вълнува. Не може да се използва в съда, но дори и да имахме съвпадение по всичките шестнадесет точки, с този лош отпечатък пред пресата, който засилихме напоследък, ще ни трябва нещо далеч по-голямо.

С лек оттенък на отегчение, Уийлд отвърна:

— За това успях да се сетя и сам. И си помислих: „Добре, какво още“. И се сетих за ухапката.

— Хапката ли? А, да. Бяхме я забравили. И?

— Наминах да се видя с доктор Молар. Трябваше да го изкарам от лекция и никак не му стана приятно. Но си струваше. Той сравни данните от зъболекарския картон на Дий и каза, че вероятността тези зъби да са направили ухапката, е голяма, граничеща почти със сигурност.

— Зъболекарския картон на Дий? — Паскоу усилено мислеше. — Как, по дяволите, си се сдобил със зъболекарския картон на Дий?

— По редовния начин — бързо го увери Уийлд. — Той ни даде писмено разрешение да му разгледаме медицинския картон, когато говорехме с него за смъртта на многоуважаемия, забрави ли? Даже с охота. Е, медицинския картон включва и зъболекарския, и разрешението бе още валидно, така че...

„Потенциално незаконните неща започнаха да стават нещо доста — мина му през ума на Паскоу.

Да вървят по дяволите!“

Той ги изхвърли от съзнанието си, отвори уста да извика Хат, но видя, че не е необходимо.

Детектив констъбъла бе застанал на вратата със светнало от мисълта да вкара Дик Дий в центъра на схемата лице.

Паскоу каза:

— Така. Дайте да поприказваме още веднъж с господин Дий, но кротко, кротко. Няма нужда да замахваме, ако не знаем какво ще ударим. Може да означава много, но може да не означава и нищо.

Твърде много случаи се бяха насъбрали напоследък с полицаи, притискащи излишно строго с недостатъчно улики, като резултата е този, че или виновния получава предупреждение, или невинния подава оплакване.

— Някой трябва да остане тук и да координира работите. И да се опита да вдигне супера от „Черния бик“. — Той хвърли поглед към Хат, прочете разочарованието и молбата в очите му и продължи: — Най-добре ти, Уийлди. Тук може би има следа, която се нуйдае от доизпипване, ако води нанякъде и ти си именно човека за тази работа.

Две мнения по това нямаше. В момента онова, което бяха събрали, можеше да бъде издухано като нищо само от едно

изсумтяване от нечии адвокатски ноздри.

— Хат, ти идваш с мен в библиотеката.

— Но тя днес е затворена. В знак на уважение.

— По дяволите, забравих. Но това не означава, че персонала няма да бъде там. Дий и Рай Помона си тръгнаха веднага след погребението. Явно не тръгнаха към „Лишей“.

— Не, сър — отвърна Хат нещастно.

Паскоу помисли малко и каза:

— Знаеш ли какво? Я отскочи до апартамента на Дий, виж дали е там. А аз ще ида до библиотеката, която все още май е най-добрия залог. Ясно?

— Ясно — отвърна Хат.

Двамата се качиха в колите си едновременно, но малката кола изрева и изхвърча от паркинга с димящи гуми още преди Паскоу да успее да си закопчее колана.

Той все още бе почти уверен, че ще намери Дий в библиотеката и когато стигна до Центъра и видя, че главния вход е отворен, увереността му прерасна в сигурност. На вратата го спря охраната, за да му каже, че днес Центъра е затворен за клиенти. Паскоу му показа картата си и разбра, точно както бе смятал, че голяма част от персонала използва намалението да свърши някоя и друга работа, която не би могла да се вмести в рамките на работния ден.

Той се отправи към читалнята, приготвяйки учтивите думи, с които да подмами Дий в управлението. Но читалнята бе празна, ако не се смяташе младата помощничка, която не познаваше и която се бе заела с отегчителната работа да проверява дали всички върнати книги са сложени по техните точни места и в точния им ред.

Паскоу отново показа картата си и попита дали Дий е тук. Момичето му отговори, че не го е виждала, но че тя самата току-що дошла. Паскоу мина зад рецепцията и се опита да отвори офиса зад него, проверявайки малко вероятната възможност Дий да работи вътре толкова задълбочено, че да не е чул разговора вън.

Вратата се отвори и изведнъж Паскоу си представи как намира вътре Дий с прерязано гърло.

Офисът бе празен. Паскоу влезе вътре и седна зад бюрото да си събере мислите.

Явно вече му идваше твърде много. Изпита дълбоко облекчение, че абсурдното му видение се бе оказало точно такова, но това не бе облекчението, че един човешки живот не пострадал, а по-скоро облекчението, че една обещаваща нишка не се е прекъснала.

Но колко обещаваща бе тази нишка все пак?

Дий подхождаше много добре на портрета, който Потъл и Ъркухарт му бяха нарисували. Имаше маниакално пристрастяване към игра с думи, задоволство от собствения му ум и ако искаше да разбере онова, което му внушаваха Диалозите, може би нямаше нужда да гледа по-далеч от тази снимка на бюрото. Три момчета — две от тях умни и оперени, пробиващи си път от юношеската враждебност към преднамерено мъжката отпуснатост, а третия все още дете, невинно и нуждаещо се от любов и защита.

Той пак си спомни стихотворението, онова, което бе намерил в книгата, оставена отворена на него в мъртвите ръце на Сам Джонсън.

*Ако има духове в мрака,
към кой да отправя аз зов —
към тъмните бездни на ада
или към синия небесен покров?
Стани, момче мое обично, изгубено
Към твоята радост ме ти възвиси...*

Но не такива идеи искаха да слушат в прокуратурата. Там искаха нещо по-ясно по форма и съдържание, твърди веществени доказателства, за предпочитане придружени от непробиваеми признания.

А той имаше... отпечатък от палец и следа от ухапка. И двете слаби. И двете със съмнителна приемливост. Той затвори очи и се опита да се върне отново в онова състояние на безвремие, в което отговора бе сякаш само на една ръка разстояние... двадесет и седмия псалм: „Бог е моя светлина... Dominus illuminatio mea...”

Той отвори очи и видя всичко.

* * *

Сърцето на Хат заби лудо, когато най-сетне зави по улицата, на която живееше Дий. Умираще от страх, че ще види колата на Рай, паркирана отпред, придавайки съкрушителна тежест на фантазиите, с които се бе опитвал да се бори, но до този момент не бе могъл — Дий отваря вратата в отговор на звъненето му на пожар и зад голото му рамо се вижда спалня и легло, а изпод завивките му се подава разбърканата грива на Рай със сребърното като слънчев лъч кичурче...

Но колата й, разбира се, я нямаше. Не, тя сигурно си е вкъщи. Помисли дали да не й звънне, после реши, че е по-добре да го направи след като закара Дий на сигурно място в управлението и види накъде вървят нещата. Ако имаше късмет, тя никога нямаше да разбере, че той го е арестувал.

„Какво арестуване, бе“ — скара се той на себе си. Паскоу искаше това да се изиграе мирно и тихо. Покана за приятелски разговор, отправена с усмивка на уста.

Значи няма да има звънене на пожар. Нямаше и нужда — поне на входа, който се оказа отворен. Той се качи спокойно по стълбите и тихо почука на вратата. Звънец нямаше.

Тя се отвори почти веднага.

— Какво е това? — каза Чарли Пен. — Щурм? Чакай, не ми казвай! Анди Далзийл е залегнал зад ъгъла с Калашников в ръка, нали?

— Господин Пен. Търся господин Дий.

— Е, дошъл си където трябва, ама точно когато не трябва — отвърна Пен. — Я по-добре влез преди някой да ни е застрелял.

Хат влезе.

— Господин Боулър, колко мило от ваша страна.

Изад отворената на масата в центъра на стаята параномания, бе седнал Франи Рут и му се усмихваше приятелски.

В стаята нямаше никой друг.

Нещастният поглед на Хат се спря на вратата към спалнята.

— Господин Дий да не би...

Пен прекоси стаята и отвори вратата.

— Не, не е тук. Освен ако не се е скрил под леглото. Нито е в кухнята или в хладилника, можеш да провериш. Съжалявам.

Хат се стегна и каза:

— Господин Пен, какво правите тук?

— Уча младото ми приятелче Рут на прощъпалника на параноманията. Бих ви поканил да вземете участие, но могат да играят само двама души.

Очите на Хат пробягаха по третата стойка, където се виждаше името Джони, после се върнаха на подигравателната маска на лицето на Пен.

— Искам да кажа, защо сте тук, в жилището на господин Дий?

— Защото в момента моето, както може би си спомняте, е необитаемо. Работниците там продължават да създават пълен пандемониум. Библиотеката е затворена, за да отпразнува освобождаването си от мъртвата ръка и мека китка на бедния Пърси. Затова Дик любезно ми позволи да използвам скромното му жилище за още по-скромната ми работа. Но докато идвах насам, срещнах младия Рут и му позволих да ме прилъже да го въведа в ритуалите на втората най-голяма игра, известна на човечеството.

Хат слушаше с нарастващо нетърпение.

— И така, къде е господин Дий? — попита той.

— А, значи това искате да узнаете. А защо не попитайте? — отвърна Пен с въпрос. — Господин Дий, доколкото знам, е в онази селска барака, която неизвестно защо толкова харесва. Или поне харесваше. Неотдавнашните събития май промениха малко миогледа му. Или поне така ми се струва. От преждевременната смърт на хазаина му насам, Дик не се чувства особено добре и отиде да си прибере нещата.

— Искате да ми кажете, че е отишъл в Стангкрик Котидж?

— Радвам се, че се сещате толкова бързо какво искам да кажа, защото именно това се опитах да ви разкрия — отвърна Пен.

Лицето на мъжа срещу него бе изкривено в онази смесица между гримаса и усмивка, която Рай наричаше гримус. „Тоя има да ми казва още нещо — каза си Хат — нещо, което знае, че няма да ми хареса.“

Сърцето му подскочи, изпреварило думите на Пен. Но въпреки това трябваше да ги чуе.

— Да — каза писателя. — Т’ва място нещо наистина почна да го притеснява. Даже вече не иска да ходи сам там. Освен т’ва нещата му там няма да могат да се съберат в оная негова таратайка. Затва ми пусна един-два тънки намека да ида да му ударя едно рамо. Ама се наложи да му откажа. Моята кола е счупена, а аз и без това мразя да

ходя из тоя шибан кър. Ама накрая стана всяко зло за добро. Върна се от погребението и направо хвърчеше от радост.

— И защо? — зададе Хат съвсем излишен въпрос.

Ушите му пицяха, наоколо сякаш изведнъж се бе стъмнило от сянката на мрачни предчувствия и през здрача той виждаше как Франи Рут го гледа с израз на най-дълбоко съчувствие.

— Май е питал своята млада помощничка Рай дали не иска да ѝ удари... пардон, тя да му удари едно рамо и момичето подскочило от радост. Да, стария Дик хвърли погребалните одежди, навлече си анцуга и хукна да се срещне с младата госпожица Помона. Кой знае? В такава приятна компания може пак да възвърне любовта си към природата... Защо не вземеш да отговориш на това нещо? Може Анди Далзийл да те търси и да пита дали вече не е време да хвърля сълзотворния газ. Ама като те гледам, ти и без сълзотворен газ си готов.

И Хат разбра, че поне част от звъненето в ушите му се дължи на мобилния му телефон.

* * *

От мястото си в офиса на читалнята, през отворената врата, чак до рафтовете насреща, Паскоу ги видя — двадесет тъмносини тома, подредени плътно един до друг като шпалир. И разбра, без капка съмнение, значението на онази мистериозна рисунка в корема на буквата Р от думите *In Principio* в началото на Първия диалог.

Не Библията бе това, нито требник, както бе предположил Ъркухарт, а един от томовете на великия Оксфордски английски речник.

Разбира се, по рисунката нямаше никакви букви — това щеше да направи нещата прекалено лесни — обаче тънката лентичка в горния му край си беше там, а също така и бялото кръгче в долния край, където трябваше да се намира емблемата на университета. Оттук не можеше да види буквите, но ги бе виждал достатъчно често в своите книги на това издателство — OUP.^[1]

Dominus illuminatio mea.

Съдържанието на всеки том бе обозначено от първата до последната дума, които се съдържат в него. Тях можеше да ги прочете и оттук, но въпреки това стана и се приближи до рафта.

Първия том бе лесен.

A — Bazouki

Човека от „Автомобилна асоциация“, АА, Андрю Айнстъбъл. Момчето, което свири на бузуки.

После идваше:

ВВС — Chalipsography

ВВС ясно, Джакс Рипли, ами другата дума какво означава.

Гравирание върху стомана.

О Боже, каква игрословица! Съветник Стийл, убит от резец за гравирание върху метал! И буквите от кирилицата, гравирани върху челото му просто за да подсилят шегата!

Третия том.

Сham — Creeky

Сham. Вариация на произнасяне на думата кан (или хан). В преносен смисъл корифей, гигант. От 1579 година: „... този велик литературен корифей, Самюъл Джонсън.“

Ами creeky?

Станг Крийк^[2]? Така, ясно. Следващия том.

Creel — Duzepere

Creel^[3]. Тялото в потока, главата в рибарска кошница. А duzepere?

Единствено число от duzepers, означаващо събирателно наименование на видни благородници, рицари.

Бедният Пайк-Стренглър. Баща ти ако не беше умрял...

Петият том.

Dvandva — Follis

Dvandva. Сложна дума, в която елементите са свързани един с друг като със съюз.

Актьор-директор.

Follis. Дребна римска монета. Като тази, намерена в устата на Амброуз Бърд.

По-нататък. Първата дума от следващия том.

Follow

Значи \$ не е било знака на долара, а просто задраскване на буквата S.

Бърд и Фолоус. Които на това отгоре, сякаш за да направят игрословицата пълна, умряха така, сякаш са свързани със съюз.

Той се върна обратно в офиса, за да се уедини, затвори вратата и извади мобилния си телефон.

Случаят се завъртя на сто и осемдесет градуса. Преди това изобщо не би помислил сериозно да вкарва тихия и отзивчив библиотекар в схемата на всички тези убийства. Единственото нещо, което мислеше в момента беше, че е пратил сам един млад констъбъл да търси човек, който изведнъж приема ужасяващия образ на заподозрян номер едно.

— Вдигни бе, задник такъв, вдигни го! — кресна той в телефона.

— Ало?

— Боулър, къде си?

— В апартамента на Дий, но...

— Добре, не влизай...

— Но аз съм вътре.

— Мамка му! Добре. Усмихни се учтиво и кажи, че си забравил нещо в колата. И излез. Никакви „но“. Изпълнявай!

Той зачака. После за негово облекчение гласът на младежа отново прозвуча:

— Сър, но какво става?

Той бързо го въведе в откритието си и накрая добави:

— Може да греша и Дий да няма нищо общо с това, но искам да изчакаш, докато...

Но Хат вече крещеше в слушалката:

— Сър, кои са следващите думи? Кажете ми следващите думи, да им го начукам!

Паскоу се намръщи, после реши, че не му е времето точно сега да изнася лекция за субординацията и начина на обръщение към по-старши, затова излезе, отиде при речника и прочете на глас:

— Follows — Haswed, произнася се както се чува, само че w-то се произнася като в, а не у. Хас-вед... точно така. Сватба^[4] имаше в последния Диалог. Всъщност тогава май трябва да се произнася хасуед...

— Изобщо не ми пука как се произнася, какво означава?

Паскоу още веднъж пренебрегна субординацията и провери.

— Белязано със сиво или със светлокафяво — отвърна той. — В диалога се казва, но не беше бяла, нали си спомняш? А сега ако... Хат? Чуваш ли ме? Какво правиш? Хат!

Хат обаче не го чуваше. В главата му блесна ясна като светкавица картина на една глава с пищна кестенява коса, белязана със сребърносиво кичурче. Видя и още нещо, мъждукало в съзнанието му като леко загреети жички на крушка при слаб ток и сега изведнъж избухнали в безмълвна светлинна експлозия.

1576.

Само че не година. Дата!

Имам среща^[5], се казваше в стихотворението накрая на Диалога.

1.5.76.

Първи май, 1976 година.

Рождения ден на Рай.

Копелето мръсно ни е казало, че тя е следващата, а ние сме били твърде слепи, за да го видим, бушуваше ума му.

— Хат? Какво, по дяволите, става? Дий там ли е? Хат!

— Не, няма го — кресна Хат, хвърчейки надолу по стълбите. — Той е в Стангкрийк Котидж. И е взел Рай със себе си. Тя е белязана, косата ѝ е белязана и на това отгоре е родена на първи май, седемдесет и шеста — 1576, помните ли?

— Хат, чакай ме там, идвам. Чакай ме там, това е заповед!

— Майната ти! — изрева Хат в телефона.

Той го хвърли на лявата седалка без да си дава труда да го изключи и Паскоу, хукнал вече на свой ред по стълбите на Центъра с почти същата скорост като тази на младия му колега, чу рев на двигател, хъркане на скорости и свирене на гуми.

[1] Oxford University Press — Оксфордско университетско издателство. — Б.пр. ↑

[2] Произношението на двете думи е много близко, като едната е производна от другата. Creek (крийк) означава поток. — Б.пр. ↑

[3] Рибарска кошница. — Б.пр. ↑

[4] Към втората сричка на думата — wed — се добавя ing и се получава думата сватба. ↑

[5] Date (англ.) „среща“, и „дата“. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТИРИДЕСЕТ И ШЕСТА

Столът, в който бе седнала като в трон, проблясваше на светлината на камината.

С чувствено бавно движение, тя плъзна пръсти по богато гравирани извивки на облегалките за ръце, докато изведнъж връхчетата ѝ стигнаха до твърдата глава на лъва, изваяна в краищата им.

Тя се усмихна на Дик Дий, който бе седнал срещу нея на трикракото столче. Между тях бе таблото на параноманията, което, както бе разтворено, приличаше на екзотична средновековна карта на космоса.

— Ще го вземеш ли със себе си? — попита тя. — Стола, имам предвид.

— Стриктно казано, той не е мой — отвърна той.

— Винаги ли говориш стриктно, Дик.

— Стриктно — потъна в размисъл той. — От *strictus*, минало причастие на *stringere*, стягам, усуквам здраво. Това, разбира се, е синантоним...

Той млъкна и я загледа подканящо.

Усещайки каква трябва да бъде репликата ѝ, тя каза:

— Какво?

— Синантоним. Една от онези интересни думи, които могат сами да си противоречат. Като например очевиден... Онова, което трябва да видиш, ти вади окото и ти пак няма да го видиш.

Рай помисли малко, после каза:

— Това го разбирам, но какво общо има тук стриктен?

— В един от шотландските диалекти има значение на бърз, бързо минаващ, особено за течаща вода. Така че да, мога според мен да кажа, че съм стриктен по един или друг начин.

— Но ще си задържиш стола?

— В смисъл да го съхраня, да. Наистина, когато го показах един ден на бедния Джефри, той намекна по обичайния си тромав начин, че

мога да го смятам като подарък, макар да се съмнявам дали по закон моя скромнен принос в реставрирането му ми дава право да го смятам за такъв... Опасявам се, че се излагаш на опасността да бъдеш дефлорирана, скъпа.

Рай хвърли поглед върху таблото. Тя тъкмо бе сложила, не без известна доза самодоволство, думата азалия. Сега Дий я пресече на 1 с думата гениталия и внимателно махна останалите ѝ плочки.

— Споменах правилото за римата, нали? — каза той. — Пресичаш думата на противника с римуваща се дума и печелиш и двете думи, като в същото време печелиш правото да вземеш останалите противникови букви за собствена употреба, ако желанието ти е такова.

— Но това означава, че следващия път като ти дойде реда, можеш да си сложиш моята азалия обратно на таблото — престори се на възмутена тя.

— Точно така. Ето защо трябва да помислиш как да блокираш моята гениталия.

— О, ще го направя, не се бой. Ако знаех, че ме каниш тук да ме дефлорираш, нямаше изобщо да дойда.

Всъщност, наистина едва не му отказа.

След погребението на Пърси Фолоус, когато Дик Дий ѝ каза, че ще ходи да се изнася от Стангкрик Котидж, тя го бе попитала:

— Изнасяш се оттам? Новия лорд да не те притеснява?

— Тъй като все още изпитват затруднения да посочат кой да бъде той, не. Просто ме притеснява новото ми отношение към мястото. Ходих само веднъж след случката, но само слязох от колата, огледах се, веднага пак се качих обратно и се върнах в града. Вече не се чувствам удобно там.

— Съжалявам — каза тя. — Изглеждаше така уютно там. Имаш ли много неща?

— Достатъчно. Макар само да къмпингувах, нещата се събират, знаеш. — Той млъкна за момент, после изведнъж каза: — Слушай, защо не дойдеш да ми помогнеш малко? Още две ръце и една кола ще ми дойдат тъкмо навреме.

Тя бе готова да откаже на момента, ако той не бе добавил бързо:

— И да си призная, никак не ми се ходи там сам.

Тогава тя се бе поколебала и отказа ѝ пак затанцува на устните ѝ, когато изведнъж той се плесна по челото и каза:

— Ох, по дяволите! Рай, разбира се, ти имаш далеч по-голяма причина от моята да не ти се ходи натам. Моите страхове са асоциативни. А ти на практика намери бедния дявол. Ужасно нетактично от моя страна! Извинявай.

Което свърши работа вместо цял тон уговорки.

— И много страхливо от моя да се колебае така — бе отвърнала тя. — Разбира се, че ще дойда.

Той я загледа със съмнение.

— Сигурна ли си? Моля те, не се чувствай задължена.

— Защото си ми шеф ли? — тя се изсмя. — Не вярвам да съм направила нещо, което да не искам, само защото ти си ми шеф.

— Радвам се да го чуя. Исках да кажа, защото си ми приятелка.

Тя помисли върху чутото, после се усмихна и каза:

— Да, наистина сме приятели. И да, ще дойда. Но първо трябва да отида до вкъщи и да хвърля тия мрачни парцали. Това са единствените дрехи, които мога да нося на погребения и както е тръгнало тази година май ще ги износя.

— Ами добре. Аз също трябва да се преоблека. Дали не трябва да се извиним, че ще изпуснем гощавката.

— На кого? Мисля просто да си тръгнем и на тия, на които ще им липсваме, ще им липсваме, а на тия, на които няма — няма.

— По-добре и аз не бих го казал.

И сега, час по-късно, ето че вече бяха в къщата и до този момент Рай не бе почувствала никакви притеснения, нито пък, доколкото можеше да прецени, нейния спътник.

Не бяха напреднали кой знае колко със събирането на багажа. В къщичката бе влажно и хладно и Дий бе изхвърлил пепелта, бе разпалил цял пакет подпалки и бе хвърлил две цепеници в огъня.

— Да свършват — бе ѝ казал той. — И без това повече няма да ми трябва.

— Добра идея.

Тя се стопли на бързо пламналия огън и с удоволствие пое миризмата на изгоряло дърво.

— Много ми харесва тази миризма — каза тя.

— И на мен. Пепел, мисля. Най-хубавото. От пепел си направен, на пепел ще се превърнеш — в това има далеч повече смисъл, отколкото просто изхвърляне на боклука. Да гориш и да умираш, излъчвайки топлина и приятен мирис — това не е лоша представа за живота, не си ли съгласна?

— А това включва ли сигурна и твърда надежда за възкръсване — попита Рай усмихнато.

— Питаш ме дали приемам идеята бедния Пърси да се върне при нас? — върна ѝ той усмивката.

— Но ще бъдем променени, не забравяй.

— В такъв случай... Но стига вече металингвистика. На работа. Имам тук няколко кашона. Просто хвърляй нещата в тях. Няма за какво да се притеснявам, освен за рисунките, а и те не са точно от старите майстори.

— От по-млади майстори, може би?

— Благодарско, госпоице — отвърна той.

Двамата започнаха да събират багажа, но бяха изкарали в работа само около пет минути, когато Рай забеляза играта. Дори и затворена, тя представляваше предмет на изкуството — гравирани месингови панти, блеснали като злато на фона на полиран палисандър.

— Може ли да я отворя? — попита го тя.

— Разбира се.

— О, но тя е прекрасна — възкликна тя като видя изкусно подредените зодиакални знаци, лъкатушещи около квадратчетата за буквите. — Виждала съм онази, с която играете с Чарли в офиса, но тази е още по-украсена.

— Да, различни са — кимна той. — Но смятам тази като главна. Зодиакалните знаци по нея означават, че някои думи могат да наберат добавена стойност, ако се въведат в дадено място с особено смислово значение. Например, кажи ми твоята дата на раждане. Сигурен съм, че я знам, но за такива работи с дама човек трябва да бъде напълно сигурен.

— Първи май, 1976 година.

— Първи май, седемдесет и шеста. Мейдей, Мейдей.^[1] Да, сега си спомних. Значи, Телец. И така, ако с плочките, с които разполагаш, успееш да подредиш името си срещу твоя зодиакален знак, получаващ допълнителни точки. А ако успееш да подредиш имената на планетите

според тяхното разположение на дадена дата, или още по-добре — на твоя рожден ден — тогава броя на точките ти ще стане, извини ме за баналния израз, астрономически. Но прощавай, аз съм опиянен от остатъчната ферментация на собственото си въображение. Няма нищо по-отегчително от дрънканиците на един пиан.

— Не са отегчителни — увери го тя. — Може би малко сложни, да. Прегледах правилата, дето ми ги даде, но трябва да призная, че се обърках още повече.

— Винаги е така — каза той. — Най-добрите играчи са като най-преуспелите в живота — учат се играейки. Но нека се опитам да те осветля...

Това осветляване постепенно прерасна в най-обикновена игра.

Когато той сложи и третата стойка с плочките, образуващи Джони, тя го погледна въпросително.

— Мой съученик, който почина.

— Момчето от снимката?

— Точно той. Малкия Джони Оуксшот. Той бе най-прекрасния характер, който съм виждал през живота си. Ние двамата с Чарли Пен бяхме добър отбор, но Джони някакси ни допълваше. Преди това ние бяхме много ефективна комбинация от интелект и въображение, към която Джони добави човешка душа. Сладникаво ли те звучи?

— Не — отвърна тя. — Ни най-малко.

Той ѝ се усмихна и каза:

— Винаги съм си мислел, че ще ме разбереш. Тогава играта я играехме трима. Джони така и не можа да стане добър, но му беше много приятно, че участва.

— И после е починал?

— Да — отвърна той мрачно. — Задигна го някакъв зъл и завистлив бог. Оттогава винаги слагаме и една стойка за него. И въведохме неписано правило, според което един играч може да използва буквите от стойката на Джони, ако чрез прибавянето им към неговите собствени, успее да оформи цяла дума на какъвто и да било език.

— И тогава какво? Печели играта?

Дий сви рамене и каза:

— Кой знае? Още не се е случвало. Понякога си фантазирам, че ако стане, Джони изведнъж ще се появи до нас, готов за игра. Истинска

магия, откъдето и да я погледнеш, разбираш ли? Но това са мрачни неща. Нека те въведа сега в мистериите на играта.

И така играта започна. На Дий явно му беше приятно да играе ролята на търпелив учител, макар че, както се стори на Рай, всеки път, когато започнеше да схваща за какво става дума, той въвеждаше някой нов и по-сложен елемент. Не че го чувстваше като спортна злоба от негова страна. Всъщност даже бе започнало да ѝ се струва, че зрялата сериозност на играта като че ли има нещо общо по-скоро с партниране при танци, отколкото със сблъсък между двама противници. Богатата украса меко проблясваше, плочките, направени от слонова кост, се плъзгаха между пръстите като копринени рибки, когато бръкнеш в касетата, за да си попълниш запасите. Самата касета бе истинска красота — не от някаква цветна ламарина или картон, а издялано от цяло парче кристал вместилище с капаче на златни пантички.

— Единственото наследство от майка ми — отвърна той, когато Рай го попита за нея. — Как е попаднало у майка ми нямам представа нито мога да си представя как, като се имат предвид обстоятелствата в семейството тогава, е успяла да го запази, след като всичко ценно едно по едно е отишло или по търгове, или по заложените къщи. В него тя държеше малкото бижута, които имаше — главно евтини дрънкулки. А сега в нея има нещо далеч по-ценно. Семена на думи, очакващи сеяча си. Целия език е в тях, което само по себе си означава живот, тъй като нищо не може да съществува, докато семената не се посеят.

И той бе разтърсил кристалната касета така, че плочките от слонова кост вътре се разтракаха и зашумяха, и тя в този шум като че ли долови двете срички на името си.

Постепенно и неудържимо в играта бе навлязъл и еротичен подтекст, нещо като лек флирт с думи, с дяволити намеци, пламенни коси погледи, вербални милувки, несъдържащи абсолютно никаква заплаха. Тя през цялото време чувстваше, че ако пожелае да се отдръпне, ѝ е нужно да даде и най-слабо доловимия сигнал и веднага нормалния дружелюбен тон между тях ще се върне на мястото си. Но тя не го направи. Окъпано в потрепващата светлина на огъня, тялото ѝ се чувстваше стоплено и отпуснато. Докъде щеше да доведе тази игра, тя не знаеше, нито се запита докъде е готова да стигне в нея. По някое време Дий бе извадил бутилка червено вино и две чаши и стипчиво-горчиво-парещата течност, хлъзгаща се по гърлото, ѝ се стори като

първите признаци на предстояща любовна игра, като в същото време утолява и усилва апетита на пиещия. Външният свят — камъни, земя и растителност — остана като че ли някъде далеч зад опушените и мътни прозорци на малката къщичка, а още по-далече изглеждаше онзи свят на хора, сгради, мотори и технологии. И ако паметта им изглеждаше тъмна и неспокойна, то беше заради всичката тяхна топлина, светлина и спокойствие, които се бяха концентрирали в тази тясна стаичка. Колкото до ефирната безкрайност на великата мистериозна вселена, в която светът съществуваше, защо е необходимо да се излиза навън и да се гледа в небесата, когато цялата ѝ красота и мъдрост е събрана тук в тази вълшебна игра, която бе разположена в краката ѝ като безкрайния космос под погледа на Бога?

* * *

И някъде много далеч, все още в периферията на света, Хат Боулър караше малката си кола всред следобедното движение като луд, докато в същото време, на известно разстояние зад него, Питър Паскоу се носеше в същата посока, загрижен много повече за неговия живот и крайници, както и за този на останалите участници в движението.

* * *

Цепениците в огъня горяха бързо, оформили купол, после се срутиха в купчина ярки въглени, чиято сърцевина пулсираше от всепоглъщащата топлина.

— Страхотен огън за филийки — промърмори Рай. — Когато бях малка, спомням си как стоях пред огъня като сега и всички си препичахме дебели филии бял хляб докато почти почернеят, после ги мажехме с масло докато то попие в хляба. Сетих се за това и когато идвахме миналия път...

— Препечени филии — повтори като ехо Дий. — Да, чудесно би било. После, може би. Като свършим играта.

И той хвърли още дърва в огъня, и скоро след това семената на топлината отново избухаха от пепелта, за да се превърнат в огнени

езици, които обхванаха тези нови дърва така, че те започнаха да помръдват, да съскат и стенат, а през това време огъня всред тях ставаше все по-горещ и по-горещ, докато в стаята започна да става вече непоносимо горещо.

Дий си съблече горницето на анцуга, за да остане по тениска, която се изпъна по един неочаквано мускулест и атлетичен торс. Рай последва примера му, издърпвайки пухкавия вълнен пуловер, който бе навлякла, през главата си. Чак когато грубите вълнени нишки бръснаха лицето ѝ, тя се сети че отдолу няма нищо друго, освен тънкия копринен сутиен, с който бе на погребението. Или може би се престори, че се е сетила именно в този момент? Разбира се, нямаше никаква ясно доловима пауза в движението ѝ, докато изтегляше пуловера през главата си изцяло и го пусна до стола, след което се наведе и направи думата радост.

Дий нито отклони поглед, нито се взря с копнеж в гърдите ѝ, а само кимна като че ли одобрително и каза:

— А сега, ако играехме поетичната, където пресичането на дума с друга дума, която да следва или да предхожда първата в някое стихотворение, чието заглавие, разбира се, трябва да бъде точно цитирано, бих могъл да спечеля хубави точки, като пресека радост с алена.

— Блейк^[2] — каза тя. — Така че сега аз мога да направя същото, като пресека твоята тайна с моята любов^[3].

— Пак Блейк. Отлично.

— Всъщност имах предвид Дорис Дей.^[4]

Той отметна глава и се разсмя, тя също, но някакси, вместо да охлаби сексуалното напрежение между двамата, каквото бе намерението ѝ, този споделен смях като че ли прехвърли още една абордажна кука помежду им, сближавайки ги още повече, затвърдявайки удоволствието, което всеки от тях изпитваше от компанията на другия, без ни най-малко да намали току-що откритото физическо привличане.

„Защо не — помисли си тя. — Аз съм свободна, необвързана и поне в обозримо време не смятам да се обвързвам. Така че, защо да не си понабера малко розички докато мога?“

Но тогава ѝ дойде на ум за бъдещата ѝ работа рамо до рамо с Дий. Дали ще се промени нещо? Тя усещаше, че може да разчита на

него нещата да си останат същите, ако това е желанието ѝ. Да, беше сигурна в неговата дискретност и въпреки това дали и най-твърдата дискретност би могла да устои под проницателния взор на Чарли Пен? Мисълта за тези всезнаещи очи, този снизходителен гримус, и двусмислени подмятания, не ѝ бяха никак приятни.

Освен това в съзнанието ѝ, въпреки неподправената увереност, че е напълно свободна и необвързана, изплува и образа на Хат Боулър.

* * *

Който в момента, измъкнал се от движението летеше по тесния междуселски път с такава скорост, че овцете, кротнали се на паша покрай него, едва имаха време да вдигнат глави, а него вече го нямаше там и само няколкото облачета изгорели газове им подсказваха, че не са сънували. Все още зад него на известно разстояние, но носещ се с по-голяма — вече бе извън града — скорост, идваше Паскоу, а още по-назад от него, хвърчеше патрулната кола, с включени сирени и буркани, която бе минала да вземе Анди Далзийл от „Черния бик“.

В този момент телефона му извънтя и Дебелака попита:

— Къде си, Пит?

Паскоу му каза.

— А Боулър?

— Още не го виждам.

— Ами стига си карал като баба! Стигни го най-сетне! Ако момчето нещо пострада, лично ще те държа отговорен.

— Аз се притеснявам повече да не пострада Дий, когато Хат стигне там.

— Той ли? След като стана ясно, че той е Уърдман, изобщо не ме интересува! — викна Далзийл. — Не, цялото ни внимание трябва да е към Боулър. Още някоя и друга година, докато отупаме от него това колежанско образование и ще стане чудесно ченге... Какво правиш с това нещо, бе, мамка му? С педали ли го караш?

Последните два въпроса, сети се Паскоу, са отправени към шофьора на патрулната кола, но той също усети силата им и натисна газта още по-здраво така, че същите овце, които малко преди това бяха обезпокоени от преминаването на малката МГ, отново наостриха уши,

но тъй като бързо се учеха — противно на общоприетото мнение за тях — този път не вдигнаха глави.

* * *

„И така — мислеше Рай — да или не?“

Даваше си сметка, че докато съзнанието ѝ се колебае, тялото ѝ започва да изпраща много по-позитивни сигнали.

Тя се бе опънала на стола, чакайки Дий да направи следващия ход — в прекия и в преносния смисъл на думата. Лявата презрамка на сутиена ѝ се бе изплъзнала от рамото ѝ и гърдата ѝ почти бе излязла от копринената си шапчица, но тя не помръдна да я оправи. Даже поточно, усетила, и може би леко раздражена от колебанието на самия Дий, тя отпусна рамене така, че зърното ѝ излезе напълно навън.

Този път той ѝ посвети цялото си внимание. Но очите му не се спряха на набъбващото ѝ зърно.

Той я гледаше в главата.

Тя промълви:

— Какво?

Той се пресегна през играта и докосна сребристия лъч в косата ѝ.

— Винаги съм искал да го направя — каза той тихо.

— Да провериш дали няма да ти остане в пръстите? — засмя се тя. — Т'ва е истинско, сър. Т'ва ще устои на 'сякакви бури и дъждове.

— Изобщо не съм се съмнявал — отвърна той и погледа му най-сетне се сведе към гърдите ѝ.

Той каза:

— Рай...

Тя:

— Да?

Той:

— Рай?

Тя:

— Да.

Колко лесно стана.

Той стана толкова рязко, че кракът му закачи играта и размеси буквите. После каза:

— Аз просто ще... Трябва да... извини ме.

Той се извърна и излезе от стаята.

Усмивайки се, тя също се надигна от стола, разкопча си сутиена, пушна го да падне на пода и се измъкна от дънките и гащичките.

После се приближи към прозореца. Доста трудно се виждаше през петната дъждовна вода и лишеи, покриващи стъклото, но най-накрая в полезрението ѝ постепенно се появи сивата, тайнствена повърхност на езерото.

Нищо не помръдваше. Ни най-малък повей на вятъра не димплеше водата. Не се виждаше нито една птичка.

Мисълта за птички отново я отведе към Хат. „Скъпият, мил Хат, толкова разбиращо невинен, толкова невинно разбиращ. Никога няма да научи за Дик. Освен ако, разбира се, както беше у някои мъже, няма инстинкт за такива неща като жените. И всеки случай, което бе далеч по-вероятно, ако Чарли Пен разбереше, щеше да направи така, че и той да разбере.“

Късно ли беше вече да каже „не“ на Дик? Зависи от гледната точка. Всяка жена има право да каже „не“ по всяко време, на каквото и да било етап. Да, това бе така и така би трябвало да бъде. Но да се изправиш тук гола, когато Дик влезе, бе все една да креснеш с все сила ДА, което, мислеше си тя, за повечето мъже просто би заглушило изречено с обикновен глас не.

„За Бога, момиче, ако ще казваш «не», вземи първо да се облечеш — каза си тя настоятелно.“

Късно. Тя чу вратата зад гърба ѝ да се отваря.

„Така да бъде — помисли тя, почти без никакво съжаление. — Приятно прекарване!“

Като потвърждение на решението ѝ, от другата страна на езерото, потънала в сивотата на мрачния ден, изведнъж проблесна светлинка. „Залязващото слънце изпраща последен поздрав, за да благослови този съюз“, каза си тя полуиронично.

Само че беше някъде по средата на следобеда и тя гледаше на изток, а не на запад.

„И освен това, като залязва, слънцето не се носи срещу теб!“

Дотук със свободната воля и правото на избор. Точно когато си избрал някой път, съдбата кихва в ухото ти и те тласва по друг.

Защото вече бе съвсем ясно, че проблясъка всъщност е бил предизвикан от фаровете на кола, весело подскачаща като топка за боулинг по черния път, заобикалящ езерото и водещ към къщата. Имаше и звук — клаксона пищеше така, сякаш новопристигналия искаше цял свят да разбере, че пристига. И най-накрая, дори и от това разстояние, тя успя да познае във возилото спортната кола на Хат и се усмихна на това, колко уместно е било сравнението ѝ с топка за боулинг. Само че сега вече не приличаше на подскачаща, а на летяща топка за боулинг, докосвайки разровения път само за да се възнесе наново обратно, да прелети няколко метра и отново... Каква е тая спешна работа, накарала Хат да тормози така любимото си MG?

Каквато и да бе, тя означаваше края или поне отлагането на едно може би приятно прекарване.

Подготвяйки унила гримаса на лицето си, тя се извърна да си вземе дрехите и да се облече.

Но това, което видя я накара да замръзне на място.

Дий вече бе вътре. Бе влязъл достатъчно навътре, за да стъпи върху разтворената на пода игра. Той също бе чисто гол — бе разперил широко ръце и в лявата си стискаше нещо — тя не можа да познае какво точно — защото в дясната си стискаше тънък и дълъг нож. И тя усети как погледа ѝ пада надолу към чатала му, където пениса му стърчеше напред над русо валмо косми.

Клаксонът на колата пищеше вече с всичка сила, фаровете сигурно се виждаха през мътното стъкло зад нея, Хат беше вече кажи-речи тук, но щеше безвъзвратно да закъснее. Вперила омагьосан поглед в зловещата фигура пред себе си, тя разбра без да се усъмни нито за миг, че той щеше безвъзвратно да закъснее.

* * *

MG-то стигна на около петдесетина метра от къщата, когато се тръшна в дупка, която дойде твърде много за твърдото му окачване и то не можа да я отхвърли обратно нагоре. Двигателят изхърка за последно и заглъхна. Но тишина не последва.

Хат чу писъците вече докато изхвъркваше от колата.

Викайки нещо, без да знае какво точно, той се спусна към къщата, чиито прозорци потрепваха с мътночервена светлина като къщичката на Баба Яга в тъмната гора.

Зад него, бързо приближавайки езерото, проблеснаха още един чифт фарове и веднага след това долетя вой на сирени. Идваше помощ, но за Хат тя беше толкова безсмислена, колкото и молитвата над мъртвия човек в удобното лоно на религията. „Продължавай да пициш — помисли си той. — Продължавай да пициш!“ Письците ѝ бяха най-ужасното нещо, което бе чувал, но поне знаеше, че докато ги чува, Рай е жива.

През мътното стъкло той забеляза двете вкопчени една в друга фигури — една от ръцете бе вдигната високо, в нея имаше дълъг и тънък нож, проблясващ в червено...

Той бързо заобиколи къщата, връхлетя през вратата без да я отваря, сякаш бе направена от картон и се озова вътре.

Смъртнобледи на потрепващата и намаляла вече светлина от огъня, двете голи фигури се бореха в средата, здраво сплетени над параноманията, като че ли това бе тепих, от който не бива да излизат. Лъвският стол бе обърнат, бе се подпрял на решетката на камината и облегалото му бе започнало да се овъгля. Но всичко това Хат не видя, защото цялото му внимание бе съсредоточено върху високо вдигнатия нож... ножа, от който вече капеше кръв...

Той се хвърли напред и сграбчи Дий изотзад — едната му ръка го стегна през врата, а другата сграбчи ръката с ножа — и се опита да го издърпа по-далеч от Рай. Тялото на Дий поддаде с такава лекота, че Хат не можа да се удържи и падна по гръб. Но не отпусна хватката си и тъй като нямаше ръка, с която да убие устрема на падането, той се тръшна тежко на земята и главата му се удари силно в кристалната касета за плочките. В главата му сякаш затанцуваха пламъците на огъня от камината, напълниха я с дим и с подскачащи сенки. Върху вече започналите да се замъгляват очи, плисна течност — сълзи, кръв, нямаше представа, усещаше само, че щипе и го заслепява. Усети върху себе си тежестта на Дий, отхвърли го и докато се опитваше да стане, усети как по лявата страна на гръдния му кош се плъзна нещо като шиш. Рай отново бе започнала да пици. Този път вече не за себе си, защото виждаше, че Дий е плътно до него. Сигурно заради него и тази мисъл му даде сили. Отново се опита да се изправи. Отстрани в

главата му се стовари нещо тежко. Той размаха сляпо ръце, пръстите му докоснаха нещо метално, свиха се около него и веднага го пуснаха, щом острието се вряза в тях, но бързо се ориентираха и се плъзнаха веднага малко по-надолу.

И се сключиха около костена дръжка.

Ножът бе у него.

Обаче у голия мъж бе останало нещо също така смъртоносно, което отново се стовари отстрани в главата на детектива.

Минимум сила. По някаква причина той се сети за тези думи, запомнени от не толкова отдавнашните му години на обучение. Силата може би трябва, за да се извърши арест, но трябва винаги да бъде минимална, пропорционална на съпротивата.

Когато си по гръб, ослепен, ранен, губещ съзнание и си се вчепкал с маниакален убиец, трудно бе да се определи какво значи минимум.

Той вдигна ръка високо и я спусна рязко, забивайки ножа. Това му се стори минимум. И отново. Пак му се стори минимум. И отново... да, все още в границите на минимума... и отново... ако това бе минимум, тогава кое в този случай би трябвало да бъде максимум?

Въпросът заподскача ту навътре, ту навън из потрепващите пламъци и виещи се кълба дим в главата му, търсейки убягващия му отговор всред вече натрошените парчета на думата. После до напускащото го съзнание долетя шум от нещо, което то безучастно регистрира като сирена. Извиси се високо, после изведнъж спря.

И тъмнината го обгърна.

[1] Първи май, но също така и универсална позивна за помощ по радиото. — Б.пр. ↑

[2] Уилям Блейк (1757–1827) — английски поет, художник, гравьор и мистик, чиито илюстрирани лично от него на ръка лирични и епични поеми, представляват една от най-смайващите оригинални творби в западноевропейската културна традиция. — Б.пр. ↑

[3] На английски secret и love могат да се пресекат в общата и за двете буква „e“. — Б.пр. ↑

[4] Дорис Дей (1924), родена Дорис фон Капелхоф — американска певица и киноактриса, станала известна с мюзикълите си от 50-те и секс комедии от 60-те. — Б.пр. ↑

ГЛАВА ЧЕТИРИДЕСЕТ И СЕДМА

За дълго.

Или може би за кратко. Той не знаеше. То бе белязано от проблясъци на познание, в които сетивата му работеха, но някакси объркано. Подушваше движение, усещаше цветове, виждаше звуци. В нито едно от тези впечатления нямаше смисъл, нито бяха свързани с друго. Дали принадлежаха към реалното време или към онова безвреме, което можеше да свие безкрая в размерите на една песъчинка, той не знаеше.

Затова, когато накрая се събуди, той бе готов да открие, че все още лежи безпомощен на пода в Стангкрийк Котидж.

Очите му не функционираха както трябва, макар все пак да регистрираха образи, наистина малко размазано, и той разбра, че някой се надвесва над него.

Ох, мамка му. Прав беше. Той все още лежеше проснат в къщата...

Опита се да помръдне. Не можа. Ставаше все по-лошо. Той бе вързан.

Опита се да каже нещо. Устата му бе суха като...

Имаше поне половин дузина сравнения от младежкия уличен фолклор, но не можа да си спомни нито едно.

Мержелеещата се фигура пристъпи към него.

Чертите ѝ бавно влязоха във фокус. Бяха страшни, разкривени, заплашителни.

Ужасните устни се раздвижиха.

— Тя е добре, момко.

И заплашителните черти бавно започнаха да се превръщат в нещо спокойно и комфортно, защото приежа познатата дисхармония на лицето на Едгар Уийлд, а онова, което не му даваше да мръдне, се оказа бяла и плътно опъната по тялото му завивка на болнично легло.

— Тя е добре — повтори Уийлд.

Щом Уийлд го казваше, значи трябва да е вярно. И в този момент разбра, че ще бъде вечно задължен на сержанта за това, че разбра какъв е въпроса, който скования му език не можа да зададе.

Той отново затвори очи.

Когато ги отвори отново, срещу него бе Паскоу.

Детектив главният сержант повика една сестра, която му помогна да му повдигне главата, която той чак сега разбра, че цялата е овързана в бинтове, и му даде да пие вода.

— Благодаря — задъхано изрече той. — Гърлото ми беше сухо като мечи задник през зимата.

Всичко си идваше на мястото.

Сестрата се обърна към Паскоу.

— Не го карайте да се преуморява. Не му давайте да се движи. Ще се обадя на доктора, че се е събудил.

Хей, аз не само съм се събудил, аз съм тук, помисли си Хат. Но бе твърде слаб физически и умствено, за да протестира.

— Къде...? Откога... — изхриптя той.

Паскоу отвърна:

— Намираш се в Централна болница. Тук си от единайсет дни.

— Единайсет?... Бил съм под вода единайсет дни?

Единадесет дни бяха обезпокоително много. Единадесет дни бяха страшно близко до клинична смърт.

Паскоу се усмихна.

— Всичко е наред. Господин Далзийл им дава до две седмици, преди да заповяда да ти издърпат всички кабели. Но тъй или иначе, ти не беше в кома. Имаше хлътнал череп, който ти притискаше мозъка, но те оправиха и вече си готов. Пак ще можеш за решаваш кръстословицата от Таймс.

— Никога не съм могъл — отвърна Хат.

После си помисли: „Господи, не се прави на нахакан Рамбо, та ти умираш от страх!“ И попита: — Не ме премятате нещо, сър, нали? Искам да кажа, единайсет дни...

— Спокойно — отвърна Паскоу. — Причината да бъдеш на тъмно толкова дълго се дължи главно на седативните медикаменти. Работата бе там, че когато се събуждаше, беше толкова объркан, че се страхуваха да не си направиш нещо сам.

— Объркан?

— Делириум се нарича, ако искаш да знаеш. Тръшкаше се като че ли се намиращ във вана с Шарън Стоун.

„Шарън Стоун ли — помисли си Хат. — Не, благодаря. Предпочитам сам да си измислям с кого да бъда.“

И тази реакция го ободри много повече, отколкото уверенията на детектив главния инспектор. Време бе да забрави за себе си и да пита за Рай, да добави някои подробности към уверенията на Уийлд, че била добре. Той отново чу писъците ѝ, видя голото ѝ тяло мачкано и дърпано от онова копеле Дий и се запита колко ли още подробности е готов да чуе. Но трябваше.

Но след малко. Паскоу продължаваше да говори:

— И ония неща, дето ги крещеше... — Детектив главния инспектор поклати глава, сякаш не му се вярваше.

— Какви неща?

— Не се бой, всички са записани и документирани, за да се използват срещу тебе като се върнеш на работа.

Добри думи. Добър е този Паскоу. Маниери на добра болногледачка. Трябвало е Джи Пи да стане. Но не Джорджи Порджи, не, не го виждаше като такъв.

— Тази сутрин сержант Уийлд каза, че пак си се върнал при нас. Каза още, че си питал за госпожица Помона.

Уийлд. Който знае какво мислиш преди да си го помислил.

— Сержанта каза, че била добре — каза той.

— Добре е. Няколко драскотини и натъртвания, нищо повече.

— Нищо?

— Нищо — натърти Паскоу. — Ти успя да стигнеш навреме, Хат. Не е имал време да ѝ направи абсолютно нищо, повярвай.

„Иска да ми каже, че онова копеле не я е изнасило — помисли си Хат. Защо не ми го каже направо?“

Може би защото не го запитах направо.

Е, и какво ако Дий я беше изнасило? Каква щеше да бъде разликата?

За мен или за нея — запита се той с ядно отвращение. — Огромна за нея. А на кого му пука за мен каква ще е?

Това е защото съм болен, затова се опитвам да убедя себе си. Когато човек е болен, мисли като егоист.“

— И тя ли е в болницата? — попита той.

— Ами. Стоя една нощ под наблюдение. После се самоизписа. Изглежда болниците не й понасят.

— Да, едно време е преживяла тежки неща... затова сигурно не й се мотае по болници...

— Не знам дали е така, защото идваше всеки ден — каза Паскоу, ухилен до уши. — И доколкото знам, сутрин като стане и вечер преди да си легне, звъни да провери дали си добре. Така че може да махнеш този израз на пренебрегнат герой от лицето си. Хат, това момиче е голяма работа. Докато вие сте се търкаляли с Дий по пода, то е счупило бутилка вино в главата му. Според нас, от това той си е изтървал ножа, но се е опитал да ти пръсне мозъка с онази кристална касета, тежаща цял тон. Тя му я отнела и после опитала тежестта й на неговата глава. Страхотно момиче.

— И аз напипах ножа — каза Хат, свивайки вежди в усилието да си спомни. — И... какво стана с Дий? Дали е...

— Мъртъв е — отвърна Паскоу тихо.

— Мамка му.

— Спестява ни разходите по процеса — каза Паскоу. — Спестява и на Рай травмата да излезе като свидетелка по него.

— Така е.

— Е, ще има разследване, разбира се — продължи Паскоу с лековат тон. — Винаги се прави такава, когато има смъртен случай с участието на полицейски служител. Но няма какво да се притесняваш, това е само формалност.

— Да — отвърна Хат.

„Знае много добре, както и аз, че в днешни дни няма такава неща като формалност — помисли си Паскоу. — Убит е човек, участвал е полицай, майната им на обстоятелствата, вилнеят какви ли не потери — от защитниците на човешките права, до разни религиозни откачалки и анархисти от типа «всички да вървят на майната си», чакащи с нетърпение да заблъскат по различните си тъпани с надеждата, че когато какофонията свърши, една полицейска кариера ще остане на паважа смъртно ранена.“

С малко повече късмет, медиите ще нададат тържествуващ рев, който да заглуши недоволниците. Уърдман е изтрит. Убиецът на най-малко седем души, най-сетне е убит. Млад полицейски служител

спасява живота на млада дама. Плъзват романтични слухове. Това момче заслужава медал!

Паскоу се надяваше да го постигне. Едно нещо, което нито една от заинтересуваните страни не бе видяла, бе онази стая в Стангкрийк Котидж, както той я бе видял, когато най-сетне връхлетя през вратата.

Навсякъде кръв. Хат, ранен в хълбока и в главата, лежи по гръб на пода. Голото момиче, оплескано цялото в кървава слуз като древна жрица на смъртта, коленичило до него и взело в скута си потъналата му в кръв глава. И Дий, проснат върху параноманията като жертвен вол с толкова много рани по тялото, че кръвта от тях го покрива целия като с кърваво наметало, и по това наметало, също като звезди по някакво извънземно червено небе, и по пода като някакъв адски Млечен път, блестят плочките с букви, понесли свое тайнствено съобщение за всеки, който може да чете.

Всеки неутрален наблюдател би помислил, че именно Дий е жертва на маниак.

Далзийл, който бе пристигнал минута след Паскоу, бе схванал всичко само от един поглед.

След като повикаха линейка и се погрижиха за Хат и Рай доколкото можеха, Дебелака каза:

— Да опитаме малко изкуствено дишане.

— Ами, сър, той си е отишъл вече — каза санитаря с авторитета на човек, виждал толкова много катастрофи, че не им знае даже броя.

— Дори и така да е, не искам хората да кажат, че не сме опитали — каза Дебелака твърдо. — Пит, ела да помогнеш.

Паскоу знаеше какво правят. То се наричаше аранжировка на местопрестъпление. Наричаше се още да направиш така, че когато следователите седнат да разсъждават в някоя уютна заседателна зала с ослепително бели бележници пред себе си, на които да си водят бележки и кани кристална вода, с която да си намокрят гърлата, когато пресъхнат от задаване на твърде много прашни въпроси, никой да не може да представи снимка на кланица.

Разбира се, нямаха начин да променят протокола на патолозите. Но вербалното описание на раните, обвито в медицинската терминология или дори снимки на измития труп на циментовата маса в моргата, не биха могли да предадат онова, което и двамата бяха видели в Стангкрийк Котидж.

Тези мрачни мисли се разсеяха от шумно раздвижване в коридора.

— Къде го криете? — викаше един познат глас. — Тука? По тихо ли, викаш, мойто момиче? Виждал съм повече симуланти, отколкото ти мокри сънища.

Вратата стремително се отвори и Далзийл като че ли изпълни цялата стая.

— Знаех си аз. Станал и говори. Нищо чудно, че на болницата не й стигат леглата, като има симуланти като теб да ги запълват.

Зад него пърхаше възмутената сестра, опитвайки се да влезе, докато Далзийл не й пресече намеренията, затваряйки вратата.

— Как вървят нещата, момко? Как си? — поинтересува се Дебелака, присядайки на крайчеца на леглото, което отвърна с възмутен писък като ощипана мома.

— Мисля, че съм добре, сър — отвърна Хат.

— Ще бъде добре след няколко седмици — каза твърдо Паскоу.

— Няколко седмици? — смая се Далзийл.

— Не, честно, мисля, че ще изляза преди това — каза Хат.

Далзийл се наведе да го огледа по-отблизо, после поклати глава:

— О, не — каза той. — Детектив главния сержант е прав. Най-малко две седмици. А след тях още две за възстановяване.

— Не, наистина... — опита се да възрази Хат, стреснат от внезапния обрат.

— Няма наистина — пресече го Далзийл. — Виж к'во, мойто момче, докато ти си тук вътре, за всички там навън ти си ранен герой. Затова ще стоиш тук вътре, докато официално го узаконим. След това, когато наистина излезеш, ония дето мрънкат защо е трябвало да намущкаш Дий Дивака, да си мрънкат колкото си искат. Не могат да пипнат един герой и с пръст.

— Защо е трябвало да го намущкаш тринайсет пъти, Хат? — попита Паскоу.

— Не съм броил — отвърна Хат. — И може би не е трябвало, но исках.

— Първата част е добър отговор, втората — много лош — каза Далзийл. — Най-добре е без отговор изобщо. Най-хубаво е да изглеждаш бледен, да се намръщиш леко от болка, после да кажеш, че всичко ти е мътно и всичко, което си спомняш, е било как онова

чудовище се опитва да убие това безпомощно и невинно девойче. Знаел си само, че трябва да го спреш, макар и с цената на живота си. Това ще им хареса много.

— Да, сър — каза Хат. — Сър, а Пен?

— Какво Пен?

— Той нали осигури алиби на Дий за убийството на многоуважаемия, забравихте ли?

— Може да е объркал датите. Може да е направил услуга на приятеля си. А може и да ни е баламосал и за това какво е правил през останалото време. Не се притеснявай за това, момко. Остави Чарли Пен на мен.

— Да, сър — кимна Хат, затваряйки очи за момент с бегла гримаса.

— Добре ли си? — попита го Паскоу загрижено.

— Да — отвърна Хат. — Не знаех, че е толкова трудно да си герой.

— А също и скъпо — каза Далзийл. — Първата поръчка е от теб в „Черния бик“ като се върнеш. Хайде, Пит. Момчето трябва да си почине, а ние с теб имаме работа.

* * *

Вън в коридора, Паскоу каза:

— Трябва ли наистина да се притесняваме за Пен?

— Само ако си мисли, че не трябва да се притеснява от мен... А! Каква е тая работа, бе? Тука не беше ли забранено да се тича?

Вратата в края на коридора се бе отворила рязко, за да пропусне забързаната Рай Помона. Изглежда нямаше намерение да спира, но Далзийл бе пречка, която трудно може да подмине човек.

— Чух, че е буден — каза тя задъхано.

— Буден, бодър и пита за теб — усмихна се Паскоу.

— Добре ли е? Ама наистина добре?

Тя говореше на Далзийл. И правилно, помисли си Паскоу. Аз ставам за утешение, но опре ли работата до убеждение, не можеш да потърсиш друг, освен Далзийл.

— Нищо му няма, мойто момиче. Малко още е слаб, но само като те види и мъртъв да е пак ще скочи. А ти? Ти как си?

Тя беше добре. Даже, с тази златиста кожа, зачервена от тичането и с пищната си кестенява коса с посребреното кичурче леко разрошена, приличаше на Аталанта от онази предрафаелова картина, отклонила се от надбягването за златните ябълки на Афродита. Само дето на картината бяха нарисувани само три, а ако отклонението бе предизвикано от Анди Далзийл, художника би трябвало да нарисува цяла кофа.

— Да — каза тя нетърпеливо. — Добре съм. Днес даже се върнах на работа.

— Какво? Мизерници такива. Мислех, че ще ти дадат поне месец.

Това възмущение, демонстрирано от човек, който смяташе да направи следствено управление достъпно за инвалидни колички, за да могат възстановяващите се ченгета да се връщат на работа колкото е възможно по-скоро, едва не разсмя Паскоу.

Обаче видя, че младата жена също едва не се разсмя.

— И какво да правя цял месец? — каза тя. — Ходила съм по психиатри, ходих на дълги разходки из природата, взех тениската с надпис „жертва“. По-добре да съм на работа, щото напоследък там са малко зле с персонала, ако, разбира се, сте забелязали. А сега, ако ме извините, ще отида да видя Хат.

Тя се шмугна отстрани и влезе в стаята.

— Добро момиче — каза Далзийл. — Малко хлевоусто, ама нямам нищо против, щом жената може да комбинира това и с чифт добри цици. Напомня ми малко на твоята Ели, когато бе по-млада.

Отбелязвайки си наум да предаде този намек за напредващите години на Ели, Паскоу хвърли поглед през остъклената част на вратата.

Рай бе клекнала до леглото на Хат и сграбила ръката му със своите две, го гледаше в очите. Не говореха. Паскоу нямаше представа къде се намират в момента, нямаше представа за онази вълшебна мъгла, която ги бе обгърнала край езерото, но знаеше със сигурност, че са на някое далечно и забутано местенце, където дори случайния и безобиден поглед бе нашествие.

— Връща те няколко години назад, а? — забеляза Далзийл, надничайки през рамото му.

— Още по-далеч — отвърна Паскоу. — Изхвърля те направо от времето. Хайде да се махаме. Тук не е за нас.

— О, не, момко. За нас е. Само че сме твърде заети и то често, за да имаме време да идваме.

ГЛАВА ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМА

ПОСЛЕДЕН ДИАЛОГ

Дик Дий: Къде съм?

Джеф Пайк-Стренгър: Дик Дий, да пукна, това е прекрасно! Как си, стари приятелю?

Дик: Ами... не съм сигурен как съм. Джефри, това ти ли си? Толкова съжалявам...

Джеф: За какво, за Бога? Ти не си виновен за това, че сме тук.

Дик: Не е ли? Мислех, че... какво всъщност е това място...?

Джеф: Трудно е за обяснение, старо момче. Дори не е място, ако разбираш какво искам да кажа. А ти как се озова тук?

Дик: Всичко е толкова объркано... видях тунел с много ярка светлина в края...

Сам Джонсън: Колко конвенционално. Аз пък чух камбани, експлозии и чуруликане на птички... оперетна работа.

Дик: Доктор Джонсън... и вие също... съжалявам.

Сам: И ще съжаляваш. О, да, ще съжаляваш.

Джеф: Не му обръщай внимание. Нещо е скапан. Онази работа с тунела е само впечатление от процеса, по който идваш тук. Доста популярен, както излиза. Но аз исках да кажа, какво стана, за да започне този процес?

Дик: Не мога да си спомня... всъщност... Не, нищо не помня.

Джеф: Нека това не те притеснява. Обикновено минава известно време преди паметта да се върне.

Сам: Радвай се докато можеш. Защото болката започва именно когато започнеш да си спомняш. О Боже, ето че отново започва. Може да сме напуснали сцената, но още имаме фантомни болки.

Пърси Фолоус и Амброуз Бърд: Здравсти, Дик.

Пърси: Как са нещата там? Кой седна на моето място? Очаквах да си ти.

Броуз: Едва ли ще е той, когато е тук с нас, нали?

Пърси: Знаеш какво искам да кажа.

Броуз: Само защото способностите ми да интерпретирам надвишават твоите да се изразяваш. Какъв библиотекар си бил, за Бога, не мога да си представя?

Пърси: По същия начин, по който такъв некадърник като теб е станал Последния актьор-директор, смея да кажа. Къде отиваме?

Броуз: На разходка край реката.

Пърси: Ама сутринта нали бяхме на разходка покрай реката?

Броуз: Тогава това беше твой избор. А сега е мой и аз избирам да се разходим отново там. Пък и без това няма къде другаде. Хайде, какво се дърпаш?

Пърси: Не ме ръчкай. Ако пак почнеш да ме ръчкаш, обещавам че аз пък ще се дърпам.

Дик: Искан да кажа нещо, но те не ми дадох възможност. И защо ходят така близо един до друг?

Джеф: Ами те така дойдох, нещо като съединени. И по каквото начин дойдеш, по такъв ще си останеш, както изглежда, поне докато не прекосиш реката. Например, сигурно вече си забелязал, че се налага да си придържам главата.

Дик: Да, извинявай много...

Джеф: Лош навик е това, непрекъснато да се извиняваш.

Дик: Но бедната ти глава...

Джеф: Знам. Но виж какво, стари приятелю, ти си целия в кръв и аз не ти се извинявам, нали?

Андрю Айнстъл: 'Звинете господи, но търся мост. Не бихте ли ме упътили дали е надолу или нагоре по реката? Имам домашно повикване и трябваше да съм там... не си спомням точно кога, но знам, че ме чакат.

Джеф: Опитай нагоре, старо момче.

Дик: Кой, за Бога, беше този.

Джеф: На земята този работеше в АА. Още е нещо объркан, макар че дошъл тук най-рано от всички нас. През цялото време търси мост.

Дик: Мост ли? Тъй като го гледам е готов направо да я преплува.

Джеф: Не става, старо момче. Не, всъщност той така е дошъл — мокър. Искан да намери този мост, защото там си е оставил камионетката.

Дик: Доста смуцаващо. И отнякъде непрекъснато се носи музика...

Джеф: О, да, това е младия Питман. Лежи по цял ден на брега и свири на бузуки. Изглежда напълно доволен и не може да изплаши рибата, защото май изобщо няма никаква риба. Неприятно. Знам, че всичко това не е истинско — не в реалния смисъл — но след като си направил не-истинска река, погрижи се да я напълниш с не-истинска риба. А вместо това имаме тази странно оцветена мъгла. Нещо като пурпур. Прилича ми на смог, сякаш някъде наблизо има голям завод с големи комини. А това означава замърсяване с голямо З. Точно това ми харесваше в езерото. Потока се вливаше в него директно от планините. Няма какво да ти бълва химикали и изпражнения във водата. Липсва ми, знаеш. Надявам се, че ако минем оттатък, може би ще успее да намеря някое местенце да заметна кордата и да хвана нещо различно от някой стар чепик.

Сам: Боже Господи, чуйте го само! Всичко свърши, старо момче. Всичко това принадлежи към някакво друго измерение. Тук всичко е край, финито, капут. Ще видиш това езеро, за което непрекъснато дрънкаш, само ако тръгнеш по течението нагоре, но без гребла... Ох, мамка му, тая пак идва. Аз изчезвам.

Джеф: Бедното момче, много лошо му понася. Никога не можеш да бъдеш сигурен как ще го приемат хората. Лично мен ме крепи да си спомням как бяха нещата. А той полудява като ги чуе. Затова не може да понася Джакс. Тя иска да говори само за миналото и за нищо друго. Джакс, скъпа, как си? Я виж кой е дошъл!

Джакс Рипли: Дик, това ти ли си? Много се радвам да те видя. Моята новина за Уърдман още върви ли? А права за филмиране? Или поне телевизионни сериали. За това поне става. Коя са избрали да играе мен? Божичко, дано да не е оная, дето играе в Ийст Ендърс, онова момиче с косата. Знам, че на ръст е колкото мен, но за всичко останало е абсолютна нула. Тази уста...

Дик: Не мога да кажа. Джакс... какво стана... съжалявам.

Джакс: Съжаляваш? Не е кой знае какъв комплимент. Спомням си, че го харесвах едно време.

Джеф: Той е още малко объркан.

Джакс: Не ми трябва тогава. Освен ако не си успял да прекараш някой мобилен телефон. Не? Така си и мислех. Господи, какво не бих

дала за един мобилен телефон? Ще се видим по-късно, Дик. Чао.

Джеф: Прекрасно момиче. Тя, знаеш, веднъж ме интервюира. Помислих си защо да не опитам с нея след това и нещата бяха тръгнали много добре, когато тоя шибан телефон изведнъж иззвъня. А ти? Тя май много ти се зарадва. Да не би да си я...

Дик: Не съм сигурен... Май си спомням нещо... но не съм сигурен...

Джеф: Нещо май не става при теб, а?

Дик: Опитвам се да схвана всичко това. Ние сме мъртви, нали?

Джеф: Позна от първия път, стари приятелю. Да, няма как да се скрием от това. Точно такива сме. Мъртви.

Дик: И това място тук...

Джеф: Мислил съм много по това. Заключение — това не е място, а по-скоро някакъв вид състояние.^[1] Не като Мисисипи... макар че човек като гледа тая шибана огромна река... но както вече ти казах, и тя не е истинска река... по-скоро нещо като визуална метафора... пфу, и аз започнах да говоря като критик... но разбираш какво искам да кажа... това помага на нашето съзнание да възприема нещата... като онзи тунел, дето си го видял като си умираш... отначало е малко трудно да го схванеш...

Дик: Но на мен ми се струва, че ти си го схванал по-добре от всички останали, Джеф. Защо е така?

Джеф: Вродено ми е, предполагам.

Дик: Искаш да кажеш, защото си благородник?

Джеф: Боже Господи, не. Това са пълни глупости. Просто защото, как да ти кажа, аз съм свързан, знаеш. Нещо като божествена връзка.

Дик: Искаш да кажеш, че си Бог?

Джеф: Разбира се, че не. Не говори такива неща. Един от прадедите ми е пострадал здравата за такива думи едно време. Не, но аз съм семейство, така да се каже. Нещо като четвърти братовчед. Става дума за падналите ангели, разбираш ли? Някои от тях избрали да се превърнат в хора, вместо да прекарат цяла вечност в ада. Труден избор, бих казал. На земята тази връзка не ти помага кой знае колко, но тук изглежда дава възможност на нас, потомците, да хващаме вътрешната същност на нещата. Не че знам нещо повече от това, че

съм тук и тук ще остана докато всички сме тук, а след това ще прекосим оттатък.

Дик: Кой са тия всички? Къде е това оттатък? И колко време трябва да чакаме?

Джеф: Забрави това „колко време“, старо момче. Тук време няма. Времето е някъде далече, далече оттук. Нямам представа откъде знам това, може би едно време съм го учил в училище, но е вярно. Колкото до това „всички“, искам да кажа всички ония, които Уърдман убива.

Дик: Уърдман... но не съм ли аз Уърдман?

Джеф: Ти? Боже Господи, Дик! Откъде можа да ти хрумне тази идея?

Дик: Не знам... нещо като че ли... ме кара да се чувствам виновен...

Джеф: А-а, значи затова се извиняваш наляво и надясно! Скъпи мой приятелю, бъди спокоен! Ти не би могъл да убиеш и муха. Спомням си, когато за първи път ти дадох две пъстърви и ти разбра, че трябва да ги чистиш сам. Ти направо пребледня! Не, ти също като нас тук — жертва. Я се виж на какво приличаш — накълцан си като пържола. Съветник, елате да му кажете.

Стийл Гладника: Какво да му кажа?

Джеф: Бедното момче си мисли, че той е Уърдман.

Гладника: И е такъв. Всички ония некадърници в Центъра, всичките до един са уърдмани^[2], а не вършат и за една стотинка истинска работа.

Джеф: Може ли да кажа нещо, съветник? Аз имам предвид Уърдман с главно У, оня, дето извърши всички тези убийства.

Гладника: О, тоя тъпанар ли? Не, господин Дий, вие може да сте много неща, повечето от тях безполезни, но вие определено не сте Уърдман, не и ако това е тъпанара, който ме уби.

Дик: Слава Богу, слава Богу! Но ако не съм аз, тогава кой е? Кой ви уби вас, господин съветник?

Гладника: Наистина ли не знаеш? Ами да, откъде ще знаеш? И аз самият доста време се чудих като дойдох тук. Искам да кажа, стоиш си ти в мъжката тоалетна и си миеш в ръцете, вдигаш поглед и в огледалото виждаш младо и гиздаво девойче. Е, първата ти мисъл едва ли ще бъде, че е дошла специално в мъжката тоалетна, за да те очисти.

Дик: Младо девойче... О, Боже...

Гладника: Започвате да си спомняте, нали? Та така, гледам я аз в огледалото и тя ме гледа с онази нейна успокояваща усмивка на лице. Питам я аз какво, по дявалите прави тука, а тя вика: „Просто исках да ви кажа, че съм ви приготвила оня голям обед, който поискахте. Телешки шол, йоркширски пудинг и много, много печени картофчета.“ И аз си помислих: „Брей, това е чудесна работа.“ После усетих как нещо става на врата ми и изведнъж се оказах на пода, и започна да притъмнява. После изведнъж дойде онова младо момче, наведе се над мен и почна да ме пита дали съм добре, а аз знаех, че не съм, знаех, че съм пътник, и нямах представа защо... това беше всичко, за което си мислех.

Дик: И сте му казали розова пъпка. Защо сте му казали розова пъпка?

Гладника: Не се сецам какво съм казал, но ако съм казал нещо, то едва ли е било розова пъпка! Не, това трябва да е било печени компири!^[3] Разбираш ли, това, което не можах да разбера, бе защо ми говори за яденето ми. Но по-късно ми дойде на ума защо. Тя е искала да умра радостен, само за това трябва да е било. Не е искала да умра, мислейки: „О, Боже, тази иска да ме убие!“ Тя е искала да си отида, мислейки че всичко е наред с яденето. Не че тук има надежда да получа нещо такова, но трябва да призная, че беше много любезно от нейна страна.

Дик: И това определено е била Рай? Госпожица Помона ли беше?

Джеф: Знаеш, че е била тя, Дик. Започваш да си спомняш вече, нали? Както казва съветника, трябва малко да се понапънеш. Когато я видях да насочва пушката срещу мен, просто й казах: „Внимавай, мойто момиче. Пушка не бива да се насочва така срещу човек, защото може да гръмне“. И тя гръмна. Продължавах да си мисля, че това е нещастен случай, когато изведнъж се озовах тук, но след като поприказвах с останалите... Какво да ти кажа? Трябваше да се сетя — младо и хубаво момиче като нея, трепка с клепачите и ми казва със сладко гласче, че се интересува много от нощен риболов, а отнякъде вече беше чула, че имам лодка на Станг Крийк — сигурно от теб го е чула, Дик — не, не ми изглежда вероятно, помислих си аз тогава, не и ако не си е паднала по мен. Не че и това звучи кой знае колко вероятно, но едно време си падаха по мен и един кавалерийски кон не обръща

внимание на нищо, освен на маршовата музика! Та ми свирна малко маршова музика и аз като кон вирнах главата! Кой знае — сред природата, хващаме две-три пъстърви, печем ги на огъня, бутилка вино, всичко може да стане. И стана!

Дик: Вярно, че всичко започва да ми се връща, но пак не мога да повярвам. Бяхме пламнали и двамата. Тя ми пращаше всички сигнали. И те просто не могат да бъдат сбъркани с нищо, но въпреки това, аз исках да съм абсолютно сигурен. В никакъв случай не исках да рискувам да си развалим работните отношения, като й дам повод да си мисли, че се възползвам от положението си на шеф. Затова я оставих за малко сама да си помисли, да поизстине, ако това иска, но когато надникнах през вратата, тя бе застанала до прозореца и се събличаше. Е, за това ставаше дума. По-ясно от това не може да бъде, казах си тогава аз. За секунди се съблякох и аз, после, за да бъде всичко леко и непринудено, взех един хляб и един нож... преди това си говорехме, че няма да е зле да си препечем малко хляб на огъня... влязох вътре и казах, че хляб ще си препечем после. Но тя ме гледаше така, сякаш не ме слуша... ъ-ъ, да си кажа правичката, тя май гледаше ерекцията ми... е, бях се възбудил много и тя като че ли гледаше право в него... доста ласкателно, наистина... и тръгна към мен, усетих я как ми измъкна ножа от ръката и изведнъж усетих нещо в стомаха си, но, странно, това не беше болка, поне не в началото, а просто много странно и съвсем не неприятно чувство, което се смеси по някакъв начин с желанието ми да я имам, и ме бе притиснала плътно до себе си, и аз усетих как започвам да си отивам. Бях чел в книгите на Чарли Пен за млади жени, които губели съзнание от желание и си спомням как си помислих: „Трябва да кажа на Чарли, че това се случва не само на жени, но и на мъже“, и Рай започна да пиши от страст, поне аз си помислих, че е от това, макар да ми звучеше като че ли малко по-пронизително, после изведнъж като че ли някой ме сграби изотзад и ме дръпна на пода, и след това вече нямам представа какво е станало...

Джеф: Тъй като те гледам, бил си мишена за някой касапин. Хей, какъв е тоя шум край реката?

Гладника: Ще ида да видя.

Джеф: Забеляза ли нещо у съветника?

Дик: Освен дупката на врата му ли? Не.

Джеф: Дъха му. Никаква воня. Едно от п_редимствата на това място. Много сензори се изключват. Всички тези рани, няма болка. Няма мирис. Освен това гледаш как онова адски хубаво момиче от телевизията се разкарва почти по нищо и не се дървиш, макар че това сигурно няма да ти се стори като предимство... Ама там наистина се вдига глъчка. Сигурно нещо става. Хайде да отидем и да видим за какво става въпрос.

Дик: Не, още не мога да повярвам. Рай Помона. Но защо...?

Джеф: Без съмнение ще научим всичко едно по едно. Съветник, какво става?

Гладника: Тия двамата дигат аларма. Разправят, че видели нещо в реката. Макар че през тая мъгла...

Пърси и Броуз: Видяхме, видяхме. Това беше лодка, това беше лодка, и в нея имаше някой. Идват да ни спасят. Ура! Ура!

Сам: Прави са, знаете. Ето вижте, как се мерзелее през мъглата. Но дайте да не бързае да привличае внимание. Не знаем какви планове има за нас оня тип там.

Джакс: Какво ме интересува, ако има мобилен телефон? Ехо-о-о-о! Ехо-о-о-о! Насам, насам!

Андрю: Идва ли някой? Може да ми е виждал камионетката. О, да, и аз го виждам. Но дали е той? Не вярвам. Май е онова девойче, дето му оправих колата. Тя сигурно знае къде е моста. Госпожице! Госпожице! Насам!

Дик: Боже Всемогъщи, прав е. Това е тя. Това е Рай, Рай Помона. Ето, видяхте ли, тя не може да е Уърдман, иначе нямаше да е тук. Рай! Рай! Насам!

Гладника: Аха, мръдни насам малко, моето момиче, искам да си поприказвам малко с теб.

Джеф: Чакайте малко. Много е трудно да се види през тази мъгла. Това наистина изглежда като да е госпожица Помона, но не мога да видя нищо като... такова... като издути гърди. И къде ѝ е онова странно бяло кичурче в косата?

Серджиус Помона: Помона да, но не Рай. Серджиус от същата фамилия. Близнака на Райна.

Сам: Серджиус... Райна... ох, мамка му.

Гладника: Тоя пък какво се смее?

Джеф: Не знам, но е хубаво, че го виждаме малко по-жив. Господин Помона, да не идвате да ни пренесете оттатък?

Серджиус: Да, но преди да акостирам на брега и вие да се качите, може ли да очистим малко от тоя глупав антагонизъм у вас? Лодката не е много голяма, а вие сте доста, така че тя ще нагази дълбоко и никак не ми се иска някой от вас да я залюлее. Повярвайте ми, на никой от вас няма да му е приятно да свърши в тази река. Така че ако имате въпроси, задавайте ги сега.

Дик: Да, аз имам въпрос. Действията на Рай, да убива хора наляво и надясно, имат ли нещо общо с тази катастрофа, в която вие сте загинали?

Серджиус: Тя ли ви разказа за това?

Дик: Да. Всичко започна от косата ѝ. Не съм я питал, но може би е забелязала, че ще ми е интересно да науча, затова тя ми разправи всичко сама, как сте блъснали колата в насрещното движение, как са загинали двама души... и вие, разбира се...

Серджиус: А, значи това е нейната версия, така ли? В нея има няколко дребни неточности. Първо, не карах аз. Караше Рай. Толкова много ѝ се искаше да стигне до театъра заради тази никаква роля, че би направила всичко. Когато разбрах, че се кани да тръгва с колата на мама, хукнах подире ѝ и тъй като тя не може да обърне бързо, успях да скоча на лявата седалка. Тя предизвика катастрофата. Тя уби мен и другите двама. Но сте прав за едно нещо. Оттук започна всичко.

Сам: Искаш да кажеш, че тъй като тя се чувства виновна за това, че е убила трима души в катастрофа преди толкова години, започва да ни очиства един по един? Надявам се, че Бедоуз е някъде из тия места. Страшно ще му хареса. Истинска готика!

Серджиус: Малко по-сложно е. Ние бяхме много близки, истински близнаци, близки до степен да обменяме мисли и когато не сме заедно. Каквото ставаше с единия, другия го чувстваше. Затова тя бе наистина съкрушена, когато умрях, особено поради факта, че тя бе виновна за това и когато ми поиска прошка, се опита да влезе във връзка с мен посредством телепатия, както правехме докато бях жив. Е, подхванахме един диалог в нейното съзнание, но тя изобщо не бе сигурна дали е истински или просто си го измисля.

Джеф: А истински ли беше?

Серджиус: Откъде да знам? Не бях сигурен дали и диалога, който мислех, че вода с нея, е истински или моя измислица. Искам да кажа, когато и двамата сте живи и след това можете да се видите и да обмените мнения, можете да проверите, нали? Но тъй като аз бях тук долу, а тя — там горе, никой от двамата ни не може да каже. Освен, разбира се, ако не получим знак.

Сам: Знак? Боже опази от знаци!

Гладника: Аха, едно нещо съм научил от политиката и то е, че тръгне ли някой да търси знаци, сигурно е, че ще ги намери, ама оттам нататък му нямай никакво доверие.

Серджиус: Може и да сте прав, съветник. Още щом започна да ги търси, те ѝ се явиха тлъсти и ясни. Но в интерес на истината, трябва да разберете психологическото ѝ състояние. Изкривяването на мисленето ѝ не се дължеше само на чувството за вина за смъртта ми, а на начина, по който се преобърна целия ѝ живот. Преди катастрофата, тя не мислеше за нищо друго, освен за кариера на актриса, но след като се възстанови, тя изцяло се отказа от нея. Онова, което е казала на хората — всъщност то е и това, което е казала сама на себе си — е, че изпитвала вече отвращение към преструването и изкуствеността на сцената. Всъщност причината беше съвсем друга. Тя вече не можеше да помни думите!

Дик: Но тя имаше превъзходна памет за цитати.

Серджиус: Извън сцената всичко бе наред, свършена памет. Но стъпеше ли веднъж на сцената, всичко изчезваше.

Броуз: Колко ужасно! Спомням си веднъж как играх Мирабел...

Пърси: О, я млъквай, Броуз, и остави човека да завърши. Колкото по-скоро минем през тази река, толкова по-скоро ще бъдем освободени от тази ужасна поза.

Серджиус: Благодаря ви, господин Фолоус. Трябва да разберете, господин Бърд, че когато излезеше на сцената, тя забравяше не само репликите, а целия си речник. Можете ли да си представите какво е да се намираш в свят без думи? Свят, в който нито едно нещо няма етикет? Нищо от онова, което чувствате, не може да бъде изразено. Нищо от онова, което мислите... пардон, всъщност вие не можете да мислите! Ето какво означаваше за нея да се качи на сцената. Ето затова стана библиотекарка, за да прекара остатъка от живота си на място, където думите са на почит и където се съхраняват за употреба на

идните поколения. Но през цялото време искаше прошката ми. Тя си изгради и спомен за цялата катастрофа — аз я вдигам от шофьорското място на смачканата кола, слагам я на тротоара, после се пресягам, откъсвам една цъфнала клонка от надвисналите клони на дърветата от църковния двор, слагам я на гърдите ѝ и ѝ шептя окуражителни и обични думи на ухото, след което падам до шофьорската врата така, че все едно аз съм карал — да не обвинят нея за катастрофата.

Дик: Това ми напомня на нещо...

Серджиус: Разбира се. Според мен се сецате за един от преводите на вашия приятел, господин Пен, който той остави да се подмята из рецепцията с напразната надежда да привлече благосклонността на Рай. То е от едно стихотворение, което започва така: „Насъне всяка нощ те виждам...”

Дик: Точно така. А как беше последния стих?

*Дума тайна тихо шепнеш ти
и клонка цъфнала ми даваш.
Събуждам се, но няма цвят
и твойта дума съм забравил.*

Серджиус: Добре сте го запомнили. Жалко, че паметта на Рай не работеше така добре. Тя излетя от колата, а аз изобщо не бях в състояние да я последвам. Просто се проснах встрани на шофьорската седалка и умрях. И не бяхме край църковен двор, а край стената на някакъв парк и наоколо имаше само голи храсти. Но Рай имаше толкова мощна фалшива памет, че когато прочете този стих, резултат от усилията на господин Пен, тя веднага видя в него един от знаците, които винаги бе търсила. Имаше и още много други. Вие също имате известна вина за това, господин Дий. Вие я запознахте с тази ваша игра, параноманията, и тя далеч преди вие да ѝ кажете за третата стойка с името на Джони, осъзна значението ѝ. Пред нея, или поне така ѝ се струваше, се намираше съвършен пример за това, как можеш да върнеш някого към живота със силата на думите.

Дик: Но ние никога не сме били така с Джони... Отказвам да поема каквато и да било вина по този въпрос... това е само игра... беше.

Серджиус: Разбира се, че беше. За Рай също беше игра, с която да започне. Но преди да оставим вашата игра, господин Дий, трябва да разберете, че онова, което предизвика всичките нейни по-нататъшни действия, бе именно името на играта. В началото бе словото, спомняте ли си? И словото в този случай бе ПАРОНОМАНИЯ.

Дик: Не разбирам. Как може едно име... О-о, да...

Серджиус: Май се сетихте. В края на краищата вие също сте Уърдман. Точно така. Опитайте се да препоредите буквите.

Дик: О, Боже... Парономания... Райна Помона! Но не можете да ме вините за някаква си анаграма!

Серджиус: Защо? Вие сте черпили сила от думите и тяхната конструкция, деструкция и реконструкция цял живот. Човекът, който разбива атома също трябва да носи известна вина за всички последици от това, нали? Милата Рай видя в тези и още много други дребни знаци доказателство, че аз се опитвам да ѝ посоча път, който ще я доведе до пряка връзка с мен.

Джеф: Като убива хора? Нещо не ми е ясно, старо момче.

Серджиус: Това идва после. Най-ясния и недвусмислен знак за нея е бил денят, в който лавицата се обърнала, по време на обиколката в библиотеката. Повечето от вас сте били там, което разбира се, покъсно се оказало от значение. Помните ли случката, господин Дий?

Дик: Разбира се. Бе доста комична ситуация. Всички се пръснаха като пилци, а книгите се пръснаха по пода.

Пърси: Не виждам нищо комично. Мен лично никога не ме е било толкова срам през живота ми.

Броуз: Дори и сега ли, мойто момче?

Пърси: Това едва ли може да се нарече живот, нали? Карай нататък.

Дик: Но какво... о, да. Става дума за ОЕД. Всичките двайсет тома. Как само се срутиха! И това ли е...?

Серджиус: Да. В това Рай не е видяла злополука. Тя е видяла как всички думи в езика се срутват върху елита на Мид-Йоркшир и ги кара да се пръснат като пилци. „В началото бе словото и словото бе у Бог, и словото бе Бог.“ Пътят към връзка с мен трябва — както тя чувства нещата — да води през всички тези думи, но как? Толкова много са, безброй почти... как да прекоси такава огромна дистанция... за толкова нещо на нея ѝ трябва карта, която да ѝ посочи пътя... и тогава се сеца

как... ами ако именно Английския оксфордски речник е тази карта... ами ако първата и крайната дума от всеки том са нещо като пътеуказатели...? От А до Bazouki, от BBC до Chalipsography, да, но как? И сега, вече си казва тя или си представя, че аз ѝ казвам, тези послания към и от мъртвия имат нужда от пратеници и за да могат тези пратеници да свършат работата, те трябва да тръгват от нея живи и да пристигат при мен мъртви. Всички тези идеи се въртяха в главата ѝ като бесен вихър и може би от тях нямаше да излезе нищо, ако не бе излязла да се поразходи онази фатална сутрин. Колата ѝ се счупи и тя видя камионетката ви да се подмята весело като топка за боулинг по пътя, господин Айнстъбъл.

Андрю: Нищо не мога да разбера. Камионетката ми от другата страна ли е, приятел?

Серджуус: Разбира се, че е. Всичко, което ви трябва е там. След вашата смърт, господин Айнстъбъл, както тя с радост забелязва, тя е почти сто на сто убедена. А след злополуката с господин Питман, за която тя спомогна, но не знаеше дали ще завърши фатално — в края на краищата той можеше да възстанови контрол над мотора си и да си продължи към къщи, псувайки всички шофьорки на света — тя вече бе сигурна, че това е пътя, който съм очертал за нея. И когато вие, уважаема госпожице, излязохте с онази новина по телевизията и практически я подканихте да напише още един Диалог, всичко става съвсем ясно.

Джакс: Какъв материал само! Казахте, че всичко, което ни трябва, го има от другата страна. Компютри! Факсове? Мобилни телефони? Супер! Хайде стига вече сме си губили времето. Да вървим!

Гладника: Стойте! Аз искам да знам какво е имала предвид като е драскала по бедната ми стара глава. Не ѝ ли е достатъчно да ме убие, ами ще иска и да ми се подиграва?

Серджуус: О, да. Това наистина е доста забавно. Трябваше да ви маркира, за да въведе чувство за гравирание върху стомана. Обаче консултантите на полицията го интерпретираха като опит да се напише RIP на кирилица. За кирилицата бяха прави — малко черен хумор от страна на сестра ми — но всъщност тя написа инициалите си, Р. П., както един художник би подписал своя шедьовър. Това бе част от желанието ѝ за потвърждаване на моята защита, за уверение на нейната неуязвимост. Да каже на света, че е тя; дори във вашия случай,

Боже Господи, заведи полицията при трупа. Нямахше значение какво прави — тя знаеше, че няма да я хванат, каквито и подсказки да остави.

Сам: И това я оправдава, а? И какви подсказки остави тая крава, след като оправи мен?

Серджиус: Остави книгата отворена на стихотворението за обичаното и изгубено момче. Имала е предвид мен, разбира се. Освен това и шоколада...

Сам: Какъв шоколад, за Бога?

Серджиус: Шоколада беше „Yorkie“. И марката му е отпечатана на всяко парче от шоколада. Тя го е счупила и подредила буквите на полицата над камината. Ако някой бе намерил трупа ви преди шоколада да се стопи, щял е да прочете съобщението.

Сам: Съобщение? Какво съобщение? Някакъв далечен намек за „Шоколадовия войник“? Страшно умно!

Серджиус: О, не! Много по-ясно. Подредените букви образуваха I RYE OK^[4]. Това би го разбрал всеки йоркширски корифей на науката. А може би не. Искам да кажа, никой от тях не забеляза, че стилизираното Р в началото на Първия диалог представлява дърво и всред купчината букви, струпани в корените му, има и ябълки. Помона, богиня на плодните дръвчета, спомняте ли си? Още от началото ви е казвала коя е. По-късно вие дори изнесохте цяла лекция на онзи млад констъбъл за това защо map в думата chairman не бива да има род, а изобщо не приложихте това правило към думата уърдман. Но защо трябва да се изненадваме? Дори когато полицията я хвана на място, когато уби вас, господин Дий, пак ѝ се размина. Разбира се, любовта е сляпа и когато онзи млад констъбъл връхлетя в стаята, той виждаше само как вие нападате неговата любима. За щастие на Рай, когато той падна по гръб, издърпвайки ви от нея, си удари така силно главата, че вече не усещаше почти нищо — състояние, което тя подсили като счупи една бутилка в главата му и го ослепи с виното. И след това вече ѝ бе лесно да направи така, че ръката му да намери ножа, който той започна да забива във вас с такова велико усърдие. Не че това бе необходимо. Щяхте да умрете и от първия удар на Рай в стомаха.

Дик: Но защо? Защо го е направила? Щяхме да се любим. Тя се чувстваше така, както се чувствах и аз, сигурен съм в това.

Серджиус: Прав сте. Тя ви харесваше и бе изключително възбудена и тъй като е съвременна млада жена, не виждаше причина да

не се възползва от случая. Но естествено, виждайки приближаването на младия мъж, когото наистина обича, тя реши друго. Не е толкова съвременна все пак! После ви видя гол и това бе достатъчно. Но се опасявам, че не вашата вирната карачка, господин Дий, е привлякла погледа ѝ, а големия червеносив белег по рождение, който пресича корема ви към чатала. По-белязан мъж човек от вас едва ли би могла да намери. Това е знак от Серж, каза си тогава тя. Времето за нея спря. Кое то, разбира се, за нея означаваше, че и за вас скоро ще спре. Не го взимайте лично. Приемете като утешение факта — ако искате, разбира се — че вашата смърт я съкруши повече, отколкото всяка друга. И, разбира се, в нея имаше премия — следствено управление получаваше извършител, заловен на местопрестъплението, смъртта на когото им спестява неудобството и разходите по един процес.

Дик: О, Боже! Искате да кажете, че бъда запомнен с това? Че съм сериен убиец?

Серджиус: Е, винаги сте искали да оставите своя следа като Уърдман, нали? А и вие сам допринесохте за падението си. Тя нямаше да дойде в къщата край езерото, ако не бяхте я помолили. И не би видяла белега ви по рождение, ако не се бяхте канили да я прелъстите. И полицията никога не би ви вкарала с такава сигурност в схемата, ако бяхте си признали, че сте били в леглото на госпожица Рипли в същия ден, в който е била убита. Това е наистина една забавна ирония. Рай фактически прикрива вашето присъствие там като маха часовника ви, който вие сте пъхнали под възглавницата! Направила го е, защото ви харесва. Но ако полицията го беше намерила и след това ви бе разпитала какво общо имате с госпожица Рипли, кой знае? Може би хода на последвалите събития щеше да бъде съвсем друг. Е, това се нарича съдба... А сега, освен ако няма още въпроси, да започнем качването на борда. Вие сте първи, господа Бърд и Фолоус, тъй като сте в доста неловко положение...

Пърси: От другата страна ще ни разделят, нали?

Серджиус: О, да. Там където отиваме няма нищо Дантевско. А сега вие, госпожице Рипли... чудесно... Господин Айнстъбъл, може би ще помогнете на господин Питман... той е малко натрошен... ще ви хареса там, господин Питман. Много прилича на Гърция. Господин Стийл...

Гладника: А каква е манджата там, приятел?

Серджиус: Амброзия. С чипс... Доктор Джонсън...

Сам: Не знам какво е това...

Серджиус: Просто мислете за него като за полет към скалата, понесени от древния потоп, докторе. Освен това там има един ваш млад приятел, който ви чака. Да. И вероятно има да ви казва някои неща, които може да ви изненадат... Точно така. А сега вие, господин Дий...

Дик: Да разбирам ли, че оттатък ще имаме възможността да се видим с хора, които едно време сме познавали...?

Серджиус: Не се безпокойте. Младия Джони знае, че идвате. И е много развълнуван. Последен, но не на последно място, вие, милорд.

Джеф: О, Боже, хайде стига с тия милордове, а? Доколкото разбирам, тук не му е мястото да се правим на велики.

Серджиус: Може би ще се изненадате каква йерархия цари тук. И разбира се, след като сте свързан...

Джеф: Щом има с какво човек да спортува. Да отблъсквам ли? А така. Тръгваме. Само още едно нещо ме притеснява, както казват в криминалните романи. Всичко това свърши ли работа на Рай? Искам да кажа, през цялото това време вие ли сте я водили? И ако мотива ѝ е бил да се свърже с вас, защо не я чуваме? Или трябва първо да прекара всичките двайсет тома на ОЕД? И в такъв случай не ѝ ли предстои дълъг път? И полицията няма ли да заподозре нещо, след като убийствата Уърдман продължат, макар Дик вече да е тук? Дръж малко по-вляво, старо момче. Не искам да се блъсна в ония скали или каквото и да е там... в тази мъгла нищо не се вижда... о, да, виж... Мъглата сякаш се вдига... сега е... това е... О Господи Боже мой...

* * *

И така техните гласове заглъхват в мъглата или по-точно казано в главата ми, което е едно и също, и на въпроса на Джеф никой не отговаря.

Тишина. Същата тишина, която се възцари, когато се върнах обратно във времето и сведох поглед към разкъсания и кървав труп на скъпия Дик и бледото и потънало в кръв лице на още по-скъпия Хат.

О, Серж, Серж, защo ме изостави? Във всички други диалози аз те чувах, понякога едва-едва, понякога ясно и високо, но това винаги беше ти. В този аз съм измислила думи — за теб, за всички тях, надявайки се като медицинска сестра, даряваща целувката на живота, че някога моя дъх ще ти даде сила още веднъж да поемеш свой собствен.

Но ето че седя тук на онова, което по-рано беше стола на Дик, и всеки един Уърдман от стената е вперил поглед в мен, и знам че съм сама. С изключение на спомените.

Такива спомени.

Как да живея с тях?

Аз, разбира се, съм луда по всички нормални стандарти за измерване на здравия разум.

И сега ще бъда луда и по мои собствени измерения, ако заключа, че всичко това е било илюзия, всичко е било за нищо.

На въпросите, които сложих в устата на Джеф, трябва да се отговори.

Може би някой друг ще отговори вместо мен. Дори ако полицията е толкова сляпа, че да ме остави да ми се размине, не само от техните очи трябва да се страхувам.

През отворената врата на офиса в читалнята, виждам Чарли Пен, седнал на мястото си, вдигнал поглед към мен с очи замислени и скептични, и обвиняващи, и винаги сърдити.

До него е седнал този странен млад мъж, Франи Рут, който винаги когато ми улови погледа, ми се усмихва с лека, почти съучастническа усмивка.

А може би вината ме кара да си представям тези неща.

През отворената врата виждам и нещо друго, което е много по-реално.

Двадесетте тома на Оксфордския английски речник, гордо изправени един до друг на лавицата.

Бях очертала път, обозначен от четиридесетте думи на тези двадесет тома.

Haswed ме доведе до края на том VI.

Ами останалите четиринадесет? Трябва ли наистина да продължа да изнемогвам по този дълъг и мъчителен път, за да открия истината за него? Трябва ли да продължа и да поема по том VII?

Или тези шест вече са ме довели до края му?

Да считам ли тази тишина за твое последно съобщение към мен, любими мой Серж, с която да ми казваш, че вече няма нужда да напругам слух, за да водя диалог с мъртвите, защото вече имам достатъчен диалог с един от живите?

Това е много важно да се знае. И не само заради мен.

Хвърлям поглед на първата от двете думи, обозначаващи началото и края на том VII и сърцето ми се свива от любов и страх.

Защото много скоро трябва да реша дали тези три малки буквички ми указват посока или краен пункт.

Nat Nat Nat Nat

Дали това е началото на нова игра?

Или е просто **Край**?

[1] State (англ.) — състояние, и щат, държава. — Б.пр. ↑

[2] Уърдмани (анг.) — хора на словото. — Б.пр. ↑

[3] На английски двете думи rosebud (розова пъпка) и roast spuds (печени компири) звучат по почти един и същи начин. — Б.пр. ↑

[4] АЗ РАЙ О'КЕЙ. — Б.пр. ↑

Издание

Реджиналд Хил. Диалози на мъртвите

Английска. Първо издание

ИК „Хермес“, Пловдив, 2003

ISBN: 954-26-0111-5

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.